ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

17 Ιανουαρίου 2018 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | Αρ. Φύλλου **5**

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4512

Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΤΜΗΜΑ Α΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Ν.Π.Δ.Δ.
«ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ»**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ Ν.Π.Δ.Δ
«ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» -
ΣΚΟΠΟΣ - ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΠΟΡΟΙ**

**Άρθρο 1
Σύσταση - Σκοπός - Κατάργηση της ΕΚΧΑ Α.Ε. και των Υποθηκοφυλακείων - Αρμοδιότητες**

1. Συστήνεται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ελληνικό Κτηματολόγιο εφεξής «Φορέας»), με έδρα την Αθήνα, το οποίο εποπτεύεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Για τις σχέσεις του με την αλλοδαπή, ο Φορέας χρησιμοποιεί την επωνυμία «HELLENIC CADASTRE».

2. Σκοπός του Φορέα είναι η διασφάλιση της αξιοπιστίας, δημοσιότητας και διαθεσιμότητας των χωρικών και νομικών δεδομένων που αφορούν την ακίνητη ιδιοκτησία και η διασφάλιση της δημόσιας πίστης και ασφάλειας των συναλλαγών, σε σχέση με τα δεδομένα αυτά. Ο σκοπός του Φορέα επιτυγχάνεται με την καταχώριση νομικών και τεχνικών πληροφοριών, για τον ακριβή καθορισμό της θέσης και των ορίων των ακινήτων και τη δημοσιότητα των εγγραπτέων δικαιωμάτων και βαρών μέσω της σύνταξης, τήρησης, ενημέρωσης και λειτουργίας του Εθνικού Κτηματολογίου, όπως αυτό ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2664/1998 (Α΄ 275). Στο σκοπό του Φορέα περιλαμβάνεται η γεωδαιτική και χαρτογραφική κάλυψη της χώρας και η δημιουργία και τήρηση ψηφιακών γεωχωρικών δεδομένων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

3. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Ανώνυμη Εταιρεία», η οποία συστάθηκε με την υπ΄ αρίθμ. 81706/6085/1995 απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β΄872), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ.1 του άρθρου 14 του ν. 2308/1995 (Α΄114) και μετονομάστηκε ως άνω με το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 1 του ν. 4164/2013 (Α΄156), καταργείται χωρίς να τεθεί σε εκκαθάριση και διαγράφεται από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του ν. 3419/2005 (Α΄ 297).

4. Ο Φορέας υπεισέρχεται ως καθολικός διάδοχος στη θέση της ΕΚΧΑ Α.Ε. και αυτοδικαίως στο σύνολο των πάσης φύσεως αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και λοιπών εννόμων σχέσεων της ΕΚΧΑ Α.Ε. Οι κάθε είδους, τύπου, φύσεως και περιεχομένου δικαιοπραξίες που έχουν συναφθεί ή προκηρυχθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και ευρίσκονται σε ισχύ, στις οποίες το μοναδικό ή ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι η ΕΚΧΑ Α.Ε. συνεχίζονται από και στο όνομα του Φορέα, χωρίς ο Φορέας ή άλλο συμβαλλόμενο μέρος ή τρίτος να δικαιούται να ζητήσει για το λόγο αυτό τη λύση των ανωτέρω δικαιοπραξιών ή τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτές. Οι εκκρεμείς δίκες της Ε.Κ.Χ.Α. Α.Ε. συνεχίζονται από και στο όνομα του Φορέα, χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε ειδικότερη, δικαστική ή εξώδικη, ενέργεια για την συνέχισή τους.

5. Τα έμμισθα και τα άμισθα Υποθηκοφυλακεία της Χώρας, τα Κτηματολογικά Γραφεία Ρόδου και Κω - Λέρου, καθώς και τα Κτηματολογικά Γραφεία Θεσσαλονίκης και Πειραιά καταργούνται, όπως ορίζεται στην παράγραφο 7. Οι υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, οργανικές θέσεις του προσωπικού των εμμίσθων Υποθηκοφυλακείων, των Κτηματολογικών Γραφείων Ρόδου και Κω - Λέρου, των Κτηματολογικών Γραφείων Θεσσαλονίκης και Πειραιά και οι θέσεις των αμίσθων Υποθηκοφυλάκων της Χώρας, καταργούνται με τη δημοσίευση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 7.

6. α) Οι αρμοδιότητες των καταργούμενων Υποθηκοφυλακείων, των Κτηματολογικών Γραφείων Ρόδου και Κω-Λέρου και των Κτηματολογικών Γραφείων Θεσσαλο-

www.sete.gr

νίκης και Πειραιά, περιέρχονται από την κατάργησή τους στο Φορέα και ασκούνται από τα Κτηματολογικά Γραφεία και τα Υποκαταστήματά τους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 του παρόντος νόμου.

β) Οι αρμοδιότητες του Γραφείου Κτηματολογίου Πρωτευούσης που έχει συσταθεί σε εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ. της 5/22.9.1923, ασκούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, από το Φορέα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετατάσσεται ύστερα από αίτησή του το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στο Γραφείο Κτηματολογίου Πρωτευούσης, σε κενές οργανικές θέσεις του Φορέα, και αν δεν υπάρχουν σε προσωποπαγείς που συνιστώνται με την πράξη μετάταξης και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Με απόφαση του Φορέα μπορεί να κατανέμονται οι αρμοδιότητες που μεταφέρονται στις Κεντρικές ή Περιφερειακές υπηρεσίες του Φορέα και καθορίζεται ο τρόπος άσκησής τους.

7. Για την, σύμφωνα με την παράγραφο 5, κατάργηση των Υποθηκοφυλακείων, των Κτηματολογικών Γραφείων και των θέσεων, εκδίδονται σταδιακά εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, κατ΄ ανώτατο όριο, από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αντίστοιχες αποφάσεις του Δ.Σ. του Φορέα, κατόπιν εισήγησης του Γενικού Διευθυντή. Κατά το διάστημα του προηγούμενου εδαφίου, οι Προϊστάμενοι των έμμισθων Υποθηκοφυλακείων και οι άμισθοι Υποθηκοφύλακες υποχρεούνται να χορηγούν προς το Φορέα όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τη μεταφορά της άσκησης αρμοδιότητας, όπως ενδεικτικά τα στοιχεία που αφορούν το προσωπικό, τον εξοπλισμό και τις μισθώσεις ακινήτων, κατόπιν αιτήματος του Φορέα και εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται με το σχετικό αίτημα. Με ίδιο αίτημα ο Φορέας δύναται να ζητά τη διενέργεια προπαρασκευαστικών εργασιών τις οποίες υποχρεούται να εκτελέσει ο υπηρετών Προϊστάμενος του έμμισθου Υποθηκοφυλακείου ή ο άμισθος Υποθηκοφύλακας για την έγκαιρη έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου. Οι αποφάσεις του πρώτου εδαφίου δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την ημερομηνία κατάργησης των Υποθηκοφυλακείων και των Κτηματολογικών Γραφείων του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 και έναρξης της λειτουργίας των Κτηματολογικών Γραφείων και των Υποκαταστημάτων τους του άρθρου 15, αναρτάται ανακοίνωση του Φορέα στην ιστοσελίδα του.

8. Ο Φορέας είναι αρμόδιος για:

α) Τη σύνταξη, τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του Εθνικού Κτηματολογίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στους νόμους 2308/1995 και 2664/1998.

β) Την τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών σύμφωνα με όσα ορίζονται στο κ.δ. 19/23.7.1941 (Α΄244), όπως τροποποιήθηκε με το ν.δ. 811/19.1.1971 (Α΄9), καθώς και την τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία των Κτηματολογίων Ρόδου και Κω-Λέρου σύμφωνα με όσα ορίζονται στο κ.δ. 132 της 1ης Σεπτεμβρίου 1929, όπως ισχύει, και στην παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 510/1974 (Α΄298), στις περιοχές στις οποίες δεν έχει επεκταθεί η λειτουργία του Εθνικού Κτηματολογίου και έως την ολοκλήρωση της κτηματογράφησης του συνόλου της χώρας.

γ) Την τήρηση και διαχείριση των αρχείων του συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών.

δ) Την τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του συστήματος ενεχύρων σε κινητά χωρίς παράδοση, άλλων συμβάσεων παροχής ασφάλειας επί κινητών, καθώς και της ενεχύρασης ή εκχώρησης επιχειρηματικών απαιτήσεων ή άλλων δικαιωμάτων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα Κεφάλαια Α΄, Β΄ και Γ΄ του ν. 2844/2000 (Α΄220), μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ίδιου νόμου.

ε) Τη σύνταξη, ενημέρωση, τήρηση και αναθεώρηση βασικών και παράγωγων τοπογραφικών χαρτών και τοπογραφικών διαγραμμάτων, καθώς και άλλων χαρτών και διαγραμμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο του σκοπού του.

στ) Το σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την οργάνωση, τη λειτουργία και τη διαχείριση συστημάτων αναγκαίων για τη δημιουργία και διαχείριση γεωδαιτικού υλικού που σχετίζονται με το σκοπό του.

ζ) Τον προγραμματισμό, την εκτέλεση και τον έλεγχο φωτογραμμετρικών και τηλεπισκοπικών εργασιών από τη λήψη αεροφωτογραφιών και δορυφορικών εικόνων έως και την τελική απόδοση, για την κάλυψη των αναγκών του Φορέα, του Ελληνικού Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου.

η) Την οργάνωση και τήρηση βάσεων ψηφιακών γεωχωρικών δεδομένων.

9. Ο Φορέας:

α) Διαχειρίζεται τις κτηματολογικές βάσεις δεδομένων ηλεκτρονικής ή αναλογικής μορφής και συγκροτεί αρχείο των προϊόντων του, τα οποία διαθέτει σε κάθε ενδιαφερόμενο, β) συνεργάζεται με άλλους φορείς για τη σύνταξη, ενημέρωση και διάθεση πάσης φύσεως συνόλων γεωχωρικών δεδομένων και χαρτών, γ) μπορεί να παρέχει υπηρεσίες και να μεταφέρει τεχνογνωσία σε τρίτους στους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται, όπως στους τομείς γεωδαισίας, τοπογραφίας, χαρτογραφίας, κτηματολογίου και γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών και δ) μπορεί να αναθέτει σε τρίτους υπηρεσίες, μελέτες και έργα για την υλοποίηση του σκοπού του και την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

10. Ο Φορέας μεριμνά για την ανάπτυξη της έρευνας, της τεχνολογίας και της πληροφορικής σε θέματα σχετικά με το σκοπό του και μπορεί να συνεργάζεται γι` αυτό με άλλους φορείς και να συμμετέχει σε εθνικά και διεθνή προγράμματα ή προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

11. Ο Φορέας απολαύει όλων των ουσιαστικών, οικονομικών και δικονομικών προνομίων του Ελληνικού Δημοσίου. Οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις του εισπράττονται με την εφαρμογή των διατάξεων του ΚΕΔΕ (ν. 356/1974, Α΄90).

Άρθρο 2
Όργανα διοίκησης

Όργανα διοίκησης του Φορέα είναι το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και ο Γενικός Διευθυντής (Γ.Δ.)

Άρθρο 3
Διοικητικό Συμβούλιο
Επιλογή - Διορισμός - Κωλύματα διορισμού
Ασυμβίβαστα - Κωλύματα συμφερόντων -
Υποχρεώσεις - Έκπτωση

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) αποτελείται από επτά μέλη. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου όσον αφορά την επιλογή, τα μέλη του Δ.Σ. επιλέγονται και διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Τρία από τα μέλη του Δ.Σ., στα οποία δεν περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος, επιλέγονται και υποδεικνύονται για διορισμό στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. παρίσταται και ο Γενικός Διευθυντής του Φορέα χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. είναι τετραετής και μπορεί να ανανεώνεται μία φορά, με απόφαση του αρμόδιου για τον διορισμό Υπουργού.

2. Η επιλογή και ο διορισμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, πραγματοποιείται κατ΄ εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 του ν. 4369/2016 (Α΄33), ύστερα από κοινή πρόσκληση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η επιλογή ενός τουλάχιστον μέλους από κάθε μία από τις ειδικότητες ΠΕ Αγρονόμων - Τοπογράφων Μηχανικών, ΠΕ Οικονομολόγων, ΠΕ Πληροφορικής και ΠΕ Νομικής, είναι υποχρεωτική. Δεν επιτρέπεται να διοριστεί μέλος του Δ.Σ. όποιος έχει κώλυμα διορισμού δημοσίου υπαλλήλου. Ως προς τις υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ. κατά τη διάρκεια και μετά τη λήξη της θητείας τους, τα ασυμβίβαστα άσκησης των καθηκόντων τους και τα κωλύματα λόγω σύγκρουσης συμφερόντων, ισχύουν τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 20 έως και 23 του ν. 4440/2016 (Α΄224). Τα μέλη του Δ.Σ. του Φορέα παύονται από τα καθήκοντά τους πριν από τη λήξη της θητείας τους, με απόφαση του αρμοδίου για το διορισμό τους Υπουργού, αν συντρέξουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α΄ έως δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4369/2016. Τα μέλη του Δ.Σ. του Φορέα παύονται πριν από τη λήξη της θητείας τους, με απόφαση του αρμόδιου για το διορισμό τους Υπουργού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και: α) λόγω αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων τους συνεπεία σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας ή νόσου που διαρκεί για περισσότερους από τρεις συνεχόμενους μήνες, β) για σπουδαίο λόγο που αφορά στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. Από την ιδιότητα του μέλους εκπίπτει αυτοδίκαια και το μέλος του Δ.Σ., που απουσιάζει από τρεις συνεχόμενες συνεδριάσεις αδικαιολόγητα και χωρίς προηγούμενη γνωστοποίηση του κωλύματός του στον Πρόεδρο του Δ.Σ. Το μέλος του Δ.Σ. που εκπίπτει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια, αντικαθίσταται για πλήρη θητεία.

3. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να είναι και καθηγητές ΑΕΙ, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, κατά παρέκκλιση του άρθρου 24 του ν. 4009/2011 (Α΄ 195).

4. Ο γραμματέας του Δ.Σ. και ο αναπληρωτής του ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. μεταξύ των υπαλλήλων του Φορέα.

Άρθρο 4
Αρμοδιότητες Προέδρου και Δ.Σ. -
Λειτουργία Δ.Σ.

1. Ο Πρόεδρος του Φορέα εκπροσωπεί δικαστικά και εξώδικα το Φορέα και ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, καθώς και αυτές που του ανατίθενται με απόφαση του Δ.Σ. Τον Πρόεδρο του Δ.Σ., όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει το μέλος του Δ.Σ. που ορίζεται από αυτό ως Αντιπρόεδρος.

2. Το Δ.Σ. είναι αρμόδιο για την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος, του προγράμματος στρατηγικού σχεδιασμού και του επενδυτικού προγράμματος του Φορέα, στο πλαίσιο της πολιτικής που χαράσσεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και για την παρακολούθηση της εκτέλεσής των προγραμμάτων αυτών, την έγκριση του Κανονισμού Εσωτερικού Ελέγχου κατόπιν εισήγησης του Γενικού Διευθυντή, την υποβολή προς έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας του ετήσιου προϋπολογισμού σύμφωνα με την παράγραφο 4, τη διενέργεια ελέγχου του έργου όλων των οργάνων διοίκησης του Φορέα στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης, καθώς και για τον απολογισμό του έργου του Γενικού Διευθυντή και των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών του Φορέα. Το Δ.Σ. δύναται να εισηγείται αιτιολογημένα στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας την παύση ή την αναστολή καθηκόντων του Γενικού Διευθυντή ή των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών, για λόγους πλημμελούς εκπλήρωσης καθηκόντων, κατόπιν του απολογισμού του έργου τους. Το εγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα, ο ετήσιος προϋπολογισμός, η ετήσια έκθεση και ο εγκεκριμένος ισολογισμός του Φορέα δημοσιεύονται στο δικτυακό του τόπο.

3. Ειδικότερα, το Δ.Σ., ύστερα από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή του Φορέα:

α) Αποφασίζει για τις προμήθειες, τις συμβάσεις, τις δαπάνες και τη διάθεση των πόρων του Φορέα, εφόσον αυτές υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδων ευρώ (135.000).

β) Εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για κάθε θέμα της αρμοδιότητάς του, που αφορά το Φορέα.

γ) Υποβάλλει προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας προτάσεις νομοθετικών βελτιώσεων για τα θέματα αρμοδιότητάς του.

δ) Υποβάλλει στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στο τέλος κάθε έτους, απολογισμό, ισολογισμό και ετήσια έκθεση πεπραγμένων.

ε) Ασκεί την πειθαρχική εξουσία που προβλέπεται στα άρθρα 116 επ. του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, Α΄ 26), όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α΄54).

στ) Μεταβάλλει εντός του νομού Αττικής, την έδρα του Φορέα.

ζ) Εκδίδει Οδηγό Εξυπηρέτησης Πολιτών.

η) Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα, εφόσον αυτή δεν έχει ανατεθεί με τον παρόντα νόμο στον Πρόεδρο του Φορέα ή στο Γενικό Διευθυντή.

4. Το Δ.Σ., ύστερα από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή, αποφασίζει για τον προϋπολογισμό του Φορέα, τον

οποίο υποβάλλει προς έγκριση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου που αφορούν κατηγορίες πράξεων ή συγκεκριμένες πράξεις μπορεί να μεταβιβάζονται σε άλλα όργανα του Φορέα, με απόφαση του Δ.Σ.

6. Στα μέλη και στον γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου καταβάλλεται αποζημίωση ανά συνεδρίαση, το ύψος της οποίας καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015 (Α΄176).

7. Στον Πρόεδρο καταβάλλεται αμοιβή, που καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015.

8. Το Δ.Σ. συνεδριάζει στην έδρα του Φορέα, ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου του και βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρίστανται τέσσερα μέλη του. Στην πρόσκληση ορίζονται η ημέρα, η ώρα, καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Οι συνεδριάσεις διενεργούνται τακτικά μία φορά το μήνα και εκτάκτως όταν προκύψουν θέματα προς συζήτηση. Η έκτακτη σύγκληση του Δ.Σ. είναι υποχρεωτική, εφόσον τη ζητήσουν με αίτησή τους προς τον Πρόεδρο του Δ.Σ., τέσσερα τουλάχιστον μέλη του ή ο Γενικός Διευθυντής του Φορέα.

9. Ο Πρόεδρος μπορεί να αναθέτει σε μέλος του Δ.Σ. την ειδικότερη μελέτη και εισήγηση σε συγκεκριμένο προς συζήτηση θέμα.

10. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. παρίστανται μόνο τα μέλη, ο Γενικός Διευθυντής, ο γραμματέας, ο εισηγητής και, εφόσον κληθούν, ένα ή περισσότερα υπηρεσιακά στελέχη του Φορέα. Ο Πρόεδρος μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις για παροχή πληροφοριών ή την προσκομιδή στοιχείων, και τρίτα πρόσωπα, όπως εκπροσώπους Υπουργείων ή άλλων δημόσιων φορέων, εφόσον συζητούνται θέματα συναρμοδιότητάς τους, καθώς και εκπροσώπους επιστημονικών και επαγγελματικών ενώσεων ή εξειδικευμένους επιστήμονες, για την παρουσίαση και ανάλυση θεμάτων τεχνικής φύσεως.

11. Ο Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη και τη λήξη των συνεδριάσεων, διευθύνει τις εργασίες, προεδρεύει των συνεδριάσεων, φροντίζει για την εύρυθμη λειτουργία του Δ.Σ. και ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που του ανατίθεται με απόφαση του Δ.Σ.

12. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία και με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Το μέλος που απέχει από την ψηφοφορία ή δίνει λευκή ψήφο θεωρείται απόν.

13. Για τις συζητήσεις και αποφάσεις του Δ.Σ. τηρούνται πρακτικά που καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο. Τα πρακτικά υπογράφονται από τον Πρόεδρο, τα μέλη και τον γραμματέα. Σε περίπτωση απουσίας μέλους γίνεται ειδική μνεία του λόγου απουσίας του. Στα πρακτικά καταχωρίζονται και οι γνώμες αυτών που διαφωνούν.

14. Αντίγραφα ή αποσπάσματα των πρακτικών χορηγούνται σε κάθε ενδιαφερόμενο, εφόσον έχει έννομο συμφέρον, ύστερα από σχετική αίτηση του,, εντός προθεσμίας 30 ημερών.

15. Κατά τα λοιπά, για τη λειτουργία του Δ.Σ., εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α΄ 45).

Άρθρο 5
Γενικός Διευθυντής και Αναπληρωτές
Γενικοί Διευθυντές του Φορέα
Επιλογή - Διορισμός - Αρμοδιότητες

1. Στο Φορέα συστήνεται θέση Γενικού Διευθυντή πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για θητεία πέντε ετών. Η θητεία του Γενικού Διευθυντή μπορεί να ανανεώνεται μία μόνο φορά, εφόσον επιτεύχθηκαν οι ποιοτικοί και ποσοτικοί στόχοι της συμφωνίας δέσμευσης που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 4369/2016 (Α΄33) ή εφόσον η απόκλιση από τους στόχους αυτούς δεν οφείλεται σε υπαιτιότητά του.

2. Ο Γενικός Διευθυντής επιλέγεται ύστερα από δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 4369/2016. Ο διορισμός του Γενικού Διευθυντή γίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Για το διορισμό στη θέση του Γενικού Διευθυντή απαιτούνται τουλάχιστον τα ακόλουθα προσόντα:

α) Πτυχίο ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής και μεταπτυχιακός τίτλος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής, σε συναφές αντικείμενο με τις απαιτήσεις της προς πλήρωση θέσης, όπως εξειδικεύεται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

β) Άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 28 του π.δ. 50/2001 (Α΄39).

γ) Επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον πέντε ετών σε θέσεις ευθύνης, καθώς και στην κατάρτιση και εκτέλεση προγραμμάτων ή σχεδίων στρατηγικού σχεδιασμού, σε υπηρεσίες ή οργανισμούς ή επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

4. Ο Γενικός Διευθυντής έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προΐσταται των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών, Υπηρεσιών του Φορέα και του προσωπικού που υπηρετεί σε αυτές, εποπτεύει και συντονίζει τη λειτουργία των υπηρεσιών και είναι υπεύθυνος έναντι του Δ.Σ. για την εύρυθμη λειτουργία τους. Ειδικότερα είναι αρμόδιος για: αα) τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων, την οργάνωση της λειτουργίας των υπηρεσιών και τη σύγκληση τακτικών συσκέψεων με τους αρμοδίους Προϊσταμένους, για την εύρυθμη λειτουργία του Φορέα, ββ) την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών του Φορέα, για την καλύτερη λειτουργία τους και γγ) την αξιολόγηση του έργου των υπηρεσιακών μονάδων του Φορέα και την υποβολή σχετικών εκθέσεων στο Δ.Σ.

β) Προετοιμάζει και εισηγείται τα θέματα στο Δ.Σ.

γ) Εισηγείται στο Δ.Σ. το επιχειρησιακό πρόγραμμα, το πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού και το επενδυτικό πρόγραμμα του Φορέα.

δ) Εξειδικεύει και εφαρμόζει το εγκεκριμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα του Φορέα, με βάση τις γενικές κατευθύνσεις του Δ.Σ.

ε) Επιβλέπει και είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ.

στ) Είναι υπεύθυνος για το σχεδιασμό επιστημονικών και διοικητικών προγραμμάτων, σύμφωνα με το σκοπό και το εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο του Φορέα και μεριμνά για την πραγματοποίησή τους.

ζ) Είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση λειτουργικών δαπανών στο πλαίσιο του εγκεκριμένου από το Δ.Σ. ετήσιου προϋπολογισμού.

η) Εισηγείται στο Δ.Σ. τον Κανονισμό Εσωτερικού Ελέγχου, ο οποίος διαμορφώνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την λειτουργία των δημοσίων επιχειρήσεων και των ορκωτών ελεγκτών, τα διεθνή πρότυπα εσωτερικού ελέγχου και τα πρότυπα και τις μεθοδολογίες συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και υποβάλλει στο Δ.Σ., ανά εξάμηνο, λεπτομερή έκθεση για τη δραστηριότητα του Φορέα και προτείνει τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του.

θ) Υποβάλλει στο Δ.Σ. σχέδιο προϋπολογισμού, ισολογισμού και ετήσιας έκθεσης.

ι) Συνάπτει συμβάσεις για λογαριασμό του Φορέα μέχρι το ποσό των εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδων ευρώ (135.000).

ια) Είναι πειθαρχικός προϊστάμενος όλων των υπαλλήλων του Φορέα, κατ΄ ανάλογη εφαρμογή της περίπτωσης α΄ της παρ. 3 του άρθρου 117 του Υπαλληλικού Κώδικα και ασκεί την αρμοδιότητα που προβλέπεται στην περίπτωση δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 118 του ίδιου Κώδικα, όπως οι ανωτέρω διατάξεις αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α΄54).

ιβ) Εισηγείται στο Δ.Σ. την εκχώρηση επί μέρους αρμοδιοτήτων του στους Αναπληρωτές Γενικούς Διευθυντές, στους Προϊσταμένους Διευθύνσεων, Τμημάτων ή Γραφείων του Φορέα.

ιγ) Αποφασίζει για τη συγκρότηση μονίμων και εκτάκτων επιτροπών και ομάδων εργασίας, για την εξέταση θεμάτων ειδικού ενδιαφέροντος, που συνάπτονται με το σκοπό του Φορέα και τη δράση του. Στις επιτροπές και ομάδες εργασίας μπορούν να μετέχουν και πρόσωπα που δεν είναι μέλη του Δ.Σ. ή δεν ανήκουν στο προσωπικό του Φορέα. Το έργο των εκτάκτων επιτροπών ή ομάδων εργασίας εποπτεύεται από μέλη του Δ.Σ. ή από τον Γενικό Διευθυντή του Φορέα.

ιδ) Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που του ανατίθεται από το Δ.Σ.

5. Με την απόφαση που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 40, μπορεί να ανατίθενται και άλλες αρμοδιότητες στον Γενικό Διευθυντή και να αναπροσδιορίζονται οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή και του Δ.Σ., που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

6. Οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή, όταν αυτός ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται, ασκούνται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.

7. Οι αποδοχές του Γενικού Διευθυντή, και των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών της επόμενης παραγράφου, καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015. Στην περίπτωση επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων της συμφωνίας δέσμευσης που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 4369/2016, καταβάλλεται επιπλέον αμοιβή, η οποία καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

8. Στο Φορέα συστήνονται τρεις θέσεις Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών, πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, διάρκειας πέντε ετών. Η σύμβαση εργασίας μπορεί να ανανεώνεται μία μόνο φορά. Οι Αναπληρωτές Γενικοί Διευθυντές επιλέγονται ύστερα από δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Δ.Σ. του Φορέα, σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής που προβλέπεται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 4369/2016.

9. Για το διορισμό στις θέσεις των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών απαιτούνται τουλάχιστον τα ακόλουθα προσόντα:

α) Πτυχίο ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής και μεταπτυχιακός τίτλος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμου της αλλοδαπής, σε συναφές αντικείμενο με τις απαιτήσεις της προς πλήρωση θέσης, όπως εξειδικεύεται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

β) Άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 28 του π.δ. 50/2001 (Α΄39).

γ) Επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον τριών ετών σε θέσεις ευθύνης, καθώς και στην εκτέλεση προγραμμάτων ή σχεδίων στρατηγικού σχεδιασμού, σε υπηρεσίες ή οργανισμούς ή επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.

10. α) Οι αρμοδιότητες των τριών Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών προσδιορίζονται ως εξής:

αα) Ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής Έργων έχει αρμοδιότητα την διοίκηση και τον συντονισμό κυρίως των έργων κτηματογράφησης για το σύνολο της έκτασης της χώρας, των υποστηρικτικών έργων της κτηματογράφησης, καθώς και κάθε έργου του Φορέα στο πλαίσιο του σκοπού και των αρμοδιοτήτων του όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος.

ββ) Ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής Κτηματολογίου έχει αρμοδιότητα τη διοίκηση και τον συντονισμό της Διεύθυνσης Κτηματολογίου της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Φορέα για τη λειτουργία του κτηματολογίου και, γενικότερα, την επίτευξη του σκοπού του Φορέα όπως αυτός ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του παρόντος.

γγ) Ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής Υποστηρικτικών Υπηρεσιών έχει αρμοδιότητα τη διοίκηση και τον συντονισμό των Διευθύνσεων Πληροφορικής, Διοικητικών Υπηρεσιών και Ανθρώπινου Δυναμικού, Οικονομικών Υπηρεσιών, Νομικής και Προϊόντων και Υπηρεσιών για την σταδιακή υλοποίηση της συγχώνευσης των καταργούμενων Υποθηκοφυλακείων και διαμόρφωσης της δομής των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Φορέα, όπως αυτές περιγράφονται στα άρθρα 15 και 16 του παρόντος.

β) Οι αρμοδιότητες των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών εξειδικεύονται με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος καθορίζεται και η σύνθεση της Επιτροπής Επιλογής των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών, στην οποία μετέχει ο Γενικός Διευθυντής του Φορέα. Ο καθορισμός των αποδοχών των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών

www.SFEE.gr

γίνεται με αναλογική εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4354/2015.

11. Ο Γενικός Διευθυντής και οι τρεις Αναπληρωτές Γενικοί Διευθυντές συνιστούν την Εκτελεστική Ομάδα Διοίκησης του Φορέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΣΟΔΑ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ

Άρθρο 6
Πάγια και αναλογικά τέλη για την εγγραφή πράξεων

1. Τα πάγια και αναλογικά τέλη και τα δικαιώματα ή πρόστιμα που προβλέπεται να καταβάλλονται υπέρ της ΕΚΧΑ Α.Ε. ή του ΟΚΧΕ ή του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 10 του άρθρου 2 του ν. 2308/1995 (Α΄114), το άρθρο 1 του ν. 3481/2006 (Α΄162), την παράγραφο 2 του άρθρου 4, τις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 14, την παράγραφο 2 του άρθρου 22 και την περίπτωση δ΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 23, του ν. 2664/1998, όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3481/2006 και των άρθρων 2 και 3 του ν. 4164/2013 (Α΄156), αποτελούν έσοδα του Φορέα και καταβάλλονται υπέρ αυτού.

2. Τα πάγια και αναλογικά τέλη και δικαιώματα που προβλέπεται να καταβάλλονται υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, των αμίσθων Υποθηκοφυλάκων, των εμμίσθων Υποθηκοφυλακείων, των εκτελούντων ή αναπληρούντων στα έργα Υποθηκοφύλακα, Συμβολαιογράφων ή Ειρηνοδικών και του ΤΑ.ΧΔ.Ι.Κ., με τις διατάξεις: α) του ν. 325/1976 (Α΄125), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και των κατ΄ εξουσιοδότησή του εκδοθεισών κανονιστικών αποφάσεων, β) της παρ. 5 του άρθρου 19 του ν. 2844/2000 (Α΄220), η οποία προστέθηκε με την παρ. 6 του ν. 2915/2001 (Α΄109), γ) του άρθρου 17 του ν. 3226/2004 (Α΄24) και δ) του άρθρου 20 του ν. 2145/1993 (Α΄88), καταργούνται και αντικαθίστανται από τα τέλη υπέρ του Φορέα και τις αποδόσεις υπέρ του ΤΑ.ΧΔ.Ι.Κ., που καθορίζονται με τις επόμενες διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.

3. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου οι παρακάτω όροι έχουν τις αντίστοιχες έννοιες:

α) Ως «βιβλίο» ή «βιβλία», νοούνται τα βιβλία που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και τις διατάξεις του παρόντος νόμου να τηρούνται, σε αναλογική ή ηλεκτρονική μορφή, στα Κτηματολογικά Γραφεία και τα Υποκαταστήματά τους, για: αα) την τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του Εθνικού Κτηματολογίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στους νόμους 2308/1995 και 2664/1998, ββ) την τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο κ.δ. 19/23.7.1941, όπως τροποποιήθηκε με το ν.δ. 811/19.1.1971, γγ) την τήρηση και διαχείριση των αρχείων του συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών και δδ) την τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του συστήματος ενεχύρων σε κινητά χωρίς παράδοση, άλλων συμβάσεων παροχής ασφάλειας επί κινητών, καθώς και της ενεχύρασης ή εκχώρησης επιχειρηματικών απαιτήσεων ή άλλων δικαιωμάτων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα Κεφάλαια Α΄, Β΄ και Γ΄ του ν. 2844/2000.

β) Ως «πράξη», νοείται κάθε δικαιοπραξία, δικαστική απόφαση, διοικητική πράξη, δικόγραφο, διαδικαστική πράξη ή δημοσίευση, η οποία προβλέπεται από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις να εγγράφεται στα βιβλία.

γ) Ως «εγγραφή», νοείται η μεταγραφή, η καταχώριση, η σημείωση, η εξάλειψη, η τροπή, η άρση ή η διαγραφή πράξης στα βιβλία.

4. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, για την εγγραφή κάθε πράξης στα βιβλία καταβάλλεται πάγιο τέλος δώδεκα (12), ευρώ με εξαίρεση τις πράξεις της επομένης παραγράφου.

5. Για την εγγραφή σε βιβλία των πράξεων:

α) αγοραπωλησίας, β) ανταλλαγής, γ) διανομής, δ) εισφοράς ακινήτου σε εταιρεία, ε) περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης, στ) δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται η κυριότητα λόγω έκτακτης χρησικτησίας, ζ) μίσθωσης κατά το άρθρο 618 ΑΚ, χρονομεριστικής μίσθωσης και χρηματοδοτικής μίσθωσης, καταβάλλεται πάγιο τέλος τριών (3) ευρώ.

6. Για την εγγραφή των παρακάτω πράξεων στα βιβλία καταβάλλεται τέλος, ως εξής:

α) Αναλογικό τέλος ίσο με ποσοστό πέντε χιλιοστά (5 ‰) επί της αξίας του ακινήτου ή του δικαιώματος ή του ύψους του μισθώματος, για την εγγραφή των πράξεων: αα) αγοραπωλησίας, ββ) ανταλλαγής, γγ) διανομής, δδ) εισφοράς ακινήτου σε εταιρεία, εε) περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης, στστ) δικαστικής απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται η κυριότητα λόγω έκτακτης χρησικτησίας, ζζ) μίσθωσης κατ΄ άρθρο 618 ΑΚ, χρονομεριστικής μίσθωσης και χρηματοδοτικής μίσθωσης.

β) Αναλογικό τέλος ίσο με ποσοστό οκτώ χιλιοστά (8 ‰) επί της αξίας του ακινήτου ή του δικαιώματος, για την εγγραφή των πράξεων: αα) προικοσυμφώνου ή γονικής παροχής, ββ) δωρεάς εν ζωή ή αιτία θανάτου, γγ) σύστασης πραγματικής δουλείας, δδ) υποθήκης, εε) προσημείωσης υποθήκης, στστ) κατάσχεσης αναγκαστικής ή συντηρητικής ή με επιταγή, ζζ) αναγγελίας απαίτησης που επέχει θέση κατάσχεσης, ηη) δήλωσης συνέχισης πλειστηριασμού, θθ) δικαστικής μεσεγγύησης, ιι) έκθεσης περιγραφής και εκτίμησης ακινήτου, ιαια) δημοσίευσης του ν. 2844/2000 (Α΄ 220).

γ) Πάγιο τέλος είκοσι (20) ευρώ, για την εγγραφή κάθε πράξης από τις αναφερόμενες στις περιπτώσεις α΄ και β΄ της παρούσας παραγράφου.

δ) Για τις εγγραφές που διενεργούνται στο κτηματολογικό βιβλίο του άρθρου 10 του ν. 2664/1998, το ποσοστό που ορίζεται για τον προσδιορισμό του αναλογικού τέλους στις περιπτώσεις α΄ και β΄, της παρούσας παραγράφου προσαυξάνεται κατά ποσοστό ενός χιλιοστού (1‰) επί της αξίας του ακινήτου ή του δικαιώματος ή του μισθώματος, αντίστοιχα.

Άρθρο 7
Τέλη για την έκδοση και χορήγηση αντιγράφων, πιστοποιητικών και διαγραμμάτων

1. Για τη χορήγηση πιστοποιητικού από τα βιβλία, καταβάλλεται πάγιο τέλος εννέα ευρώ και πενήντα λεπτών (9,50). Όταν με την ίδια αίτηση χορηγούνται περισσότερα του ενός πιστοποιητικά για τον ίδιο τίτλο, καταβάλλεται

πάγιο τέλος έξι ευρώ και πενήντα λεπτών (6,50) για κάθε, επιπλέον του ενός, πιστοποιητικό. Όταν το πιστοποιητικό χορηγείται με την υποβολή αίτησης για εγγραφή πράξης, καταβάλλεται πάγιο τέλος έξι ευρώ και πενήντα λεπτών (6,50), για κάθε πιστοποιητικό.

2. Για τη χορήγηση αντιγράφου στοιχείου από το αρχείο του Κτηματολογικού Γραφείου ή του Υποκαταστήματός του, καταβάλλεται πάγιο τέλος εννέα ευρώ και πενήντα λεπτών (9,50). Το τέλος του προηγούμενου εδαφίου προσαυξάνεται κατά τέσσερα ευρώ και πενήντα λεπτά (4,50) για κάθε, επιπλέον του ενός, φύλλο του χορηγούμενου αντιγράφου. Το τέλος του πρώτου εδαφίου προσαυξάνεται κατά έξι ευρώ και πενήντα λεπτά (6,50), όταν χορηγείται αντίγραφο πράξης από τα βιβλία μεταγραφών.

3. Για τη χορήγηση αποσπάσματος κτηματολογικού διαγράμματος και κτηματογραφικού διαγράμματος, καταβάλλεται πάγιο τέλος δεκαπέντε (15) ευρώ ή τριάντα τρία (33) ευρώ, αντίστοιχα.

Άρθρο 8
Τρόπος πληρωμής των τελών
Αποδόσεις του Φορέα στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.

1. Τα τέλη των άρθρων 6 και 7 δεν επιβαρύνονται με Φ.Π.Α.

2. Η πληρωμή των παγίων και αναλογικών τελών του νόμου αυτού στο Φορέα, διενεργείται όπως καθορίζεται με την απόφαση που εκδίδεται κατ΄ εξουσιοδότηση της παραγράφου 1 του άρθρου 40. Μέχρι την έναρξη ισχύος της απόφασης του προηγουμένου εδαφίου η πληρωμή διενεργείται είτε α) με μετρητά και εφόσον το προς καταβολή ποσό υπερβαίνει συνολικά τα διακόσια ευρώ, με κατάθεση επιταγής, είτε β) σύμφωνα με τις προβλέψεις της παραγράφου 1 του άρθρου 35 του παρόντος.

3. Ο Φορέας αποδίδει στο Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), ως επιχορήγηση, για την επίτευξη των σκοπών του:

Α. Ποσά ίσα με τα πάγια τέλη, που εισπράχθηκαν κατά μήνα και αντιστοιχούν σε ποσοστό:

α) 25% επί των πάγιων τελών για την εγγραφή πράξεων, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 6,

β) 100% επί των παγίων τελών για την εγγραφή πράξεων, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 6,

γ) 53% επί των παγίων τελών για τη χορήγηση πιστοποιητικών, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 7,

δ) 31% επί των παγίων τελών για τη χορήγηση πιστοποιητικών, σύμφωνα με τα δεύτερο και τρίτο εδάφια της παραγράφου 1 του άρθρου 7,

ε) 53% επί των παγίων τελών για τη χορήγηση αντιγράφων, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7,

στ) 31% επί των παγίων τελών για τη χορήγηση αντιγράφων, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7.

Β. Ποσά ίσα με τα αναλογικά τέλη που εισπράττονται για τις εγγραφές που αφορούν ακίνητα τα οποία ενέπιπταν στην κατά τόπο αρμοδιότητα των εμμίσθων Υποθηκοφυλακείων και των Κτηματολογικών Γραφείων Ρόδου και Κω - Λέρου, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, και αντιστοιχούν σε ποσοστό:

α) 20% επί των αναλογικών τελών για τις εγγραφές πράξεων, σύμφωνα με την περίπτωση α΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 6 και

β) 12,5% επί των αναλογικών τελών για τις εγγραφές πράξεων, σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παραγράφου 7 του άρθρου 6.

Άρθρο 9
Βιβλία Κτηματολογικών Γραφείων και Υποκαταστημάτων

1. Τα Κτηματολογικά Γραφεία και τα Υποκαταστήματά τους τηρούν:

α) Το «Ημερολόγιο Εισερχομένων Πράξεων», το «Βιβλίο Αιτήσεων για την έκδοση και χορήγηση πιστοποιητικών, αντιγράφων και αποσπασμάτων» και τα λοιπά κτηματολογικά βιβλία και διαγράμματα που προβλέπεται να τηρούνται ηλεκτρονικά στα Κτηματολογικά Γραφεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 2664/ 1998, για τις κτηματογραφημένες περιοχές της κατά τόπον αρμοδιότητάς τους.

β) Τα βιβλία που προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις να τηρούνται από τα Υποθηκοφυλακεία του Κράτους και τα Κτηματολογικά Γραφεία Ρόδου και Κω-Λέρου, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 15, για τις περιοχές της αρμοδιότητάς τους στις οποίες δεν έχει οριστεί η ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κτηματολογίου. Μετά την έναρξη ισχύος του Κτηματολογίου τα βιβλία του προηγουμένου εδαφίου αντικαθίστανται από αυτά που προβλέπονται στην προηγούμενη περίπτωση.

Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καταργούνται βιβλία του πρώτου εδαφίου της παρούσας περίπτωσης, που δεν αφορούν τη διασφάλιση της τάξης και της δημοσιότητας των εγγραφών και τη διασφάλιση της δημόσιας πίστης στις εγγραφές.

2. Από τα Κτηματολογικά Γραφεία του Φορέα και τα Υποκαταστήματά τους, τηρείται ηλεκτρονικά και το «Πρωτόκολλο Καταχώρισης Δημοσιεύσεων» του ν. 2844/2000. Ο τρόπος ηλεκτρονικής τήρησης και οι αναγκαίες λεπτομέρειες ρυθμίζονται με την απόφαση της παραγράφου 9 του άρθρου 40.

3. Η εγγραφή των αιτήσεων στα βιβλία των παραγράφων 1 και 2, γίνεται αυθημερόν, κατά τη σειρά υποβολής τους, και συμπληρώνονται υποχρεωτικά τα πεδία που καθορίζονται με την απόφαση που εκδίδεται κατ’ εξουσιοδότηση της παραγράφου 9 του άρθρου 40, μεταξύ των οποίων και η πιστοποίηση καταβολής των τελών του παρόντος Κεφαλαίου.

4. Αν δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική τήρηση των βιβλίων των παραγράφων 1 και 2, μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 9 του άρθρου 40, η εγγραφή των αιτήσεων γίνεται σε έντυπα φύλλα.

5. Στο «Ημερολόγιο Εισερχομένων Πράξεων» και στο «Βιβλίο Αιτήσεων για την έκδοση και χορήγηση πιστοποιητικών, αντιγράφων και αποσπασμάτων» περιέχονται και συμπληρώνονται υποχρεωτικά τα πεδία που καθορί-

ζονται με την απόφαση που εκδίδεται κατ΄ εξουσιοδότηση της παραγράφου 9 του άρθρου 40.

Άρθρο 10
Απαλλαγές από την καταβολή τελών - Μειωμένα τέλη

1. Οι φορείς της κεντρικής διοίκησης, όπως ορίζεται στην περίπτωση στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄143) απαλλάσσονται από την καταβολή τελών του παρόντος Κεφαλαίου.

2. Ειδικότερες διατάξεις για την απαλλαγή από την καταβολή, ή την καταβολή μειωμένων, παγίων και αναλογικών τελών διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 11
Πόροι του Φορέα

Ο Φορέας είναι αυτοχρηματοδοτούμενος. Πόροι του Φορέα είναι:

α) Τα πάγια και αναλογικά τέλη που εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγουμένων άρθρων του παρόντος Κεφαλαίου.

β) Τα έσοδα από την εκμετάλλευση του αρχείου προϊόντων του.

γ) Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών και τη μεταφορά τεχνογνωσίας σε τρίτους στους τομείς της γεωδαισίας, τοπογραφίας, χαρτογραφίας, κτηματολογίου, γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών κ.λπ.

δ) Τόκοι και λοιπά έσοδα από τη διαχείριση των κεφαλαίων του.

ε) Έκτακτη κρατική επιχορήγηση, εφόσον παρίσταται ανάγκη, η οποία εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αποδίδεται στο Φορέα με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

στ) Χρηματοδότηση μέσω συλλογικής απόφασης έργου (ΣΑΕ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας για τη συμμετοχή του Φορέα στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και σε ευρωπαϊκά ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ- ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 12
Διάρθρωση Φορέα

1. Ο Φορέας διαρθρώνεται σε Κεντρική και Περιφερειακές Υπηρεσίες.

2. Η Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) αποτελείται από τις αυτοτελείς Μονάδες της παραγράφου 3, τις Διευθύνσεις και τα Τμήματα που προβλέπονται στο επόμενο άρθρο και διατηρεί Παράρτημα στη Θεσσαλονίκη. Με απόφαση του Φορέα μπορούν να συστήνονται Παραρτήματα της Κεντρικής Υπηρεσίας.

3. Οι αυτοτελείς Μονάδες και οι αρμοδιότητές τους ορίζονται ως ακολούθως:

α) Το Γραφείο Προέδρου και Υποστήριξης του Δ.Σ. του Φορέα, το οποίο λειτουργεί σε επίπεδο Τμήματος, υπάγεται στον Πρόεδρο του Φορέα και είναι αρμόδιο για τη διοικητική υποστήριξη του Προέδρου και του Δ.Σ. του Φορέα.

β) Το Γραφείο Γενικού Διευθυντή, το οποίο λειτουργεί σε επίπεδο Τμήματος, υπάγεται στο Γενικό Διευθυντή και είναι αρμόδιο για τη διοικητική υποστήριξή του.

γ) Η Αυτοτελής Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, λειτουργεί σε επίπεδο Τμήματος, υπάγεται στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και ασκεί τις αρμοδιότητες που ανάγονται σε όλα τα θέματα εσωτερικού ελέγχου και ιδίως:

1) Στη σύνταξη σχεδίου στρατηγικής και σχεδιασμού ελέγχων που υποβάλλεται προς έγκριση στον Πρόεδρο του Φορέα και επικαιροποιείται με τη σύνταξη ετήσιου προγράμματος ελέγχων.

2) Στον έλεγχο επάρκειας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου διοικητικών και οικονομικών λειτουργιών του Φορέα και στην εισήγηση των σχετικών βελτιωτικών προτάσεων.

3) Στον έλεγχο εφαρμογής των κανόνων δικαίου, των εγκυκλίων, των οδηγιών και αποφάσεων της Διοίκησης και των Διευθύνσεων του Φορέα από το προσωπικό.

4) Στην αξιολόγηση της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των διοικητικο-οικονομικών λειτουργιών του Φορέα βάσει της αρχής της δημοσιονομικής διαχείρισης.

5) Στην μέτρηση και αξιολόγηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του Φορέα, καθώς και του προγραμματισμού, του σχεδιασμού και της εκτέλεσης των διοικητικών και οικονομικών του λειτουργιών και σχετικών διαδικασιών και στη σύνταξη και αναθεώρηση των διαδικασιών αυτών.

6) Στον έλεγχο της ορθής διενέργειας των δαπανών, της ορθής είσπραξης και εμφάνισης των εσόδων, της διαχείρισης κινδύνων, όπως και της διαχείρισης της περιουσίας του Φορέα με την εξακρίβωση του ενεργητικού και παθητικού και του μισθολογικού κόστους, για τον εντοπισμό τυχόν φαινομένων κακοδιοίκησης και κακοδιαχείρισης, κατάχρησης, σπατάλης, απάτης ή διαφθοράς και την αποτροπή τους στο μέλλον.

7) Στον έλεγχο πληροφοριακών συστημάτων των διοικητικο-οικονομικών λειτουργιών προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον επιτυγχάνουν τους σκοπούς τους και εάν έχουν ενσωματωθεί σε αυτά επαρκείς ασφαλιστικές δικλείδες και μηχανισμοί ελέγχου.

8) Στη διαβεβαίωση της ακρίβειας, της αξιοπιστίας και της έγκαιρης προετοιμασίας των χρηματοοικονομικών αναφορών.

9) Στη διενέργεια ερευνών κατόπιν εντολής του Προέδρου.

10) Στην παροχή διαβεβαίωσης για την επάρκεια των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των διοικητικών και οικονομικών λειτουργιών του Φορέα.

11) Στη σύνταξη ετησίων εκθέσεων απολογιστικού χαρακτήρα στο τέλος του έτους, σχετικά με τις εργασίες του Τμήματος.

12) Στην ενημέρωση του Δ.Σ. για τα πορίσματα των ελέγχων και στην εισήγηση για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

13) Στον έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων του Φορέα προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον επιτυγχάνουν τους σκοπούς τους και εάν έχουν ενσωματωθεί σε αυτά επαρκείς ασφαλιστικές δικλείδες και μηχανισμοί ελέγχου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας συστήνεται Επιτροπή Ελέγχου, η οποία αποτελείται από τρία μέλη του Δ.Σ. του Φορέα, εκ των οποίων το ένα διαθέτει επαρκή γνώση σε θέματα λογιστικής και ελεγκτικής, κατ΄ ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3429/2005. Η Επιτροπή Ελέγχου είναι αρμόδια κυρίως:

α) Για την παρακολούθηση της διαδικασίας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, και

β) την παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την παρακολούθηση της ορθής λειτουργίας της Αυτοτελούς Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου της παρούσας παραγράφου. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου εξειδικεύονται περαιτέρω με τον Κανονισμό Εσωτερικού Ελέγχου.

γ) Το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων, το οποίο λειτουργεί σε επίπεδο Τμήματος, είναι αρμόδιο για τις δημόσιες σχέσεις και την υλοποίηση του επικοινωνιακού προγράμματος του Φορέα, με σκοπό την προώθηση και προβολή του έργου και του σκοπού του, και υπάγεται στο Γενικό Διευθυντή.

4. Στο Φορέα συστήνεται τριμελές Επιστημονικό Συμβούλιο. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα, για θητεία δύο ετών, που μπορεί να ανανεώνεται. Ως μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι του Φορέα, μπορεί δε να ορίζονται και πρόσωπα από τον ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, τα οποία πρέπει να διαθέτουν μεταπτυχιακό τίτλο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής σε αντικείμενο συναφές με αυτό του Φορέα και αποδεδειγμένη εμπειρία σε τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Φορέας. Το Επιστημονικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για την υποστήριξη του Δ.Σ. και των οργανικών μονάδων του Φορέα, ιδίως με την παροχή γνωμοδοτήσεων και την εκπόνηση μελετών και ερευνών, σε ζητήματα που συνάπτονται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Φορέα και του ανατίθενται με απόφαση του Δ.Σ. ή του Γενικού Διευθυντή. Στο μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου που δεν προέρχεται από το Φορέα καταβάλλεται, για τη συμμετοχή του στο Επιστημονικό Συμβούλιο, αποζημίωση, η οποία καθορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α΄176).

Άρθρο 13
Κεντρική Υπηρεσία του Φορέα

Η Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ.) του Φορέα διαρθρώνεται σε οργανικές μονάδες επιπέδου Διεύθυνσης, ως εξής:

1. Διεύθυνση Προγραμματισμού,
2. Διεύθυνση Κτηματολογίου,
3. Διεύθυνση Έργων,
4. Διεύθυνση Δασικών Χαρτών και Χαρτογράφησης Φυσικού Περιβάλλοντος,
5. Διεύθυνση Γεωχωρικών Πληροφοριών,
6. Διεύθυνση Προϊόντων και Υπηρεσιών,
7. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών,
8. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών και Ανθρωπίνου Δυναμικού,
9. Διεύθυνση Πληροφορικής,
10. Νομική Διεύθυνση.

Άρθρο 14
Διάρθρωση και Αρμοδιότητες των Διευθύνσεων της Κ.Υ. του Φορέα

1. Η Διεύθυνση Προγραμματισμού συγκροτείται από τα Τμήματα: ι) Σχεδιασμού, ιι) Παρακολούθησης Έργου και ιιι) Διαχείρισης Αλλαγών και Κινδύνων.

1.1. Η Διεύθυνση Προγραμματισμού είναι αρμόδια ιδίως για την σύνταξη, παρακολούθηση και αξιολόγηση υλοποίησης του μακροπρόθεσμου, μεσοπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου σχεδιασμού δράσης του Φορέα, για την διαχείριση επενδυτικών ή άλλων προγραμμάτων, καθώς και για τη διαχείριση αλλαγών, κινδύνων και κρίσεων.

1.2. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Διεύθυνσης Προγραμματισμού ορίζονται ως ακολούθως:

1.2.1. Το Τμήμα Σχεδιασμού είναι αρμόδιο για τη σύνταξη και εισήγηση του μακροπρόθεσμου, μεσοπρόθεσμου και βραχυπρόθεσμου σχεδιασμού δράσης του Φορέα, την πρόταση για νέα έργα που βελτιώνουν τη σύνταξη και λειτουργία του Κτηματολογίου, των γεωδαιτικών, χαρτογραφικών και λοιπών δράσεων του Φορέα, καθώς και την εισήγηση για τη σύναψη συνεργασιών του Φορέα με φορείς του Δημοσίου και τρίτους.

1.2.2. Το Τμήμα Παρακολούθησης Έργου είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση της υλοποίησης του συνολικού έργου του Φορέα, το συντονισμό δράσεων διαφορετικών Διευθύνσεων που έχουν αλληλεξαρτήσεις, την υποστήριξη της διοίκησης των έργων του Φορέα καθώς και τη σύνταξη αναφορών για την πορεία των δραστηριοτήτων του Φορέα προς τη Διοίκηση.

1.2.3. Το Τμήμα Διαχείρισης Αλλαγών και Κινδύνων είναι αρμόδιο για την αναγνώριση, καταγραφή, την παρακολούθηση, αποτίμηση και την εισήγηση για την αποσόβηση ή τη μετρίαση των κινδύνων που υφίστανται στο πλαίσιο των βασικών δραστηριοτήτων του Φορέα. Επιπλέον, το Τμήμα αυτό είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση της διαχείρισης αλλαγών σε οργανωτικό και σε λειτουργικό επίπεδο.

2. Η Διεύθυνση Κτηματολογίου συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες:

α) την Υποδιεύθυνση Περιφερειακών Υπηρεσιών Κτηματολογίου που αποτελείται από τα Τμήματα: ι) Σχεδιασμού της Οργάνωσης και Εγκατάστασης, ιι) Συντονισμού Λειτουργίας και Εποπτείας των Περιφερειακών Υπηρεσιών, ιιι) Υποστήριξης των Χρηστών Εφαρμογών και ιν) Ψηφιοποίησης Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών και Αρχείου.

β) την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Χωρικών Δεδομένων που αποτελείται από τα Τμήματα: ι) Ενημέρωσης Χωρικών Δεδομένων, ιι) Συντονισμού Περιφερειακών Τεχνικών Υπηρεσιών και ιιι) Ανάπτυξης και Τεχνικής Υποστήριξης.

2.1. Η Διεύθυνση Κτηματολογίου είναι αρμόδια ιδίως για τη διασφάλιση της εύρυθμης και ομοιογενούς λειτουργίας των Κτηματολογικών Γραφείων ως προς την τήρηση των συστημάτων δημοσιότητας εμπραγμάτων δικαιωμάτων Κτηματολογίου και Υποθηκών και Μεταγραφών, το σχεδιασμό της οργάνωσης και εγκατάστασης των περιφερειακών υπηρεσιών του Φορέα, το συντονισμό, την υποστήριξη και την εποπτεία των διοικητικών και τεχνικών λειτουργιών των Κτηματολογικών Γραφείων και των Υποκαταστημάτων τους, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των πληροφοριακών εφαρμογών που χρησιμοποιούνται από αυτά, την ορθή τήρηση της βάσης δεδομένων του Εθνικού Κτηματολογίου και την υλοποίηση χωρικών μεταβολών μεγάλης κλίμακας που δεν διαχειρίζονται τα Κτηματολογικά Γραφεία.

2.2. Οι αρμοδιότητες των Υποδιευθύνσεων και Τμημάτων της Διεύθυνσης Κτηματολογίου ορίζονται ως ακολούθως:

2.2.1. Η Υποδιεύθυνση Περιφερειακών Υπηρεσιών Κτηματολογίου είναι αρμόδια για τη μετάβαση στη λειτουργία του Εθνικού Κτηματολογίου στο σύνολο της χώρας, για την εύρυθμη και ομοιογενή λειτουργία των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Φορέα και για τη λειτουργία του Συστήματος Πληροφορικής του Εθνικού Κτηματολογίου (ΣΠΕΚ).

2.2.1.1. Το Τμήμα Σχεδιασμού της Οργάνωσης και Εγκατάστασης είναι αρμόδιο για τον σχεδιασμό της οργάνωσης και για την εγκατάσταση των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Φορέα.

2.2.1.2. Το Τμήμα Συντονισμού, Λειτουργίας και Εποπτείας των Περιφερειακών Υπηρεσιών είναι αρμόδιο για τον συντονισμό, τον έλεγχο και την ομογενοποίηση της λειτουργίας των Περιφερειακών Υπηρεσιών, με την έκδοση οδηγιών λειτουργίας, εγκυκλίων και τη διασφάλιση εφαρμογής τους.

2.2.1.3. Το Τμήμα Υποστήριξης Χρηστών Εφαρμογών είναι αρμόδιο για την παροχή τηλεφωνικής ή άλλης υποστήριξης των χειριστών εφαρμογών πληροφορικής των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Κτηματολογίου, τη διαπίστωση αναγκών βελτίωσής τους και την υλοποίηση νέων λειτουργικοτήτων (ανάλυση απαιτήσεων, έλεγχος, αποδοχή, ενημέρωση χειριστών).

2.2.1.4. Το Τμήμα Ψηφιοποίησης Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών και Αρχείου είναι αρμόδιο για τον συντονισμό και την εποπτεία του έργου ψηφιοποίησης του αναλογικού αρχείου του συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών και, την παρακολούθηση, τήρηση και υποστήριξη πρόσβασης στο σύνολο του αρχείου.

2.2.2. Η Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Χωρικών Δεδομένων είναι αρμόδια για την ενημέρωση και βελτίωση της χωρικής βάσης δεδομένων του Φορέα, για την έκδοση σχετικών οδηγιών και προδιαγραφών, για την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας ως προς την ομοιογενή τήρηση της χωρικής πληροφορίας από τα Κτηματολογικά Γραφεία, για την διαπίστευση μηχανικών και για την αναβάθμιση και τον σχεδιασμό νέων εφαρμογών πληροφορικής για τα χωρικά δεδομένα κτηματολογίου.

2.2.2.1. Το Τμήμα Ενημέρωσης Χωρικών Δεδομένων είναι αρμόδιο για την ενημέρωση και βελτίωση των κτηματολογικών διαγραμμάτων και την καταχώριση διοικητικών πράξεων και εκτεταμένων χωρικών μεταβολών που δεν μπορούν να γίνουν από τα Κτηματολογικά Γραφεία, για την επικοινωνία με τοπικούς τεχνικούς φορείς, καθώς και για την σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών του έργου του.

2.2.2.2. Το Τμήμα Συντονισμού Περιφερειακών Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των χωρικών καταχωρίσεων που γίνονται από τους τεχνικούς των Κτηματολογικών Γραφείων και τους διαπιστευμένους μηχανικούς, την παροχή οδηγιών με στόχο την ομοιογενή επεξεργασία και καταχώριση στη χωρική βάση δεδομένων του κτηματολογίου και την ομοιογενή λειτουργία όλων των τεχνικών περιφερειακών υπηρεσιών του Φορέα.

2.2.2.3. Το Τμήμα Ανάπτυξης και Τεχνικής Υποστήριξης είναι αρμόδιο για την παροχή τεχνικής υποστήριξης σε θέματα διαπίστευσης μηχανικών, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2664/1998, ανάπτυξης νέων εφαρμογών και λειτουργιών (διαπίστωση ανάγκης, ανάλυση απαιτήσεων, έλεγχος) και στις διαδικασίες επαναπροσδιορισμού χωρικών δεδομένων (συλλογή και αξιολόγηση στοιχείων, σύνταξη τεχνικών εκθέσεων, αυτοψίες), καθώς και στη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών των έργων που διαχειρίζεται η Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Χωρικών Δεδομένων.

2.2.2.4. Το Γραφείο Κτηματολογίου των Δήμων Καλλιθέας και Παλαιού Φαλήρου του Νομού Αττικής, που υπήχθη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 1 του ν. 4164/2013, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 4198/2013, από την έναρξη ισχύος του παρόντος ανήκει μαζί με τον εξοπλισμό του, τα αρχεία του και τις βάσεις δεδομένων, στο Φορέα και λειτουργεί ως αυτοτελές Γραφείο της Δ/νσης Κτηματολογίου του Φορέα. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ζήτημα σχετικό με τη μεταφορά στον Οργανισμό του τεχνικού εξοπλισμού, των αρχείων και των βάσεων δεδομένων του Γραφείου.

3. Η Διεύθυνση Έργων συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες:

α) Την Υποδιεύθυνση Σχεδιασμού, Διαγωνισμών και Υποστήριξης Έργων που αποτελείται από τα Τμήματα: ι) Σχεδιασμού, Προδιαγραφών και Διαγωνισμών Έργων, ιι) Εφαρμογών και Τεχνικής Υποστήριξης Έργων.

β) Την Υποδιεύθυνση Διοίκησης Έργων, που αποτελείται από τα Τμήματα: ι) Διαχείρισης Έργων και ιι) Ελέγχων Ποιότητας Έργων.

3.1. Η Διεύθυνση Έργων είναι αρμόδια ιδίως για τον σχεδιασμό και τη διοίκηση των έργων κτηματογράφησης και λοιπών έργων που αφορούν το Εθνικό Κτηματολόγιο, για την προετοιμασία και τη διενέργεια των διαγωνισμών ανάθεσης των σχετικών συμβάσεων από το Φορέα σε αναδόχους, για τον σχεδιασμό και έλεγχο εφαρμογών πληροφορικής και τον σχεδιασμό και υλοποίηση των εσωτερικών έργων και εφαρμογών, για τον έλεγχο ποιότητας των έργων και για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του πλαισίου παρακολούθησής τους.

3.2. Οι αρμοδιότητες των Υποδιευθύνσεων και Τμημάτων της Διεύθυνσης Έργων ορίζονται ως ακολούθως:

3.2.1. Η Υποδιεύθυνση Σχεδιασμού, Διαγωνισμών και Υποστήριξης Έργων είναι αρμόδια ιδίως για τον σχεδιασμό, την σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών, την διενέργεια διαγωνισμών για ανάθεση συμβάσεων έργων κτηματογράφησης και λοιπών έργων που αφορούν το Εθνικό Κτηματολόγιο, για την τεκμηρίωση των διαδικασιών, την ανάπτυξη εργαλείων και τεχνικών διοίκησης των έργων, για την διαχείριση γνώσης, καθώς και για τον σχεδιασμό και έλεγχο εφαρμογών πληροφορικής και το σχεδιασμό και υλοποίηση εσωτερικών έργων με πόρους της εταιρείας και την υποστήριξη της διοίκησης των έργων.

3.2.1.1. Το Τμήμα Σχεδιασμού, Προδιαγραφών και Διαγωνισμών Έργων είναι αρμόδιο ιδίως για τον σχεδιασμό και την διενέργεια των διαγωνισμών για την ανάθεση σε αναδόχους συμβάσεων έργων κτηματογράφησης και λοιπών έργων που αφορούν το Εθνικό Κτηματολόγιο, τον σχεδιασμό έργων και τη σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών, την τεκμηρίωση των διαδικασιών και την ανάπτυξη εργαλείων και τεχνικών διοίκησης των έργων και των συμβάσεων και την υποστήριξη της Διεύθυνσης σε συμβατικά θέματα.

3.2.1.2. Το Τμήμα Σχεδιασμού Εφαρμογών και Τεχνικής Υποστήριξης είναι αρμόδιο ιδίως για την υποστήριξη σε θέματα τήρησης των υποχρεώσεων της Διεύθυνσης στο πλαίσιο των υλοποιούμενων έργων κυρίως όσον αφορά την υποστήριξη της επίβλεψης των έργων, τον σχεδιασμό και έλεγχο εφαρμογών πληροφορικής και την παροχή στοιχείων, οδηγιών κ.λπ. σε αναδόχους μελετών κτηματογράφησης, καθώς και για την υλοποίηση εσωτερικών έργων.

3.2.2. Η Υποδιεύθυνση Διοίκησης Έργων είναι αρμόδια για την διοίκηση των έργων κτηματογράφησης και λοιπών έργων που αφορούν το Εθνικό Κτηματολόγιο, για την διαχείριση των συμβάσεων που ανατίθενται από το Φορέα σε αναδόχους, για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των τεχνικών ελέγχων ποιότητας των ως άνω έργων και για τον συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων.

3.2.2.1. Το Τμήμα Διαχείρισης Έργων είναι αρμόδιο ιδίως για την διοίκηση των έργων κτηματογράφησης και λοιπών έργων που αφορούν το Εθνικό Κτηματολόγιο και την διαχείριση των σχετικών συμβάσεων έργων που ανατίθενται από το Φορέα σε αναδόχους.

3.2.2.2. Το Τμήμα Ελέγχων Ποιότητας Έργων είναι αρμόδιο ιδίως για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των τεχνικών ελέγχων ποιότητας έργων και μελετών και, κυρίως, των μελετών κτηματογράφησης και μελετών για τη σύνταξη υποβάθρων.

4. Η Διεύθυνση Δασικών Χαρτών και Χαρτογράφησης Φυσικού Περιβάλλοντος συγκροτείται από τα Τμήματα: ι) Διοίκησης και Υλοποίησης Μελετών Δασικών Χαρτών και Φυσικού Περιβάλλοντος, ιι) Τεχνικής Υποστήριξης και Ελέγχου Ποιότητας Δασικών Χαρτών και ιιι) Τεκμηρίωσης και Περιβαλλοντικής Πληροφορίας.

4.1. Η Διεύθυνση Δασικών Χαρτών και Χαρτογράφησης Φυσικού Περιβάλλοντος είναι αρμόδια ιδίως για το σχεδιασμό, το συντονισμό, τη διαχείριση, την υλοποίηση και την επίβλεψη των συμβάσεων μελετών κατάρτισης, συμπλήρωσης και διόρθωσης δασικών χαρτών, καθώς και για την υποστήριξη της ανάρτησης και της διαδικασίας έως την κύρωση των δασικών χαρτών, αλλά και ειδικών έργων, που αποσκοπούν είτε στην υλοποίηση των συμβάσεων δασικών χαρτών είτε στην χαρτογράφηση του φυσικού περιβάλλοντος και για την προκήρυξη, ανάθεση και εκτέλεση αυτών σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

4.2. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Διεύθυνσης Δασικών Χαρτών και Χαρτογράφησης Φυσικού Περιβάλλοντος ορίζονται ως ακολούθως:

4.2.1. Το Τμήμα Διοίκησης και Υλοποίησης Μελετών Δασικών Χαρτών και Φυσικού Περιβάλλοντος είναι αρμόδιο για την επίβλεψη, παρακολούθηση και υλοποίηση των συμβάσεων και ειδικών προγραμμάτων και δράσεων της Διεύθυνσης, που αποσκοπούν είτε στην κατάρτιση δασικών χαρτών είτε στην χαρτογράφηση των δασών και του φυσικού περιβάλλοντος ή στην παρατήρηση γης.

4.2.2. Το Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης και Ελέγχου Ποιότητας Δασικών Χαρτών είναι αρμόδιο για την τεχνική υποστήριξη όλων των συμβάσεων και ειδικών προγραμμάτων και δράσεων της Διεύθυνσης, καθώς και για τον έλεγχο ποιότητας όλων των παραδοτέων που υποβάλλονται στα πλαίσια των συμβάσεων και προγραμμάτων που διαχειρίζεται η Διεύθυνση, καθορίζει τα πρότυπα για όλες τις ελεγχόμενες μεταβλητές και διαδικασίες και συντάσσει προδιαγραφές διασφάλισης ποιότητας.

4.2.3. Το Τμήμα Τεκμηρίωσης και Περιβαλλοντικής Πληροφορίας είναι αρμόδιο για τη συγκέντρωση και τήρηση των δεδομένων των συμβάσεων και ειδικών προγραμμάτων και δράσεων που υλοποιεί η Διεύθυνση, για την ανάπτυξη και τήρηση Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών για τα δάση, τη γη και τις χερσαίες προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και την τεκμηρίωση περιβαλλοντικής πληροφορίας και χορήγησης δεδομένων προς τρίτους.

5. Η Διεύθυνση Γεωχωρικών Πληροφοριών συγκροτείται από τα Τμήματα: ι) Γεωδαισίας, ιι) Χαρτογραφίας και ιιι) Γεωπληροφορίας.

5.1. Η Διεύθυνση Γεωχωρικών Πληροφοριών είναι αρμόδια ιδίως για τη διαχείριση θεμάτων της γεωδαιτικής υποδομής της χώρας, συμπεριλαμβανόμενης και της διαχείρισης και λειτουργίας του ελληνικού συστήματος εντοπισμού (HEPOS), για τη σύνταξη βασικών και παραγώγων χαρτών, καθώς και για την τήρηση, ενημέρωση και αναθεώρησή τους, για την οργάνωση και τήρηση του θεματικού περιεχομένου των γεωχωρικών δεδομένων αρμοδιότητας του Φορέα, για τη συνεργασία με άλλους αρμόδιους δημόσιους φορείς για την οργάνωση, ενημέρωση και ανταλλαγή συνόλων γεωχωρικών δεδομένων και χαρτών για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους.

5.2. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Διεύθυνσης Γεωχωρικών Πληροφοριών ορίζονται ως ακολούθως:

5.2.1. Το Τμήμα Γεωδαισίας είναι αρμόδιο για τη ρύθμιση και τη διαχείριση της βασικής γεωδαιτικής υποδομής της χώρας σε συνεργασία με την Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού (Γ.Υ.Σ) και τη διαχείριση και λειτουργία του Ελληνικού Συστήματος Εντοπισμού (HEPOS). Επίσης, είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση των διεθνών τάσεων και εξελίξεων στο συγκεκριμένο τομέα, καθώς και για τη

σύναψη επαφών και συνεργασιών με άλλους συναφείς φορείς και οργανισμούς της Χώρας και του εξωτερικού αναφορικά με θέματα που αφορούν στη γεωδαιτική υποδομή.

5.2.2. Το Τμήμα Χαρτογραφίας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Φορέα αρμόδιο για την ανάπτυξη και διαχείριση της βασικής χαρτογραφικής υποδομής της χώρας, για κλίμακες 1:5.000 ή μικρότερες, συμπεριλαμβανομένης της σύνταξης, ενημέρωσης, και αναβάθμισης των βασικών τοπογραφικών και άλλων χαρτογραφικών υποβάθρων, τη δημιουργία και διαχείριση υψομετρικών υποβάθρων της Χώρας, τη δημιουργία και διαχείριση των υπόλοιπων χαρτογραφικών υποβάθρων, την παρακολούθηση των διεθνών τάσεων και εξελίξεων στον τομέα της Χαρτογραφίας, καθώς και την ανάπτυξη σχέσεων και συνεργασιών με συναφείς φορείς τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού.

5.2.3. Το Τμήμα Γεωπληροφορίας είναι αρμόδιο για τη δημιουργία και διαχείριση της γεωχωρικής πληροφορίας που δημιουργεί και κατέχει ο Φορέας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ή που του ανατίθεται από την Πολιτεία να τηρεί και να διαχειρίζεται. Επίσης, παρακολουθεί τις διεθνείς τάσεις και εξελίξεις στον τομέα της γεωπληροφορίας, και αναπτύσσει και συνάπτει σχέσεις και συνεργασίες με φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω τομέα.

6. Η Διεύθυνση Προϊόντων και Υπηρεσιών συγκροτείται από τα Τμήματα: ι) Ανάλυσης και Έρευνας Αναγκών Χρηστών, ιι) Προώθησης Προϊόντων και Υπηρεσιών, ιιι) Υποστήριξης Χρηστών και Εξυπηρέτησης Πολιτών και ιν) Αρχείου Προϊόντων.

6.1. Η Διεύθυνση Προϊόντων και Υπηρεσιών είναι αρμόδια ιδίως για τη συγκρότηση αρχείου προϊόντων γεωχωρικής πληροφορίας, κτηματολογίου και χαρτογραφίας του Φορέα, για την παρακολούθηση των διεθνών τάσεων σε θέματα διάθεσης δεδομένων και παροχής υπηρεσιών κτηματολογίου, για τον σχεδιασμό πολιτικής διάθεσης δεδομένων και υπηρεσιών και για τη διάθεσή τους σε κάθε ενδιαφερόμενο.

6.2. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Διεύθυνσης Προϊόντων και Υπηρεσιών ορίζονται ως ακολούθως:

6.2.1. Το Τμήμα Ανάλυσης και Έρευνας Αναγκών Χρηστών είναι αρμόδιο για την έρευνα και μελέτη των αναγκών των χρηστών όσον αφορά στα γεωδαιτικά, χαρτογραφικά, κτηματολογικά, ή άλλα συναφή προϊόντα και υπηρεσίες που ανάγονται στο σκοπό του Φορέα, για τη συνεχή παρακολούθηση των αλλαγών και τάσεων που λαμβάνουν χώρα στους τομείς αρμοδιότητας του Φορέα, τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο και για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών και προδιαγραφών του περιεχομένου των προϊόντων και υπηρεσιών του Φορέα. Συντάσσει ολοκληρωμένα σχέδια προώθησης, καθώς και όλο του υποστηρικτικό υλικό (φυλλάδια, καμπάνιες κ.λπ.), για τη βέλτιστη και πλέον αποτελεσματική παραγωγή, τοποθέτηση και προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών του Φορέα στο κοινό. Είναι επίσης αρμόδιο για την παρακολούθηση και ανάλυση των σχετικών δεικτών που μετρούν την αποδοτικότητα του Φορέα προκειμένου να παρέχονται, μέσω αναφορών, πληροφορίες στη Διοίκηση για την κατάσταση και τις προοπτικές του κάθε τομέα προϊόντων και υπηρεσιών του Φορέα σε περιοδική βάση.

6.2.2. Το Τμήμα Προώθησης Προϊόντων και Υπηρεσιών είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη και υποστήριξη των δράσεων που αποσκοπούν στην προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών του Φορέα στους ενδιαφερόμενους. Παραλαμβάνει τα αιτήματα για προϊόντα ή υπηρεσίες και διασφαλίζει την έγκαιρη και αποτελεσματική ικανοποίησής τους.

6.2.3. Το Τμήμα Υποστήριξης Χρηστών και Εξυπηρέτησης Πολιτών είναι αρμόδιο για την παροχή οδηγιών και πληροφοριών προς τους χρήστες αναφορικά με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του Φορέα που αυτοί έχουν αποκτήσει ή χρησιμοποιούν και για τη βέλτιστη διαχείριση των ερωτημάτων ή αναφορών παραπόνων των χρηστών και των πολιτών με την παροχή κατάλληλης και αποτελεσματικής πληροφόρησης και υποστήριξης για όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του Φορέα. Είναι επίσης αρμόδιο για την εξυπηρέτηση των πολιτών αναφορικά με ζητήματα που ανακύπτουν από την υλοποίηση του έργου, παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες και κατευθύνσεις για την επίλυσή τους.

6.2.4. Το Τμήμα Αρχείου Προϊόντων είναι αρμόδιο για την παραλαβή, οργάνωση, αποθήκευση και φύλαξη αεροφωτογραφιών και τυποποιημένων γεωδαιτικών, χαρτογραφικών, κτηματολογικών και άλλων προϊόντων που παράγονται από τις αρμόδιες μονάδες του Φορέα, για την κάλυψη αναγκών των ενδιαφερομένων. Επίσης, είναι αρμόδιο για την ανάκτησή τους, κατά παραγγελία, από τους χώρους αποθήκευσής τους και την αποστολή τους στους ενδιαφερόμενους αποδέκτες.

7. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη συγκέντρωση και επεξεργασία των αναγκαίων στοιχείων για την κατάρτιση, τροποποίηση και παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Φορέα, του απολογισμού και κάθε οικονομικής κατάστασης, τον έλεγχο, εκκαθάριση και εντολή πληρωμής όλων των δαπανών του Φορέα. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι, επίσης, αρμόδια για την καταγραφή, αξιοποίηση και προστασία της περιουσίας του Φορέα, την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων δημιουργίας και απόκτησης εσόδων, την πληρωμή κάθε είδους δαπάνης και τη λογιστική και ταμειακή διαχείριση, την εκκαθάριση της μισθοδοσίας και των πάσης φύσεως αποδοχών του προσωπικού, την διενέργεια των διαγωνισμών ανάθεσης συμβάσεων, υπηρεσιών / προμηθειών / έργων / μισθώσεων ακινήτων όλων των υπηρεσιακών μονάδων του Φορέα, καθώς και την τήρηση των απαιτούμενων αρχείων, βιβλίων και στοιχείων. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του Φορέα και για την ομαλή λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών, την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τη λογιστική αποτύπωση των δραστηριοτήτων του Φορέα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν. 4308/2014 (Α΄251), τη σχετική κείμενη νομοθεσία και τις οδηγίες του Γ.Λ.Κ.

Ειδικότερα, είναι αρμόδια για:

α. Την παροχή έγκαιρων και αξιόπιστων στοιχείων για τον προϋπολογισμό του Φορέα στο Υπουργείο Περι-

www.ggb.gr

βάλλοντος και Ενέργειας, στο Γ.Λ.Κ. και στον Υπουργό Οικονομικών.

β. Την πιστή τήρηση των στόχων του ισοζυγίου, των ανωτάτων ορίων του προϋπολογισμού και του Μ.Π.Δ.Σ. του Φορέα, τη μη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών, καθώς και τη διενέργεια δαπανών μόνον εφόσον υπάρχει αντίστοιχη πίστωση στον οικείο προϋπολογισμό και υπό αντίστοιχους κωδικούς.

γ. Την υποστήριξη και την εισήγηση στο Δ.Σ. του Φορέα, με σκοπό τη βέλτιστη κατανομή των πόρων του Φορέα.

δ. Την είσπραξη των εσόδων του Φορέα.

ε. Τη σύσταση και την εφαρμογή εσωτερικών δικλείδων στη δημοσιονομική διαχείριση, αναφορικά τόσο με τις δαπάνες όσο και με τα έσοδα και

στ. Τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων του Φορέα.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών υποχρεούται να εφαρμόζει τις οδηγίες οικονομικής διαχείρισης που εκδίδονται από το Γ.Λ.Κ. και το εποπτεύον Υπουργείο και μπορεί να εισηγείται την εξειδίκευσή τους.

Όλες οι υπηρεσίες του Φορέα υποχρεούνται να παρέχουν έγκαιρα στη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της.

7.1. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες:

α) Την Υποδιεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης και Μισθοδοσίας, η οποία αποτελείται από : ι) το Τμήμα Λογιστηρίου και Οικονομικής Διαχείρισης, ιι) το Τμήμα Μισθοδοσίας και ιιι) το Τμήμα Ταμειακής Διαχείρισης.

β) Την Υποδιεύθυνση Προσόδων και Προμηθειών, η οποία αποτελείται από: ι) το Τμήμα Παρακολούθησης Είσπραξης Τελών και Προσόδων, ιι) το Τμήμα Προμηθειών και ιιι) το Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας.

γ) Το Τμήμα Προϋπολογισμού και Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού.

δ) την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου και Εποπτείας.

7.2. Οι αρμοδιότητες των Υποδιευθύνσεων και Τμημάτων της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών ορίζονται ως ακολούθως:

7.2.1. Η Υποδιεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης και Μισθοδοσίας είναι αρμόδια για την υλοποίηση όλου του φάσματος των λογιστικών εργασιών, τη διεκπεραίωση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, εκκαθάριση και εντολή πληρωμής όλων των δαπανών, τη λογιστική αποτύπωση των δραστηριοτήτων του Φορέα, σύμφωνα με το ν. 4308/2014 και τις οδηγίες του Γ.Λ.Κ.,τη Σύνταξη του Ισολογισμού και των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, την οργάνωση, σύνταξη και υποβολή των λογιστικών, οικονομικών καταστάσεων και αναφορών, απολογισμού δαπανών - εσόδων, την εκκαθάριση της μισθοδοσίας και των πάσης φύσεως αποδοχών του προσωπικού, υπολογισμό των εν γένει αμοιβών και εξόδων του συνεργατών και τρίτων, και την τήρηση των απαιτούμενων αρχείων, βιβλίων και στοιχείων. Ειδικότερα:

7.2.1.1. Το Τμήμα Λογιστηρίου και Οικονομικής Διαχείρισης είναι αρμόδιο για:

i) Την εφαρμογή των αναγκαίων κανόνων λογιστικής τυποποίησης και την τήρηση των προβλεπόμενων Λογιστικών Βιβλίων και Στοιχείων του Φορέα και αρχείων σύμφωνα με το ν. 4308/2014.

ii) Την υλοποίηση όλου του φάσματος των λογιστικών εργασιών και λογιστικής αποτύπωσης των εν γένει δαπανών, υπηρεσιών, πάγιου εξοπλισμού κ.λπ. του Φορέα που προκύπτουν από τις δραστηριότητές του.

iii) Την οργάνωση και Σύνταξη του Ισολογισμού και των συναφών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, καθώς και των προβλεπόμενων οικονομικών αναφορών προς τους δημόσιους φορείς που απαιτούνται.

iv) Την έκδοση των αναγκαίων κάθε φορά παραστατικών για την διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών της εταιρείας καθώς και την υποβολή των αναγκαίων δηλώσεων προς τις φορολογικές αρχές.

v) Την προστασία και διαχείριση της περιουσίας του Φορέα και την τήρηση του Μητρώου Παγίων.

vi) Τη διενέργεια συμψηφισμών και την απόδοση στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών.

7.2.1.2. Το Τμήμα Μισθοδοσίας είναι αρμόδιο για:

i) Την εκκαθάριση της μισθοδοσίας των πάσης φύσεως αποδοχών και των εξόδων κίνησης του προσωπικού του Φορέα, καθώς και την υποβολή δήλωσης στη μηχανογραφική εφαρμογή της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών των σχετικών χρηματικών ενταλμάτων των πάσης φύσεως αποδοχών.

ii) Την απόδοση των ασφαλιστικών κρατήσεων, την τήρηση των σχετικών αρχείων, την έκδοση των βεβαιώσεων μισθοδοσίας και μισθοδοτικών καταστάσεων και την έκδοση των δικαιολογητικών συνταξιοδότησης.

iii) Τον έλεγχο των κρατήσεων - εισφορών και την έγκαιρη απόδοση τους προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

7.2.1.3. Το Τμήμα Ταμειακής Διαχείρισης είναι αρμόδιο για:

i) Τη διεξαγωγή όλων των συναφών με τη ταμειακή διαχείριση υποθέσεων και ιδίως τη διενέργεια των πληρωμών και της εξόφλησης των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής για κάθε είδους δαπάνη και αφορούν το Φορέα.

ii) Τη διεκπεραίωση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών του Φορέα με τραπεζικούς φορείς, προμηθευτές, πιστωτές, συνεργάτες και άλλους φορείς.

iii) Τη διαχείριση και τήρηση του φυσικού ταμείου της εταιρείας.

iv) Την ενημέρωση των δικαιούχων για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή τους.

7.2.2. Η Υποδιεύθυνση Προσόδων και Προμηθειών είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των εσόδων που προέρχονται από εισπραττόμενα αναλογικά και πάγια τέλη, την διαχείριση των θεμάτων προμηθειών με τον σχεδιασμό και διενέργεια των σχετικών διαγωνισμών ανάθεσης συμβάσεων υπηρεσιών/προμηθειών/έργων όλων των υπηρεσιακών μονάδων του Ο.Ε.Κ., καθώς και την διενέργεια διαγωνισμών για τη μίσθωση των

www.Sete.gr

ακινήτων για την κάλυψη αναγκών των κεντρικών και των περιφερειακών οργανωτικών μονάδων. Ειδικότερα:

7.2.2.1. Το Τμήμα Παρακολούθησης Είσπραξης Τελών και Προσόδων είναι αρμόδιο για:

i) Την παρακολούθηση και τον έλεγχο των εισπραττόμενων αναλογικών και πάγιων τελών από την εγγραφή πράξεων, από την έκδοση και χορήγηση αντιγράφων και πιστοποιητικών από τα τέλη κτηματογράφησης και την άσκηση αντιρρήσεων κατά του περιεχομένου αναρτημένων δασικών χαρτών καθώς και κάθε άλλου σχετικού τέλους.

ii) Τη διαγραφή και επιστροφή εσόδων.

iii) Την ανάπτυξη, διαχείριση και λειτουργία του Συστήματος Τελών Εθνικού Κτηματολογίου («ΣΤΕΚ»).

7.2.2.2 Το Τμήμα Προμηθειών είναι αρμόδιο για:

i) Την διενέργεια όλων των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και μίσθωσης Ακινήτων, από τον σχεδιασμό, την κατάρτιση τευχών και την διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης έως και την σύναψη της σύμβασης.

ii) Τις προμήθειες υλικών και τον εφοδιασμό του Φορέα, με γραφική ύλη, χαρτί, αναλώσιμα.

iii) Την καταχώρηση και την ευθύνη της διενέργειας των ηλεκτρονικών διαγωνισμών μέσω ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και την τεχνική υποστήριξης των Επιτροπών Αξιολόγησης.

iv) Τη συγκέντρωση, τον έλεγχο των δικαιολογητικών που απαιτούνται, και την προώθηση τους στο Τμήμα Ταμειακής Διαχείρισης, για την διεκπεραίωση της εξόφλησης των προμηθευτών, κ.λπ.

v) Την εκποίηση άχρηστων και ακατάλληλων υλικών και εξοπλισμού, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

7.2.2.3. Το Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας είναι αρμόδιο για:

i) Το σχεδιασμό, την κατάρτιση των εγγράφων, την διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης, την εποπτεία και την επίβλεψη των συμβάσεων έργου, κατά την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147).

ii) Την τήρηση των φακέλων των συμβάσεων έργων και την καταχώριση των στοιχείων σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων οι οποίες τηρούνται στην Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

iii) Την κατάρτιση και τήρηση των σχετικών με το «Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Κληρώσεων» καταλόγων ανά κατηγορία έργου.

iv) Την παρακολούθηση τον έλεγχο και την διοίκηση των έργων με σκοπό την καλή και έγκαιρη εκτέλεση αυτών.

7.2.3. Το Τμήμα Προϋπολογισμού και Χρηματοοικονομικού Προγραμματισμού είναι αρμόδιο ιδίως για τη σύνταξη και την παρακολούθηση του ετήσιου προϋπολογισμού και ΜΠΔΣ των εσόδων και των δαπανών και του ΠΔΕ, τον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό. Ειδικότερα:

i) Την κατάρτιση, τροποποίηση και την παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Φορέα.

ii) Τη συμπλήρωση και αποστολή των χρηματοοικονομικών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τους λοιπούς αρμόδιους φορείς (εθνικοί πόροι και συγχρηματοδοτούμενα).

iii) Τη μεταβίβαση πιστώσεων στις περιφερειακές οργανικές μονάδες του Φορέα ως ξεχωριστά κέντρα κόστους στον κεντρικό προϋπολογισμό, κατά κωδικό αριθμό εξόδων, σύμφωνα με τον εκάστοτε εγκεκριμένο προϋπολογισμό.

iv) Την αποτελεσματική διαχείριση και το συντονισμό των ενεργειών που αφορούν και έχουν επίπτωση στην κατάρτιση, αναθεώρηση και υλοποίηση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) που περιλαμβάνει τις ετήσιες και μεσοπρόθεσμες δημοσιονομικές προβλέψεις, την παρακολούθηση των οικονομικών εξελίξεων και την τήρηση όλων των οδηγιών του Υπουργείου Οικονομικών και του Γ.Λ.Κ. σχετικά με την κατάρτιση και αναθεώρηση του ΜΠΔΣ και του Προϋπολογισμού σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια του έτους.

v) Την παρακολούθηση και εποπτεία των οικονομικών μεγεθών από όλες τις πηγές χρηματοδότησης.

vi) Την παρακολούθηση των διαθεσίμων κεφαλαίων της Εταιρίας και την κατάρτιση σχετικών αναφορών προς τον Διευθυντή της Διεύθυνσης και προς την Διοίκηση του Φορέα.

vii) Τη μηνιαία συμφωνία όλων των λογαριασμών που τηρεί η εταιρεία σε όλα τα νομίμως λειτουργούντα πιστωτικά ιδρύματα και την παραγωγή των σχετικών αναφορών προς τους ορκωτούς.

7.2.4 Η Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου και Εποπτείας είναι αρμόδια ιδίως για τον έλεγχο και εκκαθάριση δαπανών, τον έλεγχο των αναφορών προς τα Υπουργεία καθώς και τον έλεγχο για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των επιμέρους δαπανών. Ειδικότερα, είναι αρμόδια για:

i) Τον έλεγχο και εκκαθάριση δαπανών με βάσει τα πλήρη και νόμιμα δικαιολογητικά αυτών, που της αποστέλλονται από το αρμόδιο Τμήμα Λογιστηρίου.

ii) Την υποστήριξη του Διευθυντή Οικονομικής Διεύθυνσης, αναφορικά με την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών και διαδικασιών χρηστής οικονομικής διαχείρισης.

8. Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών και Ανθρώπινου Δυναμικού συγκροτείται από τα Τμήματα: i) Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, ii) Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, iii) Διοικητικής Υποστήριξης και iv) Διοικητικής Μέριμνας.

8.1. Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών και Ανθρώπινου Δυναμικού είναι αρμόδια ιδίως για θέματα εσωτερικής λειτουργίας του Φορέα τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, για θέματα διοικητικής υποστήριξης, καθώς και για θέματα διαχείρισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού που ανήκει στο Φορέα.

8.2. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών και Ανθρώπινου Δυναμικού ορίζονται ως ακολούθως:

8.2.1. Το Τμήμα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού είναι αρμόδιο ιδίως για την παρακολούθηση και εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας που αφορά τα εργασιακά θέματα του προσωπικού (μισθολογικά, προσλήψεις, προαγωγές, διαδικασίες εσωτερικών μετακινήσεων,

www.ste.gr

μετατάξεων, αποσπάσεων, πειθαρχικές διαδικασίες, σύναψης συμβάσεων συνεργασίας κ.λπ.), καθώς και για την κατάρτιση καταστάσεων κατάταξης (μισθολογικής - βαθμολογικής) και απογραφής του προσωπικού, βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Καταρτίζει, αξιολογεί και αναθεωρεί τα περιγράμματα καθηκόντων και προσόντων των θέσεων εργασίας, υποβάλλει πάσης φύσεως καταστάσεις σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, διαχειρίζεται και τηρεί αρχείο υπηρεσιακών φακέλων προσωπικού, διαχειρίζεται και τηρεί στοιχεία ωρομέτρησης, αδειών, απουσιών, υπερωριών, εκτέλεσης εκτός έδρας υπηρεσιών και υπηρεσιακών ταξιδιών για το σύνολο του προσωπικού του Φορέα, μεριμνά για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και εποπτεύει την υγιεινή των χώρων εργασίας.

8.2.2. Το Τμήμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού είναι αρμόδιο ιδίως για τη διάγνωση και ανάλυση των εκπαιδευτικών αναγκών, το σχεδιασμό, υλοποίηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης, με σκοπό τη βελτίωση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού, για τη σύνταξη του ετήσιου σχεδίου εκπαίδευσης και του αντίστοιχου προϋπολογισμού, για την ανάπτυξη και διαχείριση του συστήματος αξιολόγησης του προσωπικού βάσει της κείμενης νομοθεσίας, για την εφαρμογή μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με την τεχνολογία της τηλεεκπαίδευσης, καθώς και για ενέργειες ανάπτυξης και προώθησης καινοτόμων ιδεών και προτάσεων του προσωπικού.

8.2.3. Το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης είναι αρμόδιο ιδίως για την παροχή υπηρεσιών γραμματειακής υποστήριξης και την εκτέλεση διοικητικών εργασιών για τις ανάγκες των Διευθύνσεων και των άλλων οργανικών μονάδων, για τη λειτουργία της υπηρεσίας πρωτοκόλλου του Φορέα και την τήρηση αναλογικού και ψηφιακού αρχείου εισερχομένων - εξερχόμενων εγγράφων και την τήρηση συστήματος αρχειοθέτησης του εν γένει αρχείου του Φορέα.

8.2.4. Το Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας είναι αρμόδιο ιδίως για την συντήρηση και την καθαριότητα των εγκαταστάσεων του Φορέα, τον έλεγχο και τη τήρηση των αποθεμάτων ασφαλείας υλικών για τη λειτουργία του Φορέα, για την τήρηση των διαδικασιών αποθήκευσης όλων των αναλωσίμων και των παγίων αγαθών, για την τήρηση αρχείων αποθήκης και τη διενέργεια απογραφών, για τη διαχείριση του εξοπλισμού και των μέσων εργασίας του προσωπικού, καθώς και για τη μέριμνα κίνησης των οχημάτων του Φορέα.

9. Η Διεύθυνση Πληροφορικής συγκροτείται από τα Τμήματα: ι) Υποστήριξης Συστημάτων και Δικτύων, ιι) Ανάπτυξης Εφαρμογών, ιιι) Ανάπτυξης Χωρικών Εφαρμογών και ιν) Υποστήριξης Εφαρμογών.

9.1. Η Διεύθυνση Πληροφορικής είναι αρμόδια ιδίως για τον συντονισμό και την παρακολούθηση των δράσεων των τμημάτων της, καθώς και για τη διασφάλιση της ασφάλειας των πληροφοριών του Φορέα.

9.2. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Διεύθυνσης Πληροφορικής ορίζονται ως ακολούθως:

9.2.1. Το Τμήμα Υποστήριξης Συστημάτων και Δικτύων είναι αρμόδιο για τον σχεδιασμό, τις προδιαγραφές, τα πρότυπα, την υλοποίηση την λειτουργία και την συντήρηση του συνόλου της πληροφοριακής υποδομής του Φορέα (υλικό και λογισμικά) συμπεριλαμβανομένων της σύνταξης και υλοποίησης των κανόνων ασφαλείας πληροφοριακών υποδομών με βάση τα διεθνή πρότυπα καθώς και των δικτύων, του κέντρου δεδομένων, του κέντρου δεδομένων ανάκαμψης από καταστροφή. Επιπλέον είναι υπεύθυνο για όλες τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται σε συμβάσεις σχετικές με το αντικείμενό του καθώς επίσης και για την τεχνική επίβλεψη και παραλαβή οποιασδήποτε σχετικής σύμβασης.

9.2.2. Το Τμήμα Ανάπτυξης Εφαρμογών είναι αρμόδιο για την ανάλυση, τις προδιαγραφές, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του συνόλου των εφαρμογών και λογισμικού, μη γεωχωρικού αντικειμένου, που αναπτύσσεται στο Φορέα, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών βάσεων Λειτουργούντος Κτηματολογίου και Κτηματογράφησης καθώς και κάθε άλλης ψηφιακής βάσης, μη γεωχωρικού αντικειμένου, του Φορέα. Επιπλέον είναι υπεύθυνο για όλες τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται σε συμβάσεις σχετικές με το αντικείμενό του καθώς επίσης και για την τεχνική επίβλεψη και παραλαβή οποιασδήποτε σχετικής σύμβασης.

9.2.3. Το Τμήμα Ανάπτυξης Χωρικών Εφαρμογών είναι αρμόδιο για την ανάλυση, τον σχεδιασμό, τις προδιαγραφές, τα πρότυπα, την ανάπτυξη και την λειτουργία του συνόλου των εφαρμογών και λογισμικών με γεωχωρικό αντικείμενο του Φορέα, συμπεριλαμβανομένων και των χωρικών βάσεων Λειτουργούντος Κτηματολογίου, κτηματογράφησης και κάθε άλλης γεωχωρικής βάσης του Φορέα. Επιπλέον είναι υπεύθυνο για όλες τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται σε συμβάσεις σχετικές με το αντικείμενό του, καθώς επίσης και για την τεχνική επίβλεψη και παραλαβή οποιασδήποτε σχετικής σύμβασης.

9.2.4. Το Τμήμα Υποστήριξης Εφαρμογών είναι αρμόδιο για την υποστήριξη της διαδικασίας ανάπτυξης του συνόλου των εφαρμογών της Διεύθυνσης συμμετέχοντας στον σχεδιασμό, αποσφαλμάτωση και υποστήριξη λειτουργίας τους και υποστηρίζει την ασφάλεια του συστήματος πληροφορικής του Φορέα.

10. Η Νομική Διεύθυνση συγκροτείται από τα Τμήματα: i) Νομικής Υποστήριξης Εσωτερικής Λειτουργίας, ii) Νομικής Υποστήριξης Κτηματολογίου και iii) Νομικής Υποστήριξης Κτηματογράφησης.

10.1. Η Νομική Διεύθυνση είναι αρμόδια ιδίως για την υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου και της εσωτερικής λειτουργίας του Φορέα, για ζητήματα που αφορούν τις σχέσεις του Φορέα με τρίτους, για την νομική υποστήριξη της λειτουργίας του Εθνικού Κτηματολογίου και, ειδικότερα, της λειτουργίας των Κτηματολογικών Γραφείων και των Υποκαταστημάτων τους, για την νομική υποστήριξη των έργων που υλοποιεί ο Φορέας, καθώς και για κάθε άλλη δραστηριότητα που προσιδιάζει στις αρμοδιότητές της. Στην αρμοδιότητα της Νομικής Διεύθυνσης ανήκουν επίσης η δικαστική εκπροσώπηση και η νομική υποστήριξη των δικαιωμάτων και συμφερόντων του Φορέα, καθώς και η επεξεργασία και υποβολή προτάσεων τροποποίησης της νομοθεσίας

που διέπει την εν γένει λειτουργία του Φορέα, η προετοιμασία σχεδίων κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ΄ εξουσιοδότηση της ίδιας νομοθεσίας και η σύνταξη ερμηνευτικών οδηγιών και εγκυκλίων για την εφαρμογή τους. Οι υπηρετούντες στη Διεύθυνση δικηγόροι με έμμισθη εντολή κατανέμονται στα Τμήματα των επόμενων περιπτώσεων, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες του Φορέα, με απόφαση του Δ.Σ., ύστερα από εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης.

10.2. Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων της Νομικής Διεύθυνσης ορίζονται ως ακολούθως:

10.2.1. Το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης Εσωτερικής Λειτουργίας είναι αρμόδιο ιδίως για την παροχή νομικής συνδρομής και υποστήριξης του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για όλα τα θέματα εσωτερικής λειτουργίας του Φορέα, όπως για ζητήματα διενέργειας διαγωνισμών και σύναψης συμβάσεων με τρίτους, εργατικής, ασφαλιστικής, φορολογικής και λοιπής νομοθεσίας, καθώς και άλλα ζητήματα σχετιζόμενα με την καθημερινή λειτουργία του Φορέα και τις σχέσεις του με τρίτους.

10.2.2. Το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης Κτηματολογίου είναι αρμόδιο ιδίως για την εν γένει νομική υποστήριξη του Φορέα, των Κτηματολογικών Γραφείων και των Υποκαταστημάτων τους, σε ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής της νομοθεσίας για τη λειτουργία του Εθνικού Κτηματολογίου και του συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών.

10.2.3. Το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης Έργων είναι αρμόδιο ιδίως για την εν γένει νομική υποστήριξη των έργων κτηματογράφησης και δασικών χαρτών της χώρας και κάθε άλλου έργου του Φορέα, καθώς και των σχετικών διαγωνισμών, τη νομική παρακολούθηση των συμβάσεων, καθώς και την εν γένει νομική υποστήριξη του Φορέα σε ζητήματα συναφούς νομοθεσίας με την αρμοδιότητα του Τμήματος.

Άρθρο 15
Σύσταση και τοπική και υλική αρμοδιότητα Κτηματολογικών Γραφείων και Υποκαταστημάτων Κτηματολογικών Γραφείων του Φορέα

1. Συστήνονται Κτηματολογικά Γραφεία του Φορέα ως εξής:

1. Κτηματολογικό Γραφείο Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης, με έδρα την Κομοτηνή.

2. Κτηματολογικό Γραφείο Θεσσαλονίκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

3. Κτηματολογικό Γραφείο Κεντρικής Μακεδονίας, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.

4. Κτηματολογικό Γραφείο Δυτικής Μακεδονίας, με έδρα την Κοζάνη.

5. Κτηματολογικό Γραφείο Ηπείρου, με έδρα τα Ιωάννινα.

6. Κτηματολογικό Γραφείο Θεσσαλίας, με έδρα τη Λάρισα.

7. Κτηματολογικό Γραφείο Δυτικής Ελλάδας, με έδρα την Πάτρα.

8. Κτηματολογικό Γραφείο Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λαμία.

9. Κτηματολογικό Γραφείο Αθηνών, με έδρα την Αθήνα.

10. Κτηματολογικό Γραφείο Αττικής, με έδρα το Κορωπί.

11. Κτηματολογικό Γραφείο Πειραιώς και Νήσων, με έδρα τον Πειραιά.

12. Κτηματολογικό Γραφείο Πελοποννήσου, με έδρα την Τρίπολη.

13. Κτηματολογικό Γραφείο Βορείου Αιγαίου, με έδρα τη Μυτιλήνη.

14. Κτηματολογικό Γραφείο Κυκλάδων, με έδρα την Ερμούπολη.

15. Κτηματολογικό Γραφείο Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο

16. Κτηματολογικό Γραφείο Δωδεκανήσου, με έδρα τη Ρόδο.

17. Κτηματολογικό Γραφείο Ιονίων Νήσων, με έδρα την Κέρκυρα.

Η έναρξη λειτουργίας έκαστου Κτηματολογικού Γραφείου, εκκινεί από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ.7 του άρθρου 1 με την οποία καταργείται το αντίστοιχο Υποθηκοφυλακείο της έδρας, με εξαίρεση το Κτηματολογικό Γραφείο Κεντρικής Μακεδονίας η έναρξη λειτουργίας του οποίου διαπιστώνεται με απόφαση του Φορέα.

2. Εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, σε κάθε Κτηματολογικό Γραφείο συστήνονται με την απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 1, Υποκαταστήματα, ως εξής:

α) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης, τα Υποκαταστήματα Αλεξανδρούπολης, Ορεστιάδας, Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης (5).

β) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Θεσσαλονίκης, τα Υποκαταστήματα Καλαμαριάς, Λαγκαδά και (2).

γ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Κεντρικής Μακεδονίας, τα Υποκαταστήματα Βέροιας, Κιλκίς, Έδεσσας, Γιαννιτσών, Κατερίνης, Σερρών, Πολυγύρου, (7).

δ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Δυτικής Μακεδονίας, τα Υποκαταστήματα Γρεβενών, Καστοριάς, Φλώρινας και Εορδαίας (4).

ε) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Ηπείρου, τα Υποκαταστήματα Άρτας, Ηγουμενίτσας, Πρέβεζας, (3).

στ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Θεσσαλίας, τα Υποκαταστήματα Τυρνάβου, Καρδίτσας, Βόλου, Σκιάθου, Τρικάλων (5).

ζ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Δυτικής Ελλάδας, τα Υποκαταστήματα Αιγιαλείας Αιγίου, Μεσολογγίου, Αγρινίου, Πύργου, Αμαλιάδας (5).

η) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Στερεάς Ελλάδας, τα Υποκαταστήματα Λιβαδειάς, Θήβας, Χαλκίδας, Καρπενησίου, Άμφισσας (5).

θ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Αθηνών, τα Υποκαταστήματα Χαλανδρίου, Περιστερίου, Ηλιουπόλεως, Καλλιθέας (4).

ι) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Αττικής, τα Υποκαταστήματα Αμαρουσίου, Κηφισιάς, Αχαρνών, Νέας Ιωνίας, Ελευσίνας, Μαραθώνα, (6).

ια) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Πειραιώς και Νήσων, τα Υποκαταστήματα Γλυφάδας, Παλαιού Φαλήρου (2).

ιβ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Πελοποννήσου, τα Υποκαταστήματα, Ναυπλίου, Κορίνθου, Σπάρτης, Καλαμάτας, Κυπαρισσίας (5).

ιγ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Βορείου Αιγαίου, τα Υποκαταστήματα Χίου, Ικαρίας, Σάμου, και Λήμνου (4).

ιδ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Κυκλάδων, τα Υποκαταστήματα Άνδρου, Θήρας, Τήνου, Μήλου, Μυκόνου, Νάξου και Πάρου (7).

ιε) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Κρήτης, τα Υποκαταστήματα Ρεθύμνου, Χανίων, Αγίου Νικολάου Λασιθίου, (3).

ιστ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Δωδεκανήσου, τα Υποκαταστήματα Καλύμνου, Πάτμου, Καρπάθου, Κώ, Λέρου (5).

ιζ) Στο Κτηματολογικό Γραφείο Ιονίων Νήσων, τα Υποκαταστήματα Λευκάδας, Ζακύνθου και Κεφαλληνίας-Ιθάκης (3).

Με την απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 1 καθορίζονται η έδρα και τα όρια της τοπικής αρμοδιότητας εκάστου Υποκαταστήματος. Με την ίδια απόφαση κατανέμονται οι θέσεις του προσωπικού και ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για τη σύσταση του Υποκαταστήματος και την άσκηση των αρμοδιοτήτων της παραγράφου 3 από το Κτηματολογικό Γραφείο ή το Υποκατάστημα που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Η σύσταση των Υποκαταστημάτων γίνεται σταδιακά, και κατ΄ ανώτατο όριο εντός του χρόνου του α΄ εδαφίου, σε συνάρτηση με την εξέλιξη της κτηματογράφησης, της ψηφιοποίησης των αρχείων των προς κατάργηση Υποθηκοφυλακείων, τον αριθμό των πράξεων που ήδη διενεργούνται ηλεκτρονικά, και λαμβάνοντας υπόψη οικονομικά και λειτουργικά στοιχεία των προς κατάργηση δομών.

3. Τα Κτηματολογικά Γραφεία είναι καθ΄ύλην αρμόδια για:

α) Την άσκηση κάθε αρμοδιότητας που αφορά τη λειτουργία και τήρηση του Εθνικού Κτηματολογίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 2308/1995, 2664/1998 και 3889/2010 (Α΄182), όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν και των κατ΄ εξουσιοδότηση των νόμων αυτών εκδιδόμενων κάθε φορά κανονιστικών πράξεων.

β) αα) Την τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών σύμφωνα με όσα ορίζονται στο κ.δ. 19/23.7.1941, όπως τροποποιήθηκε με το ν.δ. 811/19.1.1971, μέχρι την έναρξη ισχύος του Εθνικού Κτηματολογίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 2664/1998.

ββ) Την τήρηση, διαχείριση και ψηφιοποίηση των αρχείων του συστήματος Μεταγραφών και Υποθηκών, και

γγ) Την τήρηση, ενημέρωση και λειτουργία του συστήματος ενεχύρων σε κινητά χωρίς παράδοση, άλλων συμβάσεων παροχής ασφάλειας επί κινητών, καθώς και της ενεχυρίασης ή εκχώρησης επιχειρηματικών απαιτήσεων ή άλλων δικαιωμάτων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα Κεφάλαια Α΄, Β΄ και Γ΄ του ν. 2844/2000 (Α΄220), μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ίδιου νόμου.

Τα Υποκαταστήματα ασκούν τις αρμοδιότητες της περίπτωσης β΄ στις περιοχές της κατά τόπον αρμοδιότητάς τους και μέχρι την έναρξη ισχύος του Κτηματολογίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 2664/1998. Ο Προϊστάμενος του Κτηματολογικού Γραφείου μπορεί να εκχωρεί την άσκηση των αρμοδιοτήτων της περίπτωσης α΄ προς τους Προϊσταμένους των Υποκαταστημάτων του.

4. Οι αρμοδιότητες των Κτηματολογικών Γραφείων, οι οποίες ορίζονται στην περίπτ. α΄ της προηγούμενης παραγράφου ασκούνται: α) στην περιοχή της τοπικής αρμοδιότητας του αντίστοιχου Κτηματολογικού Γραφείου ή Υποθηκοφυλακείου της έδρας τους που καταργείται με την παράγραφο 7 του άρθρου 1, β) στην περιοχή τοπικής αρμοδιότητας εκάστου Υποκαταστήματος που υπάγεται σε αυτό σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος, όπως θα ορισθεί με την απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 1, και γ) στην περιοχή τοπικής αρμοδιότητας των καταργούμενων Υποθηκοφυλακείων των οποίων η αρμοδιότητα μεταφέρεται απευθείας στο Κτηματολογικό Γραφείο με τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 1.

Οι αρμοδιότητες των Κτηματολογικών Γραφείων οι οποίες ορίζονται στην περίπτωση β΄ της προηγούμενης παραγράφου ασκούνται: α) στην περιοχή της τοπικής αρμοδιότητας του αντίστοιχου Κτηματολογικού Γραφείου ή Υποθηκοφυλακείου της έδρας τους που καταργείται με την παράγραφο 7 του άρθρου 1 και β) στην περιοχή τοπικής αρμοδιότητας των καταργούμενων Υποθηκοφυλακείων των οποίων η αρμοδιότητα μεταφέρεται απευθείας στο Κτηματολογικό Γραφείο με τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 1.

Για το Κτηματολογικό Γραφείο Πελοποννήσου ως αντίστοιχο Υποθηκοφυλακείο της έδρας του για την εφαρμογή του προηγουμένου εδαφίου, νοείται το Υποθηκοφυλακείο Τριπόλεως Βορείου Πλευράς. Το Κτηματολογικό Γραφείο Κεντρικής Μακεδονίας δεν ασκεί τις αρμοδιότητες της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 3.

Άρθρο 16
Διάρθρωση των Κτηματολογικών Γραφείων και των Υποκαταστημάτων τους

1. Κάθε Κτηματολογικό Γραφείο οργανώνεται και λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και διαρθρώνεται σε Τμήματα ως εξής: α) Νομικό Τμήμα, β) Τεχνικό Τμήμα και γ) Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης, δ) Υποκαταστήματα.

2. Το Νομικό Τμήμα είναι αρμόδιο για τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων και της νομιμότητας των αιτήσεων εγγραφής ή διόρθωσης πράξεων που δημιουργούν, μεταβιβάζουν ή αλλοιώνουν καθ΄ οιονδήποτε τρόπο εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, την υποβολή σχετικών εισηγήσεων στον Προϊστάμενο και την υποστήριξη και καθοδήγηση των ενδιαφερομένων σχετικά με την εγγραφή και διόρθωση πράξεων στα επιμέρους συστήματα δημοσιότητας που τηρεί το Κτηματολογικό Γραφείο. Συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Κτηματολογίου του Φορέα για την ομοιογενή αντιμετώπιση ζητημάτων αρμοδιότητας του Κτηματολογικού Γραφείου και παρέχει κάθε απαραίτητη υποστήριξη στα ζητήματα του πρώτου εδαφίου στον Προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου και στους Προϊσταμένους των Υποκαταστημάτων του.

3. Το Τεχνικό Τμήμα είναι αρμόδιο για την ενημέρωση των κτηματολογικών διαγραμμάτων που τηρούνται στο Κτηματολογικό Γραφείο, με βάση τις αιτήσεις που υποβάλλονται για την καταχώριση ή διόρθωση εγγραπτέων πράξεων και τη διόρθωση σφαλμάτων στα υφιστάμενα κτηματολογικά διαγράμματα. Ενημερώνει τα κτηματολο-

γικά διαγράμματα με νέες διοικητικές πράξεις σε συνεργασία με τοπικούς φορείς και αποκαθιστά εκτεταμένες αστοχίες στα κτηματολογικά διαγράμματα. Επιβλέπει τις εργασίες διαπιστευμένων μηχανικών που έχουν ανατεθεί από τον Φορέα στην περιοχή αρμοδιότητας του Κτηματολογικού Γραφείου και διεκπεραιώνει τις αιτήσεις για έκδοση προδικαστικών τεχνικών εισηγήσεων σε αγωγές που επιφέρουν γεωμετρικές μεταβολές στα κτηματολογικά διαγράμματα. Συνεργάζεται με τη Διεύθυνση Κτηματολογίου του Φορέα για την ομοιογενή αντιμετώπιση ζητημάτων αρμοδιότητας του Κτηματολογικού Γραφείου και παρέχει κάθε απαραίτητη τεχνική υποστήριξη στο Κτηματολογικό Γραφείο και τα Υποκαταστήματά του.

4. Το Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης, είναι αρμόδιο για την εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων, την παραλαβή και πρωτοκόλληση των αιτήσεων, τον υπολογισμό και την είσπραξη των αναλογούντων τελών και την εν γένει οικονομική διαχείριση, τη διενέργεια εγγραφών και καταχωρίσεων στα βιβλία των επιμέρους συστημάτων δημοσιότητας που τηρεί το Κτηματολογικό Γραφείο και την έκδοση πιστοποιητικών από αυτά, την ψηφιοποίηση των εισερχόμενων εγγράφων, τη λειτουργία και τη διασφάλιση της καλής κατάστασης και της ασφάλειας των κτιριακών και των πληροφοριακών εφαρμογών και την παροχή κάθε είδους διοικητικής υποστήριξης στο Κτηματολογικό Γραφείο και τα Υποκαταστήματά του.

5. Κάθε Υποκατάστημα Κτηματολογικού Γραφείου οργανώνεται και λειτουργεί σε επίπεδο Τμήματος του οικείου Κτηματολογικού Γραφείου.

6. Οι Προϊστάμενοι των Κτηματολογικών Γραφείων ασκούν τις αποφασιστικές αρμοδιότητες της παρ. 3 του άρθρου 15, και οι Προϊστάμενοι των Υποκαταστημάτων τις αποφασιστικές αρμοδιότητες της περίπτωσης β΄ της παρ. 3 του άρθρου 15, και ζητούν, κατά την κρίση τους, εισήγηση του Νομικού Τμήματος, είναι υπεύθυνοι για την έγκαιρη, έγκυρη και νόμιμη διεκπεραίωση των συναλλαγών στα επιμέρους συστήματα δημοσιότητας που τηρεί το Κτηματολογικό Γραφείο και τα Υποκαταστήματά του σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, για την τήρηση του νομίμου ωραρίου λειτουργίας και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των υπηρεσιών τους, για την ασφαλή και ορθή χρήση του εξοπλισμού και των κτιριακών και πληροφοριακών υποδομών τους, για την ασφάλεια του προσωπικού και των συναλλασσομένων και για τη διασφάλιση των τηρούμενων κτηματολογικών δεδομένων και αρχείων από κάθε ενδεχόμενο κίνδυνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 17
Σύσταση οργανικών θέσεων προσωπικού στην Κεντρική και στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Φορέα

1. Στην Κεντρική Υπηρεσία του Φορέα συνιστώνται τριακόσιες εξήντα οκτώ [368] θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και δώδεκα [12] θέσεις με σχέση έμμισθης εντολής, που κατατάσσονται, ανά κατηγορία και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), θέσεις διακόσιες σαράντα επτά [247] θέσεις:

αα) Κλάδου Διοικητικού, θέσεις σαράντα [40].

ββ) Κλάδου Οικονομικού, θέσεις δεκαοκτώ [18].

γγ) Κλάδου Νομικών, θέσεις πενήντα μία [51].

δδ) Κλάδου Μηχανικών, θέσεις δεκατέσσερις [14].

εε) Κλάδου Μηχανικών με ειδικότητα Αγρονόμων - Τοπογράφων Μηχανικών, θέσεις εβδομήντα επτά [77].

στστ) Κλάδου Πληροφορικής, θέσεις δεκαοκτώ [18].

ζζ) Κλάδου Γεωτεχνικών, θέσεις τέσσερις [4].

ηη) Κλάδου Γεωτεχνικών με ειδικότητα Δασολόγων, θέσεις επτά [7].

θθ) Κλάδου Περιβάλλοντος, θέσεις έξι [6].

ιι) Δικηγόρων με έμμισθη εντολή, θέσεις δώδεκα [12].

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), τριάντα τρείς [33] θέσεις:

αα) Κλάδου Διοικητικού, θέσεις δέκα [10]

ββ) Κλάδου Λογιστικού, θέσεις δέκα [10].

γγ) Κλάδου Πληροφορικής, θέσεις δύο [2].

δδ) Κλάδου Τεχνολογικών Εφαρμογών, θέσεις πέντε [5].

εε) Κλάδου Τεχνολογικών Εφαρμογών με ειδικότητα Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής, θέσεις έξι [6].

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), [100] θέσεις:

αα) Κλάδου Διοικητικών Γραμματέων, θέσεις ογδόντα οκτώ [88].

ββ) Κλάδου Διοικητικών Γραμματέων, με ειδικότητα λογιστική θέσεις τέσσερις [4].

γγ) Κλάδου Τεχνικών, θέσεις τρεις [3].

δδ) Κλάδου Προσωπικού Η/Υ, θέσεις τέσσερις [4].

εε) Κλάδου Οδηγών, θέση [1].

2. Στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Φορέα (Κτηματολογικά Γραφεία και Υποκαταστήματά τους) συστήνονται πεντακόσιες ογδόντα δύο [582] ενιαίες θέσεις προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, για την εκτέλεση καθηκόντων επιστημονικού, τεχνικού και βοηθητικού χαρακτήρα, οι οποίες κατατάσσονται, ανά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα, ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), [316] θέσεις:

αα) Κλάδου Νομικών, [120] θέσεις.

ββ) Κλάδου Μηχανικών με ειδικότητα Αγρονόμων-Τοπογράφων Μηχανικών, θέσεις ογδόντα τέσσερις [84].

γγ) Κλάδου Πληροφορικής, θέσεις δεκαεπτά [17].

δδ) κλάδου Διοικητικού, θέσεις ογδόντα δύο [82].

εε) Κλάδου Οικονομικού, θέσεις δεκαεπτά [17].

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), θέσεις εκατόν οκτώ [108]:

αα) Κλάδου Διοικητικού - Λογιστικού, θέσεις σαράντα [40].

ββ) Κλάδου Τεχνολογικών Εφαρμογών με ειδικότητα Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής, θέσεις τριάντα τέσσερις [34].

γγ) Κλάδου Πληροφορικής, θέσεις τριάντα τέσσερις [34].

www.gatos.gr

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ), θέσεις εκατόν πενήντα τέσσερις [154], του κλάδου Διοικητικών Γραμματέων.

3. Προσόντα για την πρόσληψη στις θέσεις των ανωτέρω κλάδων είναι όσα ορίζονται στις διατάξεις του π.δ. 50/2001 (Α΄ 39).

4. Οι θέσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου πληρούνται εφόσον, μετά την κατάργηση των θέσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 19 και των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 20, το προσωπικό που υπηρετεί στη Κεντρική και τις Περιφερειακές υπηρεσίες του Φορέα, υπολείπεται των θέσεων που συστήνονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και κατά τον αντίστοιχο αριθμό. Από τον περιορισμό του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται οι θέσεις των υποπεριπτώσεων ββ΄, γγ΄ και εε΄ της περίπτωσης α΄ και οι υποπεριπτώσεις ββ΄ και γγ΄ της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2. Οι θέσεις του παρόντος άρθρου κατανέμονται και ανακατανέμονται στις οργανικές μονάδες της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Φορέα, με απόφαση του Γενικού Διευθυντή του Φορέα.

Άρθρο 18
Σύσταση Κλάδου και θέσεων Προϊσταμένων Κτηματολογικών Γραφείων - Προσόντα διορισμού

1. Στο Φορέα συνιστώνται ενενήντα δύο (92) οργανικές θέσεις Προϊσταμένων Κτηματολογικών Γραφείων και Υποκαταστημάτων τους, κατηγορίας ΠΕ, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου. Οι θέσεις κατανέμονται ανά μία σε κάθε Κτηματολογικό Γραφείο και Υποκατάστημα Κτηματολογικού Γραφείου, όπως αυτά προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 15, και εντάσσονται σε ειδικό κλάδο Προϊσταμένων Κτηματολογικών Γραφείων και Υποκαταστημάτων Κτηματολογικών Γραφείων που συστήνεται με τον παρόντα νόμο στο Φορέα.

2. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, οι θέσεις της προηγούμενης παραγράφου καλύπτονται με διορισμό, για θητεία πέντε ετών, με δυνατότητα ανανέωσης, ύστερα από προκήρυξη και ειδικό διαγωνισμό, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 15, 16 και 17 του ν. 2190/1994 (Α΄28), όπως ισχύει. Κατά τη διάρκεια της θητείας του προηγούμενου εδαφίου αναστέλλεται η άσκηση του δικηγορικού ή συμβολαιογραφικού λειτουργήματος.

3. Για την επιλογή και τοποθέτηση στις θέσεις ευθύνης της παραγράφου 1 απαιτούνται σωρευτικά τα ακόλουθα προσόντα:

α) Τίτλος σπουδών Τμήματος Νομικής.

β) Καλή γνώση μίας τουλάχιστον εκ των γλωσσών αγγλικής, γαλλικής ή γερμανικής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 28 του π.δ. 50/2001 (Α΄39).

γ) Άσκηση δικηγορικού ή συμβολαιογραφικού λειτουργήματος, ή προϋπηρεσία στη νομική διεύθυνση ή σε νομικό τμήμα Κτηματολογικού Γραφείου του Φορέα, για δεκαπέντε έτη συνολικά.

4. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι θέσεις της παραγράφου 1, καλύπτονται ως εξής:

α) από τους Προϊσταμένους και, όπου αυτοί ελλείπουν, από τους νόμιμους αναπληρωτές τους, των καταργούμενων εμμίσθων Υποθηκοφυλακείων, εφόσον δεν έχουν υποβάλει αίτηση μετάταξης κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 20, και

β) από τους ειδικούς άμισθους Υποθηκοφύλακες εφόσον υποβάλουν στο Φορέα σχετική αίτηση εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός από την πρόσκληση του επόμενου εδαφίου. Ο Φορέας αποστέλλει, εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, προς τους υπηρετούντες άμισθους Υποθηκοφύλακες, πρόσκληση προς υποβολή αίτησης μεταφοράς και ένταξης στο Φορέα. Η ένταξη των ειδικών άμισθων Υποθηκοφυλάκων σε υπαλληλικό βαθμό διενεργείται με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 80 και 82 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, όπως ισχύει). Η υπηρεσία των ανωτέρω στις θέσεις αμίσθων Υποθηκοφυλάκων θεωρείται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία για κάθε νόμιμη συνέπεια.

Στις θέσεις της παραγράφου 1 τοποθετείται, με τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 7 του άρθρου 1, όποιο από τα πρόσωπα των περιπτώσεων α΄ και β΄ του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου υπηρετούσε στο καταργούμενο, έμμισθο ή άμισθο, υποθηκοφυλακείο της έδρας του Κτηματολογικού Γραφείου ή του Υποκαταστήματος.

Όσοι από τους Υποθηκοφύλακες δεν υποβάλλουν αίτηση διορισμού στις θέσεις της παραγράφου 1, επαναδιορίζονται ως δικηγόροι στο Πρωτοδικείο στο οποίο ήταν δικηγόροι πριν από το διορισμό τους ως Υποθηκοφύλακες ή διορίζονται ως συμβολαιογράφοι, σε κενή θέση στην έδρα του ειρηνοδικείου της περιφέρειας του εφετείου όπου υπηρετούσαν, εφόσον είχαν καταλάβει θέση υποθηκοφύλακα κατόπιν επιτυχίας τους σε σχετικό διαγωνισμό.

Όσοι από τα πρόσωπα των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παρούσας παραγράφου υποβάλουν αίτηση μεταφοράς και ένταξης και δεν διοριστούν στις θέσεις της παρ. 1, εντάσσονται σε προσωποπαγή θέση Αναπληρωτή Προϊσταμένου Κτηματολογικού Γραφείου ή Υποκαταστήματος με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου.

Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα ειδικότερα καθήκοντα που ασκούνται από τους αναπληρωτές Προϊσταμένους Κτηματολογικών Γραφείων ή Υποκαταστημάτων της παρούσας παραγράφου.

5. Τα καθήκοντα της θέσης Προϊσταμένου Κτηματολογικού Γραφείου ή Υποκαταστήματος η οποία δεν καλύπτεται κατά την προηγούμενη παράγραφο ή κενώνεται για οποιονδήποτε λόγο, μπορεί να ασκούνται από τον Προϊστάμενο άλλου Κτηματολογικού Γραφείου ή Υποκαταστήματος, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή του Φορέα.

6. Αν καταργηθεί Υποκατάστημα Κτηματολογικού Γραφείου, ο Προϊστάμενός του τοποθετείται σε αντίστοιχη κενή θέση Προϊσταμένου εντός της περιφερειακής ενότητας στην οποία υπηρετούσε και η θέση που κατείχε καταργείται. Αν δεν υπάρχει κενή θέση εντός της ίδιας

περιφερειακής ενότητας, ο υπάλληλος της προηγούμενου εδαφίου τοποθετείται σε προσωποπαγή θέση η οποία συστήνεται και κατανέμεται εντός της ίδιας περιφερειακής ενότητας με απόφαση του Γενικού Διευθυντή του Φορέα σε Κτηματολογικό Γραφείο ή Υποκατάστημα Κτηματολογικού Γραφείου. και ασκεί καθήκοντα αναπληρωτή Προϊσταμένου στο Κτηματολογικό Γραφείο ή στο Υποκατάστημα που τοποθετείται. Ο ανωτέρω καταλαμβάνει την πρώτη θέση Προϊσταμένου Κτηματολογικού Γραφείου ή Υποκαταστήματος εντός της ίδιας περιφερειακής ενότητας που θα κενωθεί, κατόπιν αίτησής του προς τον Φορέα.

7. Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα μπορεί να ανατίθενται τα καθήκοντα Προϊσταμένου του Υποκαταστήματος Ικαρίας του Κτηματολογικού Γραφείου Βορείου Αιγαίου σε Συμβολαιογράφο που έχει την έδρα του στο νησί, για χρονικό διάστημα από δύο (2) έως τέσσερα (4) έτη. Αν στο νησί έχουν την έδρα τους περισσότεροι του ενός Συμβολαιογράφοι, πριν την από την ανάθεση και την κατάρτιση της σύμβασης δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και μεταξύ περισσοτέρων ενδιαφερομένων, επιλέγεται ο αρχαιότερος υποψήφιος. Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται τα ειδικότερα καθήκοντα του Συμβολαιογράφου, η ενιαία βάση προσδιορισμού της αμοιβής ανάλογα με τον αριθμό των μεταγραφομένων πράξεων και των χορηγουμένων αντιγράφων, το ύψος της και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 19
Μεταβατικές διατάξεις για το προσωπικό του Φορέα που υπηρετούσε στην ΕΚΧΑ Α.Ε.

1. Στις θέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 17 μεταφέρεται, με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετεί στην ΕΚΧΑ Α.Ε. κατά τη δημοσίευσή του, εφόσον κατέχει τα τυπικά προσόντα πρόσληψης του κλάδου, της εκπαιδευτικής βαθμίδας και της ειδικότητας των αντίστοιχων θέσεων. Για τη μεταφορά του προηγούμενου εδαφίου δεν απαιτείται το πρόσθετο προσόν διορισμού της παρ. 1 του άρθρου 27 του π.δ. 50/2001. Για την ένταξη του προσωπικού του πρώτου εδαφίου εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα, με την οποία γίνεται και η κατάταξή του σε βαθμούς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 80 και 82 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, όπως τροποποιήθηκαν από την παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4369/2016. Για την κατάταξη λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού όπως έχει αναγνωριστεί από την ΕΚΧΑ Α.Ε.

2. Το προσωπικό ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που τυχόν δεν εντάσσεται στις θέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 17, κατατάσσεται με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα σε προσωποπαγείς θέσεις με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίες συνιστώνται με την ίδια απόφαση και καταργούνται με την αποχώρηση όσων τις κατέχουν με οποιονδήποτε τρόπο. Τα δύο τελευταία εδάφια της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για το προσωπικό της παρούσας παραγράφου.

3. α) Δικηγόροι με έμμισθη εντολή της ΕΚΧΑ Α.Ε. μεταφέρονται στις θέσεις της υποπερίπτωσης ιι΄ της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 17 θέσεις, κατόπιν συνεκτίμησης των ετών προϋπηρεσίας στην ΕΚΧΑ Α.Ε. και τα νομικά πρόσωπα τα οποία διαδέχθηκε, του αριθμού παραστάσεων ως πληρεξούσιοι της ΕΚΧΑ Α.Ε. και των νομικών προσώπων τα οποία διαδέχθηκε και συνέντευξης από το Δ.Σ.

Για την τελική μοριοδότηση ο συνολικός αριθμός των μορίων κάθε κριτηρίου πολλαπλασιάζεται με τον εξής συντελεστή:

αα) 40% για τα έτη προϋπηρεσίας,

ββ) 40% για τον αριθμό παραστάσεων,

γγ) 20% για τη συνέντευξη.

Τα ως άνω κριτήρια αξιολογούνται ως ακολούθως:

ααα) για κάθε έτος προϋπηρεσίας 25 μόρια, με ανώτατο όριο τα 500 μόρια,

βββ) για 1-15 παραστάσεις 100 μόρια, για 16-30 παραστάσεις 200 μόρια, για 31-45 παραστάσεις 300 μόρια, για 46-60 παραστάσεις 400 μόρια, για 61 παραστάσεις και άνω 500 μόρια,

γγγ) για τη συνέντευξη κατ΄ ανώτατο όριο 500 μόρια.

Το σύνολο των μορίων που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος από κάθε μέλος του Δ.Σ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 500 μόρια. Η τελική μοριοδότηση της συνέντευξης κάθε υποψηφίου προκύπτει από το μέσο όρο των βαθμών των μελών του Δ.Σ.

Για τη μεταφορά εκδίδεται απόφαση του Δ.Σ. εντός προθεσμίας ενός μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος.

β) Δικηγόροι με έμμισθη εντολή της ΕΚΧΑ Α.Ε. οι οποίοι δεν μεταφέρονται στις θέσεις της υποπερίπτ. ιι΄ της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 17 θέσεις μεταφέρονται αυτοδίκαια στις συνιστώμενες με την υποπερίπτωση γγ΄ της περίπτωσης α΄, της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου θέσεις, εκτός εάν εντός προθεσμίας δέκα ημερών από το πέρας της προθεσμίας του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παρούσας παραγράφου δηλώσουν, με αίτηση τους προς το Φορέα, ότι δεν επιθυμούν τη μεταφορά, οπότε καταβάλλεται η αποζημίωση που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 46 του ν. 4194/2013 (Α΄208). Σε περίπτωση μη υποβολής της αίτησης του προηγούμενου εδαφίου, ως ημερομηνία ανάληψης καθηκόντων θεωρείται η ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.

4. Προσωπικό της ΕΚΧΑ Α.Ε. με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου εντάσσεται σε συνιστώμενες στο Φορέα προσωποπαγείς θέσεις με την ίδια σχέση και για τον ίδιο χρόνο. Για την ένταξη εκδίδεται απόφαση του Δ.Σ.

5. Απασχολούμενοι με συμβάσεις έργου, συνεχίζουν την απασχόλησή τους στο Φορέα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβασή τους και μέχρι την ολοκλήρωση του έργου για το οποίο έχει συναφθεί η σύμβαση.

6. Προσωπικό αποσπασμένο στην ΕΚΧΑ Α.Ε. κατά τη δημοσίευση του παρόντος, μεταφέρεται στο Φορέα για το υπόλοιπο της διάρκειας της απόσπασής του.

www.sole.gr

Άρθρο 20
Μεταβατικές διατάξεις για το προσωπικό των καταργούμενων Υποθηκοφυλακείων και Κτηματολογικών Γραφείων

1. Στο Φορέα συνιστάται προσωρινός Κλάδος μονίμων υπαλλήλων πρώην Υποθηκοφυλακείων, κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ και ΥΕ, με εκατόν ογδόντα εννέα (189) οργανικές θέσεις ως εξής:

α) Κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ): ενενήντα τέσσερις (94) θέσεις.

β) Κατηγορία Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ): δέκα (10) θέσεις.

γ) Κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ): ογδόντα μία (81) θέσεις.

δ) Κατηγορία Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ): τέσσερις (4) θέσεις.

Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα το προσωπικό που εντάσσεται στον προσωρινό Κλάδο της παρούσας παραγράφου κατατάσσεται οριστικά σε κλάδους και ειδικότητες, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 50/2001 και καταλαμβάνει προσωποπαγείς θέσεις με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου του αντίστοιχου κλάδου και ειδικότητας. Ο προσωρινός κλάδος και οι θέσεις της παρούσας παραγράφου καταργούνται με την καθ΄ οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση όσων υπηρετούν στον Κλάδο.

2. Οι θέσεις της παραγράφου 1 κατανέμονται με την απόφαση που προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 1,ανά κατηγορία, ειδικότητα και αριθμό στα Κτηματολογικά Γραφεία Αθηνών, Πειραιώς και Νήσων, Θεσσαλονίκης, Ηπείρου, Κρήτης, Δυτικής Ελλάδας και Δωδεκανήσου και στα Υποκαταστήματα Χαλανδρίου, Σαλαμίνος, Κατερίνης, Άρτας, Χανίων, Ναυπλίου, Χίου, Σάμου, Κώ, Λέρου των οικείων Κτηματολογικών Γραφείων.

3. Στις θέσεις της παραγράφου 1, όπως κατανέμονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος, μεταφέρεται και εντάσσεται αυτοδικαίως με τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 7 του άρθρου 1 ή με την πάροδο είκοσι τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 1, το προσωπικό που υπηρετεί, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου, σε θέσεις υπαλλήλων εμμίσθων Υποθηκοφυλακείων, οι οποίες καταργούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 7 του άρθρου 1, εφόσον δεν έχει υποβάλει αίτηση μετάταξης κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο.

4. Το προσωπικό της προηγουμένης παραγράφου και το προσωπικό που προβλέπεται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 18 μπορεί, με αίτηση που υποβάλλεται στη Διεύθυνση Διοικητικού του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στο Δ.Σ. του Φορέα μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, να μετατάσσεται σε κλάδο δικαστικών υπαλλήλων ή υπαλλήλων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή υπηρεσίας αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 83 και 84 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (ν. 2812/2000), εφόσον διαθέτουν τα προβλεπόμενα τυπικά προσόντα. Η μετάταξη διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου δικαστικών υπαλλήλων, σε κενή θέση ή, αν δεν υπάρχει κενή θέση, σε προσωποπαγή, η οποία συνιστάται για το σκοπό αυτό με την πράξη μετάταξης και καταργείται με την καθ΄ οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία. Η ισχύς της πράξης μετάταξης αναστέλλεται έως τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 7 του άρθρου 1 ή την παρέλευση του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του ίδιου άρθρου. Στο ίδιο χρονικό διάστημα αναστέλλεται η κατάργηση της θέσης που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 1 και ο υπάλληλος θεωρείται αποσπασμένος στο Φορέα και ασκεί τα καθήκοντα που του αναθέτει ο Προϊστάμενος του Κτηματολογικού Γραφείου ή του Υποκαταστήματος.

5. Στο Φορέα συνιστάται προσωρινός Κλάδος υπαλλήλων Κτηματολογικών Γραφείων και Υποκαταστημάτων Κτηματολογικών Γραφείων, ο οποίος περιλαμβάνει επτακόσιες τριάντα οκτώ (738) προσωποπαγείς θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ως εξής: α) Κατηγορίας ΠΕ: θέσεις εκατόν εβδομήντα τέσσερις (174), β) Κατηγορίας ΤΕ: θέσεις ογδόντα (80) γ) Κατηγορίας ΔΕ: θέσεις τετρακόσιες εβδομήντα οκτώ (478) και δ) Κατηγορίας ΥΕ: θέσεις έξι (6). Οι θέσεις κατανέμονται με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα στα Κτηματολογικά Γραφεία και τα Υποκαταστήματά τους.

6. Στις θέσεις του προσωρινού Κλάδου της προηγούμενης παραγράφου εντάσσεται αυτοδίκαια με τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 7 του άρθρου 1 ή με την πάροδο είκοσι τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου: α) το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Υποθηκοφυλακείων που μετατράπηκαν σε έμμισθα σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 32 του ν. 4456/2017 (Α΄ 24) και β) το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των καταργούμενων ειδικών άμισθων Υποθηκοφυλακείων, εφόσον η πρόσληψη του τελευταίου διενεργήθηκε πριν από την πρώτη Ιανουαρίου 2015, κατ΄ εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 56 του κ.δ. της 19/23.7.1941 όπως ίσχυαν κάθε φορά ή της παρ. 5 του άρθρου 23 του ν. 2664/1998, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 11 του άρθρου 2 του ν. 3127/2003 (Α΄67). Το κόστος της μισθοδοσίας καλύπτεται από τα εισπραττόμενα τέλη.

7. Για την ένταξη της προηγουμένης παραγράφου, εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα, με την οποία γίνεται και η κατάταξή του προσωπικού σε βαθμούς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 80 και 82 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007, όπως τροποποιήθηκαν από την παράγραφο 2 του άρθρου 25 του ν. 4369/2016. Για την κατάταξη λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού

που διανύθηκε στο καταργούμενο Υποθηκοφυλακείο. Ο ανωτέρω προσωρινός Κλάδος και οι αντίστοιχες προσωποπαγείς θέσεις καταργούνται με την καθ΄ οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση όσων τις κατέχουν.

Άρθρο 21
Ένταξη του προσωπικού σε μισθολογικά κλιμάκια

1. Για τις αποδοχές και την ένταξη σε μισθολογικά κλιμάκια του προσωπικού του Φορέα που εντάσσεται στις θέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 18, 19 και 20 του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 7 έως και 34 του ν. 4354/2015 (Α΄176). Για την κατάταξη του προσωπικού του άρθρου 19 λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος υπηρεσίας του προσωπικού όπως έχει αναγνωριστεί από την ΕΚΧΑ Α.Ε. Για το προσωπικό της παρ. 3 του άρθρου 19, το οποίο μεταφέρεται στις θέσεις της υποπερίπτωσης γγ΄ της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 17, ως χρόνος υπηρεσίας θεωρείται ο χρόνος από την πρόσληψη με έμμισθη εντολή στην ΕΚΧΑ Α.Ε. Ειδικά για το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των καταργούμενων ειδικών αμίσθων Υποθηκοφυλακείων δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 4354/2015.

2. Οι αποδοχές των δικηγόρων που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Φορέα με σχέση έμμισθης εντολής καθορίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 10 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ

Άρθρο 22
Οικονομικό Έτος - Όργανο διοίκησης και διαχείρισης των πόρων - Προϋπολογισμός - Έσοδα

1. Οικονομικό έτος είναι η χρονική περίοδος η οποία περιλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και τα γεγονότα, τα οποία σχετίζονται με τη διαχείριση των πιστώσεων και την εκτέλεση των δαπανών του Φορέα.

2. Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους.

3. Η διοίκηση και διαχείριση των πόρων του Φορέα ασκείται από το Δ.Σ.

4. Με απόφαση του Δ.Σ. είναι δυνατή η παροχή εξουσιοδότησης σε άλλα όργανα του Φορέα να υπογράφουν «με εντολή Προέδρου» έγγραφα ή άλλες πράξεις διαχείρισης.

5. Οι αναγκαίες για τη λειτουργία του Φορέα και την εκπλήρωση της αποστολής του, πιστώσεις, εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του.

6. Οι εισπράξεις των εσόδων ενεργούνται από τις Τράπεζες με τις οποίες συνεργάζεται ο Φορέας. Οι εισπράξεις των εσόδων και οι πληρωμές των πάσης φύσεως δαπανών, διενεργούνται από τις Τράπεζες στις οποίες τηρούνται ειδικοί λογαριασμοί του Φορέα.

Άρθρο 23
Δαπάνες - Διαδικασία έγκρισης

1. Οι δαπάνες του Φορέα αφορούν ιδίως:

α) Την καταβολή αποδοχών, πρόσθετων αμοιβών, ασφαλιστικών εισφορών, εξόδων κίνησης και λοιπών αποζημιώσεων στον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ., το Γενικό Διευθυντή και το προσωπικό που υπηρετεί στο Φορέα.

β) Την πληρωμή των συμβάσεων κτηματογράφησης και των λοιπών πάσης φύσεως συμβάσεων του Φορέα.

γ) Την πληρωμή μισθωμάτων και κοινοχρήστων ακινήτων ή κινητών που μισθώνει ο Φορέας με κοινή ή χρηματοδοτική μίσθωση, καθώς και την ασφάλιση κτιρίων, λειτουργικών και πληροφοριακών συστημάτων, επίπλων κ.λπ.

δ) Την κάλυψη των κάθε είδους λειτουργικών εξόδων (προμήθεια γραφικής ύλης, φωτισμός, θέρμανση, τηλεφωνικά, ταχυδρομικά και τηλεγραφικά έξοδα, λοιπές προμήθειες αναλώσιμων υλικών κ.λπ.).

ε) Την αγορά κτιρίων ή γηπέδων για την ανέγερση κτιρίων ή επέκταση υφιστάμενων εγκαταστάσεων και εξυπηρέτηση συναφών δανείων.

στ) Την εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού.

ζ) Την επισκευή και συντήρηση κτιρίων, εγκαταστάσεων, επίπλων, μηχανημάτων, οργάνων και σκευών.

η) Την εκπόνηση μελετών, πραγματοποίηση ερευνών και τη λήψη κάθε είδους υπηρεσιών από τρίτους, αναγκαίων για την εκπλήρωση του σκοπού του.

θ) Την προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού και λογισμικού, καθώς και την προσαρμογή, αναβάθμιση, βελτίωση και επέκταση αυτών.

ι) Την προμήθεια επίπλων, σκευών και λοιπών ειδών εξοπλισμού.

ια) Την έκδοση εντύπων.

ιβ) Τη δημοσίευση ανακοινώσεων σε έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο.

ιγ) Τις δημόσιες σχέσεις που συνάπτονται με την εξυπηρέτηση του σκοπού του.

ιδ) Συνδέσεις και συνδρομές σε εταιρείες παρακολούθησης αγορών και τράπεζες πληροφοριών, καθώς και εισφορές σε διεθνείς οργανισμούς στους οποίους συμμετέχει.

ιε) Κάθε άλλη δαπάνη που προβλέπεται από διάταξη νόμου ή εξυπηρετεί και προάγει τους σκοπούς του Φορέα.

2. Για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης, απαιτείται έγκριση του Προέδρου του Δ.Σ. ή των εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων καθώς και η ύπαρξη σχετικού κονδυλίου στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό.

3. Ο Πρόεδρος δύναται, με απόφασή του, να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα έγκρισης δαπανών στον Γενικό Διευθυντή του Φορέα.

4. Η έγκριση παρέχεται με ιδιαίτερο έγγραφο που συντάσσεται σε δύο αντίτυπα από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και υπογράφεται από τον Πρόεδρο ή από το όργανο που έχει την αρμοδιότητα αυτή.

5. Μετά από την έγκριση της δαπάνης, το αρμόδιο όργανο προβαίνει στις νόμιμες ενέργειες για την εκτέλεσή της.

6. Οι εγκρίσεις δαπανών, που βαρύνουν εξ ολοκλήρου ή τμηματικά τα επόμενα οικονομικά έτη, παρακολουθούνται μέχρι την ολοσχερή εξόφλησή τους.

7. Οι καταρτιζόμενες συμβάσεις για λογαριασμό του Φορέα περιλαμβάνουν απαραίτητα τον αριθμό και τη

χρονολογία της απόφασης του αρμόδιου οργάνου που εγκρίνει τη δαπάνη.

8. Προκειμένου περί διορισμών, εντάξεων και μετατάξεων του προσωπικού, βεβαιώνεται από τον Προϊστάμενο του αρμόδιου Τμήματος η ύπαρξη της αναγκαίας για την αντιμετώπιση της δαπάνης πίστωσης, για μεν τους διορισμούς στη σχετική προκήρυξη ή στην πράξη διορισμού, εφόσον ο διορισμός ενεργείται κατά νόμο χωρίς διαγωνισμό, για δε τις εντάξεις και μετατάξεις επί των οικείων πράξεων.

Άρθρο 24
Διαδικασία εκκαθάρισης εξόδων

1. Η εκκαθάριση των εξόδων, δηλαδή ο προσδιορισμός των δικαιωμάτων των πιστωτών του Φορέα, ενεργείται από το αρμόδιο Τμήμα, με πράξη που εμφανίζει ολογράφως και αριθμητικώς το εκκαθαριζόμενο χρηματικό ποσό.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο πράξη μονογράφεται από τα υπηρεσιακά όργανα που συμπράττουν στον έλεγχο των δικαιολογητικών, υπογράφεται δε από το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο από το Δ.Σ. υπηρεσιακό όργανο.

3. Επί ενιαίας εκκαθάρισης περισσότερων απαιτήσεων ενός ή περισσότερων δικαιούχων επισυνάπτεται στα δικαιολογητικά και συγκεντρωτική κατάσταση των επιμέρους ποσών. Στην κατάσταση αυτή συντάσσεται η προβλεπόμενη πράξη εκκαθάρισης της δαπάνης.

4. Στα δικαιολογητικά των δαπανών δεν επιτρέπονται ξέσματα ή αλλοιώσεις. Σε περίπτωση διόρθωσης στην πράξη εκκαθάρισης της δαπάνης, εκδίδεται καινούριο παραστατικό.

5. Όταν, κατά την άσκηση ελέγχου, διαπιστώνονται ελλείψεις ή ατέλειες των δικαιολογητικών, αυτά επιστρέφονται προς συμπλήρωση στην αρμόδια υπηρεσία.

Άρθρο 25
Εντάλματα και Τίτλοι Πληρωμής

1. Οι εκκαθαριζόμενες από την αρμόδια υπηρεσία δαπάνες πληρώνονται βάσει εντολών πληρωμής ή τίτλου πληρωμής (Ε.Π. ή Τ.Π.), σε βάρος της οικείας πίστωσης του προϋπολογισμού και πάντοτε εντός των προβλέψεων αυτού και των εκάστοτε υπολοίπων του λογαριασμού ταμειακής διαχείρισης του Φορέα.

2. Στα εν λόγω Ε.Π. ή Τ.Π. αναγράφονται: α) ο τίτλος του Φορέα, β) το οικονομικό έτος, γ) το παραστατικό βάσει του οποίου καταλογίζεται η δαπάνη, δ) ο αύξων αριθμός του εντάλματος και ο σχετικός αριθμός πρωτοκόλλου του συνοδεύοντος τα δικαιολογητικά εγγράφου, ε) το πληρωτέο ποσό ολογράφως και αριθμητικώς, στ) το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου και κάθε άλλο στοιχείο προσδιοριστικό της ταυτότητάς του, προκειμένου δε περί νομικού προσώπου, ο ακριβής τίτλος και η έδρα του, ζ) η Τράπεζα που θα ενεργήσει την πληρωμή, η) ο τόπος και ο χρόνος έκδοσης και θ) οι υπογραφές των αρμόδιων προσώπων, κατά την παράγραφο 2 του προηγουμένου άρθρου.

3. Στα ανωτέρω Ε.Π. ή Τ.Π. παρατίθεται ανάλυση, στην οποία αναγράφεται το πληρωτέο στο δικαιούχο ποσό και οι τυχόν υπέρ του Δημοσίου και τρίτων κρατήσεις.

4. Στα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής, εκτός από τα ανωτέρω στοιχεία, αναγράφεται και η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού.

5. Στα τιμολόγια ή αποδείξεις των πιστωτών του Φορέα επί των οποίων στηρίζεται η έκδοση του Ε.Π. ή Τ.Π., σημειώνεται με ειδική σφραγίδα ότι εξοφλήθη.

6. Τα Ε.Π. ή Τ.Π. συντάσσονται σε δύο αντίτυπα. Από αυτά το πρώτο φέρει την ένδειξη «ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ», το δεύτερο «ΣΤΕΛΕΧΟΣ». Στο στέλεχος του Ε.Π. ή Τ.Π. υπό την ένδειξη «συνημμένο» σημειώνονται περιληπτικά τα δικαιολογητικά που στηρίζουν την έκδοσή του.

7. Τα Ε.Π. ή Τ.Π. δεν επιτρέπεται να φέρουν ξέσματα, προσθήκες, αλλοιώσεις, διαγραφές ή παρεγγραφές.

8. Επιτρέπεται η έκδοση Ε.Π. ή Τ.Π. βάσει δικαιολογητικών συνημμένων σε άλλο Ε.Π. ή Τ.Π. Στην περίπτωση αυτή, επί του αντιγράφου και του στελέχους αυτού γίνεται σημείωση παραπομπής στο Χ.Ε. στο οποίο έχουν επισυναφθεί τα δικαιολογητικά.

9. Τα εντάλματα πληρωμής ή οι τίτλοι πληρωμής αρχειοθετούνται ημερολογιακά και κατά αριθμό.

Άρθρο 26
Τρόπος πληρωμής των δαπανών- Προπληρωμές

1. Όλες οι δαπάνες του Φορέα πληρώνονται με επιταγές και σε βάρος των τηρούμενων λογαριασμών σε Τράπεζες ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα. Επιτρέπεται, επίσης, η πληρωμή των οφειλών και με εντολή μεταφοράς με τη μεσολάβηση της Τράπεζας που ασκεί τη διαχείριση σε πίστωση λογαριασμού των δικαιούχων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή Τράπεζα.

2. Οι πληρωμές για δαπάνες αποδοχών του προσωπικού του Φορέα διενεργούνται μέσω ΕΑΠ.

3. Οι επιταγές και οι εντολές μεταφοράς υπογράφονται από τα εξουσιοδοτημένα από το Δ.Σ. αρμόδια όργανα και μέχρι το ύψος του ποσού που το ίδιο έχει ορίσει.

4. Επιτρέπεται η προπληρωμή προς αντιμετώπιση δαπανών για τις οποίες είναι, λόγω της φύσης τους ή της επείγουσας υπηρεσιακής ανάγκης, δυσχερής η τήρηση των διατυπώσεων, που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 27
Ταμειακή διαχείριση

1. Η Ταμειακή Διαχείριση του Φορέα διενεργείται από τις Τράπεζες στις οποίες έχουν ανοιχθεί λογαριασμοί του Φορέα.

2. Η κάθε Τράπεζα, κατά την εξόφληση της επιταγής, τηρεί την τραπεζική διαδικασία. Τα σχετικά δικαιολογητικά της διαδικασίας αυτής και οι εξοφλητικές αποδείξεις των δικαιούχων, παραμένουν στην Τράπεζα.

3. Δικαιολογητικό της πληρωμής αποτελεί το Ε.Π. ή Τ.Π. και η εμφάνιση της συναλλαγής στις κινήσεις που αποστέλλει η κάθε Τράπεζα για τη χρέωση του λογαριασμού του Φορέα και την εκτέλεση κάθε εντολής πληρωμής των δικαιούχων.

4. Αν οι πληρωμές ενεργούνται με εντολές μεταφοράς, δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών νομιμοποίησης, ούτε εξοφλητική απόδειξη του δικαιούχου. Η απόδειξη εκτέλεσης της εντολής μεταφοράς ή χρέωσης του λογαριασμού του Φορέα, με πίστωση του δικαιού-

www.see.gr

χου, αποτελεί στην περίπτωση αυτή δικαιολογητικό της πληρωμής που διενεργήθηκε.

5. Η οικονομική και λογιστική διαχείριση για την εκπλήρωση του σκοπού του Φορέα πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στο ν. 4308/2014 (Α΄251). Ο Φορέας εξαιρείται από την εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ. 496/1974 (Α΄ 204), των άρθρων 65, 66, 67, 68, 69Α, 69Β, 69Γ, 69Δ και 69Ε και του Κεφαλαίου Δ΄ του ν. 4270/2014, καθώς και των διατάξεων του π.δ. 80/2016 (Α΄145). Ομοίως για το Φορέα δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167).

6. Ο Φορέας απαλλάσσεται από κάθε δημόσιο, κοινοτικό, λιμενικό ή δικαστικό τέλος ή άλλο φόρο, άμεσο ή έμμεσο, εισφορά υπέρ τρίτου, δικαίωμα και κράτηση και συμπαρομαρτούντες φόρους και τέλη.

Άρθρο 28
Εξόφληση Χρηματικών Ενταλμάτων

1. Η εξόφληση των Ε.Π. η Τ.Π. ενεργείται είτε με υπογραφή του δικαιούχου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του επί του Ε.Π. ή Τ.Π, είτε με ιδιαίτερη εξοφλητική απόδειξη. Σε κάθε περίπτωση, δίπλα στην υπογραφή του δικαιούχου σημειώνονται ο αριθμός της επιταγής, τα στοιχεία της αστυνομικής ταυτότητας ή του κατά νόμο πιστοποιητικού ή εγγράφου που αποδεικνύει την ταυτότητα του εξοφλούντος, καθώς και η διεύθυνση της κατοικίας του. Σε περίπτωση διενέργειας πληρωμής οφειλών του Οργανισμού με εντολή μεταφοράς, το αρμόδιο για την εξόφληση όργανο αναγράφει επί του εξοφλούμενου τίτλου, ότι αυτός εξοφλήθηκε με εντολή μεταφοράς και σημειώνει συγχρόνως τον αύξοντα αριθμό και την ημερομηνία της, καθώς και τον αριθμό της σχετικής απόδειξης της Τράπεζας για την εκτέλεση της εντολής μεταφοράς και θέτει την υπογραφή του.

2. Ο φορέας μπορεί να διατηρεί και να διαχειρίζεται λογαριασμούς σε ιδιωτικά πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία υποστηρίζουν αφενός την έκδοση μηχανογραφημένων επιταγών για τη διασφάλιση της πλήρους μηχανογραφικής διαχείρισης των οικονομικών του φορέα, και αφετέρου τη δυνατότητα χρήσης σύγχρονων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την είσπραξη των τελών από τους δικαιούχους.

3. Οι Τράπεζες μέσω των οποίων ασκείται η ταμειακή διαχείριση του Φορέα αναγράφουν τόσο επί του τηρούμενου σε αυτές λογαριασμών του Φορέα, όσο και επί των αποστελλόμενων σε αυτές αντιγράφων των λογαριασμών και των αναγγελιών χρέωσης τούτων, τους αριθμούς των εξοφλουμένων επιταγών και εντολών μεταφοράς.

4. Η εξόφληση των δικαιούχων πρέπει να στηρίζεται σε πρωτότυπα παραστατικά, για τον έλεγχο της γνησιότητας των οποίων ευθύνεται προσωπικά έναντι του Φορέα το εντεταλμένο για το σκοπό αυτό όργανο.

Άρθρο 29
Απόδοση των υπέρ του Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων

1. Οι επί των δικαιολογητικών αναγραφόμενες κρατήσεις πληρώνονται με επιταγές ή εντολές μεταφοράς ή μέσω ενιαίας Αρχής.

2. Σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ο Φορέας υποχρεούται να προβαίνει στην απόδοση των υπέρ του Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων επί των δικαιολογητικών που εξοφλούνται είτε με επιταγή εκδιδόμενη είτε με εντολή μεταφοράς.

Άρθρο 30
Βιβλία οικονομικής διαχείρισης

1. Το Τμήμα Λογιστηρίου και Ταμειακής Διαχείρισης της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών τηρεί τα προβλεπόμενα από σχετικές διατάξεις που καταλαμβάνουν το Φορέα Βιβλία και Στοιχεία, μέσω μηχανογραφικού συστήματος.

2. Επιτρέπεται η χρήση μηχανογραφικών μέσων και συστημάτων πληροφορικής βάσει ειδικών κατά περίπτωση προγραμμάτων, για την κατάρτιση και εκτέλεση του Ισολογισμού και του Προϋπολογισμού.

Άρθρο 31
Ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις

1. Ο Φορέας συντάσσει και τις ακόλουθες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες υποβάλλονται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τον Υπουργό Οικονομικών:

α) Τον Ισολογισμό ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Πίνακας),

β) Την Κατάσταση Αποτελεσμάτων (Πίνακας),

γ) Την Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης (Πίνακας),

δ) Την Κατάσταση Χρηματοροών (Πίνακας),

ε) Το Προσάρτημα (Σημειώσεις).

2. Οι καταστάσεις αυτές καταρτίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 4308/2014 και υποβάλλονται στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Άρθρο 32
Αποδόσεις στον Κρατικό Προϋπολογισμό

1. Στην περίπτωση που από την οικονομική διαχείριση του Φορέα κάθε έτους, μετά την αφαίρεση ποσού που προκύπτει από το άθροισμα: (α) των κάθε φορά επίδικων απαιτήσεων κατά του Φορέα, (β) των πάσης φύσεως προβλέψεων, ιδίως επισφαλών ή και ανεπίδεκτων εισπράξεως απαιτήσεων από υπόχρεους καταβολής τελών ή προστίμων (γ) των αποδοτέων στο ΤΑΧΔΙΚ ποσών της παραγράφου 3 του άρθρου 8 του παρόντος και (δ) των εισπραχθέντων παγίων και αναλογικών τελών κτηματογράφησης, προκύπτει θετικό οικονομικό αποτέλεσμα (καθαρό αποτέλεσμα χρήσης - έσοδα μείον έξοδα), ποσοστό του αποτελέσματος αυτού αποδίδεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό, ως δημόσιο έσοδο.

2. Το ποσοστό της προηγουμένης παραγράφου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Φορέα και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80%, του θετικού αποτελέσματος. Η απόδοση του ποσοστού γίνεται εντός του επομένου μηνός από την έγκριση του ισολογισμού από το Φορέα και την υπογραφή των οικονομικών καταστάσεων από τους ορκωτούς λογιστές. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου

αυτής καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την ανωτέρω απόδοση.

3. Από 1.1.2019, και κατά το μεθεπόμενο οικονομικό έτος κάθε διαχειριστικής χρήσης, το τυχόν αδιάθετο ποσό του αποθεματικού, το οποίο έχει παραμείνει στο Φορέα, αποδίδεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Φορέα.

Άρθρο 33
Έλεγχος οικονομικής διαχείρισης

1. Ο τακτικός έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης των πόρων του Φορέα και ο έλεγχος των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές που ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα. Οι δαπάνες του ελέγχου βαρύνουν το Φορέα.

2. Το διαχειριστικό έτος συμπίπτει με το οικονομικό έτος.

3. Οι ορκωτοί ελεγκτές-λογιστές που ασκούν τον τακτικό διαχειριστικό έλεγχο, υποβάλλουν μέχρι την 30ή Απριλίου κάθε έτους, έκθεση για τη διαχείριση και τον απολογισμό του διαχειριστικού έτους που έληξε. Οι εκθέσεις υποβάλλονται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στον Υπουργό Οικονομικών και στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Οι Υπουργοί Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών και το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορούν να ζητήσουν οποτεδήποτε τη διενέργεια εκτάκτων ελέγχων της οικονομικής διαχείρισης του Φορέα.

Άρθρο 34
Προμήθειες - Αναθέσεις εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών - Μισθώσεις - Εκμισθώσεις - Αγορές - Εκποιήσεις Ακινήτων

1. Οι κάθε είδους προμήθειες αγαθών, καθώς και οι αναθέσεις εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών του Φορέα, διενεργούνται με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα ή του εξουσιοδοτημένου από αυτό οργάνου, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση των αρμόδιων υπηρεσιακών μονάδων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Για τις εκμισθώσεις, εκποιήσεις και αγορές ακινήτων από το Φορέα εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 715/1979 (Α΄ 212), όπως κάθε φορά ισχύει. Για τις μισθώσεις ακινήτων από το Φορέα εκδίδεται με απόφαση του Δ.Σ., Κανονισμός Μισθώσεων του Φορέα, ο οποίος εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών και η διαδικασία διαπραγμάτευσης γίνεται από επιτροπές, η σύνθεση και η θητεία των μελών των οποίων καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. ή του εξουσιοδοτημένου από αυτό οργάνου.

3. Η παραλαβή και η πιστοποίηση καλής εκτέλεσης βεβαιώνεται από τριμελή επιτροπή παραλαβής, η σύνθεση και η θητεία των μελών της οποίας καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. ή του εξουσιοδοτημένου από αυτό οργάνου.

4. Οι παραπάνω επιτροπές, συγκροτούνται από υπαλλήλους που υπηρετούν με οποιασδήποτε σχέση εργασίας στο Φορέα και λειτουργούν σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις που αφορούν τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων και επικουρικά του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999).

5. Στις επιτροπές του παρόντος άρθρου είναι δυνατή η συμμετοχή ειδικών εμπειρογνωμόνων, εφόσον απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις.

Άρθρο 35
Έλεγχος Εσόδων

1. Η καταβολή των πάγιων και αναλογικών ανταποδοτικών τελών και προστίμων σχετικών με τους σκοπούς και την λειτουργία του Φορέα, γίνεται είτε σε λογαριασμό του Φορέα που τηρείται σε οποιοδήποτε νομίμως λειτουργούν πιστωτικό ίδρυμα είτε με χρήση πιστωτικής κάρτας είτε με οποιονδήποτε άλλο αναγνωρισμένο στις συναλλαγές ασφαλή τρόπο, και σε κάθε περίπτωση κάνοντας χρήση των βέλτιστων πρακτικών που παρέχονται από το Τραπεζικό Σύστημα.

2. Ο έλεγχος των εισπράξεων διενεργείται καθημερινά μέσω ηλεκτρονικών αρχείων που παραλαμβάνει ο Φορέας από την «ΔΙΑΣ ΑΕ» ή από την αναφορά συναλλαγών που παρέχει στο on line διαχειριστικό περιβάλλον το Πιστωτικό ίδρυμα με το οποίο συνεργάζεται για την χρήση της πιστωτικής κάρτας.

3. Περιοδικός έλεγχος διενεργείται με τη χρήση της «εφαρμογής ταμείου / ΣΠΕΚ» και του «ΣΤΕΚ», αλλά και με επιτόπιες επισκέψεις στις οργανικές περιφερειακές μονάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΤΑ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΩΝ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 36
Προσφυγές κατά πράξεων Προϊσταμένων Κτηματολογικών Γραφείων και Υποκαταστημάτων

1. Σε κάθε Κτηματολογικό Γραφείο συστήνεται τριμελής Επιτροπή Επίλυσης Αμφισβητήσεων. Η Επιτροπή συγκροτείται στην αρχή κάθε δεύτερου έτους, με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα, για θητεία δύο (2) ετών που μπορεί να ανανεώνεται και αποτελείται από: α) τον Προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου, με αναπληρωτή Προϊστάμενο άλλου Κτηματολογικού Γραφείου, ως Πρόεδρο, β) έναν υπάλληλο του Φορέα του κλάδου Μηχανικών κατηγορίας ΠΕ, με ειδικότητα Αγρονόμων - Τοπογράφων Μηχανικών και γ) έναν υπάλληλο του Φορέα του Κλάδου Νομικών ή ένα δικηγόρο με έμμισθη εντολή στο Φορέα, με τον αναπληρωτή του. Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται υπάλληλος του Κτηματολογικού Γραφείου Κατηγορίας ΠΕ. Δεν αποτελεί κώλυμα για τον Προϊστάμενο του Κτηματολογικού Γραφείου η συμμετοχή του σε συνεδρίαση κατά την οποία συζητείται προσφυγή κατά πράξεως Προϊσταμένου Υποκαταστήματος του Κτηματολογικού Γραφείου.

2. Κατά πράξεων του Προϊσταμένου Κτηματολογικού Γραφείου ή Υποκαταστήματος Κτηματολογικού Γραφείου

www.sate.gr

του Φορέα οι οποίες εκδίδονται κατ΄ εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 16, 17, 18 και 19 του ν. 2664/1998, ασκείται, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την επίδοση της πράξεως ή την άπρακτη παρέλευση των προβλεπόμενων από τις διατάξεις αυτές προθεσμιών προς έκδοση πράξης, ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Επιτροπής της παραγράφου 1.

Η προσφυγή καταχωρίζεται στο κτηματολογικό φύλλο του ακινήτου.

Αν δεν εκδοθεί απόφαση επί της προσφυγής μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, θεωρείται ότι η απόφαση είναι απορριπτική. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου δεν επιτρέπεται η έκδοση απόφασης.

Η άσκηση της προσφυγής διακόπτει την προθεσμία για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων της παραγράφου 3.

3. Κατά της απόφασης της Επιτροπής Επίλυσης Αμφισβητήσεων που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 2, ασκούνται τα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 16, 17, 18 και 19 του ν. 2664/1998 και στο άρθρο 791 Κ.Πολ.Δ.

4. Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται η ειδικότερη διαδικασία, ο τρόπος καταχώρισης των προσφυγών και δημοσιότητας των αποφάσεων της παραγράφου 2, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα για τη λειτουργία της. Στα μέλη της Επιτροπής της παρ. 1 καταβάλλεται αμοιβή, της οποίας το ύψος και οι ειδικότερες προϋποθέσεις καταβολής, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4354/2015.

Άρθρο 37
Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο Φορέας παραμένει χωρίς καταβολή ανταλλάγματος στη χρήση ακινήτων κυριότητας του Δημοσίου ή άλλου Ν.Π.Δ.Δ., στα οποία στεγάζονται υπηρεσίες των Υποθηκοφυλακείων που καταργούνται με την παρ. 5 του άρθρου 1.

2. Οι βεβαιωμένες υπέρ ΕΚΧΑ Α.Ε. οφειλές στις Δ.Ο.Υ. εισπράττονται και αποδίδονται στο Φορέα.

3. Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία ή σε έγγραφα, δημόσια ή ιδιωτικά, αναγράφεται η λέξη ΕΚΧΑ Α.Ε., εφεξής νοείται ο Φορέας.

4. Ο κατά την έναρξη του παρόντος νόμου Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΧΑ Α.Ε., προσαυξημένα κατά δύο, αποτελούν το Δ.Σ. του Φορέα και ασκούν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 2, 3 και 4 του Κεφαλαίου Α΄, μέχρι το διορισμό του Προέδρου και των μελών του Δ.Σ. του Φορέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 3. Τα προβλεπόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δύο νέα μέλη υποδεικνύονται για διορισμό στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Μέχρι τον κατά το προηγούμενο εδάφιο διορισμό, το Δ.Σ του Φορέα θεωρείται ότι έχει νόμιμη συγκρότηση.

5. Οι δύο Αντιπρόεδροι του Δ.Σ. της ΕΚΧΑ Α.Ε. υπηρετούν ως εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. και ασκούν τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται με απόφαση του Δ.Σ. κατ΄ αναλογία με τις αρμοδιότητες των Αναπληρωτών Γενικών Διευθυντών Έργων και Κτηματολογίου αντίστοιχα, μέχρι τον διορισμό των τελευταίων, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 5.

6. Ο Γενικός Διευθυντής της ΕΚΧΑ Α.Ε. ασκεί καθήκοντα Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, μέχρι τον διορισμό του τελευταίου κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 5.

7. Η κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου Διευθύνουσα Σύμβουλος της ΕΚΧΑ Α.Ε. ασκεί καθήκοντα Γενικού Διευθυντή του Φορέα και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 5, μέχρι τον διορισμό Γενικού Διευθυντή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου άρθρου.

8. Για τις αποζημιώσεις των μελών του μεταβατικού Δ.Σ. της παρ. 4 εφαρμόζεται η υπ΄ αρίθμ. 2/36349/11.5.2016 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΟΔΔ΄ 254).

9. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 40, διατηρείται σε ισχύ η απόφαση 53256/19.12.2007 των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Περί καθορισμού του τρόπου και της διαδικασίας είσπραξης των υπέρ του Φορέα Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδος (Ο.Κ.Χ.Ε) πάγιων και ανταποδοτικών τελών κτηματογράφησης της παρ. 10 περ. α΄ υποπερ. αα΄ και γ΄ του άρθρου 2 του ν. 2308/1995 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (Β΄ 2452).

10. Στο Φορέα συστήνονται εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια, σύμφωνα με τα άρθρα 146Β και 159 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26).

11. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων των παρ. 1 και 8 του άρθρου 40, κανονιστικές πράξεις έχουν εκδοθεί κατά τις εξουσιοδοτικές διατάξεις των νόμων 2308/1995 και 2664/1998, διατηρούν την ισχύ τους.

12. Τις αρμοδιότητες των Τεχνικών Τμημάτων των Κτηματολογικών Γραφείων όπως προβλέπονται με την παράγραφο 3 του άρθρου 16 του παρόντος, αναλαμβάνει μέχρι την έναρξη λειτουργίας τους το Τμήμα Συντονισμού Περιφερειακών Τεχνικών Υπηρεσιών της παραγράφου 2.2.2.2. του άρθρου 14 του παρόντος.

13. Ο Φορέας, δύναται, προκειμένου να καλυφθούν πρόσκαιρες και επείγουσες ανάγκες των έργων της κτηματογράφησης, και μέχρι την ολοκλήρωση των έργων αυτών, να προσλαμβάνει προσωπικό με συμβάσεις μίσθωσης έργου, κατ΄ ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 162 του ν. 4483/2017 (Α΄107).

Άρθρο 38
Παράδοση και παραλαβή αρχείων έμμισθων και άμισθων υποθηκοφυλακείων

1. Οι Προϊστάμενοι των έμμισθων Υποθηκοφυλακείων, οι άμισθοι Υποθηκοφύλακες και οι εκτελούντες ή αναπληρούντες στα έργα Υποθηκοφύλακα, Συμβολαιογράφοι ή Ειρηνοδίκες, των Υποθηκοφυλακείων που καταργούνται με την παράγραφο 5 του άρθρου 1, πα-

www.ste.gr

ραδίδουν στο Φορέα με την πάροδο ενός μηνός από την έγγραφη προειδοποίησή τους:

α) Τα βιβλία υποθηκών, μεταγραφών, κατασχέσεων και διεκδικήσεων, τα γενικά αλφαβητικά ευρετήρια υποθηκών, μεταγραφών, κατασχέσεων και διεκδικήσεων, το βιβλίο εισαγωγής εγγράφων και εισπράξεως τελών και δικαιωμάτων, τους βιβλιοδετημένους τόμους αα) των περιλήψεων και αιτήσεων εξαλείψεων, άρσεων κ.λπ., μετά των σχετικών εγγράφων, ββ) των διεκδικητικών αγωγών, γγ) των μεταγραφομένων συμβολαίων και δδ) των αντιγράφων των κατασχετηρίων εκθέσεων, καθώς και όλα εν γένει τα βιβλία και αρχεία που τηρούνταν από τα άμισθα Υποθηκοφυλακεία, σύμφωνα με τις κάθε φορά ισχύουσες διατάξεις. Εφόσον τα ανωτέρω τηρούνται και ηλεκτρονικά, παραδίδεται και η ψηφιακή βάση δεδομένων τους, συνοδευόμενη από αντίγραφο του απαραίτητου λογισμικού.

β) Τις εκκρεμείς αιτήσεις για την έκδοση αντιγράφων, βεβαιώσεων ή πιστοποιητικών.

γ) Τα έπιπλα, σκεύη, μηχανήματα και όλο εν γένει τον εξοπλισμό των αμίσθων υποθηκοφυλακείων, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 39, καθώς και τα εγκατεστημένα προγράμματα ηλεκτρονικών εφαρμογών, καθώς και τον εξοπλισμό που αποκτήθηκε σύμφωνα με την περίπτωση γ΄ της παρ. 6 του άρθρου 23 του ν. 2664/1998.

2. Για την παράδοση και παραλαβή συντάσσεται εις πενταπλούν πρωτόκολλο που υπογράφεται από τον Υποθηκοφύλακα ή από τον εκτελούντα ή αναπληρούντα στα έργα Υποθηκοφύλακα, Συμβολαιογράφο ή Ειρηνοδίκη των Υποθηκοφυλακείων που καταργούνται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 1, και από τον υπάλληλο που εξουσιοδοτείται για το σκοπό αυτόν από το Δ.Σ. του Φορέα. Ένα αντίγραφο αρχειοθετείται στο Κτηματολογικό Γραφείο ή στο Υποκατάστημα του Κτηματολογικού Γραφείου, ένα λαμβάνει αυτός που παραδίδει, και από ένα αντίγραφο διαβιβάζεται από τον υπάλληλο του Φορέα που υπογράφει το πρωτόκολλο, στο Φορέα, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στον κατ’ άρθρο 35 του κ.δ. 19/23.7.1941 Εισαγγελέα Πρωτοδικών.

3. Στο πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής της προηγουμένης παραγράφου, καταγράφονται κατ΄ ελάχιστον: η ημερομηνία παράδοσης - παραλαβής, η επωνυμία του Υποθηκοφυλακείου το αρχείο του οποίου παραδίδεται, και η επωνυμία του Κτηματολογικού Γραφείου που παραλαμβάνει, το ονοματεπώνυμο αυτού που παραδίδει και αυτού που παραλαμβάνει, ο αριθμός και το είδος των βιβλίων και αρχείων που παραδίδονται, μαζί με ενημέρωση για τυχόν προβλήματα στην κατάστασή τους, καθώς και τα έπιπλα, σκεύη, μηχανήματα και ο λοιπός εν γένει εξοπλισμός που προβλέπεται στην περίπτωση γ΄ της παραγράφου 1.

4. Μέσα σε δέκα ημέρες από την υπογραφή του πρωτοκόλλου παράδοσης - παραλαβής, αποδίδονται από τον πρώην άμισθο Υποθηκοφύλακα ή τον εκτελούντα ή αναπληρούντα στα έργα Υποθηκοφύλακα, Συμβολαιογράφο ή Ειρηνοδίκη των Υποθηκοφυλακείων, τα τυχόν οφειλόμενα στο Δημόσιο, στο ΤΑΧΔΙΚ ή στο Φορέα, τέλη.

5. Με απόφαση του Γενικού Διευθυντή του Φορέα καταρτίζεται για την απεικόνιση όλων των περιουσιακών στοιχείων (απαιτήσεων, υποχρεώσεων, καθαρής θέσης, αποτελεσμάτων) της καταργούμενης δια του παρόντος νόμου ΕΚΧΑ Α.Ε., αναλυτικό ισοζύγιο - απογραφή το οποίο προκύπτει από τα λογιστικά αρχεία της εταιρείας. Βάσει του Ισοζυγίου - Απογραφής του προηγούμενου εδαφίου συντάσσεται με βάση τις διατάξεις του ν. 4308/2014 ο Μεταβατικός Ισολογισμός (Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις) με ημερομηνία την ημερομηνία κατάργησης της ΕΚΧΑ Α.Ε., ο οποίος ελέγχεται από οριζόμενους για το σκοπό αυτό Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές. Το αναλυτικό ισοζύγιο-απογραφή και ο μεταβατικός ισολογισμός εγκρίνονται από το Δ.Σ. του Φορέα, και διαβιβάζονται, μαζί με την έκθεση ελέγχου, στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 39
Ρύθμιση μισθωτικών σχέσεων

1.α) Για τη στέγαση των Κτηματολογικών Γραφείων και των Υποκαταστημάτων τους, που συστήνονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ο Φορέας, με την επιφύλαξη της περίπτωσης β΄, υπεισέρχεται αυτοδικαίως, ως μισθωτής, στις, ισχύουσες κατά την ημερομηνία κατάργησης των Κτηματολογικών Γραφείων και Υποθηκοφυλακείων σύμφωνα με την παραγράφου 7 του άρθρου 1, μισθώσεις ακινήτων, που έχουν συναφθεί από το Ελληνικό Δημόσιο ή από τους άμισθους Υποθηκοφύλακες, για τη στέγαση των εμμίσθων ή αμίσθων Υποθηκοφυλακείων ή Κτηματολογικών Γραφείων, αντίστοιχα. Ο Φορέας δικαιούται, μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την υπεισέλευσή του στη θέση του μισθωτή, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, να καταγγείλει αζημίως τις μισθώσεις της παρούσας παραγράφου.

β) Σε περίπτωση κατά την οποία, οι υπηρετούντες κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, άμισθοι υποθηκοφύλακες επιθυμούν τη συνέχιση της μισθωτικής σχέσης στο πρόσωπο τους για άλλη χρήση, οφείλουν να το δηλώσουν στο Φορέα ταυτόχρονα με την αποδοχή ή μη της πρόσκλησης του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 18.

2. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες άμισθο Υποθηκοφυλακείο που καταργείται με τις διατάξεις της παραγράφου 5 άρθρου 1, στεγάζεται, κατά την ημερομηνία κατάργησής του σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 1, σε ακίνητο για το οποίο δεν έχει συναφθεί σύμβαση μίσθωσης, ο Φορέας παραμένει αυτοδικαίως στη χρήση του ακινήτου, για χρονικό διάστημα μέχρι έξι μήνες από την ημερομηνία κατάργησης του Υποθηκοφυλακείου. Για τη, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, χρήση, καταβάλλεται από το Φορέα στον κύριο ή επικαρπωτή του ακινήτου εύλογη αποζημίωση, το ύψος της οποίας συμφωνείται με διαπραγμάτευση μεταξύ των συμβαλλομένων.

3. Τα έπιπλα, σκεύη, μηχανήματα και όλος εν γένει ο εξοπλισμός των καταργουμένων αμίσθων Υποθηκοφυλακείων περιέρχονται στην κυριότητα του Φορέα, εκτός αν αποδεικνύεται αποκλειστικά με έγγραφα ότι αυτά αποκτήθηκαν πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της διατάξεως της παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 2145/1993 (Α΄ 88).

Άρθρο 40
Εξουσιοδοτήσεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του Φορέα, ρυθμίζεται ο ειδικότερος τρόπος καταβολής και πιστοποίησης της πληρωμής των τελών. Με όμοια απόφαση τα πάγια και αναλογικά τέλη όπως καθορίζονται στα άρθρα 6 και 7, επιτρέπεται να αναπροσαρμόζονται και να καθορίζονται και άλλες πράξεις για τις οποίες καταβάλλεται αναλογικό τέλος.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Φορέα, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος του αποδιδόμενου στο ΤΑΧΔΙΚ ποσοστού και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τον τρόπο και τη διαδικασία απόδοσής του.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. μπορεί να τροποποιείται η οργανωτική διάρθρωση της Κεντρικής και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Φορέα που προβλέπεται στο Κεφάλαιο Γ΄ και να ανακατανέμονται οι θέσεις του προσωπικού που προβλέπονται στο Κεφάλαιο Δ΄.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. του Φορέα, μπορεί να τροποποιούνται οι διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄ και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για την οικονομική διαχείριση του Φορέα.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Φορέα με βάση τις ισχύουσες προδιαγραφές, εγκρίνεται Κανονισμός Προεκτιμώμενων Αμοιβών, κατά παρέκκλιση της περίπτωσης δ΄ της παρ. 8 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), με την επιφύλαξη των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου.

6. Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται τα προσόντα που απαιτούνται για την κατάληψη θέσεων Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Τμημάτων και ρυθμίζεται κάθε άλλο αναγκαίο οργανωτικό ζήτημα για τη λειτουργία του Φορέα.

7. Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται το περιεχόμενο των κτηματολογικών διαγραμμάτων και οι τεχνικές προδιαγραφές κτηματογράφησης, καθώς και των υποστηρικτικών έργων.

8. Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα μπορούν να καταργούνται τα Υποκαταστήματα του άρθρου 15 και να συγχωνεύεται η τοπική τους αρμοδιότητα στο οικείο Κτηματολογικό Γραφείο.

9. Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα καθορίζεται α) ο τρόπος υποβολής και το περιεχόμενο των αιτήσεων για την εγγραφή πράξεων, την χορήγηση αντιγράφων και πιστοποιητικών, β) οι προϋποθέσεις και η διαδικασία επιστροφής των τελών που καταβλήθηκαν αχρεώστητα, γ) το ειδικότερο περιεχόμενο και τα πεδία που συμπληρώνονται υποχρεωτικά κατά την ψηφιακή εγγραφή των αιτήσεων στα βιβλία του άρθρου 9 και κάθε θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα σχετικό με τα ανωτέρω ζητήματα.

10. Με απόφαση του Δ.Σ. του Φορέα μπορεί να ανατίθενται στα Κτηματολογικά Γραφεία και αρμοδιότητες του τομέα γεωχωρικών πληροφοριών και χαρτογραφήσεων που αφορούν την περιοχή της κατά τόπον αρμοδιότητάς τους.

11. Με απόφαση του Γενικού Διευθυντή συστήνονται έως έξι (6) προσωρινές θέσεις Τομεάρχη Διαχείρισης Έργων υπό το Τμήμα Διαχείρισης Έργων της Διεύθυνσης Έργων ανάλογα με τον αριθμό των διαχειριζόμενων συμβάσεων και μέχρι την ολοκλήρωση των έργων Κτηματογράφησης, με αρμοδιότητα το συντονισμό ομάδας επιβλεπόντων έργων οι οποίοι αναφέρονται σε αυτόν. Στις προσωρινές αυτές θέσεις ευθύνης καταβάλλεται μηνιαίο επίδομα θέσης ίσο με τα 2/3 του επιδόματος θέσης επιπέδου προϊσταμένου τμήματος όπως αυτό ορίζεται στην παρ. 1 αζ) του άρθρου 16 του ν. 4354/2016.

Άρθρο 41
Καταργούμενες διατάξεις

1. Οι διατάξεις:

α) των άρθρων 1 έως και 14, 16, και 19 έως και 22 του ν. 325/1976,

β) της παρ. 4 του άρθρου 10 του κ.δ. 19/23 Ιουλίου 1941 (Α΄244), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 6 του α.ν. 305/1945 (Α΄ 110) και

γ) του άρθρου 1 του ν.δ. 4201/1961 (Α΄ 175), καθώς και οι κανονιστικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ΄ εξουσιοδότησή τους, καταργούνται.

2. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 13 και η παρ. 7 του άρθρου 14 του ν. 2308/1995, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 26 του άρθρου 3 του ν. 4164/2013 (Α΄ 156), καταργείται.

3. Οι διατάξεις των δευτέρου και τρίτου εδαφίων της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2664/1998 καταργούνται.

4. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο ζητήματα που ρυθμίζονται με το νόμο αυτόν καταργείται.

Άρθρο 42
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄ και της παραγράφου 1 του άρθρου 41 αρχίζει για κάθε Κτηματολογικό Γραφείο από τη δημοσίευση της αντίστοιχης απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 1.

2. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Μέρους αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΈΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΛΑΤΟΜΙΚΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 43
Πεδίο εφαρμογής - ορισμοί

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται κατά την έρευνα και εκμετάλλευση των λατομικών ορυκτών.

www.sne.gr

2. Λατομικά ορυκτά ονομάζονται τα ορυκτά της παρ. 3 τα οποία δεν ανήκουν στην κατηγορία των μεταλλευμάτων ή μεταλλευτικών ορυκτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Μεταλλευτικού Κώδικα (ν.δ. 210/1973, Α΄ 277).

3. Τα λατομικά ορυκτά διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

α. μάρμαρα και φυσικοί λίθοι

αα. Στην κατηγορία των μαρμάρων ανήκουν διάφορα πετρώματα, ποικίλων χρωμάτων, εξορυσσόμενα σε όγκους, επιδεκτικά κοπής σε πλάκες, λείανσης και στίλβωσης, καθώς και ο πωρόλιθος, το αλάβαστρο και ο όνυχας.

ββ. Στην κατηγορία των φυσικών λίθων ανήκουν οι λαξευτοί δομικοί λίθοι, οι σχιστολιθικές και ασβεστολιθικές πλάκες και τα διακοσμητικά πετρώματα.

β. αδρανή υλικά

Στην κατηγορία των αδρανών υλικών ανήκουν αα) τα υλικά διαφόρων διαστάσεων, που προέρχονται από την εξόρυξη και θραύση πετρωμάτων ή την απόληψη φυσικών αποθέσεων θραυσμάτων τους και είναι κατάλληλα να χρησιμοποιηθούν όπως έχουν ή ύστερα από θραύση ή λειοτρίβηση ή ταξινόμηση για την παρασκευή σκυροδεμάτων ή κονιαμάτων ή με μορφή σκύρων ή μεγαλύτερων τεμαχίων στην οδοποιία ή λοιπά τεχνικά έργα ή οικοδομές, ββ) τα υλικά που προέρχονται από την εξόρυξη ασβεστολιθικών πετρωμάτων και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ασβέστου ή υδραυλικών κονιών ή συλλιπασμάτων μεταλλουργίας, γγ) η μαρμαρόσκονη και η μαρμαροψηφίδα όταν εξορύσσονται από λατομικούς χώρους, στους οποίους, παρά το γεγονός ότι το περικλειόμενο πέτρωμα είναι επιδεκτικό κοπής σε πλάκες, λείανσης και στίλβωσης, εντούτοις δεν μπορεί να εξορυχθούν μάρμαρα σε όγκους λόγω τεκτονισμού του πετρώματος.

Δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος αδρανή υλικά, τα οποία προέρχονται από την επεξεργασία και ανακύκλωση αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ) ή «τεχνητά» αδρανή, τα οποία παράγονται από βιομηχανική επεξεργασία αποβλήτων, παραπροϊόντων και υπολειμμάτων.

γ. βιομηχανικά ορυκτά

Στην κατηγορία των βιομηχανικών ορυκτών ανήκουν όσα λατομικά ορυκτά δεν υπάγονται στις κατηγορίες α΄ και β΄ της παρούσας παραγράφου και ιδίως ο καολίνης, ο μπεντονίτης, η κιμωλία, ο γύψος, ο περλίτης, η κίσσηρις, η θηραϊκή γη, ο χαλαζίας, η χαλαζιακή άμμος, οι ποζολάνες, οι ζεόλιθοι, καθώς και οι άργιλοι και μάργες που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία.

Επίσης, στην κατηγορία των βιομηχανικών ορυκτών κατατάσσεται και το ανθρακικό ασβέστιο, εφόσον τεκμηριώνεται, στην τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης, ότι το εξορυσσόμενο πέτρωμα διαθέτει την κατάλληλη ορυκτολογική και χημική σύσταση και υπάρχει η δυνατότητα διάθεσής του για βιομηχανική χρήση.

4. Για κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση ως προς την υπαγωγή ορυκτού ή πετρώματος σε κατηγορία της παρ. 3, κατά το στάδιο έγκρισης της τεχνικής μελέτης αποφαίνεται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνωμοδότηση της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.).

5. Λατομικοί χώροι ή λατομεία είναι οι ενιαίοι χώροι για τους οποίους έχουν χορηγηθεί και βρίσκονται σε ισχύ οι προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία εγκρίσεις ή γνωστοποιήσεις: α) διενέργειας ερευνητικών εργασιών ή β) εκμετάλλευσης λατομικών ορυκτών.

Δημόσια λατομεία είναι οι λατομικοί χώροι επί δημόσιων εκτάσεων και ιδιωτικά ή δημοτικά λατομεία είναι οι λατομικοί χώροι επί ιδιωτικών ή δημοτικών εκτάσεων, αντίστοιχα.

6. Λατομικές περιοχές αδρανών υλικών είναι οι εκτάσεις εντός των οποίων χωροθετούνται ένας ή περισσότεροι λατομικοί χώροι εκμετάλλευσης αδρανών υλικών και οι οποίες καθορίζονται με τη διαδικασία και τα κριτήρια των άρθρων 46,47 και 48. Στις λατομικές περιοχές περιλαμβάνονται και οι θέσεις συγκέντρωσης λατομικών επιχειρήσεων αδρανών υλικών στην Περιφέρεια Αττικής, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 1515/1985 (Α΄ 18), που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 41 του ν. 4277/2014 (Α΄ 156).

7. Πάγια είναι τα μισθώματα που καταβάλλονται από την έναρξη ισχύος της σύμβασης μίσθωσης και το ύψος τους είναι ανεξάρτητο από τις ποσότητες των παραγόμενων προϊόντων ή παραπροϊόντων του λατομείου. Αναλογικά είναι τα μισθώματα που καταβάλλονται μετά την έναρξη της παραγωγικής διαδικασίας του λατομείου και συναρτώνται με το μέγεθος παραγωγής αυτού.

8. Με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 59, στις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εμπίπτουν οι αμμοληψίες φυσικών αποθέσεων θραυσμάτων από τις κοίτες και εκβολές ποταμών, χειμάρρων και από τις θαλάσσιες και λιμναίες ακτές. Τα θέματα για τις αμμοληψίες αυτές ρυθμίζονται από τον α.ν. 1219/1938 (Α΄ 191).

Άρθρο 44
Δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης

1. Το δικαίωμα έρευνας και επιφανειακής ή/και υπόγειας εκμετάλλευσης των λατομικών ορυκτών ανήκει στον ιδιοκτήτη της εδαφικής έκτασης, μέσα στην οποία υπάρχουν ή σε όποιον ο ιδιοκτήτης παραχώρησε το δικαίωμα αυτό.

Το δικαίωμα της εκμετάλλευσης εκτείνεται σε όλα τα παραγόμενα υποπροϊόντα, καθώς και στην αξιοποίηση των εξορυκτικών αποβλήτων κατά τη διαχείρισή τους, που προέρχονται από την εξόρυξη και την επεξεργασία των λατομικών ορυκτών.

2. Η παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης σε ιδιωτικές εκτάσεις γίνεται και αποδεικνύεται με συμβολαιογραφική πράξη μίσθωσης της έκτασης, η οποία συνοδεύεται από τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά, όπως νόμιμοι τίτλοι ιδιοκτησίας έγγραφα μεταγραφής στο οικείο υποθηκοφυλακείο, κτηματολογικό φύλλο και διάγραμμα καθώς και από πρόσφατο τοπογραφικό σχεδιάγραμμα κατάλληλης κλίμακας. Το τοπογραφικό σχεδιάγραμμα απεικονίζει οριζοντιογραφικά και υψομετρικά τα όρια της έκτασης και όλα τα στοιχεία του ανάγλυφου εντός και εκτός αυτής, εξαρτημένα από το Εθνικό Τριγωνομετρικό Δίκτυο στο Ελληνικό

Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987 (Ε.Γ.Σ.Α. ΄87) και συντάσσεται σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές.

3. Η παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας σε εκτάσεις των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ γίνεται και αποδεικνύεται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου και του δικαιώματος εκμετάλλευσης των εκτάσεων αυτών με συμβολαιογραφική πράξη μίσθωσης σύμφωνα με το άρθρο 54.

4. Η παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας σε εκτάσεις του Δημοσίου γίνεται και αποδεικνύεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ενώ η παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης των εκτάσεων αυτών με συμβολαιογραφική πράξη μίσθωσης σύμφωνα με το άρθρο 53.

Στις αποφάσεις των παραγράφων 3 και 4 αναφέρονται υποχρεωτικά τα όρια του λατομικού χώρου με τα στοιχεία του τοπογραφικού σχεδιαγράμματος της παραγράφου 2.

5. Το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης των λατομικών ορυκτών, που βρίσκονται σε δημόσιες δασικού εν γένει χαρακτήρα εκτάσεις ή δημόσιες χορτολιβαδικές, ανήκει στο Δημόσιο.

Η αμφισβήτηση του δικαιώματος κυριότητας του Δημοσίου επί των εκτάσεων αυτών δεν εμποδίζει την εκμετάλλευση λατομείων. Οι εκτάσεις αυτές θεωρούνται δημόσιες μέχρι την οριστική επίλυση του ιδιοκτησιακού τους καθεστώτος. Μέχρι την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος αποδίδονται στο Δημόσιο τα οφειλόμενα μισθώματα και το προβλεπόμενο από τη δασική νομοθεσία αντάλλαγμα χρήσης και τηρούνται οι λοιπές απορρέουσες από τις οικείες διατάξεις υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση αναγνώρισης της κυριότητας των εκτάσεων υπέρ φυσικού ή νομικού προσώπου, τα καταβληθέντα υπέρ του Δημοσίου μισθώματα επιστρέφονται στον ιδιοκτήτη, ως αχρεωστήτως καταβληθέντα. Επίσης επιστρέφεται το αντάλλαγμα χρήσης κατά ποσοστό 20% λόγω της διαφοράς του ποσοστού αυτού από το αντάλλαγμα χρήσης δημόσιας δασικής έκτασης, σε σχέση με αυτό της χρήσης ιδιωτικής.

6. Στις περιπτώσεις των διακατεχόμενων δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, οι οποίες ανήκουν κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητας στο Δημόσιο, ο διακάτοχος δεν μπορεί να εμποδίσει την εκμετάλλευση των εκτάσεων αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

7. Συμβάσεις μίσθωσης λατομείων εκτάσεων δημόσιων ή δημοτικών ή ιδιωτικών εξακολουθούν να είναι έγκυρες και ισχυρές και μετά την τυχόν αναγνώριση διοικητικώς ή δικαστικώς ως ιδιοκτήτη του εδάφους των λατομείων τρίτου προσώπου. Οι συμβάσεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν με τους ίδιους όρους και συμφωνίες, στη θέση δε του εκμισθωτή υπεισέρχεται ο τρίτος που έχει αναγνωρισθεί ως ιδιοκτήτης.

8. Η διαχείριση της εκμετάλλευσης των λατομικών χώρων, των οποίων το Δημόσιο ή ο Δήμος είναι εξ αδιαιρέτου συνιδιοκτήτης σε ποσοστό που υπερβαίνει το 50%, ασκείται από το Δημόσιο ή το Δήμο, το οποίο αποδίδει σε καθέναν από τους λοιπούς συνιδιοκτήτες το μερίδιο από τα εισπραττόμενα μισθώματα, που τους αναλογεί, κατά το επί τοις εκατό ποσοστό της συνιδιοκτησίας του. Στις περιπτώσεις αυτές, δεν απαιτείται σύμφωνη γνώμη της μειοψηφίας των ιδιωτών για την έρευνα λατομικών ορυκτών.

9. Αρμόδιος για την εκμίσθωση λατομείων εντός εκτάσεων, η διαχείριση των οποίων ανήκει στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, είναι ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης όπου ευρίσκεται το ακίνητο, εφαρμοζόμενων των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 45
Παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης-Πάγια και Αναλογικά Μισθώματα

1. Συμβάσεις μίσθωσης δημοσίων, δημοτικών και ιδιωτικών εκτάσεων για την εκμετάλλευση λατομείων οποιασδήποτε κατηγορίας ορυκτών καταρτίζονται εγκύρως με συμβολαιογραφικό έγγραφο συνοδευόμενο από τοπογραφικό σχεδιάγραμμα και συνομολογούνται για διάρκεια είκοσι (20) ετών, με δυνατότητα παράτασης σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους.

Ειδικά για τα λατομεία αδρανών υλικών που λειτουργούν για την εκτέλεση δημοσίων έργων της περίπτωσης γ της παρ. 2 του άρθρου 52, καθώς και για τα λατομεία της παρ. 4 του άρθρου 51, η χρονική διάρκεια της μίσθωσης καθορίζεται από τον απαιτούμενο χρόνο εξόρυξης της αναγκαίας ποσότητας υλικών για την εκτέλεση του έργου και από το επιπλέον χρονικό διάστημα που, σύμφωνα με τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, απαιτείται για την ολοκλήρωση της αποκατάστασης του περιβάλλοντος του λατομικού χώρου. Κατά το στάδιο της αποκατάστασης και μέχρι την ολοκλήρωσή της δεν επιτρέπεται η διενέργεια εξορυκτικών εργασιών.

2. Η διάρκεια των είκοσι (20) ετών των συμβάσεων της προηγούμενης παραγράφου για δημόσια και δημοτικά λατομεία μπορεί να παρατείνεται, ύστερα από συμφωνία των μερών, με συμβολαιογραφικό έγγραφο για μια ακόμη εικοσαετία, εφόσον ο μισθωτής έχει εκπληρώσει όλους τους όρους της ισχύουσας σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση ο ιδιοκτήτης του χώρου διατηρεί το δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης, αν δεν τηρούνται οι όροι αυτής.

Για τα ιδιωτικά λατομεία, η παράταση της ισχύος της σύμβασης μίσθωσης για μια ακόμη εικοσαετία μπορεί να πραγματοποιείται μονομερώς από το μισθωτή με συμβολαιογραφική πράξη.

3. Για τα λατομεία του πρώτου εδαφίου της παρ.1 στα οποία υφίστανται ακόμη εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα, η διάρκεια ισχύος των συμβάσεων μίσθωσης μπορεί να παρατείνεται και πέραν των σαράντα (40) ετών ανά δεκαετία, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 68 και ανάλογη εφαρμογή της παρ. 2, μέχρι να ολοκληρωθεί η μέγιστη δυνατή απόληψη των κοιτασμάτων των υπό εκμετάλλευση ορυκτών, σύμφωνα με την εκάστοτε εγκεκριμένη σχετική τεχνική μελέτη και την εγκεκριμένη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και πάντως όχι πέραν των εβδομήντα (70) ετών, συνολικά από την έναρξη της μίσθωσης.

4. Ο μισθωτής δημόσιου, δημοτικού και ιδιωτικού λατομείου υποχρεούται να καταβάλει ετήσιο μίσθωμα

στον ιδιοκτήτη του. Το μίσθωμα αναλύεται σε πάγιο και αναλογικό. Η υποχρέωση καταβολής του πάγιου μισθώματος υφίσταται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης μίσθωσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση για το αναλογικό μίσθωμα από την ημερομηνία έναρξης της παραγωγικής διαδικασίας. Σε όλες τις κατηγορίες λατομικών ορυκτών, εκτός της κατηγορίας των αδρανών υλικών στην οποία δεν εφαρμόζεται συμψηφισμός, το ετήσιο πάγιο μίσθωμα συμψηφίζεται με το αντίστοιχο ετήσιο αναλογικό μίσθωμα της ίδιας δωδεκάμηνης χρονικής περιόδου. Για τις κατηγορίες λατομικών ορυκτών στις οποίες γίνεται συμψηφισμός του πάγιου και αναλογικού μισθώματος, αν το πάγιο μίσθωμα είναι μεγαλύτερο του αντίστοιχου αναλογικού, η υποχρέωση του εκμεταλλευτή εξαντλείται με την καταβολή του πάγιου μισθώματος. Επιστροφή πάγιου μισθώματος δεν χωρεί.

α. Πάγιο Μίσθωμα.

Το ύψος του πάγιου μισθώματος σε ευρώ, για όλες τις κατηγορίες λατομικών ορυκτών του παρόντος, εκτός από τις περιπτώσεις δημοπρασιών για λατομεία αδρανών υλικών, καθορίζεται από την παρακάτω μαθηματική σχέση:

ΣΠΜΛ=Σ1ΠΜ + Σ2ΠΜ όπου,

ΣΠΜΛ= Συνολικό Πάγιο Μίσθωμα Λατομείου

Σ1ΠΜ= Σύνολο 1 Πάγιου Μισθώματος (για έκταση λατομικού χώρου μικρότερη ή ίση με 100 στρέμματα)

Σ2ΠΜ= Σύνολο 2 Πάγιου Μισθώματος (για την έκταση του λατομικού χώρου πάνω από τα 100 στρέμματα).

Σ1ΠΜ= Ε1x κ x α x β x γ x δ x ε όπου,

Ε1= Η έκταση του λατομικού χώρου μέχρι και 100 στρέμματα,

κ= 10

α=1 ή 1,3 για λατομεία σε απραξία ή για ενεργά αντίστοιχα,

β= 1,4 ή 1 ή 2 για λατομεία της κατηγορίας της παρ. 3α ή 3β ή 3γ του άρθρου 43 του παρόντος αντίστοιχα,

γ=1 ή 2 ή 4, για λατομεία μέχρι και το 5ο έτος ή πάνω από το 5ο και μέχρι το 10ο έτος ή πάνω από το 10ο έτος, αντίστοιχα,

δ= 1 ή 0,9 για λατομεία των οποίων το πλησιέστερο όριο του λατομικού χώρου σε ασφαλτοστρωμένο οδικό δίκτυο είναι μέχρι και 1000 μέτρα ή πάνω από 1000 μέτρα αντίστοιχα, από την έναρξη ισχύος της αρχικής έγκρισης για εκμετάλλευση,

ε= 1 ή 0,9 για λατομεία στα οποία έχουν ήδη πραγματοποιηθεί δαπάνες για έρευνα του λατομικού ορυκτού στην αρχική φάση διαπίστωσης των ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων του έως και 50.000 ευρώ ή πάνω από 50.000 ευρώ αντίστοιχα,

Σ2ΠΜ= Ε2xΣ1ΠΜ/200 όπου,

Ε2= Τα επιπλέον στρέμματα του λατομικού χώρου πέραν των 100 στρεμμάτων, για λατομικούς χώρους μεγαλύτερους από 100 στρέμματα.

Οι τιμές των ανωτέρω συντελεστών κ, α, β, γ, δ και ε μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η αναπροσαρμογή μπορεί να φτάσει ως το τετραπλάσιο του ΣΠΜΛ= Συνολικού Πάγιου Μισθώματος Λατομείου, όπως προκύπτει από τις μέγιστες τιμές των συντελεστών της μαθηματικής σχέσης.

β. Αναλογικό μίσθωμα.

αα. Για τα λατομεία μαρμάρων και φυσικών λίθων της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 43 ορίζεται ανώτατο όριο αναλογικού μισθώματος ποσοστό 8% επί της τιμής πώλησης των εξορυσσομένων ογκομαρμάρων και φυσικών λίθων, 10% επί εκείνης των ξοφαριών και ακατέργαστων παραπροϊόντων και 5% επί εκείνης των επεξεργασμένων παραπροϊόντων στο δάπεδο του λατομείου.

ββ. Για τα λατομεία αδρανών υλικών της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 43 δεν ορίζεται ανώτατο όριο αναλογικού μισθώματος.

Το αναλογικό μίσθωμα των λατομείων αδρανών υλικών, δεν μπορεί να ορίζεται σε ποσοστό μικρότερο του πέντε επί τοις εκατό (5%) επί της τιμολογηθείσας αξίας πώλησης, είτε πρόκειται για απευθείας μισθώσεις είτε για μισθώσεις που συνάπτονται ύστερα από δημοπρασία. Για δημόσια και δημοτικά λατομεία το ύψος του πάγιου μισθώματος, το μέγεθος της ελάχιστης ετήσιας παραγωγής, το ποσοστό αναλογικού μισθώματος και το ελάχιστο ετήσιο αναλογικό μίσθωμα αποτελούν αντικείμενα πλειοδοτικής δημοπρασίας, οι όροι της οποίας καθορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 53. Το ετήσιο μίσθωμα δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο από το ελάχιστο συμβατικό ετήσιο μίσθωμα, όπως αυτό προσδιορίζεται από τους όρους της σύμβασης και προκύπτει σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παρ. 7 του άρθρου 53. Αν από τον υπολογισμό του συνολικού ετήσιου μισθώματος προκύπτει ποσό μικρότερο από το ανωτέρω ελάχιστο, τότε βεβαιώνεται το ελάχιστο ετήσιο συμβατικό μίσθωμα.

γγ. Για τα λατομεία βιομηχανικών ορυκτών της περίπτωσης γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 43 ορίζεται ανώτατο όριο αναλογικού μισθώματος ποσοστό 8% επί της τιμής πώλησης των εξορυσσομένων προϊόντων, 10% επί εκείνης των ακατέργαστων παραπροϊόντων και 5% επί της τιμής πώλησης των εντός του λατομείου επεξεργασμένων προϊόντων ή παραπροϊόντων στο δάπεδο του λατομείου.

5. Τα αναλογικά μισθώματα προσδιορίζονται με βάση τις ποσότητες των υλικών που πωλούνται κάθε έτος και υπολογίζονται από τα τιμολόγια πώλησης που υποβάλλει ο μισθωτής μαζί με συγκεντρωτική κατάσταση με τα στοιχεία πωλήσεων (ποσότητες-τιμές) σε συνδυασμό με τοπογραφική επιμέτρηση των ποσοτήτων του εξορυχθέντος πετρώματος ή με άλλη πρόσφορη μέθοδο, εφόσον κριθεί αναγκαίο, όπως έλεγχο των βιβλίων της επιχείρησης και διασταύρωση των υποβαλλόμενων στοιχείων με τα υποβαλλόμενα στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ στοιχεία για την καταβολή του ειδικού τέλους της παρ. 2 του άρθρου 62.

Σε περίπτωση ιδιοχρησιμοποίησης ποσοτήτων για την τροφοδοσία εγκαταστάσεων του μισθωτή, η τιμή πώλησης για τον υπολογισμό του αναλογικού μισθώματος προσδιορίζεται με βάση είτε προγενέστερα τιμολόγια του ιδίου λατομείου είτε με βάση την τιμή εξορυσσόμενων προϊόντων αντίστοιχης ποιότητας προϊόντων γειτονικών λατομείων, ενώ αν ελλείπουν και τα στοιχεία

www.Sete.gr

αυτά, λαμβάνεται υπόψη το κόστος εξόρυξης, η θέση και η προσπελασιμότητα του λατομείου, η ποιότητα του κοιτάσματος και οι συνθήκες εκμετάλλευσης, το επιχειρηματικό κέρδος και λοιπά στοιχεία που συνεκτιμώνται από την αρμόδια υπηρεσία.

6. Ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού ποσού των μισθωμάτων, πάγιων και αναλογικών, των δημοσίων λατομείων μαρμάρων, φυσικών λίθων και βιομηχανικών ορυκτών καταβάλλεται στον πρωτοβάθμιο ΟΤΑ στην περιφέρεια του οποίου λειτουργεί το λατομείο και το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) αποδίδεται στο Δημόσιο, σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε).

Από το συνολικό ποσό των πάγιων και αναλογικών μισθωμάτων των δημόσιων λατομείων αδρανών υλικών, ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) αυτού αποδίδεται στο Δημόσιο, σύμφωνα με τον Κ.Ε.Δ.Ε., ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) αποδίδεται στο Δημόσιο, και εγγράφεται ως πίστωση σε ειδικό κωδικό (ΚΑΕ), που συνιστάται στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για την κάλυψη δαπανών της Γενικής Δ/νσης Ορυκτών Πρώτων Υλών (ΓΔΟΠΥ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που σχετίζονται με δράσεις για την ορθολογική αξιοποίηση και βιωσιμότητα της εκμετάλλευσης των ορυκτών πρώτων υλών και είκοσι τοις εκατό (20%) αποδίδεται στην οικεία Περιφέρεια και διατίθεται αποκλειστικά για έργα που αποτελούν αντιστάθμισμα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και οχλήσεων, των σχετιζομένων με τη λατομική δραστηριότητα στην Περιφερειακή Ενότητα, στην περιφέρεια της οποίας λειτουργεί το λατομείο.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζεται ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία απόδοσης των ανωτέρω ποσών καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα, σχετικό με την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

7. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, τα αδρανή υλικά που εξορύσσονται ως παραπροϊόντα κατά την εκμετάλλευση οποιασδήποτε κατηγορίας ορυκτών, πλην των περιπτώσεων των παρ. 5 του άρθρου 51 και 2β του άρθρου 52, διατίθενται ελεύθερα, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις ποιότητας της παρ. 10 του άρθρου 59. Ο εκμεταλλευτής υποχρεούται να καταβάλει το ειδικό τέλος υπέρ ΟΤΑ του άρθρου 62 και το αναλογικό μίσθωμα, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) στην τιμή πώλησης ακατέργαστων υλικών ή πέντε τοις εκατό (5%) στην τιμή πώλησης επεξεργασμένων υλικών στο δάπεδο του λατομείου.

8. Η ποσότητα των αδρανών υλικών της προηγούμενης παραγράφου που μπορεί να διατεθεί ελεύθερα είναι η τυχόν εναπομείνασα πέραν της απαιτούμενης για την αποκατάσταση του λατομικού χώρου και πρέπει να προσδιορίζεται στις μελέτες (τεχνική και περιβαλλοντικών επιπτώσεων), οι οποίες εγκρίνονται αρμοδίως. Στην περίπτωση των λατομείων μαρμάρων, φυσικών λίθων και βιομηχανικών ορυκτών πρέπει να τεκμηριώνεται από τα στοιχεία της τεχνικής μελέτης, ότι η εκμετάλλευσή τους αποτελεί την κύρια δραστηριότητα. Η εκμετάλλευση μαρμάρου ή βιομηχανικού ορυκτού αποτελεί την κύρια δραστηριότητα όταν το μάρμαρο ή βιομηχανικό ορυκτό που εξορύσσεται είναι το ορυκτό με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής επί της αξίας των προϊόντων, αμφότερων υπολογισμένων στο δάπεδο του λατομείου. Επίσης, στην τεχνική μελέτη πρέπει να προσδιορίζεται επακριβώς η ορυκτολογική σύσταση ή το μέγεθος τεμαχίων, όπως καθορισμός κοκκομετρίας ή διάστασης ακατάλληλων όγκων ή άλλη ιδιότητα των τυχόν παραγόμενων παραπροϊόντων, ώστε να τεκμηριώνεται ο λόγος που τα καθιστά ακατάλληλα για την κύρια χρήση για την οποία έχει αδειοδοτηθεί το λατομείο.

9. Η υπομίσθωση της εκμετάλλευσης λατομείων απαγορεύεται. Επιτρέπεται η μεταβίβαση των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη σύμβαση μίσθωσης, ύστερα από έγκριση του εκμισθωτή. Η μεταβίβαση πραγματοποιείται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, αντίγραφο του οποίου υποβάλλεται στον εκμισθωτή μέσα σε προθεσμία ενός (1) μήνα από την απόφαση έγκρισης της μεταβίβασης. Μετά την έγκριση της μεταβίβασης και τη συνομολόγηση της σχετικής συμβολαιογραφικής πράξης, η σύμβαση μίσθωσης εξακολουθεί να ισχύει με τους ίδιους όρους και στη θέση του μισθωτή υπεισέρχεται αυτός στον οποίο μεταβιβάζονται τα μισθωτικά δικαιώματα, ο οποίος αναλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αρχικού μισθωτή.

Άρθρο 46
Λατομικές Περιοχές εκμετάλλευσης αδρανών υλικών

1. Ως λατομικές περιοχές για την εκμετάλλευση αδρανών υλικών μπορεί να χαρακτηριστούν δημόσιες, δημοτικές ή ιδιωτικές εκτάσεις, οι οποίες κρίνονται κατάλληλες τόσο ως προς την ποιότητα των πετρωμάτων όσο και ως προς τις επιπτώσεις της αναπτυσσόμενης μέσα σε αυτές λατομικής δραστηριότητας στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

2. Λατομικές περιοχές καθορίζονται σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, αν τα γεωγραφικά της όρια ταυτίζονται με αυτά του νομού, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 47. Όταν δεν υφίσταται ταύτιση των γεωγραφικών ορίων νομού και Περιφερειακής Ενότητας και ο νομός περιλαμβάνει περισσότερες από μία Περιφερειακές Ενότητες, ο καθορισμός λατομικών περιοχών γίνεται για το σύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων μέσα στα όρια του αντίστοιχου νομού, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Λατομικές περιοχές καθορίζονται όταν η παραγωγή των λειτουργούντων λατομείων σε ήδη καθορισμένες λατομικές περιοχές του νομού και η εκμετάλλευση των απολήψιμων αποθεμάτων των κοιτασμάτων τους δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του νομού με κίνδυνο τη διατάραξη της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και τη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Για τον υπολογισμό των απολήψιμων αποθεμάτων αδρανών υλικών, με σκοπό την κάλυψη των εκτιμώμενων αναγκών για περίοδο τουλάχιστον σαράντα (40) ετών, λαμβάνονται υπόψη και τα κοιτάσματα τυχόν αδιάθετων λατομικών χώρων εντός των ήδη καθορισμένων λατομικών περιοχών καθώς και τα τυχόν παραγόμενα αδρανή υλικά από δραστηριότητες ανακύκλωσης (ΑΕΚΚ).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να καθορίζονται λατομικές περιοχές στα γεωγραφικά όρια των τέως επαρχιών ή σε νησιά στα οποία δεν υπάρχουν καθορισμένες λατομικές περιοχές, εφόσον διαπιστωθεί ότι αυτό είναι απαραίτητο για την εξορθολογισμό της κατανομής των λατομικών περιοχών ως προς τα κέντρα κατανάλωσης.

3. Κατά τον καθορισμό μιας λατομικής περιοχής λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

α. η καταλληλότητα του πετρώματος και η επάρκεια υλικών ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή τροφοδοσία της αγοράς,

β. χωροταξικά κριτήρια, όπως την Εθνική Χωρική Στρατηγική, τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης, η απόσταση και η ορθολογική κατανομή ως προς τα κέντρα κατανάλωσης,

γ. περιβαλλοντικά κριτήρια, όπως η μικρότερη δυνατή όχληση ή βλάβη στο περιβάλλον, η υπαγωγή ή μη των υποψήφιων εκτάσεων στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών, τα λοιπά ευαίσθητα στοιχεία του περιβάλλοντος, η δυνατότητα επέκτασης των ήδη υφιστάμενων λατομικών περιοχών, η δυνατότητα δημιουργίας λατομικής περιοχής σε θέσεις ήδη λειτουργούντων λατομείων, καθώς και τυχόν εναλλακτικές λύσεις,

δ. κριτήρια ασφαλούς και ορθολογικής λειτουργίας, όπως η ασφάλεια εργαζομένων και περιοίκων, η ορθολογική εκμετάλλευση, η οικονομία και βιωσιμότητα των κοιτασμάτων,

ε. κριτήρια προστασίας αρχαιοτήτων και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

4. Για τον καθορισμό των λατομικών περιοχών, ο οικείος Περιφερειάρχης διερευνά ανά πενταετία την επάρκεια των υλικών από τις ήδη καθορισμένες λατομικές περιοχές σε κάθε νομό της Περιφέρειας. Σε περίπτωση επάρκειας εκδίδει αιτιολογημένη διαπιστωτική πράξη. Στην αντίθετη περίπτωση, ο Περιφερειάρχης, ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου για τα ζητήματα που αναφέρονται στις παρ. 2 και 3, η οποία παρέχεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών, υποβάλλει εισήγηση προς τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τον καθορισμό νέων λατομικών περιοχών. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει σχετική εγκριτική απόφαση, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Οι λατομικές περιοχές για την εκμετάλλευση αδρανών υλικών καθορίζονται, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 47, με απόφαση του Περιφερειάρχη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η επιτροπή εξετάζει τις προϋποθέσεις των παρ. 1, 2 και 3 και του άρθρου 47, καθώς και αν υπάρχουν οι απαγορευτικοί λόγοι του άρθρου 49 και διατυπώνει αιτιολογημένα τη γνώμη της. Η απόφαση καθορισμού λατομικών περιοχών εκμετάλλευσης αδρανών υλικών εκδίδεται μέσα σε πέντε (5) έτη από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 4 του παρόντος άρθρου του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 1515/1985 (Α΄ 18), που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 41 του ν. 4277/2014 (Α΄ 156), ειδικώς στην Περιφέρεια Αττικής, μπορεί με τις προϋποθέσεις των παρ. 2 και 3 και τη σύμφωνη γνώμη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Περιφερειάρχη και γνώμη του Συμβουλίου του Μητροπολιτικού Σχεδιασμού, να καθορίζονται θέσεις συγκέντρωσης λατομικών επιχειρήσεων εκμετάλλευσης αδρανών υλικών με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 47
Διαδικασία καθορισμού λατομικών περιοχών

1. Αν, μετά την τήρηση της διαδικασίας της παρ. 4 του άρθρου 46, πρέπει να καθορισθεί λατομική περιοχή, με απόφαση του Περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται στην έδρα της Περιφέρειας Επιτροπή Καθορισμού Λατομικών Περιοχών. Η επιτροπή αποτελείται από οκτώ τακτικά μέλη με τους αναπληρωτές τους ως εξής:

α) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με ειδικότητα μηχανικού μεταλλείων ή μηχανικού ορυκτών πόρων ή διπλωματούχου μηχανικού άλλης ισότιμης και αντίστοιχης με τις παραπάνω ειδικότητες, με τον αναπληρωτή του,

β) έναν υπάλληλο της Διεύθυνσης Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με τον αναπληρωτή του,

γ) έναν υπάλληλο της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, με ειδικότητα πολιτικού μηχανικού ή τοπογράφου μηχανικού ή αρχιτέκτονα μηχανικού, με τον αναπληρωτή του,

δ) έναν υπάλληλο της τεχνικής Υπηρεσίας του δήμου της έδρας του οικείου νομού, με ειδικότητα τοπογράφου μηχανικού ή πολιτικού μηχανικού. Αν δεν υπηρετεί υπάλληλος της συγκεκριμένης ειδικότητας ορίζεται υπάλληλος προερχόμενος από την Τεχνική Υπηρεσία άλλου δήμου εντός των γεωγραφικών ορίων του νομού, με τον αναπληρωτή του,

ε) έναν υπάλληλο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, με τον αναπληρωτή του,

στ) έναν υπάλληλο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας, ειδικότητας μηχανικού, κατά προτίμηση πολεοδόμου χωροτάκτη, με τον αναπληρωτή του,

ζ) έναν υπάλληλο του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών και Μελετών (Ι.Γ.Μ.Ε.), με ειδικότητα γεωλόγου ή μηχανικού μεταλλείων ή μηχανικού ορυκτών πόρων ή διπλωματούχου μηχανικού άλλης ισότιμης και αντίστοιχης με τις παραπάνω ειδικότητας, με τον αναπληρωτή του,

η) ένα δημοτικό υπάλληλο, από δήμο που ορίζει η Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) της οικείας Περιφέρειας, με τον αναπληρωτή του.

Αν μέσα στον νομό, στα όρια του οποίου καθορίζονται λατομικές περιοχές, περιλαμβάνονται περισσότερες από μία Περιφερειακές Ενότητες, οι ανωτέρω εκπρόσωποι ορίζονται από τις αντίστοιχες ως άνω υπηρεσίες της έδρας του οικείου νομού, ενώ αν δεν υπηρετούν σε αυτές υπάλληλοι των προβλεπόμενων ειδικοτήτων, από

αντίστοιχη υπηρεσία εντός των γεωγραφικών ορίων του οικείου νομού.

Οι δαπάνες μετακίνησης εκτός έδρας των μελών της Επιτροπής για τη συμμετοχή τους στις Επιτροπές Καθορισμού Λατομικών Περιοχών, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του εκάστοτε φορέα προέλευσής τους.

Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

2. Σε περίπτωση καθορισμού χώρου συγκέντρωσης ή λατομικής περιοχής στην Περιφέρεια Αττικής, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 1515/1985 (Α΄ 18), που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 41 του ν. 4277/2014 (Α΄ 156) στην Επιτροπή της παρ. 1 του παρόντος άρθρου συμμετέχει ως ένατο μέλος και εκπρόσωπος της Διεύθυνσης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών Αστικών και Περιαστικών Περιοχών (Δ/νση Σ.Μ.Α.Π.Π.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Πρόεδρος της επιτροπής ορίζεται ο υπάλληλος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας της περίπτ. α της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία εφόσον παρίστανται πέντε (5) μέλη. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

4. Αν από τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 1 προκύπτει ότι δεν καθίσταται δυνατός ο καθορισμός λατομικών περιοχών εντός των γεωγραφικών ορίων ενός νομού, ο οικείος Περιφερειάρχης, για την κάλυψη των αναγκών του συγκεκριμένου νομού σε αδρανή υλικά, αναθέτει με απόφασή του τον καθορισμό λατομικών περιοχών ή την επέκταση των ήδη υφισταμένων σε επιτροπή όμορου νομού της Περιφέρειας δικαιοδοσίας του. Στην περίπτωση αυτή η τεκμηρίωση για την ορθολογική χωροταξική κατανομή των λατομείων αναφέρεται στην ευρύτερη περιοχή.

5. Τα σχέδια καθορισμού των λατομικών περιοχών, για τα οποία γνωμοδοτεί θετικά η Επιτροπή της παρ. 1 υποβάλλονται σε διαδικασία Περιβαλλοντικού Προελέγχου (ΠΠ), ώστε να διακριβωθεί αν αναμένονται σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Σε θετική περίπτωση εφαρμόζεται η διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (Σ.Π.Ε.) σύμφωνα με την ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/28.8.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίας Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β΄1225), σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ. Τα σχέδια λατομικών περιοχών που βρίσκονται στο σύνολό τους ή μερικώς μέσα στις περιοχές του Ευρωπαϊκού Οικολογικού δικτύου NATURA 2000, υποβάλλονται υποχρεωτικά στη διαδικασία Σ.Π.Ε.

Αν το αποτέλεσμα της Σ.Π.Ε. διαφοροποιείται από την εισηγητική έκθεση της Επιτροπής της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, το αποτέλεσμα αυτό τίθεται υπόψη της εν λόγω Επιτροπής, για να διαμορφώσει εκ νέου τη γνώμη της, συμμορφούμενη με τα αποτελέσματα της Σ.Π.Ε.

6. Μετά τη συγκρότηση της Επιτροπής και πριν από την έκδοση της απόφασης του καθορισμού λατομικής περιοχής, ο Περιφερειάρχης ζητεί την έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία χορηγείται σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3028/2002 (Α΄ 153). Η έγκριση αυτή δεν ζητείται αν η αρχή αυτή έχει γνωμοδοτήσει προηγουμένως στο στάδιο της Σ.Π.Ε.

Για τη σύνταξη της γνώμης της η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει εγγράφως τη γνώμη ή τη συνδρομή οποιασδήποτε άλλης υπηρεσίας ή φορέα, κατά την κρίση της.

7. Μετά τον καθορισμό κάθε λατομικής περιοχής που περιλαμβάνει δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις, ομάδα εργασίας που αποτελείται από τα μέλη της επιτροπής της παρ.1 του παρόντος άρθρου που εκπροσωπούν: α) το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, β) τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων ή τις Τεχνικές Υπηρεσίες των δήμων, όταν πρόκειται για δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις αντίστοιχα, και γ) το Ι.Γ.Μ.Ε. προβαίνει σε κατανομή (χωροταξική) των λατομικών χώρων μέσα στη λατομική περιοχή.

Η ανωτέρω κατανομή ολοκληρώνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος της απόφασης καθορισμού της λατομικής περιοχής. Η σχετική εισήγηση της ανωτέρω ομάδας εργασίας της επιτροπής εγκρίνεται με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη.

8. Η Επιτροπή της παρ. 1 μπορεί, κατ΄ εξαίρεση, να συνιστάται από τον αρμόδιο Περιφερειάρχη ύστερα από αίτηση ενδιαφερομένου για τον καθορισμό περιοχής προσφερόμενης ως λατομικής, με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των άρθρων 46 και 47. Η αίτηση πρέπει, επί ποινή απαραδέκτου να συνοδεύεται από: αα) παράβολο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ το οποίο καταβάλλεται υπέρ της οικείας Περιφέρειας, αναπροσαρμοζόμενο με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ββ) στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο αιτών έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης αδρανών υλικών στην έκταση, στην οποία αναφέρεται η αίτησή του ή έχει προβεί σε ενέργειες για τη δέσμευση της έκτασης, όπως προσύμφωνο αγοράς ή μίσθωσης της περιοχής για την συγκεκριμένη χρήση με σκοπό την απόκτηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης. Τα έξοδα εκπόνησης μελέτης Π.Π. και τα σχετικά με τη διαδικασία Σ.Π.Ε. της παρ. 5, όπου αυτή απαιτείται, επιβαρύνουν τον ενδιαφερόμενο.

Άρθρο 48
Χωροθέτηση, τροποποίηση και αποχαρακτηρισμός λατομικών περιοχών

1. Οι λατομικές περιοχές χωροθετούνται, σε απόσταση τουλάχιστον χιλίων (1.000) μέτρων από εγκεκριμένα σχέδια πόλεως και εγκεκριμένες περιοχές οικιστικών επεκτάσεων ή εγκεκριμένα όρια ή οικισμών προϋφισταμένων του έτους 1923, τα όρια των οποίων έχουν εγκριθεί με διοικητικές πράξεις και εγκεκριμένες περιοχές οικιστικών επεκτάσεων ή εγκεκριμένα όρια, σύμφωνα με τα από 21.11.1979 «Περί καθορισμού των ορίων των προ της 16.8.1923 υφισταμένων οικισμών, των στερουμένων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου (Δ΄693), 2.3.1981 «Περί των ληπτέων υπόψη στοιχείων και του τρόπου καθορισμού των ορίων των προ της 16.8.1923 υφισταμένων οικισμών των στερουμένων εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου ως και καθορισμού των όρων και περιορισμών δομήσεως των οικοπέδων αυτών» (Δ΄ 138) και 24.4.1985 «Τρόπος καθορισμού ορίων οικισμών της

χώρας μέχρι 2000 κατοίκους, κατηγορίες αυτών και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησής τους» (Δ΄181) προεδρικά διατάγματα. Αν πρόκειται να χωροθετηθεί λατομική περιοχή πλησίον οικισμού που έχει οριοθετηθεί με νομαρχιακή απόφαση, πριν τον καθορισμό της λατομικής περιοχής, πρέπει να γίνει αναδημοσίευση των ορίων του οικισμού με προεδρικό διάταγμα.

Μέσα στις λατομικές περιοχές, καθώς και σε απόσταση τουλάχιστον χιλίων μέτρων έξω από την οριογραμμή τους απαγορεύεται η επέκταση του σχεδίου πόλεως ή η δημιουργία ανεξάρτητου ρυμοτομικού σχεδίου ή η ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος, με εξαίρεση εκείνα που έχουν άμεση σχέση με τη λατομική δραστηριότητα και ειδικότερα εγκαταστάσεις επεξεργασίας των προϊόντων εξόρυξης και λοιπών κατεργασιών καθετοποίησης της εξορυκτικής δραστηριότητας.

2. Το όριο των χιλίων μέτρων της παρ. 1 δεν ισχύει για την ανέγερση κτιρίων και μηχανολογικών εγκαταστάσεων για την άσκηση δραστηριοτήτων, όπως αυτές ορίζονται στις παρ. 1 έως 5 του άρθρου 17 του ν. 3982/2011 (Α΄143), για τις μονάδες των περιπτώσεων γ΄ και ζ΄ της παρ. 3 του άρθρου 18 του ιδίου νόμου και για τις εγκαταστάσεις έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.). Στις περιπτώσεις αυτές η χωροθέτηση πραγματοποιείται σε αποστάσεις μεγαλύτερες των πεντακοσίων μέτρων από τα όρια των λατομικών περιοχών. Επίσης, κατά τη χωροθέτηση πλησίον λατομικών περιοχών Επιχειρηματικών Πάρκων όπως αυτά περιγράφονται στο τρίτο μέρος του ν. 3982/2011, κάτω από το όριο των χιλίων και σε απόσταση όχι μικρότερη των πεντακοσίων μέτρων επιτρέπεται μόνο η ανέγερση κτιρίων και μηχανολογικών εγκαταστάσεων για την άσκηση δραστηριοτήτων όπως ορίζονται στις παρ. 1 έως 5 του άρθρου 59 και για τις μονάδες των περιπτώσεων γ΄ και ζ΄ της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 3982/2011.

Η ελάχιστη απόσταση χωροθέτησης από τα όρια της λατομικής περιοχής, όταν πρόκειται για πυλώνες ανεμογεννητριών, ορίζεται στα εκατόν πενήντα (150) μέτρα.

Ομοίως, το όριο των χιλίων μέτρων δεν ισχύει για την ανέγερση κτιρίων που προορίζονται για γεωργοκτηνοτροφικές και υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, στέγαστρα σφαγής, γεωργικές αποθήκες, δεξαμενές και θερμοκήπια, όπως αυτά περιγράφονται στο άρθρο 163 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (π.δ. 14.7.1999, Δ΄ 580), τα οποία χωροθετούνται σε αποστάσεις μεγαλύτερες των πεντακοσίων μέτρων από τα όρια της λατομικής περιοχής. Ειδικώς για τις πτηνοτροφικές και κτηνοτροφικές μονάδες απαιτείται προηγούμενη θετική γνώμη της Επιτροπής Ελέγχου Σταυλισμού του άρθρου 4 του ν. 4056/2012 (Α΄ 52).

Οι ανωτέρω αποστάσεις μπορεί να περιορίζονται, κατά περίπτωση, με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εφόσον το ανάγλυφο της περιοχής και οι συγκεκριμένες συνθήκες το επιτρέπουν.

Η εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, καθώς και της παρ. 1 ανατίθεται στα οικεία πολεοδομικά όργανα του ν. 4067/2012 (Α΄79).

Τα δασοτεχνικά έργα των άρθρων 15 και 16 του ν. 998/1979 εκτελούνται ανεξαρτήτως της απόστασής τους από το όριο της λατομικής περιοχής.

3. Σε νησιωτικές περιοχές, αν δεν υφίσταται η δυνατότητα τήρησης της απόστασης των χιλίων μέτρων της παρ. 1 ή σε παραμεθόριες περιοχές, στις οποίες υφίσταται επιτακτική ανάγκη εξασφάλισης αδρανών υλικών για την ομαλή λειτουργία της αγοράς και την εκτέλεση δημόσιων έργων, είναι δυνατός ο περιορισμός της απόστασης αυτής, από μέρος ή το σύνολο των ορίων της λατομικής περιοχής, με τη σχετική απόφαση καθορισμού της.

Για τον περιορισμό της ανωτέρω απόστασης, η Επιτροπή της παρ. 1 του άρθρου 47 συνεκτιμά την έκταση της λατομικής περιοχής, τη μορφολογία και το ανάγλυφο του εδάφους, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πετρώματος που πρόκειται να εξορυχθεί και τον τρόπο εξόρυξής του, καθώς και το μέγεθος και το είδος του γειτνιάζοντος ρυμοτομικού σχεδίου και των κτισμάτων, με σκοπό την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, των περιοίκων και των διερχόμενων, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος.

Σε κάθε περίπτωση, ο περιορισμός της ανωτέρω απόστασης και των αποστάσεων που προβλέπονται στις διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4 του άρθρου 85 του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Δ7/Α/οικ. 12050/2223/23.5.2011) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄ 1227) από τα όρια της λατομικής περιοχής, δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από τις ελάχιστες προβλεπόμενες από το συγκεκριμένο κανονισμό για τη χωροθέτηση των εξορυκτικών εργασιών αν γίνεται χρήση εκρηκτικών υλών.

4. Με τα κριτήρια της παρ. 3 του παρόντος άρθρου είναι δυνατός ο περιορισμός του εύρους της ζώνης προστασίας λατομικής περιοχής, με τη σχετική απόφαση καθορισμού της, κάτω των χιλίων (1000) μέτρων από τμήμα των ορίων της στις περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων, μικρών και φθινόντων οικισμών. Ο ανωτέρω περιορισμός εφαρμόζεται εφόσον η λατομική περιοχή περικλείει κατάλληλα πετρώματα για την παραγωγή καλής ποιότητας υλικών και συμβάλλει στην πλέον ορθολογική χωροταξική κατανομή των λατομείων, στη στήριξη της τοπικής οικονομίας και στην παραμονή του πληθυσμού στους οικισμούς αυτούς.

Ύστερα από αίτημα ενός δήμου και αιτιολογημένη γνώμη του οικείου περιφερειακού συμβουλίου για τη συνδρομή των προϋποθέσεων του προηγουμένου εδαφίου, είναι δυνατός ο περιορισμός, κάτω των χιλίων (1000) μέτρων, του εύρους της ζώνης προστασίας λατομικής περιοχής που έχει ήδη καθοριστεί. Ο περιορισμός του εύρους αυτού γίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 47, η οποία καθορίζει την επιτρεπτή απόσταση με βάση τα κριτήρια του προηγούμενου εδαφίου, το σχετικό αίτημα του δήμου και τη γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου, που διαβιβάζεται σ΄ αυτήν από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας.

Η εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου ανατίθεται στα οικεία πολεοδομικά όργανα του ν. 4067/2012 (Α΄79).

5. Η εκμετάλλευση των λατομείων αδρανών υλικών εντός των λατομικών περιοχών χαρακτηρίζεται ως δημόσιας ωφέλειας. Στις περιοχές αυτές το δικαίωμα εκμετάλλευσης των αδρανών υλικών υπερισχύει καταρχάς του δικαιώματος εκμετάλλευσης οποιασδήποτε κατηγορίας ορυκτών. Κατ΄ εξαίρεση, αν υπάρχουν κοιτάσματα μεταλλευμάτων, βιομηχανικών ορυκτών ή μαρμάρων σε σημαντικές ποσότητες και έχουν ουσιώδη σημασία για την εθνική οικονομία, το δικαίωμα εκμετάλλευσης των ορυκτών αυτών υπερισχύει. Στην περίπτωση αυτή, εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνωμοδότηση του ΙΓΜΕ, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στη συνέχεια, για τα λατομικά ορυκτά ακολουθείται η διαδικασία τροποποίησης της σχετικής σύμβασης μίσθωσης, σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 53, καθώς και των σχετικών εγκρίσεων ή γνωστοποιήσεων.

Οι λατομικές περιοχές, μετά τον καθορισμό τους, καθώς και οι ήδη καθορισθείσες στο σύνολο ή σε μέρος αυτών, δεν μεταβάλλουν τον χαρακτήρα τους με μεταγενέστερες του καθορισμού τους πολεοδομικές, χωροταξικές, δασικές ή άλλες διατάξεις, μέχρι τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των αποθεμάτων των κοιτασμάτων τους.

6. Οι λατομικές περιοχές ενεργοποιούνται με την κατακύρωση ενός διαγωνισμού μίσθωσης τουλάχιστον ενός λατομικού χώρου μέσα σε αυτήν. Μη ενεργοποιημένες λατομικές περιοχές μπορούν να αποχαρακτηρίζονται, ολικά ή μερικά με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 47, για λόγους που τυχόν δεν έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον καθορισμό τους ή για λόγους που προέκυψαν μετά τον καθορισμό τους και επιβάλλουν τον αποχαρακτηρισμό τους. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον οι περιοχές αυτές δεν έχουν ενεργοποιηθεί μέσα σε πέντε (5) έτη από το χαρακτηρισμό τους, αποχαρακτηρίζονται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το χρονικό διάστημα της πενταετίας μπορεί να παραταθεί για μία ακόμα διετία με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου Περιφερειάρχη.

7. Λατομικές περιοχές που έχουν ενεργοποιηθεί στο παρελθόν και έχουν περιέλθει σε αδράνεια πλέον της δεκαετίας αποχαρακτηρίζονται, ολικά ή μερικά με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη εφόσον κριθεί ότι δεν συντρέχει πλέον λόγος διατήρησής τους. Η απόφαση αυτή του Περιφερειάρχη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας της οικείας Περιφέρειας και αιτιολογημένη γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου.

8. Σε περίπτωση απώλειας της δασικής βλάστησης λατομικών περιοχών που έχουν καθοριστεί μέσα σε δάση ή δασικές εκτάσεις, λόγω πυρκαγιάς, παράνομης υλοτομίας ή άλλης αιτίας, που επισυνέβη μετά την έκδοση της απόφασης καθορισμού τους, ο καθορισμός της λατομικής περιοχής και η εκμετάλλευση του λατομείου δεν θίγονται από την κήρυξη της αναδάσωσης. Αποφάσεις κήρυξης αναδάσωσης, πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής, διοικητικές ποινές προστίμων ή ειδικής αποζημίωσης που έχουν εκδοθεί σε βάρος λατομικών περιοχών του προηγούμενου εδαφίου ανακαλούνται υποχρεωτικά με πράξη του αρμοδίου οργάνου.

9. Με διαδικασία ανάλογη εκείνης του καθορισμού της είναι δυνατή η τροποποίηση, επέκταση ή περιορισμός των ορίων ενεργοποιημένης λατομικής περιοχής ή της χωροταξικής κατανομής εντός αυτής, ύστερα από αίτηση που συνοδεύεται από παράβολο τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ το οποίο καταβάλλεται υπέρ της οικείας Περιφέρειας, και αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

10. Τα έργα υποδομής που απαιτούνται για τα λατομεία που χωροθετούνται εντός λατομικών περιοχών, όπως η κατασκευή πρόσθετου οδικού δικτύου εξωτερικής προσπέλασης μέχρι των ορίων των λατομικών χώρων και οι επεκτάσεις κεντρικών δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος, υδροδότησης και επικοινωνιών, εκτελούνται από τους εκμεταλλευτές και αποδίδονται σε κοινή χρήση. Η εντός της λατομικής περιοχής οδοποιία που εξυπηρετεί την επικοινωνία των λατομικών χώρων χρησιμοποιείται ακωλύτως από τη δασική και την πυροσβεστική υπηρεσία κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Η δαπάνη των έργων υποδομής που τυχόν εξυπηρετούν περισσότερους από έναν λατομικούς χώρους της παρ. 9 του παρόντος άρθρου αναλαμβάνεται από τους αντίστοιχους μισθωτές των λατομικών χώρων κατ΄ αναλογία, που καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας της περιφέρειας.

Για δημόσια ή δημοτικά λατομεία εντός λατομικών περιοχών, η πραγματική δαπάνη των έργων υποδομής συμψηφίζεται μετά την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας του λατομείου με το αναλογικό μίσθωμα της παρ. 4 του άρθρου 45. Για την έναρξη της διαδικασίας συμψηφισμού απαιτείται αίτηση του μισθωτή, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης όταν ολοκληρωθεί συνολικά η εκτέλεσή των έργων υποδομής ή εκτελεστεί ολοκληρωμένο τμήμα αυτών. Η διενέργεια και το ύψος των δαπανών των έργων υποδομής εκτιμάται από τριμελή επιτροπή τεχνικών υπαλλήλων που συγκροτείται για τον λόγο αυτόν με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Το πρακτικό της επιτροπής κοινοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο στον μισθωτή, ο οποίος διατυπώνει στην επιτροπή αντιρρήσεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μήνα. Αν διατυπωθούν αντιρρήσεις, η επιτροπή συνεδριάζει εκ νέου εντός ενός (1) μήνα, προκειμένου να εξετάσει τις αντιρρήσεις του μισθωτή, τις οποίες είτε λαμβάνει υπόψη και τροποποιεί το αρχικό πρακτικό της είτε τις απορρίπτει αιτιολογημένα. Η διαδικασία του συμψηφισμού ολοκληρώνεται μέσα σε έξι μήνες από την υποβολή της αίτησης του μισθωτή, με την έκδοση απόφασης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί καθορισμού των προς συμψηφισμό δαπανών ή περί απόρριψης της αίτησης συμψηφισμού.

Άρθρο 49
Απαγορεύσεις εκμετάλλευσης λατομείων

1. Απαγορεύεται η εκμετάλλευση λατομείων, αν από αυτήν δημιουργούνται:

α) κίνδυνοι για την ασφάλεια της ζωής ή για την υγεία των εργαζομένων, των περιοίκων και των διερχομένων, καθώς και βλάβες σε έργα δημόσιας ωφέλειας,

β) άμεση ή έμμεση βλάβη σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία ή ιστορικούς τόπους ή τουριστικές εγκαταστάσεις,

γ) σοβαρές αλλοιώσεις του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με τη λήψη ανάλογων μέτρων και με κόστος οικονομικά αποδεκτό.

Απαιτείται η συνδρομή, σωρευτικά, των εξής προϋποθέσεων:

αα) σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για λόγους ασφάλειας και ορθολογικής εκμετάλλευσης,

ββ) έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 10 του ν. 3028/2002 (Α΄153), εάν δεν έχει χορηγηθεί σε προγενέστερο στάδιο,

γγ) έγκριση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως προβλέπεται στο ν. 4014/2011 (Α΄209),

δ) έγκριση τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης από την οποία προκύπτει ότι είναι εφικτός ο σχεδιασμός ορθολογικής εκμετάλλευσης, σύμφωνα όσα προβλέπονται στον Κανονισμό Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (ΚΜΛΕ).

2. Εκτός από τις περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄ της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, δεν επιτρέπεται επίσης η εκμετάλλευση λατομείων όταν κατά την αξιολόγηση της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης κριθεί ότι η αιτούμενη έκταση δεν επαρκεί για την εξασφάλιση ορθολογικής και ασφαλούς εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΜΛΕ.

3. Αν για τη χωροθέτηση του λατομείου απαιτείται η διερεύνηση και ειδικότερων απαγορευτικών λόγων, κατά το στάδιο έγκρισης της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης συνυποβάλλεται κατά περίπτωση, γνωμοδότηση των εξής υπηρεσιών:

α) της αρμόδιας υπηρεσίας για το ιδιοκτησιακό καθεστώς του λατομικού χώρου,

β) του Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε.),

γ) του Διαχειριστή Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου ΑΕ (Δ.Ε.Σ.Φ.Α. ΑΕ),

δ) της αρχής ή του φορέα διαχείρισης αγωγών μεταφοράς ή διανομής ή αποθήκευσης (υπέργειων ή υπόγειων εγκαταστάσεων) υδρογονανθράκων και παραγώγων αυτών.

Για την αναγκαιότητα ή μη των γνωμοδοτήσεων των περιπτώσεων β΄, γ΄ και δ΄ υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του υπογράφοντος τη σχετική μελέτη μηχανικού.

Δεν απαιτείται η εκ νέου γνωμοδότηση των ως άνω υπηρεσιών ή οργανισμών, εφόσον αυτές έχουν γνωμοδοτήσει κατά το στάδιο χορήγησης της έγκρισης ερευνητικών εργασιών ή της μίσθωσης του λατομικού χώρου ή της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και δεν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών ετών από την έκδοση των εν λόγω γνωμοδοτήσεων.

Για τα λατομεία που χωροθετούνται μέσα σε λατομικές περιοχές δεν απαιτείται η γνωμοδότηση των ως άνω υπηρεσιών.

4. Η ίδρυση λατομείου μέσα σε περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών του άρθρου 3 του ν. 3937/2011 (Α΄ 60), είναι δυνατή μόνο στις ζώνες ή περιοχές εκείνες, στις οποίες επιτρέπεται η λατομική δραστηριότητα είτε από τον νόμο, είτε από τα διατάγματα και τις υπουργικές ή άλλες αποφάσεις προστασίας και διαχείρισης των περιοχών αυτών, και σύμφωνα με τις περαιτέρω εξειδικεύσεις ή περιορισμούς που τίθενται στις πράξεις αυτές.

Άρθρο 50
Έρευνα λατομικών ορυκτών

1. Η διενέργεια ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων, φυσικών λίθων καθώς και αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων, πλην της μαρμαρόσκονης, μαρμαροψηφίδας και των ασβεστολιθικών αντιολισθηρών πραγματοποιείται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 58 και 59 του ν. 4442/2016 (Α΄ 230).

2. Δεν επιτρέπεται η διενέργεια ερευνητικών εργασιών στις περιπτώσεις που υφίστανται, για τις εργασίες αυτές ή τις ενδεχόμενες μελλοντικές εργασίες εκμετάλλευσης, οι απαγορευτικοί λόγοι του άρθρου 49. Ειδικότερα, για τις δημόσιες εκτάσεις δεν επιτρέπεται η διενέργεια ερευνητικών εργασιών, αν πρόκειται για χώρο ως προς τον οποίο συντρέχει τουλάχιστον μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση έγκρισης ερευνητικών εργασιών έχει εκδοθεί οποιαδήποτε πράξη δημόσιας αρχής από την οποία συνάγεται ο προγραμματισμός του Δημοσίου να διενεργήσει έρευνα στο συγκεκριμένο χώρο ή χορηγείται έγκριση για χρηματοδότηση ή ένταξη του χώρου σε χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα ερευνών,

β) για χώρο στον οποίο, κατά το χρόνο υποβολής της ανωτέρω αίτησης, το ίδιο το Δημόσιο ασκεί το δικαίωμά του για έρευνα,

γ) για χώρο στον οποίο είχε διενεργηθεί έρευνα από το Δημόσιο, από την οποία έχουν διαπιστωθεί κοιτάσματα,

δ) για χώρο στον οποίο είχε παρασχεθεί δικαίωμα εκμετάλλευσης οποιουδήποτε λατομικού ορυκτού και δεν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα της μεγαλύτερο της πενταετίας από τη λήξη, παύση ή ανάκλησή του. Στο χρονικό αυτό διάστημα που μεσολαβεί είναι δυνατή η δημοπράτηση του χώρου σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 53.

3. Η έρευνα σε δημόσιες και δημοτικές εκτάσεις διενεργείται σε ορισμένη ενιαία έκταση μέχρι τριακόσια (300) στρέμματα. Εκτάσεις, οι οποίες διασχίζονται από αγροτικό ή δασικό δρόμο θεωρούνται ενιαίες. Αν μετά την έρευνα επακολουθήσει εκμετάλλευση, ο εκμεταλλευτής υποχρεούται να μεταθέσει τους ανωτέρω δρό-

www.sdoe.gr

μους με δικές του δαπάνες εκτός του λατομικού χώρου. Ειδικά για την μετάθεση δασικού δρόμου ακολουθούνται οι προδιαγραφές της δασικής οδοποιίας στη σύνταξη της σχετικής μελέτης, η οποία εγκρίνεται από τη δασική αρχή.

4. Ο συνολικός όγκος του λατομικού ορυκτού που μπορεί να ληφθεί και να αξιοποιηθεί για τις ανάγκες της έρευνας θα καθορίζεται κάθε φορά από τη Δήλωση Συμμόρφωσης με Τεχνικές Προδιαγραφές Ερευνητικών Εργασιών Λατομείου, ανάλογα με το είδος, τις ιδιαιτερότητες του ορυκτού και την εφαρμοζόμενη μέθοδο έρευνας. Η ποσότητα αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 0,5 κυβικά μέτρα (κ.μ.) ανά στρέμμα, ενώ το σύνολο του όγκου της εκσκαφής δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο της προαναφερθείσας ποσότητας.

5. Η άσκηση του δικαιώματος του Δημοσίου για έρευνα και αναζήτηση λατομικών ορυκτών στις εκτάσεις ιδιοκτησίας του γίνεται σε καθορισμένη κάθε φορά έκταση κάθε φορά, ύστερα από αίτηση του Ι.Γ.Μ.Ε. στο Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή κοινοποίηση στο Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης πράξης δημόσιας αρχής από τις οριζόμενες στην περίπτωση α΄ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Με την αίτηση ή την κοινοποίηση το Ι.Γ.Μ.Ε. αποκτά προτεραιότητα για έρευνα του χώρου αυτού.

Για το σκοπό αυτόν το Ι.Γ.Μ.Ε. συντάσσει και υποβάλλει προς έγκριση στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας πρόγραμμα, στο οποίο θα καθορίζονται:

α) τα προς έρευνα λατομικά ορυκτά και η ερευνητέα έκταση, μη υπερβαίνουσα τα τρεις χιλιάδες στρέμματα, τα όρια της οποίας θα προσδιορίζονται με συντεταγμένες εξαρτημένες από το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς του 1987,

β) γεωλογικά στοιχεία και γεωλογική χαρτογράφηση του χώρου, οι μέθοδοι της έρευνας που θα εφαρμοσθούν, οι απαιτούμενοι δρόμοι προσπέλασης, η ακριβής θέση των ερευνητικών εργασιών, η περιγραφή του μηχανικού εξοπλισμού, το απαιτούμενο προσωπικό, τα μέτρα για το μεγαλύτερο δυνατό περιορισμό των επιπτώσεων στο περιβάλλον, τα μέτρα για την υγεία των εργαζομένων και την ασφάλεια εργασιών, εργαζομένων και περίοικων και το χρονοδιάγραμμα διεξαγωγής της έρευνας,

γ) η δαπάνη που απαιτείται και ο φορέας χρηματοδότησης του προγράμματος.

Μετά την έγκριση του ως άνω προγράμματος από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγεί την έγκριση διενέργειας ερευνητικών εργασιών.

Για την έγκριση διενέργειας ερευνητικών εργασιών, απαιτούνται μόνο τα δικαιολογητικά των περιπτ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 59 του Κεφαλαίου Ι του ν. 4442/2016.

Η έγκριση αυτή χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) έτη, με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) έτος ακόμη, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την πληρέστερη έρευνα. Η παράταση αυτή χορηγείται από το Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στον οποίο υποβάλλεται αιτιολογημένη εισήγηση του Ι.Γ.Μ.Ε. πριν από τη λήξη της κανονικής διάρκειας του ερευνητικού προγράμματος.

Μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήξη της έγκρισης ερευνητικών εργασιών, το Ι.Γ.Μ.Ε. υποχρεούται να υποβάλει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αναλυτική και πλήρη έκθεση με τα αποτελέσματα των ερευνών.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εγκρίνονται, ύστερα από αξιολόγηση, τα αποτελέσματα των ερευνών. Ακολούθως, ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκδίδει μέσα σε τρεις (3) μήνες απόφαση με την οποία ο ερευνηθείς χώρος ή τμήματα αυτού, διατίθενται είτε προς μίσθωση με προκήρυξη δημοπρασίας, είτε καθίστανται ελεύθερα, ανάλογα με τα αποτελέσματα των ερευνών.

Αν ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποφασίσει ότι το πρόγραμμα δεν εκτελέστηκε ή διακόπηκε χωρίς αποτελέσματα, ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εκδίδει εντός τριών μηνών απόφαση με την οποία ο ερευνηθείς χώρος καθίσταται ελεύθερος.

6. Μετά την ολοκλήρωση των ερευνητικών εργασιών σε δημόσιες και δημοτικές εκτάσεις τα σχετικά με τις ερευνητικές εργασίες δεδομένα και αποτελέσματα κατατίθενται σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή στο Ι.Γ.Μ.Ε., όπου και φυλάσσονται για πέντε (5) έτη. Τα αποτελέσματα αυτά δεν γνωστοποιούνται και το Ι.Γ.Μ.Ε. δεν μπορεί να τα χρησιμοποιήσει μέσα στην προθεσμία αυτήν, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας. Η παραβίαση των υποχρεώσεων του πρώτου εδαφίου αποτελεί λόγο κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής της περίπτωσης β΄ της παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4442/2016.

Άρθρο 51
Εκμετάλλευση λατομείων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων

1. Η εκμετάλλευση των λατομείων των περιπτώσεων α΄ και γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 43 πραγματοποιείται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 60, 61 και 64 του ν. 4442/2016.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων, να καθορίζονται ως αποθεματικά δημόσια ή δημοτικά λατομεία βιομηχανικών ορυκτών ή μαρμάρων, για τα οποία έχουν συναφθεί μισθώσεις. Η έκταση των αποθεματικών λατομείων δεν μπορεί να υπερβαίνει την αντίστοιχη των λειτουργούντων. Βασική προϋπόθεση για τον καθορισμό λατομείων ως αποθεματικών είναι η ύπαρξη ή η δημιουργία βιομηχανικής μονάδας. Επιπλέον λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες τροφοδοσίας της μονάδας αυτής, η σπουδαιότητά της, το μέγεθος των αποθεμάτων και οι θέσεις των λατομείων, τα οποία μπορεί να βρίσκονται σε μη συνεχόμενους χώρους, στην περιοχή του ίδιου ή γειτονικού νομού. Οι εκμεταλλευτές αποθεματικών λατομείων καταβάλλουν πάγιο μίσθωμα διπλάσιο αυτού που ορίζεται στο άρθρο 45 και απαλλάσσονται από την υποχρέωση να αναγγείλουν την έναρξη των εργασιών, μέσα σε ένα (1) έτος από τη σύναψη της μίσθωσης.

3. Η αναγκαία προσωρινή διακοπή των εργασιών εκμετάλλευσης λατομείου για να διενεργηθούν αρχαιολο-

www.cadet.gr

γικές έρευνες ή για λόγους μη υπαιτιότητάς του εκμεταλλευτή παρέχει δικαίωμα παράτασης της δυνατότητας εκμετάλλευσης, για όσο χρόνο διαρκεί η διακοπή αυτή. Ο εκμεταλλευτής του λατομείου πρέπει να αποδείξει τη διάρκεια διακοπής της εκμετάλλευσης με έγγραφο δημόσιας αρχής, προκειμένου να παραταθεί η σύμβαση μίσθωσης. Για το χρόνο της αναγκαίας αυτής διακοπής των εργασιών εκμετάλλευσης ο εκμεταλλευτής του λατομείου δεν καταβάλλει μισθώματα.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Πολιτισμού και Αθλητισμού επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, η εκμετάλλευση λατομείων μικρής παραγωγής, χωρίς εμπορικούς σκοπούς, των οποίων τα εξορυσσόμενα υλικά προορίζονται αποκλειστικά για την αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων για τα οποία σύμφωνα με τις διεθνείς αρχές και συμβάσεις απαιτείται η χρήση υλικών ίδιας ή συμβατής προέλευσης της αρχικής κατασκευής. Προϋπόθεση για την εκμετάλλευση των ανωτέρω λατομείων είναι να μην καθίσταται εφικτή η κάλυψη των αναγκαίων υλικών από υφιστάμενα λατομεία της ευρύτερης περιοχής. Η εκμετάλλευση και η περιβαλλοντική αποκατάσταση των ανωτέρω λατομείων γίνεται σύμφωνα με ειδική μελέτη.

Με την κοινή απόφαση του πρώτου εδαφίου καθορίζονται το είδος των υλικών, ο χρόνος λειτουργίας του λατομείου, τα μέτρα ασφαλείας και προστασίας περιβάλλοντος, τα μέτρα για την αποκατάσταση του χώρου του λατομείου, καθώς και το ύψος της εγγυητικής επιστολής εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος. Για την έκδοση και κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 55.

Η εκμίσθωση δημόσιων λατομείων που εξυπηρετούν τα ως άνω έργα γίνεται με απευθείας σύμβαση στον ανάδοχο των έργων αυτών, με όρους και μίσθωμα που καθορίζονται στην ανωτέρω απόφαση.

Κατά τα λοιπά η λειτουργία των λατομείων της παρούσας παραγράφου διέπεται από τις διατάξεις του ΚΜΛΕ.

5. Τα λατομεία του βιομηχανικού ορυκτού ανθρακικού ασβεστίου, δεν επιτρέπεται να διαθέτουν στην αγορά τυχόν συμπαραγόμενα αδρανή υλικά. Σε περίπτωση παράβασης του προηγούμενου εδαφίου επιβάλλονται οι κυρώσεις της παρ. 6 του άρθρου 59 και με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας παύει η εκμετάλλευση του λατομείου.

Άρθρο 52
Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών

1. Η εκμετάλλευση των λατομείων της περίπτωσης β΄ της παρ. 3 του άρθρου 43 πραγματοποιείται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 62, 63 και 64 του ν. 4442/2016.

2. Η εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών σε όλη τη χώρα, διενεργείται μέσα στις λατομικές περιοχές, που καθορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 46, 47 και 48. Εκτός λατομικών περιοχών, η εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών επιτρέπεται, στις εξής περιπτώσεις:

α) Αν αποκλειστεί, με τη διαδικασία των άρθρων 46 έως και 48, η δημιουργία λατομικής περιοχής σε συγκεκριμένη περιφερειακή ενότητα, στα γεωγραφικά όρια τέως επαρχίας ή σε νήσο, αφού ληφθεί υπόψη και η δυνατότητα της παρ. 4 του άρθρου 47. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του οικείου περιφερειακού συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και επικαιροποιείται ανά δέκα έτη.

Αν μεταγενεστέρως καταστεί δυνατός ο καθορισμός λατομικής περιοχής σε συγκεκριμένη περιφερειακή ενότητα, τέως επαρχία ή νήσο όπου υφίσταται εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών στο πλαίσιο του πρώτου εδαφίου της παρούσας περίπτωσης, οι εκμεταλλευτές των λατομείων αυτών συνεχίζουν τη λειτουργία τους μέχρι τη λήξη του δικαιώματος εκμετάλλευσης το οποίο κατέχουν. Σε κάθε περίπτωση η συνέχιση της λειτουργίας τους δεν μπορεί να υπερβεί τα πέντε (5) έτη. Οι εκμεταλλευτές των λατομείων αυτών υποχρεούνται μέσα σε έξι (6) μήνες από τον καθορισμό της λατομικής περιοχής να υποβάλουν για έγκριση τροποποιητικό προσάρτημα της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης και της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την πλήρη αποκατάσταση του λατομικού χώρου εντός του εναπομείναντος χρονικού διαστήματος.

β) Αν στον αιτούμενο χώρο περικλείονται πετρώματα κατάλληλα για ειδικές χρήσεις και ιδίως για την παραγωγή αντιολισθηρών υλικών, αποκλειστικά μαρμαρόσκονης και μαρμαροψηφίδας ή για την παραγωγή τσιμέντου, ασβέστου ή συλλιπασμάτων μεταλλουργίας, υπό την προϋπόθεση ότι η εκμετάλλευση λατομείων που τροφοδοτούν τσιμεντοβιομηχανίες, ασβεστοποιίες ή μεταλλουργίες πραγματοποιείται από επιχειρήσεις παραγωγής τσιμέντου ή ασβέστου ή μεταλλουργικές και συνδέεται άμεσα με τον τόπο λειτουργίας των εγκαταστάσεών τους. Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνωμοδότηση του Ι.Γ.Μ.Ε.

Ειδικότερα, για τις επιχειρήσεις παραγωγής ασβέστου ή τους συνεταιρισμούς ασβεστοποιών, εφαρμόζεται εφόσον οι ποσοτικές και ποιοτικές ανάγκες τους δεν καλύπτονται από τις λατομικές περιοχές ή τα λειτουργούντα λατομεία της περιοχής τους. Στην περίπτωση αυτή η γνωμοδότηση της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ι.Γ.Μ.Ε. αναφέρεται τόσο στη δυνατότητα κάλυψης των αναγκών της ασβεστοποιίας από τις λατομικές περιοχές ή τα λειτουργούντα λατομεία της περιοχής τους, όσο και στην καταλληλότητα του υλικού για τη συγκεκριμένη χρήση.

Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου τα λατομεία αυτά που τροφοδοτούν τσιμεντοβιομηχανίες, μεταλλουργίες ή ασβεστοποιίες μπορεί να διαθέτουν την πλεονάζουσα παραγωγή τους, δηλαδή την ποσότητα των αδρανών υλικών, τα οποία συνεξορύσσονται ή συμπαράγονται με τα κύρια υλικά τροφοδοσίας της ασβεστοποιίας, της τσιμεντοβιομηχανίας ή της μεταλλουργίας και λόγω της ποιότητας ή της κοκκομετρίας τους δεν είναι κατάλληλα για την τροφοδοσία αυτή. Η συνεξορυσσόμενη πλεονάζουσα παραγωγή θα υπολογίζεται στην εγκεκριμένη τεχνική μελέτη που θα συνοδεύεται από επικαιροποιημένη τοπογραφική αποτύπωση.

Σε περιπτώσεις λατομείων αντιολισθηρών υλικών, αν η ορυκτολογική σύσταση του πετρώματος προκαλεί αμφιβολίες για την παρουσία ή μη αμιάντου, το Ι.Γ.Μ.Ε. πραγματοποιεί σχετικούς ελέγχους και συμπεριλαμβάνει τα αποτελέσματά τους στη γνωμοδότησή του. Ειδικά, τα μέτωπα των λατομείων αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων που εξορύσσουν οφιολιθικά πετρώματα (βασικά και υπερβασικά), εξετάζονται ύστερα από εισήγηση της κατά τόπο αρμόδιας Επιθεώρησης του Σ.Ε.Π.Δ.Ε.Μ., για τη διερεύνηση της ύπαρξης ινωδών ορυκτών, από τριμελή επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αποτελείται από υπάλληλους της εν λόγω υπηρεσίας και του Ι.Γ.Μ.Ε.

Οι σχετικές δαπάνες για τις μελέτες του Ι.Γ.Μ.Ε. των ανωτέρω εδαφίων, βαρύνουν τους αιτούντες, ή/και τους εκμεταλλευτές.

Η πλεονάζουσα παραγωγή αδρανών υλικών από τα ανωτέρω λατομεία διατίθενται ύστερα από καταβολή αναλογικού μισθώματος και ειδικού τέλους υπέρ ΟΤΑ, όπως αυτά ορίζονται αντιστοίχως στην παρ. 7 του άρθρου 45 και στην παρ. 2 του άρθρου 62.

Τα λατομεία αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων μαρμαρόσκονης και μαρμαροψηφίδας δεν επιτρέπεται να διαθέτουν στην αγορά τυχόν συμπαραγόμενα αδρανή υλικά. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα ανωτέρω, επιπλέον των διοικητικών κυρώσεων της παραγράφου 6 του άρθρου 59, παύει η εκμετάλλευση.

γ) για την εκτέλεση δημόσιων, εθνικών ή περιφερειακών έργων, που χαρακτηρίζονται ως εθνικής σημασίας.

Για την ίδρυση λατομείου των περιπτώσεων α΄, β΄ και γ΄ ισχύουν οι περιορισμοί και απαγορεύσεις του άρθρου 85 του ΚΜΛΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 49.

3. Για την έρευνα και την εκμίσθωση των λατομείων ειδικών χρήσεων της περίπτωσης β΄ της παρ. 2, εφαρμόζονται οι διατάξεις των λατομείων βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων, με εξαίρεση τα λατομεία μαρμαρόσκονης και μαρμαροψηφίδας καθώς και τα λατομεία αντιολισθηρών ασβεστολιθικών αδρανών υλικών, τα οποία μισθώνονται με τη διαδικασία της δημοπρασίας. Για τον υπολογισμό των μισθωμάτων των λατομείων της περίπτωσης β΄ της παρ. 2, που μισθώνονται ύστερα από έρευνα στους έχοντες το σχετικό δικαίωμα, ισχύουν όσα ορίζονται για τα λατομεία βιομηχανικών ορυκτών στην υποπερίπτωση γγ΄ της περίπτωσης β΄ της παρ. 4 του άρθρου 45.

4. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 51 έχουν εφαρμογή και για τα λατομεία αδρανών υλικών.

5. Τα εξορυσσόμενα αδρανή υλικά, που προέρχονται από την εκτέλεση δημοσίων, εθνικών ή περιφερειακών έργων απαγορεύεται να διατίθενται προς εμπορία. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 59.

Άρθρο 53
Εκμίσθωση των δημόσιων λατομείων

1. Η εκμίσθωση των λατομείων, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, πραγματοποιείται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης με απευθείας σύμβαση ή με πλειοδοτική δημοπρασία με σφραγισμένες προσφορές.

2. Με απευθείας σύμβαση εκμισθώνονται δημόσιες εκτάσεις για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών, σε όσους έχει χορηγηθεί η έγκριση διενέργειας ερευνητικών εργασιών του άρθρου 59 του ν. 4442/2016, με την προϋπόθεση ότι μέχρι τη λήξη των ερευνών εντοπισθούν εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα. Το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της έγκρισης διενέργειας ερευνητικών εργασιών, υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή αίτηση μίσθωσης με απευθείας σύμβαση της ερευνηθείσας έκτασης, συνοδευόμενη από αποδεικτικό κατάθεσης προς έγκριση, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ ακολουθεί η κατάθεση προς έγκριση τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης.

Στην τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης πρέπει να αποδεικνύεται ο εντοπισμός εκμεταλλεύσιμου κοιτάσματος από την έρευνα που διενεργήθηκε, σύμφωνα με τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 101 του ΚΜΛΕ. Σε αντίθετη περίπτωση, ο διενεργήσας την έρευνα χάνει οριστικά κάθε δικαίωμα επί του παραχωρηθέντος για έρευνα χώρου.

Αν ακολουθήσει μίσθωση, ως αναλογικό μίσθωμα ορίζεται το ανώτατο της παρ. 4 του άρθρου 45.

Κατ΄ εξαίρεση, επιτρέπεται η εκμίσθωση στον ανάδοχο του έργου με απευθείας σύμβαση δημόσιων εκτάσεων για τη λειτουργία λατομείων αδρανών υλικών της περίπτωσης γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 52 και των λατομείων της παρ. 4 του άρθρου 51.

3. Για τη συμπλήρωση του φακέλου της αίτησης του δευτέρου εδαφίου της παρ. 2 απαιτούνται τα εξής δικαιολογητικά:

α) απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

β) έγκριση τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον ΚΜΛΕ,

γ) εγγυητική επιστολή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 55,

δ) εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης μίσθωσης.

4. Ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης υποχρεούται, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη συμπλήρωση του σχετικού φακέλου, να εκδώσει απόφαση έγκρισης της απευθείας μίσθωσης της δημόσιας έκτασης, καθορίζοντας τους οικονομικούς όρους για την προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου, όπως ύψος μισθωμάτων, ύψος απαιτούμενων εγγυητικών επιστολών, διαδικασία παράδοσης και παραλαβής του μισθίου, και καλεί τον ενδιαφερόμενο για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης μίσθωσης μέσα σε είκοσι (20) ημέρες. Για την έκδοση απόφασης έγκρισης της μίσθωσης απαιτείται η καταβολή του παραβόλου που προβλέπεται στο άρθρο 62. Ακολουθεί η κατάρτιση της συμβολαιογραφικής πράξης μίσθωσης, η οποία επέχει θέση έγκρισης του άρθρου 7 του ν. 4442/2016, αντίγραφο της οποίας κοινοποιείται αμέσως σε όλες τις συναρμόδιες υπηρεσίες.

5. Με δημοπρασία εκμισθώνονται, ύστερα από αίτηση ενδιαφερομένου, δημόσιες εκτάσεις για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών, αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για εκμίσθωση με απευθείας σύμβαση. Η υπηρεσία ενημερώνει σχετικά τον ενδιαφερόμενο και διενεργεί πλειοδοτική δημοπρασία για τη μίσθωση του αιτούμενου χώρου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 7.

Μετά την έκδοση απόφασης για την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας, ακολουθείται από το Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης η διαδικασία των παραγράφων 3 και 4.

6. Σε περίπτωση δημόσιων εκτάσεων για τις οποίες δεν έχει υποβληθεί αίτηση από ενδιαφερόμενο αλλά συντρέχουν οι προϋποθέσεις εκμίσθωσης με πλειοδοτική δημοπρασία, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 50 και εφόσον τα κοιτασματολογικά και οικονομικά στοιχεία οδηγούν σε πρόβλεψη για ύπαρξη αξιόλογου ενδιαφέροντος για αξιοποίηση του κοιτάσματος, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από σχετική αξιολόγηση των ανωτέρω στοιχείων, μπορεί να προκηρύσσει δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης σχετικού ενδιαφέροντος στο σύνολο ή τμήμα της έκτασης.

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας και εφόσον εκδηλωθεί ενδιαφέρον από έναν τουλάχιστον υποψήφιο, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας διαβιβάζει το σχετικό φάκελο στην αρμόδια υπηρεσία και στη συνέχεια ακολουθείται η διαδικασία της πλειοδοτικής δημοπρασίας.

Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον σε δύο διαδοχικές προσκλήσεις ενδιαφέροντος που απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον έξι (6) μήνες, ενημερώνεται ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος μέσα σε είκοσι (20) ημέρες εκδίδει απόφαση για ελευθέρωση του ερευνηθέντος χώρου ή τμήματος αυτού.

7. Αντικείμενο της πλειοδοτικής δημοπρασίας είναι:

α) Αν πρόκειται για λατομείο μαρμάρων, φυσικών λίθων ή βιομηχανικών ορυκτών των περιπτώσεων α΄ και γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 43 ή λατομείο ειδικών χρήσεων της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του άρθρου 52, το προσφερόμενο αναλογικό μίσθωμα, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο του πέντε επί τοις εκατό (5%) αλλά ούτε ανώτερο του καθοριζόμενου, στην παρ. 4 του άρθρου 45, ανώτατου θεμιτού. Σε περίπτωση προσφοράς του ίδιου αναλογικού μισθώματος από περισσότερους του ενός συμμετέχοντες τότε αξιολογείται ως καλύτερη για το δημόσιο η προσφορά που προβλέπει το μεγαλύτερο ποσό επένδυσης για μηχανολογικό εξοπλισμό που θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες του λατομείου, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού που αφορά εξόρυξη, μεταφορά και επεξεργασία εντός της πρώτης πενταετίας από την έναρξη της μίσθωσης. Σε περίπτωση ισοδύναμων προσφορών ως προς αμφότερα τα ως άνω κριτήρια, συνεκτιμώνται ο κύκλος εργασιών της τελευταίας τριετίας, η εμπειρία και η δυνατότητα του προσφέροντος να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει με την προσφορά του.

β) Αν πρόκειται για λατομείο αδρανών υλικών, το ελάχιστο προσφερόμενο συνολικό ετήσιο μίσθωμα (άθροισμα παγίου και αναλογικού μισθώματος). Το ετήσιο πάγιο προσφερόμενο μίσθωμα προκύπτει από το γινόμενο του προσφερόμενου πάγιου μισθώματος (σε ευρώ ανά στρέμμα) επί την έκταση του λατομικού χώρου (σε στρέμματα). Το προσφερόμενο ελάχιστο ετήσιο αναλογικό μίσθωμα προκύπτει από το γινόμενο του προσφερόμενου αναλογικού μισθώματος (ποσοστού επί τοις εκατό) επί την καθοριζόμενη στην σχετική διακήρυξη τιμή πώλησης επί την προσφερόμενη ελάχιστη ετήσια παραγωγή. Το ποσοστό του προσφερόμενου αναλογικού μισθώματος, δεν μπορεί να είναι μικρότερο του πέντε επί τοις εκατό (5%). Το προσφερόμενο πάγιο μίσθωμα δεν μπορεί να είναι μικρότερο του μισθώματος που υπολογίζεται και εξάγεται σύμφωνα με τον τύπο της περ. α΄ της παρ. 4 του άρθρου 45.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η τιμή πώλησης θραυστού υλικού στο δάπεδο του λατομείου, η οποία μπορεί να αναπροσαρμόζεται. Μέχρι την έκδοση της εν λόγω απόφασης ορίζεται η τιμή των 5 ευρώ ανά τόνο, ως τιμή πώλησης θραυστού υλικού λατομείου.

Σε περίπτωση προσφοράς του ίδιου ελάχιστου ετήσιου μισθώματος από περισσότερους του ενός συμμετέχοντες, αξιολογείται ως καλύτερη για το Δημόσιο η προσφορά που προβλέπει το μεγαλύτερο ποσό για επενδύσεις μηχανολογικού εξοπλισμού (εξόρυξης, μεταφοράς και επεξεργασίας) εντός της πρώτης πενταετίας από την έναρξη της μίσθωσης. Σε περίπτωση ισοδύναμων προσφορών ως προς αμφότερα τα ως άνω κριτήρια, συνεκτιμώνται ο κύκλος εργασιών της τελευταίας τριετίας, η εμπειρία και η δυνατότητα του προσφέροντος να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει με την προσφορά του.

8. Για τη συμμετοχή στις δημοπρασίες της παραγράφου 7 απαιτείται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής ποσού πενήντα (50) ευρώ ανά στρέμμα της προς εκμίσθωσης έκτασης.

Σε περίπτωση παραίτησης ή έκπτωσης του αρχικού πλειοδότη από κάθε δικαίωμά του που απορρέει από την κατακύρωση υπέρ αυτού του αποτελέσματος της δημοπρασίας, ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να εκμισθώσει το χώρο στον αμέσως επόμενο πλειοδότη.

Ο υποψήφιος μισθωτής υποχρεούται να υποβάλει για έγκριση στο Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης χρονοδιάγραμμα εργασιών, για την ενεργοποίηση του λατομικού χώρου πριν από την υπογραφή της σύμβασης μίσθωσης και μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στη διακήρυξη. Σε περίπτωση παρέκκλισης από το χρονοδιάγραμμα εργασιών ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να καταγγείλει αμέσως τη σύμβαση μίσθωσης και να παραχωρήσει το χώρο του λατομείου στον αμέσως επόμενο πλειοδότη.

9. Σε περίπτωση μίσθωσης κατατίθενται στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εγγυητική επιστολή για την εκπλήρωση των όρων της σύμβασης, που καταπίπτει προς όφελος του Δημοσίου σε περίπτωση μη συμμόρφωσης καθώς και η εγγυητική επιστολή της παρ. 2 του άρθρου 55. Οι εγγυητικές αυτές επιστολές, επιστρέφονται αν διαπιστωθεί ότι έχουν εκπληρωθεί οι υποχρεώσεις για τις οποίες εκδόθηκαν, ενώ στην αντίθετη περίπτωση καταπίπτουν αρμοδίως.

Επί δημοσίων λατομείων, αν για οποιοδήποτε λόγο λυθεί η σύμβαση μίσθωσης, παύει η εκμετάλλευση και εκδίδεται σχετική απόφαση από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για την τυχόν

μετά τη λύση της σύμβασης μίσθωσης ή την πράξη παύσης συνέχιση της εκμετάλλευσης εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 59.

10. Η εκμίσθωση λατομείων εντός λατομικών περιοχών πραγματοποιείται για τους ενιαίους χώρους που έχουν χωροθετηθεί εντός αυτών με την διαδικασία της παρ. 7 του άρθρου 47. Αν εντοπίζονται νησίδες δημοσίων εκτάσεων εντός ενιαίων χωροθετημένων λατομικών χώρων, οι οποίοι κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους αποτελούνται από δημοτικές, κοινοτικές ή ιδιωτικές εκτάσεις ή εκτάσεις Ν.Π.Δ.Δ., η εκμίσθωσή τους πραγματοποιείται με απευθείας σύμβαση. Η διάρκεια της μίσθωσης των ανωτέρω νησίδων δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτή του υφιστάμενου λατομείου και για τις παρατάσεις εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου.

Εφόσον υφιστάμενα λατομεία ενταχθούν στο σύνολό τους ή κατά ένα μέρος τους σε λατομικές περιοχές και η έκτασή τους αποτελεί τμήμα ενιαίου χωροθετηθέντος χώρου εντός της λατομικής περιοχής, η εκμίσθωση του υπολοίπου τμήματος του ίδιου χωροθετηθέντος χώρου στους εκμεταλλευτές των λατομείων αυτών γίνεται ως εξής, με την προϋπόθεση ότι από τη χωροταξική κατανομή προκύπτει ένας τουλάχιστον επιπλέον χώρος προς διάθεση:

α. με απευθείας σύμβαση για δημόσιες εκτάσεις,

β. για δημοτικές εκτάσεις σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπ΄ αριθμ. 19690/ 19.4.1995 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Βιομηχανίας, Έρευνας και Τεχνολογίας (Β΄402) όπως συμπληρώθηκε με την υπ΄ αριθμ. 19661/6.6.2001 (Β΄775) απόφαση,

γ. η διάρκεια της μίσθωσης των λατομείων των περιπτ. α΄ και β΄ δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτήν του υφιστάμενου ήδη αδειοδοτηθέντος λατομείου.

11. Αν κατά την πρόοδο της εκμετάλλευσης, σε λατομείο που λειτουργεί επί δημόσιας έκτασης, διαπιστωθεί από τον ίδιο τον εκμεταλλευτή ότι δεν υφίστανται πλέον κατάλληλα πετρώματα για την παραγωγή της συγκεκριμένης κατηγορίας ορυκτού, για την οποία έγινε η μίσθωση, αλλά υπάρχει δυνατότητα εκμετάλλευσης άλλης κατηγορίας ορυκτών, τότε ύστερα από αίτησή του στην αρμόδια αρχή είναι δυνατή η τροποποίηση της υφιστάμενης σύμβασης μίσθωσης ως προς το είδος του εξορυσσόμενου ορυκτού.

Η ανωτέρω τροποποίηση επιτρέπεται μόνον εφόσον υπάρχει η δυνατότητα εκμετάλλευσης ορυκτών που ανήκουν στην κατηγορία των βιομηχανικών ορυκτών ή των μαρμάρων ή των πετρωμάτων που είναι κατάλληλα για ειδικές χρήσεις και αναφέρονται στην περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 52.

Για την εν λόγω τροποποίηση απαιτείται να προηγηθούν:

α) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για κατάταξη του πετρώματος του λατομείου στη νέα κατηγορία, με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 43,

β) τροποποίηση των αποφάσεων έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης που θα αφορούν πλέον την νέα κατηγορία ορυκτού,

γ) γνωμοδότηση του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, εφόσον προκύπτει ουσιώδης αλλαγή του τρόπου εκμετάλλευσης, όπως χρήση εκρηκτικών υλών.

Η αρμόδια υπηρεσία εξετάζει τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων και κρίνει αν πρέπει να απορριφθεί η αίτηση ή να τροποποιηθεί η σύμβαση μίσθωσης του χώρου σύμφωνα με την αίτηση.

Ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης υποχρεούται εντός είκοσι (20) ημερών να εκδώσει απόφαση έγκρισης της τροποποίησης μίσθωσης της δημόσιας έκτασης με την οποία καθορίζει συγχρόνως τους οικονομικούς όρους για την προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου, ιδίως το ύψος των μισθωμάτων ανάλογα με την νέα κατηγορία ορυκτού, το ύψος των απαιτούμενων εγγυητικών επιστολών και καλεί τον ενδιαφερόμενο για την υπογραφή της σχετικής τροποποίησης της σύμβασης μίσθωσης μέσα σε είκοσι (20) ημέρες. Αντίγραφο της σύμβασης κοινοποιείται αμέσως σε όλες τις συναρμόδιες υπηρεσίες.

Η τροποποίηση της μίσθωσης από το Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ισχύει για τον υπολειπόμενο χρόνο μέχρι τη λήξη της προϋπάρχουσας σύμβασης μίσθωσης που είχε συναφθεί.

12. Αιτήσεις για την παράταση της ισχύος των συμβάσεων μίσθωσης υποβάλλονται τουλάχιστον 24 μήνες πριν από τη λήξη τους. Αν παρέλθει η ανωτέρω προθεσμία, εξετάζονται ως εμπρόθεσμες, εφόσον δεν έχει λήξει η ισχύς της σύμβασης και ύστερα από την κατάθεση παραβόλου, που ανέρχεται στο δεκαπλάσιο του αντίστοιχου προβλεπομένου για την έκδοση απόφασης για την έγκριση μίσθωσης, σύμφωνα με την 1264/19.1.2012 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄230). Οι σχετικές αιτήσεις συνοδεύονται, επί ποινή απαραδέκτου, από επικαιροποιημένο τοπογραφικό διάγραμμα του λατομικού χώρου σε έξι (6) τουλάχιστον αντίγραφα κλίμακας 1:5.000 και αποδεικτικό κατάθεσης προς έγκριση στην αρμόδια αρχή επικαιροποιημένης μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης.

Ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αφού ελέγξει την εκπλήρωση των όρων της σύμβασης, παρατείνει τη σύμβαση της μίσθωσης σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4. Σε περίπτωση παράτασης της σύμβασης μίσθωσης μετά τη λήξη της, η παράταση ισχύει αναδρομικά από τη λήξη της προηγούμενης.

13. Η σύμβαση μίσθωσης γίνεται για ενιαία έκταση και μπορεί να τροποποιείται ως προς την έκταση της εκμετάλλευσης, εφόσον συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις. Αν η τροποποίηση αφορά επέκταση του χώρου εκμετάλλευσης, σε χώρο για τον οποίο υφίσταται ήδη το σχετικό δικαίωμα, η τροποποίηση πραγματοποιείται με βάση επικαιροποιημένη τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης, η οποία εκπονείται για το σύνολο του χώρου. Κατάτμηση χώρου, για τον οποίο έχει συναφθεί σύμβαση μίσθωσης εκμετάλλευσης λατομείου, δεν είναι επιτρεπτή.

Άρθρο 54
Εκμίσθωση δημοτικών λατομείων

1. Η εκμίσθωση λατομείων που ανήκουν στην κυριότητα των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. πραγματοποιείται από τον οικείο πρωτοβάθμιο Ο.Τ.Α, μετά από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με απευθείας σύμβαση ή με πλειοδοτική δημοπρασία με ενσφράγιστες προσφορές.

2. Με απευθείας σύμβαση εκμισθώνονται εκτάσεις των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. για την εκμετάλλευση μαρμάρων, φυσικών λίθων και βιομηχανικών ορυκτών των περιπτώσεων α΄ και γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 43, καθώς και για την εκμετάλλευση των λατομείων αδρανών υλικών στα οποία αναφέρεται η παρ. 3 του άρθρου 52, σε όσους έχει χορηγηθεί η έγκριση διενέργειας ερευνητικών εργασιών του άρθρου 59 του ν. 4442/2016 και με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που ορίζονται στις παρ. 2, 3, 4 και 9 του άρθρου 53.

Κατ΄ εξαίρεση εκμισθώνονται με απευθείας σύμβαση στον ανάδοχο του έργου εκτάσεις των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. για τη δημιουργία λατομείων αδρανών υλικών της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 52 και των λατομείων της παρ. 4 του άρθρου 51.

Ύστερα από απόφαση που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου, επιτρέπεται, κατ΄ εξαίρεση, η απευθείας εκμίσθωση δημοτικών εκτάσεων στις οποίες έχει διενεργηθεί στο παρελθόν έρευνα ή εκμετάλλευση σε συνεταιρισμούς λατόμων οι οποίοι λειτουργούν νόμιμα και όλα τα μέλη τους είναι κάτοικοι του πρωτοβάθμιου Ο.Τ.Α. Για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που ακολουθείται ισχύουν τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο. Η με οποιονδήποτε τρόπο παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης από το μισθωτή προς τρίτο ή μέλος του συνεταιρισμού ατομικά, απαγορεύεται και παρέχει το δικαίωμα στον εκμισθωτή να καταγγείλει αμέσως τη σύμβαση μίσθωσης.

3. Με δημοπρασία εκμισθώνονται δημοτικές εκτάσεις για την εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών ύστερα από αίτηση ενδιαφερόμενου, αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για εκμίσθωση με απευθείας σύμβαση. Η υπηρεσία ενημερώνει σχετικά τον ενδιαφερόμενο και να διενεργεί πλειοδοτική δημοπρασία για τη μίσθωση του αιτούμενου χώρου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παρ. 7, 8 και 9 του άρθρου 53.

4. Για τον υπολογισμό των πάγιων και αναλογικών μισθωμάτων που προέρχονται από την εκμίσθωση δημοτικών λατομείων ισχύουν οι παρ. 4 και 5 του άρθρου 45. Τα μισθώματα αυτά, βεβαιώνονται και εισπράττονται από τον οικείο δήμο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Αν κατά την πρόοδο της εκμετάλλευσης διαπιστωθεί ότι δεν υφίστανται πλέον κατάλληλα πετρώματα για την παραγωγή της συγκεκριμένης κατηγορίας ορυκτού, για την οποία έγινε η μίσθωση, αλλά υπάρχει δυνατότητα εκμετάλλευσης άλλης κατηγορίας ορυκτών, ισχύουν όσα προβλέπονται στην παρ. 11 του άρθρου 53.

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 12 και 13 του άρθρου 53 έχουν ανάλογη εφαρμογή και στα λατομεία επί δημοτικών εκτάσεων.

7. Όπου στις παραγράφους 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11 και 12 του άρθρου 53 αναφέρεται το Δημόσιο ή ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τα δημοτικά λατομεία νοούνται ο οικείος δήμος και ο δήμαρχος αντιστοίχως.

Άρθρο 55
Προστασία και αποκατάσταση περιβάλλοντος λατομείων

1. Οι εκμεταλλευτές των λατομείων οφείλουν να αποκαταστήσουν τους λατομικούς χώρους στους οποίους δραστηριοποιούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εγκεκριμένη για το σκοπό αυτό μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τους περιβαλλοντικούς όρους του εκάστοτε έργου.

Η αποκατάσταση αυτή πραγματοποιείται σταδιακά εντός του χρόνου ισχύος της νόμιμης λειτουργίας. Ειδικώς, για τα λατομεία αδρανών υλικών που λειτουργούν για την εκτέλεση δημοσίων έργων της περίπτωσης γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 52, καθώς και τα λατομεία της παρ. 4 του άρθρου 51, η χρονική διάρκεια της αποκατάστασης καθορίζεται από τις σχετικές αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 45.

2. Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων, που απορρέουν από τις αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), απαιτείται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής αορίστου χρονικής ισχύος από τον ενδιαφερόμενο στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Το ύψος του ποσού της εγγυητικής επιστολής καθορίζεται με βάση το ποσό που αναφέρεται ως δαπάνη αποκατάστασης περιβάλλοντος στις ανωτέρω αποφάσεις. Για τους εκμεταλλευτές λατομείων μαρμάρων και φυσικών λίθων, βιομηχανικών ορυκτών και αδρανών υλικών που έχουν καταβάλει εγγυητική επιστολή για την αποκατάσταση της έκτασης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εφαρμόζεται το τελευταίο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 45 του ν. 998/1979 (Α΄ 289), όπως ισχύει.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του εκμεταλλευτή στις υποχρεώσεις για τις οποίες εκδόθηκε η εγγυητική επιστολή, ανεξάρτητα από τις προβλεπόμενες κυρώσεις από τις διατάξεις του παρόντος, η εγγυητική επιστολή καταπίπτει υπέρ ειδικού λογαριασμού που δημιουργείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπό τη διαχείριση του Πράσινου Ταμείου, ο οποίος αφορά αποκλειστικά σε έργα αποκατάστασης λατομείων. Αν η εκμετάλλευση πραγματοποιήθηκε σε εκτάσεις που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία, το ποσό αποδίδεται στις δασικές υπηρεσίες, για την αποκατάσταση του δασογενούς περιβάλλοντος.

Λύση της σύμβασης μίσθωσης των λειτουργούντων λατομείων συνεπάγεται και την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής για την αποκατάσταση, κατά το μέρος της που αναλογεί στο μη αποκατασταθέν τμήμα.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ύψους της εγγυητικής επιστολής, η διαδικασία αντικατάστασης και κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής, η διαδικασία απόδοσης στον ειδικό λογαριασμό καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα εφαρμογής των ανωτέρω εδαφίων.

3. Η μη πραγματοποίηση της αποκατάστασης λατομείων όπως αυτή ορίζεται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, συνεπάγεται την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 30 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160). Οι περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των λατομείων με τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτές ορίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 4014/2011(Α΄209).

4. Η αποκατάσταση του περιβάλλοντος των λατομείων που διακόπτουν τη λειτουργία τους χωρίς υπαιτιότητα του έχοντος την εκμετάλλευσή τους, πραγματοποιείται από τον εκμεταλλευτή σύμφωνα με ειδική μελέτη, οι προδιαγραφές και το χρονοδιάγραμμα της οποίας ορίζονται Δ10/Φ68/οικ. 4437/1.3.2001 κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και των Υφυπουργών Ανάπτυξης και Γεωργίας (Β΄244).

Τα λατομεία του ανωτέρω εδαφίου παύουν οριστικά τη λειτουργία τους μετά το πέρας του οριζόμενου από την ειδική μελέτη χρόνου, εντός του οποίου ολοκληρώνεται η αποκατάσταση. Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη.

5. Ο έλεγχος της αποκατάστασης γίνεται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας, πλην των δασικών εκτάσεων, τις οποίες σύμφωνα με το ν. 998/1979 (Α΄289) διαχειρίζονται οι δασικές υπηρεσίες.

Η μη αποκατάσταση λατομικού χώρου, μετά το πέρας της εκμετάλλευσης, όπως αυτή ορίζεται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, συνεπάγεται, πέραν των προβλεπόμενων στην παρ. 3, την υποχρεωτική κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας και την επιβολή σε βάρος του δικαιούχου από την αρμόδια δασική αρχή των ποινών της παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 998/1979. Η δασική έκταση που δεν έχει αποκατασταθεί από τον υπόχρεο αποκαθίσταται από τη δασική υπηρεσία σύμφωνα με το ύψος της εγγυητικής επιστολής που καταπίπτει υπέρ του ειδικού λογαριασμού της παρ. 2. Οι ιδιοκτήτες ή διακάτοχοι, αν πρόκειται για ιδιωτικές ή διακατεχόμενες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις αντίστοιχα, υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την ακώλυτη διακίνηση των συνεργείων, μηχανημάτων και υλικών, που χρησιμοποιούνται για την αποκατάσταση και να μεριμνούν για τη διατήρηση των εκτελούμενων έργων. Σε αντίθετη περίπτωση υποχρεούνται στην άμεση αποκατάσταση του έργου.

Αν στην έκταση εντοπιστεί κοίτασμα που μπορεί να αξιοποιηθεί, αυτή δεν κηρύσσεται ως αναδασωτέα και ο λατομικός χώρος τίθεται σε δημοπρασία. Αν δεν υπάρξει εκδήλωση ενδιαφέροντος για την εκμετάλλευση του χώρου αυτού μέσα σε τρία (3) έτη από την προθεσμία της παραγράφου 2δ΄ του άρθρου 50, τότε η έκταση του λατομικού χώρου κηρύσσεται υποχρεωτικά ως αναδασωτέα.

6. Επιτρέπεται η εγκατάσταση μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.) εντός λειτουργούντων λατομείων, ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους, μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων και αδειών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και για τους σκοπούς του επόμενου εδαφίου. Η εγκατάσταση πραγματοποιείται ύστερα από συναίνεση ή σύμπραξη των εκμεταλλευτών των λατομείων αυτών, των οποίων δεν πρέπει να παρεμποδίζεται η εκμετάλλευση, ούτε να δεσμεύονται αποθέματα των κοιτασμάτων.

Τα αδρανή προϊόντα ή τα κατάλοιπα που προκύπτουν από την επεξεργασία των Α.Ε.Κ.Κ., μπορεί να αξιοποιούνται και για την αποκατάσταση των λατομικών χώρων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις εγκεκριμένες μελέτες του λατομείου (τεχνική και περιβαλλοντικών επιπτώσεων) στις οποίες τεκμηριώνεται και η συνδρομή των προϋποθέσεων του προηγουμένου εδαφίου.

7. Ο εκμεταλλευτής ενός λατομείου δικαιούται, μέσα σε εύλογη προθεσμία, να αποκομίσει από τον πρώην λατομικό χώρο του οποίου έχει λήξει η εκμετάλλευση, υλικά τα οποία έχουν εξορυχθεί κατά τη διάρκεια της νόμιμης περιόδου λειτουργίας του λατομείου.

Προς τούτο απαιτείται σχετική έγκριση από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση, στην οποία ορίζεται η ποσότητα και η ποιότητα των νομίμως εξορυχθέντων υλικών, η θέση τους, οι όροι καθώς και ο χρόνος για την αποκομιδή τους, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, από τη λήξη ή με οποιονδήποτε τρόπο παύση της εκμετάλλευσης, με δυνατότητα ανανέωσης για έξι (6) επιπλέον μήνες. Κατά το χρόνο αυτό επιτρέπεται η λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας του λατομείου με τους πλέον πρόσφατους περιβαλλοντικούς όρους που ίσχυαν μέχρι την με οποιονδήποτε τρόπο λήξη της εκμετάλλευσης. Η ανωτέρω έγκριση, συνοδευόμενη από τοπογραφικό σχεδιάγραμμα στο οποίο αποτυπώνονται τα ανωτέρω στοιχεία των εν λόγω υλικών, κοινοποιείται και στο αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Κατά το χρονικό διάστημα αποκομιδής των εξορυγμένων υλικών, ο εκμεταλλευτής υποχρεούται να καταβάλει το ειδικό τέλος υπέρ Ο.Τ.Α., όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 62, καθώς και στον ιδιοκτήτη της έκτασης του χώρου εκμετάλλευσης το αναλογικό μίσθωμα.

Μετά την παρέλευση του ως άνω χρονικού διαστήματος τα εξορυχθέντα υλικά που τυχόν παραμένουν στο χώρο περιέρχονται στην κυριότητα του ιδιοκτήτη της έκτασης. Σε περίπτωση λατομείου σε δημόσια έκταση εκποιούνται από το Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η περαιτέρω νόμιμη αξιοποίηση των εξορυχθέντων υλικών που παραμένουν στα λατομεία δεν εμπίπτει στις διατάξεις του παρόντος και πραγματοποιείται με ευθύνη του ιδιοκτήτη του χώρου.

Άρθρο 56
Εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρομηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού

1.α. Η εγκατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού εντός λατομικών χώρων, με σκοπό την επεξεργα-

σία (μηχανική, εμπλουτισμού, παραγωγής κονιαμάτων, σκυροδεμάτων, ασφαλτομιγμάτων, ασβέστου και λοιπές κατεργασίες) των λατομικών ορυκτών, του απαραίτητου βοηθητικού εξοπλισμού όπως αντλιών και συστημάτων αερισμού υπογείων, καθώς και άδειας κατασκευής των απαιτουμένων για την εγκατάσταση αυτή τεχνικών δομικών έργων όπως βάσεων έδρασης, κατασκευών για την τροφοδοσία και την αποθήκευση χύδην στερεών υλικών-σιλό, βάθρων και μεταλλικών ικριωμάτων με ή χωρίς τη χρήση οπλισμένου σκυροδέματος, υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 65 του ν. 4442/2016. Η εγκατάσταση του εξοπλισμού μπορεί να αρχίσει μόνο μετά την υποβολή της γνωστοποίησης στην αρμόδια υπηρεσία.

Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις που εγκαθίστανται και λειτουργούν για την εξυπηρέτηση των αναγκών λατομείων, τμήμα των οποίων βρίσκεται εντός του λατομικού χώρου και το υπόλοιπο εκτός αυτού, θεωρούνται ως ενιαίο σύνολο και αντιμετωπίζονται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για το τμήμα αυτό όπου είναι εγκατεστημένο το μεγαλύτερο ποσοστό της ισχύος τους.

β. Για την εγκατάσταση και λειτουργία εντός λατομικών και μεταλλευτικών χώρων αποθηκών εκρηκτικών υλών, απαιτείται άδεια η οποία χορηγείται σύμφωνα με τα άρθρα 105 και 106 του ΚΜΛΕ από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας περιφέρειας.

γ. Η λειτουργία εγκαταστάσεων, οι οποίες βρίσκονται πάνω σε οχήματα μέσα σε λατομικούς χώρους και μεταλλεία και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ANFO ή SLURRIES ή γαλακτωμάτων, επιτρέπεται μόνον ύστερα από άδεια, η οποία χορηγείται από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας περιφέρειας σύμφωνα με τα άρθρα 53 και 107 του ΚΜΛΕ.

2. Η λειτουργία των εγκαταστάσεων του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 4442/2016 και μπορεί να αρχίσει μόνο μετά την υποβολή της.

3. Η διάρκεια της λειτουργίας των εγκαταστάσεων των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παρ. 1, ορίζεται ίση με τη διάρκεια ισχύος της εκμετάλλευσης του υφιστάμενου λατομείου. Επιτρέπεται η επέκταση και η παράταση της λειτουργίας των εγκαταστάσεων του προηγούμενου εδαφίου, με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για την αρχική εγκατάσταση και λειτουργία τους.

4 Τα κινητά -μεταθετά μηχανήματα εξόρυξης, φόρτωσης, μεταφοράς και φωτισμού, καθώς και τα κινητά μηχανήματα επεξεργασίας των λατομικών ορυκτών πρέπει να είναι εφοδιασμένα με άδεια κυκλοφορίας μηχανήματος έργου (Μ.Ε.) και εγκεκριμένο ειδικό κανονισμό ασφαλείας του άρθρου 48 του ΚΜΛΕ.

5. Η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων, που εξυπηρετούν τις ανάγκες της εκμετάλλευσης και επεξεργασίας λατομικών ορυκτών, καθώς και η ανέγερση προχείρων ή κινητών καταλυμάτων της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του ΚΜΛΕ εντός των ως άνω χώρων διέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 161 του ν.δ. 210/1973 (Α΄277).

Άρθρο 57
Απαλλοτρίωση ξένης ιδιοκτησίας

1. Η εκμετάλλευση των λατομείων μαρμάρων, φυσικών λίθων και βιομηχανικών ορυκτών, αδρανών υλικών εντός λατομικών περιοχών και των κατ΄ εξαίρεση εκτός των περιοχών τούτων λατομείων της παραγράφου 2 του άρθρου 52, χαρακτηρίζεται ως δημοσίας ωφελείας.

2. Αν για την εκμετάλλευση των λατομείων της προηγουμένης παραγράφου είναι αναγκαία η χρησιμοποίηση ξένης ιδιοκτησίας, ο εκμεταλλευτής του λατομείου υποχρεούται να επιδιώξει τη συναίνεση του ιδιοκτήτη. Σε περίπτωση μη παροχής συναίνεσης, επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση του συνόλου ή μέρους της ξένης ιδιοκτησίας για την κατασκευή δρόμων εξωτερικής προσπέλασης.

Ειδικά για τα λατομεία μαρμάρων και βιομηχανικών ορυκτών των περιπτώσεων α΄ και γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 43, εκτός των ανωτέρω έργων, επιτρέπεται η απαλλοτρίωση για επέκταση των κεντρικών δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος και επικοινωνιών, ανέγερση εγκαταστάσεων επεξεργασίας των εξορυσσομένων ορυκτών υλών, κατασκευή υποδομών υδροδότησης, αποθηκών και λοιπών εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες εκμετάλλευσης των συγκεκριμένων λατομείων.

Στις απαλλοτριούμενες εκτάσεις απαγορεύεται η διενέργεια εξορυκτικών εργασιών.

Οι απαλλοτριώσεις των ανωτέρω παραγράφων γίνονται με αίτηση και με δαπάνες του εκμεταλλευτή του λατομείου και υπέρ του ιδιοκτήτη του λατομείου. Για την σκοπιμότητα της απαλλοτρίωσης και τον προσδιορισμό της έκτασης που απαιτείται, αποφαίνεται το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι απαλλοτριώσεις για μεν τις περιπτώσεις ακινήτων τα οποία εξυπηρετούν τις ανάγκες εκμετάλλευσης λατομείων μαρμάρων και βιομηχανικών ορυκτών των περιπτώσεων α΄ και γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 43 αντίστοιχα, κηρύσσονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για δε τις περιπτώσεις των λατομείων αδρανών υλικών με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 128 έως και 138 του ν.δ. 210/1973. Οι απαλλοτριωτικές αποφάσεις δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Αν δεν εκτελεστούν τα έργα, για τα οποία έχει πραγματοποιηθεί η απαλλοτρίωση, εντός τετραετίας από τη συντέλεσή της ή αν η ιδιοκτησία που απαλλοτριώθηκε χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς, η συντελεσμένη απαλλοτρίωση ανακαλείται.

Η απαλλοτρίωση ανακαλείται και στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι στην έκταση που έχει απαλλοτριωθεί πραγματοποιείται εξόρυξη ή απόληψη λατομικών ορυκτών. Στην περίπτωση αυτή, ανεξαρτήτως άλλων προβλεπόμενων κυρώσεων, επιβάλλεται από την αρμόδια υπηρεσία και χρηματικό πρόστιμο ίσο με την καταβληθείσα αποζημίωση της απαλλοτριωθείσας έκτασης, υπέρ του ειδικού λογαριασμού της παρ. 2 άρθρου 55, ο οποίος δημιουργείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος

και Ενέργειας υπό τη διαχείριση του Πράσινου Ταμείου με σκοπό την αποκατάστασή της.

4. Αν για την εκμετάλλευση λατομείου οποιασδήποτε κατηγορίας λατομικών ορυκτών κριθεί απαραίτητη η χρήση άλλης ιδιοκτησίας, η οποία ανήκει στον ιδιοκτήτη του λατομείου, ο εκμεταλλευτής δικαιούται να ζητήσει την παραχώρηση κατά χρήση της έκτασης για όλη τη διάρκεια της εκμετάλλευσης. Για την αναγκαιότητα της χρήσης της κατά τα άνω ιδιοκτησίας και της απαραίτητης έκτασης αποφαίνεται το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η αποζημίωση για τη χρήση της ιδιοκτησίας αυτής καθορίζεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο του τόπου του λατομείου και η χρήση της έκτασης επιτρέπεται αμέσως μόλις καταβληθεί η αποζημίωση που θα καθοριστεί.

5. Δημόσιες εκτάσεις, που κρίνονται αναγκαίες για την εκμετάλλευση λατομείων οποιασδήποτε κατηγορίας ορυκτών, κατά τα ανωτέρω, μπορούν να παραχωρούνται κατά χρήση στους εκμεταλλευτές, σύμφωνα με τη διαδικασία της προηγουμένης παραγράφου.

Άρθρο 58
Υποχρεώσεις εκμεταλλευτή

1. Ο εκμεταλλευτής λατομείου υποχρεούται να διενεργεί την εκμετάλλευση σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τεχνικής και να τηρεί τους όρους των εγκρίσεων που έχουν χορηγηθεί, ειδικότερα της απόφασης για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και της τεχνικής μελέτης, καθώς και τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του ΚΜΛΕ.

2. Ο εκμεταλλευτής λατομείου υποχρεούται να υποβάλλει για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τις 30 Απριλίου του επομένου έτους, δελτίο δραστηριότητας, ανάλογα με το εκμεταλλευόμενο ορυκτό. Στο δελτίο δραστηριότητας περιλαμβάνονται περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής σημασίας πληροφορίες και ιδίως νομιμοποιητικά στοιχεία του λατομείου, στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό, στοιχεία ασφάλειας και ατυχημάτων, στοιχεία για τις καταναλώσεις φυσικών πόρων, πετρελαιοειδών, εκρηκτικών και ενέργειας, τη διαχείριση αποβλήτων και τις αποκαταστημένες εκτάσεις, την παραγωγή, επεξεργασία και διακίνηση των προϊόντων, τις επενδύσεις, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο απαραίτητο για την υπηρεσία.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται το ακριβές περιεχόμενο των δελτίων δραστηριότητας καθώς και τα στοιχεία που οι κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες υποχρεούνται να γνωστοποιούν στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Σε περίπτωση μη εκμετάλλευσης λατομείου ή μη διενέργειας ερευνών αντί του ανωτέρω δελτίου υποβάλλεται μέχρι τις 30 Απριλίου κάθε έτους δήλωση απραξίας, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι της απραξίας. Η δήλωση αυτή συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα απαραίτητα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη βασιμότητα των προβαλλομένων λόγων.

Η υποχρέωση υποβολής δελτίου δραστηριότητας ή δήλωσης απραξίας υφίσταται και αν δεν συμπληρώνεται πλήρες ημερολογιακό έτος εκμετάλλευσης.

Το δελτίο δραστηριότητας ή η δήλωση απραξίας υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην αρμόδια υπηρεσία για την τήρηση των συγκεντρωτικών στοιχείων της Γενικής Διεύθυνσης Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που προβλέπεται στην παρ. 7, το δελτίο δραστηριότητας ή η δήλωση απραξίας υποβάλλεται σε δύο αντίτυπα, ένα στο αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ένα στην ανωτέρω Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου. Για τα λατομεία που λειτουργούν σε δημόσιες εκτάσεις το δελτίο δραστηριότητας ή η δήλωση απραξίας υποβάλλεται και στην αρμόδια για τις μισθώσεις υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

3. Ο εκμεταλλευτής λατομείου υποχρεούται να υποβάλλει στο αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για κάθε ημερολογιακό έτος και μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους, τοπογραφικό σχεδιάγραμμα που πληροί τις προδιαγραφές της ισχύουσας νομοθεσίας και είναι υπογεγραμμένο από αρμόδιο μηχανικό. Μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που προβλέπεται στην παρ. 7, το τοπογραφικό σχεδιάγραμμα υποβάλλεται σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή. Το τοπογραφικό σχεδιάγραμμα πρέπει να είναι σε κλίμακα 1:1000 ή 1:2000, ή άλλη κατάλληλη κλίμακα ώστε να εμφανίζονται πλήρως και ευκρινώς όλα τα συμπεριλαμβανόμενα στοιχεία, να περιλαμβάνει πλήρη υψομετρική και οριζοντιογραφική αποτύπωση όχι παλαιότερη των έξι μηνών από την ημερομηνία υποβολής, να είναι εξαρτημένο από το σύστημα αναφοράς ΕΓΣΑ ΄87 και να περιλαμβάνει αναλυτικό υπόμνημα. Στο σχεδιάγραμμα αποτυπώνονται και σημειώνονται τα όρια του λατομικού χώρου, της εγκεκριμένης τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης, της απόφασης για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), την έγκριση επέμβασης αν τα όρια αυτά είναι διαφορετικά από τα όρια της ΑΕΠΟ, οι βαθμίδες εξόρυξης, οι εκσκαφές και οι διαμορφώσεις του λατομικού χώρου, τα κτίρια και οι εγκαταστάσεις μέσα σε αυτόν, οι εσωτερικοί δρόμοι, κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με την εκμετάλλευση και την ασφάλεια εργασιών, καθώς και οι αποθέσεις και επεμβάσεις σε απόσταση μικρότερη των εκατό (100) μέτρων εκτός των ορίων του χώρου της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης. Ειδικά στην περίπτωση των υπόγειων έργων, επιπλέον των ανωτέρω, αποτυπώνονται και σημειώνονται όλες οι υπόγειες εργασίες, υλοποιημένες και σχεδιαζόμενες, οι ενεργοί και οι εξοφλημένοι χώροι, οι κύριες στοές, τα φρέατα, τα κεκλιμένα, οι έξοδοι και οι διαδρομές διαφυγής, τα δίκτυα μεταφοράς, τηλεφώνου, φωτισμού και αερισμού, οι εγκαταστάσεις, οι αποθήκες εκρηκτικών υλών και καψυλίων, τα καταφύγια και τα σημεία παροχής πρώτων βοηθειών, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με την εκμετάλλευση και την ασφάλεια εργασιών.

Η υποχρέωση υποβολής τοπογραφικού σχεδιαγράμματος υφίσταται και αν δεν συμπληρώνεται πλήρες ημερολογιακό έτος εκμετάλλευσης.

Αν υποβληθεί δήλωση απραξίας, ο εκμεταλλευτής δεν υποχρεούται να υποβάλει τοπογραφικό σχεδιάγραμμα για το συγκεκριμένο έτος.

4. Στους εκμεταλλευτές που δεν υποβάλλουν τα προβλεπόμενα από το παρόν άρθρο δελτία δραστηριότητας ή δηλώσεις απραξίας ή τοπογραφικά σχεδιαγράμματα μέχρι την προβλεφθείσα ημερομηνία ή υποβάλλουν ανακριβή στοιχεία, καθώς και σε όσους δεν συμπληρώνουν, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την πρόσκληση του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ελλιπή στοιχεία των δελτίων, δηλώσεων και τοπογραφικών σχεδιαγραμμάτων που έχουν υποβληθεί εμπροθέσμως επιβάλλεται πρόστιμο από την αρμόδια υπηρεσία. Προς τούτο συντάσσεται και αποστέλλεται στο Δημόσιο Ταμείο τίτλος βεβαίωσης (χρηματικός κατάλογος) για την είσπραξή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

Το ύψος του προστίμου υπολογίζεται με βάση τη διαδικασία της παρ. 3 του άρθρου 59.

5. Ο εκμεταλλευτής λατομείου, σε κάθε περίπτωση οριστικής διακοπής της εκμετάλλευσης, πέραν των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου 55, υποχρεούται να απομακρύνει από το χώρο του λατομείου τυχόν προϊόντα, τα πάσης φύσεως υλικά και απορρίμματα, που μπορεί να ρυπαίνουν το περιβάλλον και να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των περιοίκων και των διερχομένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΜΛΕ και τις τυχόν πρόσθετες εντολές του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στις δασικού χαρακτήρα ή στις δημόσιες χορτολιβαδικές εκτάσεις ο εκμεταλλευτής υποχρεούται να αποξηλώσει τις πάσης φύσεως εγκαταστάσεις σύμφωνα με τις οδηγίες της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας. Αν δεν συμμορφωθεί, καταπίπτει η σχετική προς τούτο εγγυητική επιστολή υπέρ του ειδικού λογαριασμού της παρ. 2 του άρθρου 55, ο οποίος δημιουργείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπό τη διαχείριση του Πράσινου Ταμείου.

6. Απαγορεύεται η μεταφορά εκτός του λατομικού χώρου λατομικών προϊόντων με φορτηγά οχήματα, αν δεν καλύπτεται το φορτίο τους με ειδικό κάλυμμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

Σε εκμεταλλευτές που επιτρέπουν τη μεταφορά λατομικών προϊόντων, πλην αποκλειστικά ογκομαρμάρων ή ογκολίθων, κατά παράβαση του ανωτέρω εδαφίου, επιβάλλονται οι κυρώσεις της παρ. 3 του άρθρου 59.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η υποχρεωτική ηλεκτρονική καταχώρηση ή η υποβολή, μέσω κατάλληλου Πληροφοριακού Συστήματος, εγγράφων, δηλώσεων, αρχείων, καταστάσεων, κανονισμών, βιβλίων, τοπογραφικών ή οποιονδήποτε άλλων στοιχείων οφείλει κατά τη λατομική και μεταλλευτική νομοθεσία να τηρεί ή να υποβάλλει ο εκμεταλλευτής σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που θα προσφέρονται προς τους ενδιαφερόμενους, οι όροι πρόσβασης στο Πληροφοριακό Σύστημα και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες, η διαδικασία καταχώρισης ή υποβολής στοιχείων, οι τεχνικές προδιαγραφές των προς υποβολή στοιχείων, καθώς και κάθε άλλο θέμα που σχετίζεται με την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων.

Άρθρο 59
Εποπτεία, έλεγχος της εκμετάλλευσης και κυρώσεις

1. Η εκμετάλλευση των λατομείων τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ασκεί τον έλεγχο των λατομείων, ελέγχει την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του ΚΜΛΕ για την έρευνα και εκμετάλλευση των λατομείων και τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας των προϊόντων τους μέσα στους αντίστοιχους λατομικούς χώρους. Ελέγχει επίσης την εφαρμογή της εγκεκριμένης τεχνικής μελέτης και διατάσσει την τροποποίησή της, επιβάλλοντας σε όσους διενεργούν την έρευνα και εκμετάλλευση, τα απαιτούμενα συμπληρωματικά μέτρα για την ορθολογική έρευνα και εκμετάλλευση των λατομείων και την ασφάλεια των έργων, της ζωής και της υγείας των εργαζομένων, των περιοίκων και των διερχομένων.

Ειδικώς, για τα θέματα τήρησης των αποφάσεων για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), καθώς και γενικότερα για θέματα αποκατάστασης του περιβάλλοντος των λατομείων που λειτουργούν και διαχείρισης των εξορυκτικών αποβλήτων ο έλεγχος ασκείται από τις αρμόδιες αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 20 του ν. 4014/2011.

3. Κάθε παράβαση από τον εκμεταλλευτή των διατάξεων του ΚΜΛΕ, των εντολών του Προϊσταμένου του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και κάθε παράβαση των παραγράφων 4 και 6 του άρθρου 58 τιμωρείται με χρηματικό πρόστιμο από τριακόσια (300) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, που επιβάλλεται με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο οποίος συντάσσει και αποστέλλει στο Δημόσιο Ταμείο τίτλο βεβαίωσης (χρηματικό κατάλογο) για την είσπραξή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

Το ύψος του προστίμου ανά παράβαση εξαρτάται από τρεις συντελεστές: 1) τη σοβαρότητα της παράβασης (σ), 2) την υποτροπή (ε) και 3) τον αριθμό εργαζομένων του εργοταξίου (α).

Η επιλογή του συντελεστή σ γίνεται κατά την κρίση των Επιθεωρητών Μεταλλείων με τη βοήθεια του Πίνακα 1:

Πίνακας 1

Σοβαρότητα	Συντελεστής σ
Χαμηλή	1
Σημαντική	4
Υψηλή	9

Η επιλογή του συντελεστή ε γίνεται με τη βοήθεια του Πίνακα 2:

Πίνακας 2

Επαναληπτικότητα	Συντελεστής ε
Η παράβαση δεν έχει επαναληφθεί	1
Η παράβαση έχει επαναληφθεί μία φορά	5
Η παράβαση έχει επαναληφθεί περισσότερες από μία φορές	10

Η επιλογή του συντελεστή α γίνεται με τη βοήθεια του Πίνακα 3:

Πίνακας 3

Αριθμός εργαζομένων στο εργοτάξιο	Συντελεστής α
0-3	1
4-20	3
21-50	6
> 50	9

Ο αριθμός εργαζομένων περιλαμβάνει το σύνολο του προσωπικού που απασχολείται στο εργοτάξιο με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ακόμη και με υπεργολαβία.

Για τον προσδιορισμό του προστίμου π, υπολογίζονται αρχικά τα μόρια της παράβασης (μπ), που προκύπτουν ως το γινόμενο των τριών συντελεστών:

μπ = σ · ε · α

Στη συνέχεια, με βάση τα υπολογισμένα μόρια της παράβασης μπ, επιλέγεται η κλίμακα προσδιορισμού του προστίμου από τον Πίνακα 4, το ύψος του προς υποβολή προστίμου:

Πίνακας 4

Κλίμακα	Μόρια παράβασης μπ	Ύψος προστίμου π (€)
1	1 - 5	300 - 1.500
2	6 - 15	1.501 - 3.000
3	16 - 35	3.001 - 5.000
4	36 - 75	5.001 - 8.000
5	76 - 155	8.001 - 12.000
6	156 - 315	12.001 - 16.000
7	> 315	16.001 - 20.000

4. Κατ’ εξαίρεση, αποκλειστικά στην περίπτωση παραβάσεων χαμηλής σοβαρότητας που δεν έχουν τελεστεί καθ’ υποτροπή (συντελεστής ε = 1), μπορεί ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, να επιβάλει στον εκμεταλλευτή το μέτρο της έγγραφης σύστασης προς συμμόρφωση αντί των ανωτέρω χρηματικών προστίμων. Στην έγγραφη σύσταση ορίζονται οι ενέργειες στις οποίες οφείλει να προβεί ο εκμεταλλευτής, καθώς και συγκεκριμένη χρονική προθεσμία ολοκλήρωσής τους. Μετά το πέρας της προθεσμίας ελέγχεται με κάθε πρόσφορο μέσο από το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας η συμμόρφωσή του. Για κάθε παράβαση για την οποία μετά τον ανωτέρω έλεγχο δεν τεκμηριώνεται πλήρης συμμόρφωση, επιβάλλεται η μέγιστη τιμή του εύρους προστίμου (π) της κλίμακας του ανωτέρω Πίνακα 4 στην οποία κατατάσσονται τα μόρια (μπ) της παράβασης.

5. Ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μπορεί, με πλήρως αιτιολογημένη απόφασή του, που κοινοποιείται στον εκμεταλλευτή και στην αρμόδια Αστυνομική Αρχή, να επιβάλει περιοριστικά μέτρα στην έρευνα ή εκμετάλλευση του λατομείου, ιδίως δε την προσωρινή ή οριστική διακοπή του συνόλου ή μέρους των εργασιών έρευνας ή εκμετάλλευσης, στις περιπτώσεις παραβάσεων της παρ. 3, κατά τις οποίες τίθεται σε κίνδυνο η ζωή και η υγεία των εργαζομένων, των περιοίκων και των διερχομένων ή η ασφάλεια κτισμάτων, έργων κοινής ωφελείας ή διενεργείται ανορθολογική εκμετάλλευση κατά παράβαση των διατάξεων του ΚΜΛΕ, καθώς και αν δεν υπάρχουν σε ισχύ εγκεκριμένοι περιβαλλοντικοί όροι της εκμετάλλευσης. Στην απόφαση αυτή ορίζονται τα συγκεκριμένα περιοριστικά μέτρα, τα μέτρα για την ασφαλή λειτουργία του λατομείου και οι προθεσμίες συμμόρφωσης του εκμεταλλευτή προς τα μέτρα αυτά.

6. Όποιος εκμεταλλεύεται ή εξορύσσει ή αποκομίζει λατομικά ορυκτά χωρίς να έχει τις προϋποθέσεις άσκησης του σχετικού δικαιώματος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, τιμωρείται ποινικώς με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και διοικητικώς με χρηματικό πρόστιμο από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ έως διακόσιες εβδομήντα χιλιάδες (270.000) ευρώ, που επιβάλλεται με απόφαση του Προϊστάμενου του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και βεβαιώνεται και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Η ανωτέρω διοικητική κύρωση επιβάλλεται ανεξαρτήτως της ενδεχόμενης επιβολής κυρώσεων για τα παραπτώματα του άρθρου 67 του ν. 4442/2016.

Η διαπίστωση των παραβάσεων μπορεί να γίνεται από το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τις Αστυνομικές Αρχές, τις δασικές ή άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενημερώνουν αμελλητί στο ως άνω αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης, παρέχοντας τα στοιχεία του παραβάτη, καθώς και πληροφορίες για τα μέσα που χρησιμοποίησε σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα 1.

Το ύψος της εν λόγω επιβαλλόμενης διοικητικής κύρωσης είναι ανάλογο με την υποτροπή και τη σοβαρότητα της παράβασης, υπολογίζεται δε ως εξής:

www.ggtg.gr

1) Αν πρόκειται για παράβαση που τελείται για πρώτη φορά, ανάλογα με τα μέσα που χρησιμοποίησε ο παραβάτης επιβάλλεται αρχικό πρόστιμο, σύμφωνα με τον Πίνακα 1.

Ταξινόμηση παράβασης	Ύψος προστίμου (€)
Χειρωνακτικές εργασίες ή χρήση μηχανικού εξοπλισμού εξόρυξης - φόρτωσης - μεταφοράς	15.000 ≤π₀ ≤30.000
Χρήση μηχανικού εξοπλισμού επεξεργασίας	20.000 ≤π₀ ≤60.000
Χρήση εκρηκτικών υλών	30.000 ≤π₀ ≤90.000

Αν η παράβαση μπορεί να ταξινομηθεί σε περισσότερες από μία κατηγορίες του Πίνακα 1, τότε το πρόστιμο υπολογίζεται με βάση τη σοβαρότερη από αυτές.

2) Αν πρόκειται για παράβαση που έχει τελεστεί για περισσότερες από μία φορές, το πρόστιμο υπολογίζεται ως η μέγιστη τιμή: 1) του τριπλάσιου του προστίμου που είχε επιβληθεί στην αμέσως προηγούμενη παράβαση ή 2) του μέγιστου ποσού που αντιστοιχεί στην κατηγορία στην οποία ταξινομείται η τρέχουσα παράβαση με βάση τον Πίνακα 1.

Τα παρανόμως παραχθέντα λατομικά προϊόντα περιέρχονται στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση, εφόσον προέρχονται από δημόσιο χώρο ή στην οικεία Περιφέρεια σε κάθε άλλη περίπτωση. Τα υλικά αυτά, καταρχήν, χρησιμοποιούνται για την επαναφορά του αναγλύφου και την αποκατάσταση του χώρου και τα εναπομείναντα εκποιούνται με πλειοδοτική δημοπρασία από την κατά περίπτωση αρμόδια για τη διαχείρισή τους υπηρεσία, στην οποία περιέρχεται το προκύπτον από την εκποίηση τίμημα.

Σε περίπτωση καθ΄ υποτροπή τέλεσης της παράβασης, με την απόφαση επιβολής προστίμου, διατάσσεται και η σφράγιση των τυχόν υπαρχόντων ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας καθώς και η κατάσχεση του κινητού εξοπλισμού (εξόρυξης, φόρτωσης και μεταφοράς) του διενεργούντος την παράνομη πράξη.

Μετά την απόρριψη της προβλεπόμενης στο άρθρο 61 ενδικοφανούς προσφυγής ή την παρέλευση άπρακτου του χρονικού διαστήματος για την άσκησή της, η απόφαση της επιβολής του προστίμου καθίσταται εκτελεστή και κοινοποιείται στην αρμόδια Περιφέρεια. Ο αρμόδιος Περιφερειάρχης εκδίδει αμελλητί απόφαση, με την οποία συγκροτεί τριμελή επιτροπή, αποτελούμενη από υπαλλήλους της Περιφέρειας, η οποία διενεργεί τη σφράγιση των εγκαταστάσεων που υπάρχουν και την κατάσχεση του κινητού εξοπλισμού.

Η απόφαση για την επιβολή του προστίμου κοινοποιείται και σε όλες τις αρμόδιες αρχές για τις δικές τους ενέργειες ιδίως στην αρμόδια Εισαγγελία Πλημμελειοδικών, στην αρμόδια Αστυνομική Αρχή και στις αρμόδιες δασικές Υπηρεσίες, σε περίπτωση παράνομης εξόρυξης σε δασικές ή δημόσιες χορτολιβαδικές εκτάσεις. Η απόφαση σφράγισης κοινοποιείται και στον πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας για τη διακοπή της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στις εγκαταστάσεις αυτές.

Η εκποίηση του εξοπλισμού πραγματοποιείται από την οικεία Περιφέρεια. Αν ο εξοπλισμός δεν μπορεί να εκποιηθεί, διατίθεται στον οικείο δήμο ή καταστρέφεται με τη σύνταξη πρωτοκόλλου καταστροφής, με ευθύνη της ανωτέρω επιτροπής. Το τίμημα που προκύπτει από την εκποίηση κατατίθεται υπέρ του ειδικού λογαριασμού της παρ. 2 του άρθρου 55. Αν η παράνομη εξόρυξη πραγματοποιήθηκε σε εκτάσεις που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία, το ποσό αποδίδεται στις δασικές υπηρεσίες για την αποκατάσταση του δασογενούς περιβάλλοντος. Ως μεσεγγυούχος και υπεύθυνος για τη φύλαξη των κατασχεμένων υλικών ορίζεται ο Περιφερειάρχης.

7. Οι κυρώσεις της παρ. 6 επιβάλλονται και στις περιπτώσεις διενέργειας, χωρίς σχετική άδεια, αμμοληψιών φυσικών αποθέσεων θραυσμάτων από τις κοίτες και εκβολές ποταμών, χειμάρρων και από τις θαλάσσιες και λιμναίες ακτές, επιπλέον των προβλεπόμενων κυρώσεων της σχετικής νομοθεσίας.

8. Τα πρόστιμα που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου αυτού, πλην εκείνων που αφορούν δημοτικά λατομεία, καθώς και στην παρ. 4 του άρθρου 58 αποδίδονται στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α., στην Περιφέρεια των οποίων λειτουργεί το λατομείο, μετά την αφαίρεση των πιστώσεων που προβλέπονται υπέρ των αρμοδίων Σωμάτων Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην παρ. 3Α του άρθρου 30 του ν. 1650/1986 (Α΄160), όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4409/2016 (Α΄ 136).

Στις περιπτώσεις λατομείων επί δημοτικών εκτάσεων, τα πρόστιμα των παραγράφων 3 και 6, αφαιρούμενων των πιστώσεων υπέρ του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως ανωτέρω, αποδίδονται υπέρ του ειδικού λογαριασμού της παρ. 2 του άρθρου 55. Αν η παράνομη εξόρυξη πραγματοποιήθηκε σε εκτάσεις που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία, το ποσό αποδίδεται στις δασικές Υπηρεσίες, για την αποκατάσταση του δασογενούς περιβάλλοντος.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να αναπροσαρμόζονται οι κλίμακες του Πίνακα 4 της παρ. 3 και του Πίνακα 1 της παρ. 6, καθώς και το ύψος των προστίμων που προβλέπονται στις παρ. 3 και 6, έως διπλασιασμού.

10. Για τα παραγόμενα από λατομεία αδρανή υλικά ανάλογα με τις χρήσεις για τις οποίες προορίζονται, οι χημικές και φυσικομηχανικές προδιαγραφές, καθώς και η διαδικασία δοκιμών και η μέθοδος ανάλυσης και εκτίμησης των αποτελεσμάτων των δοκιμών αυτών καθορίζονται με κοινές υπουργικές αποφάσεις οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το π.δ. 334/1994 (Α΄176).

Ειδικότερα, οι προδιαγραφές για τα αδρανή τα οποία προορίζονται για δομικά έργα πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές που τίθενται με την κοινή απόφαση 5328/122/2007 του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Ανάπτυξης (Β΄ 386) και τον 305/2011/ΕΕ Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τα Δομικά Προϊόντα (ΕΕ L88 της 4.4.2011).

Αν η αρμόδια αρχή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, η οποία σύμφωνα με το άρθρο 11 του

π.δ. 334/1994 ελέγχει την ορθή χρησιμοποίηση της σήμανσης CE στην αγορά και στους χώρους παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων που φέρουν το σήμα αυτό, διαπιστώσει ότι κατ΄ επανάληψη τίθενται στην κυκλοφορία, πωλούνται, αναλώνονται και προορίζονται για δομικά έργα αδρανή προϊόντα προερχόμενα από λατομεία χωρίς την απαιτούμενη Σήμανση CE ή προϊόντα με ψευδή ή παραπλανητική Σήμανση CE ή αδρανή υλικά τα οποία δεν συμμορφώνονται με τις εθνικές διατάξεις, ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία, ώστε να ανακαλέσει την απόφαση για την έγκριση της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης.

Άρθρο 60
Αναστολή και διακοπή των εργασιών έρευνας και εκμετάλλευσης - Λύση της σύμβασης μίσθωσης

1. Οι εργασίες έρευνας ή εκμετάλλευσης μπορεί να ανασταλούν ή να διακοπούν με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση μιας από τις αρμόδιες υπηρεσίες της παρ. 1 του άρθρου 49 εφόσον κατά τη διάρκεια της έρευνας ή της εκμετάλλευσης προκύψουν απαγορευτικοί της λατομίας λόγοι, οι οποίοι δεν υπήρχαν κατά το στάδιο έναρξης της έρευνας ή εκμετάλλευσης ή για λόγους που αφορούν στο δημόσιο συμφέρον.

2. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην περίπτωση λατομείων επί δημοσίων εκτάσεων ή ο Δήμαρχος στην περίπτωση λατομείων επί δημοτικών εκτάσεων αντίστοιχα, μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση μίσθωσης στις εξής περιπτώσεις:

α) αν διαπιστωθεί ότι ο εκμεταλλευτής δεν τηρεί τους όρους της σύμβασης μίσθωσης,

β) αν εκδοθεί πράξη με την οποία διακόπτονται οριστικά οι εργασίες εκμετάλλευσης και δεν ασκήθηκαν τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις διοικητικά βοηθήματα εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών ή αν αυτά μετά την άσκησή τους απορρίφθηκαν,

3. Η σχετική απόφαση για καταγγελία της σύμβασης, επιδίδεται στο μισθωτή με απόδειξη και κοινοποιείται στην αρμόδια κατά τόπον υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την αρμόδια Αστυνομική Αρχή.

4. Πριν από την αναστολή ή διακοπή των εργασιών της έρευνας ή της εκμετάλλευσης και τη καταγγελία της σύμβασης μίσθωσης ο ενδιαφερόμενος καλείται σε ακρόαση. Η κλήση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης.

5. Ο εκμεταλλευτής λατομείου μπορεί να παραιτείται από την εκμετάλλευση. Σε περίπτωση δημόσιων και δημοτικών εκτάσεων η παραίτηση αυτή καθίσταται οριστική μόνο μετά την αποδοχή της από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή το Δήμο αντίστοιχα αφού διαπιστωθεί η συμμόρφωση του εκμεταλλευτή προς τους περιβαλλοντικούς όρους, τους όρους της Τεχνικής Μελέτης ή και τους όρους της σύμβασης μίσθωσης.

Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 55 και η παρ. 5 του άρθρου 58.

Άρθρο 61
Διοικητικές προσφυγές

1. Κατά των απορριπτικών αποφάσεων του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης που αφορούν σε έγκριση διενέργειας ερευνητικών εργασιών του άρθρου 44 του παρόντος και του άρθρου 59 του ν. 4442/2016 μπορεί να ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή τους.

2. Κατά των αποφάσεων του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδονται κατ΄ εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος και αφορούν σε σύναψη, παράταση, τροποποίηση, καθώς και καταγγελία σύμβασης μίσθωσης μπορεί να ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή τους.

3. Κατά των αποφάσεων του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με τις οποίες επιβάλλονται χρηματικά πρόστιμα ή περιοριστικά μέτρα στην έρευνα και στην εκμετάλλευση, καθώς και προσωρινή ή οριστική διακοπή του συνόλου ή μέρους των εργασιών έρευνας ή εκμετάλλευσης μπορεί να ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή τους αντίστοιχα.

4. Επί των προσφυγών των παρ. 1 έως 3 ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποφαίνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την άσκησή τους. Η προθεσμία άσκησης των προσφυγών, καθώς και η άσκησή τους έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα μόνο αν ασκούνται κατά αποφάσεων που απορρίπτουν την παράταση μισθώσεων, καθώς και κατά αποφάσεων επιβολής χρηματικών προστίμων.

5. Οι αποφάσεις του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που επιβάλλουν πρόστιμα, καθώς και κάθε άλλη διοικητική πράξη στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας επιβολής των προστίμων κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο μέσω ταχυδρομείου με συστημένη επιστολή ή, αν η κοινοποίηση μέσω ταχυδρομείου αποβεί άκαρπη, επιδίδονται από τα αρμόδια κατά τόπους αστυνομικά όργανα. Ειδικώς οι αποφάσεις για την επιβολή των μέτρων ασφαλείας των παρ. 2 και 5 και συστάσεων συμμόρφωσης της παρ. 4 του άρθρου 59, της παρ. 1 του άρθρου 60, καθώς και των πρόσθετων μέτρων της παρ. 4 του άρθρου 3 του ΚΜΛΕ επιδίδονται στον ενδιαφερόμενο μέσω των αρμόδιων Αστυνομικών Τμημάτων.

Αν ο ενδιαφερόμενος ή ο αντίκλητός του δεν βρίσκονται στη διεύθυνση που έχει γνωστοποιηθεί στην αρ-

μόδια υπηρεσία, η επίδοση γίνεται στο Γραμματέα του κατά τόπο αρμόδιου Πρωτοδικείου.

Άρθρο 62
Παράβολα και ειδικό τέλος υπέρ πρωτοβαθμίων Ο.Τ.Α.

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα είδη και τα ποσά των παραβόλων που απαιτούνται για τη χορήγηση οποιασδήποτε έγκρισης που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος ή γενικότερα τη μεταλλευτική και λατομική νομοθεσία καθώς και την άσκηση οποιασδήποτε προσφυγής ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τα οποία μπορεί να αναπροσαρμόζονται.

Ποσοστό των εισπραττόμενων εσόδων από τα ως άνω παράβολα, όπως ορίζεται από την κοινή υπουργική απόφαση του προηγούμενου εδαφίου, εγγράφεται ως πίστωση σε ειδικό κωδικό (ΚΑΕ), που συνιστάται στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για την κάλυψη δαπανών της Γενικής Διεύθυνσης Ορυκτών Πρώτων Υλών (ΓΔΟΠΥ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που σχετίζονται με δράσεις για την ορθολογική αξιοποίηση και βιωσιμότητα της εκμετάλλευσης των ορυκτών πρώτων υλών.

2.α. Οι εκμεταλλευτές λατομείων αδρανών υλικών υποχρεούνται να καταβάλλουν ετησίως ειδικό τέλος υπέρ των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. στην περιοχή των οποίων λειτουργούν τα λατομεία σε δημόσια ή ιδιωτική έκταση. Το τέλος αυτό ορίζεται σε ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%) στην τιμή πώλησης μη επεξεργασμένων προϊόντων ή τέσσερα τοις εκατό (4%) στην τιμή πώλησης των επεξεργασμένων προϊόντων στο δάπεδο του λατομείου.

Ο προσδιορισμός των ποσοτήτων που πωλούνται γίνεται με βάση τα τιμολόγια που υποβάλλει ο εκμεταλλευτής μαζί με συγκεντρωτική κατάσταση με τα στοιχεία πωλήσεων (ποσότητες-τιμές) ή κάθε άλλη πρόσφορη μέθοδο καταμέτρησης των λατομικών προϊόντων, εφόσον κριθεί αναγκαίο, όπως, τοπογραφική επιμέτρηση των ποσοτήτων του εξορυχθέντος πετρώματος, έλεγχο των βιβλίων της επιχείρησης, διασταύρωση των υποβαλλόμενων στοιχείων με τα υποβαλλόμενα σε άλλες υπηρεσίες στοιχεία για τον υπολογισμό των αναλογικών μισθωμάτων, όπου αυτό απαιτείται.

Σε περίπτωση ιδιοχρησιμοποίησης ποσοτήτων για την τροφοδοσία εγκαταστάσεων του μισθωτή η τιμή πώλησης για τον υπολογισμό του τέλους προσδιορίζεται με βάση είτε προγενέστερα τιμολόγια του ίδιου λατομείου, είτε την τιμή εξορυσσόμενων προϊόντων αντίστοιχης ποιότητας γειτονικών λατομείων, ενώ αν δεν υπάρχουν και τα στοιχεία αυτά, λαμβάνεται υπόψη το κόστος εξόρυξης, η θέση και η προσπελασιμότητα του λατομείου, η ποιότητα του κοιτάσματος και οι συνθήκες εκμετάλλευσης, το επιχειρηματικό κέρδος και λοιπά στοιχεία που συνεκτιμώνται από την αρμόδια υπηρεσία.

Στην καταβολή ειδικού τέλους υποχρεούνται και οι εκμεταλλευτές που παράγουν αδρανή υλικά, τα οποία εξορύσσονται ως παραπροϊόντα κατά την εκμετάλλευση των λατομείων βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 45. Το ειδικό τέλος ορίζεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) στην τιμή πώλησης ακατέργαστων υλικών ή έξι τοις εκατό (6%) στην τιμή πώλησης επεξεργασμένων υλικών.

β. Ειδικά για αδρανή υλικά, που χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη στην τσιμεντοβιομηχανία, ασβεστοποιία και μεταλλουργία και εξορύσσονται από λατομεία που εκμεταλλεύονται οι ίδιες επιχειρήσεις, το πιο πάνω ειδικό τέλος υπολογίζεται με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη σε 4% επί του κόστους εξόρυξης του πετρώματος στο δάπεδο του λατομείου, αυξημένο κατά το επιχειρηματικό κέρδος. Για την πλεονάζουσα παραγωγή των πιο πάνω λατομείων ορίζεται ειδικό τέλος δέκα τοις εκατό (10%) στην τιμή πώλησης ακατέργαστων υλικών ή έξι τοις εκατό (6%) στην τιμή πώλησης επεξεργασμένων υλικών.

γ. Οι εκμεταλλευτές βιομηχανικών ορυκτών υποχρεούνται να καταβάλλουν ετησίως ειδικό τέλος υπέρ των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. στην περιοχή των οποίων λειτουργούν τα λατομεία. Το τέλος αυτό ορίζεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της αξίας των ακατέργαστων λατομικών προϊόντων που διατίθενται προς πώληση στο δάπεδο του λατομείου. Ο προσδιορισμός των ποσοτήτων που πωλούνται γίνεται με βάση τα τιμολόγια, σε συνδυασμό με κάθε άλλη πρόσφορη μέθοδο, σύμφωνα με την περίπτωση α΄, εφόσον απαιτείται. Σε περίπτωση ιδιοχρησιμοποίησης εφαρμόζεται αναλόγως η περίπτωση α΄.

δ. Τα ποσά που προέρχονται από το ειδικό τέλος της παρ. αυτής βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για βεβαίωση και είσπραξη των εσόδων των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.

3. Όλα τα λατομεία που συνεχίζουν την λειτουργία τους και μετά τα σαράντα (40) έτη υποχρεούνται να καταβάλλουν «πράσινο τέλους» ύψους ένα τοις εκατό (1%) επί της αξίας των πωλούμενων προϊόντων, υπέρ του ειδικού λογαριασμού της παρ. 2 του άρθρου 55, ο οποίος δημιουργείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπό τη διαχείριση του Πράσινου Ταμείου.

Άρθρο 63
Συγκεντρωτικά στοιχεία Ορυκτών Πρώτων Υλών (Ο.Π.Υ.)

1. Για τον καθορισμό της στρατηγικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών της χώρας, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντάσσει και δημοσιοποιεί το δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους έκθεση συγκεντρωτικών στοιχείων σχετικά με τη μεταλλευτική και λατομική δραστηριότητα του προηγούμενου έτους η οποία περιλαμβάνει:

α. στοιχεία παραγωγής, απασχόλησης, καθώς και λοιπά οικονομικά στοιχεία, όπως αυτά προκύπτουν από τα δελτία δραστηριότητας,

β. στοιχεία δημόσιων εσόδων από τη μεταλλευτική και λατομική δραστηριότητα, όπως μισθώματα και τέλη, όπως προκύπτουν από τις επιμέρους αναφορές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των λοιπών φορέων του Δημοσίου,

γ. στοιχεία σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και δράσεις, όπως αυτά προκύπτουν από τις μεταλλευτικές και λατομικές εταιρείες και αξιολογούνται από τους αρμόδιους δημόσιους φορείς (όπως Δασαρχεία),

δ. στοιχεία σχετικά με την ασφάλεια και συγκεκριμένα τα ατυχήματα που συνέβησαν, τους προληπτικούς ελέγχους που έχουν διεξαχθεί, καθώς και τα χρηματικά πρόστιμα που επιβλήθηκαν, σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συντάσσουν και δημοσιοποιούν ανάλογες ετήσιες εκθέσεις για τη μεταλλευτική και λατομική δραστηριότητα της χωρικής τους αρμοδιότητας, οι όποιες κοινοποιούνται εγκαίρως και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 64
Ρύθμιση μεταλλευτικών και άλλων θεμάτων

1. Για τους εκμεταλλευτές μεταλλευτικών ορυκτών εφαρμόζονται οι παρ. 3, 6 και 7 του άρθρου 58 του παρόντος, και η παρ 4 σε συνδυασμό με το άρθρο 118 του ν.δ. 210/1973 (Α΄277).

Ειδικά για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 58 του παρόντος, τα τοπογραφικά σχεδιαγράμματα υποβάλλονται στο αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μέχρι τις 30 Ιουνίου του επομένου έτους, ενώ η υποχρέωση υποβολής δεν ισχύει στην περίπτωση υποβολής των δηλώσεων απραξίας της παρ. 4 του άρθρου 118 του ν.δ. 210/1973.

2. Οι εκμεταλλευτές μεταλλείων οφείλουν να αποκαταστήσουν τους μεταλλευτικούς χώρους στους οποίους δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Πριν από την έγκριση της τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης απαιτείται να καταθέσει ο εκμεταλλευτής στην αρμόδια για την έγκριση της τεχνικής μελέτης υπηρεσία εγγυητική επιστολή αόριστης χρονικής ισχύος για την εκπλήρωση των όρων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την απόφαση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Το ύψος του ποσού της εγγυητικής επιστολής καθορίζεται με βάση το ποσό που αναφέρεται ως δαπάνη αποκατάστασης περιβάλλοντος στις εγκεκριμένες ή θεωρημένες μελέτες και αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

Αν ο εκμεταλλευτής δεν συμμορφωθεί προς τις ως άνω υποχρεώσεις, ανεξάρτητα από τις προβλεπόμενες κυρώσεις από τις διατάξεις του παρόντος, η εγγυητική επιστολή καταπίπτει μερικώς ή ολικώς υπέρ του Πράσινου Ταμείου, ύστερα από έλεγχο της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας για εκτάσεις που βάσει του ν. 998/1979 διαχειρίζονται οι δασικές υπηρεσίες ή ύστερα από έλεγχο των κατά τόπους αρμόδιων διευθύνσεων περιβάλλοντος για τις λοιπές εκτάσεις.

3. Μεταλλειοκτήτες παραχωρήσεων για τις οποίες δεν έχουν υποβληθεί για κανένα από τα έτη 2007 έως και 2016 τα ετήσια δελτία δραστηριότητας ή οι ετήσιες δηλώσεις απραξίας που προβλέπονται στο άρθρο 118 του ν.δ. 210/1973 εκπίπτουν από το δικαίωμα μεταλλειοκτησίας, εφόσον μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν υποβάλουν στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα ως άνω δελτία ή δηλώσεις με υπόμνημα στο οποίο εκτίθενται οι λόγοι της μη εμπρόθεσμης υποβολής, καθώς και οι λόγοι της μη εκμετάλλευσης ή μη διενέργειας μεταλλευτικών ερευνών. Η έκπτωση διαπιστώνεται με πράξη του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται μετά την άπρακτη πάροδο της ως άνω εξάμηνης προθεσμίας. Ως ημερομηνία έκπτωσης θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου 2008. Με τη διαπιστωτική πράξη διατάσσεται και η κατάπτωση εγγυήσεων που έχουν κατατεθεί σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν.δ. 210/1973. Η διαπιστωτική πράξη κοινοποιείται με απόδειξη στο μεταλλειοκτήτη και στον τυχόν μισθωτή ή στον έλκοντα από αυτούς δικαιώματα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως η παρ. 3 του άρθρου 14 και τα άρθρα 124 έως και 127 του ν.δ. 210/1973. Αν μέσα στην εξάμηνη προθεσμία του πρώτου εδαφίου υποβληθούν τα αναφερόμενα στο εν λόγω εδάφιο δελτία ή δηλώσεις, εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 119 και επόμενα του ν.δ. 210/1973.

4. Η διενέργεια ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων μεταλλευτικών ορυκτών, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 του ν.δ. 210/1973 πραγματοποιείται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 69, 70 και 74 του ν. 4442/2016.

5. Το άρθρο 17 του ν.δ. 210/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ουδείς δύναται να διενεργήσει μεταλλευτικές έρευνες, σε ιδιόκτητο ή μη έδαφος, εάν προηγουμένως δεν έχει λάβει την προβλεπόμενη στα ακόλουθα άρθρα άδεια μεταλλευτικών ερευνών. Με την άδεια μεταλλευτικών ερευνών, που εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου βρίσκεται ο προς έρευνα χώρος, χορηγείται το δικαίωμα μεταλλευτικής έρευνας και εγκρίνεται η διενέργεια ερευνητικών εργασιών.».

6. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 76 του ν.δ. 210/1973 προστίθεται η φράση:

«ανατρέχει δε στο χρόνο κατάρτισης των συμβάσεων της παρ. 1 του άρθρου 74, εκτός αν τα συμβαλλόμενα μέρη όρισαν διαφορετικά, οπότε η έγκριση ανατρέχει στο χρόνο που όρισαν τα μέρη.».

7. Το άρθρο 158 του ν.δ. 210/1973 (Α΄ 277), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εγκατάσταση εντός μεταλλευτικών χώρων και λειτουργία μηχανημάτων πάσης φύσεως που εξυπηρετούν τις ανάγκες εκμετάλλευσης των μεταλλείων και επεξεργασίας των εκ τούτων παραγομένων μεταλλευμάτων δια εφαρμογής μηχανικών, χημικών, θερμικών ή άλλων μεταλλουργικών μεθόδων, περιλαμβανομένων και των απαιτούμενων τεχνικών έργων για την εγκατάσταση αυτών (βάθρα έδρασης, silos κ.λπ.), πραγματοποιείται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 71, 72 και 73 του ν. 4442/2016.».

8. Το άρθρο 166 του ν.δ. 210/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«Όποιος πραγματοποιεί έρευνα ή εκμετάλλευση μεταλλευτικών ορυκτών σε χώρους για τους οποίους δεν διαθέτει το σχετικό δικαίωμα και τις προϋποθέσεις άσκησής του, πέραν των τυχόν αστικών και ποινικών συνεπειών, τιμωρείται και διοικητικώς σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 59 του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”. Τα παρανόμως εξορυχθέντα μεταλλευτικά ορυκτά περιέχονται αυτοδίκαια στην κυριότητα του Δημοσίου. Η κτηματική υπηρεσία του Δημοσίου είναι αρμόδια για τη διαχείριση των προϊόντων αυτών.».

9. Η παρ. 1 του άρθρου 167 του ν.δ. 210/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κάθε παράβαση από τον εκμεταλλευτή των διατάξεων του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών, των εντολών του Επιθεωρητή Μεταλλείων, των κατ΄ εφαρμογή των άρθρων 31, 32 και 61 τεθέντων όρων, καθώς και των άρθρων 158, 160 και 163 ανεξάρτητα από άλλες αστικές, διοικητικές ή ποινικές συνέπειες, τιμωρείται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 17 του παρόντος νόμου.».

10. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 176 του ν.δ. 210/1973, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4203/2013 (Α΄ 235), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«1. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και τα πρόστιμα που επιβάλλονται σε περίπτωση μη καταβολής του τέλους ή μη συμμόρφωσης με τις λοιπές υποχρεώσεις που προβλέπονται σε αυτή. Σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να προβλεφθεί, κατά περίπτωση, έκπτωση από την παραχώρηση ή ανάκληση της άδειας μεταλλευτικών ερευνών, σύμφωνα με τις σχετικές περί έκπτωσης από παραχώρηση ή ανάκλησης άδειας μεταλλευτικών ερευνών διατάξεις του παρόντος.».

11. Οι αποφάσεις του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας της παρ. 3 του άρθρου 164 του ν.δ. 210/1973 επιδίδονται από τα αρμόδια κατά τόπους αστυνομικά όργανα, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 61 του παρόντος.

12. Το άρθρο 32, η παρ. 2 του άρθρου 37, η παρ. 2 του άρθρου 41, τα άρθρα 159 και 169 του ν.δ. 210/1973 καταργούνται.

Άρθρο 65
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται:

α. Η διαδικασία και ο χρόνος βεβαίωσης των μισθωμάτων που αφορούν τις συμβάσεις μίσθωσης λατομείων οποιασδήποτε κατηγορίας ορυκτών καθώς και η διαδικασία συμψηφισμού τους, όταν συντρέχουν οι ανάλογες προϋποθέσεις του συμψηφισμού.

β. Ο τρόπος λειτουργίας της επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 47 περί καθορισμού λατομικών περιοχών, καθώς και τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η σχετική έκθεση της επιτροπής, με την οποία εισηγείται για τον καθορισμό ή την συμπλήρωση του σχεδιασμού λατομικών περιοχών.

γ. Η διαδικασία και οι ειδικότεροι όροι εκμίσθωσης, εκμετάλλευσης και διαχείρισης των δημοσίων λατομείων, όπως:

αα) Οι γενικοί και ειδικοί, κατά περίπτωση, όροι της προκήρυξης και η διαδικασία διεξαγωγής της δημοπρασίας.

ββ) Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλουν οι υποψήφιοι μισθωτές και τις εγγυητικές επιστολές συμμετοχής στις δημοπρασίες και καλής εκτέλεσης των όρων των συμβάσεων.

γγ) Οι μελέτες που υποβάλλουν οι μισθωτές και τα στοιχεία αυτών.

δδ) Η διαδικασία εκμίσθωσης με απευθείας σύμβαση.

εε) Ο τρόπος παρακολούθησης και ελέγχου της εφαρμογής των όρων των συμβάσεων, τις διαδικασίες κατάπτωσης των εγγυητικών επιστολών και λύσεως των συμβάσεων, εφόσον συντρέχουν τέτοιες περιπτώσεις.

στστ) Τεχνικά ζητήματα που αφορούν την εγγυητική επιστολή που αντιστοιχεί στα τυχόν οφειλόμενα στο δημόσιο μισθώματα του άρθρου 64 του ν. 4442/2016.

ζζ) Ο υπολογισμός και συμψηφισμός των μισθωμάτων με έργα υποδομής που προβλέπονται στην παρ. 10 του άρθρου 48, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις.

δ. Η διαδικασία υπολογισμού του ποσού της προβλεπόμενης στο άρθρο 55 εγγυητικής επιστολής, καθώς και κάθε λεπτομέρεια σχετικά με τη διαδικασία κατάθεσης, ανανέωσης και κατάπτωσης αυτής.

ε. Το περιεχόμενο, η διαδικασία υποβολής, η επεξεργασία, η δυνατότητα δημοσιοποίησης καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα που αφορά τόσο τα δελτία δραστηριότητας ή απραξίας που υποβάλλονται από τους εκμεταλλευτές λατομείων οποιασδήποτε κατηγορίας ορυκτών, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 58, όσο και τα στοιχεία που αποστέλλονται από τις συναρμόδιες υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 63.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία εκμίσθωσης, εκμετάλλευσης και διαχείρισης των λατομείων που ανήκουν στην κυριότητα των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύνανται να αναπροσαρμόζονται:

α. το ύψος των προβλεπόμενων από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του ν.δ. 210/1973 (Α΄277) χρηματικών ποσών που αφορούν ιδίως διοικητικές κυρώσεις, τέλη, μισθώματα,

β. το ύψος των παραβόλων για αίτηση χορήγησης ή χορήγηση οποιασδήποτε άδειας ή έγκρισης που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή γενικότερα τη μεταλλευτική και λατομική νομοθεσία, καθώς και για το παραδεκτό της άσκησης προσφυγής ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 66

1. Μετά το άρθρο 48ΙΒ του ν. 4442/2016, ο τίτλος «ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» αντικαθίσταται ως εξής: «ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ».

2. Το «άρθρο 57» του ν. 4442/2016 αναριθμείται σε «άρθρο 77».

3. Μετά το άρθρο 56 του ν. 4442/2016 προστίθεται ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄ που περιέχει τα εξής άρθρα 57 έως 67:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄
ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ

Άρθρο 57
Πεδίο εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου εμπίπτουν: α) οι δραστηριότητες με Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) 8.11, 8.12, 8.99.22.01, 8.99.29 και 9.90, που περιλαμβάνονται στην 2η ομάδα του Παραρτήματος και β) εν γένει οι δραστηριότητες έρευνας και εκμετάλλευσης των λατομικών ορυκτών.

Άρθρο 58
Διενέργεια ερευνητικών εργασιών για λατομικά ορυκτά σε ιδιωτική έκταση

1. Η διενέργεια ερευνητικών εργασιών σε ιδιωτική έκταση για τη διαπίστωση κοιτασμάτων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων, καθώς και αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων, πλην της μαρμαρόσκονης, μαρμαροψηφίδας και των ασβεστολιθικών αντιολισθηρών για τα οποία δεν προβλέπεται έρευνα, υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 5.

2. Η γνωστοποίηση υποβάλλεται αποκλειστικώς ηλεκτρονικά από το φορέα της οικονομικής δραστηριότητας μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) του άρθρου 14.

3. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ-ΑΔΕ για το τμήμα που αφορά τη γνωστοποίηση των δραστηριοτήτων του παρόντος άρθρου, ο φορέας της οικονομικής δραστηριότητας πριν από την έναρξη των ερευνητικών εργασιών υποβάλλει τη γνωστοποίηση στην αρμόδια Διεύθυνση της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία υποχρεούται να την κοινοποιεί αμελλητί στις αρμόδιες αρχές προκειμένου αυτές να ασκήσουν τα ελεγκτικά τους καθήκοντα. Με τη λειτουργία του ΟΠΣ-ΑΔΕ η ενημέρωση αυτή θα γίνεται αυτόματα, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος.

4. Πριν από την υποβολή της γνωστοποίησης ο ενδιαφερόμενος απαιτείται να έχει εξασφαλίσει:

α) αποδεικτικό κατοχής του σχετικού δικαιώματος σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”,

β) απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο ν. 4014/2011 (Α΄ 209) και στην 46294/2013 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄ 2001), ύστερα από την κατάθεση εγγυητικής επιστολής για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων περιβαλλοντικής αποκατάστασης. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής ισούται με πενήντα ευρώ ανά στρέμμα. Η εγγυητική επιστολή είναι αόριστης χρονικής ισχύος και εκδίδεται υπέρ του φορέα της οικονομικής δραστηριότητας. Δεν απαιτείται η έκδοση εγγυητικής επιστολής αν η διενέργεια ερευνών γίνεται με μεθόδους που δεν συνιστούν ουσιώδη επέμβαση στο έδαφος, όπως γεωλογικών, γεωφυσικών, γεωχημικών και γεωτρήσεων. Αν μετά την ολοκλήρωση της έρευνας ακολουθήσει εκμετάλλευση για το σύνολο ή τμήμα του χώρου έρευνας, η εγγυητική επιστολή αντικαθίσταται από την αντίστοιχη της παρ. 2 του άρθρου 55, του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”,

γ) σύμφωνη γνώμη του οικείου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από αποστολή σε αυτό δήλωσης πρότυπων τεχνικών δεσμεύσεων (ΠΤΔ), σύμφωνα με το Παράρτημα Α του νόμου για “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”, για τη σκοπιμότητα και το σχεδιασμό των ερευνητικών εργασιών.

5. Μετά την υποβολή της γνωστοποίησης, ο φορέας της οικονομικής δραστηριότητας μπορεί να διενεργεί ερευνητικές εργασίες για τα λατομικά ορυκτά της παρ. 1 στην ορισμένη ιδιωτική έκταση.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθορίζονται το περιεχόμενο και η διαδικασία της γνωστοποίησης, τα έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση για να ασκήσουν τις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων μέσα στα όρια της παρ. 1 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6.

Άρθρο 59
Διενέργεια ερευνητικών εργασιών για λατομικά ορυκτά σε δημόσια ή δημοτική έκταση

1. Η διενέργεια ερευνητικών εργασιών σε δημόσια ή δημοτική έκταση για τη διαπίστωση κοιτασμάτων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων, καθώς και αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων, πλην της μαρμαρόσκονης, μαρμαροψηφίδας και των ασβεστολιθικών αντιολισθηρών, για τα οποία δεν απαιτείται έρευνα υπόκειται σε καθεστώς έγκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 7.

2. Η έγκριση χορηγείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, δίδει τη δυνατότητα διενέργειας ερευνητικών εργασιών και επέχει θέση αποδεικτικού παραχώρησης του δικαιώματος έρευνας.

3. Ο ενδιαφερόμενος για τη χορήγηση της έγκρισης οφείλει να υποβάλει στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση τα εξής:

α) αίτηση με τοπογραφικό διάγραμμα υπό κλίμακα 1: 5000 και παράβολο ύψους 3.000 ευρώ της παρ. 2 του άρθρου 66. Η αρμόδια Υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξετάζει αν εντός της αιτούμενης έκτασης:

αα) είχε παρασχεθεί δυνατότητα εκμετάλλευσης οποιουδήποτε λατομικού ορυκτού και δεν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο πενταετίας από τη λήξη, παύση ή ανάκλησή της,

ββ) διενεργείται, ή προγραμματίζεται έρευνα από το Δημόσιο (Ι.Γ.Μ.Ε.), ή είχε διενεργηθεί στο παρελθόν και έχουν διαπιστωθεί κοιτάσματα,

γγ) προηγείται άλλη αίτηση για διενέργεια ερευνητικών εργασιών ή μίσθωση.

Αν έχει υποβληθεί άλλη αίτηση, απορρίπτει την αίτηση. Αν δεν έχει υποβληθεί, ενημερώνει αμελλητί τον ενδιαφερόμενο για την υποβολή των εξής επιπλέον δικαιολογητικών:

β) δήλωση για την υπαγωγή σε ΠΠΔ, μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά που προβλέπονται στο άρθρο 4 της 46294/14.8.2013 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄ 2001) και στον ν. 4014/2011 (Α΄ 209) με εγγυητική επιστολή για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων περιβαλλοντικής αποκατάστασης. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής ισούται με πενήντα ευρώ ανά στρέμμα. Η εγγυητική επιστολή είναι αόριστης χρονικής ισχύος και εκδίδεται υπέρ του φορέα της οικονομικής δραστηριότητας. Δεν απαιτείται η έκδοση εγγυητικής επιστολής αν η διενέργεια ερευνών γίνεται με μεθόδους που δεν συνιστούν ουσιώδη επέμβαση στο έδαφος όπως γεωλογικών, γεωφυσικών, γεωχημικών καθώς και γεωτρήσεων. Αν μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, ακολουθήσει εκμετάλλευση για το σύνολο ή τμήμα του χώρου έρευνας, η εγγυητική επιστολή αντικαθίσταται από την αντίστοιχη της παρ. 2 του άρθρου 55, του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»”,

γ) σύμφωνη γνώμη του οικείου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από αποστολή σε αυτό δήλωσης πρότυπων τεχνικών δεσμεύσεων (ΠΤΔ), σύμφωνα με το Παράρτημα Α΄ του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”,

δ) απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου για την έγκριση της διενέργειας ερευνητικών εργασιών, αν η έκταση είναι δημοτική.

4. Εφόσον τα δικαιολογητικά είναι πλήρη, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση χορηγεί, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες την έγκριση για τη διενέργεια ερευνητικών εργασιών, στην οποία περιλαμβάνονται οι ΠΠΔ που οφείλει να τηρεί ο ενδιαφερόμενος και οι τεχνικές δεσμεύσεις, οι οποίες τίθενται με τη γνωμοδότηση του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων και πρέπει να τηρούνται από τον ενδιαφερόμενο. Η έγκριση αυτή χορηγείται για χρονική διάρκεια δύο (2) ετών και για ενιαία έκταση.

5. Η έγκριση ερευνητικών εργασιών σε έκταση που ανήκει στο Δημόσιο χορηγείται, ύστερα από διερεύνηση από την αρμόδια αρχή, σ΄ εκείνον του οποίου η αίτηση της παρ. 3 καταχωρίστηκε πρώτη στο πρωτόκολλό της. Αν ο πρώτος αιτών υποβάλει παραίτηση ή απορριφθεί το αίτημά του για αιτίες που δεν εμπίπτουν στους απαγορευτικούς λόγους του άρθρου 49 του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”, η έκταση καθίσταται ελεύθερη.

6. Η έγκριση ερευνητικών εργασιών σε εκτάσεις που ανήκουν στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. χορηγείται σ΄ εκείνους, των οποίων η αίτηση για παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας καταχωρίστηκε πρώτη στο πρωτόκολλο της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία οφείλει να τη διαβιβάσει στον οικείο Ο.Τ.Α., εφόσον στις εκτάσεις αυτές δεν είχε χορηγηθεί στο παρελθόν η δυνατότητα εκμετάλλευσης ή δεν είχε διενεργηθεί έρευνα από τους Ο.Τ.Α. Μετά την αποπεράτωση των ερευνητικών εργασιών οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται να εκμισθώσουν τις εκτάσεις στους κατόχους του δικαιώματος έρευνας με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται η ειδικότερη διαδικασία και το περιεχόμενο της έγκρισης, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων μέσα στα όρια της παρ. 2 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με την έγκριση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8.

Άρθρο 60
Εκμετάλλευση λατομείων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων σε ιδιωτική έκταση

1. Η εκμετάλλευση λατομείου βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων σε ιδιωτική έκταση υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 5.

2. Η γνωστοποίηση υποβάλλεται αποκλειστικώς ηλεκτρονικά από το φορέα της οικονομικής δραστηριότητας μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) του άρθρου 14.

3. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ-ΑΔΕ για το τμήμα που αφορά τη γνωστοποίηση των δραστηριοτήτων του παρόντος άρθρου, ο φορέας της οικονομικής δραστηριότητας πριν από την έναρξη των εργασιών που καθιστούν δυνατή την εκμετάλλευση του λατομείου υποβάλλει τη γνωστοποίηση στην αρμόδια Διεύθυνση της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

4. Η γνωστοποίηση σε ιδιωτική έκταση γίνεται για ενιαία έκταση και μπορεί να τροποποιείται ως προς την έκταση της εκμετάλλευσης, εφόσον συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις. Αν η τροποποίηση αφορά επέκταση του χώρου εκμετάλλευσης σε χώρο για τον οποίο υφίσταται ήδη το σχετικό δικαίωμα, η τροποποίηση πραγματοποιείται με βάση επικαιροποιημένη τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης του άρθρου 64Α του παρόντος, η οποία εκπονείται για το σύνολο του χώρου. Κατάτμηση χώρου, για τον οποίο έχει γίνει γνωστοποίηση εκμετάλλευσης λατομείου, δεν είναι επιτρεπτή.

5. Η Υπηρεσία, που παραλαμβάνει τη γνωστοποίηση, οφείλει να ενημερώσει όλες τις συναρμόδιες Υπηρεσίες, προκειμένου αυτές να ασκήσουν τα ελεγκτικά τους καθήκοντα. Με τη λειτουργία του ΟΠΣ-ΑΔΕ η ενημέρωση αυτή θα γίνεται αυτόματα, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος.

6. Πριν από την υποβολή της γνωστοποίησης, απαιτείται ο ενδιαφερόμενος να έχει εξασφαλίσει:

α) απόφαση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), που εκδίδεται από τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, αναλόγως με την κατάταξη της δραστηριότητας σε κατηγορία Α1 ή Α2, σύμφωνα με την υ.α. ΔΙΠΑ/οικ.37674/27.7.2016 (Β΄ 2471),

β) έγκριση τεχνικής μελέτης εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Κ.Μ.Λ.Ε., συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το δικαίωμα εκμετάλλευσης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 44 του νόμου για την “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”,

γ) έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 3028/2002 (Α΄153), εφόσον αυτή δεν έχει χορηγηθεί κατά τη διαδικασία έγκρισης της ΑΕΠΟ της δραστηριότητας,

δ) κατάθεση στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εγγυητικής επιστολής, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 55, του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”.

7. Σε περίπτωση λήξης ή λύσης της σχέσης παραχώρησης της υπό εκμετάλλευση έκτασης, παύει να ισχύει η δυνατότητα εκμετάλλευσής της.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται το περιεχόμενο και η διαδικασία της γνωστοποίησης, τα έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση για να ασκήσουν τις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων μέσα στα όρια της παρ. 1 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6.

Άρθρο 61
Εκμετάλλευση λατομείων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων σε δημόσια ή δημοτική έκταση

1. Η εκμετάλλευση λατομείου βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων σε δημόσια ή δημοτική έκταση υπόκειται σε καθεστώς έγκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 7. Η σύμβαση μίσθωσης του λατομικού χώρου που καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 45, 53 και 54 του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ” επέχει θέση έγκρισης.

2. Πριν από την έναρξη οποιασδήποτε εργασίας εντός του λατομικού χώρου δημόσιων ή δημοτικών εκτάσεων, ο φορέας οφείλει να αναγγείλει στο αρμόδιου Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την οικεία Αρχαιολογική Υπηρεσία την έναρξη των εργασιών. Η αναγγελία πρέπει να γίνεται μέσα σε ένα (1) έτος από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που τάσσεται για την έναρξη των εργασιών η σύμβαση μίσθωσης καταγγέλλεται, εκτός αν, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης θεωρήσει δικαιολογημένη τη μη έναρξη των εργασιών εκμετάλλευσης. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται απόφαση, με την οποία παρατείνεται η προθεσμία για την έναρξη των εργασιών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται η ειδικότερη διαδικασία και το περιεχόμενο της έγκρισης, τα δικαιολογητικά που καταθέτει ο φορέας, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων μέσα στα όρια της παρ. 2 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με την έγκριση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8.

Άρθρο 62
Εκμετάλλευση λατομείου αδρανών υλικών ιδιωτικών εκτάσεων

1. Η εκμετάλλευση λατομείου αδρανών υλικών σε ιδιωτική έκταση υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 5 και τις παραγράφους 4 ως 7 του άρθρου 60. Σε περίπτωση λατομείου σε ιδιωτική έκταση εκτός λατομικής περιοχής εφαρμόζεται το άρθρο 52 του νόμου για την “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”.

2. Η γνωστοποίηση υποβάλλεται αποκλειστικώς ηλεκτρονικά από το φορέα της οικονομικής δραστηριότητας μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) του άρθρου 14.

3. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ-ΑΔΕ για το τμήμα που αφορά τη γνωστοποίηση των δραστηριοτήτων του παρόντος άρθρου, η γνωστοποίηση υποβάλλεται από το φορέα της οικονομικής δραστηριότητας πριν την έναρξη των εργασιών προς την αρμόδια Διεύθυνση της

οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία υποχρεούται να την κοινοποιεί αμελλητί στις αρμόδιες αρχές. Η γνωστοποίηση πραγματοποιείται με τη συμπλήρωση από τον ενδιαφερόμενο ενός τυποποιημένου εγγράφου γνωστοποίησης.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται το περιεχόμενο και η διαδικασία της γνωστοποίησης, τα έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση για να ασκήσουν τις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων μέσα στα όρια της παραγράφου 1 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6.

Άρθρο 63
Εκμετάλλευση λατομείου αδρανών υλικών δημόσιων ή δημοτικών εκτάσεων

1. Η εκμετάλλευση λατομείου αδρανών υλικών σε δημόσια ή δημοτική έκταση υπόκειται σε καθεστώς έγκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 7 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 61. Η σύμβαση μίσθωσης του λατομικού χώρου που καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 45, 53 και 54 του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”, επέχει θέση έγκρισης. Σε περίπτωση λατομείου σε δημόσια ή δημοτική έκταση εκτός λατομικής περιοχής εφαρμόζεται το άρθρο 52 του νόμου •ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται η ειδικότερη διαδικασία και το περιεχόμενο της έγκρισης, τα δικαιολογητικά που καταθέτει ο φορέας, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων μέσα στα όρια της παρ. 2 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με την έγκριση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8.

Άρθρο 64
Εκμετάλλευση λατομείων στις περιοχές του δευτέρου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 62 του ν. 998/1979

1. Στις περιοχές του δευτέρου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 62 του ν. 998/1979 (Α΄289), για τις οποίες το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν έχει επιλυθεί οριστικά στο πλαίσιο του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 (Α΄ 303), η εκμετάλλευση πραγματοποιείται χωρίς να καταρτιστεί σύμβαση μίσθωσης με το Δημόσιο, εφόσον έχει προηγηθεί κατάθεση αγωγής αναγνώρισης κυριότητας ή αίτημα διοικητικής αναγνώρισης κυριότητας του φερόμενου ιδιοκτήτη και κατατεθεί εγγυητική επιστολή διασφάλισης των συμφερόντων του Δημοσίου έναντι οφειλόμενων μισθωμάτων, νομίμως λειτουργούντος στην Ελλάδα πιστωτικού ιδρύματος, αορίστου ισχύος και συντρέχουν οι λοιπές σχετικές προϋποθέσεις.

2. Η εκμετάλλευση υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης σύμφωνα με τα άρθρα 5, 60 και 62, μέχρι την επίλυση της αμφισβήτησης για το ιδιοκτησιακό καθεστώς με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

3. Πριν από την υποβολή της γνωστοποίησης ο φορέας πρέπει να έχει εξασφαλίσει τα δικαιολογητικά της παρ. 6 του άρθρου 60 και επιπλέον την εγγυητική επιστολή της παραγράφου 1.

4. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής καθορίζεται από την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση και αντιστοιχεί στο ποσό των μέγιστων προβλεπόμενων πάγιων μισθωμάτων μίας τριετίας. Αν το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν έχει επιλυθεί αμετάκλητα μέσα στην πρώτη τριετία, ο εκμεταλλευτής υποβάλλει αίτηση για την έκδοση νέας απόφασης καθορισμού του ύψους της εγγυητικής επιστολής τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη της τριετίας. Το ύψος της νέας εγγυητικής επιστολής αντιστοιχεί σε ποσό που περιλαμβάνει το σύνολο των αναμενόμενων μισθωμάτων, ύστερα από συμψηφισμό πάγιων και αναλογικών με βάση τα αποτελέσματα της δραστηριότητας της προηγούμενης τριετίας. Η νέα εγγυητική επιστολή κατατίθεται στην αρμόδια υπηρεσία, προς αντικατάσταση της προηγούμενης, έναν (1) τουλάχιστον μήνα πριν από τη λήξη της τριετίας και καλύπτει αθροιστικά τα μισθώματα όλης της προηγούμενης χρονικής περιόδου μέχρι τη λήξη της επόμενης τριετίας.

Λατομεία, τα οποία ήδη λειτουργούν με εγγυητική επιστολή της παρ. 1 του παρόντος, συνεχίζουν τη λειτουργία τους και λογίζεται ως ημερομηνία έναρξης υπολογισμού του ύψους της εγγυητικής επιστολής η ημερομηνία κατά την οποία ξεκίνησε για πρώτη φορά ο υπολογισμός της.

Λατομεία, τα οποία ήδη λειτουργούν χωρίς εγγυητική επιστολή της παρ. 1 του παρόντος, συνεχίζουν τη λειτουργία τους, εφόσον καταθέσουν εγγυητική επιστολή και λογίζεται ως ημερομηνία έναρξης υπολογισμού του ύψους της εγγυητικής επιστολής η ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4409/2016 (Α΄136).

Και για τις δύο περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, ο τρόπος υπολογισμού της εγγυητικής επιστολής, καθορίζεται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

5. Με ανάλογο τρόπο και διαδικασία καθορίζεται το ύψος της εγγυητικής επιστολής για το πέραν της κάθε τριετίας χρονικό διάστημα, μέχρι την αμετάκλητη επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Αν ο εκμεταλλευτής δεν εκπληρώσει τις κατά τις παρ. 1 έως 4 υποχρεώσεις του, η αρμόδια υπηρεσία προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την αναστολή της εκμετάλλευσης μέχρι την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων.

6. Αν υπάρχουν περισσότερες αιτήσεις για αναγνώριση ιδιοκτησίας, το δικαίωμα ασκείται από τον φορέα που έχει υποβάλλει την πρώτη χρονικώς αίτηση που έχει κατατεθεί.

7. Μετά την επίλυση της αμφισβήτησης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος:

α) αν η έκταση χαρακτηριστεί ως ιδιωτική, η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται, χωρίς καμία άλλη υποχρέωση ή βάρος του Δημοσίου,

β) αν η έκταση χαρακτηριστεί ως δημόσια, καλείται ο εκμεταλλευτής να συνάψει σύμβαση μίσθωσης με το Ελληνικό Δημόσιο, η οποία καλύπτει το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα μίσθωσης μέχρι τη συμπλήρωση του μέγιστου χρόνου που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η αρμόδια υπηρεσία βεβαιώνει ατόκως το συνολικό ποσό των οφειλόμενων μισθωμάτων, το οποίο καταβάλλεται από τον εκμεταλλευτή εφάπαξ, μέσα σε δύο (2) μήνες από τη βεβαίωσή του και ακολούθως επιστρέφεται στον εκμεταλλευτή η σχετική εγγυητική επιστολή. Για τις εκτάσεις των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α΄289), ως ημερομηνία έναρξης των οφειλόμενων μισθωμάτων ορίζεται η 8.8.2014. Εφόσον ο εκμεταλλευτής δεν εκπληρώσει την υποχρέωση καταβολής των μισθωμάτων, η αρμόδια υπηρεσία παύει την εκμετάλλευση, η εγγυητική επιστολή καταπίπτει και, αν το ποσό που αντιστοιχεί στα οφειλόμενα μισθώματα είναι μεγαλύτερο από το ποσό της εγγυητικής επιστολής, βεβαιώνεται ατόκως το επιπλέον αυτό ποσό. Σε κάθε άλλη περίπτωση δεν επιστρέφεται ποσό για το χρόνο που προηγείται της επίλυσης της αμφισβήτησης.

8. Το Δημόσιο δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν εκνίκηση εκ μέρους τρίτων των εκτάσεων της παρ. 1 και οι εκτάσεις κρίθηκαν τελεσιδίκως ως μη δημόσιες.

Άρθρο 64Α
Τεχνική Μελέτη

1. Ο εκμεταλλευτής οφείλει να καταρτίζει και να υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, πριν από την έναρξη μεταλλευτικών ή λατομικών εργασιών εκμετάλλευσης σε νέο έργο ή και νέο μέρος του έργου, το οποίο δεν είχε περιληφθεί στην αρχική μελέτη, τεχνική μελέτη του έργου ή μέρους του έργου.

2. Η τεχνική μελέτη πρέπει να περιέχει τα εξής στοιχεία και κεφάλαια: α) στοιχεία της επιχείρησης, β) στοιχεία του έργου, γ) στοιχεία μέρους έργου, δ) αποτελέσματα πραγματοποιηθεισών ερευνητικών εργασιών, όπου απαιτείται ε) κεφάλαιο εργασιών εκμετάλλευσης, στ) υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 8 της παρ. 4 του ν. 1599/1986 για ανάθεση και ανάληψη εκπόνησης της μελέτης, ζ) αποδείξεις κατάθεσης των αμοιβών μελετητών, των δικαιωμάτων του Δημοσίου και Ταμείων και πάσης φύσεως τελών, φόρων κ.λπ., σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία, οι προδιαγραφές των οποίων εξειδικεύονται στο άρθρο 101 του ΚΜΛΕ, καθώς και η) οικονομοτεχνική μελέτη της εγκατάστασης και θ) στατική μελέτη για συναφή δομικά έργα των εγκαταστάσεων, οι προδιαγραφές των οποίων εξειδικεύονται στο άρθρο 103 του ΚΜΛΕ. Τα κριτήρια που γενικά πρέπει να ικανοποιούνται στη τεχνική μελέτη είναι η οικονομία του κοιτάσματος, σε συνδυασμό με την ασφάλεια των εργαζομένων, των εργασιών και των εγκαταστάσεων καθώς και με την προστασία του περιβάλλοντος και γενικότερα η ελαχιστοποίηση του κοινωνικού κόστους στα πλαίσια των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης.

3. Ο εκμεταλλευτής πρέπει να υποβάλει για έγκριση την τεχνική μελέτη στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας πριν από την έναρξη των εργασιών που προβλέπονται σε αυτή. Το χρονικό διάστημα για την έγκριση της μελέτης από την πιο πάνω υπηρεσία, δεν μπορεί να ξεπερνάει τις εξήντα μέρες από την υποβολή της. Σε περίπτωση, που η μελέτη κριθεί ανεπαρκής ή ανακριβής, τότε επιστρέφεται στον εκμεταλλευτή που μπορεί να την υποβάλει εκ νέου, αφού προηγουμένως η μελέτη συμπληρωθεί ή διορθωθεί, σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας που έχουν εγγράφως διατυπωθεί. Η προθεσμία για την έγκριση της μελέτης, στην περίπτωση αυτή, περιορίζεται σε τριάντα μέρες από την επανυποβολή της.

Άρθρο 65
Ηλεκτρομηχανολογικές Εγκαταστάσεις

1. Η εγκατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού εντός λατομικών χώρων των εξορυσσομένων ορυκτών, υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 5.

Η γνωστοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριότητας και Ελέγχων (ΟΠΣ - ΑΔΕ) του άρθρου 14. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ - ΑΔΕ, η γνωστοποίηση υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία.

Πριν από την υποβολή της γνωστοποίησης ο ενδιαφερόμενος απαιτείται να κατέχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης, κατά τα άρθρα 60, 61, 62, 63 και 64 και να έχει εξασφαλίσει:

α) απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, εφόσον δεν προκύπτει από τις υφιστάμενες σε ισχύ άδειες, εγκρίσεις κ.λπ.,

β) εγκεκριμένη τεχνική μελέτη στην οποία θα περιέχονται, ως Κεφάλαια, το στοιχείο δ΄ και, εφόσον απαιτείται, το στοιχείο ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 103 του Κ.Μ.Λ.Ε.,

γ) άδεια χρήσης αιγιαλού και παραλίας ή ζώνης λιμένα, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με το ν. 2971/2001 (Α΄285) και

δ) τις υπεύθυνες δηλώσεις του στοιχείου ιβ΄ του άρθρου 103 του Κ.Μ.Λ.Ε.

Σε περίπτωση δημόσιων και δημοτικών εκτάσεων, πριν από την έναρξη των σχετικών εργασιών απαιτείται να έχει συναφθεί η μίσθωση της έκτασης.

2. Η λειτουργία των εγκαταστάσεων του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 5. Η γνωστοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριότητας και Ελέγχων (ΟΠΣ - ΑΔΕ) του άρθρου 14. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ - ΑΔΕ, η γνωστοποίηση υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία της οικίας περιφέρειας.

3. Πριν από την υποβολή της γνωστοποίησης ο ενδιαφερόμενος απαιτείται να έχει εξασφαλίσει:

α) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, από τους επιβλέψαντες, σύμφωνα με το νόμο, την κατασκευή της εγκατάστασης, διπλωματούχους ή πτυχιούχους ή αδειούχους τεχνικούς, ότι η εγκατάσταση έγινε σύμφωνα με τους όρους της σχετικής άδειας και ότι αυτή είναι στατικώς επαρκής και μπορεί να λειτουργεί με ασφάλεια,

β) υπεύθυνες δηλώσεις του ν. 1599/1986, για την ανάθεση και ανάληψη της επίβλεψης καλής λειτουργίας και συντήρησης της εγκατάστασης από τους σύμφωνα με το νόμο, διπλωματούχους ή πτυχιούχους ή αδειούχους τεχνικούς,

γ) πιστοποιητικό πυρασφάλειας, από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας, με αριθμό Δ7/Φ1/4817/15-3-1990 (Β΄ 188), όπως ισχύει,

δ) προσωρινή ή οριστική άδεια διάθεσης υγρών απόβλητων εφόσον απαιτείται,

ε) απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, εφόσον δεν προκύπτει από τις υφιστάμενες σε ισχύ άδειες, εγκρίσεις,

στ) οικοδομικές άδειες, όπου απαιτείται,

ζ) πιστοποιητικά ελέγχου καταλληλότητας αναγνωρισμένου και πιστοποιημένου οίκου, σύμφωνα με τις εθνικές προδιαγραφές πιστοποίησης, για ανυψωτικά μηχανήματα, δεξαμενές αποθήκευσης καυσίμων, γερανογέφυρες, αποθέτες υλικών κ.λπ.,

η) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, όπως ισχύει, του επιβλέψαντα την κατασκευή της αντικεραυνικής προστασίας των δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων, ότι οι εγκαταστάσεις ανταποκρίνονται πλήρως στα αναφερόμενα στην παράγραφο 1θ του άρθρου 103 του Κ.Μ.Λ.Ε. και μπορούν να λειτουργούν με ασφάλεια,

ι) άδεια χρήσης αιγιαλού και παραλίας ή ζώνης λιμένα, εφόσον απαιτείται και έληξε η ισχύς της.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται το περιεχόμενο και η διαδικασία της γνωστοποίησης, τα έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση προκειμένου να ασκήσουν τις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων εντός των ορίων της παραγράφου 1 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6.

Άρθρο 66
Παράβολο

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα είδη και τα ποσά των παραβόλων που απαιτούνται για τη γνωστοποίηση και για τη χορήγηση έγκρισης των δραστηριοτήτων του παρόντος κεφαλαίου, καθώς και για την άσκηση προσφυγής, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 67, ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τα οποία μπορεί να αναπροσαρμόζονται.

2. Για τη διενέργεια ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων μαρμάρων, φυσικών λίθων ή βιομηχανικών ορυκτών των περιπτώσεων α΄ και γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 43 του νόμου, “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”, καθώς και αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων, πλην της μαρμαρόσκονης, μαρμαροψηφίδας και των ασβεστολιθικών αντιολισθηρών, σε δημόσιες και δημοτικές εκτάσεις καταβάλλεται μαζί με τη σχετική αίτηση, επί ποινή απαραδέκτου, παράβολο τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Αν μετά την ολοκλήρωση των ερευνητικών εργασιών ακολουθήσει μίσθωση του χώρου, το ποσό αυτό συμψηφίζεται με τα μισθώματα του πρώτου έτους.

Άρθρο 67
Κυρώσεις

1. Αν ο φορέας παραλείψει την υποβολή γνωστοποίησης ή γνωστοποιήσει αναληθή στοιχεία ή παραλείψει την υποβολή γνωστοποίησης των στοιχείων της οικονομικής δραστηριότητας σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής, επιβάλλονται σε βάρος του οι κυρώσεις του άρθρου 15. Αρμόδια αρχή για την επιβολή των κυρώσεων είναι η οικεία υπηρεσία όπου υποβάλλεται η γνωστοποίηση.

2. Αν ο φορέας δεν έχει εξασφαλίσει έγκριση επιβάλλονται σε βάρος του οι κυρώσεις του άρθρου 15. Αρμόδια αρχή για την επιβολή των κυρώσεων είναι η οικεία υπηρεσία που χορηγεί την έγκριση.

3. Κατά των πράξεων επιβολής κυρώσεων χωρεί η ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Τα χρηματικά πρόστιμα των παρ. 1 και 2 επιβάλλονται σωρευτικά με τα πρόστιμα και τις κυρώσεις του άρθρου 59 του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”.

5. Σε περίπτωση παραβίασης επιμέρους όρων και προϋποθέσεων κατά τη λειτουργία δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε γνωστοποίηση ή έγκριση εφαρμόζονται οι κυρώσεις της κείμενης νομοθεσίας από τα αρμόδια όργανα που ορίζονται σε αυτή.».

Άρθρο 67

Μετά το άρθρο 67 του ν. 4442/2016, προστίθεται ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄ που περιέχει τα εξής άρθρα 68 έως 76:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄
ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

Άρθρο 68
Πεδίο εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου εμπίπτει η διενέργεια των ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων μεταλλευτικών ορυκτών, καθώς και η εντός του μεταλλευτικού χώρου εγκατάσταση και λειτουργία μηχανημάτων πάσης φύσεως που εξυπηρετούν τις ανάγκες εκμετάλλευσης των μεταλλείων και επεξεργασίας των εκ τούτων παραγομένων μεταλλευμάτων και ιδίως όσες αντιστοιχίζονται στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) 07,07.1,07.2, 09.9 της 2ης ομάδας του Παραρτήματος.

Άρθρο 69
Διενέργεια ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων μεταλλευτικών ορυκτών που υπόκειται σε καθεστώς έγκρισης

1. Η διενέργεια ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων μεταλλευτικών ορυκτών του άρθρου 2 του ν.δ. 210/1973 (Α΄277) υπόκειται σε καθεστώς έγκρισης, σύμφωνα με το άρθρο 7.

2. Η έγκριση χορηγείται σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις παρ. 1, 2, 3 και 5 του άρθρου 29 του ν.δ. 210/1973, όπως οι παράγραφοι αυτοί προστέθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 74 του παρόντος.

3. Η αίτηση για τη χορήγηση της έγκρισης υποβάλλεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από τον φορέα της οικονομικής δραστηριότητας μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) του άρθρου 14.

4. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ-ΑΔΕ για το τμήμα που αφορά στην έγκριση διενέργειας των ερευνητικών εργασιών, η αίτηση υποβάλλεται, πριν την έναρξη των ερευνητικών εργασιών, από τον φορέα της οικονομικής δραστηριότητας στην κατά τόπο αρμόδια Περιφέρεια ή στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά περίπτωση.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται η ειδικότερη διαδικασία και το περιεχόμενο της έγκρισης, τα δικαιολογητικά που καταθέτει ο φορέας, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων εντός των ορίων της παραγράφου 2 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με την έγκριση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8.

Άρθρο 70
Διενέργεια ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων μεταλλευτικών ορυκτών που υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης

1. Η διενέργεια ερευνητικών εργασιών για τη διαπίστωση κοιτασμάτων μεταλλευτικών ορυκτών του άρθρου 2 του ν.δ. 210/1973 υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος νόμου, στις περιπτώσεις των παραγράφων 4 και 6 του άρθρου 29 του ν.δ. 210/1973 (Α΄277), όπως προστέθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 74 του παρόντος.

2. Η γνωστοποίηση γίνεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από τον φορέα της οικονομικής δραστηριότητας μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριότητας και Ελέγχων (ΟΠΣ - ΑΔΕ) του άρθρου 14.

3. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ-ΑΔΕ για το τμήμα που αφορά στη γνωστοποίηση της διενέργειας των ερευνητικών εργασιών, η γνωστοποίηση υποβάλλεται, πριν την έναρξη των ερευνητικών εργασιών, από το φορέα της οικονομικής δραστηριότητας στην κατά τόπο αρμόδια Περιφέρεια ή στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά περίπτωση.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται το περιεχόμενο και η διαδικασία της γνωστοποίησης, τα έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση προκειμένου να ασκήσουν τις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων εντός των ορίων της παραγράφου 1 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6.

Άρθρο 71
Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις υποστηρικτικές της εξόρυξης, βοηθητικές των μεταλλευτικών εργασιών και απλής μηχανικής επεξεργασίας

1. Η εγκατάσταση εντός μεταλλευτικών χώρων, ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων υποστηρικτικών της εξόρυξης (όπως αντλίες, δίκτυα πεπιεσμένου αέρα, δεξαμενές υδάτων, εγκαταστάσεις αυτοματισμών, τηλεπικοινωνίας-τηλεειδοποιήσεων εργαζομένων, δίκτυα πυρόσβεσης, δίκτυα αερισμού), εγκαταστάσεων βοηθητικών των μεταλλευτικών εργασιών (όπως εγκαταστάσεις χημείου, εγκαταστάσεις συνεργείων, μηχανουργείων και ηλεκτροτεχνείων, αποθηκών πάσης φύσεως πλην εκρηκτικών υλών) καθώς και εγκαταστάσεων απλής μηχανικής επεξεργασίας του μεταλλεύματος (θραύσης-λειοτρίβησης-ταξινόμησης χωρίς περαιτέρω επεξεργασία), υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος νόμου.

2. Η γνωστοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριότητας και Ελέγχων (ΟΠΣ - ΑΔΕ) του άρθρου 14. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ - ΑΔΕ, η γνωστοποίηση υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία.

3. Πριν από την υποβολή της γνωστοποίησης ο ενδιαφερόμενος απαιτείται να έχει εξασφαλίσει:

α) δικαίωμα εδαφοχρησίας,

β) απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (εφόσον δεν προκύπτει από τις υφιστάμενες σε ισχύ άδειες, εγκρίσεις κ.λπ.),

γ) εγκεκριμένη τεχνική μελέτη στην οποία θα περιέχονται, ως κεφάλαια, το στοιχείο δ και, εφόσον απαιτείται, το στοιχείο ε της παρ. 1 του άρθρου 103 του Κ.Μ.Λ.Ε.,

δ) άδεια χρήσης αιγιαλού και παραλίας ή ζώνης λιμένα, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με το ν. 2971/2001,

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται το περιεχόμενο και η διαδικασία της γνωστοποίησης, τα έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση προκειμένου να ασκήσουν τις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων εντός των ορίων της παραγράφου 1 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6.

www.ggtp.gr

Άρθρο 72
Εγκατάσταση σύνθετων μονάδων
επεξεργασίας μεταλλευτικών ορυκτών

1. Για την εγκατάσταση, εντός μεταλλευτικών χώρων, σύνθετων μονάδων που εξυπηρετούν τις ανάγκες εκμετάλλευσης των μεταλλείων και επεξεργασίας μεταλλευτικών ορυκτών και συγκεκριμένα:

(α) εγκαταστάσεων εμπλουτισμού και πέραν της απλής θραύσης-λειοτρίβησης-ταξινόμησης, (β) εγκαταστάσεις καμινείας, (γ) εγκαταστάσεις μεταλλουργικής επεξεργασίας, (δ) εγκαταστάσεις στις οποίες περιλαμβάνονται εργασίες χημικής και θερμικής επεξεργασίας και αποθήκευσης που σχετίζεται με τις εργασίες αυτές και στις οποίες υπεισέρχονται επικίνδυνες ουσίες όπως ορίζονται στο Παράρτημα Ι της υπ΄ αριθμ. 172058/2016 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 354), για τις οποίες εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις που ορίζονται στην εν λόγω απόφαση, (ε) χώροι απόθεσης εξορυκτικών αποβλήτων, σύμφωνα με την υπ΄ αριθμ. 39624/2209/Ε103/2009 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β΄ 2076), (στ) εγκαταστάσεις επεξεργασίας υδάτων, (ζ) εγκαταστάσεις ανέλκυσης προσωπικού, απαιτείται η έγκριση εγκατάστασης από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Ο εκμεταλλευτής οφείλει να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση της έγκρισης συνοδευόμενη από πλήρη φάκελο με το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών ή στοιχείων στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Το χρονικό διάστημα για την έγκριση της εγκατάστασης, δεν μπορεί να ξεπερνάει τους έξι (6) μήνες από την προσήκουσα υποβολή της. Σε περίπτωση, που η αίτηση ή στοιχεία του φακέλου κριθούν ανεπαρκή ή ανακριβή, τότε επιστρέφεται στον εκμεταλλευτή που μπορεί να την υποβάλει εκ νέου, αφού προηγουμένως συμπληρωθεί ή διορθωθεί, σύμφωνα με τις οδηγίες της υπηρεσίας που έχουν εγγράφως διατυπωθεί. Η προθεσμία για την έγκριση, στην περίπτωση αυτή, περιορίζεται σε τρεις (3) μήνες. Τα άρθρα 7 και 8 του παρόντος εφαρμόζονται για την υποβολή της αίτησης και την έγκρισή της υπό την επιφύλαξη των ανωτέρω προθεσμιών.

3. Η αίτηση για τη χορήγηση της έγκρισης υποβάλλεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από τον φορέα της οικονομικής δραστηριότητας, πριν την έναρξη των εργασιών εγκατάστασης, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ).

4. Μέχρι την ενεργοποίηση του τμήματος του ΟΠΣ-ΑΔΕ που αφορά στην έγκριση των δραστηριοτήτων του παρόντος άρθρου, η αίτηση για τη χορήγηση της έγκρισης υποβάλλεται από τον φορέα της οικονομικής δραστηριότητας, προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Για την χορήγηση της έγκρισης απαιτείται η υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία των προβλεπόμενων στο άρθρο 103 του Κ.Μ.Λ.Ε. δικαιολογητικών.

6. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται άδεια εγκατάστασης ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων των δραστηριοτήτων της παραγράφου 1, νοείται εφεξής η έγκριση εγκατάστασης του παρόντος.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται η ειδικότερη διαδικασία και το περιεχόμενο της έγκρισης, τα δικαιολογητικά που καταθέτει ο φορέας, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων εντός των ορίων της παραγράφου 2 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με την έγκριση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8.

Άρθρο 73
Λειτουργία εγκαταστάσεων
του άρθρου 71 και 72

1. Η λειτουργία των εγκαταστάσεων του άρθρου 71 και 72 υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 5.

2. Η γνωστοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριότητας και Ελέγχων (ΟΠΣ - ΑΔΕ) του άρθρου 14.

3. Μέχρι την ενεργοποίηση του ΟΠΣ - ΑΔΕ, η γνωστοποίηση υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Πριν από την υποβολή της γνωστοποίησης απαιτείται ο φορέας να έχει εξασφαλίσει και να τηρεί στο αρχείο της δραστηριότητας τα κάτωθι:

α) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, όπως ισχύει, από τους επιβλέψαντες, σύμφωνα με το νόμο, την κατασκευή της εγκατάστασης, διπλωματούχους ή πτυχιούχους ή αδειούχους τεχνικούς, ότι η εγκατάσταση έγινε σύμφωνα με τους όρους της σχετικής άδειας και ότι αυτή είναι στατικώς επαρκής και μπορεί να λειτουργεί με ασφάλεια,

β) υπεύθυνες δηλώσεις του ν. 1599/1986, όπως ισχύει, για την ανάθεση και ανάληψη της επίβλεψης καλής λειτουργίας και συντήρησης της εγκατάστασης από τους σύμφωνα με το νόμο, διπλωματούχους ή πτυχιούχους ή αδειούχους τεχνικούς,

γ) πιστοποιητικό πυρασφάλειας, από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία, σύμφωνα με την κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας, με αριθμό Δ7/Φ1/4817/15.3.1990 (Β΄ 188), όπως ισχύει και αντίστοιχο για τις επιμέρους εγκαταστάσεις της παρ.1 του άρθρου 103 του Κ.Μ.Λ.Ε.,

δ) προσωρινή ή οριστική άδεια διάθεσης υγρών αποβλήτων εφόσον απαιτείται,

ε) απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (εφόσον δεν προκύπτει από τις υφιστάμενες σε ισχύ άδειες, εγκρίσεις κ.λπ.),

στ) οικοδομικές άδειες, όπου απαιτείται,

ζ) πιστοποιητικά ελέγχου καταλληλότητας αναγνωρισμένου και πιστοποιημένου οίκου, σύμφωνα με τις εθνικές προδιαγραφές πιστοποίησης, για ανυψωτικά μηχανήματα, δεξαμενές αποθήκευσης καυσίμων, γερανογέφυρες, αποθέτες υλικών κ.λπ.,

η) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, όπως ισχύει, του επιβλέψαντα την κατασκευή της αντικεραυνικής

προστασίας των δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων, ότι οι εγκαταστάσεις ανταποκρίνονται πλήρως στα αναφερόμενα στην παράγραφο 1θ του άρθρου 103 του Κ.Μ.Λ.Ε. και μπορούν να λειτουργούν με ασφάλεια,

θ) άδεια χρήσης αιγιαλού και παραλίας ή ζώνης λιμένα, εφόσον απαιτείται και έληξε η ισχύς της.

5. Ειδικά για τις εγκαταστάσεις του άρθρου 72, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της γνωστοποίησης από το φορέα, η αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία προβαίνει σε κατά προτεραιότητα έλεγχο της εγκατάστασης. Εφόσον ο έλεγχος διαπιστώσει την ορθή λειτουργία της εγκατάστασης, η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει φύλλο ελέγχου, το οποίο φυλάσσεται στο φάκελο της επιχείρησης. Στην περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί έλλειψη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας, ικανή να δημιουργήσει σοβαρό και άμεσο κίνδυνο στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων ή στο περιβάλλον, η αρμόδια υπηρεσία αποφασίζει τη λήψη των ανάλογων μέτρων, όπως την προσωρινή ή οριστική διακοπή της λειτουργίας της εγκατάστασης, την επιβολή κυρώσεων ή την παροχή συστάσεων μέχρι τη συμμόρφωσή της.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται το περιεχόμενο και η διαδικασία της γνωστοποίησης, τα έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση προκειμένου να ασκήσουν τις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες, η κλιμάκωση των επιβαλλόμενων κυρώσεων εντός των ορίων της παραγράφου 1 του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6.

Άρθρο 74
Τροποποιούμενες διατάξεις

1. Η παρ. 1 του άρθρου 29 του ν.δ. 210/1973 (Α΄ 277) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο Περιφερειάρχης, εφόσον η αίτηση περί χορήγησης αδείας μεταλλευτικών ερευνών πληροί τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις των άρθρων 20, 21 παρ. 1, 22 παρ. 1, και 23 του παρόντος, έπειτα από έλεγχο των ορίων και της εκτάσεως του χώρου προκειμένου να διαπιστωθεί ότι ο αιτούμενος χώρος είναι ελεύθερος κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 26 και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 31 του παρόντος, εκδίδει εντός προθεσμίας δύο μηνών από την υποβολή του αιτήματος, διαπιστωτική πράξη με την οποία διαπιστώνεται η ολοκλήρωση του ελέγχου και καλείται ο ενδιαφερόμενος να προσδιορίσει, εντός του αιτούμενου χώρου, όπως αυτός τυχόν έχει περικοπεί μετά τον διενεργηθέντα έλεγχο, το είδος των εργασιών που προτίθεται να διενεργήσει καθώς και τη θέση αυτών.»

2. Μετά την παρ. 1 του άρθρου 29 του ν.δ. 210/1973 (Α΄ 277 προστίθενται παράγραφοι 2, 3,4, 5 και 6 ως εξής:

«2. Ανάλογα με το είδος των ερευνητικών εργασιών απαιτείται:

α) Υποβολή έγγραφης δήλωσης υπογεγραμμένης από αρμόδιο επιστήμονα, για τις περιπτώσεις που οι προβλεπόμενες ερευνητικές εργασίες δεν έχουν καμία επέμβαση επί του εδάφους. Για τις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται η λήψη καμιάς περαιτέρω διοικητικής άδειας ή πράξης.

β) Προσκόμιση Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων και εγκεκριμένης προτυποποιημένης τεχνικής μελέτης, σύμφωνα με το Παράρτημα Β΄ του νόμου «ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ», σε περιπτώσεις που οι ερευνητικές εργασίες αφορούν περιορισμένης έκτασης εκσκαφές (0,5m3 /στρέμμα) και γενικά περιορισμένη επέμβαση επί του εδάφους (όπως μέθοδοι σεισμικής διασκόπισης με χρήση εκρηκτικών υλών), μετά από γνωμοδότηση του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

γ) Προσκόμιση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και εγκεκριμένης προτυποποιημένης τεχνικής μελέτης, σύμφωνα με το Παράρτημα Β΄ του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ” για τις περιπτώσεις που η προτεινόμενη έρευνα αφορά την πραγματοποίηση γεωτρήσεων ή την οποιαδήποτε επέμβαση σε βάθος επί του εδάφους με την πραγματοποίηση ερευνητικών στοών κ.λπ.

3. Εφόσον τα δικαιολογητικά είναι πλήρη, ο Περιφερειάρχης, εντός 30 ημερών, εκδίδει εγκριτική πράξη υπό τον τίτλο «Άδεια Μεταλλευτικών Ερευνών», με την οποία χορηγείται το δικαίωμα μεταλλευτικών ερευνών στον αιτηθέντα χώρο, όπως τυχόν έχει περικοπεί και εγκρίνεται η διενέργεια των ερευνητικών εργασιών, όπως προκύπτουν από τα προσκομισθέντα στοιχεία της παραγράφου 2.

4. Στην περίπτωση που από τα αποτελέσματα των ερευνών προκύψει η ανάγκη εκτέλεσης εργασιών σε άλλη θέση εντός του χώρου της άδειας μεταλλευτικών ερευνών ή άλλου είδους από τις εγκεκριμένες με την χορηγηθείσα άδεια μεταλλευτικών ερευνών, ο φορέας οφείλει να γνωστοποιήσει στην κατά τόπο αρμόδια Περιφέρεια τα αντίστοιχα, προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 δικαιολογητικά, πριν την έναρξη των εργασιών αυτών και πάντα εντός του χρόνου ισχύος της αδείας.

5. Οι ερευνητικές εργασίες μετά τη σύσταση της μεταλλειοκτησίας διενεργούνται στις περιπτώσεις β΄ και γ΄ της παραγράφου 2 μετά την έγκριση από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προτυποποιημένης τεχνικής μελέτης, σύμφωνα με το Παράρτημα Β΄ του νόμου “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”, αφού προσκομιστούν κατά περίπτωση Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις ή απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Η έγκριση χορηγείται

μετά από γνωμοδότηση του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

6. Η διενέργεια ερευνητικών εργασιών μετά τη σύσταση της μεταλλειοκτησίας, υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης για τις περιπτώσεις που οι προβλεπόμενες ερευνητικές εργασίες δεν έχουν καμία επέμβαση επί του εδάφους, εφαρμοζομένης αναλόγως της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2. Στην περίπτωση αυτή η δήλωση υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

3. Η παρ. 2 του άρθρου 29 του ν.δ. 210/1973 αναριθμείται σε 7.

Άρθρο 75
Παράβολο

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα είδη και τα ποσά των παραβόλων που απαιτούνται για τη γνωστοποίηση και για τη χορήγηση έγκρισης των δραστηριοτήτων του παρόντος κεφαλαίου, καθώς και για το παραδεκτό της άσκησης προσφυγής σύμφωνα με το επόμενο άρθρο ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τα οποία μπορεί να αναπροσαρμόζονται.

Άρθρο 76
Κυρώσεις

1. Αν ο φορέας παραλείψει την υποβολή γνωστοποίησης ή γνωστοποιήσει αναληθή στοιχεία ή παραλείψει την υποβολή γνωστοποίησης των στοιχείων της οικονομικής δραστηριότητας σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής, επιβάλλονται σε βάρος του οι κυρώσεις του άρθρου 15. Αρμόδια αρχή για την επιβολή των κυρώσεων είναι η οικεία υπηρεσία όπου υποβάλλεται η γνωστοποίηση.

2. Αν ο φορέας δεν έχει εξασφαλίσει έγκριση επιβάλλονται σε βάρος του οι κυρώσεις του άρθρου 15. Αρμόδια αρχή για την επιβολή των κυρώσεων είναι η οικεία υπηρεσία που χορηγεί την έγκριση.

3. Κατά των πράξεων επιβολής κυρώσεων χωρεί η ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Τα χρηματικά πρόστιμα των παραγράφων 1 και 2 επιβάλλονται σωρευτικά με τα πρόστιμα και τις κυρώσεις του άρθρου 59 του νόμου για “ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ”.

5. Σε περίπτωση παραβίασης επιμέρους όρων και προϋποθέσεων κατά τη λειτουργία δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε γνωστοποίηση ή έγκριση εφαρμόζονται οι κυρώσεις της κείμενης νομοθεσίας από τα αρμόδια όργανα που ορίζονται σε αυτή.».

Άρθρο 68
Μεταβατικές διατάξεις

1. Αποφάσεις συναίνεσης διενέργειας ερευνητικών εργασιών επί δημοσίων εκτάσεων που έχουν εκδοθεί κατ΄ εφαρμογή του άρθρου 10 του ν. 669/1977 (Α΄241) εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη συμπλήρωση δύο ετών από την έκδοσή τους.

Ερευνητικές εργασίες επί δημοτικών και ιδιωτικών εκτάσεων που έχουν ξεκινήσει πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξακολουθούν μέχρι τη συμπλήρωση δύο ετών από την έναρξή τους.

2. Εκκρεμείς αιτήσεις για τη χορήγηση συναίνεσης διενέργειας ερευνητικών εργασιών επί δημοσίων και δημοτικών εκτάσεων, εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 59 του ν. 4442/2016. Αν για τις αιτήσεις αυτές δεν έχει ήδη καταβληθεί το παράβολο που προβλεπόταν κατά το χρόνο της υποβολής τους, κατατίθεται το παράβολο που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 66 του ν. 4442/2016 μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Αν δεν καταβληθεί το παράβολο, η σχετική αίτηση απορρίπτεται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας. Ερευνητικές εργασίες επί ιδιωτικών εκτάσεων που δεν έχουν ξεκινήσει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διενεργούνται κατόπιν γνωστοποίησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 του ν. 4442/2016.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η άδεια εκμετάλλευσης λατομείων. Η σύμβαση μίσθωσης δημόσιων και δημοτικών εκτάσεων, η οποία έχει συναφθεί με βάση τις προϊσχύουσες διατάξεις επέχει εφεξής θέση έγκρισης εκμετάλλευσης των εκτάσεων αυτών σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 63 του ν. 4442/2016.

4. Συμβάσεις μίσθωσης λατομείων βιομηχανικών ορυκτών, μαρμάρων και φυσικών λίθων που έχουν συναφθεί ή έχουν παραταθεί μονομερώς σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 669/1977 (Α΄241) στο πλαίσιο ισχυουσών αδειών εκμετάλλευσης μπορεί να παρατείνονται μονομερώς έως τη συμπλήρωση είκοσι (20) ετών από τη συνομολόγηση της αρχικής σύμβασης.

Οι συμβάσεις που έχουν παραταθεί σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 669/1977 (Α΄ 241) μπορεί να παρατείνονται μονομερώς έως τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών από τη συνομολόγηση της αρχικής σύμβασης μίσθωσης.

Συμβάσεις μίσθωσης που έχουν παραταθεί σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 183 του ν. 4001/2011 (Α΄179), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4203/2013 (Α΄ 235) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4351/2015 (Α΄ 165) και το άρθρο 58 του ν. 4508/2017 (Α΄200), και έχουν συμπληρώσει διάρκεια ισχύος πλέον των σαράντα (40) ετών μπορεί να παρατείνονται μονομερώς έως τη συμπλήρωση πενήντα (50) ετών από τη συνομολόγηση της αρχικής μίσθωσης, περαιτέρω δε εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 45. Αιτήματα παράτασης ισχύος της ΑΕΠΟ, αν δεν έχουν ήδη κατατεθεί μπορεί να κατατεθούν μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Συμβάσεις μίσθωσης λατομείων βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων, οι οποίες συνομολογήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 669/1977 (Α΄241), έχουν παραταθεί σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 669/1977 ή την παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 2702/1999 (Α΄70) και ισχύουν, μπορεί να παρατείνονται μονομερώς μέχρι τη συμπλήρωση πεντηκονταετίας, η οποία έχει ως αφετηρία την έναρξη ισχύος του ν. 669/1977.

5. Συμβάσεις μίσθωσης λατομείων αδρανών υλικών που έχουν συναφθεί είτε επί δημόσιων εκτάσεων είτε στο πλαίσιο ισχυουσών αδειών εκμετάλλευσης επί δημοτικών ή ιδιωτικών εκτάσεων, μπορεί να παρατείνονται μονομερώς έως τη συμπλήρωση είκοσι (20) ετών από τη συνομολόγηση της αρχικής μίσθωσης. Συμβάσεις μίσθωσης, η διάρκεια των οποίων έχει υπερβεί τα είκοσι (20) έτη κατ΄ εφαρμογή του άρθρου 6 του ν. 1428/1984 (Α΄43), ή της παρ. 1 του άρθρου 183 του ν. 4001/2011 (Α΄179), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4203/2013 (Α΄235) και το άρθρο 22 του ν. 4351/2015 (Α΄165) και το άρθρο 58 του ν. 4508/2017 (Α΄200), μπορεί να παρατείνονται μονομερώς έως τη συμπλήρωση σαράντα (40) ετών από τη συνομολόγηση της αρχικής μίσθωσης, εφαρμοζόμενης περαιτέρω της παρ. 3 του άρθρου 45. Αιτήματα παράτασης ισχύος της ΑΕΠΟ, αν δεν έχουν ήδη κατατεθεί, μπορεί να κατατεθούν μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

6. Παράταση πέραν των σαράντα (40) ετών της διάρκειας ισχύος των συμβάσεων μίσθωσης ιδιωτικών εκτάσεων για λατομεία όλων των κατηγοριών λατομικών ορυκτών, οι οποίες έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν μπορεί να γίνει μονομερώς αλλά απαιτείται η σύναψη νέας σύμβασης για την πρώτη δεκαετή παράταση.

7. Για τα λατομεία της προηγούμενης παραγράφου που εμπίπτουν στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4, η παράταση της διάρκειας ισχύος των συμβάσεων μίσθωσης πέραν των πενήντα (50) ετών δεν μπορεί να γίνει μονομερώς από τον μισθωτή αλλά απαιτείται η σύναψη νέας σύμβασης για την επόμενη, πέραν των πενήντα ετών, δεκαετή παράταση.

8. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δύνανται οι εκμεταλλευτές λατομείων αδρανών υλικών ειδικών χρήσεων σε δημοτική έκταση, των οποίων τα εξορυσσόμενα υλικά προορίζονται για χρήση σε οδοτάπητες και έρμα σιδηροτροχιών να καταγγείλουν τη σύμβαση μίσθωσης ή να αιτηθούν την αναπροσαρμογή των όρων αυτής. Η καταγγελία ή η αίτηση γίνεται εγγράφως και τα αποτελέσματά της επέρχονται από την κοινοποίησή της στον εκμισθωτή Δήμο. Σε κάθε περίπτωση ο εκμεταλλευτής υποχρεούται στην αποκατάσταση του χώρου σύμφωνα με το άρθρο 55 καθώς στην εφαρμογή των προβλεπόμενων στην παράγραφο 5 του άρθρου 58. Ο εκμισθωτής ή ο μισθωτής δεν αποκτούν δικαίωμα αποζημιώσεως εξαιτίας της καταγγελίας. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, προηγούμενες του χρόνου της καταγγελίας τυχόν αξιώσεις μεταξύ των μερών παραγράφονται αυτοδικαίως.

9. Εκκρεμείς αιτήσεις για την έκδοση άδειας εκμετάλλευσης λατομικών ορυκτών επί δημοσίων και δημοτικών εκτάσεων, εξετάζονται σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 63 του ν. 4442/2016, εφόσον δεν έχει συναφθεί σχετική σύμβαση μίσθωσης. Στην περίπτωση που έχει συναφθεί σύμβαση μίσθωσης, η σύμβαση αυτή επέχει θέση έγκρισης εκμετάλλευσης σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 63 του ν. 4442/2016, εφόσον πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις. Σε αντίθετη περίπτωση τροποποιείται ή λύεται η σύμβαση κατόπιν απόφασης της αρμόδιας υπηρεσίας, εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

10. Εκκρεμείς αιτήσεις για την έκδοση άδειας εκμετάλλευσης λατομικών ορυκτών επί ιδιωτικών εκτάσεων, εξετάζονται σύμφωνα με τα άρθρα 60 και 62 του ν. 4442/2016. Εφόσον έχει ήδη εγκριθεί η τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης και το αίτημα αφορά αρχική άδεια ή επέκταση ήδη υφιστάμενης άδειας εκμετάλλευσης πρέπει πριν από τη γνωστοποίηση να υποβληθούν από τον ενδιαφερόμενο στην αρμόδια για την έγκριση της τεχνικής μελέτης υπηρεσία, απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων καθώς και τα συμπληρωματικά δικαιολογητικά (τίτλοι ιδιοκτησίας), σύμφωνα με την παράγραφο 6β του άρθρου 60 του ν. 4442/2016 προκειμένου να επικαιροποιηθεί η σχετική έγκριση.

11. Εκκρεμείς αιτήσεις για την έκδοση άδειας εκμετάλλευσης λατομικών ορυκτών στις περιοχές του δευτέρου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 62 του ν. 998/1979 (Α΄289), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 4280/2014 (Α΄ 159), για τις οποίες το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν έχει επιλυθεί οριστικά στο πλαίσιο του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 (Α΄ 303), εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 64 του ν. 4442/2016.

12. Εκκρεμείς αιτήσεις για παράταση άδειας εκμετάλλευσης λατομείων βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων, επί δημόσιων και δημοτικών εκτάσεων, τα οποία συνεχίζουν να λειτουργούν σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 2702/1999 (Α΄70), εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 61 του ν. 4442/2016, εφόσον δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Οι αιτήσεις αυτές θεωρούνται ότι έχουν απορριφθεί, αν μέσα σε ένα (1) έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν έχει συναφθεί η σχετική παράταση της σύμβασης μίσθωσης. Εκκρεμείς αιτήσεις για παράταση άδειας εκμετάλλευσης λατομείων σε ιδιωτικές εκτάσεις και στις περιοχές του δευτέρου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 62 του ν. 998/1979 (Α΄289) δεν εξετάζονται περαιτέρω. Για τη συνέχιση της λειτουργίας των λατομείων αυτών, ο φορέας εκμετάλλευσης οφείλει να προβεί σε γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν. 4442/2016, μέσα σε ένα (1) έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

13. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος η άδεια εγκατάστασης για τις Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας των εξορυσσομένων ορυκτών, οι οποίες βρίσκονται εντός λατομικών χώρων καταργείται ως διακριτή άδεια ενώ η αντίστοιχη εγκατάσταση υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης. Εκκρεμείς αιτήσεις δεν εξετάζονται περαιτέρω, εφαρμόζεται δε αναλόγως η παρ. 1 του άρθρου 65 του ν. 4442/2016.

14. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος η άδεια λειτουργίας για τις Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας των εξορυσσομένων ορυκτών, οι οποίες βρίσκονται εντός λατομικών χώρων, καταργείται και η λειτουργία τους υπόκειται σε καθεστώς γνωστοποίησης. Εκκρεμείς αιτήσεις δεν εξετάζονται περαιτέρω εφαρμόζονται δε αναλόγως οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 65 του ν. 4442/2016.

15. Υφιστάμενες άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας Η/Μ εγκαταστάσεων, εντός λατομικών χώρων, εξακολουθούν να ισχύουν έως τη λήξη τους. Σε περίπτωση τροποποίησης ή ανανέωσης αυτών εφαρμόζεται το άρθρο 65 του ν. 4442/2016.

16. Λατομεία τα οποία λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος με άδεια εκμετάλλευσης αποκλειστικώς μαρμαρόσκονης ή μαρμαροψηφίδας, υπάγονται στο εξής στις διατάξεις της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 52.

Τα λατομεία αυτά μπορεί να διαθέτουν τα συμπαραγόμενα αδρανή υλικά στην αγορά, κατά τα οριζόμενα στην εγκεκριμένη τεχνική μελέτη και την παρ. 7 του άρθρου 45, μέχρι τη λήξη της υφιστάμενης μίσθωσης και όχι πέραν των πέντε (5) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Στη συνέχεια μπορεί να λειτουργούν σύμφωνα με τους περιορισμούς του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 52.

Το προηγούμενο εδάφιο, αναφορικά με τους περιορισμούς διάθεσης συμπαραγομένων προϊόντων εφαρμόζεται αντιστοίχως και για τα λειτουργούντα λατομεία βιομηχανικού ορυκτού ανθρακικού ασβεστίου.

17. Λατομεία αδρανών υλικών που είχαν στο παρελθόν ενταχθεί στο καθεστώς αποκατάστασης περιβάλλοντος, σύμφωνα με την ειδική μελέτη αποκατάστασης:

α) της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 2837/2000 (Α΄ 178) ως εμπίπτοντα στις διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 20 του ν. 2115/1993 (Α΄ 15), β) της περίπτωσης των διατάξεων των παραγράφων 5 και 8 του άρθρου 20 του ν. 2115/1993 και γ) της παραγράφου 3 του άρθρου 183 του ν. 4001/2011 (Α΄ 179) όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 17 άρθρου 17 του ν. 4203/2013 (Α΄235) και το άρθρο 22 του ν. 4351/2015 (Α΄ 165), παύουν οριστικά τη λειτουργία τους μετά το πέρας του οριζόμενου από την ειδική μελέτη χρόνου, εντός του οποίου θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η αποκατάσταση.

18. Σε περιπτώσεις λατομείων που εντάχθηκαν σε λατομικές περιοχές πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος και αδειοδοτήθηκαν μόνο για τμήμα του ενιαίου χωροθετηθέντος λατομικού χώρου, η εκμίσθωση του υπολοίπου τμήματος του ίδιου χωροθετηθέντος χώρου στους εκμεταλλευτές των λατομείων αυτών γίνεται ως εξής:

α) αν πρόκειται για δημόσιες εκτάσεις, με απευθείας σύμβαση,

β) αν πρόκειται για δημοτικές εκτάσεις σύμφωνα με σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπ΄ αριθμ. 19690/19.4.1995 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Βιομηχανίας, Έρευνας και Τεχνολογίας (Β΄402) όπως συμπληρώθηκε με την υπ΄ αριθμ. 19661/6.6.2001 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Ανάπτυξης(Β΄775),

γ) η διάρκεια της μίσθωσης των λατομείων των περιπτώσεων α΄ και β΄ δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτήν του υφισταμένου ήδη αδειοδοτηθέντος λατομείου. Για τις παρατάσεις αυτών των συμβάσεων εφαρμόζεται το άρθρο 63 του ν. 4442/2016.

19. Μεταβολή των χρήσεων γης σε περιοχές που λειτουργούν νομίμως λατομεία αδρανών υλικών, βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων, δεν κωλύει τη συνέχιση της λειτουργίας και την παράταση των μισθώσεων των λατομείων αυτών με βάση τις διατάξεις του παρόντος και του ν. 4442/2016, εκτός αν με τις νέες διατάξεις ορίζεται διαφορετικά.

20. Πάγια ή αναλογικά μισθώματα που έχουν καθορισθεί κατά τρόπο διαφορετικό από τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 45 με απευθείας συμβάσεις μίσθωσης που έχουν συναφθεί πριν την έναρξη εφαρμογής του παρόντος, εξακολουθούν να καταβάλλονται όπως προβλέπεται στις συμβάσεις και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από την 31.12.2025. Δημοτικά λατομεία βιομηχανικών ορυκτών, για τα οποία έχουν καθορισθεί υψηλότερα μισθώματα από τα ανώτατα όρια της παρ. 4 του άρθρου 45, συνεχίζουν να καταβάλλουν τα καθορισθέντα στις συμβάσεις μισθώματα μέχρι τη λήξη και των παρατάσεων αυτών.

Για τα ανωτέρω δημοτικά λατομεία βιομηχανικών ορυκτών, σε περίπτωση νέων συμβάσεων, το μίσθωμα καθορίζεται ελεύθερα.

21. Μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος ο αρμόδιος κατά περίπτωση Περιφερειάρχης εκδίδει διαπιστωτική πράξη ελευθέρωσης του χώρου, σχετικά με τις εκτάσεις των οποίων οι άδειες μεταλλευτικών ερευνών έχουν λήξει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

22. Οι εκμεταλλευτές λατομείων αδρανών υλικών που λειτουργούν εντός καθορισμένων λατομικών περιοχών, καθώς και οι εκμεταλλευτές μεταλλείων υποχρεούνται να καταθέσουν στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αντίστοιχα, εγγυητική επιστολή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 55, εντός ενός (1) έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, η οποία ισούται με το 20% του προβλεπόμενου ποσού για τη δαπάνη αποκατάστασης περιβάλλοντος στην ισχύουσα ΑΕΠΟ. Η εγγυητική επιστολή θα προσαυξάνεται κάθε έτος κατά το 20% του προβλεπόμενου ποσού αποκατάστασης, έτσι ώστε πριν από τη λήξη της πενταετίας να καλύπτεται το 100 % της προβλεπόμενης δαπάνης.

23. Νομικά και φυσικά πρόσωπα που εκμεταλλεύονται λατομεία σχιστολιθικών πλακών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 3851/2010 (Α΄85), όπως έχουν αντικατασταθεί με το άρθρο 27 του ν. 4258/2014 (Α΄94), και συμπληρωθεί με το άρθρο 62 του ν. 4305/2014 (Α΄237), προκειμένου να συνεχίσουν την εκμετάλλευση των λατομείων αυτών, οφείλουν, να υποβάλουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με το άρθρο 64 του ν. 4442/2016, μέσα σε ένα (1) έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Για την πρώτη τριετία εφαρμογής των διατάξεων αυτών, η εγγυητική επιστολή έναντι τυχόν οφειλόμενων μισθωμάτων υπολογίζεται στο 50 % των προβλεπόμενων πάγιων σύμφωνα με τον τύπο της παρ. 4 του άρθρο 45.

Η κατάθεση της εγγυητικής επιστολής της παρ. 2 του άρθρου 55 για τη αποκατάσταση του περιβάλλοντος σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΑΕΠΟ γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 22 του παρόντος.

24. Μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, για τα ρυθμιζόμενα από τις κανονιστικές αυτές πράξεις ζητήματα εφαρμόζονται οι προϊσχύουσες σχετικές διατάξεις, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 69
Καταργούμενες διατάξεις

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 24 του άρθρου 68, από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος:

α. Τα άρθρα 28 και 29 του ν.δ. 4029/1959 (Α΄ 250).

β. Ο ν. 669/1977 (Α΄241) εκτός από τα άρθρα 37 και 51.

γ. Ο ν. 1428/1984 (Α΄43) εκτός από τα άρθρα 26 και 28.

δ. Τα άρθρα 1 έως 17, 19 έως 26 και 34 του ν. 2115/1993 (Α΄15).

ε. Τα άρθρα 6,7,8 και η παράγραφος 1 του άρθρου 14 του ν. 2702/1999 (Α΄70).

στ. Το άρθρο 7 και η παράγραφος 1 (β) του άρθρου 12 του ν. 2837/2000 (Α΄178).

ζ. Τα άρθρα 13 και 17 του ν. 3335/2005 (Α΄95).

η. Το άρθρο 14 του ν. 3438/2006 (Α΄33).

θ. Το άρθρο 16 του ν. 3851/2010 (Α΄85), όπως ισχύει.

ι. Το άρθρο 183 του ν. 4001/2011 (Α΄179).

ια. Τα άρθρα 10 και 11 του ν. 4203/2013 (Α΄235).

ιβ. Οι παράγραφοι 1 έως και 6 της υποπαραγράφου στ΄ 12 του άρθρου 1 του ν. 4254/2014 (Α΄85).

ιγ. Η παράγραφος 3 του άρθρου 43 του ν. 4262/2014 (Α΄114).

ιδ. Τα άρθρα 41 και 69 του ν. 4409/2016 (Α΄136).

ιε. Η περίπτωση β΄ της παρ. 1 του άρθρου 4, το άρθρο 102 και το άρθρο 104 της υπ’ αριθμ. 2223/14.6.2011 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄ 1227) καταργείται.

ιστ. Το άρθρο 104 της αριθμ. 2223/14.6.2011 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄ 1227) καταργείται.

Άρθρο 70
Λοιπές διατάξεις

1. Τα έργα που περιγράφονται στο στοιχείο 9, του Παραρτήματος V (Ομάδα 5η) της υπουργικής απόφασης ΔΙΠΑ/οικ. 37674/27.7.2016 (Β΄ 2471) εντάσσονται στην κατηγορία Β. Αρμόδια υπηρεσία για την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις των έργων και δραστηριοτήτων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 της υπουργικής απόφασης 46294/2013 (Β΄ 2001) είναι η Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι εγκεκριμένες ΑΕΠΟ για τα έργα του προηγούμενου εδαφίου εξακολουθούν να ισχύουν έως τη λήξη τους πλην των ερευνητικών γεωτρήσεων για ανεύρεση μεταλλευτικών ορυκτών.

2. Στο τέλος της παραγράφου 8 του άρθρου 45 του ν. 998/1979(Α΄289), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Εκμεταλλευτές μεταλλείων και λατομείων, οποιασδήποτε κατηγορίας ορυκτού, οι οποίοι έχουν καταβάλει εγγυητική επιστολή για την αποκατάσταση της έκτασής τους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, απαλλάσσονται από την υποχρέωση αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ίδιου εμβαδού με εκείνη στην οποία εγκρίθηκε η επέμβαση και υποχρεούνται να καταβάλουν αντάλλαγμα χρήσης ίσο με το 100% της καθοριζόμενης, σύμφωνα με το άρθρο 6, αξίας της έκτασης τους. Αποφάσεις αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ίδιου εμβαδού που έχουν ήδη εκδοθεί και αφορούν εκμεταλλευτές λατομείων που εμπίπτουν στο προηγούμενο εδάφιο ανακαλούνται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, εφόσον έχει καταβληθεί ως αντάλλαγμα χρήσης το 100% της καθοριζόμενης, σύμφωνα με το άρθρο 6, αξίας της έκτασης επέμβασης.».

Άρθρο 71

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του νόμου τα Παραρτήματα 1 και 2.

Άρθρο 72
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4425/2016 (Α΄185)

Άρθρο 73

Το άρθρο 4 του ν. 4425/2016 (Α΄185) αντικαθίσταται ως εξής:

«Σκοπός του παρόντος Κεφαλαίου είναι:

α) η αναδιοργάνωση της ελληνικής αγοράς ενέργειας, σε εφαρμογή της νομοθεσίας για την ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ιδίως των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 «σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1228/2003» (L 211/15 της 14.8.2009), καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/1222 της Επιτροπής της 24ης Ιουλίου 2015 «σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την κατανομή της δυναμικότητας και τη διαχείριση της συμφόρησης» (L 197/24 της 25.7.2015), του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 2016/1719 της Επιτροπής της 26ης Σεπτεμβρίου 2016 «σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για τη μελλοντική κατανομή δυναμικότητας» (L 259/42/ της 27.9.2016) και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 2017/2195 της Επιτροπής της 23ης Νοεμβρίου 2017 «σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριας γραμμής για την εξισορρόπηση ηλεκτρικής ενέργειας» (L 312/6/της 28.11.2017) και

β) η ολοκλήρωση της ελληνικής αγοράς ενέργειας ως αγοράς ενεργειακών προϊόντων χονδρικής κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 «για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας»» (L 326/1 της 8.12.2011)

www.sate.gr

ή και συναφών χρηματοπιστωτικών μέσων κατά την έννοια του νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 «για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012» (L 173/84 της 12.6.2014).».

Άρθρο 74

Το άρθρο 5 του ν. 4425/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ισχύουν οι ορισμοί των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α’ 179), του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1348/2014 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2014 «σχετικά με την αναφορά δεδομένων για την εφαρμογή των παραγράφων 2 και 6 του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας» (L 363/121 της 18.12.2014) και του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1222.

Πέραν των ανωτέρω ορισμών, για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ισχύουν επίσης οι ακόλουθοι:

α) Χρηματιστήριο Ενέργειας: Η ανώνυμη εταιρεία που διαχειρίζεται μία ή και περισσότερες Αγορές Ενέργειας ή και Ενεργειακές Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

β) Αγορές Ενέργειας: Οι Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας, οι Αγορές Φυσικού Αερίου και οι Περιβαλλοντικές Αγορές.

γ) Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας: Η Αγορά Επόμενης Ημέρας, η Ενδοημερήσια Αγορά και η Αγορά Εξισορρόπησης που λειτουργούν ως αγορές ενεργειακών προϊόντων χονδρικής, κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011.

δ) Ενεργειακά Χρηματοπιστωτικά Μέσα: Τα χρηματοπιστωτικά μέσα των περιπτώσεων 5-11 του Τμήματος Γ του Παραρτήματος Ι του νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II που σχετίζονται με εμπορεύματα ενέργειας, ιδίως ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, ή και δικαιώματα εκπομπής ρύπων και τα οποία τυγχάνουν διαπραγμάτευσης σε Ενεργειακή Χρηματοπιστωτική Αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ε) Ενεργειακή Χρηματοπιστωτική Αγορά: Η ρυθμιζόμενη αγορά, ο πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) ή ο μηχανισμός οργανωμένης διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ) κατά την έννοια του νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II και του Κανονισμού (ΕΕ) 600/2014, στην οποία τυγχάνουν διαπραγμάτευσης Ενεργειακά Χρηματοπιστωτικά Μέσα και την οποία διαχειρίζεται το Χρηματιστήριο Ενέργειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

στ) Ημέρα Εκπλήρωσης Φυσικής Παράδοσης: Η ημέρα κατά την οποία παραδίδονται οι ποσότητες ενέργειας που αποτέλεσαν αντικείμενο συναλλαγής στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας.

ζ) Αγορά Επόμενης Ημέρας: Η Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας, στην οποία πραγματοποιούνται συναλλαγές αγοράς και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με υποχρέωση φυσικής παράδοσης την επόμενη ημέρα (Ημέρα Εκπλήρωσης Φυσικής Παράδοσης) και στην οποία δηλώνονται οι συναλλαγές που διενεργούνται επί Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Μέσων με φυσική παράδοση.

η) Ενδοημερήσια Αγορά: Η Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας, στην οποία πραγματοποιούνται συναλλαγές αγοράς και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με υποχρέωση φυσικής παράδοσης, μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής εντολών συναλλαγών στην Αγορά Επόμενης Ημέρας και αφορούν την Ημέρα Εκπλήρωσης Φυσικής Παράδοσης.

θ) Ορισθείς Διαχειριστής Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Nominated Electricity Market Operator/NEMO) (εφεξής ο «ΟΔΑΗΕ»): Το νομικό πρόσωπο που ορίζεται από την ΡΑΕ να εκτελεί καθήκοντα σχετικά με την ενιαία σύζευξη επόμενης ημέρας ή/και την ενιαία ενδοημερήσια σύζευξη, κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2015/1222 και τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ι) Αγορά Εξισορρόπησης: Η Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία περιλαμβάνει τις Αγορές Ισχύος Εξισορρόπησης και Ενέργειας Εξισορρόπησης και τη διαδικασία εκκαθάρισης αποκλίσεων.

ια) Αγορά Ισχύος Εξισορρόπησης: Η αγορά στην οποία προσφέρεται ισχύς για την κάλυψη των απαιτήσεων εφεδρείας του Συστήματος η οποία (ισχύς) διατηρείται από τους Συμμετέχοντες για προκαθορισμένη χρονική διάρκεια.

ιβ) Αγορά Ενέργειας Εξισορρόπησης: Η αγορά στην οποία προσφέρεται από τους Συμμετέχοντες ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, με σκοπό τη διατήρηση της συχνότητας του Συστήματος σε ένα προκαθορισμένο εύρος, καθώς και του ισοζυγίου παραγωγής και ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας, τηρουμένων των προγραμμάτων ανταλλαγής ηλεκτρικής ενέργειας με γειτονικές χώρες.

ιγ) Αγορές Φυσικού Αερίου: Οι Αγορές Φυσικού Αερίου, στις οποίες πραγματοποιούνται συναλλαγές επί συμβολαίων προμήθειας ή μεταφοράς φυσικού αερίου και οι οποίες λειτουργούν ως αγορές ενεργειακών προϊόντων χονδρικής, κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011.

ιδ) Κατάρτιση Προγράμματος Κατανομής: Η επαναλαμβανόμενη διαδικασία με την οποία ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τα τεχνικά χαρακτηριστικά των εγκαταστάσεων των Συμμετεχόντων, τους τεχνικούς περιορισμούς του Συστήματος και τις προσφορές των Συμμετεχόντων στην Αγορά Εξισορρόπησης, επιλύει ένα πρόβλημα συν-βελτιστοποίησης για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, με στόχο τον καθορισμό ενδεικτικού προγράμματος λειτουργίας για τους Συμμετέχοντες και τις μονάδες παραγωγής, με γνώμονα την ασφάλεια του Συστήματος. Από το Πρόγραμμα Κατανομής είναι δυνατό να προκύπτουν πρόσθετα στοιχεία, όπως η Ισχύς Εξισορρόπησης, για κάθε Συμμετέχοντα στην Αγορά Εξισορρόπησης.

ιε) Συμμετέχων στις Αγορές Ενέργειας/Συμμετέχων: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δικαιούται να πραγματοποιεί συναλλαγές σε μια ή περισσότερες Αγορές Ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων και των αυτοπρομηθευόμενων πελατών και των φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, όπου νοούνται ως:

1) αυτοπρομηθευόμενος πελάτης: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο επιλέγει να προμηθεύεται ενέργεια απευθείας από τις Αγορές Ενέργειας προς ιδία αποκλειστική χρήση και

2) φορέας σωρευτικής εκπροσώπησης (aggregator): Το νομικό πρόσωπο το οποίο συναθροιστικά εκπροσωπεί στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας έναν ή περισσότερους παραγωγούς ή καταναλωτές ή δυνητικά Συμμετέχοντες για ένα ή περισσότερα σημεία σύνδεσης, είτε για παραγωγή είτε για ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας και αναλαμβάνει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις και απαιτήσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στις Αγορές αυτές. Στην έννοια αυτή συμπεριλαμβάνεται και ο Φορέας Εκπροσώπησης (Φο.Σ.Ε.) των παραγράφων 22 και 23 του άρθρου 2 του ν. 4414/2016 (Α΄ 149) εφόσον είναι νομικό πρόσωπο.

ιστ) Φορέας Εκκαθάρισης: Η ανώνυμη εταιρεία που παρεμβάλλεται μεταξύ αντισυμβαλλομένων στις συναλλαγές στις Αγορές Ενέργειας και αναλαμβάνει το ρόλο αγοραστή έναντι κάθε πωλητή και πωλητή έναντι κάθε αγοραστή για τις ανάγκες εκκαθάρισης των σχετικών συναλλαγών σύμφωνα με τους όρους του παρόντος νόμου.

ιζ) Ειδική Συμμετοχή: άμεση ή έμμεση συμμετοχή που αντιπροσωπεύει το 10% τουλάχιστον του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του νομικού προσώπου.

ιη) Περιβαλλοντικές Αγορές: Αγορές στις οποίες πραγματοποιούνται συναλλαγές επί περιβαλλοντικών προϊόντων όπως, δικαιωμάτων, ενεργειακών πιστοποιητικών, εγγυήσεων προέλευσης, όπως εξειδικεύονται με απόφαση της ΡΑΕ κατά τους όρους του παρόντος, και οι οποίες λειτουργούν ως αγορές ενεργειακών προϊόντων χονδρικής, κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011.».

Άρθρο 75

1. Ο τίτλος του άρθρου 6 του ν. 4425/2016 τροποποιείται ως εξής: «Εποπτικές Αρμοδιότητες».

2. Οι περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4425/2016 αναριθμούνται σε περιπτώσεις β, γ και δ αντίστοιχα. Προστίθεται νέα περίπτωση α΄ ως εξής:

α) Είναι αρμόδια για την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στην παρ. 6 του παρόντος.

3. Η παρ.2 του άρθρου 6 του ν. 4425/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στο πλαίσιο της εποπτείας που ασκεί σύμφωνα με την παρ. 1, η ΡΑΕ μπορεί, πέραν των προβλεπομένων στην κείμενη νομοθεσία και ιδίως στις διατάξεις του ν. 4001/2011,να εκδίδει οδηγίες και κατευθύνσεις για την κατάρτιση των Κανονισμών και Κωδίκων του παρόντος, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος νόμου και να διενεργεί γενικούς ή ειδικούς, επιτόπιους ή μη, ελέγχους στους φορείς που υπάγονται στην ως άνω εποπτεία της, ιδίως στις περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις παραβατικής συμπεριφοράς. Οι παραπάνω έλεγχοι είναι δειγματοληπτικοί.»

4. Η παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε παράγραφο 7 και αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Η ΡΑΕ και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς συνεργάζονται για την αποτελεσματική άσκηση των εποπτικών αρμοδιοτήτων τους που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, όπως και για την εφαρμογή των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορά στη λειτουργία, την ακεραιότητα και τη διαφάνεια της ενεργειακής αγοράς, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, με βάση τις προβλέψεις του ενωσιακού δικαίου.».

5. Εισάγεται νέα παρ. 3 στο άρθρο 6 του ν. 4425/2016 ως εξής:

«3. Στο πλαίσιο της κατά τα ανωτέρω εποπτείας της ΡΑΕ τα εντεταλμένα όργανα αυτής μπορούν:

α) να έχουν πρόσβαση σε οποιοδήποτε έγγραφο υπό οποιαδήποτε μορφή και να λαμβάνουν αντίγραφό του,

(β) να ζητούν πληροφορίες από οποιοδήποτε πρόσωπο,

(γ) να έχουν πρόσβαση σε κάθε υπάρχουσα καταγραφή τηλεφωνικής συνδιάλεξης ή ανταλλαγής δεδομένων και να λαμβάνουν αντίγραφο αυτής.».

6. Εισάγεται νέα παρ. 4 στο άρθρο 6 του ν. 4425/2016 ως εξής:

«4. Η ΡΑΕ μπορεί επιπροσθέτως:

α) να λαμβάνει πληροφορίες από τους ελεγκτές εποπτευόμενων κατά τα ανωτέρω από την ΡΑΕ φορέων,

β) να αναθέτει εξακριβώσεις ή έρευνες σε ορκωτούς λογιστές και άλλους εμπειρογνώμονες.».

7. Εισάγεται νέα παρ. 5 στο άρθρο 6 του ν. 4425/2016 ως εξής:

«5. Η ΡΑΕ, με απόφασή της, δύναται να καθορίζει τα στοιχεία που πρέπει περιοδικώς να υποβάλλουν οι εποπτευόμενοι από την ΡΑΕ φορείς, το χρόνο και τον τρόπο υποβολής τους, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια.».

8. Εισάγεται νέα παρ. 6 στο άρθρο 6 του ν. 4425/2016 ως εξής:

«6. Για την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 13 του άρθρου 12, και των άρθρων 15 και 16 αρμόδια είναι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, όπως ορίζεται ειδικότερα στις διατάξεις αυτές. Για την άσκηση της ως άνω εποπτείας, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει τις εξουσίες και αρμοδιότητες και επιβάλλει τις κυρώσεις που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία περί κεφαλαιαγοράς, όπως κατά περίπτωση καθορίζεται στις διατάξεις της παρ. 13 του άρθρου 12 και των άρθρων 15 και 16. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εποπτεύει την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης β της παρ. 1 του άρθρου 13 ως προς τη συμμετοχή ΑΕΠΕΥ ως Εκκαθαριστικών Μελών σε Φορέα Εκκαθάρισης σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η Τράπεζα της Ελλάδος εποπτεύουν επίσης τις ΑΕΠΕΥ και τα πιστωτικά ιδρύματα, αντίστοιχα, όταν συμμετέχουν στις Αγορές Ενέργειας ως Συμμετέχοντες σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας αναφορικά με την επάρκεια που θα πρέπει να έχουν για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεών τους. Με κοινή απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζονται ειδικά κριτήρια για τη συμμετοχή των ΑΕΠΕΥ και των πιστωτικών ιδρυμάτων, αντίστοιχα, στις Αγορές Ενέργειας ως Συμμε-

www.ste.gr

τεχόντων αναφορικά με την επάρκεια που θα πρέπει να έχουν για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεών τους.».

9. Εισάγεται νέα παρ. 8 στο άρθρο 6 του ν. 4425/2016 ως εξής:

«8. Ειδικώς, την εποπτεία ως προς την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης β) της παρ. 1 του άρθρου 13 ως προς τη συμμετοχή των πιστωτικών ιδρυμάτων του ν. 4261/2014 ως Εκκαθαριστικών Μελών σε Φορέα Εκκαθάρισης ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές. Η Τράπεζα της Ελλάδος εποπτεύει τα ως άνω πιστωτικά ιδρύματα όταν συμμετέχουν στις Αγορές Ενέργειας ως Συμμετέχοντες σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας αναφορικά με την επάρκεια που θα πρέπει να έχουν για την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεών τους. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζονται ειδικά κριτήρια για τη συμμετοχή των πιστωτικών ιδρυμάτων του ν. 4261/2014 στις Αγορές Ενέργειας ως Συμμετεχόντων. Για τις ανάγκες άσκησης της εποπτείας της παρούσας παραγράφου η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με την ΡΑΕ και την Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.».

10. Εισάγεται νέα παρ. 9 στο άρθρο 6 του ν. 4425/2016 ως εξής:

«9. Επιτρέπεται η αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους σύμφωνα με τον παρόντα νόμο μεταξύ της ΡΑΕ, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Τράπεζας της Ελλάδος.».

Άρθρο 76

Το άρθρο 7 του ν. 4425/2016 καταργείται.

Άρθρο 77

Το άρθρο 8 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε άρθρο 7 και τροποποιείται ως εξής:

α) Η παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας διενεργούνται στις ακόλουθες Αγορές: Αγορά Επόμενης Ημέρας, Ενδοημερήσια Αγορά, Αγορά Εξισορρόπησης ή και Ενεργειακή Χρηματοπιστωτική Αγορά που λειτουργεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 15 και 16. Συναλλαγές επί Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Μέσων είναι δυνατό να συνάπτονται και διμερώς, εκτός της Ενεργειακής Χρηματοπιστωτικής Αγοράς.»

β) Η παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Α. Αγορά Επόμενης Ημέρας

α) Στην Αγορά Επόμενης Ημέρας υποβάλλονται από τους Συμμετέχοντες εντολές συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας με υποχρέωση φυσικής παράδοσης την επόμενη ημέρα (Ημέρα Εκπλήρωσης Φυσικής Παράδοσης). Στην Αγορά Επόμενης Ημέρας δηλώνονται και οι ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν δεσμευτεί μέσω διενέργειας συναλλαγών επί Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Μέσων ή και άλλων ενεργειακών προϊόντων χονδρικής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 με υποχρέωση φυσικής παράδοσης. Οι εντολές πώλησης των Παραγωγών οφείλουν να εξαντλούν το υπόλοιπο της διαθέσιμης ισχύος των μονάδων τους, που δεν έχει δεσμευτεί μέσω διενέργειας συναλλαγών επί των ως άνω Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Μέσων ή και άλλων ενεργειακών προϊόντων χονδρικής με υποχρέωση φυσικής παράδοσης.

β) Η λειτουργία της Αγοράς Επόμενης Ημέρας, στο πλαίσιο της ενιαίας σύζευξης των ευρωπαϊκών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, διενεργείται από το Χρηματιστήριο Ενέργειας, σε συνεργασία με τον Διαχειριστή ΕΣΜΗΕ και τους αρμόδιους φορείς, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Ενέργειας για την Αγορά Επομένης Ημέρας.

Β. Ενδοημερήσια Αγορά

α) Στην Ενδοημερήσια Αγορά οι Συμμετέχοντες δύνανται να υποβάλλουν εντολές συναλλαγών για φυσική παράδοση την Ημέρα Εκπλήρωσης Φυσικής Παράδοσης, μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής Εντολών Συναλλαγών στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, λαμβάνοντας υπόψη:

i) τις ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν δεσμευτεί μέσω διενέργειας συναλλαγών τους επί Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Μέσων ή και άλλων ενεργειακών προϊόντων χονδρικής του Κανονισμού (ΕΕ) 1227/2011 με υποχρέωση φυσικής παράδοσης,

ii) τα αποτελέσματα της Αγοράς Επόμενης Ημέρας, καθώς και

iii) τυχόν περιορισμούς που έχουν προκύψει από την Αγορά Εξισορρόπησης.

β) Η λειτουργία της Ενδοημερήσιας Αγοράς, τόσο κατά το διάστημα πριν όσο και μετά τη θέση σε ισχύ του πλαισίου της ενιαίας σύζευξης των ευρωπαϊκών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και των συμπληρωματικών ενδοημερήσιων περιφερειακών δημοπρασιών, διενεργείται από το Χρηματιστήριο Ενέργειας σε συνεργασία με τον Διαχειριστή ΕΣΜΗΕ και τους αρμόδιους φορείς, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Ενέργειας για την Ενδοημερήσια Αγορά.

Γ. Αγορά Εξισορρόπησης

α) Η Αγορά Εξισορρόπησης περιλαμβάνει την Αγορά Ισχύος Εξισορρόπησης, την Αγορά Ενέργειας Εξισορρόπησης καθώς και τη διαδικασία εκκαθάρισης αποκλίσεων. Οι Συμμετέχοντες σε αυτήν έχουν υποχρέωση υποβολής προσφορών με υποχρέωση φυσικής παράδοσης, τόσο στην Αγορά Ενέργειας Εξισορρόπησης όσο και στην Αγορά Ισχύος Εξισορρόπησης βάσει του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης.».

β) Η διαχείριση της Αγοράς Εξισορρόπησης είναι αρμοδιότητα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, ως υπεύθυνου για την εξισορρόπηση του ΕΣΜΗΕ και διενεργείται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης.».

γ) Η παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τη λειτουργία των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας, το Χρηματιστήριο Ενέργειας και ο Διαχειριστής ΕΣΜΗΕ διαθέτουν κατάλληλα πιστοποιημένα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία θα πρέπει να διασφαλίζουν τη λειτουργική διεπαφή μεταξύ τους και την ομαλή

www.See.gr

μεταφορά δεδομένων από τη μία Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας στην άλλη, όπου αυτό απαιτείται, ιδίως στις περιπτώσεις όπου τα αποτελέσματα μιας Αγοράς αποτελούν εισαγόμενα δεδομένα και βάση για την επόμενη χρονικά Αγορά.».

δ) Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με την επιφύλαξη διατάξεων του ενωσιακού δικαίου, οι συναλλαγές που τελούνται στο πλαίσιο των ανωτέρω Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας, διέπονται από το Ελληνικό Δίκαιο.».

Άρθρο 78

Το άρθρο 9 του ν. 4425/2016 καταργείται.

Άρθρο 79

1. Το άρθρο 10 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε άρθρο 8 και τροποποιείται ως εξής:

α) η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με την επιφύλαξη της παρ. 7 του παρόντος και της παρ. 4 του άρθρου 117Ε του ν. 4001/2011, ο ΟΔΑΗΕ ορίζεται με απόφαση της ΡΑΕ, σύμφωνα με τα κριτήρια που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2015/1222. Η ΡΑΕ είναι επίσης αρμόδια για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια ορισμού, την έγκριση των τελών του ΟΔΑΗΕ ή της μεθοδολογίας υπολογισμού των τελών αυτών, την ανάκληση του ΟΔΑΗΕ, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα που ανατίθεται στις εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές, δυνάμει του ανωτέρω Κανονισμού.».

β) η παρ. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο ΟΔΑΗΕ ασκεί τις αρμοδιότητες που προσδιορίζονται στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/1222. Οι αρμοδιότητες εκκαθάρισης ασκούνται σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 του παρόντος νόμου, μη θιγομένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/1222.»

γ) η παρ. 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για εργασίες ή λειτουργίες που αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του, εκτός των προβλεπομένων στα άρθρα 12 και 13 του παρόντος νόμου, ο ΟΔΑΗΕ δύναται να:

α) συστήνει ή να συμμετέχει σε νομικά πρόσωπα με εξειδικευμένο σκοπό την εκτέλεση εργασιών ή λειτουργιών που αφορούν στις αρμοδιότητές του ή/και

β) αναθέτει εργασίες ή λειτουργίες που αφορούν αρμοδιότητές του σε ένα ή περισσότερα τρίτα μέρη, στην περίπτωση που το τρίτο μέρος μπορεί να εκτελέσει την αντίστοιχη λειτουργία τουλάχιστον εξίσου αποδοτικά με τον ΟΔΑΗΕ.

Για τις ως άνω περιπτώσεις α΄ και β΄ ο ΟΔΑΗΕ παραμένει αποκλειστικά αρμόδιος για την άρτια και ορθή εκτέλεση των σχετικών εργασιών και λειτουργιών και για το σκοπό αυτόν διασφαλίζει τη συμμόρφωση κάθε τρίτου με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης της πρόσβασης της ΡΑΕ σε πληροφορίες που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Στις περιπτώσεις α και β οι επιμέρους όροι και συμφωνίες με τρίτα πρόσωπα τελούν υπό την προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ.»

δ) οι περιπτώσεις α΄, δ΄ και στ΄ της παρ. 6 του άρθρου 10 αντικαθίστανται, αντίστοιχα, ως εξής:

«α) Συνεργάζεται με τυχόν άλλα χρηματιστήρια ενέργειας ή διαχειριστές αγορών και τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ για την απρόσκοπτη λειτουργία των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας.».

«δ) Τηρεί τους αναγκαίους λογαριασμούς σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας.».

«στ) Παρακολουθεί και ελέγχει την τήρηση των κανόνων λειτουργίας των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας που διαχειρίζεται.».

ε) το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης του άρθρου 117Β του ν. 4001/2011(Α΄179), όπως ισχύει, η ανωτέρω υπουργική απόφαση ισχύει για την εταιρεία Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε., όπως αυτή υποκαθίσταται με την απόσχιση στη θέση της ΛΑΓΗΕ Α.Ε.».

Άρθρο 80

Εισάγεται νέο άρθρο 9 στο ν. 4425/2016 υπό τον τίτλο «Χρηματιστήριο Ενέργειας», το οποίο έχει ως εξής:

«1. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας λειτουργεί μετά από έγκριση της ΡΑΕ. Με την ίδια απόφαση η ΡΑΕ εγκρίνει τη λειτουργία της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και την Ενδοημερήσια Αγορά, τις οποίες θα διαχειρίζεται το Χρηματιστήριο Ενέργειας καθώς και τον Κανονισμό του που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 10 του παρόντος νόμου. Η έγκριση χορηγείται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθώς και των άρθρων 10 και 11 του παρόντος νόμου. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας λειτουργεί με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας και διέπεται από τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες και συμπληρωματικώς από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Με απόφαση της ΡΑΕ δύναται να εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία και να καθορίζονται ειδικότεροι όροι για τη χορήγηση της έγκρισης της παραγράφου αυτής καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Σκοπός του Χρηματιστηρίου Ενέργειας είναι η οργάνωση και η διαχείριση των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας, Φυσικού Αερίου, Περιβαλλοντικών Αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 19 ή και Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Αγορών σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 του παρόντος νόμου, ως και κάθε άλλη συναφής δραστηριότητα. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας δύναται να ασκεί όλες τις δραστηριότητες που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2015/1222, εκτός της εκκαθάρισης εφόσον αυτή ασκείται από το Φορέα Εκκαθάρισης του άρθρου 12 του παρόντος νόμου. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, το Χρηματιστήριο Ενέργειας συνεργάζεται με τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Ενέργειας ως και του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΜΗΕ και του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης.

3. Για τον ως άνω σκοπό, το Χρηματιστήριο Ενέργειας δύναται να προσφέρει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα της αρμοδιότητάς του σε τρίτους διαχειριστές

ή χρηματιστήρια ενέργειας έναντι αμοιβής, καθώς και να συμμετέχει σε ερευνητικά προγράμματα και σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε., εφόσον δεν παρακωλύεται η άρτια εκτέλεση των καθηκόντων του.

4. Το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο του Χρηματιστηρίου Ενέργειας ανέρχεται σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, το οποίο, προκειμένου για την έγκριση της λειτουργίας του κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, θα πρέπει να έχει κατατεθεί προηγουμένως εξ ολοκλήρου τοις μετρητοίς σε ειδικό λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί στην Ελλάδα.

5. Οι μετοχές του Χρηματιστηρίου Ενέργειας είναι ονομαστικές. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς και ιδίως την ταυτότητα και την έκταση των συμφερόντων των προσώπων που είναι σε θέση να ασκήσουν ουσιαστική επιρροή στη διοίκηση και διαχείριση των Αγορών Ενέργειας. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας δημοσιοποιεί με τον ίδιο τρόπο και κάθε αλλαγή στα στοιχεία αυτά.

6. Με την επιφύλαξη της παρ. 1 του άρθρου 117Β του ν. 4001/2011 οι μετοχές του Χρηματιστηρίου Ενέργειας μπορεί να εισάγονται προς διαπραγμάτευση, σε ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης του νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II.

7. Για κάθε πρωτογενή απόκτηση ή και μεταβίβαση μετοχών του Χρηματιστηρίου Ενέργειας συνεπεία της οποίας το ποσοστό συμμετοχής μετόχου φθάνει ή υπερβαίνει το 20%, 1/3, το 50% ή 2/3 του μετοχικού κεφαλαίου του απαιτείται προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ, με την επιφύλαξη εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 117 Β του ν. 4001/2011, όπως ισχύει. Για τη χορήγηση της έγκρισης αυτής, η ΡΑΕ ελέγχει την καταλληλότητα του προσώπου που αποκτά τις μετοχές. Η απόκτηση μετοχών σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο χωρίς την προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ έχει ως συνέπεια τη στέρηση του δικαιώματος ψήφου στη γενική συνέλευση. Με απόφαση της ΡΑΕ δύναται να εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία και να καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι για τη χορήγηση της έγκρισης της παραγράφου αυτής, όπως ενδεικτικά, η οικονομική φερεγγυότητα, η νόμιμη και καταστατική δυνατότητα συμμετοχής ή η τυχόν συνδρομή λόγων σύγκρουσης συμφερόντων με την ιδιότητα μετόχου του Χρηματιστηρίου Ενέργειας καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

8. Για τη χορήγηση της έγκρισης της παρ. 1, η ΡΑΕ ελέγχει την καταλληλότητα των μελών του διοικητικού συμβουλίου, των προσώπων που πραγματικά διευθύνουν τη δραστηριότητα του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, που είναι επιφορτισμένα με τη διοίκηση και διαχείριση των Αγορών Ενέργειας ή που είναι σε θέση να ασκήσουν άμεσα ή έμμεσα ουσιαστική επιρροή στη διοίκηση και στη διαχείριση των Αγορών Ενέργειας καθώς και των προσώπων που κατέχουν ειδική συμμετοχή κατά την έννοια της περίπτωσης ιζ του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, για τη διασφάλιση της ορθής και συνετής διοίκησης και λειτουργίας τους. Έγκριση της ΡΑΕ απαιτείται και για κάθε αλλαγή των προσώπων του προηγουμένου εδαφίου. Με απόφαση της ΡΑΕ δύναται να εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία και να καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και τα κριτήρια ελέγχου καταλληλότητας των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή, όπως ενδεικτικά η αξιοπιστία, η πείρα, η ύπαρξη τυχόν ποινικής καταδίκης για συγκεκριμένα αδικήματα, η ύπαρξη τυχόν κωλυμάτων ή η τυχόν συνδρομή λόγων σύγκρουσης συμφερόντων καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

9. Η ΡΑΕ δεν εγκρίνει τις πρωτογενείς αποκτήσεις ή μεταβιβάσεις μετοχών της παρ. 7 ή τις αλλαγές των προσώπων της παρ. 8 εάν δεν πληρούνται τα κριτήρια καταλληλότητας που αναφέρονται στις αποφάσεις που εκδίδει σύμφωνα με τις παρ. 7 και 11 του παρόντος ή εάν κρίνει αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω αποκτήσεις ή μεταβιβάσεις ή αλλαγές αποτελούν απειλή για την εύρυθμη λειτουργία ή για την ορθή και συνετή διοίκηση και διαχείριση των Αγορών Ενέργειας.

10. Ο τακτικός και έκτακτος έλεγχος του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ο οποίος προβλέπεται από τις διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες, ασκείται από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές. Οι καταχωρίσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες γίνονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.».

Άρθρο 81

Εισάγεται νέο άρθρο 10 στον ν. 4425/2016 με τον τίτλο «Οργανωτικές Ρυθμίσεις Χρηματιστηρίου Ενέργειας», το οποίο έχει ως εξής:

«1. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας διαθέτει επαρκείς οργανωτικές ρυθμίσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, μη θιγομένων των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία.

2. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας διαθέτει μηχανισμούς για το σαφή εντοπισμό και τη διαχείριση των ενδεχόμενων δυσμενών συνεπειών για τη λειτουργία του και των Αγορών Ενέργειας αυτού ή για τους Συμμετέχοντες, από κάθε σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ αφενός των Αγορών Ενέργειας, του Χρηματιστηρίου Ενέργειας ή των προσώπων που συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα στο μετοχικό του κεφάλαιο και αφετέρου της υγιούς λειτουργίας των Αγορών Ενέργειας.

3. Για τη διαχείριση των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται οι Αγορές Ενέργειας, το Χρηματιστήριο Ενέργειας διαθέτει κατάλληλα μέσα και εφαρμόζει κατάλληλους μηχανισμούς και συστήματα για τον εντοπισμό όλων των σημαντικών για τη λειτουργία τους κινδύνων και λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα για τον περιορισμό αυτών των κινδύνων.

4. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας διαθέτει επίσης μηχανισμούς που επιτρέπουν την ορθή διαχείριση των τεχνικών λειτουργιών του συστήματος, και ιδίως αποτελεσματικούς μηχανισμούς έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των κινδύνων δυσλειτουργίας των συστημάτων.

5. Για την εξασφάλιση της δίκαιης και εύρυθμης διεξαγωγής των συναλλαγών στις Αγορές Ενέργειας, το Χρηματιστήριο Ενέργειας εφαρμόζει διαφανείς και μη παρέχοντες διακριτική ευχέρεια κανόνες και διαδικασίες και διατυπώνει αντικειμενικά κριτήρια για την αποτελεσματική εκτέλεση των εντολών συναλλαγών.

6. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας διαθέτει αποτελεσματικούς μηχανισμούς που επιτρέπουν την αποτελεσματική και έγκαιρη οριστικοποίηση των συναλλαγών που εκτελούνται στα πλαίσια των συστημάτων του.

7. Λαμβανομένης υπόψη της φύσης και της κλίμακας των συναλλαγών που διενεργούνται στις Αγορές Ενέργειας, καθώς και του φάσματος και της σοβαρότητας των κινδύνων στους οποίους μπορεί να εκτίθεται, το Χρηματιστήριο Ενέργειας διαθέτει σε μόνιμη βάση επαρκείς χρηματοπιστωτικούς πόρους για να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του.

8. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας διαθέτει Κανονισμό, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση της ΡΑΕ, ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου Ενέργειας. Με τον ίδιο τρόπο εγκρίνεται και κάθε τροποποίηση του Κανονισμού. Ο Κανονισμός περιλαμβάνει τους όρους λειτουργίας του Χρηματιστηρίου Ενέργειας καθώς και τους όρους λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της Ενδοημερήσιας Αγοράς. Το ελάχιστο περιεχόμενό του προσδιορίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18. Ο Κανονισμός περιλαμβάνει διαφανείς και χωρίς διακρίσεις κανόνες, οι οποίοι βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, όσον αφορά την πρόσβαση των Συμμετεχόντων στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας. Οι Συμμετέχοντες και κάθε άλλο πρόσωπο στο οποίο αφορά ο Κανονισμός οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από αυτόν. Με τον Κανονισμό καθορίζονται οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση παράβασης των κανόνων του. Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εγκριτικής απόφασης της ΡΑΕ ο Κανονισμός και οι τροποποιήσεις του ισχύουν έναντι των προσώπων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

9. Με απόφαση της ΡΑΕ δύναται να εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία και να καθορίζονται ειδικότεροι όροι για τη χορήγηση της έγκρισης της παρ. 8 του παρόντος.».

Άρθρο 82

Το άρθρο 11 του ν. 4425/2016 καταργείται και εισάγεται νέο άρθρο 11 με τον τίτλο «Συναλλακτικές ρυθμίσεις Χρηματιστηρίου Ενέργειας», το οποίο έχει ως εξής:

«1. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας διαθέτει επαρκείς συναλλακτικές ρυθμίσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, μη θιγομένων των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία.

2. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας εφαρμόζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς και διαδικασίες σχετικά με τις Αγορές Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς που διαχειρίζεται, για την τακτική παρακολούθηση της συμμόρφωσης των Συμμετεχόντων με τους κανόνες τους που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό του. Προκειμένου να εντοπίζονται οι παραβάσεις των κανόνων του Κανονισμού του, οι ανώμαλες συνθήκες διαπραγμάτευσης και οι συμπεριφορές που ενδέχεται να συνιστούν κατάχρηση της αγοράς, παρακολουθεί τις συναλλαγές που καταρτίζονται στις Αγορές Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς από τους χρήστες τους μέσω των συστημάτων τους.

3. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας αναφέρει στη ΡΑΕ τις σημαντικές παραβάσεις των κανόνων του Κανονισμού του, τις ανώμαλες συνθήκες διαπραγμάτευσης και τις συμπεριφορές που ενδέχεται να συνιστούν κατάχρηση της αγοράς και διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση στη ΡΑΕ τις σχετικές πληροφορίες για τη διερεύνηση των περιπτώσεων κατάχρησης της αγοράς και παρέχει στη ΡΑΕ κάθε συνδρομή για τη διερεύνηση των περιπτώσεων κατάχρησης της αγοράς που έχουν επιχειρηθεί στα συστήματα του ή μέσω αυτών.

4. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας δημοσιοποιεί τις τρέχουσες τιμές προσφοράς και ζήτησης και το βάθος του συναλλακτικού ενδιαφέροντος στις τιμές που ανακοινώνονται μέσω των συστημάτων των Αγορών Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς που διαχειρίζεται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό του. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να τίθενται στη διάθεση του κοινού υπό εύλογους εμπορικούς όρους και συνεχώς κατά τις κανονικές ώρες συναλλαγών. Με απόφαση της ΡΑΕ μπορεί να απαλλάσσεται το Χρηματιστήριο Ενέργειας από την υποχρέωση να ανακοινώνει δημόσια τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο στοιχεία, ανάλογα με το μοντέλο αγοράς ή το είδος και το μέγεθος της εντολής θέτοντας σχετικά κριτήρια για τον καθορισμό τους.

5. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας δημοσιοποιεί τουλάχιστον την τιμή, τον όγκο και το χρόνο των συναλλαγών που εκτελούνται στα πλαίσια των συστημάτων των Αγορών Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς. Τα στοιχεία αυτά δημοσιοποιούνται υπό εύλογους εμπορικούς όρους και, όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο χρόνο κατάρτισης κάθε συναλλαγής. Η ΡΑΕ μπορεί με απόφασή της να επιτρέπει στο Χρηματιστήριο Ενέργειας να μεταθέτει χρονικά τη δημοσιοποίηση των στοιχείων των συναλλαγών ανάλογα με τον τύπο ή τον όγκο τους, θέτοντας σχετικά κριτήρια για τον καθορισμό τους. Με την ίδια απόφαση της η ΡΑΕ μπορεί να απαλλάσσει από την υποχρέωση δημοσιοποίησης συναλλαγές που καταρτίζονται διμερώς και δηλώνονται στα συστήματα του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, θέτοντας σχετικούς όρους απαλλαγής. Ο τρόπος μετάθεσης της δημοσιοποίησης των στοιχείων των συναλλαγών εγκρίνεται εκ των προτέρων από την ΡΑΕ και ανακοινώνεται στους Συμμετέχοντες και στο ευρύ κοινό.».

Άρθρο 83

Εισάγεται νέο άρθρο 12 στο ν. 4425/2016 με τον τίτλο «Εκκαθάριση συναλλαγών στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας», το οποίο έχει ως εξής:

«1. Η εκκαθάριση των συναλλαγών στις Αγορές Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας διενεργείται από το Χρηματιστήριο Ενέργειας ή από άλλο Φορέα Εκκαθάρισης, σύμφωνα με τους παρακάτω όρους ή από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 που έχει λάβει άδεια στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν. 4209/2013 (Α΄253), εφαρμοζόμενων σε κάθε περίπτωση των προβλέψεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/1222. Η εκκαθάριση των συναλλαγών στην

Αγορά Εξισορρόπησης διενεργείται από τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ. Ο διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ μπορεί να αναθέτει λειτουργίες του που αφορούν την εκκαθάριση των συναλλαγών στην Αγορά Εξισορρόπησης σε Φορέα Εκκαθάρισης ή σε κεντρικό αντισυμβαλλόμενο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 που έχει λάβει άδεια στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν. 4209/2013 (Α΄253) στο πλαίσιο συμφωνίας εξωτερικής ανάθεσης (outsourcing). Ο διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ υποβάλλει τη σχετική σύμβαση εξωτερικής ανάθεσης στην ΡΑΕ. Η ΡΑΕ μπορεί να αντιταχθεί στη χρήση υπηρεσιών εξωτερικής ανάθεσης σε περίπτωση που αυτό κρίνεται αναγκαίο για λόγους διαφύλαξης της ομαλής λειτουργίας της ενεργειακής αγοράς.

2. Η εκκαθάριση των συναλλαγών στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας αφορά ιδίως τις εξής λειτουργίες:

α) τον υπολογισμό με διαφανή τρόπο των ποσοτήτων πώλησης και αγοράς ενέργειας και ισχύος και των αντίστοιχων θέσεων για τις ποσότητες αυτές, συμπεριλαμβανομένου του υπολογισμού των καθαρών υποχρεώσεων,

β) τον υπολογισμό της χρηματικής αξίας των χρεώσεων και πιστώσεων των Συμμετεχόντων στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας,

γ) την ανάληψη και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου των συναλλαγών στο πλαίσιο της λειτουργίας των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας και τη διευθέτηση τυχόν ελλείμματος των συναλλαγών αυτών.

3. Στις εργασίες που ασκεί το Χρηματιστήριο Ενέργειας ή άλλος Φορέας Εκκαθάρισης ή κεντρικός αντισυμβαλλόμενος, ανάλογα με την περίπτωση, περιλαμβάνεται και ο διακανονισμός των συναλλαγών στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ο διακανονισμός αφορά τη διευθέτηση του οικονομικού αποτελέσματος της εκκαθάρισης των ως άνω συναλλαγών και την εκτέλεση τραπεζικών πράξεων χρέωσης και πίστωσης του λογαριασμού των Συμμετεχόντων, ως και κάθε άλλη συναφή εργασία.

4. Την ιδιότητα του Φορέα Εκκαθάρισης μπορεί να αναλάβει νομικό πρόσωπο που ιδρύεται από το Χρηματιστήριο Ενέργειας ή και από το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ ή/και από τρίτο πρόσωπο μετά από έγκριση της ΡΑΕ. Η έγκριση χορηγείται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των διατάξεων των παραγράφων 2, 3 και 5 έως 7 και 9 έως 12 του παρόντος άρθρου και των διατάξεων του άρθρου 13 του παρόντος νόμου.

5. Ο Φορέας Εκκαθάρισης λειτουργεί με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας και διέπεται από τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες, εκτός αν επιμέρους διατάξεις του παρόντος νόμου εισάγουν αποκλίσεις από αυτές.

6. Το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο του Φορέα Εκκαθάρισης ανέρχεται σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, το οποίο, προκειμένου για την έγκριση της λειτουργίας του, θα πρέπει να έχει κατατεθεί προηγουμένως εξ ολοκλήρου τοις μετρητοίς σε ειδικό λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί στην Ελλάδα.

7. Οι μετοχές του Φορέα Εκκαθάρισης είναι ονομαστικές. Μέτοχος του Φορέα Εκκαθάρισης είναι το Χρηματιστήριο Ενέργειας ή άλλα πρόσωπα μετά από έγκριση της ΡΑΕ. Για τη χορήγηση της έγκρισης η ΡΑΕ ελέγχει την αξιοπιστία των ως άνω προσώπων. Ο Φορέας Εκκαθάρισης δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς και ιδίως την ταυτότητα και την έκταση των συμφερόντων των προσώπων που είναι σε θέση να ασκήσουν ουσιαστική επιρροή στη διοίκηση και διαχείρισή του. Ο Φορέας Εκκαθάρισης δημοσιοποιεί με τον ίδιο τρόπο και κάθε αλλαγή στα στοιχεία αυτά.

8. Για κάθε μεταβίβαση μετοχών του Φορέα Εκκαθάρισης, συνεπεία της οποίας το ποσοστό συμμετοχής μετόχου φθάνει ή υπερβαίνει το 20%, 1/3, 50% ή 2/3 του μετοχικού κεφαλαίου του απαιτείται προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ. Για τη χορήγηση της έγκρισης αυτής, η ΡΑΕ ελέγχει την καταλληλότητα του προσώπου που αποκτά τις μετοχές. Η απόκτηση μετοχών σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο χωρίς την προηγούμενη έγκριση της ΡΑΕ έχει ως συνέπεια τη στέρηση του δικαιώματος ψήφου στη γενική συνέλευση.

9. Η ΡΑΕ ελέγχει την αξιοπιστία και την πείρα των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των προσώπων που πραγματικά διευθύνουν τη δραστηριότητα του Φορέα Εκκαθάρισης, που είναι επιφορτισμένα με τις δραστηριότητες της εκκαθάρισης ή που είναι σε θέση να ασκήσουν άμεσα ή έμμεσα ουσιαστική επιρροή στη διοίκηση και στη διαχείριση του, καθώς και των προσώπων που κατέχουν ειδική συμμετοχή κατά την έννοια της περίπτωσης ιζ του άρθρου 5, για τη διασφάλιση της ορθής και συνετής διοίκησης και λειτουργίας των δραστηριοτήτων της εκκαθάρισης. Έγκριση της ΡΑΕ απαιτείται και για κάθε αλλαγή των προσώπων του προηγουμένου εδαφίου.

10. Η ΡΑΕ δεν εγκρίνει τις μεταβιβάσεις μετοχών της παρ. 9 του παρόντος άρθρου ή τις αλλαγές των προσώπων της παρ. 10 εάν έχει αντικειμενικούς και εξακριβωμένους λόγους να θεωρεί ότι η μεταβίβαση αποτελεί απειλή για την ορθή και συνετή διοίκηση και διαχείριση του Φορέα Εκκαθάρισης.

11. Με απόφασή της η ΡΑΕ μπορεί να εξειδικεύει τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία και να καθορίζει τους ειδικότερους όρους για τη χορήγηση της έγκρισης της παρ. 5 του παρόντος, περιλαμβανομένων των όρων για την έγκριση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των προσώπων που πραγματικά διευθύνουν τη δραστηριότητα του Φορέα Εκκαθάρισης, των προσώπων που ασκούν ουσιαστική επιρροή στη διοίκηση και διαχείριση των δραστηριοτήτων εκκαθάρισης και των μετόχων του, ως και κάθε άλλο τεχνικό θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια.

12. Ο τακτικός και έκτακτος έλεγχος του Φορέα Εκκαθάρισης, ο οποίος προβλέπεται από τις διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες, ασκείται από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές. Οι καταχωρίσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες γίνονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

13. Σε περίπτωση ανάθεσης από το Χρηματιστήριο Ενέργειας της εκκαθάρισης των συναλλαγών στις Αγορές Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας σε κεντρικό αντισυμβαλλόμενο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 που έχει λάβει άδεια στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 100 του ν. 4209/2013, η εκκαθάριση διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω Κανονισμού και

συμπληρωματικώς με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Για την ανάληψη της εκκαθάρισης από κεντρικό αντισυμβαλλόμενο τηρείται η διαδικασία του άρθρου 16 του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση αυτή, ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος διαθέτει Κανονισμό εκκαθάρισης που προσδιορίζεται κατ΄ ελάχιστο περιεχόμενο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 τηρουμένων και των απαραίτητων διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 153/2013. Τα Εκκαθαριστικά μέλη του κεντρικού αντισυμβαλλομένου και κάθε άλλο πρόσωπο στο οποίο αφορά ο Κανονισμός εκκαθάρισης οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από αυτόν. Με τον Κανονισμό καθορίζονται οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση παράβασης των κανόνων του. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, μετά από σύμφωνη γνώμη της ΡΑΕ, εγκρίνει τον Κανονισμό του κεντρικού αντισυμβαλλομένου ως προς τη νομιμότητα του, ως και κάθε τροποποίηση αυτού. Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εγκριτικής απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ο Κανονισμός και οι τροποποιήσεις του ισχύουν έναντι των προσώπων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο. Ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος υποβάλλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και στην ΡΑΕ κάθε εκτελεστική απόφαση που εκδίδει σε εφαρμογή του Κανονισμού του.».

Άρθρο 84

Εισάγεται νέο άρθρο 13 στο ν. 4425/2016 με τον τίτλο «Οργανωτικές και λειτουργικές ρυθμίσεις Φορέα Εκκαθάρισης», το οποίο έχει ως εξής:

«1. Ο Φορέας Εκκαθάρισης διαθέτει επαρκείς οργανωτικές ρυθμίσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, εφαρμοζόμενων αναλογικά των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 7 του άρθρου 10 του παρόντος νόμου και επιπροσθέτως:

α) διαθέτει τους απαραίτητους μηχανισμούς για την αποτροπή συστημικών κινδύνων και τη συμμόρφωσή του με τις περί του αμετάκλητου του διακανονισμού διατάξεις του ν. 2789/2000 (Α΄ 21), οι οποίες εφαρμόζονται αναλογικά.

β) αναφορικά με την άσκηση των δραστηριοτήτων εκκαθάρισης και διακανονισμού των συναλλαγών στο πλαίσιο λειτουργίας του, λειτουργεί βάσει κανόνων που διασφαλίζουν την ύπαρξη συνθηκών διαφάνειας, την ύπαρξη επαρκών και αποτελεσματικών όρων πρόσβασης των Εκκαθαριστικών Μελών του ως και την ύπαρξη συνθηκών που επιτρέπουν την άνευ διακρίσεων πρόσβαση. Ως Εκκαθαριστικά Μέλη πρόσβαση μπορούν να έχουν, πέραν των Συμμετεχόντων στις Αγορές Ενέργειας, πιστωτικά ιδρύματα του ν. 4261/2014 και επιχειρήσεις επενδύσεων του νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται με τον Κανονισμό του Φορέα Εκκαθάρισης. Η πρόσβαση των ως άνω πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων θα πρέπει να επιτρέπεται με βάση το δίκαιο που τις διέπει. Η Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου για τα πιστωτικά ιδρύματα και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, προκειμένου για τις ΑΕΠΕΥ του νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II, θέτουν με αντίστοιχες αποφάσεις τους ειδικά κριτήρια για την επάρκεια συμμετοχής των ως άνω εποπτευόμενων από αυτές προσώπων καθορίζοντας και τη διαδικασία εγκρίσεως που θα πρέπει να ακολουθείται για τη συμμετοχή αυτή.

γ) να έχει συνάψει τις απαραίτητες συμφωνίες με τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ για τη διασφάλιση ομαλών και αποτελεσματικών συνθηκών διακανονισμού και φυσικής παράδοσης ενέργειας. Τα Εκκαθαριστικά Μέλη οφείλουν να συμμορφώνονται με τις ρυθμίσεις του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ και του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης και άλλων συναφών ρυθμίσεων απευθείας ή μέσω των συμμετεχόντων στα συστήματα του εν λόγω Διαχειριστή

2. Ο Φορέας Εκκαθάρισης εκδίδει Κανονισμό που προσδιορίζεται κατ΄ ελάχιστο περιεχόμενο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 του παρόντος νόμου. Ο Κανονισμός περιλαμβάνει διαφανείς και χωρίς διακρίσεις κανόνες, οι οποίοι βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, όσον αφορά στην πρόσβαση των Εκκαθαριστικών Μελών στις διαδικασίες εκκαθάρισης. Τα Εκκαθαριστικά Μέλη και κάθε άλλο πρόσωπο στο οποίο αφορά ο Κανονισμός οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από αυτόν. Με τον Κανονισμό καθορίζονται οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση παράβασης των κανόνων του. Η ΡΑΕ εγκρίνει τον Κανονισμό του Φορέα Εκκαθάρισης ταυτόχρονα με την έγκριση που παρέχει σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου για τη λειτουργία του καθώς και κάθε τροποποίησή του. Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εγκριτικής απόφασης της ΡΑΕ, ο Κανονισμός και οι τροποποιήσεις του ισχύουν έναντι των προσώπων στα οποία αφορά σύμφωνα με τα ανωτέρω. Ο Φορέας Εκκαθάρισης υποβάλλει στην ΡΑΕ κάθε εκτελεστική απόφαση που εκδίδει σε εφαρμογή του Κανονισμού του.

3. Στις περιπτώσεις όπου τις εργασίες της εκκαθάρισης συναλλαγών, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 έως 3 του άρθρου 12, διενεργεί το Χρηματιστήριο Ενέργειας, ως Φορέας Εκκαθάρισης νοείται το Χρηματιστήριο Ενέργειας, εφαρμοζόμενου ως προς αυτό του συνόλου των σχετικών διατάξεων του παρόντος νόμου εκτός αυτών των παραγράφων 5, 7 και 9 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου.

4. Με απόφαση της ΡΑΕ δύναται να εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια της παρ. 1 ως και να ορίζονται τυχόν πρόσθετα, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τους εγγενείς κινδύνους της εκκαθάρισης και την ανάγκη προστασίας της αγοράς».

Άρθρο 85

Εισάγεται νέο άρθρο 14 στο ν. 4425/2016 με τον τίτλο «Ειδικές ρυθμίσεις», το οποίο έχει ως εξής:

«1. Ως προς τις εργασίες της εκκαθάρισης συναλλαγών, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του

άρθρου 12 που διενεργείται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο από Φορέα Εκκαθάρισης ή κεντρικό αντισυμβαλλόμενο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 που έχει λάβει άδεια στην Ελλάδα, εφαρμόζονται αναλογικά:

α) οι διατάξεις του ν. 3301/2004 (Α΄ 263), ως προς τις τυχόν ασφάλειες που καταθέτουν οι συμμετέχοντες στην εκκαθάριση συναλλαγών στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας,

β) οι διατάξεις του ν. 2789/2000 (Α΄ 21), ως προς τη λειτουργία των συστημάτων του Φορέα Εκκαθάρισης ή του κεντρικού αντισυμβαλλομένου. Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί τις εξουσίες και αρμοδιότητές της επίβλεψης του ν. 2789/2000 και ως προς τα συστήματα των ως άνω Φορέων Εκκαθάρισης και κεντρικών αντισυμβαλλομένων.

2. Ο Φορέας Εκκαθάρισης δύναται, για λόγους κάλυψης κινδύνου ως προς τις δραστηριότητες εκκαθάρισης που ασκεί, να συστήνει κεφάλαιο εκκαθάρισης εφαρμοζόμενων αναλογικά των διατάξεων των άρθρων 76 παράγραφοι 1 έως 5 και 82 του ν. 3606/2007 (Α΄195). Στην περίπτωση κεντρικού αντισυμβαλλομένου η σύσταση κεφαλαίου εκκαθάρισης γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 εφαρμοζόμενων των ως άνω διατάξεων του ν. 3606/2007 συμπληρωματικά.

3. Σε περίπτωση υπερημερίας Εκκαθαριστικού Μέλους ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του εκκαθάρισης ή διακανονισμού σε σχέση με τις συναλλαγές στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας, ισχύουν τα εξής:

α) Εάν πρόκειται για αθέτηση οικονομικών υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τις συναλλαγές που το Εκκαθαριστικό Μέλος εκκαθαρίζει, ο Φορέας Εκκαθάρισης ή ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος δικαιούται:

i) να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες κάλυψης ή εκκαθαριστικού συμψηφισμού, όπου συντρέχει περίπτωση, εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων του ν. 3301/2004,

ii) να προβαίνει σε χρήση ή εκποίηση ή κτήση κυριότητας των ασφαλειών που έχει λάβει από αυτό κατ΄ αναλογική εφαρμογή των άρθρων 4 έως 6 του ν. 3301/2004 ως και

iii) να εισπράττει από τη μερίδα του Εκκαθαριστικού Μέλους στο κεφάλαιο εκκαθάρισης, εφόσον υφίσταται, τα απαιτούμενα ποσά για την κάλυψη των εκκρεμών οφειλών του ή, σε περίπτωση μη επάρκειας της προς κάλυψη της ζημίας, και από τις μερίδες των υπολοίπων Εκκαθαριστικών Μελών κατά τρόπο σύμμετρο (pro rata).

β) Στην περίπτωση εκκαθάρισης μέσω κεντρικού αντισυμβαλλομένου, η άσκηση των δικαιωμάτων του κεντρικού αντισυμβαλλομένου κατά του αθετήσαντος τις σχετικές οικονομικές υποχρεώσεις Εκκαθαριστικού Μέλους γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 648/2012 και συμπληρωματικώς με τις διατάξεις του παρόντος.

Ο Φορέας Εκκαθάρισης διατηρεί επαρκείς διαθέσιμους προχρηματοδοτημένους χρηματοοικονομικούς πόρους για την κάλυψη δυνητικών ζημιών σε περίπτωση υπερημερίας Εκκαθαριστικού Μέλους, εφόσον οι ζημίες αυτές υπερβαίνουν σε έκταση το σύνολο των εξασφαλίσεων που λαμβάνει ο Φορέας Εκκαθάρισης σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2. Ο Φορέας Εκκαθάρισης καθορίζει στον Κανονισμό του τη διαδικασία βάσει της οποίας υπολογίζει το ύψος των μέγιστων προχρηματοδοτημένων χρηματοοικονομικών πόρων του που διαθέτει για την κάλυψη ζημιών σύμφωνα με τα ανωτέρω. Εάν την εκκαθάριση διενεργεί κεντρικός αντισυμβαλλόμενος του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012, ως προς τις ως άνω προβλέψεις και τις γραμμές άμυνας του κεντρικού αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

γ) Εάν πρόκειται για αθέτηση υποχρεώσεων φυσικής παράδοσης, επιλαμβάνεται ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ για τη διενέργεια των απαραίτητων πράξεων κάλυψης ή εξισορρόπησης του ελλείμματος σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 17 και στον Κανονισμό αυτού, καταλογίζοντας το σχετικό κόστος στο υπερήμερο Εκκαθαριστικό Μέλος. Για την κάλυψη του σχετικού κόστους ασκούνται από τον Φορέα Εκκαθάρισης ή τον κεντρικό αντισυμβαλλόμενο, κατά περίπτωση, και τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ τα δικαιώματα των περιπτώσεων α΄ και β΄.

4. Ο Φορέας Εκκαθάρισης μπορεί σε κάθε περίπτωση να υιοθετεί μέτρα και ρυθμίσεις αντίστοιχα με αυτά που προβλέπονται στις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012. Τα σχετικά μέτρα και ρυθμίσεις θα πρέπει να καθορίζονται στον Κανονισμό εκκαθάρισης του Φορέα Εκκαθάρισης.

5. Σε περίπτωση αφερεγγυότητας Εκκαθαριστικού Μέλους κατά τις διατάξεις του ν. 2789/2000 αναλογικά εφαρμοζόμενων, έναντι των υποχρεώσεών του προς τον Φορέα Εκκαθάρισης ή τον κεντρικό αντισυμβαλλόμενο ή τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, οι πράξεις εκκαθάρισης, διακανονισμού, διενέργειας συναλλαγών κάλυψης και εκκαθαριστικού συμψηφισμού, περιλαμβανομένης και της παροχής από το Εκκαθαριστικό Μέλος ασφαλειών υπέρ του Φορέα Εκκαθάρισης ή του κεντρικού αντισυμβαλλομένου, είναι καθ` όλα έγκυρες και αντιτάξιμες έναντι παντός τρίτου, εφόσον αφορούν σε εκκρεμότητες του αφερέγγυου προς τον Φορέα Εκκαθάρισης, τον κεντρικό αντισυμβαλλόμενο ή τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ από συναλλαγές που έχουν καταρτιστεί πριν ο Φορέας Εκκαθάρισης ή ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος λάβει γνώση της έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας σύμφωνα με το ν. 2789/2000.

6. Οι παρ. 1 και τα στοιχεία (ii) (iii) της περ. α της παρ. 3 εφαρμόζονται και στον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ ως προς την Αγορά Εξισορρόπησης.

7. Ο Φορέας Εκκαθάρισης ή ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος κατά περίπτωση και ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ, όπου τούτο απαιτείται για την αντιμετώπιση καταστάσεων υπερημερίας ή αφερεγγυότητας ειδοποιούν αμέσως την ΡΑΕ, και εφόσον πρόκειται για κεντρικό αντισυμβαλλόμενο την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, για τις εν λόγω καταστάσεις ως και για τα μέτρα που έλαβαν για την αντιμετώπισή τους.».

Άρθρο 86

Εισάγεται νέο άρθρο 15 στο ν. 4425/2016 με τον τίτλο «Ενεργειακές Χρηματοπιστωτικές Αγορές», το οποίο έχει ως εξής:

www.ΦΕΚ.gr

«1. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας δύναται να ενεργεί ως διαχειριστής αγοράς και να διαχειρίζεται Ενεργειακές Χρηματοπιστωτικές Αγορές μετά από άδεια της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II, στον Κανονισμό (ΕΕ) 600/2014 ως και στις εξουσιοδοτικές αυτών πράξεις που εκδίδονται για την εφαρμογή τους. Εφόσον η άδεια αφορά Ενεργειακά Χρηματοπιστωτικά Μέσα διακανονιζόμενα με φυσική παράδοση της ενέργειας, η άδεια της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς χορηγείται μετά από εισήγηση της ΡΑΕ.

2. Κατ΄ εξαίρεση, δεν απαιτείται η χορήγηση άδειας που προβλέπεται στην παρ. 1, εφόσον το Χρηματιστήριο Ενέργειας αναλαμβάνει να ενεργεί αποκλειστικώς και μόνο ως μηχανισμός οργανωμένης διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ) και μόνον επί παραγώγων με υποχρεωτική φυσική παράδοση της ενέργειας κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο νόμο για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II και τον κατ΄ εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/565 της Επιτροπής «για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις οργανωτικές απαιτήσεις και τους όρους λειτουργίας των επιχειρήσεων επενδύσεων, καθώς και τους ορισμούς που ισχύουν για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας». Στην περίπτωση αυτή, το Χρηματιστήριο Ενέργειας καθορίζει τη λειτουργία του ΜΟΔ επί των ως άνω παραγώγων στον Κανονισμό του που εκδίδεται και εγκρίνεται σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 10.».

Άρθρο 87

Εισάγεται νέο άρθρο 16 στο ν. 4425/2016 με τον τίτλο «Εκκαθάριση συναλλαγών Ενεργειακής Χρηματοπιστωτικής Αγοράς», το οποίο έχει ως εξής:

«1. Η εκκαθάριση των συναλλαγών Ενεργειακής Χρηματοπιστωτικής Αγοράς του Χρηματιστηρίου Ενέργειας διενεργείται από διαχειριστή συστήματος που έχει λάβει άδεια από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 72επ. του ν. 3606/2007, εφαρμοζόμενων, όπου συντρέχει περίπτωση, των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

2. Εφόσον η άδεια αφορά Ενεργειακά Χρηματοπιστωτικά Μέσα διακανονιζόμενα με φυσική παράδοση της ενέργειας, για τη χορήγηση της άδειας απαιτείται προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της ΡΑΕ, την οποία θα μπορεί να αρνηθεί εφόσον κρίνει ότι δεν υφίστανται επαρκή εχέγγυα για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας και την προστασία της από κινδύνους, που αφορούν στην εκπλήρωση των συναλλαγών στο πλαίσιο λειτουργίας της Ενεργειακής Χρηματοπιστωτικής Αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη συνεργασίας του διαχειριστή Συστήματος με τους διαχειριστές του ΕΣΜΗΕ και του ΕΔΔΗΕ για τη διασφάλιση συνθηκών ομαλού διακανονισμού των φυσικών παραδόσεων ενέργειας, εφαρμοζόμενων όπου συντρέχει περίπτωση και των διατυπώσεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

3. Η διαδικασία της παρ. 2 τηρείται και σε κάθε περίπτωση μεταβολής ή επέκτασης της άδειας της παρ. 1.

4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση εκκαθάρισης συναλλαγών σε ΜΟΔ και μόνον επί παραγώγων με υποχρεωτική φυσική παράδοση της ενέργειας την οποία διενεργεί το ίδιο το Χρηματιστήριο Ενέργειας σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 15 του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση αυτή, το Χρηματιστήριο Ενέργειας καθορίζει τη λειτουργία της εκκαθάρισης των συναλλαγών σε ΜΟΔ επί των ως άνω παραγώγων στον Κανονισμό του που εκδίδεται και εγκρίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 10.».

Άρθρο 88

1. Το άρθρο 12 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε άρθρο 17 και τροποποιείται ως εξής:

α) η περίπτωση ιστ) της παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιστ) Διαχειρίζεται την Αγορά Εξισορρόπησης, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης. Οι Συμμετέχοντες σε αυτήν έχουν υποχρέωση υποβολής προσφορών με υποχρέωση φυσικής παράδοσης τόσο στην Αγορά Ενέργειας Εξισορρόπησης όσο και στην Αγορά Ισχύος Εξισορρόπησης. Η διαχείριση της Αγοράς Εξισορρόπησης είναι αρμοδιότητα του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ, ως υπευθύνου για την εξισορρόπηση του ΕΣΜΗΕ. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ διαθέτει Κανονισμό Αγοράς Εξισορρόπησης που προσδιορίζεται κατ΄ ελάχιστο περιεχόμενο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18. Ο Κανονισμός περιλαμβάνει διαφανείς και χωρίς διακρίσεις κανόνες, οι οποίοι βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, όσον αφορά την πρόσβαση των Συμμετεχόντων στην Αγορά Εξισορρόπησης. Οι Συμμετέχοντες στην Αγορά Εξισορρόπησης και κάθε άλλο πρόσωπο στο οποίο αφορά ο Κανονισμός οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από αυτόν. Με τον Κανονισμό καθορίζονται οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση παράβασης των κανόνων του. Η ΡΑΕ εγκρίνει τον Κανονισμό Αγοράς Εξισορρόπησης καθώς και κάθε τροποποίηση του. Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εγκριτικής απόφασης της ΡΑΕ ο Κανονισμός και οι τροποποιήσεις του ισχύουν έναντι των προσώπων στα οποία αφορά σύμφωνα με τα ανωτέρω. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ υποβάλλει στην ΡΑΕ κάθε εκτελεστική απόφαση που εκδίδει σε εφαρμογή του Κανονισμού του.

«β) η περίπτωση ιζ΄ της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιζ) Διαχειρίζεται τη συμφόρηση στα σύνορα των ζωνών προσφοράς και προσδιορίζει, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΜΗΕ και τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς (ΕΚ) 714/2009 και (ΕΕ) 2015/1222, τα κριτήρια, τους κανόνες, τις διαδικασίες που εφαρμόζει και τις συναλλαγές που διενεργεί για τον υπολογισμό και την κατανομή της μακροχρόνιας και βραχυχρόνιας μεταφορικής ικανότητας στα σύνορα των ζωνών προσφοράς στους Συμμετέχοντες.».

γ) Η περίπτωση ιη) της παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«Είναι αρμόδιος για τον υπολογισμό με διαφανή τρόπο των ποσοτήτων πώλησης και αγοράς ενέργειας και ισχύος εξισορρόπησης, των ποσοτήτων αποκλίσεων, καθώς και των τιμών αγοραπωλησίας για τις συναλλαγές της Αγοράς Εξισορρόπησης.».

δ) η περίπτωση ιθ΄ της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιθ) Είναι αρμόδιος για την εκκαθάριση και το διακανονισμό των φυσικών παραδόσεων όπως ειδικότερα εξειδικεύεται στο άρθρο 12 και στον Κανονισμό Αγοράς Εξισορρόπησης σύμφωνα και με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στην ως άνω ενωσιακή νομοθεσία.».

ε) το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ δύναται να συστήνει ή να συμμετέχει σε εταιρείες ή να αναθέτει σε ένα ή περισσότερα τρίτα μέρη το σύνολο ή μέρος οποιουδήποτε καθήκοντος που του ανατίθεται, στην περίπτωση που το τρίτο μέρος μπορεί να εκτελέσει την αντίστοιχη λειτουργία τουλάχιστον εξίσου αποδοτικά με τον Διαχειριστή. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ παραμένει αποκλειστικά αρμόδιος για την άρτια και ορθή εκτέλεση των σχετικών εργασιών και λειτουργιών και για το σκοπό αυτό διασφαλίζει τη συμμόρφωση κάθε τρίτου με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης της πρόσβασης της ΡΑΕ σε πληροφορίες που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.».

στ) η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ επιτρέπεται να συνάπτει, κατόπιν διαγωνισμού ή μέσω συμμετοχής του στις Αγορές Ενέργειας, στο πλαίσιο της λειτουργίας των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας και των Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Αγορών, συμβάσεις αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας, περιλαμβανομένων συμβάσεων διαχείρισης της ζήτησης, μόνον εφόσον αυτό απαιτείται για την παροχή των επικουρικών υπηρεσιών, την κάλυψη απωλειών του Συστήματος, καθώς και για τις ανάγκες εξισορρόπησης των αποκλίσεων παραγωγής - ζήτησης κατά τη λειτουργία του Συστήματος σε πραγματικό χρόνο, στο πλαίσιο των ρυθμίσεων του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Ενέργειας καθώς και του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης.».

ζ) η παραράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ συνεργάζεται με το Χρηματιστήριο Ενέργειας και το Φορέα Εκκαθάρισης ή και κεντρικό αντισυμβαλλόμενο, σύμφωνα με τις διατάξεις των σχετικών Κανονισμών τους.».

η) Η παράγραφος 9 καταργείται.

Άρθρο 89

Το άρθρο 13 του ν. 4425/2016 καταργείται.

Άρθρο 90

Το άρθρο 14 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε άρθρο 18 και τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο Κανονισμός του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ο Κανονισμός Εκκαθάρισης και ο Κανονισμός Αγοράς Εξισορρόπησης, όπως εκδίδονται με βάση τον παρόντα νόμο, συμμορφώνονται με τις προβλέψεις του ενωσιακού δικαίου. Ως προς τους Κανονισμούς που εκδίδονται για τη λειτουργία των Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Αγορών και την εκκαθάριση των συναλλαγών που διενεργούνται μέσω αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης και ενωσιακής νομοθεσίας, τηρουμένων των προβλέψεων στα άρθρα 15 και 16 του παρόντος νόμου.».

β) η παράγραφος 2 καταργείται.

γ) Η παράγραφος 3 αναριθμείται σε παράγραφο 2 και αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας και στον Κανονισμό Αγοράς Εξισορρόπησης καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας, Ενδοημερήσιας Αγοράς και Αγοράς Εξισορρόπησης, αντίστοιχα. Οι Κανονισμοί περιλαμβάνουν διαφανείς και χωρίς διακρίσεις κανόνες, οι οποίοι βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, όσον αφορά στην πρόσβαση των Συμμετεχόντων στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας. Οι Συμμετέχοντες και κάθε άλλο πρόσωπο στο οποίο αφορούν οι Κανονισμοί οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από αυτούς. Με τους Κανονισμούς καθορίζονται οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση παράβασης των κανόνων τους. Ιδίως καθορίζονται τα ακόλουθα:

α) Οι Συμμετέχοντες, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφής και συμμετοχής τους, καθώς και ο τύπος και ο χρόνος υποβολής των εντολών συναλλαγών.

β) Οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των Συμμετεχόντων, καθώς και η συνεργασία τους με το Χρηματιστήριο Ενέργειας και τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και με σκοπό την ομαλή λειτουργία της.

γ) Διατάξεις που αφορούν τις υποχρεώσεις και τη λειτουργία των Φορέων Σωρευτικής Εκπροσώπησης, όπου συντρέχει περίπτωση.

δ) Τυχόν εξειδίκευση και συμπλήρωση των αρμοδιοτήτων των Διαχειριστών, όπως καθορίζονται στα άρθρα 9, 10, 11, 12 και 13 του παρόντος νόμου και στις λοιπές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

ε) Το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ του Χρηματιστηρίου Ενέργειας και του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ με λοιπούς φορείς, ιδίως όσον αφορά τις απαιτήσεις ανταλλαγής δεδομένων και τις διεπαφές των σχετικών αγορών.

στ) Ο τρόπος, η διαδικασία και οι όροι συνεργασίας μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ και του Χρηματιστηρίου Ενέργειας για την ομαλή λειτουργία των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας σε συνάρτηση με την αδιάκοπη, αξιόπιστη και οικονομικά αποδοτική λειτουργία του ΕΣΜΗΕ.

ζ) Οι κανόνες και οι διαδικασίες διεξαγωγής των συναλλαγών και οι όροι σύνδεσης αυτών με την εκκαθάριση όπως διενεργείται από το Χρηματιστήριο ή τον Φορέα Εκκαθάρισης ή τον κεντρικό αντισυμβαλλόμενο ή τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ.

η) Η τήρηση των αναγκαίων λογαριασμών για τη λειτουργία των κατά περίπτωση Αγορών και τη διευθέτηση των συναλλαγών και ο φορέας διαχείρισής τους.

θ) Ο τρόπος, η έκταση, οι όροι και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τους οποίους, κατά την κατανομή του φορτίου στις διαθέσιμες εγκαταστάσεις παραγωγής, ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ δίνει προτεραιότητα:

αα) Στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και στις εγκαταστάσεις Σ.Η.Θ.Υ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 3468/2006.

ββ) Σε εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν πρωτογενή ενέργεια από εγχώρια ενεργειακά καύσιμα μέχρι ποσοστού 15% της συνολικής ποσότητας πρωτογενούς ενέργειας, η οποία είναι αναγκαία για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται στην ελληνική επικράτεια κατά τη διάρκεια ενός (1) ημερολογιακού έτους.

ι) Οι διαδικασίες έγκρισης από τη ΡΑΕ και ανάκτησης από το Χρηματιστήριο Ενέργειας και το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ των τελών ή άλλων χρεώσεων για το κόστος λειτουργίας των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας.

ια) Η επιβολή μέτρων και οι συνέπειες που επιφέρει η παραβίαση του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ως και του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης.

ιβ) Οι κανόνες για τη διασφάλιση της αδιάλειπτης, απρόσκοπτης και ασφαλούς λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων που διαθέτει το Χρηματιστήριο Ενέργειας και ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ.

ιγ) Ο τρόπος και η διαδικασία δημοσιοποίησης των απαραίτητων πληροφοριών για τη λειτουργία των κατά περίπτωση Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας και τη συμμετοχή σε αυτές.

ιδ) Ο τρόπος και η διαδικασία προστασίας των εμπορικά ευαίσθητων δεδομένων των Συμμετεχόντων.

ιε) Η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών μεταξύ των Συμμετεχόντων και του Χρηματιστηρίου Ενέργειας ή του Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ κατά περίπτωση.

ιστ) Κάθε άλλη ρύθμιση απαραίτητη για την εύρυθμη, διαφανή και αποδοτική λειτουργία κάθε Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

δ) εισάγεται νέα παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Με τον Κανονισμό Εκκαθάρισης που εκδίδεται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, ρυθμίζονται ιδίως θέματα σχετικά με τις διαδικασίες εκκαθάρισης ή διακανονισμού που εφαρμόζει ο Φορέας Εκκαθάρισης ή ο κεντρικός αντισυμβαλλόμενος ανάλογα με την περίπτωση, τους κανόνες πρόσβασης στην εκκαθάριση, τις υποχρεώσεις των Εκκαθαριστικών μελών, τους κανόνες διαχείρισης κινδύνου για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του συστήματος καθώς και την ύπαρξη των εξασφαλίσεων που λαμβάνει ο Φορέας Εκκαθάρισης ή ο Κεντρικός αντισυμβαλλόμενος κατά περίπτωση για τις ανάγκες της εκκαθάρισης, εφαρμοζόμενων όπου συντρέχει περίπτωση των προβλέψεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.»

ε) η παράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Πέραν των ρυθμιστικών μέτρων που λαμβάνονται από τη ΡΑΕ βάσει του άρθρου 23 του ν. 4001/2011, στους Κανονισμούς δύναται να προβλέπονται περαιτέρω μέτρα που αποβλέπουν στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και στην προώθηση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού σε αυτή. Τα μέτρα αυτά είναι δυνατόν να αφορούν σε ειδικές ρυθμίσεις αντιστάθμισης τυχόν δεσπόζουσας επιρροής στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ειδικούς ρυθμιστικούς όρους και κανόνες με αντικείμενο τη διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής σε αυτή, ρυθμίσεις που αφορούν στη βελτίωση της ρευστότητας των Αγορών, όπως περιορισμοί και κανόνες στους οποίους πρέπει να συμμορφώνονται οι εντολές συναλλαγών των Συμμετεχόντων, καθώς και τη θέσπιση μηχανισμών εικονικών εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής, δια των οποίων, είτε καθίσταται διαθέσιμη ορισμένη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας, είτε παρέχεται πρόσβαση σε τμήμα του παραγωγικού δυναμικού για ορισμένο χρονικό διάστημα.».

στ) η παράγραφος 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας, ο Φορέας Εκκαθάρισης και ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ δημοσιοποιούν μέσω της ιστοσελίδας τους κάθε τεχνική απόφαση που εκδίδουν σε εφαρμογή του Κανονισμού τους ως και κάθε διευκρινιστική οδηγία της εφαρμογής.».

ζ) η παράγραφος 9 καταργείται.

η) η παράγραφος 10, η οποία αναριθμείται σε παρ. 9, αντικαθίσταται ως εξής.

«9. Στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας καθορίζονται και εξειδικεύονται επιπλέον ως προς την Αγορά Επόμενης Ημέρας ιδίως τα ακόλουθα:».

α) Η διαδικασία για την καταχώρηση των ποσοτήτων ενέργειας που έχουν αποτελέσει αντικείμενο συναλλαγής σε Ενεργειακά Χρηματοπιστωτικά Μέσα στην Ενεργειακή Χρηματοπιστωτική Αγορά του Χρηματιστηρίου Ενέργειας ή και σε άλλα ενεργειακά προϊόντα χονδρικής που διενεργήθηκαν εκτός της ως άνω Αγοράς.

β) Οι διαδικασίες που ακολουθούνται από τον ΟΔΑΗΕ και τον Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ για την επίτευξη της σύζευξης της ενιαίας αγοράς επόμενης ημέρας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1222.

γ) Οι διαδικασίες ελέγχου της τήρησης του ανώτατου ποσοστού συμμετοχής κάθε συμμετέχοντα σε συναλλαγές, σύμφωνα με την παρ. 6.».

θ) το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 11, η οποία αναριθμείται σε παράγραφι 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας καθορίζονται και εξειδικεύονται επιπλέον ως προς την Ενδοημερήσια Αγορά ιδίως τα ακόλουθα:».

ι) η παράγραφος 12 αναριθμείται σε παράγραφο 11.

Άρθρο 91

1. Εισάγεται νέο Υποκεφάλαιο Γ΄ στο ν. 4425/2016 με τον τίτλο «Οργάνωση της αγοράς φυσικού αερίου και των Περιβαλλοντικών Αγορών.»

2. Εισάγεται νέο άρθρο 19 υπό τον τίτλο «Αγορές Φυσικού Αερίου και Περιβαλλοντικές Αγορές», το οποίο έχει ως εξής:

«1. Το Χρηματιστήριο Ενέργειας που λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Υποκεφαλαίου Β΄ του παρόντος νόμου, δύναται να διαχειρίζεται Αγορές Φυσικού Αερίου καθώς και Περιβαλλοντικές Αγορές. Για τη λειτουργία των Αγορών Φυσικού Αερίου καθώς και των Περιβαλλοντικών Αγορών απαιτείται έγκριση από την ΡΑΕ εφαρμοζομένων των διατάξεων των άρθρων 11, 12, 13 και 14 του παρόντος νόμου.

2. Με απόφαση της ΡΑΕ μπορεί να εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας των Αγορών Φυσικού Αερίου καθώς και των Περιβαλλοντικών Αγορών. Με την ίδια απόφαση δύναται να εξειδικεύονται και οι όροι λειτουργίας Αγορών Εξισορρόπησης επί φυσικού αερίου και επί των προϊόντων που διαπραγματεύονται στις Περιβαλλοντικές Αγορές, στο πλαίσιο των προβλέψεων της κείμενης νομοθεσίας και του ενωσιακού δικαίου.»

Άρθρο 92

1. Το Υποκεφάλαιο Γ του ν. 4425/2016 υπό τον τίτλο «Άλλες ρυθμίσεις» αναριθμείται σε Υποκεφάλαιο Δ.

2. Το άρθρο 15 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε άρθρο 20 και η παρ. 9 αυτού αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Η ισχύς των ρυθμίσεων της παρ. 8 του παρόντος άρθρου άρχεται με την έναρξη λειτουργίας της Αγοράς Εξισορρόπησης και την έκδοση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4425/2015 όπως ισχύει».

Άρθρο 93

1. Το Υποκεφάλαιο Δ΄ του ν. 4425/2016 υπό τον τίτλο «Τελικές, Μεταβατικές και Καταργούμενες Διατάξεις « αναριθμείται σε Υποκεφάλαιο Ε΄.

2. Το άρθρο 16 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε άρθρο 2, η παρ. 1 αυτού καταργείται και η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο Διαχειριστής του ΕΣΜΗΕ ασκεί τις αρμοδιότητες του άρθρου 17 μετά την εκκίνηση της Αγοράς Εξισορρόπησης. Οι αρμοδιότητες της παρ. 2 του άρθρου 12 δεν αφορούν ελλείμματα που δημιουργήθηκαν από τη λειτουργία της αγοράς που προβλέπεται στο ν. 4001/2011.».

Άρθρο 94

Το άρθρο 17 του ν. 4425/2016 καταργείται.

Άρθρο 95

Τα άρθρα 18, 19, 20 και 21 του ν. 4425/2016 αναριθμούνται σε άρθρα 22, 23, 24 και 25 αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4001/2011 (Α΄179)

Άρθρο 96

1. Εισάγονται νέα άρθρα 117Α, 117Β, 117Γ, 117Δ και 117Ε στο ν. 4001/2011 (Α΄179), τα οποία έχουν ως εξής:

«Άρθρο 117Α
Ίδρυση της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.»

Ιδρύεται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» και το διακριτικό τίτλο ΕΧΕ Α.Ε.

Άρθρο 117Β
Όροι ίδρυσης και λειτουργίας της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.»

1. Η εταιρεία με την επωνυμία «Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.» και με το διακριτικό τίτλο «ΛΑΓΗΕ Α.Ε.» εισφέρει, εντός τριών (3) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος άρθρου, τη λειτουργία και διαχείριση του κλάδου που περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που περιγράφονται κατωτέρω υπό στοιχεία (α) έως και (ια) για τη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.», με τη διαδικασία της απόσχισης και εισφοράς κλάδου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» καλύπτεται από την εισφορά του μεταβιβαζόμενου κλάδου από την ΛΑΓΗΕ Α.Ε., κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο, καθώς και με την καταβολή μετρητών ποσού κατ΄ ελάχιστο ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ από νομικά πρόσωπα. Κατά τη σύσταση της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.», η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. δύναται να συμμετάσχει και με καταβολή μετρητών. Τόσο κατά τη σύσταση όσο και καθ΄ όλη τη διάρκεια λειτουργίας της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.», η συνολική συμμετοχή σε αυτήν εταιρειών, στις οποίες το Δημόσιο κατέχει το σύνολο ή την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου, δεν επιτρέπεται να κατέλθει σε ποσοστό μικρότερο του 35% και να ανέλθει σε ποσοστό μεγαλύτερο του 49% του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της. Ο εισφερόμενος κλάδος περιλαμβάνει, ειδικότερα, τις ακόλουθες δραστηριότητες:

(α) Τη διενέργεια του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού και ειδικότερα:

(αα) Τον προγραμματισμό των εγχύσεων ηλεκτρικής ενέργειας στο ΕΣΜΗΕ, καθώς και των απορροφήσεων ηλεκτρικής ενέργειας από αυτό, κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας.

(ββ) Τον υπολογισμό της Οριακής Τιμής Συστήματος.

(γγ) Τη διαχείριση πιστωτικού και συναλλακτικού κινδύνου και την εκκαθάριση των συναλλαγών στο πλαίσιο του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού.

(β) Τη συνεργασία με τους Διαχειριστές του ΕΣΜΗΕ, του ΕΔΔΗΕ και τον ΔΑΑ σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας και των οικείων Κωδίκων Διαχείρισης.

(γ) Την τήρηση ειδικού Μητρώου Συμμετεχόντων στον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό και την εγγραφή των Συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας.

(δ) Την οργάνωση και διεξαγωγή δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 4389/2016.

(ε) Τη συμμετοχή σε κοινές επιχειρήσεις, ιδίως με διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, καθώς και χρηματιστήρια ηλεκτρικής ενεργείας και άλλους ανάλογους φορείς, με στόχο τη δημιουργία περιφερειακών αγορών στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.

(στ) Την είσπραξη από τους Συμμετέχοντες τελών ή άλλων χρεώσεων για τη διαχείριση και λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και την τήρηση των αναγκαίων λογαριασμών, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας.

(ζ) Την εφαρμογή της μεθοδολογίας κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 23 παρ. 2 εδάφιο ββ΄ ν. 4414/2016 αναφορικά με τη χρέωση εκπροσώπων φορτίου.

(η) Τη συμμετοχή σε ενώσεις, οργανώσεις ή εταιρείες, μέλη των οποίων είναι λειτουργοί αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και χρηματιστήρια ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες έχουν σκοπό την επεξεργασία και διαμόρφωση κανόνων κοινής δράσης που συντείνουν, στο πλαίσιο της κοινοτικής νομοθεσίας, στη δημιουργία ενιαίας εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

(θ) Την ανάθεση σε τρίτους, μετά από σύμφωνη γνώμη της ΡΑΕ, διαφόρων υπηρεσιών ιδίως αναφορικά με τη

διαχείριση του διακανονισμού χρηματικών συναλλαγών στο πλαίσιο του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού.

(ι) Τη διενέργεια διευθέτησης των χρηματικών συναλλαγών στο πλαίσιο του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού, σε συνεργασία με τους Διαχειριστές του ΕΣΜΗΕ, του ΕΔΔΗΕ και τον ΔΑΑ.

ια) Την παροχή στους Συμμετέχοντες στην Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας των απαραίτητων πληροφοριών για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

2. Η απόσχιση και εισφορά του ως άνω κλάδου πραγματοποιείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, των άρθρων 68 έως 79 του κ.ν. 2190/1920, καθώς και των άρθρων 1 έως 5 του ν. 2166/1993 (Α΄ 137), κατά παρέκκλιση της περίπτωσης ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, και με βάση το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της ΛΑΓΗΕ Α.Ε., τα οποία υπάγονται λειτουργικά στις δραστηριότητες του κλάδου και αποτελούν τον εισφερόμενο κλάδο μετά των παγίων που καταλογίζονται σε αυτόν, όπως καταγράφονται στον ισολογισμό μετασχηματισμού με ημερομηνία την 30.09.2017.

3. Ειδικότερα, κατά την εισφορά του κλάδου μεταφέρονται στην Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.:

(α) Τα πάγια της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. που αφορούν τον εισφερόμενο κλάδο συμπεριλαμβανομένων των ιστορικών δεδομένων και στοιχείων (προσφορών έγχυσης, δηλώσεων φορτίου και αποτελεσμάτων) επίλυσης του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού και

(β) Τα ειδικά αποθεματικά ή μέρος αυτών του εισφερόμενου Κλάδου που απεικονίζονται στον τελευταίο ισολογισμό της ΛΑΓΗΕ Α.Ε., τα οποία δεν φορολογούνται κατά τον χρόνο της εισφοράς.

4. Με τη μεταβίβαση του κλάδου η «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε» αποκτά πλήρες και αποκλειστικό δικαίωμα στη λειτουργία, διαχείριση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη του κλάδου. Η απόσχιση του ως άνω κλάδου και η μεταφορά των δραστηριοτήτων στη νέα ανώνυμη εταιρεία, ολοκληρώνεται με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. της σχετικής εγκριτικής απόφασης.

5. Η εισφορά του κλάδου πραγματοποιείται με τη διαδικασία και τους όρους των άρθρων 1 έως 5 του νόμου 2166/1993, με τις ακόλουθες παρεκκλίσεις:

(α) Η μεταφορά των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού συντελείται αυτοδικαίως, περιλαμβανομένης της μεταβίβασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε κινητά, με μόνη την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. της σύμβασης απόσχισης και του καταστατικού της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Α.Ε.».

(β) Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και η «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε». απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής αναλογικών και παγίων συμβολαιογραφικών δικαιωμάτων για κάθε πράξη που απαιτείται συμβολαιογραφικός τύπος, όπως η σύνταξη και η τροποποίηση καταστατικών και η κατάρτιση της σύμβασης απόσχισης και εισφοράς του κλάδου.

(γ) Κάθε μορφής διοικητικές άδειες, εγκρίσεις, παραχωρήσεις και επιχορηγήσεις που έχουν δοθεί στη ΛΑΓΗΕ Α.Ε., σχετικά με τον εισφερόμενο κλάδο μεταβιβάζονται αυτοδικαίως στην «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» κατά παρέκκλιση οποιασδήποτε άλλης διάταξης ειδικής ή γενικής.

(δ) Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. δεν απαλλάσσεται από οποιαδήποτε υποχρέωση έναντι οποιουδήποτε τρίτου, η οποία αφορά στις δραστηριότητες του εισφερόμενου κλάδου και δημιουργήθηκε μέχρι την ολοκλήρωση της απόσχισης. Οποιοσδήποτε λογιστικός ή φορολογικός χειρισμός διενεργήθηκε από την ΛΑΓΗΕ Α.Ε. που αφορά τον κλάδο και ενέχει μελλοντικά οφέλη ή βάρη, δεν μεταφέρεται συνεπεία της απόσχισης στην «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» προς όφελος ή βάρος αυτής.

(ε) Οι εκκρεμείς δίκες και όσες ανακύψουν που αφορούν στις δραστηριότητες του εισφερόμενου κλάδου, καθώς και συνεπεία του Ελλείμματος Συναλλαγών που θα έχει δημιουργηθεί μέχρι την ολοκλήρωση της απόσχισης, διεξάγονται ή συνεχίζονται από τη ΛΑΓΗΕ Α.Ε., χωρίς να διακόπτονται βιαίως και να απαιτείται, για την έναρξη, τη συνέχιση ή την επανάληψή τους, οποιαδήποτε διατύπωση ή δήλωση εκ μέρους της τελευταίας. Σε σχέση με τις δίκες αυτές, η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής δικαστικού ενσήμου, από κρατήσεις και από κάθε άλλο δικαστικό τέλος.

(στ) Οι πράξεις που διενεργούνται μετά την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού και μέχρι την ολοκλήρωση της απόσχισης και αφορούν τον εισφερόμενο κλάδο δεν θεωρούνται ως διενεργηθείσες για λογαριασμό της νέας εταιρείας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει υποχρέωση μεταφοράς των ποσών αυτών με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της νέας εταιρείας. Αντίθετα, οι πράξεις αυτές θεωρούνται πράξεις της εισφέρουσας εταιρείας.

6. Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. συνεχίζει και μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της απόσχισης να διαχειρίζεται τα Ελλείμματα του ΗΕΠ που δημιουργήθηκαν μέχρι την ημερομηνία της παρ. 4 και να διεκπεραιώνει την αντίστοιχη ενημέρωση και τους αντίστοιχους διακανονισμούς με τους Εκπροσώπους Φορτίου. Η ως άνω διαχείριση των Ελλειμμάτων του ΗΕΠ θα διενεργείται από τη ΛΑΓΗΕ Α.Ε. σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του κανονιστικού πλαισίου κατά την περίοδο δημιουργίας των Ελλειμμάτων αυτών. Η «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας ΑΕ» παρέχει κάθε απαραίτητη υπηρεσία για τη διεκπεραίωση των ανωτέρω από τη ΛΑΓΗΕ Α.Ε., κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 11 του παρόντος και τον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας.

7. Με την ολοκλήρωση της απόσχισης παραδίδονται στη ΛΑΓΗΕ Α.Ε. οι μετοχικοί τίτλοι της εταιρείας «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε». που αντιστοιχούν στο ποσό συμμετοχής της στην «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.».

8. Αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων και των Γενικών Συνελεύσεων της εισφέρουσας που λαμβάνονται προς τον σκοπό της συμμόρφωσης τους με τις υποχρεώσεις διαχωρισμού και εν συνεχεία εισφοράς του κλάδου καταλαμβάνονται από τις ρυθμίσεις της παρούσας.

9. Οι υποχρεώσεις πληροφόρησης των μετόχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 σε καμία περίπτωση δε δύνανται να συνεπάγονται την κοινοποίηση

εκ μέρους της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» ευαίσθητων πληροφοριών της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και το αντίστροφο.

10. Οι δαπάνες και τα πάσης φύσης έξοδα που απαιτούνται για την ίδρυση και λειτουργία της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» ως φορέα διαχείρισης αγορών ενέργειας και ενεργειακών χρηματοπιστωτικών αγορών, καθώς και για κάθε αναγκαία προπαρασκευαστική ενέργεια, οι οποίες πραγματοποιούνται έως την καταχώρηση της σύστασής της στο Γ.Ε.ΜΗ., αναλαμβάνονται από την ίδια εντός τριμήνου από την σύστασή της. Η καταβολή οιωνδήποτε εκ των ανωτέρω δαπανών και εξόδων κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα από τους ιδρυτές μετόχους της, αποτελεί νόμιμη υποχρέωση της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» απέναντί τους η οποία θα πρέπει να εξοφληθεί εντός του ως άνω τριμήνου.

11. Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και η «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» δεσμεύονται στα πλαίσια και ειδικότερων συμφωνιών που θα καταρτιστούν μεταξύ τους και έναντι τυχόν συμφωνηθέντος ανταλλάγματος να παρέχουν εκατέρωθεν όλες τις απαιτούμενες υπηρεσίες και τα απαραίτητα στοιχεία και δεδομένα για τη διεκπεραίωση των εκ του νόμου αρμοδιοτήτων τους.

12. Αποφάσεις των εταιρικών οργάνων της ΛΑΓΗΕ ΑΕ και της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε», οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με τις ρυθμίσεις της παρούσας είναι εκ του νόμου άκυρες. Η προβολή της ακυρότητας δεν υπόκειται σε προθεσμία, κατά παρέκκλιση των ρυθμίσεων του άρθρου 35β του κ.ν. 2190/1920. Η ακυρότητα μπορεί να προβληθεί από τη ΡΑΕ, από κάθε μέτοχο ή τρίτο που έχει έννομο συμφέρον.

Άρθρο 117Γ
Εγκρίσεις λειτουργίας Χρηματιστηρίου Ενέργειας σύμφωνα με το ν. 4425/2016

1. Από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης σύμφωνα με το άρθρο 117Β και, το αργότερο, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία αυτή, η εταιρεία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε». λαμβάνει έγκριση από τη ΡΑΕ για τη λειτουργία της ως Χρηματιστηρίου Ενέργειας για τη διαχείριση και λειτουργία της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της Ενδοημερήσιας Αγοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9, 10 και 11 του ν. 4425/2016.

2. Ταυτόχρονα με τη διαδικασία της παρ. 1 και προκειμένου για τη λήψη της εγκρίσεως που προβλέπεται σε αυτή, η «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» συστήνει νέα εταιρεία και καταθέτει στην ΡΑΕ Επιχειρησιακό Σχέδιο της νέας εταιρείας με το οποίο θα υλοποιείται η ανάληψη της εκκαθάρισης της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της Ενδοημερήσιας Αγοράς από αυτή ως Φορέα Εκκαθάρισης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 12 και 13 του ν. 4425/2016. Ειδικότερα, και προς υλοποίηση αυτού του Σχεδίου, κατατίθεται από την «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» στη ΡΑΕ αίτηση για τη χορήγηση στη νέα εταιρεία έγκρισης λειτουργίας της ως Φορέας Εκκαθάρισης, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 7 και 9 έως 12 του άρθρου 12 και του άρθρου 13 του ν. 4425/2016. Ως ημερομηνία έναρξης ισχύος της ως άνω εγκριτικής απόφασης της ΡΑΕ ορίζεται η ημερομηνία έναρξης ισχύος της αντίστοιχης εγκριτικής απόφασής της για τη λειτουργία της Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. ως Χρηματιστηρίου Ενέργειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.1.

3. Ταυτόχρονα με τη διαδικασία της παρ. 1 και το αργότερο εντός τριμήνου από την έναρξη λειτουργίας της Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. ως Χρηματιστηρίου Ενέργειας, σύμφωνα με την παρ. 1, η Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. υποβάλλει αίτηση στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας ως διαχειριστή αγοράς για τη διαχείριση Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4425/2016. Οι ως άνω Ενεργειακές Χρηματοπιστωτικές Αγορές αφορούν, κατ΄ ελάχιστον, Ενεργειακά Χρηματοπιστωτικά Μέσα με φυσική παράδοση, όπως ορίζονται με το ν. 4425/2016. Για τις ανάγκες λειτουργίας των ως άνω Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Αγορών το Χρηματιστήριο Ενέργειας προβαίνει στις αναγκαίες πράξεις και συνάπτει τις αναγκαίες συμφωνίες με το Χρηματιστήριο Αθηνών Α.Ε. και τη θυγατρική αυτού εταιρεία με την επωνυμία Εταιρεία Εκκαθάρισης Συναλλαγών Χρηματιστηρίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΤ.ΕΚ.) για την ανάληψη της εκκαθάρισης των συναλλαγών των Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Αγορών από την ΕΤ.ΕΚ. ή άλλο συνδεόμενο με το Χρηματιστήριο Αθηνών Α.Ε. διαχειριστή Συστήματος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 16 του ν. 4425/2016.

4. Η λειτουργία των Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Αγορών της προηγούμενης παραγράφου δεν αποκλείει τη δυνατότητα συνεργασίας της Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. με άλλους διαχειριστές αγοράς του νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας MiFID II και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014, που δραστηριοποιούνται σε παρόμοιες αγορές, στο πλαίσιο ενίσχυσης των Αγορών Ενέργειας και του τρόπου εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των Συμμετεχόντων τους σύμφωνα και με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις α΄ και β΄ της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4425/2016.

Άρθρο 117Δ
Εργασιακές σχέσεις

1. Όλα τα υφιστάμενα εργασιακά δικαιώματα και υποχρεώσεις του προσωπικού που απασχολείται κατά την ημερομηνία απόσχισης, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ή έμμισθης εντολής στον κλάδο της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας της ΛΑΓΗΕ Α.Ε., όπως αυτά απορρέουν από τις ατομικές συμβάσεις εργασίας τους ή έμμισθης εντολής, μεταβιβάζονται, κατά την ημερομηνία απόσχισης, στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 178/2002 «Μέτρα σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβίβασης επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/50/ΕΚ του Συμβουλίου». Το προσωπικό αυτό και μετά την ημερομηνία μεταβίβασης της εργασιακής του σχέσης εξακολουθεί να ασφαλίζεται στους ίδιους

κλάδους του ΕΦΚΑ στους οποίους ήταν ασφαλισμένο κατά την ημερομηνία μεταβίβασης.

2. Το εργασιακό καθεστώς του προσωπικού της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.», συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της παρ. 1, καθορίζεται από την εργατική νομοθεσία και τον κανονισμό εργασίας που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Το προσωπικό της παρ. 1 μπορεί, εντός μηνός από την ημερομηνία πληροφόρησής του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 του π.δ. 178/2002, να εναντιωθεί στην μεταβίβαση της εργασιακής του σχέσης από τη ΛΑΓΗΕ Α.Ε. στην «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.». Η εναντίωση αυτή γίνεται εγγράφως και μπορεί να απευθύνεται είτε στη ΛΑΓΗΕ Α.Ε. είτε στην «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.». Η άσκηση του δικαιώματος εναντίωσης δεν αποτελεί λόγο καταγγελίας της σύμβασης εργασίας του προσωπικού, του οποίου η απασχόληση συνεχίζεται με τη ΛΑΓΗΕ Α.Ε. σε κατάλληλη θέση εργασίας, αναλόγως των προσόντων και της εμπειρίας του, ίδιας ιεραρχικής στάθμης.

4. Για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την έναρξη λειτουργίας της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» και για τη διευκόλυνση της πλήρους ανάπτυξης των δικών της Υπηρεσιών, με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» και της ΛΑΓΗΕ Α.Ε., μπορεί να ρυθμίζονται τα σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για την απασχόληση από την «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» προσωπικού της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. Για τη διάθεση του προσωπικού αυτού λαμβάνεται υπόψη η βούλησή του και η προηγούμενη απασχόλησή του σε εργασίες αντίστοιχες με αυτές που πρόκειται να απασχοληθεί στην «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.». Η μισθοδοσία και οι ασφαλιστικές εισφορές του διατιθέμενου προσωπικού εξακολουθούν να καταβάλλονται από τη ΛΑΓΗΕ Α.Ε., η δε «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» υποχρεούται να αποζημιώνει την ΛΑΓΗΕ Α.Ε. για το κόστος αυτό, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στη μεταξύ τους σύμβαση. Η απασχόληση του προσωπικού αυτού στην «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» λογίζεται ως πραγματική υπηρεσία για όλες τις συνέπειες στη ΛΑΓΗΕ Α.Ε. Με τη λήξη της σύμβασης διάθεσης, για οποιονδήποτε λόγο, το διατιθέμενο προσωπικό επανέρχεται στη ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και εντάσσεται σε κατάλληλη θέση εργασίας αναλόγως των προσόντων και της εμπειρίας του, ίδιας ιεραρχικής στάθμης τουλάχιστον με αυτή που κατείχε προ της διάθεσής του.

5. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, το προσωπικό της ΑΔΜΗΕ Α.Ε., που έχει διατεθεί στη ΛΑΓΗΕ Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 119 παρ. 3 του ν. 4001/2011, μπορεί να δηλώσει εγγράφως ότι επιθυμεί να ενταχθεί στο προσωπικό της ΛΑΓΗΕ Α.Ε., είτε άμεσα είτε κατά την ημερομηνία λήξεως ισχύος της σύμβασης διάθεσης κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 119 παρ. 3 του ν. 4001/2011. Η ένταξη του προαναφερόμενου προσωπικού στη ΛΑΓΗΕ Α.Ε., στη θέση και με τις αρμοδιότητες που κατείχε, γίνεται κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής ρύθμισης νόμου, κανονισμού, διαιτητικής απόφασης, συλλογικής ή ατομικής σύμβασης. Κατά την ένταξη του ως άνω προσωπικού διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται όπως και στο λοιπό υφιστάμενο προσωπικό της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. βάσει των διατάξεων των άρθρων 103 και 119 του παρόντος νόμου, τα προβλεπόμενα σχετικά με τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα σε νόμο, σε ατομική σύμβαση εργασίας και κατ΄αναλογία σε εφαρμοστέες Επιχειρησιακές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, στον Κανονισμό Κατάστασης Προσωπικού ΔΕΗ (ΚΚΠ/ΔΕΗ), στις εν γένει υφιστάμενες υπηρεσιακές ρυθμίσεις της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. Η προϋπηρεσία που έχει αναγνωριστεί από την ΑΔΜΗΕ Α.Ε. αναγνωρίζεται πλήρως για όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή και δεν επιτρέπεται συνεπεία της παραπάνω μεταφοράς βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας. Το προσωπικό αυτό και μετά την ημερομηνία ένταξης εξακολουθεί να ασφαλίζεται στους ίδιους κλάδους του ΕΦΚΑ στους οποίους ήταν ασφαλισμένο κατά την ημερομηνία ένταξης. Σε περίπτωση μη υποβολής της ανωτέρω δήλωσης, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 119 παρ. 3 του ν. 4001/2011.

6. Στην περίπτωση των εργαζομένων της ΑΔΜΗΕ Α.Ε. που παρέχουν την εργασία τους στον αποσχιζόμενο κλάδο και ασκούν το δικαίωμα του εδαφίου α΄ της παρ. 5 εφαρμόζονται τα δικαιώματα των παραγράφων 1 έως 4 του παρόντος.

7. Η «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» υποκαθίσταται αυτοδικαίως και για όσο χρονικό διάστημα απομένει μέχρι τη λήξη τους, στις συμβάσεις έργου που έχουν συναφθεί από την ΛΑΓΗΕ Α.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 37 του ν. 4414/2016, και αφορούν σε έργα που σχετίζονται με τον αποσχιζόμενο κλάδο.

8. Σε περίπτωση που μισθωτός υπάλληλος που απασχολείται σε νομικό πρόσωπο, μέτοχο της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.», εκλέγεται μέλος του Διοικητικού της Συμβουλίου, συνεχίζει να ασφαλίζεται από την «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» στους ασφαλιστικούς φορείς στους οποίους είναι ασφαλισμένος ως μισθωτός του νομικού προσώπου-μετόχου.

Άρθρο 117Ε
Συνέπειες ολοκλήρωσης της απόσχισης

1. Υφιστάμενες, κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης, σύμφωνα με τα άρθρα 117Α και 117Β, ένομες σχέσεις της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. με τρίτους που σχετίζονται με τον μεταβιβαζόμενο κλάδο, μεταβιβάζονται από και δια της αποσχίσεως στην εταιρεία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» και διέπονται από τις διατάξεις στις οποίες υπαγόταν κατά το χρόνο της απόσχισης η ΛΑΓΗΕ Α.Ε., ιδίως του παρόντος νόμου και του ν. 4425/2016, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων ε΄ και στ΄ των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 117Β του παρόντος.

2. Από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης, σύμφωνα με τα άρθρα 117Α και 117Β, όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος ΛΑΓΗΕ Α.Ε. ή Λειτουργός της Αγοράς νοείται, ως προς το σύνολο των μεταβιβαζόμενων ως άνω εννόμων σχέσεων, καταστάσεων, περιουσιακών στοιχείων και σχετικών αρμοδιοτήτων και εξουσιών, η εταιρεία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.», με την επιφύλαξη της περίπτωσης ε΄ της παρ. 5 και της παρ. 6 του άρθρου 117Β του παρόντος.

3. Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. οφείλει εντός ενός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου: α) να καταρτίσει και υποβάλει στη ΡΑΕ τον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή του από την Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης, β) να καταρτίσει και υποβάλει στη ΡΑΕ τον Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης και γ) να καταρτίσει και υποβάλλει στη ΡΑΕ τον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η ΡΑΕ με απόφασή της εγκρίνει τους ανωτέρω Κώδικες πριν από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης.

4. Από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης ο Κώδικας Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, η υπ΄αριθμ. ΑΠΕΗΛ/Γ/Φ1/οικ.184866/2015 (Β΄ 2678) υπουργική απόφαση με την οποία ορίστηκε η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. ως ΟΔΑΗΕ, ως και κάθε άλλη κανονιστική απόφαση με την οποία ρυθμιζόταν η λειτουργία της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. ως Λειτουργού Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ισχύουν για την εταιρεία Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε., όπως αυτή υποκαθιστά με την απόσχιση την ΛΑΓΗΕ Α.Ε.

5. Από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης η Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. είναι η μόνη αρμόδια για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του εισφερόμενου κλάδου, όπως αυτές περιγράφονται στην παρ. 1 του άρθρου 117Β του παρόντος.».

Άρθρο 97

Μετά το άρθρο 118 εισάγεται νέο άρθρο 118Α στο ν. 4001/2011 με τίτλο «Κώδικας του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης» ως εξής:

«Άρθρο 118Α
Κώδικας του Διαχειριστή ΑΠΕ
& Εγγυήσεων Προέλευσης

1. Με τον Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης καθορίζονται ιδίως οι οικονομικοί και τεχνικοί κανόνες καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορούν την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης.

2. Ο Κώδικας του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 117 Ε. Ο Κώδικας τροποποιείται κατόπιν διενέργειας Δημόσιας Διαβούλευσης και έγκρισης της ΡΑΕ, είτε με πρωτοβουλία της ΡΑΕ είτε κατόπιν αιτήματος του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης ή τρίτων προσώπων που έχουν έννομο συμφέρον.

3. Με τον Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης ρυθμίζονται ιδίως:

α) ο τρόπος, η διαδικασία και οι όροι συνεργασίας με τους Διαχειριστές του ΕΣΜΗΕ, του ΕΔΔΗΕ και το ΔΑΑ,

β) θέματα που αφορούν τη διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και ειδικότερα κάθε εισροής και εκροής αυτού,

γ) τα έσοδα από τους αντισυμβαλλόμενους παραγωγούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ για την κάλυψη των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης,

δ) ο τρόπος, η διαδικασία και οι όροι υποβολής Προσφορών Έγχυσης για την ποσότητα ενέργειας η οποία προβλέπεται ότι θα εγχυθεί στο Σύστημα και στο Δίκτυο από Φωτοβολταϊκά Στεγών, από μονάδες ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ βάσει Συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α’ 129) και στο άρθρο 10 του ν. 4414/2016 (Α΄149),

ε) ο τρόπος, η διαδικασία και οι όροι εκπροσώπησης στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας ως Φορέας Συλλογικής Εκπροσώπησης (Φο.Σ.Ε.) των παραγωγών που συνάπτουν συμβάσεις λειτουργικής Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης του άρθρου 9 του ν. 4414/2016,

στ) ο τρόπος και η διαδικασία υπολογισμού του συνολικού μείγματος καυσίμων κάθε Προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας και του υπολειπόμενου μείγματος καυσίμων της χώρας καθώς και η διαδικασία του ελέγχου της χρήσης των Εγγυήσεων Προέλευσης για τον προσδιορισμό από τους Προμηθευτές στους καταναλωτές της προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας,

ζ) ο τρόπος και η διαδικασία δημοσίευσης των απαραίτητων πληροφοριών για τη διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και ειδικότερα κάθε εισροής και εκροής αυτού,

η) ο τρόπος και η διαδικασία προστασίας των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών σχετικά με τη διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και ειδικότερα κάθε εισροής και εκροής αυτού,

θ) κάθε άλλη ρύθμιση απαραίτητη για την εύρυθμη, διαφανή και αποδοτική εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης.».

Άρθρο 98

1. Η περίπτωση η΄ της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«(η) Ενεργειακή Δραστηριότητα: Η Παραγωγή, Μεταφορά, Διανομή και Προμήθεια Ηλεκτρικής Ενέργειας ή Φυσικού Αερίου, η Εμπορία Ηλεκτρικής Ενέργειας, η Εκπροσώπηση δυνητικά Συμμετεχόντων παραγωγών ή καταναλωτών Ηλεκτρικής Ενέργειας για ένα ή περισσότερα σημεία σύνδεσης στην αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας καθώς και η Χρήση Εγκατάστασης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου και η Χρήση Εγκατάστασης Αποθήκευσης Φυσικού Αερίου.»

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4001/2011 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για την Ενεργειακή Δραστηριότητα της Εκπροσώπησης στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας δυνητικά Συμμετεχόντων παραγωγών ή καταναλωτών Ηλεκτρικής Ενέργειας, η διαδικασία χορήγησης, τροποποίησης και ανάκλησης των αδειών για την άσκηση της δραστηριότητας τους καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις της άσκησης της δραστηριότητας αυτής, μέχρι την έκδοση σχετικού Κανονισμού, γίνεται, κατά αναλογία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Άδειας Προμήθειας και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας.».

3. Το άρθρο 94 του ν. 4001/2011 καταργείται από την έναρξη λειτουργίας της Αγοράς Εξισορρόπησης και την έκδοση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 4425/2016.

www.sofos.gr

4. Η παρ. 3 του άρθρου 117 του ν. 4001/2011 καταργείται.

5. Το άρθρο 118 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 118
Σκοπός και αρμοδιότητες του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.

1. Με την ολοκλήρωση της απόσχισης του κλάδου της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και της μεταφοράς των δραστηριοτήτων από τη ΛΑΓΗΕ Α.Ε. στην Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε., όπως ορίζεται στα άρθρα 117Α, 117Β, 117Γ και 117Δ. Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. μετονομάζεται σε «Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.», η οποία θα λειτουργεί σύμφωνα τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, προσαρμόζοντας αντίστοιχα το Καταστατικό της.

2. Η εταιρεία «Διαχειριστής ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.» με διακριτικό τίτλο ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ (πρώην ΛΑΓΗΕ Α.Ε.) ασκεί ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Συνεργάζεται με τους Διαχειριστές του ΕΣΜΗΕ, του ΕΔΔΗΕ και το ΔΑΑ, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης.

β) Συνάπτει Συμβάσεις λειτουργικής Ενίσχυσης κατά τα προβλεπόμενα στο ν. 4414/2016 (Α΄ 149) Συμβάσεις πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α΄ 129), εξαιρουμένων των σταθμών με Σύμβαση Ενεργειακού Συμψηφισμού και των Φ/Β του Ειδικού Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε Κτιριακές Εγκαταστάσεις και, ιδίως, σε δώματα και στέγες Κτιρίων (12323/ΓΓ175/09, Β΄ 1079 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας), που συνάπτουν Συμβάσεις Συμψηφισμού με Προμηθευτές, για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από εγκαταστάσεις Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., εφόσον οι εγκαταστάσεις αυτές παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνδέονται στο Σύστημα είτε απευθείας είτε μέσω του Δικτύου, και καταβάλει τις πληρωμές που προβλέπονται στις Συμβάσεις αυτές από τον Ειδικό Λογαριασμό Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. Επικράτειας κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 143 του παρόντος νόμου.

γ) Εισπράττει έσοδο από τους αντισυμβαλλόμενους παραγωγούς της προηγούμενης παραγράφου για την κάλυψη των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών της, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης.

δ) Υποβάλλει Προσφορές Έγχυσης για την ποσότητα ενέργειας η οποία προβλέπεται ότι θα εγχυθεί στο Σύστημα και στο Δδίκτυο από Φωτοβολταϊκά Στεγών, από μονάδες ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ βάσει συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α` 129) και βάσει συμβάσεων λειτουργικής Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ν. 4414/2016, σύμφωνα με τον Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης.

ε) Δύναται να εκπροσωπεί στις Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας ως Φορέας Συλλογικής Εκπροσώπησης (Φο.Σ.Ε.) τους παραγωγούς που συνάπτουν συμβάσεις λειτουργικής Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης του άρθρου 9 του ν. 4414/2016,σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης.

στ) Υπολογίζει στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 48 το συνολικό μείγμα καυσίμων κάθε Προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας και το υπολειπόμενο μείγμα καυσίμων της χώρας, καθώς και ελέγχει τη χρήση των Εγγυήσεων Προέλευσης για τον προσδιορισμό από τους Προμηθευτές στους καταναλωτές της προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας, κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης.

ζ) Συμμετέχει σε ενώσεις, οργανώσεις ή εταιρείες, μέλη των οποίων είναι Φορείς Έκδοσης Εγγυήσεων Προέλευσης, οι οποίες έχουν σκοπό την επεξεργασία και διαμόρφωση κανόνων κοινής δράσης που συντείνουν, στο πλαίσιο της κοινοτικής νομοθεσίας, στην εναρμόνιση του συστήματος των Εγγυήσεων Προέλευσης των μελών τους και στη δημιουργία ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής αγοράς με χρήση Εγγυήσεων Προέλευσης.

3. Το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να περιορίζει το ποσοστό συμμετοχής του στον Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης. Η διαδικασία διάθεσης και το ύψος του εκάστοτε διατιθέμενου ποσοστού ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

6. Από την ημερομηνία που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 117Β του ν. 4001/2011, όπως προστίθεται με τον παρόντα νόμο, όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος ΛΑΓΗΕ Α.Ε. ή ο Λειτουργός της Αγοράς νοείται, ως προς τις δραστηριότητες που δεν μεταφέρονται με την απόσχιση κλάδου κατά τα άρθρα 117 Α, 117 Β, 117Γ και 117Δ, ο Διαχειριστής ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης.

7. Από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της Ενδοημερήσιας Αγοράς, όπως ορίζεται με τη σχετική εγκριτική απόφαση της ΡΑΕ που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 117Γ του ν. 4001/2011, όπως προστίθεται με τον παρόντα νόμο, καταργούνται:

α) οι διατάξεις του άρθρου 120 του ν. 4001/2011 και παύει ο Ημερήσιος Ενεργειακός Προγραμματισμός, σύμφωνα με τους όρους της ως άνω εγκριτικής απόφασης,

β) ο Κώδικας Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας πλην των διατάξεων που αφορούν τη διαχείριση τυχόν Ελλειμμάτων του ΗΕΠ μέχρι την ημερομηνία αυτή και

γ) κάθε άλλη κανονιστική απόφαση με την οποία ρυθμιζόταν η λειτουργία της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. ως Λειτουργού Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, όπως αυτή μεταβιβάστηκε στην εταιρεία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» με την απόσχιση που προβλέπεται στα άρθρα 117Α και 117Β του ν. 4001/2011 που εισάγονται με τον παρόντα νόμο.

8. Στην παρ. 2 του άρθρου 129 του ν. 4001/2011 προστίθεται στοιχείο θ΄ ως εξής:

«θ. Εισπράττει έσοδο από τους αντισυμβαλλόμενους της προηγούμενης παραγράφου για την κάλυψη των σχετικών με την αρμοδιότητα αυτή λειτουργικών και

επενδυτικών δαπανών της σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Μ.Δ.Ν.».

Άρθρο 99
Έναρξη ισχύος

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 73 έως 93 και 95 που ισχύουν από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 117Β του ν. 4001/2011, όπως αυτό εισάγεται με τον παρόντα νόμο, καθώς και του άρθρου 94 που ισχύει από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της Ενδοημερήσιας Αγοράς καθώς και της έναρξης της Αγοράς Εξισορρόπησης, όσον αφορά την κατάργηση του άρθρου 94 του ν. 4001/2011.

2. Έννομες σχέσεις ή καταστάσεις της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» με τρίτους, υφιστάμενες κατά την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» ως Χρηματιστηρίου Ενέργειας και έναρξης λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 117Γ του ν. 4001/2011, που εισάγεται με τον παρόντα νόμο, διέπονται από την ως άνω ημερομηνία έναρξης λειτουργίας από τις διατάξεις του ν. 4425/2016, όπως τροποποιείται με τα άρθρα 73 έως 95 του παρόντος νόμου. Από την ως άνω ημερομηνία, όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος ΛΑΓΗΕ Α.Ε. ή «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» νοείται, ως προς το σύνολο των εννόμων σχέσεων, καταστάσεων, περιουσιακών στοιχείων και σχετικών αρμοδιοτήτων και εξουσιών της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.», η εταιρεία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» υπό την ιδιότητά της ως Χρηματιστηρίου Ενέργειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4425/2016, όπως τροποποιείται με τα άρθρα 73 έως 95 του παρόντος νόμου.

ΤΜΗΜΑ Β΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 2251/1994 «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ»

Άρθρο 100

1. Πριν από το άρθρο 1 του ν. 2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΟΡΙΣΜΟΙ»

2. Ο τίτλος του άρθρου 1 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1
Αντικείμενο - Πεδίο Εφαρμογής»

3. Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι:

α) η προάσπιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών,

β) η προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών,

γ) η προαγωγή της πληροφόρησης και της επιμόρφωσης των καταναλωτών, ώστε να επηρεάζουν σε όφελός τους τις εξελίξεις στην αγορά,

δ) η υποστήριξη της οργάνωσης των καταναλωτών σε ενώσεις και της ακρόασης αυτών σε θέματα που τους αφορούν,

ε) η διαμόρφωση υγιούς καταναλωτικής συνείδησης και προτύπων ορθής καταναλωτικής συμπεριφοράς.»

4. Η παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε κάθε προμηθευτή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οποιασδήποτε μορφής, του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Ειδικότερα, εφαρμόζονται στους εξής τομείς:

α) σε συμβάσεις που περιέχουν γενικούς όρους συναλλαγών,

β) σε συμβάσεις πώλησης καταναλωτικών αγαθών και εγγυήσεων,

γ) στη διαφήμιση,

δ) σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων,

ε) σε συμβάσεις πώλησης καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών από απόσταση, καθώς και εκτός και εντός εμπορικού καταστήματος,

στ) σε συμβάσεις εμπορίας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση.»

5. Μετά το άρθρο 1 του ν. 2251/1994 προστίθεται άρθρο 1α ως εξής:

« Άρθρο 1α
Ορισμοί

Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος, νοούνται ως:

1. καταναλωτής: κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί για λόγους οι οποίοι δεν εμπίπτουν στην εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή ελευθέρια επαγγελματική του δραστηριότητα,

2. προμηθευτής: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από το αν διέπεται από το ιδιωτικό ή δημόσιο δίκαιο, το οποίο ενεργεί ακόμη και μέσω κάθε άλλου προσώπου που ενεργεί στο ονόμά του ή για λογαριασμό του, για σκοπούς οι οποίοι σχετίζονται με τις εμπορικές, επιχειρηματικές, βιοτεχνικές ή επαγγελματικές του δραστηριότητες,

3. πωλητής: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο πωλεί καταναλωτικά αγαθά με σύμβαση που συνάπτει κατά την άσκηση της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας,

4. παραγωγός: ο κατασκευαστής ενός καταναλωτικού αγαθού, ο εισαγωγέας του καταναλωτικού αγαθού σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε), και κάθε πρόσωπο που παρουσιάζεται ως παραγωγός θέτοντας επί αυτού το όνομά του, το σήμα του ή άλλο διακριτικό σημείο,

5. αγαθό: κάθε ενσώματο κινητό πράγμα, εκτός από τα πράγματα τα οποία μεταβιβάζονται στο πλαίσιο μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης ή αντίστοιχης νόμιμης διαδικασίας. Το νερό, το φυσικό αέριο και η ηλεκτρική ενέργεια θεωρούνται «αγαθά» κατά την έννοια του παρόντος, εφόσον διατίθενται προς πώληση σε περιορισμένο όγκο ή σε καθορισμένη ποσότητα,

6. αγαθό κατασκευασμένο σύμφωνα με τις προδιαγραφές του πελάτη: κάθε αγαθό το οποίο δεν είναι προκατασκευασμένο και κατασκευάζεται σύμφωνα με την ατομική επιλογή ή απόφαση του πελάτη,

7. σύμβαση πώλησης: κάθε σύμβαση δυνάμει της οποίας ο προμηθευτής μεταβιβάζει ή αναλαμβάνει να μεταβιβάσει την κυριότητα αγαθών στον καταναλωτή, ο δε καταναλωτής καταβάλλει ή αναλαμβάνει να καταβάλει το τίμημα, καθώς και κάθε σύμβαση που έχει ως αντικείμενο την παροχή αγαθών και υπηρεσιών ταυτόχρονα,

8. σύμβαση παροχής υπηρεσιών: κάθε σύμβαση, εκτός από τη σύμβαση πώλησης, δυνάμει της οποίας ο προμηθευτής παρέχει ή αναλαμβάνει να παράσχει υπηρεσία στον καταναλωτή, ο δε καταναλωτής καταβάλλει ή αναλαμβάνει να καταβάλει το τίμημα,

9. χρηματοοικονομική υπηρεσία: κάθε υπηρεσία τραπεζικής, πιστωτικής, ασφαλιστικής ή επενδυτικής φύσης ή σχετική με ατομικές συντάξεις, επενδύσεις ή πληρωμές,

10. σύμβαση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση: κάθε σύμβαση που αφορά χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, η οποία συνάπτεται μεταξύ ενός προμηθευτή και ενός καταναλωτή χωρίς την ταυτόχρονη φυσική τους παρουσία, στο πλαίσιο συστήματος από απόσταση πώλησης ή παροχής υπηρεσιών που οργανώνεται από τον προμηθευτή, ο οποίος χρησιμοποιεί αποκλειστικά για τη σύμβαση αυτή ένα ή περισσότερα μέσα επικοινωνίας από απόσταση, μέχρι και τη στιγμή σύναψης της σύμβασης,

11. σταθερό μέσο: κάθε μέσο που επιτρέπει στον καταναλωτή ή στον προμηθευτή να αποθηκεύει πληροφορίες που απευθύνονται προσωπικά σε αυτόν κατά τρόπο προσπελάσιμο για μελλοντική πρόσβαση για επαρκές χρονικό διάστημα σε σχέση με τους σκοπούς που εξυπηρετούν οι πληροφορίες και το οποίο επιτρέπει την ακριβή αναπαραγωγή των αποθηκευμένων πληροφοριών, όπως το χαρτί, τα κλειδιά USB, τα CD-ROM, τα DVD, οι κάρτες μνήμης ή οι σκληροί δίσκοι υπολογιστών, και τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

12. μέσο επικοινωνίας από απόσταση : κάθε μέσο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί, χωρίς την αυτοπρόσωπη και ταυτόχρονη παρουσία του προμηθευτή και του καταναλωτή, για την από απόσταση εμπορία υπηρεσίας μεταξύ των μερών αυτών, όπως αναφέρεται στο Μέρος Τρίτο,

13. φορέας ή προμηθευτής μέσου επικοινωνίας από απόσταση: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου, του οποίου η εμπορική ή η επαγγελματική δραστηριότητα συνίσταται στη διάθεση ενός ή περισσότερων μέσων επικοινωνίας από απόσταση στους προμηθευτές,

14. ψηφιακό περιεχόμενο: δεδομένα που παράγονται και παρέχονται σε ψηφιακή μορφή,

15. νόμιμη εγγύηση: η ευθύνη του πωλητή για πραγματικά ελαττώματα και έλλειψη συνομολογημένων ιδιοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος και τα άρθρα 534 επ. του Αστικού Κώδικα,

16. εμπορική εγγύηση: κάθε ανάληψη υποχρέωσης από τον πωλητή ή τον παραγωγό (εγγυητή) προς τον καταναλωτή πλέον της νόμιμης εγγύησης, για επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος ή για αντικατάσταση, επισκευή ή συντήρηση με οποιοδήποτε τρόπο των αγαθών αν αυτά δεν ικανοποιούν τις προδιαγραφές ή οποιαδήποτε άλλη απαίτηση, οι οποίες αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση και είναι διαθέσιμες κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης.».

Άρθρο 101

1. Πριν από το άρθρο 2 του ν. 2251/1994, ο τίτλος «ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ» αντικαθίσταται ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ»

2. Η παρ. 10 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994 αναριθμείται σε παρ. 9 και αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε κάθε σύμβαση, ανεξάρτητα από το αν ο αντισυμβαλλόμενος του προμηθευτή είναι καταναλωτής, όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η σύμβαση περιλαμβάνει όρους οι οποίοι δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης μεταξύ των μερών,

β) ο αντισυμβαλλόμενος του προμηθευτή πληροί τα κριτήρια της πολύ μικρής επιχείρησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α΄ 251), και

γ) ο αντισυμβαλλόμενος του προμηθευτή συμβάλλεται ως τελικός αποδέκτης των παρεχόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Θεωρείται ότι ο όρος δεν αποτέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, όταν ο αντισυμβαλλόμενος του προμηθευτή δεν μπόρεσε να επηρεάσει το περιεχόμενό του. Το γεγονός ότι για ορισμένα στοιχεία κάποιου όρου ή για ένα μεμονωμένο όρο υπήρξε ατομική διαπραγμάτευση δεν αποκλείει την εφαρμογή του παρόντος άρθρου στο υπόλοιπο της σύμβασης, αν από το σύνολο των περιστάσεων προκύπτει ότι πρόκειται για σύμβαση προσχώρησης.

Ο προμηθευτής φέρει το βάρος απόδειξης ότι υπήρξε ατομική διαπραγμάτευση ενώ ο αντισυμβαλλόμενος του προμηθευτή φέρει το βάρος απόδειξης ότι πληροί τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων β΄ και γ΄ που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.».

Άρθρο 102

1. Πριν από το άρθρο 3 του ν. 2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ»

2. Το άρθρο 3 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3
Ορισμοί

Για τους σκοπούς των διατάξεων των άρθρων 3 έως 4, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. σύμβαση από απόσταση: κάθε σύμβαση η οποία συνάπτεται μεταξύ του προμηθευτή και του καταναλωτή στο πλαίσιο ενός οργανωμένου συστήματος πωλήσεων

από απόσταση ή παροχής υπηρεσιών χωρίς την ταυτόχρονη φυσική παρουσία του προμηθευτή και του καταναλωτή, με αποκλειστική χρήση ενός ή περισσότερων μέσων επικοινωνίας από απόσταση, όπως το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το τηλέφωνο, η τηλεομοιοτυπία ή το διαδίκτυο, μέχρι και τη στιγμή σύναψης της σύμβασης,

2. σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος: κάθε σύμβαση μεταξύ του προμηθευτή και του καταναλωτή η οποία πληροί διαζευκτικά τις εξής προϋποθέσεις:

α) συνάπτεται με ταυτόχρονη φυσική παρουσία του προμηθευτή και του καταναλωτή σε χώρο που δεν είναι το εμπορικό κατάστημα του προμηθευτή,

β) συνάπτεται κατόπιν προσφοράς από τον καταναλωτή α΄,

γ) συνάπτεται στο εμπορικό κατάστημα του προμηθευτή ή με χρήση οποιουδήποτε μέσου επικοινωνίας από απόσταση αμέσως μετά από προσωπική και ατομική επαφή με τον καταναλωτή σε χώρο που δεν είναι το εμπορικό κατάστημα του προμηθευτή, με την ταυτόχρονη φυσική παρουσία του προμηθευτή και του καταναλωτή,

δ) συνάπτεται στη διάρκεια εκδρομής που έχει οργανωθεί από τον προμηθευτή με σκοπό ή αποτέλεσμα τη διαφήμιση και πώληση αγαθών ή υπηρεσιών στον καταναλωτή,

3. εμπορικό κατάστημα:

α) κάθε ακίνητος χώρος λιανικής πώλησης όπου ο προμηθευτής πραγματοποιεί τη δραστηριότητά του σε μόνιμη βάση,

β) κάθε κινητός χώρος λιανικής πώλησης όπου ο προμηθευτής πραγματοποιεί τη δραστηριότητά του σε συνήθη βάση,

4. δευτερεύουσα σύμβαση: μια σύμβαση με την οποία ο καταναλωτής αποκτά αγαθά ή υπηρεσίες που συνδέονται με σύμβαση από απόσταση ή με σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος και κατά την οποία τα εν λόγω αγαθά ή οι υπηρεσίες παρέχονται από τον προμηθευτή ή από ένα τρίτο μέρος με βάση μια ρύθμιση μεταξύ του εν λόγω τρίτου μέρους και του προμηθευτή,

5. δημόσιος πλειστηριασμός: μέθοδος πώλησης κατά την οποία τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προσφέρονται από τον προμηθευτή σε καταναλωτές, οι οποίοι συμμετέχουν ή έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στον πλειστηριασμό οι ίδιοι, μέσω διαφανούς ανταγωνιστικής διαδικασίας προσφορών που διεξάγεται από έναν εκπλειστηριαστή και ο πλειοδότης δεσμεύεται να αγοράσει τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.»

3. Η περίπτωση θ΄ της παρ. 3 του άρθρου 3α του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«θ) οι οποίες καταρτίζονται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 5 του Κώδικα Συμβολαιογράφων ν. 2830/2000 (Α΄96)».

4. Στην περίπτωση η΄ της παρ. 1 του άρθρου 3β΄ του ν. 2251/1994 οι λέξεις «του ν. 2251/1994 Για την προστασία των καταναλωτών» αντικαθίστανται με τις λέξεις «του παρόντος».

5. Η περίπτωση ιβ΄ της παρ. 1 του άρθρου 3β΄ του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβ) υπενθύμιση της ύπαρξης της ευθύνης του πωλητή για πραγματικά ελαττώματα και έλλειψη συνομολογημένων ιδιοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος και τα άρθρα 534 επ. του Αστικού Κώδικα·».

6. Στην περίπτωση ιδ΄ της παρ. 1 του άρθρου 3β του ν. 2251/1994 οι λέξεις «του ν. 2251/1994» αντικαθίστανται με τις λέξεις «του παρόντος».

7. Στην παρ. 4 του άρθρου 3β του ν. 2251/1994 οι λέξεις «του ν. 2251/1994» αντικαθίστανται με τις λέξεις «του παρόντος».

8. Στην περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 3ζ του ν. 2251/1994 οι λέξεις «του ν. 2251/1994» αντικαθίστανται με τις λέξεις «του παρόντος».

9. Στην παρ. 3 του άρθρου 3ζ΄ του ν. 2251/1994 οι λέξεις «του ν. 2251/1994» αντικαθίστανται με τις λέξεις «του παρόντος».

10. Η περίπτωση ε΄ της παρ. 1 του άρθρου του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) επιπλέον της υπενθύμισης της ύπαρξης νόμιμης εγγύησης, την ύπαρξη τεχνικής εξυπηρέτησης μετά την πώληση και, κατά περίπτωση, την παροχή εμπορικών εγγυήσεων μαζί με τις σχετικές προϋποθέσεις·»

11. Στο άρθρο 4ζ του ν. 2251/1994 οι λέξεις «του ν. 2251/1994» αντικαθίστανται με τις λέξεις «του παρόντος».

12. Το άρθρο 4θ του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4θ
Εμπορία από απόσταση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών

1. Πεδίο εφαρμογής: Όσον αφορά τις συμβάσεις που αφορούν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι οποίες περιλαμβάνουν μια αρχική συμφωνία παροχής υπηρεσίας και ακολούθως διαδοχικές πράξεις ή σειρά διακριτών πράξεων της αυτής φύσεως που κλιμακώνονται χρονικά, οι διατάξεις αυτού του άρθρου εφαρμόζονται μόνο στην αρχική συμφωνία. Αν δεν υπάρχει αρχική συμφωνία παροχής υπηρεσίας αλλά οι διαδοχικές ή διακριτές πράξεις της αυτής φύσεως που κλιμακώνονται χρονικά, διενεργούνται μεταξύ των ίδιων συμβαλλομένων μερών, οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται μόνο κατά τη διενέργεια της πρώτης πράξης. Όταν όμως δεν έχει διενεργηθεί πράξη της ίδιας φύσης για διάστημα άνω του ενός έτους, η διενέργεια της επόμενης πράξης θεωρείται ως η πρώτη μιας νέας σειράς πράξεων και, συνεπώς, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος.

2. Πληροφόρηση του καταναλωτή πριν από τη σύναψη σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση:

Α. Πριν από τη σύναψη σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση ο προμηθευτής πρέπει να ενημερώνει τον καταναλωτή, με τα μέσα επικοινωνίας από απόσταση, κατά τρόπο σαφή και κατανοητό, τηρουμένων των αρχών της καλής πίστης κατά τις εμπορικές συναλλαγές και των διατάξεων που διέπουν το κύρος των δικαιοπραξιών, για τα ακόλουθα στοιχεία, ο εμπορικός σκοπός των οποίων πρέπει να καθίσταται σαφής:

α. Πληροφορίες που αφορούν τον προμηθευτή:

αα. την ταυτότητα και την κύρια δραστηριότητα του προμηθευτή, τη διεύθυνση στην οποία είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής, καθώς και κάθε άλλη διεύθυνση που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τις σχέσεις του καταναλωτή με τον προμηθευτή,

ββ. την ταυτότητα του αντιπροσώπου του προμηθευτή που είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα και τη διεύθυνση που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τις σχέσεις του καταναλωτή με τον αντιπρόσωπο, όταν υπάρχει αντιπρόσωπος,

γγ. αν οι επαγγελματικές επαφές του καταναλωτή έγιναν με άλλον επαγγελματία πλην του προμηθευτή, την ταυτότητα του εν λόγω επαγγελματία, την ιδιότητα με την οποία ενεργεί έναντι του καταναλωτή, και τη διεύθυνση που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τις σχέσεις μεταξύ του καταναλωτή και του επαγγελματία,

δδ. όταν ο προμηθευτής είναι καταχωρημένος σε εμπορικό ή αντίστοιχο δημόσιο μητρώο, το εμπορικό μητρώο στο οποίο είναι εγγεγραμμένος ο προμηθευτής και τον αριθμό καταχώρισής του ή ισοδύναμο μέσο αναγνώρισης στο εν λόγω μητρώο,

εε. όταν η δραστηριότητα του προμηθευτή υπόκειται σε καθεστώς έγκρισης, τα στοιχεία της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής.

β. Πληροφορίες που αφορούν τη χρηματοοικονομική υπηρεσία:

αα. περιγραφή των κυριότερων χαρακτηριστικών στοιχείων της χρηματοοικονομικής υπηρεσίας,

ββ. το συνολικό τίμημα που πρέπει να πληρώσει ο καταναλωτής στον προμηθευτή για τη χρηματοοικονομική υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων όλων των συναφών τελών, επιβαρύνσεων και δαπανών και όλων των φόρων που εισπράττονται μέσω του προμηθευτή ή, αν δεν μπορεί να προσδιοριστεί το ακριβές τίμημα, τη βάση υπολογισμού του, κατά τρόπο ώστε να μπορεί να το ελέγξει ο καταναλωτής,

γγ. εφόσον συντρέχει περίπτωση, προειδοποίηση η οποία αναφέρει ότι η χρηματοοικονομική υπηρεσία συνδέεται με τίτλους που συνεπάγονται ειδικούς κινδύνους συνδεόμενους με τα ειδικά χαρακτηριστικά ή τις πράξεις που πρέπει να εκτελεστούν ή των οποίων η τιμή εξαρτάται από τις διακυμάνσεις στις κεφαλαιαγορές επί των οποίων ο προμηθευτής δεν έχει καμία επίδραση, καθώς και ότι οι αποδόσεις του παρελθόντος δεν αποτελούν δείκτη για τις μελλοντικές αποδόσεις,

δδ. μνεία της ενδεχόμενης ύπαρξης άλλων φόρων ή/και δαπανών που δεν εισπράττονται μέσω του προμηθευτή ούτε χρεώνονται από αυτόν,

εε. τους τυχόν χρονικούς περιορισμούς της ισχύος των παρεχόμενων πληροφοριών,

στστ. τις ρυθμίσεις σχετικά με την πληρωμή και την εκτέλεση,

ζζ. το τυχόν ειδικό επιπλέον κόστος που συνεπάγεται για τον καταναλωτή η χρήση των μέσων επικοινωνίας από απόσταση, εάν αυτό το επιπλέον κόστος χρεώνεται.

γ. Πληροφορίες που αφορούν τη σύμβαση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση:

αα. την ύπαρξη ή μη δικαιώματος υπαναχώρησης, όπως προβλέπεται στην παρ. 5 του παρόντος άρθρου και, αν υφίσταται το δικαίωμα αυτό, τη διάρκεια και τις προϋποθέσεις άσκησής του, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για το ποσό που ενδέχεται να υποχρεωθεί να πληρώσει ο καταναλωτής σύμφωνα με την περίπτ. β΄ της παρ. 6, καθώς επίσης και τις συνέπειες της μη άσκησης αυτού του δικαιώματος,

ββ. την ελάχιστη διάρκεια της σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση, εάν πρόκειται για σύμβαση παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε μόνιμη ή περιοδική βάση,

γγ. πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα που μπορεί να έχουν τα μέρη να προκαλέσουν την πρόωρη ή μονομερή λύση της σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης αυτής, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κυρώσεων που προβλέπονται στις περιπτώσεις αυτές από τη σύμβαση,

δδ. πρακτικές οδηγίες για την άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης και υπόδειγμα δήλωσης υπαναχώρησης, όπου να αναγράφεται, μεταξύ άλλων, η διεύθυνση στην οποία πρέπει να απευθύνεται η δήλωση υπαναχώρησης,

εε. το κράτος-μέλος ή τα κράτη-μέλη, στη νομοθεσία των οποίων βασίζεται ο προμηθευτής για τη δημιουργία σχέσεων με τον καταναλωτή πριν από τη σύναψη της σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση,

στστ. οποιαδήποτε συμβατική ρήτρα σχετικά με το δίκαιο που εφαρμόζεται στη σύμβαση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση ή και το αρμόδιο δικαστήριο,

ζζ. τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες διατυπώνονται οι όροι της σύμβασης και η αναφερόμενη στην παρούσα παράγραφο εκ των προτέρων πληροφόρηση, καθώς και τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες ο προμηθευτής, σε συμφωνία με τον καταναλωτή, αναλαμβάνει την υποχρέωση να επικοινωνεί κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης.

δ. Πληροφορίες που αφορούν την προσφυγή:

αα. την ύπαρξη μηχανισμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, όπως ο Συνήγορος του Καταναλωτή, σύμφωνα με την υπ΄ αρ. 70330/2015 (Β΄1421) ΚΥΑ, στους οποίους έχει πρόσβαση ο καταναλωτής που είναι συμβαλλόμενος στην από απόσταση σύμβαση και τον τρόπο με τον οποίο έχει πρόσβαση ο καταναλωτής,

ββ. την ύπαρξη κεφαλαίων εγγύησης ή άλλων ρυθμίσεων για την παροχή αποζημιώσεων, που δεν καλύπτονται από συστήματα εγγύησης καταθέσεων, σύμφωνα με το ν. 2832/2000 (Α΄ 141) και αποζημίωσης των επενδυτών, σύμφωνα με τον ν. 2533/1997 (Α΄ 228).

Β. Στην περίπτωση τηλεφωνικών επικοινωνιών, οι οποίες ηχογραφούνται υποχρεωτικά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 3340/2005 (Α΄ 112) και του ν. 3471/2006 (Α΄ 133), πρέπει να δηλώνεται σαφώς, στην αρχή οποιασδήποτε συνομιλίας με τον καταναλωτή, ότι αυτή μαγνητοφωνείται, η ταυτότητα του προμηθευτή και ο εμπορικός σκοπός του τηλεφωνήματος.

Επιπρόσθετα, εφόσον συγκατατίθεται ρητά ο καταναλωτής, είναι υποχρεωτική η παροχή σε αυτόν των ακόλουθων πληροφοριών που αφορούν:

www.Saiglex.gr

α. στην ταυτότητα του προσώπου που έρχεται σε επαφή με τον καταναλωτή και στη σχέση του με τον προμηθευτή,

β. στην περιγραφή των κυριότερων στοιχείων της χρηματοοικονομικής υπηρεσίας,

γ. στο συνολικό τίμημα που πρέπει να πληρώσει ο καταναλωτής στον προμηθευτή για τη χρηματοοικονομική υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων όλων των φόρων που εισπράττονται μέσω του προμηθευτή ή αν δεν μπορεί να προσδιοριστεί το ακριβές τίμημα, στη βάση υπολογισμού του, κατά τρόπον που επιτρέπει στον καταναλωτή να το ελέγξει,

δ. στην ενδεχόμενη ύπαρξη άλλων φόρων ή και δαπανών που δεν εισπράττονται μέσω του προμηθευτή ούτε χρεώνονται από αυτόν,

ε. στην ύπαρξη ή μη δικαιώματος υπαναχώρησης, όπως προβλέπεται στην παρ. 5 του παρόντος άρθρου, και, αν υφίσταται το δικαίωμα αυτό, τη διάρκεια και τις προϋποθέσεις άσκησής του, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για το ποσό που ενδέχεται να υποχρεωθεί να πληρώσει ο καταναλωτής σύμφωνα με την περίπτ. β΄ της παρ. 6 του παρόντος.

Ο προμηθευτής οφείλει να πληροφορεί τον καταναλωτή ότι, ύστερα από αίτημά του, μπορεί να λάβει και άλλες πληροφορίες, καθώς και να ενημερωθεί για τη φύση των πληροφοριών αυτών. Σε κάθε περίπτωση, ο προμηθευτής του παρέχει όλες τις πληροφορίες, όταν εκτελεί τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με την παρ. 4 του παρόντος.

Γ. Οι πληροφορίες σχετικά με συμβατικές υποχρεώσεις, οι οποίες πρέπει να ανακοινώνονται στον καταναλωτή κατά την περίοδο πριν από τη σύναψη της σύμβασης, πρέπει να είναι σύμφωνες με τις συμβατικές υποχρεώσεις που θα απέρρεαν από τη νομοθεσία που θα εφαρμοζόταν κατά τεκμήριο στη σύμβαση από απόσταση, αν η τελευταία είχε συναφθεί.

Δ. Σύμβαση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση είναι άκυρη υπέρ του καταναλωτή, αν, πριν από τη σύναψη της, αυτός δεν ενημερώθηκε, με τα μέσα και τον τρόπο που προβλέπονται στο παρόν άρθρο για τα στοιχεία τα οποία ορίζονται στις υποπαρ. Α΄ και Β΄ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

3. Απαιτήσεις εκ των προτέρων πληροφόρησης, πέραν αυτών της υποπαρ. Α΄ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, οι οποίες απορρέουν από ειδικές διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας που διέπουν τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, εξακολουθούν να ισχύουν. Η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή κοινοποιεί τις εθνικές διατάξεις σχετικά με τις απαιτήσεις εκ των προτέρων πληροφόρησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή τους σχετικούς τύπους συμβάσεων, περιλαμβανομένων και των γενικών όρων συναλλαγών.

4. Γνωστοποίηση των συμβατικών όρων:

α. Η σύμβαση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση είναι άκυρη υπέρ του καταναλωτή, αν αυτός δεν λάβει εγκαίρως, και, σε κάθε περίπτωση, πριν από τη δέσμευσή του από τη σύμβαση αυτή, όλους τους όρους της, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που αναφέρονται στις υποπαρ. Α΄ και Β΄ της παρ. 2 και στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου, εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο στο οποίο έχει πρόσβαση.

β. Ο προμηθευτής εκπληρώνει την υποχρέωση που προβλέπεται στην περίπτωση α΄ της παρούσας παραγράφου αμέσως μετά τη σύναψη της σύμβασης από απόσταση, αν αυτή έχει συναφθεί ύστερα από αίτημα του καταναλωτή με τη χρησιμοποίηση μέσου επικοινωνίας από απόσταση το οποίο δεν επιτρέπει να ανακοινωθούν οι συμβατικοί όροι και οι πληροφορίες σύμφωνα με την περίπτ. α΄ της παρούσας παραγράφου.

γ. Σε κάθε περίπτωση, συμβατικοί όροι που δεν γνωστοποιήθηκαν κατά τα οριζόμενα στις περίπτ. α΄ και β΄ της παρούσας παραγράφου στον καταναλωτή δεν τον δεσμεύουν, έστω και αν δεν αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για τη διαμόρφωση της δικαιοπρακτικής βούλησής του.

δ. Όσο διαρκεί η συμβατική σχέση, ο καταναλωτής δικαιούται, ύστερα από αίτημά του, να λαμβάνει τους συμβατικούς όρους εγγράφως. Επιπλέον, ο καταναλωτής δικαιούται να αλλάζει το χρησιμοποιούμενο μέσο επικοινωνίας από απόσταση, εκτός αν αυτό είναι ασυμβίβαστο με τη συναφθείσα σύμβαση από απόσταση ή με τη φύση της παρεχόμενης χρηματοοικονομικής υπηρεσίας.

5. Δικαίωμα υπαναχώρησης:

α. Σε κάθε σύμβαση από απόσταση, ο καταναλωτής έχει το δικαίωμα να υπαναχωρήσει μέσα σε δεκατέσσερις (14) ημερολογιακές ημέρες, χωρίς καμία ποινή και χωρίς να αναφέρει αιτιολογία.

Η προθεσμία αυτή παρατείνεται σε τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες προκειμένου περί συμβάσεων από απόσταση με αντικείμενο ασφαλίσεις ζωής, όπως αυτές ρυθμίζονται στο άρθρο 5 του ν. 4364/2016 (Α΄ 13), καθώς και στις συνταξιοδοτικές ασφαλίσεις.

Για την άσκηση του δικαιώματος αυτού η προθεσμία αρχίζει:

αα. είτε από την ημέρα σύναψης της σύμβασης από απόσταση, εκτός αν πρόκειται για ασφαλίσεις ζωής, για τις οποίες η προθεσμία αρχίζει την ημέρα που ο καταναλωτής πληροφορήθηκε τη σύναψη της σύμβασης από απόσταση,

ββ. είτε από την ημέρα που ο καταναλωτής παρέλαβε τους συμβατικούς όρους και τις πληροφορίες, σύμφωνα με τις περίπτ. α΄ και β΄ της παρ. 4 του παρόντος άρθρου,, εφόσον αυτή η τελευταία ημερομηνία είναι μεταγενέστερη από την αναφερόμενη στην υποπερίπτ. αα΄ της παρούσας παραγράφου.

β. Το δικαίωμα υπαναχώρησης δεν ασκείται:

αα. σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες η τιμή των οποίων εξαρτάται από διακυμάνσεις της κεφαλαιαγοράς επί των οποίων ο προμηθευτής δεν έχει καμία επίδραση και μπορεί να επέλθουν κατά τη διάρκεια της προθεσμίας υπαναχώρησης, όπως είναι οι υπηρεσίες που αφορούν πράξεις συναλλάγματος, τίτλους της χρηματαγοράς, διαπραγματεύσιμους τίτλους, μερίδια οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, προθεσμιακές χρηματοοικονομικές συμβάσεις (futures), συμπεριλαμβανομένων των ισοδύναμων τίτλων που παρέχουν δικαίωμα εκκαθάρισης τοις μετρητοίς, προθεσμιακά συμβόλαια επιτοκίου (FRA),

συμβάσεις ανταλλαγής (swaps) με αντικείμενο επιτόκιο ή συνάλλαγμα ή συνδεόμενες με μετοχές ή με δείκτη μετοχών (equity swaps),προαιρέσεις (options) αγοράς ή πώλησης οιουδήποτε τίτλου από τους αναφερόμενους στην παρούσα περίπτωση, συμπεριλαμβανομένων των ισοδύναμων τίτλων που παρέχουν δικαίωμα εκκαθαρίσεως τοις μετρητοίς.

Συμπεριλαμβάνονται, ιδίως, στην κατηγορία αυτή οι προαιρέσεις συναλλάγματος και επιτοκίων.

ββ. σε ασφαλιστήρια συμβόλαια ταξιδιών και αποσκευών ή παρόμοια βραχυπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια με διάρκεια μικρότερη του ενός (1) μηνός,

γγ. στις συμβάσεις των οποίων η εκτέλεση έχει ολοκληρωθεί πλήρως και από τα δύο μέρη με ρητή αίτηση του καταναλωτή προτού ασκήσει ο καταναλωτής το δικαίωμα υπαναχώρησης.

γ. Ο καταναλωτής ασκεί το δικαίωμα υπαναχώρησης με σχετική δήλωση του, σύμφωνα με τις πρακτικές οδηγίες που του έχουν δοθεί κατά την υποπερίπτωση δδ΄, της περίπτωση γ΄ της υποπαρ. Α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, πριν από την εκπνοή της ανωτέρω προθεσμίας που ορίζεται στην περίπτωση α΄ της παρούσας παραγράφου, εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο το οποίο τίθεται στη διάθεση του αποδέκτη και στο οποίο αυτός έχει πρόσβαση.

Η προθεσμία θεωρείται ότι έχει τηρηθεί εφόσον η κοινοποίηση της δήλωσης υπαναχώρησης αποσταλεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας.

δ. Οι περιπτώσεις α΄ έως γ΄ της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται στις πιστωτικές συμφωνίες που καταγγέλλονται δυνάμει των άρθρων 3ια και 4γ και της παρ. 2 του άρθρου 11 της υπ΄ αριθμ. Ζ1-130/11 (Β΄ 295) κοινής υπουργικής απόφασης.

ε. Αν με τη σύμβαση από απόσταση μίας χρηματοοικονομικής υπηρεσίας συνδέεται άλλη σύμβαση από απόσταση η οποία είναι σχετική με χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται από τον προμηθευτή ή από τρίτο δυνάμει συμφωνίας του τρίτου με τον προμηθευτή, η πρόσθετη αυτή σύμβαση καταγγέλλεται από τον καταναλωτή, αζημίως, όταν αυτός ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην περίπτωση α΄ της παρούσας παραγράφου.

στ. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν θίγουν τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις που διέπουν την καταγγελία, τη διακοπή ή το μη εκτελεστό συμβάσεως από απόσταση ή το δικαίωμα του καταναλωτή να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις πριν από την ημερομηνία που ορίζεται στη σύμβαση από απόσταση. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν ανεξάρτητα από τους όρους και τα νομικά αποτελέσματα της λύσεως της σύμβασης.

6. Πληρωμή για υπηρεσία που έχει παρασχεθεί πριν από την υπαναχώρηση:

α. Η εκπλήρωση της σύμβασης χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση αρχίζει μόνο μετά από γραπτή δήλωση του καταναλωτή, με την οποία παρέχεται η σχετική συναίνεσή του.

β. Αν ο καταναλωτής ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησης που προβλέπεται στην περίπτωση α΄ της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, υποχρεούται να πληρώσει αποκλειστικά, το συντομότερο δυνατόν, το τίμημα για τη χρηματοοικονομική υπηρεσία που του έχει παράσχει ο προμηθευτής σύμφωνα με τη σύμβαση από απόσταση. Το πληρωτέο ποσό δεν μπορεί:

αα. να υπερβαίνει ποσό ανάλογο με την έκταση της υπηρεσίας που ήδη παρασχέθηκε, σε σχέση με το σύνολο των παροχών που προβλέπει η σύμβαση από απόσταση,

ββ. σε καμία περίπτωση να είναι τέτοιο που να μπορεί να εκληφθεί ως ποινή.

γ. Ο προμηθευτής δεν μπορεί να απαιτήσει από τον καταναλωτή να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παρούσας παραγράφου εκτός αν μπορεί να αποδείξει ότι ο καταναλωτής είχε δεόντως ενημερωθεί για το πληρωτέο ποσό, σύμφωνα με την υποπερίπτωσης αα΄ της περίπτωσης γ΄ της υποπαραγράφου Α΄ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Ο προμηθευτής δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να απαιτήσει την πληρωμή αυτή, αν έχει αρχίσει να εκτελεί τη σύμβαση πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υπαναχώρησης, που ορίζεται στην περίπτ. α΄ της παρ. 6 του παρόντος, χωρίς προηγούμενη σχετική γραπτή δήλωση του καταναλωτή.

δ. Ο προμηθευτής υποχρεούται να επιστρέψει στον καταναλωτή, το ταχύτερο δυνατόν και το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών, οποιοδήποτε ποσό έχει λάβει από αυτόν σύμφωνα με τη σύμβαση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση, με εξαίρεση το ποσό που αναφέρεται στην περίπτωση β΄ της παρούσας παραγράφου. Η προθεσμία αρχίζει από την ημέρα που ο προμηθευτής έλαβε τη δήλωση υπαναχώρησης.

ε. Ο καταναλωτής επιστρέφει στον προμηθευτή, το ταχύτερο δυνατόν και το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών, οποιοδήποτε χρηματικό ποσό ή προϊόν έχει λάβει από αυτόν. Η προθεσμία αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία ο καταναλωτής απέστειλε τη δήλωση υπαναχώρησης.

7. Μη αιτηθείσες υπηρεσίες:

Απαγορεύεται η παροχή στον καταναλωτή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση χωρίς προηγούμενο σχετικό αίτημά του, όταν καλείται να τις αποκτήσει έναντι άμεσης ή μεταγενέστερης πληρωμής. Αν η παροχή των υπηρεσιών αυτών πραγματοποιηθεί, ο καταναλωτής απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση και δεν οφείλει οποιοδήποτε τίμημα, εκτός αν η παροχή υπηρεσιών οφείλεται σε προφανές λάθος, οπότε ο καταναλωτής θέτει την υπηρεσία, εφόσον η φύση της το επιτρέπει, για εύλογο χρόνο στη διάθεση του προμηθευτή. Η μη απάντηση του καταναλωτή δεν συνιστά σε καμία περίπτωση συναίνεση του.

8. Αυτόκλητη επικοινωνία:

α. Η χρησιμοποίηση των τεχνικών επικοινωνίας πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην προσβάλλεται η ιδιωτική ζωή του καταναλωτή.

β. Ειδικότερα, για μη ζητηθείσα επικοινωνία εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3471/2006.

9. Κυρώσεις:

Ανεξάρτητα από την επιβολή των κυρώσεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 13α του παρόντος νόμου, ο καταναλωτής μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση χρη-

ματοοικονομικών υπηρεσιών από απόσταση οποτεδήποτε, χωρίς έξοδα και ποινές, όταν ο προμηθευτής δεν τηρεί τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

10. Αναγκαστικός χαρακτήρας του παρόντος άρθρου:

Ρήτρες με τις οποίες ο καταναλωτής παραιτείται από την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ή ο προμηθευτής απαλλάσσεται των ευθυνών που απορρέουν από το άρθρο αυτό είναι άκυρες.

11. Το βάρος της απόδειξης:

α. Με την επιφύλαξη της περίπτωσης γ΄ της παρ. 6 του παρόντος άρθρου, το βάρος απόδειξης σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων πληροφόρησης του καταναλωτή από τον προμηθευτή, καθώς και τη γραπτή δήλωση του καταναλωτή για τη σύναψη της σύμβασης και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, για την εκτέλεση της, φέρει ο προμηθευτής.

β. Συμβατική ρήτρα η οποία προβλέπει ότι το βάρος της απόδειξης για την τήρηση, εκ μέρους του προμηθευτή, του συνόλου ή μέρους των υποχρεώσεων του κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, φέρει ο καταναλωτής, θεωρείται άκυρη ως καταχρηστική.».

Άρθρο 103

1. Πριν το άρθρο 5 του ν. 2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΠΩΛΗΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ»

2. Το άρθρο 5 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5
Ευθύνη κατά την πώληση καταναλωτικών αγαθών (νόμιμη εγγύηση)

1. Σε κάθε πώληση ο πωλητής υποχρεούται να παραδώσει στον καταναλωτή τα αγαθά με τις συνομολογημένες ιδιότητες και χωρίς πραγματικά ελαττώματα, σύμφωνα με τα άρθρα 534 επ. του Αστικού Κώδικα.

2. Σε περίπτωση πώλησης μεταχειρισμένων αγαθών, ο πωλητής και ο καταναλωτής μπορούν να συμφωνήσουν μικρότερη χρονική περίοδο για την παραγραφή της ευθύνης του πωλητή από αυτή που προβλέπεται στο άρθρο 554 του Αστικού Κώδικα. Σε κάθε περίπτωση, η περίοδος αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός (1) έτους.

3. Παραίτηση του καταναλωτή από την προστασία του πριν από την εμφάνιση του ελαττώματος ή της έλλειψης της συνομολογημένης ιδιότητας είναι άκυρη.».

3. Μετά το άρθρο 5 του ν. 2251/1994 προστίθεται άρθρο 5α ως εξής:

«Άρθρο 5α
Εμπορική εγγύηση

1. Κάθε πωλητής ή παραγωγός μπορεί να παρέχει εμπορική εγγύηση, η οποία συνίσταται στην ανάληψη από μέρους του κάθε μορφής υποχρέωση έναντι του καταναλωτή, επιπλέον της νόμιμης εγγύησης, για επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος, αντικατάσταση, επισκευή ή φροντίδα με οποιονδήποτε τρόπο του καταναλωτικού αγαθού, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση, αν αυτό δεν ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στη δήλωση εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση.

2. Ο πωλητής ή παραγωγός παρέχει την εγγύηση της προηγούμενης παραγράφου εγγράφως ή πάνω σε άλλο σταθερό μέσο αποτύπωσης το οποίο είναι διαθέσιμο και προσιτό στον καταναλωτή. Η εγγύηση περιλαμβάνει, με απλή, ευανάγνωστη και κατανοητή διατύπωση στην ελληνική γλώσσα, τουλάχιστον την επωνυμία και τη διεύθυνση του εγγυητή, το αγαθό στο οποίο αναφέρεται η εγγύηση, το ακριβές περιεχόμενό της, τη διάρκεια και την έκταση της εδαφικής της ισχύος. Στην εγγύηση αυτή δηλώνονται με σαφήνεια και πληρότητα τα δικαιώματα του καταναλωτή και διευκρινίζεται ότι τα δικαιώματα αυτά δεν θίγονται από την εμπορική εγγύηση. Η εγγύηση πρέπει να είναι σύμφωνη με τους κανόνες της καλής πίστης και να μην αναιρείται από υπερβολικές ρήτρες εξαιρέσεων.

3. Η παράβαση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου δεν θίγει το κύρος της εγγύησης, την οποία ο καταναλωτής μπορεί να επικαλεστεί και να απαιτήσει την τήρησή της. Όταν για διαρκή καταναλωτικά αγαθά με εκτιμώμενη πιθανή διάρκεια ζωής άνω των δύο (2) ετών δεν παρέχεται εμπορική εγγύηση, ο πωλητής το γνωστοποιεί στον καταναλωτή με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο εγγράφως ή πάνω σε σταθερό μέσο πριν από την πώληση και ταυτόχρονα γνωστοποιεί με τον ίδιο τρόπο ότι σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα δικαιώματά του καταναλωτή από τη διετή νόμιμη εγγύηση, όπως αυτά εξειδικεύονται στο άρθρο 5 του παρόντος νόμου και στα άρθρα 534 επ. του Αστικού Κώδικα. Η πιθανή διάρκεια ζωής του αγαθού είναι ο εύλογα αναμενόμενος χρόνος κατά τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιείται σύμφωνα με τον προορισμό του, έστω και έπειτα από επισκευή ή αντικατάσταση ανταλλακτικών, μέχρις ότου η φθορά από την τακτική χρήση καταστήσει το προϊόν άχρηστο ή την περαιτέρω χρήση του οικονομικά ασύμφορη. Ο πωλητής φέρει το βάρος απόδειξης ότι έλαβε χώρα η ενημέρωση αυτή.

4. Σε περίπτωση αντικατάστασης του αγαθού ή ανταλλακτικού του, η εμπορική εγγύηση αυτόματα ανανεώνεται για όλη τη διάρκειά της ως προς το νέο αγαθό ή ανταλλακτικό, εκτός αν σε αυτή ορίζεται διαφορετικά. Αν κατά τη διάρκεια ισχύος της εμπορικής εγγύησης, η οποία παρέχει επισκευή καταναλωτικού αγαθού, το αγαθό εμφανίσει κάποιο ελάττωμα και ο απαιτούμενος χρόνος επισκευής του υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες, ο καταναλωτής δικαιούται να ζητήσει την προσωρινή αντικατάστασή του για όσο χρόνο διαρκεί η επισκευή.».

4. Μετά το άρθρο 5α του ν. 2251/1994, όπως αυτό προστίθεται με την παρ. 3 του παρόντος άρθρου, προστίθεται άρθρο 5β ως εξής:

«Άρθρο 5β
Οδηγίες χρήσης και τεχνική υποστήριξη μετά την πώληση

1. Ο παραγωγός οφείλει να παρέχει στον καταναλωτή σαφείς και πλήρεις οδηγίες για τη χρήση, τη διατήρηση, τη συντήρηση και την πλήρη αξιοποίηση του αγαθού κατά τη χρήση και τη διατήρησή του. Οι οδηγίες αυτές πρέπει να παρέχονται στην ελληνική γλώσσα ή με σύμβολα διεθνώς καθιερωμένα εγγράφως ή πάνω σε σταθερό μέσο αποτύπωσης, που είναι διαθέσιμο και προσιτό στον καταναλωτή. Από την εφαρμογή των προ-

ηγούμενων εδαφίων εξαιρούνται τα προϊόντα που είναι απλά στην κατασκευή, τη χρήση και τη συντήρησή τους, εφόσον για τα προϊόντα αυτά δεν παρέχονται από τον κατασκευαστή οδηγίες σε οποιαδήποτε γλώσσα.

2. Οι παραγωγοί και οι πωλητές καινούργιων διαρκών καταναλωτικών αγαθών εξασφαλίζουν στους καταναλωτές τη συνεχή παροχή τεχνικών υπηρεσιών για τη συντήρηση και την επισκευή τους, καθώς και την ευχερή προμήθεια ανταλλακτικών και άλλων αγαθών που απαιτούνται για τη χρήση τους σύμφωνα με τον προορισμό τους, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο (2) ετών από την παράδοση του αγαθού.».

Άρθρο 104

1. Πριν από το άρθρο 7 του ν.2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΥΓΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ισχύουν οι ορισμοί του παραγωγού και του διανομέα όπως αυτοί ορίζονται στην υπ΄ αριθμ. Ζ3-2810/2004 (Β΄1885) κοινή υπουργική απόφαση. Οι παραγωγοί υποχρεούνται να διαθέτουν στην αγορά μόνο ασφαλή προϊόντα.».

3. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 2251/1994 η λέξη «προμηθευτές» αντικαθίσταται με τη φράση «παραγωγοί και οι διανομείς».

4. Η παρ. 9 του άρθρου 7 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Όταν οι παραγωγοί και διανομείς γνωρίζουν ή οφείλουν να γνωρίζουν, από πληροφορίες που διαθέτουν και την επαγγελματική τους πείρα, ότι αγαθό που έχουν διαθέσει στην αγορά παρουσιάζει κινδύνους για τον καταναλωτή που είναι ασυμβίβαστοι με τις απαιτήσεις ασφάλειας, οφείλουν να ενημερώνουν αμελλητί τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και κάθε άλλη αρμόδια αρχή, για την πρόληψη των κινδύνων αυτών.».

5. Στην παρ. 10 του άρθρου 7 του ν. 2251/1994 η λέξη «προμηθευτές» αντικαθίσταται με τη φράση «παραγωγοί και διανομείς».

6. Μετά την παρ. 11 του άρθρου 7 του ν. 2251/1994 προστίθεται παρ. 11α ως εξής:

«11α. Οι αρμόδιες αρχές, όπως αυτές ορίζονται στην υπ΄ αριθμ. Ζ3-2810/2004 (Β΄ 1885) κοινή υπουργική απόφαση, ελέγχουν αν τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά είναι ασφαλή.

α) Οι αρμόδιες αρχές ενεργούν ανάλογα με τη σοβαρότητα του κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της προφύλαξης.

β) Οι γενικές αρχές για την επίθεση της σήμανσης CE προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 30 του Κανονισμού 765/2008/ΕΚ. Η σήμανση CE τοποθετείται μόνο σε προϊόντα για τα οποία προβλέπεται η επίθεσή της. Οι αρμόδιες αρχές ελέγχουν την ορθή εφαρμογή της επίθεσης της σήμανσης CE και λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα όταν γίνεται ανάρμοστη χρήση της. Όταν η σήμανση CE τοποθετείται σε προϊόντα στα οποία δεν προβλέπεται η επίθεσή της, η αρμόδια αρχή για τη γενική ασφάλεια προϊόντων, επιβάλλει με απόφασή της την προσωρινή απαγόρευση της διάθεσης του προϊόντος ή την απόσυρσή του από την αγορά και κυρώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13α. Το προϊόν θα διατεθεί και πάλι στην αγορά, μόνο αν συμμορφώνεται με την ανωτέρω νομοθεσία (αφαίρεση της σήμανσης CE).»

7. Η παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Οι αποφάσεις των παραγράφων 6 και 11α του παρόντος άρθρου κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο, με απόδειξη παραλαβής, με πρόσκληση για απάντηση από τον ενδιαφερόμενο, με κάθε πρόσφορο τρόπο, συμπεριλαμβανομένης και της επίδοσης δια του ταχυδρομείου, της τηλεομοιοτυπίας και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Κατά των αποφάσεων αυτών επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης αποφαίνεται επί της προσφυγής μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την άσκησή της.».

8. Η παρ. 13 του άρθρου 7 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Δημόσιες υπηρεσίες και αρχές οι οποίες, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, διαπιστώνουν την ύπαρξη μη ασφαλών ή επικίνδυνων αγαθών υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμέσως τα σχετικά στοιχεία στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.».

Άρθρο 105

1. Ο τίτλος του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7α
Ψυχική υγεία των ανήλικων καταναλωτών»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α) Οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαθέτουν στην αγορά προϊόντα τα οποία, ως εκ του προορισμού, της χρήσης ή των συνθηκών διάθεσης δεν ενέχουν κινδύνους για την ψυχική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, προμηθευτής είναι και ο παραγωγός καταναλωτικού προϊόντος, κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου, ο αντιπρόσωπός του, ο εισαγωγέας καταναλωτικού προϊόντος σε κράτος-μέλος της Ε.Ε. και κάθε επαγγελματίας που συμμετέχει στην αλυσίδα εφοδιασμού της αγοράς καταναλωτικού προϊόντος και μπορεί να επηρεάσει τα χαρακτηριστικά της ασφάλειας του, καθώς και ο διανομέας.

β) Οι προμηθευτές οφείλουν να προβάλλουν τα προϊόντα που απευθύνονται σε ανήλικους με τρόπο ώστε να μη στρεβλώνεται άμεσα ή έμμεσα η εικόνα της παιδικής ηλικίας αλλοιώνοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και να μην ενισχύεται το αίσθημα του καταναλωτισμού με την προβολή της ευδαιμονίας ως αποκλειστικά συνδεόμενης με την απόκτηση των συγκεκριμένων προϊόντων.

γ) Οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαθέτουν στην αγορά προϊόντα, τηρουμένων των διατάξεων για τα προσωπικά δεδομένα των ανηλίκων.»

3. Η περίπτωση ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) καλλιεργούν διακρίσεις λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας, ιθαγένειας, αναπηρίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.».

4. Στην παρ. 2 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 προστίθενται περιπτώσεις ζ΄ και η΄ ως εξής:

«ζ) εγείρουν άμεσα ή έμμεσα, πρόωρα, τον ερωτισμό μέσω λεκτικών ή εικονικών αναπαραστάσεων με σεξουαλικά μηνύματα που δεν συνάδουν με την εικόνα της παιδικής ηλικίας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής ή αναπαράγουν έμφυλα στερεότυπα,

η) εξοικειώνουν, άμεσα ή έμμεσα, τους ανηλίκους με ανήθικες ή ασεβείς πράξεις.»

5. Η παρ. 3 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 αναριθμείται σε παρ. 7 και αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από γνωμοδότηση της Επιτροπής της παρ. 5, επιβάλλονται για την προστασία των ανηλίκων περιοριστικά και διορθωτικά μέτρα στην κυκλοφορία προϊόντων, βιομηχανικών προϊόντων και ηλεκτρονικών προϊόντων, όπως αναφέρονται στην παρ. 3, τα οποία, υπό συνήθεις ή ευλόγως προβλέψιμες συνθήκες, ενέχουν σοβαρούς κινδύνους για την ψυχική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, όπως τροποποίηση της επισήμανσής τους ή υπαγωγή της εμπορίας τους σε όρους. Η απόφαση αυτή υπόκειται στην ενδικοφανή προσφυγή της παρ. 12 του άρθρου 7, που εφαρμόζεται αναλόγως».

6. Η παρ. 4 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 αναριθμείται σε παρ. 5 και αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης συνιστάται Επιτροπή Προστασίας Ανηλίκων, η οποία αποτελεί συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή για θέματα εφαρμογής του παρόντος. Η Επιτροπή αυτή, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, αποτελείται από τα κάτωθι μέλη και ισάριθμα αναπληρωματικά τους:

α) έναν εκπρόσωπο του Συνηγόρου του Πολίτη,

β) έναν εκπρόσωπο του Συνηγόρου Καταναλωτή,

γ) έναν εκπρόσωπο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού,

δ) ένα μέλος Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) ή Επιστημονικού Προσωπικού (ΕΠ) Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) με εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα παιδοψυχολογίας ή κοινωνιολογίας,

ε) έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Συμβουλίου Αγοράς και Καταναλωτή που προέρχεται από τις ενώσεις καταναλωτών,

στ) έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης των Επιμελητηρίων Ελλάδος,

ζ) έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Βιοτεχνών Παιχνιδιών,

η) έναν εκπρόσωπο της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας,

θ) έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

Τα μέλη της Επιτροπής, πλην του μέλους ΔΕΠ ή ΕΠΑΕΙ, προτείνονται, με τους αναπληρωτές τους, από τους οικείους φορείς μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς σχετικής πρόσκλησης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης. Το μέλος ΔΕΠ ή ΕΠ ΑΕΙ προτείνεται εντός της ίδιας προθεσμίας από τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Αν οι φορείς ή ο Υπουργός Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων δεν προτείνουν τους εκπροσώπους τους μέσα στην προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου, αυτοί ορίζονται από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης. Τα μέλη της Επιτροπής, με τους αναπληρωτές τους, ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος, καθώς και ο γραμματέας αυτής ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, με θητεία δύο (2) ετών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα αρμοδιότητας και λειτουργίας της Επιτροπής, καθώς και κάθε σχετικό θέμα».

7. Η παρ. 5 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 αναριθμείται σε παρ. 3 και αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι παραγωγοί ηλεκτρονικών προϊόντων ψυχαγωγίας και απασχόλησης κατά τον ελεύθερο χρόνο, όπως ηλεκτρονικών παιχνιδιών και βιντεοπαιχνιδιών, υποχρεούνται να προβάλλουν τα προϊόντα αυτά ανάλογα με τις ηλικιακές ομάδες προς τις οποίες απευθύνονται.».

8. Η παρ. 6 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 αναριθμείται σε παρ. 4 και αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Επιχειρήσεις που διαθέτουν δωρεάν ή έναντι αμοιβής τη χρήση ηλεκτρονικών παιχνιδιών και λοιπών ψηφιακών εφαρμογών στους καταναλωτές σε χώρους όπου έχουν πρόσβαση και ανήλικοι υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου.».

9. Στο άρθρο 7α του ν. 2251/1994 προστίθεται παρ. 4α ως εξής:

«4α. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης εκδίδεται Κώδικας Δεοντολογίας για τις επιχειρήσεις της παρ. 4 του παρόντος άρθρου, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ανηλίκων της παρ. 5 του παρόντος.».

10. Μετά την παρ. 5 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994, όπως αυτή αντικαθίσταται με το παρόν άρθρο, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Η Επιτροπή, κατά τη διάρκεια των εργασιών της και εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο ανάλογα με την υπό εξέταση καταγγελία, ζητά τη συνδρομή ή και τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις άλλων φορέων ή οργανισμών των οποίων οι αρμοδιότητες άπτονται ή είναι συναφείς με την υπό εξέταση υπόθεση.».

10. Η παρ. 7 του άρθρου 7α του ν. 2251/1994 αναριθμείται σε παρ. 8.

Άρθρο 106

Πριν το άρθρο 8 του ν. 2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ
ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ»

Άρθρο 107

1. Πριν το άρθρο 9 του ν. 2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ - ΑΘΕΜΙΤΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ»

2. Η περίπτωση β΄ της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 2251/1994 καταργείται και η περίπτωση γ΄ αναριθμείται σε περίπτωση β΄.

3. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, οι τηλεοπτικοί σταθμοί λογίζονται ως προμηθευτές κατά την έννοια του άρθρου 1α.».

4. Η παρ. 8 του άρθρου 9 του ν. 2251/1994 καταργείται.

5. Οι περιπτώσεις α΄ και β΄ του άρθρου 9α του ν. 2251/1994 καταργούνται. Η περίπτωση γ΄ αναριθμείται σε περίπτωση α΄, η περίπτωση δ΄ αναριθμείται σε περίπτωση β΄, η περίπτωση ε΄ αναριθμείται σε περίπτωση γ΄, η περίπτωση στ΄ αναριθμείται σε περίπτωση δ΄, η περίπτωση ζ΄ αναριθμείται σε περίπτωση ε΄, η περίπτωση η΄ αναριθμείται σε περίπτωση στ΄, η περίπτωση θ΄ αναριθμείται σε περίπτωση ζ΄, η περίπτωση ι΄ αναριθμείται σε περίπτωση η΄, η περίπτωση ια΄ αναριθμείται σεπερίπτωση θ΄, η περίπτωση ιβ΄ αναριθμείται σε περίπτωση ι΄.

6. Η περίπτωση ιβ΄ του άρθρου 9α του ν. 2251/1994 όπως αναριθμήθηκε σε περίπτωση ι΄ σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, αντικαθίσταται ως εξής:

«ι) νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα, επαγγελματική δραστηριότητα ή ομάδα επαγγελματικών δραστηριοτήτων η πρόσβαση στην οποία ή η άσκησή της ή ένας από τους τρόπους άσκησής της προϋποθέτει, άμεσα ή έμμεσα, ειδικά επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με το π.δ. 38/2010 (Α΄ 78), τον ν. 3919/2011 (Α΄ 32), ή ειδικότερα νομοθετήματα.».

7. Στην περίπτωση γ΄ του άρθρου 9 του ν. 2251/1994 η φράση «της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου και» καταργείται.

8. Στην περίπτωση στ΄ του άρθρου 9 του ν. 2251/1994 η φράση «εκτός αν τα προϊόντα αυτά αποτελούν υποκατάστατα σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 4» αντικαθίσταται με τη φράση «σύμφωνα με τα άρθρα 4β και 4ζ, εκτός αν τα προϊόντα αυτά αποτελούν υποκατάστατα».

9. Η παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 9θ του ν. 2251/1994 αναριθμούνται σε παραγράφους 2, 3, 4, 5 και 6 και προστίθεται παράγραφος 1 ως εξής:

«Όταν παραβιάζονται οι διατάξεις του παρόντος μέρους εφαρμόζονται, συμπληρωματικά με τις κυρώσεις του άρθρου 13α του παρόντος νόμου, οι διατάξεις των επόμενων παραγράφων.».

10. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 9θ΄ του ν. 2251/1994, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την προηγούμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου, αντικαθίσταται ως εξής:

«Κάθε καταναλωτής ή ένωση καταναλωτών έχει το δικαίωμα, όταν παραβιάζονται οι διατάξεις των άρθρων 9 και 9γ έως 9η, να ζητά την δικαστική παύση κάθε αθέμιτης εμπορικής πρακτικής και την παράλειψή της στο μέλλον, καθώς και αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη εξαιτίας της πρακτικής αυτής.».

Άρθρο 108

1. Μετά το άρθρο 9θ του ν. 2251/1994, ο τίτλος «ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

2. Στο άρθρο 10 του ν. 2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«Άρθρο 10
Ενώσεις καταναλωτών - Συλλογικά μέσα προστασίας»

3. Στην περίπτωση ε΄ της παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 μετά τη φράση «διεθνείς ενώσεις καταναλωτών» προστίθεται η φράση:

«, καθώς και δωρεές, χορηγίες, ενισχύσεις από επιστημονικούς φορείς, ιδρύματα, νομικά πρόσωπα με κοινωνικό ή κοινωφελή σκοπό.»

4. Στην περίπτωση ζ΄ της παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 μετά τη λέξη «εκδηλώσεων» προστίθεται η φράση «σεμιναρίων, ερευνών και εκθέσεων.»

5. Η παρ. 8 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Απαγορεύεται στις ενώσεις καταναλωτών να δέχονται δωρεές, εισφορές και ενισχύσεις κάθε είδους από προμηθευτές ή οργανώσεις τους, καθώς και από πολιτικά κόμματα ή άλλες πολιτικές οργανώσεις οποιασδήποτε μορφής. Στην έννοια του προμηθευτή περιλαμβάνονται και τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν θέση προέδρου, διευθύνοντος ή εντεταλμένου συμβούλου ή νόμιμου εκπροσώπου εταιριών. Κατ΄ εξαίρεση, επιτρέπεται στις ενώσεις καταναλωτών να δέχονται ενισχύσεις από τις αναγνωρισμένες πανελλήνιες και περιφερειακές ενώσεις προμηθευτών, όπως τα επιμελητήρια και οι δευτεροβάθμιες ή τριτοβάθμιες ενώσεις αυτών (ομοσπονδίες ή συνομοσπονδίες, πανελλήνιους ή περιφερειακούς συνδέσμους).».

6. Η παρ. 9 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Οι ενώσεις καταναλωτών οποιουδήποτε βαθμού δεν επιτρέπεται να στεγάζονται σε χώρους που χρησιμοποιούνται ως κατοικία ή επαγγελματική στέγη νομικών ή φυσικών προσώπων που συμμετέχουν σε αυτές. Οι ενώσεις καταναλωτών επιτρέπεται να στεγάζονται σε χώρους του Δημοσίου ή σε χώρους των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πρώτου και δεύτερου βαθμού, ή άλλων δημόσιων νομικών προσώπων.».

7. Στην παρ. 16 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 προστίθεται περίπτωση λλ΄ ως εξής:

«λλ) του ν. 4438/2016 (Α΄ 220)»

8. Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παρ. 22 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 καταργούνται.

9. Η παρ.1 του άρθρου 11 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην έδρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας, καθώς και στην έδρα κάθε επαρχείου, συστήνεται από τον οικείο Αντιπεριφερειάρχη επιτροπή φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών.»

10. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο γραμματέας της επιτροπής και ο αναπληρωτής του, προέρχονται από το τμήμα Εμπορίου της Διεύθυνσης Ανάπτυξης της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και προτείνονται στον Συνήγορο του Καταναλωτή από τον οικείο Αντιπεριφερειάρχη.»

11. Στην παρ. 9 του άρθρου 11 του ν. 2251/1994 η λέξη «Ν.Α.» αντικαθίσταται με τις λέξεις «Περιφερειακές Ενότητες».

12. Στην παρ. 10 του άρθρου 11 του ν. 2251/1994 η λέξη «Νομάρχη» αντικαθίσταται με τη λέξη «Περιφερειάρχη».

13. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η θητεία των μελών του Ε.Σ.Κ.Α. λήγει σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης, διακοπής της συμμετοχής τους στο φορέα που εκπροσωπούν, αποβολής της οικείας ένωσης καταναλωτών, σύμφωνα με την παρ. 27 του άρθρου 10, ή αν ο φορέας κοινοποιήσει στον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης έγγραφη δήλωσή του για την αντικατάσταση του τακτικού ή του αναπληρωματικού μέλους που έχει ορίσει και τον ορισμό νέου μέλους στη θέση αυτού.».

Άρθρο 109

1. Πριν το άρθρο 13α του ν. 2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 13α του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι καταγγελίες των καταναλωτών εναντίον προμηθευτή, πωλητή, παραγωγού ή διανομέα που υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, κοινοποιούνται, με απόδειξη παραλαβής, στον προμηθευτή, πωλητή, παραγωγό ή διανομέα με πρόσκληση για απάντηση, με κάθε πρόσφορο τρόπο, συμπεριλαμβανομένης και της επίδοσης δια του ταχυδρομείου, της τηλεομοιοτυπίας και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο προμηθευτής, πωλητής, παραγωγός ή διανομέας υποχρεούται να απαντά εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο, στις καταγγελίες μέσα στην προθεσμία που τάσσεται από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, η οποία αρχίζει από την επίδοση της σχετικής πρόσκλησης».

3. Η παρ. 2 του άρθρου 13α του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και των Κανόνων Ρύθμισης της Αγοράς Προϊόντων και της Παροχής Υπηρεσιών, σε βάρος των προμηθευτών, πωλητών, παραγωγών ή διανομέων που παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος νόμου επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, κατόπιν καταγγελίας ή και αυτεπαγγέλτως, μια ή περισσότερες από τις παρακάτω κυρώσεις:

α) σύσταση για συμμόρφωση εντός οριζόμενης προθεσμίας, άρση της προσβολής και παράλειψή της στο μέλλον ή, αν ο προμηθευτής, πωλητής, παραγωγός ή διανομέας έχει ήδη συμμορφωθεί πριν από τη σύσταση, σύσταση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον.

β) πρόστιμο από χίλια πεντακόσια (1.500) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ. Σε περίπτωση που εκδοθούν σε βάρος του ίδιου προμηθευτή, πωλητή, παραγωγού ή διανομέα περισσότερες από τρεις (3) αποφάσεις επιβολής προστίμου, το ανώτατο όριο προστίμου διπλασιάζεται.

γ) προσωρινή διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης ή τμήματός της για χρονικό διάστημα από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος σε περίπτωση που εκδοθούν σε βάρος του ίδιου προμηθευτή, πωλητή, παραγωγού ή διανομέα περισσότερες από τρεις (3) αποφάσεις επιβολής προστίμου.».

4. Η παρ. 3 του άρθρου 13α του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σε βάρος του προμηθευτή, πωλητή, παραγωγού ή διανομέα, ο οποίος δεν απαντά σε καταγγελίες καταναλωτών σύμφωνα με την παρ. 1, ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης μπορεί να προβεί σε:

α) σύσταση για συμμόρφωση εντός οριζόμενης προθεσμίας, άρση της προσβολής και παράλειψή της στο μέλλον ή, αν ο προμηθευτής, πωλητής, παραγωγός ή διανομέας έχει ήδη συμμορφωθεί πριν από τη σύσταση, σύσταση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον με προειδοποίηση επιβολής προστίμου,

β) επιβολή προστίμου από πεντακόσια (500) ευρώ έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.».

5. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 13α του ν. 2251/1994 η λέξη «προμηθευτές» αντικαθίσταται με τη φράση: «προμηθευτές, πωλητές, παραγωγούς ή διανομείς».

6. Στο άρθρο 13β του ν. 2251/1994 προστίθεται τίτλος ως εξής:

«Άρθρο 13β
Διαχείριση καταγγελιών-παραπόνων-
ερωτημάτων καταναλωτών»

7. Το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ του άρθρου 13β του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης ή ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή κατά το στάδιο διερεύνησης της καταγγελίας μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένη γνώμη από το Συνήγορο του Καταναλωτή, ο οποίος την παρέχει μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή του σχετικού ερωτήματος.»

8. Το έκτο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ του άρθρου 13β του ν. 2251/1994 καταργείται.

Άρθρο 110

1. Η παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

www.kodiko.gr

«3. α) Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης κωδικοποιούνται, σε ενιαίο κείμενο, οι διατάξεις του παρόντος καθώς και όλων των συναφών νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών αποφάσεων που ρυθμίζουν θέματα προστασίας των καταναλωτών (νομοθετική κωδικοποίηση). Κατά την κωδικοποίηση επιτρέπεται νέα αρίθμηση των άρθρων και διάρθρωση των διατάξεών τους, η διαγραφή, η σύμπτυξη ή η διεύρυνση των άρθρων και του αριθμού τους, καθώς και η μεταγλώττιση και οποιαδήποτε αναγκαία φραστική μεταβολή των κειμένων, χωρίς αλλοίωση της εννοίας τους.

β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης κωδικοποιούνται οι διατάξεις του παρόντος, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν σε ενιαίο κείμενο (διοικητική κωδικοποίηση).».

2. Το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 2251/1994 καταργούνται.

3. Η παρ. 7 του άρθρου 14 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η προστασία της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, η διαφάνεια στη λειτουργία της αγοράς, η ενίσχυση του ανταγωνισμού και ιδίως η απόδοση του οικονομικού οφέλους από αυτόν στους καταναλωτές, καθώς και η διασφάλιση της ενημέρωσης και η ενίσχυση της ικανότητας των καταναλωτών για σύγκριση και επιλογή προϊόντων ή υπηρεσιών σύμφωνα με τις ανάγκες και τις επιθυμίες τους, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του τυχόν κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται και εξειδικεύονται:

α) οι απαιτήσεις ασφάλειας και επισήμανσης των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, εκτός των τροφίμων και με την επιφύλαξη κανόνων κοινοτικού δικαίου,

β) οι υποχρεώσεις ενημέρωσης των καταναλωτών από προμηθευτές, παραγωγούς, πωλητές ή διανομείς προς τους καταναλωτές σχετικά με τα χαρακτηριστικά, τις ιδιότητες και την τιμή πώλησης των προσφερόμενων προϊόντων ή παρεχόμενων υπηρεσιών, τον τρόπο αναγραφής της τιμής και τη διαμόρφωση αυτής και

γ) όροι διαφάνειας στην προώθηση, πώληση ή προμήθεια προϊόντων και υπηρεσιών στους καταναλωτές.».

3. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 14 του ν. 2251/1994 καταργείται.

4. Η παρ. 9 του άρθρου 14 του ν. 2251/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, ρυθμίζονται ο τύπος και οι όροι των συμβάσεων που συνάπτουν οι καταναλωτές με επιχειρήσεις αδυνατίσματος και γυμναστηρίων, και ιδίως το δικαίωμα υπαναχώρησης, ο τρόπος καταβολής του τιμήματος, οι κυρώσεις που επιβάλλονται, σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων της απόφασης που εκδίδεται κατά την παράγραφο αυτή, και κάθε ειδικότερο θέμα και σχετική λεπτομέρεια.»

5. Οι παράγραφοι 12 και 13 του άρθρου 14 του ν. 2251/1994 καταργούνται.

Άρθρο 111
Μεταβατική διάταξη

Τα άρθρα 100 έως 110 (Κεφάλαιο Α΄ του παρόντος Τμήματος) δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις που έχουν συναφθεί έως την έναρξη ισχύος των άρθρων αυτών, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 126 του παρόντος, παρά μόνο στις ανανεώσεις των συμβάσεων αυτών.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 112
Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου νοούνται ως:

α) εκθέτης: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο συμμετέχει σε εμπορική έκθεση με σκοπό την επίδειξη και προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών.

β) εμπορικός επισκέπτης: κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο επισκέπτεται εμπορική έκθεση ως νόμιμος ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος εταιρίας ή ατομικής επιχείρησης, με απώτερο σκοπό τη σύναψη εμπορικής συμφωνίας.

γ) εκθεσιακός χώρος: η έκταση η οποία διαθέτει μόνιμα στεγασμένο χώρο μικτού εμβαδού τουλάχιστον πεντακοσίων (500) τετραγωνικών μέτρων και άδεια καταλληλότητας για τη διενέργεια εμπορικών εκθέσεων.

δ) εκθεσιακό κέντρο: η έκταση η οποία διαθέτει μόνιμα στεγασμένο χώρο μικτού εμβαδού τουλάχιστον δύο χιλιάδων (2.000) τετραγωνικών μέτρων και άδεια καταλληλότητας για τη διενέργεια εμπορικών εκθέσεων.

ε) εμπορική έκθεση: σύντομης διάρκειας εκδήλωση κατά την οποία, προϊόντα, υπηρεσίες και πληροφορίες, εκτός έργων τέχνης, επιδεικνύονται και προωθούνται από σημαντικό αριθμό εκθετών σε εμπορικούς επισκέπτες και ενδεχομένως στο ευρύ κοινό και διενεργείται αποκλειστικά εντός εκθεσιακού χώρου ή εκθεσιακού κέντρου, ανεξαρτήτως του διακριτικού τίτλου ή της επωνυμίας που φέρει.

στ) διεθνής εμπορική έκθεση: η εμπορική έκθεση η οποία λαμβάνει χώρα αποκλειστικά εντός εκθεσιακού χώρου ή εκθεσιακού κέντρου και στην οποία συμμετέχει σημαντικός αριθμός διεθνών εκθετών ή την επισκέπτεται σημαντικός αριθμός διεθνών εμπορικών επισκεπτών.

Άρθρο 113
Ανακοίνωση λειτουργίας εμπορικών εκθέσεων

1. Προκειμένου να λειτουργήσουν εμπορικές εκθέσεις απαιτείται ανακοίνωση – γνωστοποίηση στον οικείο Δήμο ή στην περίπτωση διεθνών εκθέσεων, στην οικεία Περιφέρεια.

2. Η ανακοίνωση της λειτουργίας εμπορικών εκθέσεων υποβάλλεται από το διοργανωτή στο Δήμο ή στην περίπτωση διεθνών εμπορικών εκθέσεων, στην Περιφέρεια, στα όρια των οποίων πρόκειται να διεξαχθεί η εμπορική έκθεση.

3. Η ανακοίνωση υποβάλλεται τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία

λειτουργίας της εμπορικής έκθεσης και περιλαμβάνει υποχρεωτικά, τα εξής:

α) τον αριθμό δελτίου αστυνομικής ταυτότητας του φυσικού προσώπου που διοργανώνει την εμπορική έκθεση ή, όταν διοργανώνεται από νομικό πρόσωπο, τον αριθμό δελτίου αστυνομικής ταυτότητας του νομίμου εκπροσώπου του,

β) την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, την έδρα, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), την Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) και αριθμό Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) της εταιρίας ή της ατομικής επιχείρησης που διοργανώνει την εμπορική έκθεση,

γ) τον διακριτικό τίτλο της εμπορικής έκθεσης και διευκρίνιση αν απευθύνεται μόνο σε εμπορικούς επισκέπτες ή και στο ευρύ κοινό,

δ) τον αριθμό πρωτοκόλλου άδειας καταλληλότητας, του άρθρου 114, των εγκαταστάσεων του εκθεσιακού χώρου ή του εκθεσιακού κέντρου όπου θα λάβει χώρα η εμπορική έκθεση,

ε) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α΄ 75) από το φυσικό πρόσωπο διοργανωτή ή στην περίπτωση νομικού προσώπου από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, όπου δηλώνει ότι:

αα) δεν έχει καταδικαστεί για τα αδικήματα της απάτης, υπεξαίρεσης, χρεοκοπίας, πλαστογραφίας ή φοροδιαφυγής, λαθρεμπορίας, παράβασης των νόμων για τα ναρκωτικά και συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση,

ββ) στην έκθεση θα παρευρίσκεται γενικός ιατρός ή διπλωματούχος νοσοκόμος, προκειμένου να διασφαλίζεται η παροχή πρώτων βοηθειών κατά τη διάρκεια λειτουργίας της έκθεσης,

γγ) συνεργάζεται με κατάλληλα αδειοδοτημένο συλλέκτη για τα απόβλητα που θα προκύψουν από τη δραστηριότητα. Εφόσον τα απόβλητα που θα προκύψουν από τη διαμόρφωση του εκθεσιακού χώρου ή του εκθεσιακού κέντρου και τη λειτουργία της έκθεσης εμπίπτουν στο ν. 2939/2001 (Α΄ 179), ο διοργανωτής υποχρεούται να διαχειρίζεται τα απόβλητα αυτά μέσω εγκεκριμένων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης,

δδ) τηρούνται όλα τα μέτρα ασφαλείας που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία,

εε) το πλάτος των διαδρόμων επισκεπτών (εξαιρουμένων των βοηθητικών διαδρόμων) είναι τουλάχιστον δύο (2) μέτρα, προκειμένου για εκθέσεις που απευθύνονται μόνο σε εμπορικούς επισκέπτες ή τουλάχιστον τρία (3) μέτρα, προκειμένου για εκθέσεις που απευθύνονται και στο ευρύ κοινό.

Οι διαστάσεις των διαδρόμων επισκεπτών, θα πρέπει να πληρούν σε κάθε περίπτωση τις ελάχιστες απαιτήσεις των πολεοδομικών διατάξεων.

ζ) Τον ακριβή καθορισμό του είδους των εκθεμάτων ή του κλάδου που θα προβληθεί,

η) το ωράριο λειτουργίας και το ακριβές χρονικό διάστημα λειτουργίας της εμπορικής έκθεσης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30) συναπτές ημέρες,

θ) τον κανονισμό συμμετοχής των εκθετών, ο οποίος συντάσσεται από τον διοργανωτή και περιγράφει τους ειδικότερους όρους συμμετοχής των εκθετών και ενοικίασης και χρήσης του εκθετηρίου χώρου.

4. Οι υπηρεσίες των Δήμων ή των Περιφερειών στις οποίες κατατίθεται η ανακοίνωση, αναζητούν υπηρεσιακώς εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών αντίγραφο της άδειας καταλληλότητας των εγκαταστάσεων του εκθεσιακού χώρου ή του εκθεσιακού κέντρου στις οποίες θα λάβει χώρα η εμπορική έκθεση. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί η ως άνω άδεια οφείλουν να ενημερώσουν τον διοργανωτή αμελλητί, με κάθε πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένης και της επίδοσης διά του ταχυδρομείου, της τηλεομοιοτυπίας και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και με απόδειξη παραλαβής ότι η εμπορική έκθεση δεν μπορεί να διοργανωθεί στις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις.

5. Η υπηρεσία, στην οποία κατατίθεται η υπεύθυνη δήλωση της περίπτωσης ε΄ της παρ. 3 ενεργεί δειγματοληπτικό έλεγχο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 3230/2004 (Α΄ 44).

6. Απαγορεύεται η χρήση των όρων «έκθεση», «εμπορική έκθεση», «διεθνής έκθεση» και «διεθνής εμπορική έκθεση», καθώς και των αντίστοιχων αγγλικών όρων «exhibition», «commercial exhibition», «international exhibition» και «international commercial exhibition» στο διακριτικό τίτλο οποιασδήποτε εκδήλωσης λαμβάνει χώρα εκτός εκθεσιακού κέντρου ή εκθεσιακού χώρου.

Άρθρο 114
Διαδικασία χορήγησης άδειας καταλληλότητας εκθεσιακών κέντρων και χώρων

1. Προκειμένου να διοργανωθούν εμπορικές εκθέσεις απαιτείται άδεια καταλληλότητας εκθεσιακών κέντρων ή εκθεσιακών χώρων.

2. Η άδεια καταλληλότητας των εκθεσιακών κέντρων ή εκθεσιακών χώρων χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Δήμων ύστερα από αίτηση του κυρίου, νομέα ή κατόχου της εγκατάστασης που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως χώρος για τη διοργάνωση εμπορικών εκθέσεων.

3. Η αίτηση περιλαμβάνει υποχρεωτικά τα παρακάτω στοιχεία και δικαιολογητικά:

α) Την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, την έδρα, το ΑΦΜ, τη ΔΟΥ και τον αριθμό ΓΕΜΗ της εταιρίας ή της ατομικής επιχείρησης που είναι ο κύριος, νομέας, ή κάτοχος της εγκατάστασης που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως χώρος για τη διοργάνωση εμπορικών εκθέσεων ή σε περίπτωση που ο κύριος, νομέας η κάτοχος είναι φυσικό πρόσωπο τον αριθμό δελτίου ταυτότητας, το ΑΦΜ και τη ΔΟΥ αυτού.

β) Αντίγραφο της οικοδομικής άδειας ή της άδειας δόμησης, από όπου να προκύπτει ότι επιτρέπεται η χρήση του χώρου για τη διοργάνωση εμπορικής έκθεσης, μαζί με το εγκεκριμένο τοπογραφικό και διάγραμμα κάλυψης ή δόμησης που τη συνοδεύει, καθώς και αντίγραφα τυχόν πρόσθετων τακτοποιήσεων χώρων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί αυθαιρέτων, συνοδευόμενες από την βεβαίωση χώρου κύριας χρήσης της παρ. 8 του άρθρου 107 του ν. 4495/2017 (Α΄ 167), στην οποία βεβαιώνεται επιπρόσθετα ότι η χρήση του χώρου για την διοργάνωση εμπορικής έκθεσης στο εν λόγω ακίνητο είναι επιτρεπτή.

γ) Διάγραμμα διάταξης του χώρου που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τη διενέργεια εμπορικών εκθέσεων, καθώς και σε κατάλληλη κλίμακα ο κύριος εκθεσιακός, αποθηκευτικός και βοηθητικός χώρος, οι έξοδοι κινδύνου, οι παρεμβάσεις για τη διασφάλιση προσβασιμότητας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, οι χώροι πυρασφάλειας και οι χώροι υγιεινής.

Το σχεδιάγραμμα πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση διπλωματούχου μηχανικού, από την οποία να προκύπτει η καταλληλότητα του χώρου για τη διενέργεια εμπορικών εκθέσεων και η τήρηση των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας για τη διασφάλιση προσβασιμότητας ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ).

Τα εκθεσιακά κέντρα και οι εκθεσιακοί χώροι πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις του οικοδομικού κανονισμού και του κτιριοδομικού κανονισμού, όπως εξειδικεύεται σε επιμέρους τεχνικούς κανονισμούς και πρέπει να έχουν ελεύθερο ύψος τουλάχιστον τέσσερα (4) μέτρα σε ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) της συνολικής επιφάνειάς τους.

δ) Στοιχεία του φορέα έκδοσης απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και αριθμό πρωτοκόλλου αυτής, ώστε να αναζητηθεί υπηρεσιακά εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τον ν. 4014/2011 (Α΄ 209).

ε) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 του κυρίου, νομέα ή κατόχου της εγκατάστασης που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως χώρος για τη διοργάνωση εμπορικών εκθέσεων όπου να δηλώνεται ότι εξασφαλίζεται η δυνατότητα πρόσβασης ή εισόδου φορτηγών και γερανών, η ύπαρξη χώρου στάθμευσης φορτηγών και Ι.Χ. αυτοκινήτων, σύμφωνα με την παρ. 4, και η ύπαρξη αποθηκών για υλικά συσκευασίας.

στ) Πιστοποιητικό πυροπροστασίας από την αρμόδια πυροσβεστική Υπηρεσία για το χώρο, όπως αυτός διαμορφώνεται σύμφωνα με την περίπτωση γ΄.

ζ) Βεβαίωση της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας της οικείας Περιφέρειας για τη διασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών υγιεινής.

η) Βεβαίωση ασφαλιστικής εταιρίας ή αντίγραφο ισχύοντος ασφαλιστήριου συμβολαίου, από τα οποία να αποδεικνύεται η κάλυψη αστικής ευθύνης για τυχόν ατυχήματα σε τρίτους (θάνατος, σωματική βλάβη ή/και υλική ζημία) και πυρός.

4. Η αναλογία των θέσεων στάθμευσης πρέπει να είναι μία (1) θέση ανά τριάντα πέντε (35) τ.μ. επιφάνειας της έκθεσης (συνολική επιφάνεια μικτού εκθεσιακού κέντρου ή χώρου). Σε κάθε περίπτωση ο ελάχιστος αριθμός θέσεων στάθμευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερος από είκοσι πέντε (25) θέσεις για εκθεσιακούς χώρους και από εκατό (100) για εκθεσιακά κέντρα. Εφόσον οι θέσεις στάθμευσης εντός του ακινήτου του εκθεσιακού κέντρου ή εκθεσιακού χώρου δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του, αυτή μπορεί να γίνεται με χρήση νομίμων χωρών στάθμευσης σε απόσταση μέχρι οκτακόσια (800) μέτρα από αυτόν. Όταν ο χώρος στάθμευσης βρίσκεται σε μεγαλύτερη απόσταση από την αναφερόμενη στο προηγούμενο εδάφιο, απαιτείται η χρήση λεωφορείων αποκλειστικά για την μεταφορά εκθετών επισκεπτών, χωρίς επιβάρυνση για αυτούς. Στην περίπτωση αυτή οι χώροι στάθμευσης και τα σχετικά αποδεικτικά χρήσης τους και μίσθωσης λεωφορείων υποβάλλονται με την αναγγελία κάθε έκθεσης στον οικείο Δήμο.

5. Η άδεια καταλληλότητας των εκθεσιακών κέντρων ή εκθεσιακών χώρων χορηγείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πενήντα (50) ημερολογιακών ημερών από την αίτηση του ενδιαφερομένου. Μετά την άπρακτη πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας η αίτηση για χορήγηση άδειας καταλληλότητας των εκθεσιακών κέντρων ή εκθεσιακών χώρων θεωρείται ότι έγινε δεκτή.

6. Η άδεια καταλληλότητας των εκθεσιακών κέντρων ή εκθεσιακών χώρων ισχύει για πέντε (5) έτη.

7. Η άδεια καταλληλότητας των εκθεσιακών κέντρων ή εκθεσιακών χώρων δύναται να ανανεώνεται για αντίστοιχο χρονικό διάστημα, αφού προσκομιστεί από κάθε ενδιαφερόμενο υπεύθυνη δήλωση του κυρίου, νομέα ή κατόχου ότι δεν έχουν μεταβληθεί ή παύσει να συντρέχουν οι όροι και προϋποθέσεις δυνάμει των οποίων χορηγήθηκε η αρχική άδεια και διενεργηθεί αυτοψία από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου. Η δήλωση υποβάλλεται το αργότερο δύο (2) μήνες πριν από την λήξη ισχύος της άδειας.

8. Σε περίπτωση που μεταβληθεί το πρόσωπο του κυρίου, νομέα ή κατόχου του εκθεσιακού κέντρου ή εκθεσιακού χώρου, η άδεια καταλληλότητας ισχύει μέχρι να συμπληρωθεί ο χρόνος ισχύος της, με την προϋπόθεση ότι η σχετική μεταβολή έχει γνωστοποιηθεί εγγράφως στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου και έχει σημειωθεί στην άδεια.

Άρθρο 115
Λοιπές ρυθμίσεις

1. Επιτρέπεται η λιανική πώληση προϊόντων σε διακριτούς χώρους εντός του εκθεσιακού κέντρου ή εκθεσιακού χώρου κατά τη διάρκεια λειτουργίας εμπορικών εκθέσεων ή διεθνών εκθέσεων που απευθύνονται στο ευρύ κοινό. Ο διοργανωτής της εμπορικής έκθεσης οφείλει να γνωστοποιεί στην οικεία ΔΟΥ κατάλογο ο οποίος θα περιλαμβάνει την επωνυμία και το διακριτικό τίτλο, την έδρα, το ΑΦΜ, τη ΔΟΥ και τον αριθμό ΓΕΜΗ των νομικών προσώπων ή των ατομικών επιχειρήσεων που πρόκειται να προβούν σε λιανική πώληση προϊόντων. Η ανωτέρω γνωστοποίηση λαμβάνει χώρα τουλάχιστον δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν από την έναρξη της εμπορικής έκθεσης.

2. Μεταβολή της ημερομηνίας ή του εκθεσιακού κέντρου ή εκθεσιακού χώρου διεξαγωγής της εμπορικής έκθεσης είναι δυνατή, υπό την προϋπόθεση ότι ο διοργανωτής υποβάλλει ανακοίνωση προς την αρμόδια Υπηρεσία του οικείου Δήμου ή Περιφέρειας κατά περίπτωση, τουλάχιστον επτά (7) ημερολογιακές ημέρες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία έναρξης της εμπορικής έκθεσης. Όταν υποβάλλεται αίτημα μεταβολής του εκθεσιακού κέντρου ή χώρου διεξαγωγής της εμπορικής έκθεσης, στην ανακοίνωση επισυνάπτεται συμπληρωματικά η άδεια καταλληλότητας του νέου κέντρου ή χώρου.

3. Μεταβολή του είδους των εκθεμάτων ή του κλάδου που προβάλλεται στην εμπορική έκθεση είναι δυνατή, αν ο διοργανωτής υποβάλλει ανακοίνωση προς την αρ-

μόδια Υπηρεσία του οικείου Δήμου ή Περιφέρειας κατά περίπτωση, τουλάχιστον τέσσερις (4) ημερολογιακές ημέρες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία έναρξης της εμπορικής έκθεσης.

4. Αν για οποιοδήποτε λόγο, η προγραμματισμένη εμπορική έκθεση δεν διεξαχθεί, ο διοργανωτής έχει υποχρέωση να ενημερώσει άμεσα τον αρμόδιο Δήμο ή, στην περίπτωση διεθνών εκθέσεων, την αρμόδια Περιφέρεια.

5. Σε εμπορικές εκθέσεις με αντικείμενο εκρηκτικά – εύφλεκτα υλικά, οι εκθέτες έχουν υποχρέωση να παρουσιάζουν τα εκθέματά τους με τη μορφή ομοιωμάτων από μη αυθεντικά υλικά ή με γραφικές απεικονίσεις - εικονικές αναπαραστάσεις ως προς το είδος, τη λειτουργία και τη χρήση τους ή άλλα παρεμφερή μέσα όπως διαφημιστικά έντυπα, βιντεοσκοπημένο υλικό και αφίσες.

6. Οι Δήμοι και οι Περιφέρειες δημοσιεύουν στο διαδικτυακό τους τόπο πληροφορίες σχετικά με τις λειτουργούσες εμπορικές εκθέσεις και όσες προγραμματίζεται να διεξαχθούν, τυχόν μεταβολές στις προγραμματισθείσες εκθέσεις, σύμφωνα με τις παρ. 2, 3 και 4, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τον τόπο διεξαγωγής, τον χαρακτήρα των εκθέσεων, το χρονικό διάστημα λειτουργίας τους, το είδος των εκθεμάτων και τα στοιχεία των διοργανωτών. Οι ίδιες πληροφορίες κοινοποιούνται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή στη Διεύθυνση Θεσμικών Ρυθμίσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

7. Για την καταγραφή, παρακολούθηση και εποπτεία της εκθεσιακής αγοράς, δημιουργείται στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης ηλεκτρονικό μητρώο όπου καταχωρούνται όλες οι εμπορικές εκθέσεις που διεξάγονται στην Επικράτεια. Στο ίδιο μητρώο καταχωρούνται τα στοιχεία των εκθεσιακών κέντρων ή χώρων της επικράτειας και άλλα δεδομένα που έχουν σχέση με την εκθεσιακή αγορά της χώρας. Το σύνολο ή τμήμα των στοιχείων που καταχωρούνται στο μητρώο είναι προσβάσιμο μέσω διαδικτύου για την πληροφόρηση των ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων για τις δυνατότητες προβολής και διάδοσης των προϊόντων τους και την ανάπτυξη των επιχειρηματικών συνεργασιών.

8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης ρυθμίζεται η διαδικασία δήλωσης, καταχώρισης και επεξεργασίας των στοιχείων που θα περιλαμβάνει το ηλεκτρονικό μητρώο της παρ. 7 καθώς και τα στοιχεία εκείνα του ηλεκτρονικού μητρώου που θα δημοσιεύονται μέσω διαδικτύου.

9. Επιτρέπεται η διοργάνωση εκθεσιακών δραστηριοτήτων σε αμιγώς υπαίθριους δημόσιους ή δημοτικούς χώρους υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) ο διοργανωτής της εκδήλωσης συνάπτει Έγγραφο Δεσμεύσεων με τον οικείο δήμο για τη διοργάνωση εκθεσιακών δραστηριοτήτων σε αμιγώς υπαίθριους δημόσιους χώρους. Σε αυτό καθορίζονται με λεπτομέρεια το τυχόν οικονομικό αντάλλαγμα για τη διάθεση του χώρου και οι όροι λειτουργίας της εκδήλωσης σε σχέση ιδίως με την προσβασιμότητα, την πυροπροστασία, την υγιεινή και ασφάλεια των επισκεπτών και την καθαριότητα του χώρου.

β) δεν χρησιμοποιούνται οι όροι «έκθεση», «εμπορική έκθεση» και «διεθνής εμπορική έκθεση» καθώς και οι αντίστοιχοι αγγλικοί όροι «exhibition», «commercial exhibition», «international exhibition» και «international commercial exhibition» στον διακριτικό τίτλο τέτοιων εκδηλώσεων.

10. Επιτρέπεται η διοργάνωση εκθεσιακών δραστηριοτήτων σε αμιγώς υπαίθριους ιδιωτικούς χώρους υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) ο οικείος Δήμος εκδίδει Κανονισμό Λειτουργίας του χώρου, ύστερα από αίτημα του διοργανωτή της εκδήλωσης. Ο Κανονισμός Λειτουργίας ρυθμίζει όλα τα σχετικά ζητήματα και ιδίως την προσβασιμότητα, την πυροπροστασία, την τήρηση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας των επισκεπτών καθώς και την καθαριότητα του χώρου.

β) δεν χρησιμοποιούνται οι όροι «έκθεση», «εμπορική έκθεση» και «διεθνής εμπορική έκθεση» καθώς και οι αντίστοιχοι αγγλικοί όροι «exhibition», «commercial exhibition», «international exhibition» και «international commercial exhibition» στο διακριτικό τίτλο τέτοιων εκδηλώσεων.

11. Στις εκθεσιακές δραστηριότητες των παραγράφων 9 και 10 απαγορεύεται η λιανική πώληση εκθεμάτων.

Άρθρο 116
Κυρώσεις

1. Αν λειτουργεί εμπορική έκθεση χωρίς να έχει προηγηθεί η διαδικασία ανακοίνωσης-γνωστοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 113, επιβάλλεται, με απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου, σε βάρος του διοργανωτή της έκθεσης χρηματικό πρόστιμο ύψους δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

2. Στους διοργανωτές που χρησιμοποιούν τους όρους «έκθεση», «εμπορική έκθεση» και «διεθνής εμπορική έκθεση» κατά παράβαση της παρ. 6 του άρθρου 113 και των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 115, επιβάλλεται με απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου, χρηματικό πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

3. Στους διοργανωτές που παραβιάζουν τις απαιτήσεις της παρ. 1 του άρθρου 115, επιβάλλεται με απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Περιφερειακού Συμβουλίου, χρηματικό πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

4. Αν διαπιστωθεί ότι ο κύριος, νομέας ή κάτοχος του εκθεσιακού κέντρου ή εκθεσιακού χώρου έχει περιλάβει στην αίτηση που υπέβαλε σύμφωνα με οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 114 ανακριβή στοιχεία ή δικαιολογητικά, προκειμένου να του χορηγηθεί ή ανανεωθεί από την αρμόδια υπηρεσία του οικείου Δήμου σχετική άδεια, τότε επιβάλλεται σε αυτόν με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου, χρηματικό πρόστιμο ύψους είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και η χορηγηθείσα άδεια ανακαλείται προσωρινά. Ο κύριος, νομέας ή κάτοχος του εκθεσιακού κέντρου ή εκθεσιακού χώρου, δύναται να διορθώσει τα ανακριβή στοιχεία ή δικαιολογητικά εντός ενενήντα (90) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, οπότε και αίρεται η ανάκληση. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, η χορηγηθείσα άδεια ανακαλείται οριστικά.

5. Ο έλεγχος για την τήρηση των διατάξεων των άρθρων 113 και 115 και η διαπίστωση των παραβάσεων γίνεται ως εξής:

α) για τις εμπορικές εκθέσεις, από τα όργανα του Δήμου, κατά λόγο αρμοδιότητας, στα όρια του οποίου λειτουργούν τα εκθεσιακά κέντρα ή οι εκθεσιακοί χώροι.

β) για τις διεθνείς εμπορικές εκθέσεις από τα όργανα της Περιφέρειας, κατά λόγο αρμοδιότητας, στα όρια της οποίας λειτουργούν τα εκθεσιακά κέντρα ή οι εκθεσιακοί χώροι.

6. Το συνολικό ποσό των επιβληθέντων διοικητικών προστίμων βεβαιώνεται και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων υπέρ του Δήμου ή της Περιφέρειας, τα όργανα του οποίου επέβαλαν το πρόστιμο.

Άρθρο 117
Μεταβατικές διατάξεις

1. Το άρθρο 4 του ν. 4442/2016 (Α΄ 230) εφαρμόζεται για τη διαδικασία χορήγησης άδειας καταλληλότητας εκθεσιακών χώρων και κέντρων.

2. Άδειες καταλληλότητας εκθεσιακών κέντρων ή εκθεσιακών χώρων που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις, ισχύουν μέχρι την ημερομηνία λήξης τους. Μετά το πέρας της ισχύος τους εκδίδονται εκ νέου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Έως την έκδοση της απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 115, οι Δήμοι ή οι Περιφέρειες υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν εγγράφως στις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης απολογιστικά στοιχεία, σε ετήσια βάση, σχετικά με τον αριθμό των εκθέσεων, των εκθετών και των επισκεπτών, καθώς και την ονομασία του χώρου διεξαγωγής τους, όπου είναι διαθέσιμα.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 118

1. Η υποπερίπτωση 22 της περίπτωσης γ΄ της παρ. Ι του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α΄ 114), καταργείται.

2. Στην περίπτωση Δ΄ της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 (τομέας αρμοδιοτήτων Απασχόλησης-Εμπορίου-Τουρισμού) του ν. 3852/2010 (Α΄ 87), προστίθεται υποπερίπτωση 22 ως εξής:

«22. Η σύσταση επιτροπής φιλικού διακανονισμού στην έδρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας και όπου υφίστανται Επαρχεία στις έδρες αυτών, για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, η τήρηση αρχείων των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και η τήρηση μητρώου καταναλωτών».

3. Η παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3297/2004 (Α΄ 259), αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι επιτροπές του άρθρου 11 του ν. 2251/1994 (Α΄ 191) για την εξώδικη επίλυση των διαφορών μεταξύ προμηθευτών και καταναλωτών ή ενώσεων καταναλωτών επιλαμβάνονται των αιτήσεων που υποβάλλονται από καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 11 του ν. 2251/1994. Οι επιτροπές υπάγονται στον Συνήγορο του Καταναλωτή, τα δε μέλη τους διορίζονται και παύονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 του ν. 2251/1994. Αρμόδιος για την τήρηση των διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 2251/1994, αναφορικά με τη σύσταση και τη λειτουργία των ως άνω επιτροπών είναι ο Αντιπεριφερειάρχης στην έδρα του οποίου συστήνονται, ενώ για τον πειθαρχικό έλεγχο σε περίπτωση μη τήρησης των σχετικών διατάξεων ισχύουν οι διατάξεις του ν. 3852/2010 (Α΄ 87). Η γραμματειακή υποστήριξη των επιτροπών αυτών παρέχεται από τις οικείες Περιφερειακές Ενότητες, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2251/1994.».

Άρθρο 119
Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 2843/2000 (Α΄ 219)

Η παρ. 10 του άρθρου 28 του ν. 2843/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Οι ανάγκες της εταιρείας σε προσωπικό μπορούν να καλύπτονται και με απόσπαση υπαλλήλων μόνιμων ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που υπηρετούν στο δημόσιο τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 (Α΄ 65). Η απόσπαση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων. Η διάρκεια της απόσπασης ορίζεται μέχρι δύο (2) έτη και μπορεί να παραταθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών του προηγούμενου εδαφίου μία φορά και για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) έτη κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης. Οι αποδοχές των αποσπασμένων κατά τα ανωτέρω υπαλλήλων καθορίζονται στο ύψος των πάσης φύσεως αποδοχών που ελάμβαναν από το φορέα προέλευσής τους και βαρύνουν την εταιρεία και ο χρόνος υπηρεσίας τους στην εταιρεία θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική τους θέση για οποιαδήποτε υπηρεσιακή συνέπεια. Οι υπάλληλοι αποσπώνται στην εταιρεία με το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο το οποίο κατέχουν.».

Άρθρο 120
Τροποποίηση του ν. 4412/2016 (Α΄ 147)

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 72 του ν. 4412/2016 μετά τη λέξη «πιστωτικά» προστίθενται οι λέξεις «ή χρηματοδοτικά».

2. Η περίπτωση γ΄ της παρ. 5 του άρθρου 200 του ν. 4412/2016 καταργείται.

3. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 302 του ν. 4412/2016 μετά τη λέξη «πιστωτικά» προστίθενται οι λέξεις «ή χρηματοδοτικά».

Άρθρο 121
Τροποποίηση του ν. 4497/2017 (Α΄ 171)

1. Το άρθρο 18 του ν. 4497/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αρμόδια αρχή έκδοσης και θεώρησης των αδειών επαγγελματιών πωλητών είναι ο δήμος μόνιμης κατοικίας του αδειούχου. Για τις επαγγελματικές άδειες πωλητών

λαϊκών αγορών που έχουν εκδοθεί από τους πρώην Οργανισμούς Λαϊκών Αγορών Αττικής και Θεσσαλονίκης, αρμόδιες αρχές θεώρησης ορίζονται η Περιφέρεια Αττικής και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αντίστοιχα. Ειδικά, για τις νέες άδειες που εκδίδονται για τη στελέχωση των λαϊκών αγορών της Περιφέρειας Αττικής και της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης, αρμόδιες είναι οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντίστοιχα. Για την έκδοση και τη θεώρηση της άδειας ο επαγγελματίας καταθέτει υπέρ της αρμόδιας αρχής παράβολο».

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 59 του ν. 4497/2017, στη φράση «νέων αδειών υπαιθρίου εμπορίου» μετά τη λέξη «νέων» προστίθεται η λέξη «επαγγελματικών».

3. Η παρ. 10 του άρθρου 100 του ν. 4497/2017 αντικαθίσταται από τις 13 Νοεμβρίου 2017, ως εξής:

«10. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου τίθενται σε ισχύ από την έκδοση των αποφάσεων της παρ. 5, οπότε και καταργείται το άρθρο 40 του ν. 4155/2013 (Α΄ 120). Υποθέσεις που κατά την ημερομηνία κατάργησης του άρθρου 40 του ν. 4155/2013 εκκρεμούν στο ΣΥΚΑΠ μεταφέρονται στο ΣΥΚΕΑΑΠ.».

Άρθρο 122
Τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 3894/2010 (Α΄ 204)

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3894/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.), στην οποία μετέχουν ως Πρόεδρος ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης ή ο νόμιμος αναπληρωτής του και ως μέλη οι Υπουργοί Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο Υπουργός Επικρατείας με αρμοδιότητα να συνδράμει τον Πρωθυπουργό για το συντονισμό, παρακολούθηση και έλεγχο της κυβερνητικής πολιτικής που αφορά την προώθηση, επιτάχυνση και υλοποίηση επενδύσεων, ο Υφυπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης με αρμοδιότητα σε θέματα στρατηγικών και ιδιωτικών επενδύσεων, καθώς και οι αρμόδιοι κατά περίπτωση Υπουργοί, οι οποίοι διατηρούν δικαίωμα ψήφου και εισηγούνται προς τον Πρόεδρο της Δ.Ε.Σ.Ε. επί των θεμάτων αρμοδιότητάς τους, ή οι νόμιμοι αναπληρωτές τους. Σε περίπτωση ισοψηφίας κατισχύει η ψήφος του Προέδρου της Δ.Ε.Σ.Ε.»

Άρθρο 123
Ρύθμιση θεμάτων Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1733/1987 (Α΄ 171) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας» (Ο.Β.Ι.) που εδρεύει στην Αθήνα και εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης.».

2. Στο άρθρο 7 του ν. 1733/1987 προστίθενται παράγραφοι 10α και 10β ως εξής:

«10α. Δικαίωμα παράστασης ή κατάθεσης εγγράφων ενώπιον του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.) έχει όποιος αντλεί δικαίωμα από αίτηση ευρεσιτεχνίας, αίτηση Πιστοποιητικού Υποδείγματος Χρησιμότητας (Π.Υ.Χ) ή ο πληρεξούσιος δικηγόρος του ή ο εξουσιοδοτημένος για το σκοπό αυτό πιστοποιημένος σύμβουλος ευρεσιτεχνίας.

10β. Ο Ο.Β.Ι. δύναται να καταρτίζει προγραμματικές συμφωνίες με διεθνείς οργανισμούς, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ελλάδας, με την επιφύλαξη του άρθρου 48 του ν. 4485/2017 (Α΄ 114), και του εξωτερικού ή άλλους φορείς με αντικείμενο την κατάρτιση και εκπαίδευση των συμβούλων ευρεσιτεχνίας.».

3. Μετά το άρθρο 7 του ν. 1733/1987 προστίθεται άρθρο 7Α ως εξής:

«Άρθρο 7Α

1. Από 2.5.2018 η κατάθεση στον Ο.Β.Ι. των αιτήσεων για χορήγηση κάθε είδους τίτλων και πιστοποιητικών βιομηχανικής ιδιοκτησίας, κατ΄ εφαρμογή των διατάξεων για τη βιομηχανική ιδιοκτησία γίνεται αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο. Τα σχετικά τέλη καταβάλλονται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικών πληρωμών. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Β.Ι., που δημοσιεύεται στην επίσημη ιστοσελίδα του, καθορίζονται οι διαδικασίες, οι τεχνικές προδιαγραφές και κάθε άλλο σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου θέμα.

2. Η κατάθεση με ηλεκτρονική αλληλογραφία δεν επιτρέπεται στις περιπτώσεις των εφευρέσεων του ν. 4325/1963 (Α΄ 156).

3. Μέχρι την έναρξη εφαρμογής της παρ. 1, η κατάθεση στον Ο.Β.Ι. των αιτήσεων για χορήγηση κάθε είδους τίτλων και πιστοποιητικών βιομηχανικής ιδιοκτησίας δύναται να γίνει με αυτοπρόσωπη παρουσία του νόμιμου καταθέτη ή με συστημένη επιστολή ή με τη χρήση τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου. Τα σχετικά τέλη καταβάλλονται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικών πληρωμών.».

4. Η παρ. 1 του άρθρου 19 του π.δ. 77/1988 (Α΄33) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κατ’ εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος δικαίωμα παράστασης ή κατάθεσης εγγράφων ενώπιον του Ο.Β.Ι., έχει μόνο όποιος αντλεί δικαιώματα από ευρωπαϊκή αίτηση ή ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή ο πληρεξούσιος δικηγόρος του ή ο εξουσιοδοτημένος για το σκοπό αυτό πιστοποιημένος σύμβουλος ευρεσιτεχνίας.».

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται το άρθρο 79 του ν. 4144/2013 (Α΄ 88), η παρ. 1 του άρθρου 3 της ΥΑ 159/1987 (Β΄ 778) και κάθε άλλη αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη.

Άρθρο 124

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος και ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις πιστοποίησης των συμβούλων ευρεσιτεχνίας, ο φορέας κατάρτισης, το περιεχόμενο των σχετικών προγραμμάτων βασικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και μετεκπαίδευσης, η διάρκειά τους, η δια-

δικασία πιστοποίησης και έκδοσης των σχετικών διοικητικών πράξεων και κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια.

Άρθρο 125
Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος των άρθρων 100 έως 111 (Κεφάλαιο Α΄ του παρόντος Τμήματος) καταργείται η υπ΄ αριθμ. Ζ1-629/2005 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 720) και η παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4242/2014 (Α΄ 50), που αντικατέστησε την περίπτωση α΄ της παρ. 14 του άρθρου 4 του ν. 2251/1994.

2. Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 36, 37 και 38 (Κεφάλαιο Η΄) του ν. 4264/2014 (Α΄ 118), η υπ΄ αριθμ. Κ1-3508/2011 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 3009) και η υπ΄ αριθμ. Κ1-1480/2014 υπουργική απόφαση (Β΄ 2330).

Άρθρο 126
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του και εκτός από τα άρθρα 100 έως 109 και το άρθρο 111, η ισχύς των οποίων αρχίζει δύο (2) μήνες μετά την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 127
Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Με το παρόν θεσπίζεται το γενικό πλαίσιο και οι γενικές αρχές για την άσκηση εποπτείας και τη διαδικασία ελέγχου των οικονομικών δραστηριοτήτων και των προϊόντων.

2. Με τις διατάξεις του παρόντος καθορίζονται:

α) Οι κοινές αρχές και το πλαίσιο για την άσκηση εποπτείας στις οικονομικές δραστηριότητες και στα προϊόντα.

β) Οι γενικοί κανόνες και οι διαδικασίες που ισχύουν για την άσκηση εποπτείας.

γ) Η μεθοδολογία και τα εργαλεία άσκησης της εποπτείας.

δ) Οι αρμοδιότητες και υποχρεώσεις των εποπτευουσών αρχών και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των ελεγχόμενων οικονομικών φορέων.

ε) Τα μέτρα και οι κυρώσεις στο πλαίσιο της άσκησης εποπτείας.

στ) Άλλα ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος άσκησης εποπτείας.

3. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες και προϊόντα, καθώς και σε ό,τι αφορά την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων. Από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος εξαιρούνται οι φορολογικές, οι τραπεζικές, οι χρηματιστηριακές δραστηριότητες, η ασφάλεια της πολιτικής αεροπορίας και η τήρηση της εργατικής νομοθεσίας.

4. Η εποπτεία ασκείται στα εξής πεδία:

α) Ασφάλεια και συμμόρφωση προϊόντων

β) Ασφάλεια τροφίμου

γ) Προστασία καταναλωτή και σύννομη (ή προσήκουσα) παροχή υπηρεσιών

δ) Ασφάλεια υποδομών και κατασκευών

ε) Δημόσια υγεία

στ) Ασφάλεια και υγεία εργαζομένων

ζ) Προστασία του περιβάλλοντος

η) Προστασία δημοσίων εσόδων.

Άρθρο 128
Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Οικονομική δραστηριότητα: η δραστηριότητα που ασκείται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα με σκοπό τον προσπορισμό εισοδήματος και κέρδους στο πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς, όπως ενδεικτικά η παραγωγή και διακίνηση αγαθών, η παροχή υπηρεσιών, η διεξαγωγή εμπορίου και η εκτέλεση έργων.

2. Τομέας δραστηριότητας: το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων που προσδιορίζονται με τετραψήφιο Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ).

3. Οικονομικός φορέας: φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο ασκεί οικονομική δραστηριότητα στην Ελληνική Επικράτεια.

4. Προϊόν: αντικείμενο που διατίθεται στην αγορά για διανομή, κατανάλωση ή χρήση στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας.

5. Εγκατάσταση: ο χώρος όπου ασκείται οικονομική δραστηριότητα που φέρει έναν ή περισσότερους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) και η οποία μπορεί να ταξινομηθεί ως προς τον κίνδυνο για τη δημόσια υγεία και ασφάλεια, το περιβάλλον ή άλλες πτυχές του δημόσιου συμφέροντος. Στην έννοια της εγκατάστασης για τους σκοπούς του παρόντος νοείται και το κινητό μέσο, στο οποίο ή μέσω του οποίου ασκείται οικονομική δραστηριότητα.

6. Εποπτεία: Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται από δημόσια αρχή προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί φορείς, οι εγκαταστάσεις και τα προϊόντα συμμορφώνονται με την κείμενη νομοθεσία και δεν θέτουν σε κίνδυνο την υγεία, την ασφάλεια, το περιβάλλον ή άλλες πτυχές προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Στην εποπτεία συμπεριλαμβάνονται ο σχεδιασμός, προγραμματισμός και η διενέργεια ελέγχων, η παροχή κατευθυντήριων οδηγιών και πληροφόρησης, τα μέτρα που λαμβάνονται για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης και την άμεση προστασία του δημοσίου συμφέροντος, καθώς και οι κυρώσεις που επιβάλλονται στην περίπτωση παραβίασης της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας.

7. Εποπτεύουσα αρχή: η δημόσια αρχή που έχει αρμοδιότητα άσκησης εποπτείας στους οικονομικούς φορείς και τα προϊόντα. Καθήκοντα εποπτεύουσας αρχής μπορεί να ασκεί η Αρχή Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού και η Αρχή Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης Ελέγχου του άρθρου 130.

www.ethe.gr

8. Πεδίο εποπτείας: Μια συγκεκριμένη πτυχή του δημοσίου συμφέροντος, για την προστασία της οποίας απαιτείται εποπτεία ως προς την τήρηση της ενωσιακής και της εθνικής νομοθεσίας.

9. Έλεγχος: Κάθε ενέργεια που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της εποπτείας για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης μιας οικονομικής δραστηριότητας και περιλαμβάνει την εξέταση ή αξιολόγηση της συμμόρφωσης των προϊόντων, υπηρεσιών ή εργασιών με την κείμενη νομοθεσία.

10. Ελεγκτής: α) ο δημόσιος υπάλληλος της εποπτεύουσας αρχής με αρμοδιότητα την άσκηση εποπτείας, β) το φυσικό πρόσωπο που έχει εγγραφεί σε μητρώο της εποπτεύουσας αρχής, στο οποίο ανατίθεται η άσκηση εποπτείας.

11. Εντολή διενέργειας ελέγχου: έγγραφο που περιγράφει το περιεχόμενο του ελέγχου που πρέπει να πραγματοποιηθεί σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα από τον ελεγκτή στον οποίο έχει ανατεθεί.

12. Φύλλο ελέγχου: φύλλο αξιολόγησης της συμμόρφωσης που περιέχει κατ΄ ελάχιστο τις κύριες απαιτήσεις ή τις κατηγορίες απαιτήσεων που υποχρεούνται να τηρούν οι φορείς οικονομικών δραστηριοτήτων σχετικά με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους.

13. Έκθεση ελέγχου: η αναφορά ή κάθε έγγραφο που συντάσσεται σε συνέχεια του ελέγχου και καταγράφει τα αποτελέσματά του. Τα αποτελέσματα του ελέγχου μπορούν να ενσωματώνονται στο φύλλο ελέγχου και να εκδίδεται ενιαίο έγγραφο.

14. Αρχείο ελέγχου: βάση δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης και ελέγχων όπου καταχωρούνται οι εκθέσεις ελέγχων.

15. Κίνδυνος: η πιθανή βλάβη που δύναται να προκληθεί σε μια πτυχή του δημοσίου συμφέροντος, ως αποτέλεσμα οικονομικής δραστηριότητας ή της προοριζόμενης χρήσης των προϊόντων. Ο κίνδυνος προσδιορίζεται ιδίως από το μέγεθος της πιθανότητας επέλευσης της βλάβης, τη σοβαρότητα και το μέγεθος αυτής, καθώς και από τη συχνότητα επανάληψης της μη συμμορφούμενης συμπεριφοράς του οικονομικού φορέα.

16. Αξιολόγηση κινδύνου: η διαδικασία αναγνώρισης, ανάλυσης και εκτίμησης της επικινδυνότητας των οικονομικών δραστηριοτήτων και των προϊόντων, που αποσκοπεί στην οργάνωση και την άσκηση των κατάλληλων ενεργειών ελέγχου και εποπτείας.

17. Κριτήρια κατάταξης σε κατηγορία κινδύνου: τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά οικονομικών δραστηριοτήτων και προϊόντων που χρησιμοποιούνται ως κριτήρια για την κατάταξη των οικονομικών φορέων σε κατηγορίες κινδύνου.

18. Συλλογή και αξιολόγηση δεδομένων εποπτείας: η οργανωμένη επαλήθευση ή μελέτη ορισμένου τύπου κινδύνου που αποσκοπεί στη συλλογή δεδομένων για την αναγνώριση υφιστάμενων ή δυνητικών προβλημάτων σε διαφορετικές οικονομικές δραστηριότητες και, όταν καθίσταται αναγκαίο, στη προετοιμασία στρατηγικής με στόχο τη πρόληψη, μείωση ή εξάλειψη συγκεκριμένου επαπειλούμενου κινδύνου και τη στατιστική αξιοποίηση αυτών.

19. Κατευθυντήριες οδηγίες για τη συμμόρφωση: η επίσημη πληροφορία της εποπτεύουσας αρχής ή των ελεγκτών που δίδεται σε συγκεκριμένη περίπτωση προς τον οικονομικό φορέα καθώς και οι επεξηγήσεις που παρέχει η εποπτεύουσα αρχή ή οι ελεγκτές για την ορθή εφαρμογή και συμμόρφωση με τις κείμενες διατάξεις είτε παρέχονται σε συνέχεια του ελέγχου που διενεργήθηκε είτε παρέχονται σε ανεξάρτητο χρόνο.

20. Πληροφόρηση: η επικοινωνία και ανακοίνωση των δεδομένων που παρέχονται από την εποπτεύουσα αρχή προς τους οικονομικούς φορείς και το ευρύ κοινό.

Άρθρο 129
Γενικές αρχές για την άσκηση της εποπτείας

1. Ο έλεγχος πρέπει να είναι αναλογικός, αποτρεπτικός και αποτελεσματικός.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος, η άσκηση της εποπτείας διέπεται από τις εξής αρχές:

α. Υποστήριξη της συμμόρφωσης από την εποπτεύουσα αρχή: Οι εποπτεύουσες αρχές και υπάλληλοι παρέχουν στους οικονομικούς φορείς τις κατευθυντήριες γραμμές, τις οδηγίες και την πληροφόρηση που απαιτείται για να πραγματωθεί η συμμόρφωση, πριν από την επιβολή των οποιωνδήποτε μέτρων και κυρώσεων.

Εξαιρούνται οι περιπτώσεις όπου η άμεση επιβολή μέτρων και κυρώσεων είναι αναγκαία για επιτακτικούς λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος.

β. Επιλογή ενεργειών για τη μείωση ή αποτροπή του κινδύνου: Οι εποπτεύουσες αρχές και υπάλληλοι τους πρέπει να επιλέγουν την πλέον αναλογική και πρόσφορη ενέργεια, προκειμένου να μειωθεί ή να αποτραπεί ο κίνδυνος.

γ. Γνωστοποίηση των υποχρεώσεων του εποπτευόμενου: Οι εποπτεύουσες αρχές δημοσιοποιούν τις απαιτήσεις συμμόρφωσης που απαιτούνται από την κείμενη νομοθεσία με τρόπο σαφή και κατανοητό παρέχοντας τις απαιτούμενες διευκρινίσεις όπου απαιτείται.

δ. Αποδοτικότητα: Οι εποπτεύουσες αρχές διασφαλίζουν την χρηστή διαχείριση των διαθέσιμων πόρων και την επιλογή ενεργειών που συνεπάγονται το λιγότερο δυνατό κόστος για τις αρχές και τους εποπτευόμενους.

ε. Αρωγή και επικουρία μεταξύ των εποπτευουσών αρχών: Οι εποπτεύουσες αρχές όλων των πεδίων εποπτείας συνεργάζονται μεταξύ τους και ανταλλάσσουν πληροφορίες για την υποβοήθηση του έργου τους και για την μείωση του χρόνου και διοικητικού βάρους προς τους εποπτευόμενους.

στ. Θέσπιση κανόνων δεοντολογίας: Οι εποπτεύουσες αρχές εκδίδουν Κώδικες Δεοντολογίας σύμφωνα με τους οποίους διενεργούνται οι δράσεις τους.

ζ. Αναλογική επιβολή μέτρων και κυρώσεων: Οι εποπτεύουσες αρχές και οι υπάλληλοι επιβάλουν μέτρα και κυρώσεις με σκοπό την επίτευξη στα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία επίπεδα συμμόρφωσης και προστασίας του δημοσίου συμφέροντος σε σχέση με την αξιολόγηση του κινδύνου και με τη μικρότερη δυνατή βλάβη στην οικονομική δραστηριότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις στην άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας και ιδίως τα λειτουργικά κόστη, τη βιωσιμότητα, την ανάπτυξη και την απασχόληση.

η. Μη επικάλυψη αρμοδιοτήτων εποπτείας: Οι εποπτεύουσες αρχές συντονίζουν τις δράσεις τους με σκοπό την αποφυγή των αλληλοεπικαλύψεων και τη μη επιβολή μέτρων ή ελέγχων για το ίδιο ζήτημα από περισσότερες από μία κάθε φορά αρχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 130
Εποπτεύουσες αρχές

1. Οι εποπτεύουσες αρχές διακρίνονται σε Αρχές Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού και σε Αρχές Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης.

2. Ως Αρχή Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού ορίζεται η εποπτεύουσα αρχή που είναι αρμόδια για το σύνολο ενός πεδίου εποπτείας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η Αρχή Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού είναι αρμόδια για τον συντονισμό και την οργάνωση των θεμάτων που αφορούν πρωτίστως σε οριζόντια ζητήματα υλοποίησης του παρόντος νόμου, όπως: ενέργειες εποπτείας και υποστήριξη συμμόρφωσης, κατανομή προϋπολογισμού και προσωπικού, μεθοδολογία σχεδιασμού ενεργειών εποπτείας, αξιολόγηση και κατάταξη κινδύνου, σχεδιασμός συστήματος διαχείρισης καταγγελιών, κατάρτιση φύλλων ελέγχου. Εάν δικαιολογείται από τη φύση του πεδίου εποπτείας, μπορεί να ορίζονται περισσότερες από μία αρχές με τις αρμοδιότητες της Αρχής Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού εφόσον εξειδικεύονται ρητά τα υποπεδία αρμοδιότητάς τους. Ως Αρχή Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού μπορεί να ορίζεται και το εκάστοτε υπουργείο ή φορέας που συνιστά εποπτεύουσα αρχή κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση κδ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 132.

3. Ως Αρχή Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης ορίζεται η αρχή στην οποία η Αρχή Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού αναθέτει τον έλεγχο συγκεκριμένου τομέα οικονομικών δραστηριοτήτων ή υποκατηγορίας αυτού για συγκεκριμένο πεδίο εποπτείας σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία. Η Αρχή Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης συνεργάζεται με την Αρχή Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού για την απρόσκοπτη υποστήριξη και εφαρμογή του συνόλου των ενεργειών εποπτείας ανά πεδίο εποπτείας.

4. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης ορίζεται για κάθε ένα από τα πεδία εποπτείας της παραγράφου 4 του άρθρου 127 η Αρχή ή οι Αρχές Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού καθώς και η Αρχή ή οι Αρχές Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης. Με το ίδιο διάταγμα καθορίζεται το πεδίο εποπτείας κάθε εποπτεύουσας αρχής, το αντικείμενο εποπτείας και το σύνολο των ενεργειών εποπτείας επί των οποίων οι αρχές αυτές έχουν αρμοδιότητα για την εφαρμογή του παρόντος νόμου. Τα ως άνω μπορούν να ορίζονται σε ένα ή σε επιμέρους Προεδρικά Διατάγματα για κάθε ένα πεδίο εποπτείας.

Άρθρο 131
Γενικές λειτουργίες εποπτευουσών αρχών

1. Οι εποπτεύουσες αρχές εκτελούν τις εξής γενικές λειτουργίες:.

α) Προωθούν και ελέγχουν τη συμμόρφωση με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

β) Ενημερώνουν το κοινό για τους πιθανούς κινδύνους.

γ) Καταρτίζουν πρόγραμμα ελέγχων με σκοπό την επίτευξη των στόχων για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο και μεριμνούν για την έγκρισή του. Το πρόγραμμα ελέγχων περιλαμβάνει κατ΄ ελάχιστο τον αριθμό των προγραμματισμένων ελέγχων, τις προτεραιότητες της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου και τα κριτήρια κινδύνου που λαμβάνονται υπόψη.

δ) Καταρτίζουν τα φύλλα ελέγχου και τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη συμμόρφωση.

ε) Αναλύουν τα αποτελέσματα μεμονωμένων ελέγχων, καθώς και όλων των ελέγχων που πραγματοποιούνται ετησίως και δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα της σχετικής ανάλυσης.

στ) Διεξάγουν αξιολόγηση κινδύνου, αναπτύσσουν κριτήρια κατάταξης σε κατηγορία κινδύνου και μεριμνούν για την έγκρισή τους.

ζ) Καταρτίζουν Μοντέλο Ενεργειών Συμμόρφωσης (ΜΕΣ).

η) Διοργανώνουν και παρέχουν κατάλληλη εκπαίδευση στους ελεγκτές.

θ) Διεξάγουν έρευνες και μελέτες για την αξιολόγηση νέων κινδύνων ή αλλαγών σε υφιστάμενους κινδύνους.

ι) Συνεργάζονται με άλλες εποπτεύουσες αρχές και φορείς της Διοίκησης για τους σκοπούς της δράσης τους.

ια) Συλλέγουν και ενημερώνουν τα δεδομένα ελέγχου των οικονομικών φορέων και εγκαταστάσεων και τις πληροφορίες σχετικά με τον κίνδυνο αυτών για τους σκοπούς της ανταλλαγής πληροφοριών και της αξιολόγησης κινδύνου.

ιβ) Προτείνουν τροποποιήσεις της νομοθεσίας που αφορά στις απαιτήσεις συμμόρφωσης.

ιγ) Συντάσσουν αναφορά για τη δράση και λειτουργία τους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο.

ιδ) Υποστηρίζουν τη συμμόρφωση, μέσω παροχής κατευθυντήριων οδηγιών και πληροφόρησης των οικονομικών φορέων και κάθε ενδιαφερόμενου.

ιε) Ορίζουν τους ελεγκτές που ασκούν την εποπτεία των φορέων οικονομικών δραστηριοτήτων και των προϊόντων.

2. Οι λειτουργίες της παραγράφου 1 εκτελούνται με στόχο τη μείωση του κινδύνου που μπορεί να προκαλείται προς για την ανθρώπινη υγεία, την ασφάλεια, το περιβάλλον και για οποιαδήποτε άλλη πτυχή του δημοσίου συμφέροντος. Οι λειτουργίες εκτελούνται με τρόπο που προάγει τη σχέση εμπιστοσύνης με τους οικονομικούς φορείς και βασίζονται στην ορθή επικοινωνία μεταξύ τους.

Άρθρο 132
Υπηρεσίες επιφορτισμένες με την εποπτεία

1. Εποπτεύουσες αρχές, για τον έλεγχο των οικονομικών δραστηριοτήτων και τομέων που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος είναι οι εξής:

α) Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

β) Ο Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων.

γ) Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

δ) Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή και Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

ε) Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

στ) Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας.

ζ) Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας.

η) Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης.

θ) Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

ι) Το Σώμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων.

ια) Το Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδος.

ιβ) Η Ελληνική Αστυνομία.

ιγ) Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

ιδ) Οι αρμόδιες Υπηρεσίες των κατά τόπο Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων.

ιε) Οι αρμόδιες υπηρεσίες των κατά τόπο Δήμων.

ιστ) Οι Υπηρεσίες του Λιμενικού Σώματος, στη ζώνη δικαιοδοσίας τους.

ιζ) Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού

ιη) Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού (ΠΥΤ).

κα) Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

κβ) Η Ειδική Γραμματεία Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος.

κγ) Το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας (ΣΕΥΠ).

κδ) Το Υπουργείο ή άλλος φορέας που εποπτεύει τις παραπάνω αρχές.

κε) κάθε άλλη αρχή που ασκεί εποπτεία κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Νέες υπηρεσίες, αρχές ή φορείς που αποκτούν αρμοδιότητες εποπτείας ή νέες αρμοδιότητες εποπτείας που κατανέμονται και καθορίζονται σε υφιστάμενες υπηρεσίες, αρχές ή φορείς μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου προστίθενται στην παράγραφο 1 με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού εντός 30 ημερών από την ανάληψη της αρμοδιότητας.

3. Η Διεύθυνση Συντονισμού και Παρακολούθησης του κανονιστικού πλαισίου για το επιχειρηματικό περιβάλλον του άρθρου 133 συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Διοικητή της ΑΑΔΕ μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών, δεδομένων και στατιστικών στοιχείων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την συνεργασία αυτή.

Άρθρο 133
Διεύθυνση Συντονισμού και Παρακολούθησης του κανονιστικού πλαισίου για το επιχειρηματικό περιβάλλον

1. Στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης συστήνεται Διεύθυνση Συντονισμού και Παρακολούθησης του κανονιστικού πλαισίου για το επιχειρηματικό περιβάλλον.

Επιχειρησιακός στόχος της Διεύθυνσης είναι:

α. Η παρακολούθηση και ο συντονισμός των μεταρρυθμιστικών ενεργειών για την απλοποίηση της αδειοδότησης και την αναμόρφωση της άσκησης εποπτείας στις οικονομικές δραστηριότητες και την αγορά προϊόντων, καθώς και η αξιολόγηση της εφαρμογής των ενεργειών αυτών, προκειμένου να υποστηρίζεται και να ενισχύεται η συμμόρφωση των επιχειρήσεων, να εμπεδώνονται σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και να επιτυγχάνεται η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

β. Ο σχεδιασμός, η οργάνωση, η υποστήριξη και η παρακολούθηση της λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) του άρθρου 14 του ν. 4442/2016, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.

2. Η Διεύθυνση υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Εφαρμογής Κανονισμών, Υποδομών και Ελέγχου και αποτελείται από τα ακόλουθα τμήματα:

α. Τμήμα Απλοποίησης Αδειοδότησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων

β. Τμήμα Συντονισμού Εποπτείας Οικονομικών Δραστηριοτήτων και Προϊόντων

γ. Τμήμα Υποστήριξης Λειτουργίας Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ- ΑΔΕ).

3. Η Διεύθυνση έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, οι οποίες κατανέμονται μεταξύ των τμημάτων της ως εξής:

α. Τμήμα Απλοποίησης Αδειοδότησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων:

αα. Παρακολουθεί και συντονίζει τις ενέργειες για τη διασφάλιση της οριζόντιας εφαρμογής των θεσμικών παρεμβάσεων, καθώς και της συνοχής της μεταρρύθμισης σχετικά με την απλοποίηση της αδειοδότησης των οικονομικών φορέων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Γενικό Μέρος του ν. 4442/2016.

ββ. Διαμορφώνει, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, τη στρατηγική προσέγγιση των μεταρρυθμίσεων σε σχέση με θέματα απλούστευσης της αδειοδότησης των οικονομικών φορέων.

γγ. Υποστηρίζει την Ομάδα Διαχείρισης Έργου του άρθρου 16 του ν. 4442/2016.

δδ. Σχεδιάζει και προωθεί, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, νομοθετικές και άλλες πρωτοβουλίες για την περαιτέρω απλοποίηση και βελτίωση των διαδικασιών αδειοδότησης των οικονομικών δραστηριοτήτων.

εε. Συνεργάζεται με αδειοδοτούσες αρχές και φορείς εκπροσώπησης των επιχειρήσεων - κοινωνικούς εταίρους για τη διαμόρφωση πολιτικών βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

στστ. Παρέχει διευκρινίσεις και οδηγίες προς τις αρμόδιες αρχές, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης νομοθετικής ερμηνείας και εφαρμογής των μεταρρυθμιστικών ενεργειών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Γενικό Μέρος του ν. 4442/2016.

ζζ. Αναλύει και αξιολογεί τις επιπτώσεις της εφαρμογής των μεταρρυθμιστικών ενεργειών και λειτουργεί ως αποθετήριο τεχνογνωσίας και εμπειρίας, όσον αφορά την αδειοδότηση οικονομικών δραστηριοτήτων.

ηη. Συνεργάζεται με τα Τμήματα Β΄ και Γ΄ της Διεύθυνσης με σκοπό την ανατροφοδότηση, ανταλλαγή και επεξεργασία δεδομένων που δύνανται να χρησιμοποιηθούν για βελτιωτικές προτάσεις επί του θεσμικού πλαισίου.

θθ. Συμβάλλει στη διάχυση των μεταρρυθμιστικών ιδεών, την εκπαίδευση του προσωπικού των αρμόδιων αρχών και προωθεί και διαδίδει τις καλές πρακτικές, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την απλοποίηση της αδειοδότησης.

β. Τμήμα Συντονισμού Εποπτείας Οικονομικών Δραστηριοτήτων και Προϊόντων:

αα. Παρακολουθεί και συντονίζει, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, τις ενέργειες για τη διασφάλιση της οριζόντιας εφαρμογής των θεσμικών παρεμβάσεων, καθώς και της συνοχής της μεταρρύθμισης σχετικά με την εποπτεία των οικονομικών δραστηριοτήτων και της αγοράς προϊόντων, σε συνεργασία με τις Αρχές Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού και τις Αρχές Εφαρμογής Εποπτείας και Διαχείρισης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 130.

ββ. Υποστηρίζει τις ανωτέρω αρχές για την έκδοση της δευτερογενούς νομοθεσίας και την αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων προσεγγίσεων και εργαλείων του παρόντος νόμου.

γγ. Διαμορφώνει σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και τις εποπτεύουσες αρχές τη στρατηγική προσέγγιση των μεταρρυθμίσεων σε σχέση με θέματα εποπτείας των οικονομικών δραστηριοτήτων και της αγοράς προϊόντων.

δδ. Υποστηρίζει την Ομάδα Διαχείρισης Έργου του άρθρου 134.

εε. Παρέχει διευκρινίσεις και οδηγίες προς τις αρμόδιες αρχές για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης νομοθετικής ερμηνείας και εφαρμογής της μεθοδολογίας και των εργαλείων εποπτείας του παρόντος.

στστ. Αναλύει και αξιολογεί τις επιπτώσεις της εφαρμογής των μεταρρυθμιστικών ενεργειών και λειτουργεί ως αποθετήριο τεχνογνωσίας και εμπειρίας όσον αφορά την εποπτεία των οικονομικών δραστηριοτήτων και της αγοράς προϊόντων.

ζζ. Συνεργάζεται με τα τμήματα Α΄ και Γ΄ της Διεύθυνσης με σκοπό την ανατροφοδότηση, ανταλλαγή και επεξεργασία δεδομένων που δύνανται να χρησιμοποιηθούν για βελτιωτικές προτάσεις επί του θεσμικού πλαισίου.

ηη. Συμβάλλει στη διάχυση των μεταρρυθμιστικών ιδεών, την εκπαίδευση του προσωπικού των αρμόδιων αρχών και προωθεί και διαδίδει τις καλές πρακτικές, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την αναμόρφωσης της άσκησης εποπτείας στις οικονομικές δραστηριότητες και την αγορά προϊόντων.

γ. Τμήμα Υποστήριξης Λειτουργίας Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ- ΑΔΕ):

αα. Προσδιορίζει τις προδιαγραφές λειτουργίας του ΟΠΣ-ΑΔΕ του άρθρου 14 του ν. 4442/2016, με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου αδειοδότησης και εποπτείας οικονομικών δραστηριοτήτων και αγοράς προϊόντων. Στο πλαίσιο αυτό το τμήμα συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές αδειόδοτησης και εποπτείας, καθώς και με τη Γενική Δ/νση Ψηφιακής Πολιτικής και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

ββ. Μεριμνά για τη διαχείριση του συστήματος, τη διασφάλιση της παραγωγικής του λειτουργίας και των βελτιώσεών του.

γγ. Διασφαλίζει, μέσω του περιεχομένου του ΟΠΣ-ΑΔΕ, τη διαθεσιμότητα επικαιροποιημένων δεδομένων, στατιστικών στοιχείων, αναφορών, κατευθύνσεων για την εφαρμογή της μεθοδολογίας εποπτείας, σχετικών υποδειγμάτων των χρησιμοποιούμενων εργαλείων και εν γένει πληροφόρησης για την απλοποίηση της αδειοδότησης και την εποπτεία των οικονομικών δραστηριοτήτων και της αγοράς προϊόντων.

δδ. Επεξεργάζεται τα δεδομένα του ΟΠΣ-ΑΔΕ με στόχο την υποστήριξη της παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής των ενεργειών αρμοδιότητας των τμημάτων Α΄ και Β΄ της ίδιας Δ/νσης και γενικότερα με σκοπό τη διατύπωση βελτιωτικών προτάσεων επί του θεσμικού πλαισίου.

εε. Υποστηρίζει τις αρμόδιες αρχές εφαρμογής και τις ελεγχόμενες επιχειρήσεις -μέσω λειτουργίας help desk ή άλλων εργαλείων και λειτουργιών- σχετικά με την αναζήτηση πληροφοριών και οδηγιών για τη χρήση του ΟΠΣ-ΑΔΕ.

4. Για την επαρκή στελέχωση των τμημάτων της Διεύθυνσης προβλέπεται η αύξηση των οργανικών θέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης κατά 22 με τις κάτωθι ειδικότητες:

ΠΕ Μηχανικών (6)
ΠΕ Περιβάλλοντος (4)
ΠΕ Γεωτεχνικών (1)
ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού (6)
ΠΕ Πληροφορικής (2)
ΤΕ Πληροφορικής (1)
ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων (2)

Οι ως άνω θέσεις προσωπικού μπορούν να καλύπτονται και με αποσπάσεις ή μετατάξεις μονίμων υπαλλήλων ή υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, κατόπιν δημοσίευσης σχετικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία μπορεί να καθορίζονται πρόσθετα προσόντα διορισμού κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα.

Άρθρο 134
Σύσταση Ομάδας Διαχείρισης Έργου για την εποπτεία (Ο.Δ.Ε.).

1. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου συνιστάται Ομάδα Διαχείρισης Έργου (Ο.Δ.Ε) για την εποπτεία των

οικονομικών δραστηριοτήτων και της αγοράς προϊόντων, στην οποία μετέχουν:

α) Ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας, ως Πρόεδρος

β) Εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Πρωθυπουργού

γ) Εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης

δ) Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ε) Ο Πρόεδρος του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων

στ) Ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή

ζ) Ο Γενικός Γραμματέας Υποδομών

η) Ο Γενικός Γραμματέας Μεταφορών

θ) Ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας

ι) Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης

ια) Ο Ειδικός Γραμματέας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ιβ) Ο Γενικός Γραμματέας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ιγ) Ο Γενικός Γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ιδ) Ο Γενικός Γραμματέας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ιε) Ο Ειδικός Γραμματέας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ιστ) Ο Ειδικός Γραμματέας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ιζ) Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών.

ιη) Ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Τάξης του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη/Εσωτερικών

ιθ) Ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας

κ) Ο Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος

κα) Ο Αρχηγός του Λιμενικού Σώματος

κβ) Ο Γενικός Γραμματέας Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης

κγ) Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού

κδ) Ο Ειδικός Γραμματέας του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος

2. α. Η Ο.Δ.Ε. για την εποπτεία προγραμματίζει, παρακολουθεί, συντονίζει και προωθεί τις απαραίτητες δράσεις για την εφαρμογή του παρόντος. Η ΟΔΕ αποτελεί γνωμοδοτικό, επιτελικό και συμβουλευτικό όργανο προς τους αρμόδιους υπουργούς για τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη συντονισμένη χάραξη της εθνικής πολιτικής για την εποπτεία των οικονομικών δραστηριοτήτων και της αγοράς προϊόντων ως προς το σύνολο των πεδίων εποπτείας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, την παρακολούθηση της ενιαίας εφαρμογής του καθώς και για κάθε θέμα σχετικό με την βελτίωσή του.

β. Η Ο.Δ.Ε. προσδιορίζει τους βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους για την εποπτεία, και τις απαραίτητες δράσεις για την υλοποίηση τους.

γ. Η Ο.Δ.Ε. είναι αρμόδια για την υποβολή προτάσεων σχετικών με τη χρηματοδότηση των ενεργειών εποπτείας, και συνεργάζεται προς τούτο με το Υπουργείο Οικονομικών.

Άρθρο 135
Κατανομή του προϋπολογισμού και του προσωπικού

Οι δαπάνες για την άσκηση της εποπτείας βαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Για το σκοπό αυτό οι εποπτεύουσες αρχές μεριμνούν για την κατανομή και την εγγραφή των σχετικών πιστώσεων.

2. Το ύψος του προϋπολογισμού και ο αριθμός θέσεων που κατανέμονται σε συγκεκριμένο ή συγκεκριμένα πεδία εποπτείας, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 127, βασίζεται σε ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα εποπτείας. Οι εκτιμώμενες δαπάνες εγγράφονται στον κρατικό προϋπολογισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΕΠΟΠΤΕΙΑ - ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Άρθρο 136
Ενέργειες που συνιστούν εποπτεία

Στις ενέργειες που συνιστούν εποπτεία περιλαμβάνονται:

α) Η αξιολόγηση του κινδύνου, για την κατάταξη των οικονομικών δραστηριοτήτων σε βαθμούς επικινδυνότητας και ο σχεδιασμός των ελέγχων.

β) Ο καθορισμός της συχνότητας, ο προγραμματισμός και η διενέργεια ελέγχων.

γ) Η διαχείριση των καταγγελιών.

δ) Η ενημέρωση, η πληροφόρηση, η παροχή κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών και η διενέργεια προληπτικών δράσεων, με στόχο την συμμόρφωση και τον περιορισμό ή τη μείωση των κινδύνων.

ε) Η έκδοση απόφασης για επιβολή μέτρων και κυρώσεων.

στ) Η αξιολόγηση των πληροφοριών και δεδομένων που συλλέγονται και αφορούν τις οικονομικές δραστηριότητες, τους οικονομικούς φορείς και τα προϊόντα, καθώς και η διενέργεια παρακολούθησης και μελετών, όπου απαιτείται, για την εκτίμηση νέων κινδύνων ή πιθανών αλλαγών σε υφιστάμενους κινδύνους.

ζ) Η αξιολόγηση από την εποπτεύουσα αρχή του ασκούμενου ελεγκτικού έργου από τους ελεγκτές.

Άρθρο 137
Αξιολόγηση κινδύνου και κατάταξη των οικονομικών δραστηριοτήτων σε βαθμούς επικινδυνότητας

1. Οι έλεγχοι σχεδιάζονται κατόπιν αξιολόγησης του κινδύνου, βάσει της οποίας οι ελεγχόμενες οικονομικές δραστηριότητες κατατάσσονται σε βαθμό επικινδυνότητας ως προς την προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Με βάση την κατάταξη αυτή καταρτίζεται το πρόγραμμα ελέγχων.

2. Η αξιολόγηση κινδύνου γίνεται ως εξής:

www.sate.gr

α) Η εποπτεύουσα αρχή διεξάγει αξιολογήσεις κινδύνου με βάση το επίπεδο πιθανότητας επέλευσης αυτού σε σχέση με το εύρος της επίπτωσης που μπορεί να προκαλούν οι δραστηριότητες και η λειτουργία των οικονομικών φορέων και εγκαταστάσεων και η διάθεση των προϊόντων στην υγεία, ασφάλεια, το περιβάλλον και σε οποιαδήποτε άλλη πτυχή του δημοσίου συμφέροντος.

β) Η εποπτεύουσα αρχή σχεδιάζει και εφαρμόζει μεθοδολογία βαθμολόγησης για την κατάταξη σε βαθμό επικινδυνότητας. Η βαθμολόγηση έχει τη μορφή πυραμίδας, με κατάταξη της επικινδυνότητας από τον υψηλότερο στον χαμηλότερο βαθμό.

3. Η κατάταξη των οικονομικών φορέων, των εγκαταστάσεων και των προϊόντων σε βαθμούς επικινδυνότητας ως προς την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, γίνεται με τα εξής, κατά περίπτωση, κριτήρια:

α) την εγγενή επικινδυνότητα των δραστηριοτήτων και των διαδικασιών τους, και των προϊόντων

β) το μέγεθος της οικονομικής δραστηριότητας της εγκατάστασης

γ) την ομάδα και τον αριθμό των καταναλωτών για τους οποίους προορίζεται το προϊόν

δ) το ιστορικό συμμόρφωσης του οικονομικού φορέα ή της εγκατάστασης.

δ) το προφίλ επικινδυνότητας του οικονομικού φορέα, της εγκατάστασης και του προϊόντος, βάσει των φύλλων ελέγχου και των τυχόν αναθεωρημένων χαρακτηριστικών που προέκυψαν κατόπιν ελέγχου

ε) την ύπαρξη αξιόπιστου συστήματος διαχείρισης και λειτουργίας.

στ) τις συστάσεις που έχουν γίνει, τα μέτρα και τις κυρώσεις που έχουν επιβληθεί στον οικονομικό φορέα.

4. Η κατάταξη των οικονομικών φορέων και των εγκαταστάσεων σε βαθμό επικινδυνότητας σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια, γίνεται σε τρεις κατηγορίες κινδύνου: α) χαμηλού, β) μεσαίου και γ) υψηλού.

5. Με κοινή απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από εισήγηση της εποπτεύουσας αρχής, εξειδικεύονται τα κριτήρια αξιολόγησης του κινδύνου και η κατάταξη σε βαθμό επικινδυνότητας. Με την ίδια απόφαση μπορεί να καθορίζονται περισσότερα κριτήρια και να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την κατάταξη των δραστηριοτήτων. Τα κριτήρια και η κατάταξη αναθεωρούνται κάθε πέντε (5) έτη το ανώτερο.

6. Αν δικαιολογείται από το αντικείμενο μιας οικονομικής δραστηριότητας, στην απόφαση της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να ορίζεται μόνο η γενική προσέγγιση της ανάπτυξης των κριτηρίων και του τρόπου κατάταξης.

7. Πληροφορίες για τον βαθμό επικινδυνότητας των δραστηριοτήτων καταχωρίζονται και αναρτώνται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) από την αρμόδια εποπτεύουσα αρχή και είναι διαθέσιμες προς όλες τις εποπτεύουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς.

Άρθρο 138
Συχνότητα ελέγχων

1. Η εποπτεύουσα αρχή καθορίζει τη συχνότητα των ελέγχων κατ΄ ελάχιστον από τα εξής κριτήρια:

α) τον βαθμό κινδύνου.

β) την αναμενόμενη διάρκεια ελέγχου στην εκάστοτε κατηγορία κινδύνου.

γ) την διαθεσιμότητα ανθρώπινων πόρων.

δ) την υποχρεωτική προτεραιότητα ελέγχου δραστηριοτήτων υψηλού κινδύνου.

2. Η εποπτεύουσα αρχή μπορεί να προσαρμόζει τη συχνότητα των ελέγχων σε σχέση με τις υπάρχουσες συνθήκες και να πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους σε χαμηλού ρίσκου δραστηριότητες, καθώς και άλλους ελέγχους που ανεξαρτήτως της κατηγοριοποίησης κινδύνου προκύπτουν στο πλαίσιο άμεσης αντιμετώπισης και διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Άρθρο 139
Πρόγραμμα ελέγχων

1. Οι έλεγχοι διεξάγονται σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχων που καταρτίζεται από την εποπτεύουσα αρχή.

2. Το πρόγραμμα ελέγχων είναι ετήσιο ή πολυετές και καταρτίζεται με βάση πληροφορίες που συλλέγονται κατά τη διαδικασία αδειοδότησης, έγκρισης ή γνωστοποίησης της οικονομικής δραστηριότητας, πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε μητρώα ή συλλέγονται μέσω των ελέγχων από την αρμόδια εποπτεύουσα αρχή ή προκύπτουν μέσω καταγγελιών ή άλλων στοιχείων εφόσον κρίνονται επαρκώς αξιόπιστα και προκύπτει άμεσος κίνδυνος σημαντικής βλάβης του δημοσίου συμφέροντος. Τα πολυετή προγράμματα ελέγχων κοινοποιούνται στην Ομάδα Διαχείρισης Έργου (Ο.Δ.Ε) του άρθρου 134.

3. Το πρόγραμμα ελέγχων περιλαμβάνει:

α) τις ενέργειες εποπτείας που πρέπει να διενεργηθούν εντός της διάρκειάς του,

β) τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν,

γ) τα γενικά χαρακτηριστικά των οικονομικών φορέων που υπόκεινται σε εποπτεία,

δ) τους ειδικούς στόχους και τους σχετικούς δείκτες ανά πεδίο εποπτείας,

ε) πρόβλεψη για τη διενέργεια κοινών ελέγχων με άλλες εποπτεύουσες αρχές.

4. Για την καλύτερη εκτέλεσή του, το πρόγραμμα ελέγχων μπορεί να υλοποιείται με επιμέρους σχεδιασμό κάθε εποπτεύουσας αρχής ώστε να καλύπτει μικρότερα χρονικά διαστήματα.

5. Το πρόγραμμα ελέγχων μπορεί να τροποποιείται και να προσαρμόζεται καταλλήλως εφόσον κατά την εκτέλεσή του προκύπτουν νέα στοιχεία είτε από συλλογή πληροφοριών είτε από τη διεξαγωγή ελέγχων.

6. Η μεθοδολογία κατάρτισης του προγράμματος ελέγχων των εγκαταστάσεων βασίζεται στο συνδυασμό του μεγέθους της εγκατάστασης και της πιθανότητας επέλευσης κινδύνου από τη λειτουργία της και βασίζεται ιδίως σε τέσσερα κριτήρια:

α) το βαθμό κινδύνου κάθε οικονομικής δραστηριότητας.

β) το μέγεθος της οικονομικής δραστηριότητας του φορέα ή της εγκατάστασης.

www.cotte.gr

γ) το ιστορικό συμμόρφωσης του οικονομικού φορέα ή της εγκατάστασης.

δ) την ύπαρξη συστήματος διαχείρισης κινδύνων ή την έλλειψη αυτού.

7. Η μεθοδολογία κατάρτισης του προγράμματος ελέγχων των προϊόντων βασίζεται στο συνδυασμό της πιθανότητας επέλευσης και της σοβαρότητας της βλάβης που το προϊόν μπορεί να επιφέρει στη δημόσια υγεία και ασφάλεια, στο περιβάλλον και κάθε άλλη πτυχή του δημοσίου συμφέροντος και περιλαμβάνει ιδίως δύο κριτήρια:

α) τον βαθμό κινδύνου του προϊόντος ο οποίος προσδιορίζεται με βάση την περιγραφή, τα χαρακτηριστικά και τη σκοπούμενη χρήση του, το συνολικό χρόνο ζωής του και την ύπαρξη ή μη προειδοποιητικών ετικετών και επισημάνσεων, στο προϊόν. Για τον προσδιορισμό του βαθμού κινδύνου λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες από την αξιολόγηση της συμμόρφωσης για παρόμοια προϊόντα μέσω των ενωσιακών μηχανισμών ανταλλαγής πληροφοριών.

β) την ομάδα και τον αριθμό των καταναλωτών για τους οποίους προορίζεται το προϊόν. Ιδίως εξετάζεται εάν το προϊόν χρησιμοποιείται ή όχι από ευάλωτες ομάδες καταναλωτών.

8. Με κοινή απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης εξειδικεύεται η μεθοδολογία σχεδιασμού των ενεργειών εποπτείας που περιλαμβάνει την γενική διαδικασία προγραμματισμού, την μεθοδολογία για την παρακολούθηση μετά τη διενέργεια του ελέγχου, τον προσδιορισμό των περιπτώσεων για τις οποίες απαιτείται επανάληψη του επιτόπιου ελέγχου και των περιπτώσεων στις οποίες οι εποπτεύουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τον οικονομικό φορέα και ρυθμίζεται κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια.

Άρθρο 140
Διαχείριση καταγγελιών

1. Καταγγελίες σχετικά με τη δραστηριότητα οικονομικού φορέα ή εγκατάστασης μπορεί να υποβληθούν από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο προς την αρμόδια εποπτεύουσα αρχή με κάθε πρόσφορο μέσο επικοινωνίας (ηλεκτρονικά, εγγράφως, τηλεφωνικώς κ.λπ.)

2. Οι καταγγελίες αξιολογούνται με τα εξής κριτήρια:

α) τη συμβατότητα με το πεδίο αρμοδιότητας της εποπτεύουσας αρχής.

β) το προφανώς αβάσιμο και αστήρικτο του περιεχομένου τους.

γ) την κατάθεση των απαραίτητων στοιχείων που επιτρέπουν τη διεξαγωγή επιτόπιου ελέγχου ή έρευνας

δ) την κατ΄ αρχήν εκτίμηση ότι η αναφορά στοιχειοθετεί παράβαση νομοθεσίας.

ε) την επαναληψιμότητα του περιστατικού.

στ) τον χρόνο που έχει παρέλθει από την διαπίστωση του προβλήματος.

ζ) την εκτίμηση του βαθμού επικινδυνότητας ως προς τις άμεσες ή έμμεσες επιδράσεις στο κοινό ή σε άλλη πτυχή δημοσίου συμφέροντος.

η) την ομάδα καταναλωτών που εκτίθενται σε κίνδυνο και την τυχόν χρήση από ευαίσθητες ομάδες.

θ) τη συνεκτίμηση των αποτελεσμάτων εξέτασης προσκομισθέντος δείγματος.

ι) την αξιοπιστία τους όταν προέρχονται από επανειλημμένη υποβολή τους από τον ίδιο καταγγέλλοντα χωρίς να αποδεικνύεται σε προγενέστερους ελέγχους η ακρίβειά τους.

3. Μετά την αξιολόγηση της προηγούμενης παραγράφου και ανάλογα με τη σοβαρότητα της καταγγελίας η εποπτεύουσα αρχή προβαίνει σε μία ή περισσότερες από τις παρακάτω ενέργειες: α) αρχειοθέτηση της καταγγελίας, β) καταγραφή της καταγγελίας για την εν λόγω δραστηριότητα που ενδεχομένως να εξετασθεί στο πλαίσιο του ευρύτερου προγραμματισμού ελέγχων, γ) άμεση διερεύνηση κατά προτεραιότητα η οποία μπορεί να περιλαμβάνει και τη διεξαγωγή επιτόπιου ελέγχου και δ) ενημέρωση της αρμόδιας αρχής εάν πρόκειται για καταγγελία που υποβλήθηκε αναρμοδίως.

4. Οι εποπτεύουσες αρχές δεν υποχρεούνται να απαντούν μεμονωμένα ή να διεξάγουν επιτόπιο έλεγχο μετά από κάθε καταγγελία και να κοινοποιούν απάντηση προς τον καταγγέλλοντα, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην κείμενη νομοθεσία για κάποιο πεδίο εποπτείας.

6. Η εποπτεύουσα αρχή παρέχει τους απαραίτητους ανθρώπινους και υλικούς πόρους για τη διαχείριση και την αξιολόγηση των καταγγελιών που σχετίζονται με τη δραστηριότητα των οικονομικών φορέων. Η εποπτεύουσα αρχή παρέχει κατάλληλη εκπαίδευση στο προσωπικό που διενεργεί την αξιολόγηση των καταγγελιών.

7. Η εποπτεύουσα αρχή μπορεί να αξιολογεί αυτεπαγγέλτως και άλλες πληροφορίες που τίθενται σε γνώση της, όπως δημοσιεύσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε άλλο μέσο, η διαχείριση των οποίων πραγματοποιείται αναλογικά με τον τρόπο που η εποπτεύουσα αρχή αξιολογεί τις καταγγελίες.

8. Με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής καθορίζονται οι διαδικασίες και τα ειδικότερα κριτήρια, πλέον αυτών της παρ. 2, και ο συνδυασμός αυτών για την αξιολόγηση της καταγγελίας και για την παραπομπή της, εφ΄ όσον αυτό κρίνεται απαραίτητο, στο επόμενο στάδιο διαχείρισης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 141
Κατευθυντήριες οδηγίες
για την υποστήριξη της συμμόρφωσης

1. Οι εποπτεύουσες αρχές παρέχουν κατευθυντήριες οδηγίες για την κατανόηση και εφαρμογή των κείμενων διατάξεων από τους ελεγχόμενους με σκοπό τη συμμόρφωσή τους.

2. Η υποστήριξη της συμμόρφωσης μέσω των κατευθυντήριων οδηγιών πραγματοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), με ηλεκτρονικές αναρτήσεις (online), με ανταλλαγή επιστολών ή με τηλεφωνική επικοινωνία καθώς και με επιτόπου επίσκεψη του χώρου δραστηριότητας.

3. Οι κατευθυντήριες οδηγίες είναι δεσμευτικές για τον ελεγχόμενο οικονομικό φορέα. Αν κριθούν μη επαρκείς σε μεταγενέστερο έλεγχο μπορούν να παρασχεθούν νέες

κατευθυντήριες οδηγίες, σύμφωνα με τις οποίες ο ελεγχόμενος θα πρέπει να συμμορφωθεί, ωστόσο, εφόσον ο ελεγχόμενος ενήργησε σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες που του παρασχέθηκαν κατά τον πρώτο έλεγχο, δεν επιβάλλονται μέτρα και κυρώσεις.

Άρθρο 142
Πληροφόρηση

1. Οι Αρχές Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού πληροφορούν το κοινό για θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εποπτείας τους, εκδίδοντας γενικές οδηγίες οι οποίες είναι κατανοητές και προσβάσιμες σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

2. Οι αρχές πληροφορούν για τα εξής:

α) τις απαιτήσεις του νόμου για συμμόρφωση και τον τρόπο ερμηνείας τους

β) τις διαδικασίες συμμόρφωσης και αξιολόγησης κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών και των κατευθυντήριων οδηγιών για τη συμμόρφωση που αφορούν τις νόμιμες υποχρεώσεις των ελεγχόμενων,

γ) τα μέσα και τις διαδικασίες επικοινωνίας με τις αρχές,

δ) την παροχή πληροφοριών και κατευθυντήριων οδηγιών από τις αρχές για συμμόρφωση,

ε) τη διεξαγωγή των ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων τους, των ειδών του ελέγχου, των λιστών ελέγχου και της διαδικασίας,

στ) τις ενέργειες σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων,

ζ) τη διαδικασία καταγγελιών,

η) τα ένδικα μέσα που μπορεί να ασκήσει ο ελεγχόμενος.

3. Η πληροφόρηση και η παροχή οριζόντιων κατευθυντήριων οδηγιών για τη συμμόρφωση μπορούν να πραγματοποιούνται με έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τρόπους:

α) την πρόβλεψη κοινής πληροφόρησης για συγκεκριμένα ζητήματα

β) την επεξεργασία και δημοσιοποίηση οδηγών ορθής πρακτικής και άλλων εγγράφων παροχής κατευθυντήριων οδηγιών για τη συμμόρφωση που επεξηγούν στους φορείς με ποιους τρόπους μπορούν να συμμορφώνονται με τις κείμενες διατάξεις σε κάθε κλάδο,

γ) την οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων,

δ) την πρόβλεψη συστάσεων και παροχής κατευθυντήριων οδηγιών για τη συμμόρφωση για το πώς επιτυγχάνεται η συμμόρφωση και για την μείωση και αποφυγή παραβάσεων κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Άρθρο 143
Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ελέγχου

1. Η ηλεκτρονική υποστήριξη των διαδικασιών εποπτείας του παρόντος πραγματοποιείται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ελέγχων (ΠΣ-ΔΕ), το οποίο συνιστά το Υποσύστημα Διαχείρισης Ελέγχων της περίπτωσης γ΄ της παρ. 3 του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) του άρθρου 14 του ν. 4442/2016.

2. Το ΠΣ-ΔΕ συνιστά ολοκληρωμένη πλατφόρμα και σε αυτό καταχωρούνται όλοι οι έλεγχοι, από το στάδιο προγραμματισμού, επί τη βάσει του κινδύνου, μέχρι την καταγραφή των αποτελεσμάτων με τη χρήση των φύλλων ελέγχου.

3. Η χρήση του ΠΣ-ΔΕ είναι υποχρεωτική για όλες τις εποπτεύουσες αρχές. Στο ΠΣ-ΔΕ καταγράφονται όλα τα δεδομένα σχετικά με τον προγραμματισμό των ελέγχων καθώς και τα αποτελέσματα αυτών. Σε περίπτωση που εποπτεύουσα αρχή χρησιμοποιεί δικό της πληροφοριακό σύστημα, το σύστημα αυτό διασυνδέεται ή ενσωματώνεται υποχρεωτικά με το ΠΣ-ΔΕ.

Άρθρο 144
Αξιολόγηση της απόδοσης

1. Η εποπτεύουσα αρχή συντάσσει αναφορές αυτο-αξιολόγησης σχετικά με τις δράσεις και λειτουργίες της, οι οποίες υποβάλλονται στον καθ΄ ύλην αρμόδιο υπουργό.

2. Για την αξιολόγηση χρησιμοποιούνται δείκτες απόδοσης που αντικατοπτρίζουν την επίτευξη των στόχων των εποπτευουσών αρχών όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο και κατά συνέπεια το επίπεδο συμμόρφωσης, αποτροπής κινδύνου και διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος. Τα δεδομένα που συλλέγονται για το σκοπό αυτό πρέπει να είναι αξιόπιστα, αντικειμενικά και ακριβή.

3. Τα κριτήρια περιλαμβάνουν κατ΄ ελάχιστον:

α) Πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των ενεργειών εποπτείας της εποπτεύουσας αρχής όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 130.

β) Τα αποτελέσματα σχετικά με τη συμμόρφωση των οικονομικών φορέων και εγκαταστάσεων

γ) Τα αποτελέσματα σχετικά με την επίτευξη των στόχων ως προς τη σταδιακή μείωση του επιπέδου κινδύνου και τη βελτίωση δεικτών ασφάλειας στο συγκεκριμένο πεδίο εποπτείας.

4. Η συχνότητα των ελέγχων, ο αριθμός και το ύψος των κυρώσεων καθώς και άλλοι δείκτες που σχετίζονται με την επιβολή κυρώσεων σε οικονομικούς φορείς δεν αποτελούν κριτήρια για την αξιολόγηση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας των εποπτευουσών αρχών και των ελεγκτών τους.

5. Στο τέλος του έτους, κάθε εποπτεύουσα αρχή προετοιμάζει και υποβάλλει στον καθ΄ ύλην αρμόδιο υπουργό ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων, η οποία δημοσιεύεται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) και περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Πληροφορίες και λεπτομέρειες σχετικά με τις ασκηθείσες δραστηριότητες εποπτείας, συμπεριλαμβανομένου του κόστους των δραστηριοτήτων αυτών, καθώς και προτάσεις για αναγκαίες αλλαγές εντός του επόμενου έτους,

β) αριθμό, είδος και διάρκεια των ελέγχων που διενεργήθηκαν εντός του έτους,

γ) αξιολόγηση του κινδύνου και του επιπέδου της ασφάλειας και άλλων δημοσίων αγαθών εντός του πεδίου εποπτείας για το οποίο είναι αρμόδια η εποπτεύουσα αρχή,

δ) τις πιο σημαντικές παραβάσεις που διαπιστώθηκαν και τις βλάβες που προκλήθηκαν ή που θα μπορούσαν να προκληθούν καθώς και την έκτασή τους,

www.sele.gr

ε) προτάσεις για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τροποποίηση της νομοθεσίας, την εξάλειψη επικαλύψεων, τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους οικονομικούς φορείς και για τη βελτίωση της οργάνωσης, του συντονισμού, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της εποπτείας,

στ) πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες εποπτείας που επηρέασαν σημαντικά τους δείκτες των αποτελεσμάτων.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ορίζονται οι μακροπρόθεσμοι και ετήσιοι στόχοι και εξειδικεύονται οι δείκτες απόδοσης και τα κριτήρια με τα οποία αξιολογείται η απόδοση των εποπτευουσών αρχών και η επίτευξη των στόχων και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

Άρθρο 145
Μηχανισμός Ανατροφοδότησης

1. Οι εποπτεύουσες αρχές, για την άσκηση εποπτείας και προγραμματισμού λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες και σχόλια από τους εκπροσώπους των οικονομικών και των δημόσιων φορέων.

2. Οι πληροφορίες μπορεί να προκύπτουν και από την αξιολόγηση των καταγγελιών του άρθρου 140.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΛΕΓΧΟΙ

Άρθρο 146
Προετοιμασία του ελέγχου

1. Οι έλεγχοι διενεργούνται ύστερα από απόφαση της εποπτεύουσας αρχής, η οποία αναφέρει κατ΄ ελάχιστον τον εποπτευόμενο οικονομικό φορέα, το προϊόν, την εγκατάσταση, το αντικείμενο του ελέγχου, την ημερομηνία του ελέγχου, τα ονόματα των ελεγκτών, τα φύλλα ελέγχου που θα χρησιμοποιηθούν και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εποπτευόμενου φορέα.

2. Αντίγραφο της απόφασης κοινοποιείται στον εποπτευόμενο φορέα πριν από τη διενέργεια του ελέγχου, εφόσον κατά την κρίση της εποπτεύουσας αρχής η κοινοποίηση δεν ματαιώνει τον σκοπό του ελέγχου.

3. Πριν από τη διενέργεια του ελέγχου σχηματίζεται φάκελος που περιλαμβάνει πληροφορίες για τον οικονομικό φορέα, την εγκατάσταση και το προϊόν με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ) του άρθρου 14 του ν. 4442/2016. Μέχρι την ολοκλήρωση του ΟΠΣ-ΑΔΕ τα δεδομένα συλλέγονται από το ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα της εκάστοτε αρχής ή άλλα διαθέσιμα αρχεία.

Άρθρο 147
Φύλλα ελέγχου

1. Ο έλεγχος διενεργείται υποχρεωτικά με τη χρήση του φύλλου ελέγχου.

2. Τα φύλλα ελέγχου εκδίδονται από τις αρμόδιες Αρχές Οργάνωσης, Εποπτείας και Συντονισμού για το πεδίο ή τα πεδία της εποπτείας τους και είναι διαθέσιμα στην επίσημη ιστοσελίδα της αρχής και προσβάσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο. Οι εποπτεύουσες αρχές μπορούν να εκδίδουν φύλλα ελέγχου ανά αντικείμενο (π.χ. τομέας, κλάδος, δραστηριότητα, κατηγορία προϊόντων) εάν κάποιο αντικείμενο ελέγχου απαιτεί διαφορετικό φύλλο ελέγχου για να καταστεί αποτελεσματικότερη η εποπτεία ή εάν διαφορετικά αντικείμενα ελέγχου ανήκουν στην εποπτεία που ασκείται από άλλη αρχή.

3. Τα φύλλα ελέγχου περιλαμβάνουν τα στοιχεία που προβλέπονται στις κείμενες διατάξεις και αποσκοπούν στην αποτροπή ή μείωση του κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια, το περιβάλλον και κάθε άλλη πτυχή του δημοσίου συμφέροντος σε σχέση με την ελεγχόμενη δραστηριότητα και το συγκεκριμένο είδος ελέγχου. Τα φύλλα ελέγχου καταρτίζονται προκειμένου να ελεγχθούν τα στοιχεία, υλικά, πρακτικές και συστήματα διαχείρισης που είναι άμεσα συνδεδεμένα με τους ως άνω κινδύνους.

4. Κατά τη διαδικασία του ελέγχου εξετάζεται η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ή τις κατηγορίες απαιτήσεων του νόμου που περιλαμβάνονται στο φύλλο ελέγχου. Εάν διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με απαιτήσεις που δεν περιλαμβάνονται στο φύλλο ελέγχου, και μόνον εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εποπτείας του ελεγκτή ο ελεγκτής σημειώνει τη μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτές στην έκθεση ελέγχου και ακολούθως παρέχονται συστάσεις για συμμόρφωση εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

5. Με απόφαση του αρμόδιου υπουργού ή με πράξη του ανώτατου ιεραρχικά προϊστάμενου ή διοικητικού οργάνου της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής καθορίζονται τα ειδικότερα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στα φύλλα ελέγχου.

Άρθρο 148
Διαδικασία διενέργειας ελέγχου

1. Κατά την έναρξη του ελέγχου, ο ελεγκτής επιδεικνύει τα έγγραφα ταυτοποίησής του ως εντεταλμένος της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής, την εντολή ελέγχου ή άλλα διοικητικά έγγραφα που αποδεικνύουν την σχετική εντολή διεξαγωγής ελέγχου. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις για τις οποίες προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία η διεξαγωγή ελέγχου χωρίς την αποκάλυψη των στοιχείων των ελεγκτών.

2. Κατά την έναρξη του ελέγχου ο ελεγκτής ενημερώνει τον οικονομικό φορέα για τα κύρια σημεία του επικείμενου ελέγχου. Μετά το πέρας του ελέγχου ενημερώνει για τα αποτελέσματα του ελέγχου και παρέχει κατευθυντήριες γραμμές, οδηγίες και πληροφόρηση για την συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του νόμου.

3. Ο έλεγχος διενεργείται με τη χρήση του σχετικού φύλλου ελέγχου. Το φύλλο ελέγχου υπογράφεται από όλα τα μέρη στο τέλος του ελέγχου. Σε περίπτωση άρνησης του εποπτευόμενου να υπογράψει το φύλλο ελέγχου ο ελεγκτής καταχωρίζει σχετική επισήμανση στο φύλλο ή στην έκθεση ελέγχου. Το φύλλο ελέγχου έχει ηλεκτρονική μορφή εφόσον αυτό είναι εφικτό.

4. Ο εποπτευόμενος οικονομικός φορέας θέτει στη διάθεση του ελεγκτή τα στοιχεία που σχετίζονται με το αντικείμενο του ελέγχου και παρέχει γραπτή ή προφορική εξήγηση για τα ζητήματα που ανακύπτουν κατά τον έλεγχο. Σε περίπτωση παράδοσης πρωτότυπων εγγράφων στον ελεγκτή, αυτά επιστρέφονται στον φορέα μετά το πέρας του ελέγχου.

5. Οι έλεγχοι διενεργούνται κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες του ελεγχόμενου οικονομικού φορέα εκτός κι αν συντρέχουν ειδικοί λόγοι που σχετίζονται με το σκοπό του ελέγχου, τα ειδικά χαρακτηριστικά του ελεγχόμενου οικονομικού φορέα ή την επικινδυνότητα των προϊόντων και δικαιολογούν τυχόν παρέκκλιση. Ο διενεργούμενος έλεγχος θα πρέπει, κατά το δυνατόν, να μην παρακωλύει ή επιβαρύνει την συνήθη λειτουργία του ελεγχόμενου οικονομικού φορέα.

6. Ο ελεγκτής μπορεί να ελέγχει κάθε χώρο της εγκατάστασης και κάθε όχημα που εξυπηρετεί τις λειτουργίες της, να λαμβάνει πληροφορίες και δείγματα και να φωτογραφίζει τους χώρους και τα προϊόντα.

7. Οι δαπάνες για τη διενέργεια ελέγχου, τη δειγματοληψία και τη δειγματοληπτική εξέταση βαρύνουν την εποπτεύουσα αρχή εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικότερες διατάξεις. Οι δαπάνες για τον εργαστηριακό έλεγχο βαρύνουν τον ελεγχόμενο οικονομικό φορέα μόνο στην περίπτωση που αποδειχθεί μη συμμόρφωση, άλλως βαρύνουν την εποπτεύουσα αρχή.

8. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου ανά πεδίο εποπτείας Υπουργού μπορεί να ορίζονται οι διαδικασίες λήψης δείγματος, εργαστηριακής ή άλλης εξέτασής του, η διαδικασία και τα δικαιώματα προσφυγής ή ένστασης του ελεγχομένου και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

9. Η άρνηση του οικονομικού φορέα να επιτρέψει την πρόσβαση στους διάφορους χώρους της εγκατάστασης, στα οχήματα που εξυπηρετούν λειτουργίες της εγκατάστασης και στις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την εγκατάσταση και τα ελεγχόμενα προϊόντα ή η άρνηση του οικονομικού φορέα για λήψη εκ μέρους του ελεγκτή δειγμάτων ή άλλων τεχνικών μέσων όπως φωτογραφιών, εφόσον αυτά κρίνονται δικαιολογημένα και απαραίτητα, επισημαίνεται στις παρατηρήσεις ή το αντίστοιχο τμήμα της έκθεσης του ελέγχου.

10. Εάν κατά τη διάρκεια του ελέγχου υποπέσει στην αντίληψη του ελεγκτή γεγονός που μπορεί να συνιστά παράβαση αρμοδιότητας άλλης εποπτεύουσας αρχής ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση η αρμόδια εποπτεύουσα αρχή.

Άρθρο 149
Διαδικασία ενεργειών συμμόρφωσης - Μοντέλο Ενεργειών Συμμόρφωσης (ΜΕΣ)

1. Κάθε Αρχή Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 130, καταρτίζει Μοντέλο Ενεργειών Συμμόρφωσης («ΜΕΣ») που περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τις οδηγίες για την καθοδήγηση των ενεργειών και των αποφάσεων των ελεγκτών που λαμβάνονται σε συνέχεια του ελέγχου. Το ΜΕΣ υιοθετείται με απόφαση της εποπτεύουσας αρχής και δημοσιεύεται στον ηλεκτρονικό της ιστότοπο.

2. Το ΜΕΣ καταρτίζεται με τρόπο που προάγει την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας και το ενιαίο της αντιμετώπισης των ελέγχων και λοιπών δραστηριοτήτων εποπτείας θέτοντας τα βασικά στοιχεία και τις παραμέτρους για την λήψη αποφάσεων. Η κατάρτιση του ΜΕΣ γίνεται με τα εξής κριτήρια:

α) τη διασφάλιση της νομιμότητας των αποφάσεων μέσω της έκδοσής τους αποκλειστικά επί τη βάσει των τεθειμένων κριτηρίων κινδύνου.

β) τον καθορισμό πλαισίου διαφάνειας κατά τη λήψη των αποφάσεων προκειμένου να είναι εφικτός ο έλεγχος της διαδικασίας που ακολουθήθηκε για τη λήψη τους.

γ) την παροχή καθοδήγησης προς τους ελεγκτές κατά την διαδικασία επιβολής μέτρων και κυρώσεων, όπως ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 151 και στην κείμενη νομοθεσία, παρέχοντας κριτήρια και ενδείξεις για την επιλογή του ορθότερου και αναλογικότερου μέτρου.

δ) την προώθηση καλών πρακτικών.

3. Η λήψη αποφάσεων μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου γίνεται με τα εξής κριτήρια:

α) τη μείωση των πιθανών κινδύνων και την αποτροπή ή μείωση των παραβάσεων και των παρατυπιών ή την άρση τους, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα μέσα, προθεσμίες για την παροχή κατευθυντήριων γραμμών, οδηγιών και πληροφόρησης για τη συμμόρφωση.

β) τη συμπεριφορά και το βαθμό συνεργασίας του ελεγχόμενου οικονομικού φορέα

4. Η απόφαση επί του ελέγχου στηρίζεται στα συμπεράσματα του ελέγχου, τα έγγραφα που εξετάσθηκαν, τα αποτελέσματα του φύλλου ελέγχου, και την ανάλυση που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του ελέγχου. Η απόφαση περιλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ελεγχόμενου και καθορίζει τις διοικητικές διαδικασίες προστασίας του ελεγχόμενου.

5. Τα αποτελέσματα του ελέγχου, οι επιβληθείσες διοικητικές κυρώσεις και τα χρηματικά πρόστιμα καταχωρίζονται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων (ΟΠΣ-ΑΔΕ). Μέχρι την ολοκλήρωση του ΟΠΣ-ΑΔΕ τα αποτελέσματα καταχωρίζονται στα ηλεκτρονικά πληροφοριακά συστήματα της εκάστοτε αρχής ή σε άλλα διαθέσιμα αρχεία.

6. Όταν από τον έλεγχο διαπιστώνεται σοβαρός κίνδυνος, η εποπτεύουσα αρχή μεριμνά για την άμεση ενημέρωση και προειδοποίηση του κοινού, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της παράβασης, τις ανάγκες ενημέρωσης του κοινού και τα νόμιμα δικαιώματα του ελεγχόμενου.

Άρθρο 150
Διεξαγωγή κοινών ελέγχων

1. Οι εποπτεύουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν τη διεξαγωγή κοινών ελέγχων.

2. Ο κοινός έλεγχος διεξάγεται σε μέρος ή στο σύνολο της εγκατάστασης προκειμένου να εκτιμηθεί η συμμόρφωση του ελεγχόμενου φορέα με τις κείμενες διατάξεις και να αντιμετωπιστούν θέματα που αφορούν περισσότερα από ένα πεδία εποπτείας ιδίως για τις οικονομικές δραστηριότητες και τα προϊόντα υψηλού κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια και το περιβάλλον.

Άρθρο 151
Κοινά μέτρα και κυρώσεις

1. Όταν σε συνέχεια ελέγχου διαπιστώνεται απειλή ή βλάβη για το δημόσιο συμφέρον, ο αρμόδιος ελεγκτής επιβάλλει τα αναγκαία μέτρα και κυρώσεις.

2. Εάν η έλλειψη συμμόρφωσης είναι ασήμαντη ή δεν δημιουργεί κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια, για το περιβάλλον ή για οποιαδήποτε άλλη πτυχή του δημοσίου συμφέροντος ο ελεγκτής μπορεί να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές, οδηγίες και πληροφόρηση για τη συμμόρφωση του οικονομικού φορέα.

3. Τα μέτρα και οι κυρώσεις που επιβάλλονται συνοδεύονται από πράξη (απόφαση) που εκδίδεται από την εποπτεύουσα αρχή, η οποία επικυρώνει την επιβολή τους. Από την υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται οι προειδοποιήσεις προς συμμόρφωση.

4. Τα μέτρα και οι κυρώσεις που επιβάλλονται πρέπει να είναι αναλογικά και εύλογα και να στηρίζονται στην αξιολόγηση του κινδύνου που η παράβαση επιφέρει στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Ο ελεγκτής δίνει προτεραιότητα και βαρύτητα στην παροχή ορθής πληροφόρησης και οδηγιών τάσσοντας προθεσμία για τη συμμόρφωση του οικονομικού φορέα. Αν μετά την παρέλευση της προθεσμίας ο οικονομικός φορέας δεν συμμορφώνεται τότε προχωρά στην επιβολή των κατάλληλων μέτρων και κυρώσεων. Η διαδικασία αυτή δεν εφαρμόζεται όταν η παράβαση ενέχει κίνδυνο για το δημόσιο συμφέρον που δεν μπορεί να αποτραπεί χωρίς άμεση ενέργεια εκ μέρους του ελεγκτή.

5. Τα μέτρα και οι κυρώσεις είναι τα ακόλουθα:

α) Γραπτή σύσταση για συμμόρφωση εντός προθεσμίας, επανέλεγχος εντός προθεσμίας, προειδοποίηση επιβολής κυρώσεων όπου προβλέπεται.

β) Προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας, όπου προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.

γ) Κατάσχεση, δέσμευση, σφράγιση, απόσυρση, ανάκληση, περιορισμός και απαγόρευση της κυκλοφορίας και της διαθεσιμότητας στην αγορά ή καταστροφή των προϊόντων που προκαλούν κίνδυνο στην ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια και στο περιβάλλον ή διατίθενται χωρίς να πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, όπου προβλέπεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

δ) Επιβολή προστίμου όπου προβλέπεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

ε) Αναφορά στην Εισαγγελική Αρχή, εφόσον από τις κείμενες διατάξεις προβλέπεται ποινική κύρωση για τη συγκεκριμένη παράβαση.

στ) Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις που προβλέπονται από ειδικότερες διατάξεις.

6. Τα μέτρα των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παραγράφου 5 επιβάλλονται εφόσον κρίνονται αναγκαία για την άρση σοβαρού κινδύνου για το δημόσιο συμφέρον και κανένα άλλο μέτρο δεν επαρκεί για την αποτροπή του. Η επιβολή των μέτρων του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να αφορά μόνο το τμήμα της επιχείρησης ή το μέρος των προϊόντων που παρουσιάζουν έλλειψη συμμόρφωση. Όπου η κείμενη νομοθεσία προβλέπει την άμεση επιβολή των μέτρων των περιπτώσεων β΄ και γ΄, εκδίδεται πράξη του οργάνου ή του ανώτερου ιεραρχικώς οργάνου που επικυρώνει την επιβολή τους αμελλητί. Μέσα σε εύλογο χρόνο από την επιβολή του μέτρου η εποπτεύουσα αρχή εξετάζει εάν εξακολουθεί να υφίσταται η έλλειψη συμμόρφωσης, προκειμένου να αποφασιστεί η άρση ή όχι του μέτρου που επιβλήθηκε.

7. Αν η έλλειψη συμμόρφωσης δεν μπορεί να αρθεί άμεσα, τίθεται προθεσμία για επανέλεγχο λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές συνθήκες και τη φύση της παράβασης.

8. Με απόφαση του καθ΄ ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης εξειδικεύονται και προσαρμόζονται τα μέτρα και οι κυρώσεις που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία σύμφωνα με τις επιταγές του παρόντος άρθρου, ορίζονται οι διαδικασίες επιβολής μέτρων ή κυρώσεων, ορίζονται τα πρόσθετα μέτρα που δεν προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία και οι όροι επιβολής τους καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Άρθρο 152
Ελεγκτές

1. Οι ελεγκτές ορίζονται από την αρμόδια εποπτεύουσα αρχή.

2. Καθήκοντα εποπτείας ανατίθενται σε ελεγκτές που διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες και επαρκή εμπειρία στη διεξαγωγή του ελέγχου ή επαρκή εμπειρία στο αντικείμενο εποπτείας της συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας ή ομάδων οικονομικών δραστηριοτήτων ή προϊόντων.

3. Οι ελεγκτές ασκούν τις ενέργειες εποπτείας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της εποπτεύουσας αρχής την οποία αντιπροσωπεύουν. Σε περίπτωση που, κατά τη διενέργεια του ελέγχου, αντιληφθούν στοιχεία χρήσιμα για άλλη αρμόδια εποπτεύουσα αρχή, ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση την αρχή αυτή. Στην περίπτωση αυτή διεξάγονται κοινοί έλεγχοι, σύμφωνα με το άρθρο 140, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

4. Όλοι οι ελεγκτές με καθήκοντα εποπτείας παρακολουθούν επιμορφωτικά σεμινάρια σχετικά με συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου και ζητήματα επαγγελματικής δεοντολογίας.

Η Διεύθυνση Συντονισμού Κανονιστικού Πλαισίου και Εποπτείας Οικονομικών Δραστηριοτήτων και Προϊόντων σε συνεργασία με τις εποπτεύουσες αρχές διοργανώνει τακτικά επιμορφωτικά σεμινάρια για την βελτίωση των δεξιοτήτων και γνώσεων των ελεγκτών τους. Οι εποπτεύουσες αρχές μεριμνούν για τη διοργάνωση εξειδικευμένων σεμιναρίων για ελεγκτές, σε περιπτώσεις αλλαγών της κείμενης νομοθεσίας και των προβλεπόμενων διαδικασιών του αντικειμένου αρμοδιότητάς τους.

5. Νέοι ελεγκτές, για περίοδο έξι (6) μηνών από την ανάθεση των καθηκόντων τους διεξάγουν ελέγχους υπό την επίβλεψη ελεγκτών με μεγαλύτερη εμπειρία.

6. Οι εποπτεύουσες αρχές είναι υπεύθυνες για την ποιότητα της εργασίας των ελεγκτών τους, παρακολουθούν το έργο τους και παρέχουν συστάσεις για βελτίωση με βάση την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της εργασίας.

7. Η αξιολόγηση της απόδοσης των ελεγκτών οδηγεί στη διατύπωση συστάσεων σχετικά με την επιμόρφωση ή καθοδήγησή τους.

Άρθρο 153
Δικαιώματα των ελεγκτών

Κατά την άσκηση εποπτείας οι ελεγκτές:

α. έχουν ελεύθερη πρόσβαση, κατά περίπτωση και εφόσον σχετίζεται με το αντικείμενο εποπτείας, στα κτίρια, εγκαταστάσεις, γραφεία, εξοπλισμό, προϊόντα, βιβλία, έγγραφα, και άλλα στοιχεία,

β. έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την διεξαγωγή του ελέγχου, σε έλεγχο των βιβλίων και των εγγράφων του οικονομικού φορέα και σε χορήγηση αντιγράφων

γ. λαμβάνουν γραπτές εξηγήσεις από τον ελεγχόμενο οικονομικό φορέα ή το νόμιμο εκπρόσωπό του.

δ. λαμβάνουν δείγματα των ελεγχόμενων προϊόντων και άλλων υλικών της συγκεκριμένης παραγωγής, της υπηρεσίας ή του εμπορίου για ανάλυση, πραγματοποίηση δοκιμών και διεξαγωγή μετρήσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία.

ε. λαμβάνουν φωτογραφίες για την τεκμηρίωση παραβάσεων που διαπιστώνουν, με την προϋπόθεση ότι είναι σε γνώση του ελεγχόμενου και καταγράφεται στην έκθεση ελέγχου.

Άρθρο 154
Καθήκοντα ελεγκτών

Κατά την άσκηση του έργου τους οι ελεγκτές έχουν τα εξής καθήκοντα και περιορίζονται από τις εξής απαγορεύσεις:

α. ασκούν εποπτεία, μόνο μετά από υπηρεσιακή, έγγραφη ή προφορική, εντολή και ανάθεση διεξαγωγής ελέγχου,

β. ασκούν τα καθήκοντά τους, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, χωρίς να επηρεάζονται από τρίτους, και τηρούν τους κανόνες δεοντολογίας,

γ. προτείνουν την εξαίρεσή τους από τη συμμετοχή σε άσκηση εποπτείας οικονομικού φορέα, αν υπάρχουν γεγονότα που εγείρουν εύλογη αμφιβολία για την αμεροληψία τους λόγω της σχέσης τους με τον οικονομικό φορέα, ή άλλων περιστάσεων που μπορεί να οδηγήσουν σε σύγκρουση ιδιωτικού και δημοσίου συμφέροντος,

δ. σέβονται το έννομο συμφέρον και τη φήμη του οικονομικού φορέα και τηρούν εχεμύθεια για τα εμπιστευτικά στοιχεία που περιέρχονται σε γνώση τους κατά την άσκηση της εποπτείας, εκτός αν άλλως προβλέπεται ρητά,

ε. μεριμνούν για την ελάχιστη δυνατή παρεμπόδιση της οικονομικής δραστηριότητας, σε περιπτώσεις που ο κίνδυνος για την ασφάλεια, τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον είναι μικρός,

στ. πληροφορούν τον εποπτευόμενο οικονομικό φορέα για τα δικαιώματά του σχετικά με τη διαδικασία εποπτείας και τις έννομες συνέπειες των πράξεων ή παραλείψεών του σε σχέση με τη διαδικασία,

ζ. διεξάγουν τον έλεγχο με βάση το φύλλο ελέγχου, όπου αυτό απαιτείται, και να καταγράφουν τα αποτελέσματα του ελέγχου τηρώντας σχετικές διατάξεις και οδηγίες,

η. παρέχουν στον οικονομικό φορέα ή στους υπαλλήλους του κατευθυντήριες οδηγίες για την απαιτούμενη συμμόρφωση,

θ. έχουν την αποκλειστική ευθύνη του ελέγχου και της καταγραφής των αποτελεσμάτων του, το περιεχόμενο των εγγράφων που συντάσσουν, και την ορθότητα των αποδεικτικών στοιχείων, και γνωστοποιούν τα αποτελέσματα του ελέγχου στην αρμόδια εποπτεύουσα αρχή. Η εποπτεύουσα αρχή μεριμνά για την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου και κάθε σχετικής απόφασης στον οικονομικό φορέα ή το νόμιμο εκπρόσωπό του, εντός της εκάστοτε προβλεπόμενης νόμιμης προθεσμίας.

ι. τηρούν την αρχή της αναλογικότητας στις κυρώσεις και τα μέτρα που επιβάλλουν, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του ελέγχου, και τα στοιχεία που τηρεί και υποβάλει ο οικονομικός φορέας,

ια. συντάσσουν έκθεση ελέγχου ή αναφοράς.

Άρθρο 155
Δικαιώματα των εποπτευόμενων οικονομικών φορέων

Κατά τη διενέργεια εποπτείας ο οικονομικός φορέας, ο νόμιμος εκπρόσωπός του και κάθε άλλο πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον μπορεί :

α. να λαμβάνει γνώση των προτύπων των φύλλων ελέγχου, τα οποία δημοσιεύονται και είναι προσβάσιμα στους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 147.

β. να αρνείται την υποβολή του σε έλεγχο ή σε τμήμα του ελέγχου, αν ο ελεγκτής υπερβαίνει το πεδίο εποπτείας ή το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του. Στην περίπτωση αυτή, ο ελεγκτής καταγράφει στην έκθεση ελέγχου την άρνηση αυτή, την οποία υπογράφει ο ελεγχόμενος,

γ. να συμμετέχει ο ίδιος ή ο εκπρόσωπός του σε όλες τις διαδικασίες εποπτείας και να παρέχει εξηγήσεις σχετικά με τις δραστηριότητες που καλύπτονται από τον έλεγχο,

δ. να υποβάλει συμπληρωματικές πληροφορίες, να παρέχει εξηγήσεις και να εκφράζει τη γνώμη του σε ζητήματα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του ελέγχου,

ε. να αρνείται να συμμορφωθεί σε αίτημα ελεγκτή σχετικά με την επίδειξη εγγράφων και υλικών, αν αυτά δεν σχετίζονται με τον έλεγχο ή αν ο ελεγκτής δεν έχει δικαίωμα να ελέγξει τα έγγραφα αυτά,

στ. να απαιτεί την τήρηση εχεμύθειας για πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα, στις οποίες ο ελεγκτής έχει πρόσβαση κατά τη διάρκεια του ελέγχου,

ζ. να προβαίνει σε καταγγελία, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 157, αν ο ελεγκτής υποδεικνύει ανάρμοστη ή παράνομη συμπεριφορά, ή αν προκύπτει σύγκρουση ιδιωτικού και δημοσίου συμφέροντος,

η. να αιτείται την εξαίρεση του ελεγκτή, αν υπάρχει εύλογη και αιτιολογημένη αμφιβολία για την αμεροληψία του,

θ. να λαμβάνει γνώση και αντίγραφα όλων των εγγράφων και αποτελεσμάτων του ελέγχου, να διατυπώνει απόψεις, να υποβάλει εξηγήσεις ή ενστάσεις, ακόμα και κατά τη διενέργεια του ελέγχου.

Άρθρο 156
Υποχρεώσεις εποπτευόμενων οικονομικών φορέων

Κατά την άσκηση της εποπτείας, ο εποπτευόμενος οικονομικός φορέας ή ο εκπρόσωπός του, υποχρεούται :

www.sete.gr

α. να συμμορφώνεται με το σύνολο της κείμενης νομοθεσίας που διέπει την οικονομική του δραστηριότητα, να διαθέτει εσωτερικές διαδικασίες για την ενημέρωση και την εκπαίδευση της διοίκησης και των εργαζομένων και για την πρόληψη και αποκατάσταση των παραβάσεων,

β. να διευκολύνει και να μην παρακωλύει με οποιοδήποτε τρόπο τους ελεγκτές κατά την άσκηση της εποπτείας,

γ. να χορηγεί, εάν απαιτείται από τον έλεγχο, τα απαιτούμενα έγγραφα και υλικά, και να παρέχει την αναγκαία πρόσβαση σε οχήματα, εμπορικές περιοχές, αποθήκες, χώρους παραγωγής, επεξεργασίας και άλλους χώρους και εγκαταστάσεις,

δ. να διευκολύνει τη διεξαγωγή του ελέγχου, τη λήψη δειγμάτων, φωτογραφιών από τους ελεγκτές και κάθε άλλη ενέργεια στο πλαίσιο της εποπτείας,

ε. να παρέχει γραπτές ή προφορικές εξηγήσεις επί θεμάτων σχετικών με τον έλεγχο μετά από αίτημα των ελεγκτών,

στ. να υποδεικνύει το επίπεδο εμπιστευτικότητας των πληροφοριών που συλλέγονται κατά τη διάρκεια του ελέγχου,

ζ. να συμμορφώνεται με τις συστάσεις των ελεγκτών σχετικά με την παύση παράνομων ενεργειών, να λαμβάνει τα σχετικά μέτρα και να αναφέρει τα αποτελέσματα της λήψης μέτρων εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας.

Άρθρο 157
Καταγγελία που αφορά τη συμπεριφορά ελεγκτή

1. Οικονομικός φορέας ή εκπρόσωπός του ή άλλο πρόσωπο, που εμπλέκεται στο πλαίσιο της εποπτείας, μπορεί να υποβάλει καταγγελία για τη συμπεριφορά του ελεγκτή. Η καταγγελία υποβάλλεται στην αρμόδια εποπτεύουσα αρχή με κάθε πρόσφορο μέσο επικοινωνίας, ηλεκτρονικά, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με επιστολή ή και τηλεφωνικώς.

2. Η εποπτεύουσα αρχή διαβιβάζει αρμοδίως την καταγγελία στην εισαγγελική αρχή εφόσον πιθανολογείται τέλεση αξιόποινων πράξεων και στα πειθαρχικά όργανα του ν. 3528/2007 (Α΄26).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 158

Μετά το άρθρο 48 του ν. 4442/2016 προστίθεται Κεφάλαιο Θ΄ ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 48Α

1. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου εμπίπτουν οι δραστηριότητες που διέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 17 έως 40 του ν. 3982/2011 (Α΄ 143) με την επιφύλαξη του άρθρου 20 του ν. 3982/2011.

2. Δεν απαιτείται έγκριση εγκατάστασης για τις δραστηριότητες της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3982/2011, οι οποίες υπάγονται στο καθεστώς γνωστοποίησης του άρθρου 6.

Άρθρο 48Β
Έγκριση εγκατάστασης

1. Ως έγκριση εγκατάστασης νοείται η έγκριση για την εγκατάσταση της δραστηριότητας σε συγκεκριμένη θέση βάσει του προσδιορισμού του είδους της δραστηριότητας και της κατάταξής της σε βαθμό όχλησης, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά χρήσεις γης και τους λοιπούς χωρικούς περιορισμούς. Λοιποί περιορισμοί που αφορούν στις προϋποθέσεις λειτουργίας της δραστηριότητας δεν εξετάζονται κατά το στάδιο της έγκρισης εγκατάστασης.

2. Όπου στην κείμενη νομοθεσία, που αφορά στην αδειοδότηση μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων, γίνεται λόγος για άδεια εγκατάστασης νοείται εφεξής η έγκριση εγκατάστασης.

Άρθρο 48Γ
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3982/2011 (Α΄ 143)

1. α) Η παράγραφος 11 του άρθρου 17 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Δραστηριότητες υψηλής, μέσης ή χαμηλής όχλησης είναι αυτές που αναφέρονται στην οικ. 3137/191/Φ.15/2012 (Β΄ 1048) κ.υ.α.».

β) Μετά την παράγραφο 11 του άρθρου 17 του ν. 3982/2011 προστίθεται παράγραφος 11Α ως εξής:

«11Α. Έγκριση εγκατάστασης είναι η έγκριση κατά την έννοια των διατάξεων του Κεφαλαίου Θ΄ του ν. 4442/2016 (Α΄ 230), που χορηγεί η αδειοδοτούσα αρχή σε οικονομικό φορέα για την εγκατάσταση συγκεκριμένης δραστηριότητας και αφορά ολόκληρο τον βαθμό όχλησης στον οποίο εμπίπτει η δραστηριότητα. Η έγκριση χορηγείται για συγκεκριμένη τιμή του κριτηρίου όχλησης που χρησιμοποιείται για την κατάταξη της δραστηριότητας, σύμφωνα με το αίτημα του φορέα, με δυνατότητα μεταβολών αυτής της τιμής εντός των ορίων του βαθμού όχλησης, χωρίς να απαιτείται νέα έγκριση. Έγκριση εγκατάστασης απαιτείται:

α) στην ίδρυση συγκεκριμένης δραστηριότητας,

β) στην επέκταση/εκσυγχρονισμό δραστηριότητας που συνίσταται σε αλλαγή ή προσθήκη δραστηριότητας,

γ) στις λοιπές περιπτώσεις επέκτασης/εκσυγχρονισμού δραστηριότητας που οδηγούν σε μετάπτωση της δραστηριότητας σε διαφορετικό βαθμό όχλησης,

δ) σε κάθε περίπτωση επέκτασης/εκσυγχρονισμού δραστηριότητας μετά τη λήξη χορηγηθείσας έγκρισης εγκατάστασης.».

2. α) Η παράγραφος 1 του άρθρου 19 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση έγκρισης εγκατάστασης και άδειας λειτουργίας τα επαγγελματικά εργαστήρια, οι μηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής

υπηρεσιών χαμηλής όχλησης και οι αποθήκες χαμηλής όχλησης, εφόσον η κινητήρια ή η θερμική ισχύς του μηχανολογικού εξοπλισμού τους δεν υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στην περ. α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 17.

Για την εγκατάσταση των δραστηριοτήτων υποβάλλεται γνωστοποίηση εγκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4442/2016 (Α΄ 230) και για την έναρξη λειτουργίας υποβάλλεται στην αδειοδοτούσα αρχή υπεύθυνη δήλωση, η οποία συνοδεύεται από τις απαραίτητες εγκρίσεις και δικαιολογητικά. Η κατάθεση της δήλωσης βεβαιώνεται σε αντίγραφό της από την αδειοδοτούσα αρχή, το οποίο υποχρεούται να τηρεί ο φορέας. Η αδειοδοτούσα αρχή δύναται να διενεργεί εκ των υστέρων κατά περίπτωση επιτόπιο έλεγχο σχετικά με τη γνωστοποίηση εγκατάστασης προ ή μετά την έναρξη λειτουργίας και σχετικά με την ορθότητα του περιεχομένου της ως άνω υπεύθυνης δήλωσης μετά την έναρξη λειτουργίας. Ο έλεγχος αφορά τη θέση, τη δραστηριότητα, την ισχύ της εγκατάστασης και την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων.».

β) Η παράγραφος 8 του άρθρου 19 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο των υπεύθυνων δηλώσεων των παραγράφων 1 και 3, ο τύπος και το περιεχόμενο της έγκρισης εγκατάστασης, καθώς και της γνωστοποίησης εγκατάστασης για τις περιπτώσεις της παραγράφου 1, της άδειας λειτουργίας, της απόφασης χορήγησης προθεσμίας για μεταφορά ή για τεχνική ανασυγκρότηση, ο τύπος και το περιεχόμενο των τροποποιήσεων και ανανεώσεων των αποφάσεων αυτών, τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύουν και η διαδικασία που πρέπει να τηρείται. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται το ύψος της εγγυητικής επιστολής, που προβλέπεται στην παράγραφο 4 και οι περιπτώσεις κατάπτωσής της, τα κριτήρια, η διαδικασία και η συχνότητα διενέργειας επιθεωρήσεων των όρων εγκατάστασης και λειτουργίας των μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων από την αδειοδοτούσα αρχή.».

3. α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 20 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η άδεια εγκατάστασης ισχύει για πέντε (5) χρόνια και μπορεί να παραταθεί μέχρι τη συμπλήρωση μίας δεκαετίας.».

β) Μετά την παράγραφο 6 του άρθρου 20 του ν. 3982/2011 προστίθενται παράγραφοι 6Α έως 6Ε ως εξής:

«6Α. Μετά την έναρξη λειτουργίας, που τεκμαίρεται με τη χορήγηση της άδειας ή έγκρισης λειτουργίας ή τη γνωστοποίηση λειτουργίας ή την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης ή την ενημέρωση της αδειοδοτούσας αρχής, αναλόγως του καθεστώτος που διέπει τη δραστηριότητα, η οποία πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί εντός των προθεσμιών της παραγράφου 6, η διάρκεια της έγκρισης εγκατάστασης καθορίζεται, χωρίς να απαιτείται νέα διοικητική πράξη, ως εξής:

α) έως τη συμπλήρωση είκοσι (20) ετών από την ημερομηνία χορήγησης της έγκρισης εγκατάστασης, εφόσον πρόκειται για εγκατάσταση εντός περιοχής με καθορισμένες χρήσεις γης,

β) έως τη συμπλήρωση δέκα (10) ετών από την ημερομηνία χορήγησης της έγκρισης εγκατάστασης, εφόσον πρόκειται για εγκατάσταση εκτός περιοχής με καθορισμένες χρήσεις γης.

6Β. Η έγκριση χορηγείται για το ανώτατο όριο της κατηγορίας όχλησης, στην οποία εμπίπτει η δραστηριότητα. Για τυχόν μεταβολές της δραστηριότητας κατά τη διάρκεια ισχύος της έγκρισης, δεν απαιτείται ενέργεια του φορέα, εφόσον οι μεταβολές αυτές δεν επιφέρουν μετάπτωση της δραστηριότητας σε διαφορετικό βαθμό όχλησης από αυτόν που αναγράφεται στην έγκριση εγκατάστασης. Εφόσον η αδειοδοτούσα αρχή, μετά την παρέλευση των χρονικών ορίων της παραγράφου 6, διαπιστώσει ότι η δραστηριότητα κατατάσσεται σε χαμηλότερο βαθμό όχλησης σε σχέση με τον αναφερόμενο στη χορηγηθείσα έγκριση εγκατάστασης, η τελευταία τροποποιείται αναλόγως.

6Γ. Εντός των προθεσμιών της παρ. 6Α η δραστηριότητα προστατεύεται από τυχόν αλλαγές των χρήσεων γης.

6Δ. Μετά τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 6Α δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παρ. 6Β και 6Γ. Για την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό της δραστηριότητας μετά τη λήξη των προθεσμιών αυτών, απαιτείται νέα έγκριση εγκατάστασης.

6Ε. Διακοπή λειτουργίας της δραστηριότητας που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη και που πραγματοποιείται εντός των προθεσμιών της παραγράφου 6Α, ανεξαρτήτως αν η διακοπή αφορά την παραγωγική λειτουργία ή τη διακοπή των εργασιών ενώπιον της φορολογικής αρχής, δεν θίγει τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους.»

4.α) Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 25 του ν. 3982/2011 προστίθεται παράγραφος 1Α ως εξής:

«1Α. Ειδικά αν η αίτηση αφορά σε χορήγηση έγκρισης εγκατάστασης δραστηριότητας χαμηλής ή μέσης όχλησης σε περιοχή με καθορισμένες χρήσεις γης και εντός σχεδίου πόλεως, η έγκριση χορηγείται εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση πλήρους φακέλου. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, τεκμαίρεται η χορήγηση της έγκρισης και ο αιτών μπορεί να προβεί στην εγκατάσταση της δραστηριότητας, εφόσον επιτρέπεται βάσει των χρήσεων γης. Αν ο φάκελος είναι ελλιπής η αδειοδοτούσα αρχή ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα για την προσκόμιση των απαιτούμενων δικαιολογητικών.» Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία διακόπτεται έως την προσκόμιση των δικαιολογητικών.».

β) Η παράγραφος 3 του άρθρου 25 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι συναρμόδιες υπηρεσίες εκδίδουν τις απαιτούμενες εγκρίσεις για την εγκατάσταση και λειτουργία των δραστηριοτήτων των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 17 μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών και για τις περιπτώσεις της παραγράφου 1Α μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, εφόσον είναι διαθέσιμα τα απαιτούμενα για τις εγκρίσεις δικαιολογητικά. Οι υπηρεσίες και φορείς, των οποίων ζητείται η γνώμη για τη χορήγηση των εγκρίσεων, γνωμοδοτούν προς την αρμόδια υπηρεσία, το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών και εντός δεκαπέντε (15) ημερών για τις περιπτώσεις της

παραγράφου 1Α από τη λήψη του σχετικού ερωτήματος. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας τεκμαίρεται θετική γνωμοδότηση και η αρμόδια υπηρεσία εξετάζει το αίτημα για τη χορήγηση της έγκρισης.».

5. Η παράγραφος 2 του άρθρου 26 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αδειοδοτούσα αρχή διενεργεί δειγματοληπτικές επιθεωρήσεις βάσει ετήσιου προγράμματος ή ύστερα από καταγγελία με βάση κριτήρια κινδύνου και συντάσσει εκθέσεις σχετικά με την τήρηση των όρων λειτουργίας των μεταποιητικών και συναφών δραστηριοτήτων. Όταν η Αρχή κρίνει ότι η καταγγελία είναι ανυπόστατη, αόριστη ή προδήλως αβάσιμη, την αρχειοθετεί χωρίς να διενεργήσει επιθεώρηση.».

6. Το β.δ. της 15/21.10.1922 (Α΄ 208) καταργείται.

Άρθρο 48Δ
Εξουσιοδοτική διάταξη

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης για τη χορήγηση έγκρισης εγκατάστασης, ο τύπος και το περιεχόμενο της γνωστοποίησης εγκατάστασης, τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύουν, τα τυχόν έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση επικείμενης μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση προκειμένου να ασκήσουν τις ελεγκτικές τους αρμοδιότητες και η διαδικασία που πρέπει να τηρείται, ο τρόπος επιβολής των κυρώσεων εντός των ορίων του άρθρου 15, η διαδικασία επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση ή έγκριση θέμα.

Άρθρο 48Ε
Μεταβατικές διατάξεις

1. Αιτήσεις για χορήγηση άδειας εγκατάστασης που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου είναι σε εκκρεμότητα, διεκπεραιώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

2. Οι άδειες εγκατάστασης που είναι σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατηρούν το περιεχόμενό τους και η διάρκειά τους παρατείνεται μέχρι τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών από την έκδοσή τους. Στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί παράταση σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις, αυτή ισχύει μέχρι τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών.

Εκκρεμείς αιτήσεις για παράταση των αδειών εγκατάστασης που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 20 του ν. 3982/2011, δεν εξετάζονται και η άδεια εγκατάστασης παρατείνεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Αιτήματα για παράταση των αδειών εγκατάστασης που υποβάλλονται μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εξετάζονται αφού υποβληθεί το αίτημα της επόμενης παραγράφου με σκοπό την υπαγωγή στο καθεστώς έγκρισης εγκατάστασης.

3. Δραστηριότητες που διαθέτουν άδεια εγκατάστασης μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς έγκρισης εγκατάστασης, μετά από σχετικό αίτημα του φορέα τους στην αδειοδοτούσα αρχή. Το αίτημα εξετάζεται με βάση τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί από το φορέα για την έκδοση της αρχικής άδειας εγκατάστασης και η έγκριση εγκατάστασης που εκδίδεται ισχύει:

α) μέχρι τη συμπλήρωση των προθεσμιών της παρ. 6 του άρθρου 20 από την αρχική έκδοση της άδειας εγκατάστασης ή από τη χορήγηση παράτασης αντίστοιχα και

β) μέχρι τη συμπλήρωση των προθεσμιών των παραγράφων 6Α έως 6Ε του άρθρου 20 από την αρχική έκδοση της άδειας εγκατάστασης.».

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ

Άρθρο 159

Μετά το άρθρο 50 του ν. 4442/2016, προστίθενται άρθρα 50Α και 50Β ως εξής:

«Άρθρο 50Α
Κυκλοφοριακή σύνδεση / Είσοδος - έξοδος οχημάτων

1. Για τη λειτουργία των οικονομικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα απαιτείται υπεύθυνη δήλωση αρμόδιου μηχανικού ότι η κυκλοφοριακή σύνδεση ή η είσοδος - έξοδος της εγκατάστασης υλοποιήθηκε σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια αυτής.

2. Οι φορείς των ανωτέρω δραστηριοτήτων υποχρεούνται να τηρούν τους όρους και προϋποθέσεις που περιγράφονται στην κείμενη νομοθεσία για την οδική ασφάλεια.

3. Οι αρμόδιες αρχές για τη συντήρηση της οδού, μόλις λάβουν γνώση των στοιχείων της οικονομικής δραστηριότητας, μπορούν να προβούν σε σχετικό έλεγχο.

4. Όπου στην κείμενη νομοθεσία απαιτείται βεβαίωση της υπηρεσίας που έχει την ευθύνη για τη συντήρηση της οδού ότι η κυκλοφοριακή σύνδεση ή η είσοδος-έξοδος εκτελέσθηκε καλώς, προσκομίζεται εφεξής υπεύθυνη δήλωση αρμόδιου μηχανικού.

Άρθρο 50Β
Τροποποίηση διατάξεων του β.δ. 465/1970 (Α΄ 150)

1. α) Η παράγραφος 2 του άρθρου 30 του β.δ. 465/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η Τεχνική Υπηρεσία που έχει την ευθύνη κατασκευής ή συντήρησης της οδού μπορεί να πραγματοποιεί επιτόπια εξέταση προτού διαβιβάσει τα θεωρημένα σχέδια με τις παρατηρήσεις της για έγκριση στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 6.».

β) Η παράγραφος 5 του άρθρου 30 του β.δ. 465/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η έγκριση κυκλοφοριακής σύνδεσης ή η έγκριση εισόδου-εξόδου οχημάτων των εγκαταστάσεων του άρθρου 24 ισχύει για τέσσερα (4) έτη και για το είδος της εγκατάστασης που αναφέρεται σε αυτήν. Κατ’ εξαίρεση η έγκριση κυκλοφοριακής σύνδεσης ή η έγκριση εισόδου - εξόδου οχημάτων ισχύει για έξι (6) έτη για εγκαταστάσεις του άρθρου 24 που αφορούν κτίρια συνολικής επιφάνειας μεγαλύτερης των πέντε χιλιάδων (5.000) τετραγωνικών μέτρων.

Αν μετά την παρέλευση των τεσσάρων (4) ετών από την έγκριση δεν έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες κατασκευής

www.sate.gr

της εγκεκριμένης κυκλοφοριακής σύνδεσης ή της εισόδου - εξόδου οχημάτων, χορηγείται εφάπαξ παράταση για τέσσερα (4) επιπλέον έτη μετά από αίτηση που υποβάλλεται πριν από τη λήξη της αρχικής προθεσμίας και εφόσον δεν έχουν αλλάξει οι κυκλοφοριακές συνθήκες της οδού. Αν οι κυκλοφοριακές συνθήκες της οδού έχουν μεταβληθεί απαιτείται νέα έγκριση. Για μετατροπή του είδους της εγκατάστασης ή επέκταση αυτής ή προσθήκης νέων εγκαταστάσεων, ο ενδιαφερόμενος ενημερώνει την αρμόδια για τη συντήρηση της οδού υπηρεσία.»

2. Το άρθρο 32 του β.δ. 465/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 32
Άδεια λειτουργίας εγκαταστάσεων

1. Για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων εκτός των προβλεπομένων από άλλες διατάξεις εγκρίσεων αρμόδιων υπηρεσιών, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση αρμόδιου μηχανικού ότι η κυκλοφοριακή σύνδεση υλοποιήθηκε σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια αυτής.

2. Η υπεύθυνη δήλωση της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία και αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης. Οι αδειοδοτούσες υπηρεσίες κοινοποιούν την άδεια λειτουργίας της εγκατάστασης στην αρμόδια για τη συντήρηση της οδού υπηρεσία, προκειμένου αυτή να λάβει γνώση για την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης.».

3. Το άρθρο 34 του β.δ. 465/1970 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 34
Έγκριση κυκλοφοριακής σύνδεσης
κατά παρέκκλιση

1. Σε εγκαταστάσεις που λειτουργούν με εγκεκριμένη κυκλοφοριακή σύνδεση κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, επιτρέπονται νέες προσθήκες και αλλαγή της χρήσης μόνον εφόσον, κατόπιν μελέτης κυκλοφοριακών επιπτώσεων, αποδειχθεί ότι η νέα χρήση δεν επιφέρει αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

2. Επιτρέπεται η έγκριση κυκλοφοριακής σύνδεσης κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων μόνον εφόσον, εξαιτίας των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του οικοπέδου της εγκατάστασης, δεν είναι εφικτή η τήρηση των προϋποθέσεων του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να υποβληθεί μελέτη από μηχανικό που τεκμηριώνει ότι η διαφοροποίηση στην κατασκευή της κυκλοφοριακής σύνδεσης εξασφαλίζει την οδική ασφάλεια, προκειμένου να εγκριθεί από την αρμόδια για τη συντήρηση της οδού υπηρεσία.»

Άρθρο 160

Μετά το άρθρο 48Ε του ν. 4442/2016 προστίθεται Κεφάλαιο Ι΄ ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄
ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΝΤΟΣ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Άρθρο 48ΣΤ
Πεδίο εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου εμπίπτουν:

α) Δραστηριότητες χονδρικού εμπορίου με Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) 45 και 46 (6η ομάδα του Παραρτήματος) και δραστηριότητες αποθήκευσης με ΚΑΔ 52.10 (7η ομάδα του Παραρτήματος), που ασκούνται εντός Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής του ν. 4302/2014 (Α΄ 225). Εξαιρούνται δραστηριότητες με ΚΑΔ 46.71 και 46.77 (της 6ης ομάδας του Παραρτήματος).

β) Δραστηριότητες πλυντηρίων-λιπαντηρίων και συνεργείων οχημάτων με ΚΑΔ 45.20, εφόσον αυτές ασκούνται προς εξυπηρέτηση των οχημάτων εντός των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής του ν. 4302/2014.

γ) Κέντρα Διανομής Τσιμέντου του άρθρου 1, υποπαράγραφος ΣΤ.10 του ν. 4254/2014 (Α΄ 85).

δ) Αστικά Κέντρα Ενοποίησης Εμπορευμάτων του άρθρου 4 του ν. 4302/2014.

Άρθρο 48Ζ
Εγκατάσταση και λειτουργία Κέντρων
Αποθήκευσης και Διανομής

1. Για την εγκατάσταση Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής, που, ανεξάρτητα από την ύπαρξη μηχανολογικού εξοπλισμού, κατατάσσονται στις υποκατηγορίες Α1 και Α2 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α΄ 209) και των κατ` εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων, απαιτείται έγκριση εγκατάστασης κατά τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Θ΄ του παρόντος. Για τη λειτουργία των Κέντρων αυτών, απαιτείται γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 6.

2. Τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής που, ανεξάρτητα από την ύπαρξη μηχανολογικού εξοπλισμού, δεν κατατάσσονται στις κατηγορίες Α1 και Α2 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 και των κατ΄ εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων, απαλλάσσονται από την υποχρέωση άδειας ή έγκρισης, εφόσον η εγκατάσταση βρίσκεται εντός περιοχών που καθορίζονται από εγκεκριμένα χωρικά σχέδια (ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΤΧΣ, ΖΟΕ) με τη γενική κατηγορία χρήσης των άρθρων 5, 6 και 7 του π.δ. 23.2/6.3.1987 (Δ΄ 166). Για τη λειτουργία των Κέντρων αυτών απαιτείται γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 6.

3. Τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής που, ανεξάρτητα από την ύπαρξη μηχανολογικού εξοπλισμού, δεν κατατάσσονται στις κατηγορίες Α και Β του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 και των κατ΄ εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων, απαλλάσσονται από την υποχρέωση άδειας ή έγκρισης εγκατάστασης. Για τη λειτουργία των Κέντρων αυτών απαιτείται γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 6.

4. Για την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής που δεν κατατάσσεται στην κατηγορία Α του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 και των κατ` εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων, απαιτείται έγκριση εγκατάστασης, εφόσον η επικείμενη επέκταση ή ο εκσυγχρονισμός επιφέρει κατάταξη του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής στην κατηγορία Α.

5. Αν, εκτός της κύριας δραστηριότητας, στο Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής ασκείται και δευτερεύουσα συμπληρωματική δραστηριότητα κατά την έννοια των διατάξεων της περίπτωσης β΄ του άρθρου 1 του ν. 4302/2014 (Α΄ 225), η οποία δεν κατατάσσεται στην κατηγορία Α του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 και των κατ`

www.ste.gr

εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων, απαιτείται μόνο γνωστοποίηση της μεταβολής που επέρχεται με την προσθήκη της δευτερεύουσας δραστηριότητας.

6. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση άδειας ή έγκρισης εγκατάστασης τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής που εγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ., οι όποιες έχουν οργανωθεί σύμφωνα με το ν. 4458/1965 (Α΄ 33), σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές που έχουν οργανωθεί σύμφωνα με το ν. 2545/1997 (Α΄ 254) και σε Επιχειρηματικά Πάρκα που οργανώνονται σύμφωνα με το ν. 3982/2011 (Α΄ 143).

7. Η γνωστοποίηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά και αποτελεί προϋπόθεση για τη νόμιμη άσκηση της δραστηριότητας. Μετά τη γνωστοποίηση ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ξεκινήσει τη λειτουργία της δραστηριότητας. Τα απαιτούμενα από την κείμενη νομοθεσία δικαιολογητικά τηρούνται στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης. Οι έλεγχοι από τις αρμόδιες αρχές διενεργούνται μετά τη γνωστοποίηση ή από το χρόνο που υπήρχε υποχρέωση για την υποβολή της.

8. Η αλλαγή του φορέα Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9.

9. Για την έγκριση εγκατάστασης απαιτείται η καταβολή παραβόλου της περίπτωης Α΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 της οικ. 14684/914/Φ15/2012 κ.υ.α. (Β΄ 3533). Για τη γνωστοποίηση απαιτείται η καταβολή παραβόλου, σύμφωνα με την την υποπερ. i της περ. Β΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 της κοινής υπουργικής απόφασης του προηγούμενου εδαφίου.

Άρθρο 48Η
Εγκαταστάσεις πλυντηρίων, λιπαντηρίων και συνεργείων οχημάτων

εντός των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής

1. Για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων πλυντηρίων, λιπαντηρίων και συνεργείων οχημάτων εντός των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής δεν απαιτείται η βεβαίωση νόμιμης λειτουργίας που προβλέπεται στην οικ. 81590/1446/Φ/42/2015 (Β΄ 3002) κ.υ.α.

2. Οι εγκαταστάσεις πλυντηρίων, λιπαντηρίων και συνεργείων επισκευής οχημάτων εντός των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής λειτουργούν νόμιμα μετά τη γνωστοποίηση του άρθρου 6 για τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής.

Άρθρο 48Θ
Πιστοποιητικό ενεργητικής πυροπροστασίας Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής

1. Εφόσον για τις επιμέρους δραστηριότητες από τις κείμενες διατάξεις απαιτείται η σύνταξη μελέτης ενεργητικής πυροπροστασίας, οι φορείς των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής συντάσσουν ενιαία μελέτη για το σύνολο της εγκατάστασης, συμπεριλαμβανομένων των κύριων, δευτερευουσών και λοιπών δραστηριοτήτων που ασκούνται στο Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής, πλην των πρατηρίων καυσίμων. Η ενιαία μελέτη αφορά κάθε επιμέρους δραστηριότητα και χρήση, καθώς και τα αντίστοιχα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας.

2. Το πιστοποιητικό ενεργητικής πυροπροστασίας εκδίδεται για το σύνολο της εγκατάστασης, πλην των πρατηρίων καυσίμων, και ισχύει για πέντε (5) έτη.

Άρθρο 48Ι
Αναλογική εφαρμογή του ν. 3982/2011 (Α΄ 143)

1. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη χορήγηση έγκρισης εγκατάστασης Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής, καθώς και η διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων διέπεται από τα άρθρα 19, 20, 22 και 24 έως 28 του ν. 3982/2011, που εφαρμόζονται αναλόγως.

2. Αν το Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής λειτουργεί κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 29 του ν. 3982/2011, που εφαρμόζεται αναλόγως.

Άρθρο 48ΙΑ
Εξουσιοδότηση

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της έγκρισης εγκατάστασης Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής, ο τύπος και το περιεχόμενο των τροποποιήσεων και ανανεώσεών της και τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση για τη χορήγησή της. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το περιεχόμενο και η διαδικασία της γνωστοποίησης για τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής και τις λοιπές εγκαταστάσεις που πρόκειται να λειτουργήσουν εντός αυτών, τα έγγραφα που τηρούνται στην έδρα της δραστηριότητας, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την έγκριση της μελέτης και τη χορήγηση πιστοποιητικού ενεργητικής πυροπροστασίας και ο τρόπος γνωστοποίησης των στοιχείων σε περίπτωση μεταβολής τους, οι αρχές στις οποίες κοινοποιείται η γνωστοποίηση, η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων εντός των ορίων της παραγράφου 1 του άρθρου 15 και κάθε άλλο σχετικό με τη γνωστοποίηση θέμα, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6.

Άρθρο 48ΙΒ
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4302/2014 (Α΄ 225)

1. Η περ. ε΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4302/2014 καταργείται.

2. Ο τίτλος του άρθρου 4 του ν. 4302/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αστικά Κέντρα Ενοποίησης Εμπορευμάτων».

3. Το άρθρο 5 του ν. 4302/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5
Πράσινη Εφοδιαστική

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται οι όροι λειτουργίας του συστήματος καταγραφής των περιβαλλοντικών επιδόσεων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Εφοδιαστική, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται το αποτύπωμα άνθρακα και οι τρόποι γνωστοποίησης στην αγορά και στο ευρύ κοινό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Εφοδιαστική, οι οποίες διατηρούν ή επαυξάνουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις ή εφαρμόζουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης πιστοποιημένο από αρμόδιο φορέα.

2. Στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών δημιουργείται κεντρική βάση δεδομένων όπου καταγράφονται οι

περιβαλλοντικές επιδόσεις των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Εφοδιαστική. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται η διαδικασία δημιουργίας και τήρησης της βάσης, οι όροι επεξεργασίας και δημοσιότητας των δεδομένων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.».

3. Το άρθρο 8 του ν. 4302/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8
Εγκατάσταση και Λειτουργία Κέντρων
Αποθήκευσης και Διανομής

Η εγκατάσταση και λειτουργία Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Θ΄ του ν. 4442/2016 (Α΄ 230).».

4. Στο άρθρο 9 του ν. 4302/2014 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υποδομών και Μεταφορών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι δραστηριότητες που ασκούνται στα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό όχλησης, με βάση τα κριτήρια και τις κατευθύνσεις της απόφασης 11508/2009 (ΑΑΠ 151) του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.».

5. Το άρθρο 11 του ν. 4302/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 11
Λοιπές εγκαταστάσεις Κέντρου
Αποθήκευσης και Διανομής

Σε κάθε Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής μπορεί να λειτουργούν και εγκαταστάσεις αμιγών ή μικτών πρατηρίων πεπιεσμένου ή υγροποιημένου φυσικού αερίου (CNG ή LNG), υγρών καυσίμων και υγραερίου (LPG) υπό οποιονδήποτε συνδυασμό αυτών, πλυντηρίων, λιπαντηρίων και κεκλιμένων επίπεδων επιθεώρησης, συνεργείων επισκευής οχημάτων, καθώς και μικρής κλίμακας κτιριακές εγκαταστάσεις διανυκτέρευσης οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων, εφόσον εξασφαλίζεται για καθεμία από αυτές τις εγκαταστάσεις ο σχετικός χώρος, πέραν της οριζόμενης ελάχιστης συνολικής ωφέλιμης επιφάνειας των κτιριακών εγκαταστάσεων και των χώρων στάθμευσης και ελιγμών, και εφόσον τηρούνται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την εγκατάσταση και λειτουργία των λοιπών αυτών εγκαταστάσεων.».

6. Τα άρθρα 12 και 13 του ν. 4302/2014 και οι παράγραφοι 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 του άρθρου 50 του ν. 4442/2016 καταργούνται.».

Άρθρο 161
Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 3077/1954 (Α΄ 243)

1. Το άρθρο 3 του ν.δ. 3077/1954 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

1. Η άδεια ίδρυσης γενικής αποθήκης χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης μετά από γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος και του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται η υπό ίδρυση αποθήκη.

2. Με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται:

α) το ακριβές σημείο στο οποία ιδρύεται η γενική αποθήκη,

β) η χρονική διάρκεια της άδειας,

γ) οι κατηγορίες εμπορευμάτων που θα αποθηκεύονται στην γενική αποθήκη,

δ) το ποσό και το είδος της εγγύησης, καθώς και ο τρόπος καταβολής της μετά από γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος,

ε) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.».

2. Το άρθρο 4 του ν.δ. 3077/1954 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 4

Για την ίδρυση και λειτουργία γενικής αποθήκης υποβάλλεται αίτηση στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, στην οποία αναφέρονται οι κατηγορίες εμπορευμάτων που μπορούν να εναποτίθενται στη γενική αποθήκη, η ημερομηνία για την οποία ζητείται η έναρξη λειτουργίας και η χρονική διάρκεια λειτουργίας της γενικής αποθήκης, καθώς και οι εγγυήσεις που θα δοθούν στο Δημόσιο, τους αποθέτες και σε όσους έλκουν δικαιώματα από αυτούς και το είδος αυτών. Η αίτηση συνοδεύεται από τα εξής:

α) Αρχιτεκτονικά σχεδιαγράμματα των κτιρίων με περιγραφή των αποθηκευτικών χώρων, τις στεγασμένες και μη στεγασμένες επιφάνειες και των δικαιωμάτων επί των κτιρίων αυτών. Εάν ο αιτών είναι μισθωτής των κτιρίων συνυποβάλλει αντίγραφο του συμφωνητικού μίσθωσης.

β) Υπόμνημα που αναφέρει τον τόπο, τον εξοπλισμό και τα μέσα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις της γενικής αποθήκης.

γ) Κανονισμό που καθορίζει τις σχέσεις μεταξύ της γενικής αποθήκης και των πελατών της.

δ) Προκειμένου περί νομικού προσώπου, αντίγραφο του καταστατικού και πίνακα των μετόχων ή των εταίρων που κατέχουν άνω του 10% του εταιρικού κεφαλαίου.

ε) Αιτιολογημένη έκθεση επιτροπής που απαρτίζεται από τρεις (3) μηχανικούς, η οποία εξετάζει με δαπάνη του αιτούντος τα κτίρια και αποφαίνεται περί της στατικής επάρκειας και της ανέγερσης των κτιρίων σύμφωνα με τα υποβληθέντα σχεδιαγράμματα. Η επιτροπή συστήνεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών. Ένα από τα μέλη της επιτροπής μπορεί να υποδεικνύεται από τον αιτούντα στην αίτησή του.

στ) Αντίγραφο δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου του αιτούντος φυσικού προσώπου.».

3. Τα άρθρα 6, 8 και το πρώτο και δεύτερο εδάφιο του άρθρου 12 του ν.δ. 3077/1954 καταργούνται.

4. Το άρθρο 14 του ν.δ. 3077/1954 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 14

Για την επέκταση των εγκαταστάσεων υφιστάμενης Γενικής Αποθήκης ή για την επέκταση της άδειας και σε άλλα εμπορεύματα απαιτείται απόφαση του Υπουργού

Οικονομίας και Ανάπτυξης. Η απόφαση εκδίδεται μετά από αίτηση που συνοδεύεται από αρχιτεκτονικό σχεδιάγραμμα, στο οποίο αποτυπώνονται οι νέοι χώροι στους οποίους θα επεκταθεί η εγκατάσταση.»

5. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 18 του ν.δ. 3077/1954 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου μπορεί να παρατείνεται η διάρκεια λειτουργίας της γενικής αποθήκης και να καθορίζεται διαφορετικό ποσό εγγύησης από το αρχικώς ορισθέν.».

Άρθρο 162
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4254/2014 (Α΄ 85) - Κέντρα Διανομής Τσιμέντου

1. Η υποπερ. γ΄ της περ. 2 της υποπαραγράφου ΣΤ. 10 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α΄ 85) αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Η συμμόρφωση των Κέντρων Διανομής Τσιμέντων με τις απαιτήσεις της παρ. 9 του προτύπου ΕΛΟΤ ΕΝ 197-2 και τις διατάξεις της παρούσας υποπαραγράφου βεβαιώνεται με τη χορήγηση πιστοποιητικού από Φορέα Πιστοποίησης, ο οποίος έχει εγκριθεί για το πεδίο δραστηριότητας του Κανονισμού 305/2011 και του π.δ 334/1994 και για το πρότυπο ΕΛΟΤ ΕΝ 1971, σύμφωνα με τη διαδικασία της υπουργικής απόφασης οικ. 3354/91/8.2.2001 (Β΄ 149). Ο παραπάνω Φορέας Πιστοποίησης διενεργεί τους απαιτούμενους ελέγχους και δοκιμές σύμφωνα με το σύστημα αξιολόγησης της συμμόρφωσης των τσιμέντων με το πρότυπο ΕΛΟΤ ΕΝ 1972, όπως εκάστοτε ισχύει.».

2. Η υποπερίπτωση δ΄ της περίπτωσης 2 της υποπαραγράφου ΣΤ. 10 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Το Πιστοποιητικό της παραπάνω υποπερίπτωσης γ΄ μπορεί να ανακληθεί εφόσον διαπιστωθεί από το Φορέα Πιστοποίησης ότι δεν εφαρμόζονται από το ελεγχόμενο Κέντρο Διανομής Τσιμέντων τα απαιτούμενα μέτρα, οι σχετικές διαδικασίες ελέγχου και γενικότερα δεν τηρούνται οι απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας. Ο Φορέας Πιστοποίησης κοινοποιεί την απόφαση ανάκλησης στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την έκδοσή της.».

3. Η υποπερίπτωση γ΄ της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου ΣΤ. 10 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 καταργείται και οι υποπεριπτώσεις δ΄ και ε΄ αναριθμούνται σε γ΄ και δ΄ αντίστοιχα.

4. Η υποπερίπτωση δ΄ της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου ΣΤ. 10 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014, που μετά την αναρίθμηση της προηγούμενης παραγράφου έγινε υποπερίπτωση γ΄, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Το Πιστοποιητικό της υποπερίπτωσης γ΄ της περίπτωσης 2 της παρούσας υποπαραγράφου ΣΤ.10 αποτελεί δικαιολογητικό για τη λειτουργία, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, Κέντρου Διανομής Τσιμέντων.».

5. Το τρίτο εδάφιο της υποπερίπτωσης β΄ και η υποπερίπτωση γ΄ της περίπτωσης 5 της υποπαραγράφου ΣΤ. 10 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 καταργούνται.

6. Η περίπτωση 6 της υποπαραγράφου ΣΤ.10 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Υφιστάμενα Κέντρα Διανομής Τσιμέντων που κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου λειτουργούν νόμιμα οφείλουν, έως την 31η Ιανουαρίου 2019, να προσαρμόσουν τη λειτουργία τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις των διατάξεων του παρόντος και να εφοδιαστούν με το Πιστοποιητικό Κέντρου Διανομής Τσιμέντων της παρούσας υποπαραγράφου.».

Άρθρο 163
Ρυθμίσεις για υφιστάμενα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής

1. Οι υφισταμένες εγκαταστάσεις που αποτελούν Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατά την έννοια του παρόντος Κεφαλαίου και έχουν αδειοδοτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 επ. του π.δ. 79/2004 (Α΄ 62) ή τις διατάξεις του ν. 3982/2011 (Α΄ 143) θεωρείται ότι συμμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Για την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό τους εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Σε υφισταμένες εγκαταστάσεις που αποτελούν Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατά την έννοια του παρόντος Κεφαλαίου και δεν είναι εφοδιασμένες με άδεια εγκατάστασης ή λειτουργίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 επ. του π.δ. 79/2004 (Α’ 62) ή τις διατάξεις του ν. 3982/2011, χορηγείται έγκριση εγκατάστασης, όπου απαιτείται. Εφόσον ο φορέας της εγκατάστασης υποβάλει στην αδειοδοτούσα αρχή όλα τα νόμιμα δικαιολογητικά σε προθεσμία δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος της απόφασης του άρθρου 48ΙΑ, η έγκριση εγκατάστασης χορηγείται χωρίς την επιβολή προστίμου. Μετά την έγκριση εγκατάστασης, ο φορέας υποχρεούται στην υποβολή της γνωστοποίησης.

3. Η παρ. 1 του άρθρου 75 του ν. 3982/2011 εφαρμόζεται και για τις δραστηριότητες που αποτελούν Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατά την έννοια του παρόντος νόμου.

Άρθρο 164
Μεταβατικές διατάξεις

1. Αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής κατά τις διατάξεις του ν. 4302/2014, άδειας εγκατάστασης ή λειτουργίας κατά τις διατάξεις του ν. 3982/2011 ή τις διατάξεις του π.δ. 79/2004 που αφορούν τους Σταθμούς Φορτηγών Αυτοκινήτων ή Εμπορευματικούς Σταθμούς Τύπου Β, οι οποίες είναι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48Ε του ν. 4442/2016.

2. Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης του άρθρου 48ΙΑ του ν. 4442/2016 εφαρμόζεται η οικ. 53346/645/Φ.61/2017 ΚΥΑ (Β΄ 1668).

www.Sate.gr

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Άρθρο 165
Ρυθμίσεις πυροπροστασίας και πυρασφάλειας

1. Η κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου 24 του ν. 4442/2016 εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Στο άρθρο 49 του ν. 4442/2016 προστίθενται παράγραφοι 5, 6 και 7 ως εξής:

«5. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση εφοδιασμού με μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας και πιστοποιητικό ενεργητικής πυροπροστασίας οι εγκαταστάσεις συνεργείων οχημάτων με επιφάνεια μικρότερη των 2.500 τ.μ. και οι εγκαταστάσεις πλυντηρίων, λιπαντηρίων οχημάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής α) της οικ. 81590/1446/Φ.4.2. (Β΄ 3002) ΚΥΑ και β) της οικ. 16085/Φ.700.1. (Β΄ 770) ΚΥΑ.

6.α. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 14 του β.δ. 465/1970 (Α΄ 150) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού πυροπροστασίας είναι πέντε (5) χρόνια.»

β. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 14 του π.δ. 1224/1981 (Α΄ 303) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού πυροπροστασίας είναι πέντε (5) χρόνια.».

γ. Η περίπτωση 4.5 της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 2801/2000 (Α΄ 46) αντικαθίσταται ως εξής:

«Το πιστοποιητικό πυρασφάλειας για τους σταθμούς και τα πρατήρια ανανεώνεται κάθε πέντε (5) έτη και κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών. Σε περίπτωση μη έγκαιρης προσκόμισης του πιστοποιητικού, η αρμόδια υπηρεσία προχωρεί αυτεπάγγελτα στην προσωρινή ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης.

Τα ως άνω μέτρα των περιπτώσεων 4.1 έως και 4.5 οφείλουν να λάβουν και οι σταθμοί αυτοκινήτων με αντλίες καυσίμων, αμιγείς ως προς τη χρήση, δηλαδή σταθμοί που στεγάζονται σε κτίρια των οποίων όλοι οι όροφοι χρησιμοποιούνται είτε ως χώροι στάθμευσης είτε για εξυπηρέτηση του σταθμού (π.χ. αποθήκες, πλυντήρια, λιπαντήρια).»

δ. Το έκτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του ν. 2801/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάρκεια ισχύος του Πιστοποιητικού Πυροπροστασίας είναι πενταετής.»

ε. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 9 της οικ. 13935/930/2014 (Β΄ 674) απόφασης του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού πυροπροστασίας είναι πέντε (5) χρόνια.»

7. Το πιστοποιητικό ενεργητικής πυροπροστασίας που χορηγείται σε πρατήρια καυσίμων ανεξαρτήτως του είδους ή του τύπου του πρατηρίου, έχει διάρκεια ισχύος πέντε (5) ετών.»

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΚΑ

Άρθρο 166
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3982/2011 (Α΄143)

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 προστίθεται περίπτωση ζ΄ ως εξής:

«ζ. Επιχειρηματικό Πάρκο Μεμονωμένης Μεγάλης Μονάδας (ΕΠΜΜΜ): ως Επιχειρηματικό Πάρκο Μεμονωμένης Μεγάλης Μονάδας νοείται το Επιχειρηματικό Πάρκο που καθορίζεται, οριοθετείται και οργανώνεται σε περιοχή όπου υπάρχει ή πρόκειται να ιδρυθεί μεμονωμένη μεγάλη μονάδα, για την οποία δεν απαιτείται πολεοδόμηση. Για τη δημιουργία του προβλέπονται ειδικοί όροι προσαρμοσμένοι στα χαρακτηριστικά του, οι οποίοι στοχεύουν κυρίως στη βελτιστοποίηση της σχέσης του με τον περιβάλλοντα ευρύτερο χώρο, ήτοι τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων, περιβαλλοντικού ή άλλου χαρακτήρα όχλησης από τη λειτουργία της μονάδας.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 44 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα Επιχειρηματικά Πάρκα των περιπτώσεων α΄ έως δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 41 αναπτύσσονται σε χώρους υποδοχής επιχειρήσεων, όπως ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 41. Κατά τη διαδικασία εκπόνησης, τροποποίησης και αναθεώρησης των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) και Σχεδίων Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) δεν μπορούν να τροποποιηθούν τα όρια, οι χρήσεις γης και οι όροι δόμησης των εγκεκριμένων Οργανωμένων Υποδοχείων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΜΕΔ), χωρίς την σύμφωνη γνώμη του φορέα ανάπτυξης ή διαχείρισης του ΟΥΜΕΔ και των αρμόδιων υπηρεσιών που ενέκριναν την ανάπτυξη του ΟΥΜΕΔ.»

3. Η παρ. 3 του άρθρου 47 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Σε κάθε περίπτωση η κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 1 εκδίδεται, ύστερα από κοινή σύσκεψη των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και σύνταξη σχετικού πρακτικού μέσα σε προθεσμία εβδομήντα πέντε (75) ημερών από την υποβολή της αίτησης στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, αν ο φάκελος είναι πλήρης, άλλως από την ημέρα που θα καταστεί ο φάκελος πλήρης με την προσκόμιση των ελλειπόντων δικαιολογητικών. Αν η θέση ανάπτυξης του Επιχειρηματικού Πάρκου προβλέπεται ρητά σε ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ, ΤΧΣ, ΕΧΣ ως χώρος υποδοχής των σχετικών δραστηριοτήτων, η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας συμμετέχει στην κοινή σύσκεψη χωρίς να απαιτείται η έκδοση γνωμοδότησης.

4.α. Στην παρ. 2 του άρθρου 52 του ν. 3982/2011 προστίθενται περιπτώσεις δ΄ και ε΄ ως εξής:

«δ. Σε περίπτωση αδυναμίας υλοποίησης όλων των απαιτούμενων θέσεων στάθμευσης, είναι δυνατή η μείωση αυτών έως και 50%, μετά από σύμφωνη γνώμη του φορέα διαχείρισης του επιχειρηματικού πάρκου, ο οποίος γνωμοδοτεί λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα που πρόκειται να εγκατασταθεί, τον αριθμό των εργαζομένων καθώς και την πιθανή προσέλευση πρό-

σθετων οχημάτων για εξυπηρέτηση της εγκατάστασης. Η μείωση των θέσεων στάθμευσης εγκρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της σύμφωνης γνώμης του φορέα διαχείρισης του πάρκου.

ε. Κατ’ εξαίρεση, είναι δυνατή η καθ’ ύψος υπέρβαση για την ανέγερση αποθηκών κατακόρυφου τύπου (SILOS) συναρμολογούμενων (βιδωτών), δεξαμενών υγρών καυσίμων, καθώς και καμινάδων βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Το ύψος αυτό δεν δύναται να υπερβαίνει τα τριάντα δύο (32) μέτρα.»

β. Η περίπτωση γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 52 του ν. 3982/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Με την επιφύλαξη της παραγράφου 9, η εγκεκριμένη πράξη εφαρμογής κοινοποιείται από την ΕΑΝΕΠ στην αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας μέσα σε δύο (2) έτη από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 1 του άρθρου 47. Παράταση της προθεσμίας αυτής χορηγείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και για χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνά τα δύο (2) έτη. Με όμοια απόφαση χορηγείται παράταση για χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνά τα δύο (2) έτη και στις περιπτώσεις που δεν έχει εκδοθεί η διαπιστωτική πράξη της παραγράφου 1 του άρθρου 61.»

5. Η παρ. 3 του άρθρου 53 του ν. 3892/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης ύστερα από επιτόπιο έλεγχο οργάνου και σύνταξη της έκθεσης ελέγχου της προηγούμενης παραγράφου, διαπιστώνεται η ολοκλήρωση των έργων υποδομής. Η απόφαση αυτή αποτελεί την άδεια λειτουργίας του Επιχειρηματικού Πάρκου. Επιτρέπεται η τμηματική διαπίστωση ολοκλήρωσης των έργων υποδομής, εφόσον αυτό είναι δυνατό από τεχνική άποψη. Αν η συνολική έκταση του Επιχειρηματικού Πάρκου υπερβαίνει τα χίλια (1.000) στρέμματα, η υλοποίηση της ανάπτυξης και λειτουργίας αυτού μπορεί να γίνεται σε δύο φάσεις, σε δύο διακριτά τμήματα αυτού, σύμφωνα με το Επιχειρηματικό Σχέδιο, η υλοποίηση όμως της πρώτης φάσης του Επιχειρηματικού Σχεδίου λαμβάνει χώρα στις προθεσμίες της παραγράφου 4. Η τμηματική διαπίστωση ολοκλήρωσης των έργων υποδομής, εφόσον αυτό είναι δυνατό από τεχνική άποψη, εφαρμόζεται και στους Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, των οποίων οι κοινές υπουργικές αποφάσεις έχουν εκδοθεί κατ΄ εξουσιοδότηση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.2545/1997 (Α΄ 254) και για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί διαπιστωτική απόφαση ανάκλησης της παρ. 4 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου.»

6. Στο άρθρο 56 του ν. 3982/2011 προστίθεται παρ. 13 ως εξής:

«13. Στις περιοχές όπου υπάρχουν ή πρόκειται να ιδρυθούν μεμονωμένες μεγάλες μονάδες, μπορεί να ιδρυθεί Επιχειρηματικό Πάρκο Μεμονωμένης Μεγάλης Μονάδας (ΕΠΜΜΜ). Ως μεμονωμένες μεγάλες μονάδες που υπάγονται στην παρούσα περίπτωση θεωρούνται αυτές που ασκούν δραστηριότητες υπαγόμενες στο Δεύτερο Μέρος του παρόντος νόμου και έχουν έκταση τουλάχιστον εκατόν πενήντα (150) στρέμματα για δραστηριότητες υψηλής όχλησης και εκατό (100) στρέμματα για δραστηριότητες μέσης όχλησης.

Η διαδικασία καθορισμού, οριοθέτησης και οργάνωσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τρόπος λειτουργίας και διαχείρισης αυτής της κατηγορίας των Επιχειρηματικών Πάρκων, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

7. Η απόφαση της παραγράφου 13 του άρθρου 56 του ν. 3982/2011, όπως η παρ. αυτή προστίθεται με την παρ. 6 του παρόντος άρθρου, εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ

Άρθρο 167
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 3526/2007 (Α΄ 24)

1. Η παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 3526/2007 (Α΄ 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. α) Το κτίριο ή το τμήμα αυτού στα οποία εγκαθίστανται και λειτουργούν δραστηριότητες των περιπτώσεων β΄, στ΄, ι΄ και ια΄ του άρθρου 1, υπάγονται στην κατηγορία «Βιομηχανία - Βιοτεχνία.», σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κτιριοδομικού Κανονισμού (ΥΑ 304/1989, Δ΄ 59). Απαγορεύεται η εγκατάσταση των ως άνω δραστηριοτήτων σε χώρους κτιρίων, οι οποίοι χαρακτηρίζονται στην οικοδομική άδεια ως βοηθητικοί ή κοινόχρηστοι.

β) Εντός του ενιαίου χώρου του κτιρίου, όπως προσδιορίζεται στις περιπτώσεις β΄ και στ΄ του άρθρου 1, περιλαμβάνονται τα εξής διαμερίσματα και χώροι: ζυμωτήριο, πρατήριο άρτου ή αποθήκη άρτου, αποθήκη αλεύρων, κλίβανος παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας και θερμοθάλαμος με χώρο εκκλιβάνισης, αποθήκη στερεών καυσίμων, όπου απαιτείται, αποδυτήριο, αποχωρητήριο, και λουτρό εργαζομένων. Τα διαμερίσματα και οι χώροι του ζυμωτηρίου, του πρατηρίου άρτου ή της αποθήκης άρτου και του κλιβάνου παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας και θερμοθαλάμου με χώρο εκκλιβάνισης, δεν επιτρέπεται να αποτελούν διαμερίσματα ή χώρους υπογείου. Η αποθήκη αλεύρων μπορεί να βρίσκεται και σε υπόγειο χώρο, εφόσον υφίστανται μηχανικά μέσα ανυψώσεως αλεύρων. Αν τα διαμερίσματα του ζυμωτηρίου και της αποθήκης αλεύρων βρίσκονται σε διαφορετικούς ορόφους, απαιτείται η εγκατάσταση αναβατορίου, ανελκυστήρα φορτίων ή άλλων μηχανικών μέσων για τη μεταφορά των αλεύρων. Ο κλίβανος παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας - θερμοθάλαμος με το χώρο εκκλιβάνισης μπορεί να αποτελούν συνέχεια του διαμερίσματος του ζυμωτηρίου. Στην περίπτωση αυτή, ο χώρος που καταλαμβάνει ο θερμοθάλαμος αποτελεί χώρο του ζυμωτηρίου.

γ) Η ελάχιστη συνολική επιφάνεια των διαμερισμάτων και των χώρων της προηγούμενης περίπτωσης, για δυναμικότητα κλιβάνου παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας μέχρι και τρεις χιλιάδες (3.000) χιλιόγραμμα ανά εικοσιτετράωρο, ορίζεται σε εβδομήντα (70) τετραγωνικά μέτρα. Η ελάχιστη επιφάνεια και οι προδιαγραφές για το αποχωρητήριο, με τον προθάλαμο και το λουτρό

www.ΣΕΕ.gr

εργαζομένων, είναι αυτές που ορίζει ο Κτιριοδομικός Κανονισμός και οι υγειονομικές διατάξεις. Το ελάχιστο ύψος των διαμερισμάτων του ζυμωτηρίου, του πρατηρίου άρτου και του χώρου εκκλιβάνισης ορίζεται σε δύο μέτρα και ογδόντα εκατοστά (2,80). Το ελάχιστο ύψος των λοιπών διαμερισμάτων και χώρων καθορίζεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κτιριοδομικού Κανονισμού και τις υγειονομικές διατάξεις.

δ) Για δυναμικότητα κλιβάνου παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας από τρεις χιλιάδες (3.000) μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) χιλιόγραμμα ανά εικοσιτετράωρο, η ελάχιστη επιφάνεια των διαμερισμάτων και χώρων της περίπτωσης γ` αυξάνεται κατά είκοσι επί τοις εκατό (20%) και το ελάχιστο ύψος των διαμερισμάτων και χώρων ορίζεται σε τρία μέτρα (3,00).

ε) Για δυναμικότητα κλιβάνου παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας από πέντε χιλιάδες (5.000) μέχρι οκτώ χιλιάδες (8.000) χιλιόγραμμα ανά εικοσιτετράωρο, η ελάχιστη επιφάνεια των διαμερισμάτων και χώρων της περίπτωσης γ` αυξάνεται κατά τριάντα επί τοις εκατό (30%) και το ελάχιστο ύψος των διαμερισμάτων και χώρων του ζυμωτηρίου, του πρατηρίου του άρτου και του χώρου εκκλιβάνισης ορίζεται σε τέσσερα (4) μέτρα. Το ελάχιστο ύψος των λοιπών διαμερισμάτων και χώρων ορίζεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κτιριοδομικού Κανονισμού και τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις.

στ) Για δυναμικότητα κλιβάνου παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας πάνω από οκτώ χιλιάδες (8.000) χιλιόγραμμα ανά εικοσιτετράωρο, οι ελάχιστες επιφάνειες που ορίζονται στην περίπτωση ε΄, αυξάνονται κατά επτά επί τοις εκατό (7%) ανά χίλια χιλιόγραμμα πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας. Σε περίπτωση επέκτασης και εκσυγχρονισμού των αρτοποιείων και των βιομηχανικών - βιοτεχνικών εγκαταστάσεων παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ΄ και δ΄, που συνεπάγονται αύξηση της δυναμικότητας του κλιβάνου παραγωγής προϊόντων αρτοποιίας, ισχύουν για την περίπτωση γ΄ τα ελάχιστα όρια επιφάνειας που ορίζονται για την περίπτωση δ΄ και για την περίπτωση δ΄ τα ελάχιστα όρια επιφάνειας που ορίζονται για την περίπτωση ε΄.

ζ) Σε περίπτωση που τα αρτοποιεία χρησιμοποιούν υγρά καύσιμα ή υγραέριο ή φυσικό αέριο, εφαρμόζονται ο Κτιριοδομικός Κανονισμός, καθώς και οι διατάξεις των κοινών υπουργικών αποφάσεων με αριθμούς: α) Φ15/οίκ. 1589/104/2006 (Β΄90) και η από 29.7.1991 (Β΄578), β) Δ3/14858/1993 (Β΄477) και γ) Δ3/Α/11346/2003 (Β΄ 963) ή Δ3/5286/1997 (Β΄ 236).

η) Κατά τους υπολογισμούς των ανωτέρω διαστάσεων (επιφανειών και ύψους) για καθεμία από τις ως άνω κατηγορίες αρτοποιείου, εφόσον προκύπτει απόκλιση, γίνεται αποδεκτή, υπό την προϋπόθεση ότι δεν ξεπερνά το 10% της απαιτούμενης διάστασης και σε κάθε περίπτωση δεν είναι μικρότερο του κατώτερου ύψους που προβλέπεται στον Κτιριοδομικό Κανονισμό.

θ) Η δυναμικότητα όλων των κλιβάνων υπολογίζεται σύμφωνα με την υ.α. 4730/209/Φ17.1.2008 (Β΄ 1519).

ι) Τα πρατήρια άρτου, οι βιομηχανικές-βιοτεχνικές εγκαταστάσεις αρτοποιίας, τα επαγγελματικά εργαστήρια παραγωγής ζύμης, καθώς και τα αρτοποιεία που λειτουργούν νόμιμα κατά τη δημοσίευση του παρόντος, οφείλουν να συμμορφωθούν με τις διατάξεις του παρόντος νόμου εντός ενός (1) έτους από τη δημοσίευσή του. Μέχρι την πάροδο τού διαστήματος αυτού εξακολουθούν να λειτουργούν νόμιμα και διέπονται από τους όρους της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας τους κατά περίπτωση.»

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3526/2007 προστίθεται τέταρτο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για την περίπτωση πώλησης διατηρημένων προϊόντων αρτοποιίας και άρτου από ενδιάμεσα προϊόντα αρτοποιίας κατά παράβαση των διατάξεων περί της διάθεσής τους, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο 5.000 ευρώ.»

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ

Άρθρο 168

Το άρθρο 1 του ν. 2882/2001 (Α΄17) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1
Τρόπος κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης

1. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου, καθώς και η σύσταση εμπράγματου δικαιώματος σε βάρος αυτού για δημόσια ωφέλεια, εφόσον επιτρέπεται από το νόμο, κηρύσσεται : α. Με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού, ανάλογα με το σκοπό της απαλλοτρίωσης, β. με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου για έργα αρμοδιότητας της οικείας Περιφέρειας, πλην της περίπτωσης κατά την οποία η απαλλοτριούμενη έκταση βρίσκεται εκτός σχεδίου πόλεως και είναι μικρότερη των 15.000 τετραγωνικών μέτρων για το σύνολο των απαιτήσεων του έργου σε χώρο, οπότε κηρύσσεται με απόφαση του Περιφερειάρχη, γ. με κοινή απόφαση του εποπτεύοντα Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, όταν κηρύσσεται υπέρ νομικού προσωπικού είτε του Δημοσίου είτε ιδιωτικού ή η δαπάνη της απαλλοτρίωσης βαρύνει τις πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού.

2. Τα παραπάνω όργανα, μπορούν, λόγω ιδιαιτεροτήτων του έργου, να εισηγούνται αιτιολογημένα τη συναρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών εφόσον η απαλλοτρίωση αφορά σε έργα της Κεντρικής Διοίκησης ή του Υπουργού Εσωτερικών και του Υπουργού Οικονομικών εφόσον αφορά έργα της Περιφέρειας.

3. Τα κατά περίπτωση αρμόδια, για τη κήρυξη της απαλλοτρίωσης, όργανα της παραγράφου 1 αποστέλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της απόφασης κήρυξης, δύο (2) αντίτυπα του οικείου κτηματολογικού πίνακα και του διαγράμματος σε αναλογική μορφή και ένα (1) σε ηλεκτρονική μορφή. Επίσης, από ένα (1) αντίτυπο αναλογικού και ηλεκτρονικού αρχείου των κτηματολογικών στοιχείων, αποστέλλεται εντός της ίδιας προθεσμίας από το αρμόδιο όργανο της παραγράφου 1 στην οικεία Κτηματική Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών προς γνώση

www.cite.gr

της για τη σύνταξη έκθεσης, εάν υπάρχουν καταγεγραμμένα δικαιώματα του Δημοσίου ή του Παλαιού Εκκλησιαστικού Ταμείου (ΠΕΤ) επί της απαλλοτριούμενης ζώνης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 32 του ν. 1473/1984 (Α΄ 127) και στην οικεία Δασική Υπηρεσία για σύνταξη έκθεσης εάν υπάρχουν δικαιώματα του Δημοσίου επί ακινήτων που φέρονται ως ιδιωτικά ή διεκδικούνται από ιδιώτες, ενώ εμπίπτουν στο καθεστώς προστασίας του ν. 3208/2003 (Α΄303), με βάση τα στοιχεία που τηρεί. Αμφότερες οι υπηρεσίες του προηγούμενου εδαφίου διαβιβάζουν τις εκθέσεις τους στην Αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και στον βαρυνόμενο με τη δαπάνη αυτής, εντός τριμήνου από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Οι εκθέσεις αυτές δύναται να συντάσσονται και πριν τη κήρυξη της απαλλοτρίωσης ύστερα από την υποβολή σχετικού αιτήματος του αρμόδιου για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης οργάνου της παραγράφου 1 κατά τη σύνταξη του κτηματολογικού πίνακα και διαγράμματος, εφόσον έχει οριστικοποιηθεί το εύρος της απαλλοτριούμενης ζώνης.

4. Η απόφαση κήρυξης της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ακινήτου δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και θεωρείται ότι κηρύχθηκε από τη δημοσίευσή της.»

Άρθρο 169

Η παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2882/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την έκδοση απόφασης κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης απαιτούνται: α) κτηματολογικό διάγραμμα, στο οποίο απεικονίζονται η απαλλοτριούμενη έκταση και οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν, β) κτηματολογικός πίνακας ο οποίος να εμφανίζει τους εικαζόμενους ιδιοκτήτες των απαλλοτριούμενων ακινήτων, το εμβαδόν κάθε ιδιοκτησίας, καθώς και όλα τα κύρια προσδιοριστικά στοιχεία των κατασκευών και λοιπών συστατικών που τυχόν υπάρχουν σε κάθε ιδιοκτησία και γ) τήρηση των διαδικασιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου ή της δραστηριότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4014/2011 (Α΄209) και των κατ’ εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων, όπως ισχύουν κάθε φορά, εφόσον το έργο για το οποίο θα κηρυχθεί απαλλοτρίωση περιλαμβάνεται μεταξύ των αναφερομένων στις διατάξεις αυτές. Η τήρηση των διαδικασιών αυτών μπορεί να παραλείπεται όταν η συγκεκριμένη θέση του έργου έχει ήδη ειδικά προβλεφθεί σε κείμενο ευρύτερου χωροταξικού ή πολεοδομικού σχεδιασμού. Σε επείγουσες περιπτώσεις, οι οποίες αιτιολογούνται επαρκώς από τον φορέα εκτέλεσης του έργου, η απαλλοτρίωση μπορεί να κηρύσσεται με απλό διάγραμμα οριζοντιογραφίας, κλίμακας ανάλογης προς την πυκνότητα των ακινήτων, επί του οποίου δέον να εμφαίνεται, ευκρινώς και με σχετική ακρίβεια, το όριο της απαλλοτρίωσης και να έχει υπολογισθεί το συνολικό εμβαδό της απαλλοτριούμενης έκτασης. Στην περίπτωση αυτή, το κτηματολογικό διάγραμμα και ο πίνακας ιδιοκτησιών πρέπει να συντάσσονται και εγκρίνονται από την αρμόδια Υπηρεσία που πρότεινε την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, εντός εννέα (9) μηνών από την κήρυξη της απαλλοτρίωσης, άλλως η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδίκαια.».

Άρθρο 170

Στο τέλος του άρθρου 15 του ν. 2882/2001 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Όλα τα εκτιμητικά όργανα του παρόντος, καθώς και εκείνα που προβλέπονται από τις ειδικές διατάξεις του τέταρτου άρθρου του ν. 3555/07 (Α΄81) και του άρθρου 12 του ν. 3894/10 (Α΄ 204) των οποίων οι εκθέσεις αποτελούν στοιχείο προδικασίας, αποφαίνονται επί της μείωσης αξίας των απομενόντων ακινήτων μετά την απαλλοτρίωση, κατ’ άρθρο 13 παράγραφος 4 του παρόντος ή της άρσης της ωφέλειας των παρόδιων ιδιοκτητών κατ’ άρθρο 33 του ν. 2971/01 (Α΄285), μόνο ύστερα από αίτημα κάθε ενδιαφερόμενου θιγομένου.»

Άρθρο 171

Η παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 2882/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Όταν εκείνοι που φέρονται ως ιδιοκτήτες στον κτηματολογικό πίνακα υπερβαίνουν τους πενήντα (50), η κλήτευσή τους γίνεται κατά τα οριζόμενα στα επόμενα εδάφια της παρούσας. Η αίτηση, μαζί με την πράξη προσδιορισμού της δικασίμου, τοιχοκολλάται, δεκαπέντε (15) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη δικάσιμο, στο κατάστημα του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και στο κατάστημα του δήμου ή της κοινότητας, στην περιφέρεια των οποίων βρίσκονται τα απαλλοτριούμενα. Η τοιχοκόλληση πιστοποιείται με έκθεση που συντάσσεται από το γραμματέα του δικαστηρίου και το γραμματέα του δήμου ή της κοινότητας, αντιστοίχως. Η ειδοποίηση, στην οποία μνημονεύονται το δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, η τοιχοκόλληση αυτής, η δικάσιμος, περίληψη του αιτήματος και περίληψη της απαλλοτριωτικής πράξης, δημοσιεύεται δεκαπέντε τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη δικάσιμο, σε τρεις (3) ημερήσιες εφημερίδες που εκδίδονται στην Αθήνα ή σε δύο που εκδίδονται στην Αθήνα και σε μία (1) που εκδίδεται στη Θεσσαλονίκη, όταν η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο τμήμα αυτής βρίσκεται στα όρια αρμοδιότητας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, καθώς και σε μία (1) εφημερίδα που εκδίδεται στην πρωτεύουσα του νομού στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής. Εάν η συζήτηση αναβληθεί για σοβαρό λόγο κατά την παράγραφο 6, δεν απαιτείται η επανάληψη της ανωτέρω διαδικασίας, εκτός αν ο λόγος της αναβολής συνίσταται στην πλημμελή, ατελή ή εκπρόθεσμη πραγματοποίηση των παραπάνω δημοσιεύσεων.».

Άρθρο 172

Το άρθρο 24 του ν. 2882/01 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 24

1. Η προσωρινά καθορισμένη αποζημίωση αποδίδεται ελεύθερα σε ποσοστό 70%. Το υπόλοιπο μπορεί να αποδοθεί ύστερα από προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής πιστωτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή της

αλλοδαπής που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, χωρίς καμία άλλη διατύπωση. Ο δικαιούχος της αποζημίωσης μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο προσωρινού καθορισμού ή αναγνώρισης των δικαιούχων, τη μείωση ή την αντικατάσταση της εγγυητικής επιστολής με άλλο είδος εγγύησης και στην περίπτωση αυτή ορίζεται το μέγεθος και ο τρόπος εγγυοδοσίας. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλογικά και για τις καταβαλλόμενες δικηγορικές αμοιβές των πληρεξούσιων Δικηγόρων.

2. Κατά το μέρος που επήλθε η περίπτωση για την οποία δόθηκε η εγγύηση, αυτή καταπίπτει υπέρ εκείνου προς χάρη του οποίου δόθηκε, αλλιώς αποδίδεται, μετά τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης σε εκείνον που την έδωσε ή παύει να ισχύει εφεξής. Κάθε διαφορά σχετική με την κατάπτωση ή την απόδοση εγγύησης λύεται οριστικά από το δικαστήριο της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 2882/2001 κατά τη διαδικασία των άρθρων 683 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 173
Προθεσμίες έκδοσης δευτερογενούς νομοθεσίας

1. Το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 του άρθρου 130 εκδίδεται εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Η απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 137 εκδίδεται εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Η απόφαση της παραγράφου 8 του άρθρου 139 εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Η απόφαση της παραγράφου 8 του άρθρου 140 εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

5. Η απόφαση της παραγράφου 6 του άρθρου 144 εκδίδεται εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

6. Η απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 147 εκδίδεται εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

7. Η απόφαση της παραγράφου 8 του άρθρου 148 εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

8. Η απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 149 εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

9. Η απόφαση της παραγράφου 8 του άρθρου 150 εκδίδεται εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 174
Μεταβατικές και τελικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις των Κεφαλαίων Α΄ έως και Ε΄ δεν εφαρμόζονται εφόσον η εντολή ελέγχου έχει εκδοθεί πριν από την έναρξη ισχύος τους.

2. Με την έκδοση της δευτερογενούς νομοθεσίας και των υπουργικών αποφάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 173, καταργούνται οι διατάξεις που αντιτίθενται στις διατάξεις των Κεφαλαίων Α΄ έως και Ε΄του παρόντος.

3. Με απόφαση του αρμόδιου ανά πεδίο εποπτείας υπουργού, καταργούνται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αντίκεινται στα Κεφάλαια Α΄ έως και Ε΄, αν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες του άρθρου 173.

4. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 4 του άρθρου 130 ως εποπτεύουσες αρχές νοούνται όλες οι αρχές που κατά τις κείμενες διατάξεις ασκούν εποπτεία.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας ορίζεται η έναρξη λειτουργίας του ΠΣ-ΑΔ και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων των Κεφαλαίων Α΄ έως και Ε΄ του παρόντος.

6. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι περιπτώσεις α΄, β΄ της παρ. 1, η περίπτωση δ΄ της παραγράφου 2 και περίπτωση δ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 50 του π.δ. 147/2017 (Α΄ 192).

Άρθρο 175
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Τμήματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις.

ΤΜΗΜΑ Γ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 176
Τροποποιήσεις Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για την κατάταξη των πιστωτών

1. Μετά το άρθρο 977 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται νέο άρθρο 977Α με τίτλο «Σειρά κατάταξης υπερπρονομιούχων, προνομιούχων και μη», ως εξής:

«Άρθρο 977Α
Σειρά κατάταξης υπερπρονομιούχων, προνομιούχων και μη

1. Αν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου γεννηθούν εξ ολοκλήρου απαιτήσεις και συσταθεί για την εξασφάλισή τους ενέχυρο επί μη βεβαρημένου κατά την ανωτέρω ημερομηνία πράγματος, αυτές κατατάσσονται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 και αφού αφαιρεθούν τα έξοδα της εκτέλεσης, με την εξής σειρά:

α) απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 1 και 2

β) απαιτήσεις του άρθρου 975 και απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 3

γ) μη προνομιούχες απαιτήσεις.

2. Απαιτήσεις οι οποίες προέκυψαν πριν από την ημερομηνία ορισμού του πρώτου πλειστηριασμού και αφορούν μη καταβληθέντες μισθούς έως έξι (6) μηνών από παροχή εξαρτημένης εργασίας και έως του ποσού το οποίο ισούται ανά μήνα οφειλόμενου μισθού και ανά εργαζόμενο με το νόμιμο κατώτατο μισθό υπαλλήλου άνω των είκοσι πέντε (25) ετών επί 275% ικανοποιούνται προνομιακά πριν από κάθε άλλη απαίτηση (υπερ-προνόμιο) και μετά την αφαίρεση των εξόδων της εκτέλεσης.

3. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων βεβαρημένων πραγμάτων, οι απαιτήσεις της παραγράφου 2 του παρόντος, εφόσον έχουν αναγγελθεί, ικανοποιούνται από το ποσό των πλειστηριασμάτων που πρέπει να διανεμηθούν στους πιστωτές ως εξής: α) συμμέτρως, εφόσον οι πλειστηριασμοί διενεργήθηκαν ταυτοχρόνως ή β) κατά τη σειρά διενέργειας των πλειστηριασμών και έως την ολοσχερή εξόφλησή τους, εφόσον οι πλειστηριασμοί διενεργήθηκαν διαδοχικώς. Στην περίπτωση β΄ του προηγούμενου εδαφίου, οι ειδικοί προνομιούχοι πιστωτές σε βάρος των οποίων ικανοποιήθηκαν εν όλω ή εν μέρει οι απαιτήσεις αυτές, υποκαθίστανται για το επιπλέον της αναλογίας τους στο πλειστηρίασμα από τον πλειστηριασμό των υπόλοιπων πραγμάτων.

4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος, αν υπάρχουν περισσότερες απαιτήσεις από αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 975 ή 976, η απαίτηση της προηγούμενης τάξης προτιμάται από την απαίτηση της επόμενης τάξης και αν είναι της ίδιας τάξης ικανοποιούνται συμμέτρως. Αν συντρέχουν περισσότερες απαιτήσεις από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 976 αριθμ. 2, ακολουθείται η κατά το ουσιαστικό δίκαιο σειρά.

5. Μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων που έχουν προνόμιο, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, οι μη προνομιούχοι πιστωτές ικανοποιούνται συμμέτρως από το υπόλοιπο του ποσού του πλειστηριάσματος που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1007 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«1. Για την κατάταξη των δανειστών εφαρμόζονται τα άρθρα 975 έως 978, εκτός από την διάταξη του άρθρου 976 αρ. 3. Τη θέση των απαιτήσεων του άρθρου 976 αρ. 2 και της παραγράφου 1 του άρθρου 977Α, παίρνουν οι ενυπόθηκες απαιτήσεις. Η απαίτηση υπέρ της οποίας έχει εγγραφεί προσημείωση κατατάσσεται τυχαίως.»

3. Το άρθρο 1018 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«Σε περίπτωση που ο πλειστηριασμός ακυρώθηκε και διενεργηθεί νέος, η απαίτηση του υπερθεματιστή του πλειστηριασμού που ακυρώθηκε να αναλάβει το πλειστηρίασμα που διανεμήθηκε κατατάσσεται μετά τα έξοδα της εκτέλεσης του νέου πλειστηριασμού και πριν από τις απαιτήσεις των άρθρων 975, 976, 977Α, 1007, 1012 παράγραφος 3 και 1015 παράγραφος 3. Για να ικανοποιηθεί αυτή η απαίτηση, ο υπερθεματιστής μπορεί να επισπεύσει πλειστηριασμό με βάση την απόφαση που ακύρωσε την εκτέλεση και πιστοποίηση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ότι το πλειστηρίασμα έχει καταβληθεί και διανεμηθεί.»

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1030 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τροποποιείται ως εξής:

«3. Αν υπάρχουν και άλλοι δανειστές, αναγγέλλονται με έγγραφη δήλωση που επιδίδεται στο διαχειριστή και σε εκείνον κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση. Ο διαχειριστής κάθε τρίμηνο συντάσσει πίνακα διανομής. Η κατάταξη των δανειστών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 975, 977 παράγραφοι 2 και 3, 977Α και 1024 παράγραφος 2. Για την κατάταξη των απαιτήσεων του άρθρου 975, αντί της ημέρας του πλειστηριασμού λαμβάνεται υπόψη η ημέρα που άρχισε η διαχείριση.»

Άρθρο 177
Τροποποίηση του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007, Α΄153) για τη συρροή υπερπρονομιούχων, προνομιούχων και μη

1. Μετά το άρθρο 156 του του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007, Α΄153) προστίθεται νέο άρθρο 156Α με τίτλο «Συρροή υπερπρονομιούχων, προνομιούχων και μη», ως εξής:

«Άρθρο 156Α
Συρροή υπερπρονομιούχων, προνομιούχων και μη

1. Αν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου γεννηθούν εξ ολοκλήρου απαιτήσεις και συσταθεί για την εξασφάλισή τους ενέχυρο ή υποθήκη επί μη βεβαρημένου κατά την ανωτέρω ημερομηνία πράγματος, αυτές κατατάσσονται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 και μετά την αφαίρεση των δικαστικών εξόδων, των εξόδων της διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας, στα οποία περιλαμβάνεται και η προσωρινή και οριστική αντιμισθία του διαχειριστή αφερεγγυότητας και των τυχόν ομαδικών πιστωμάτων, με την εξής σειρά:

α) απαιτήσεις της περίπτωσης α΄ του άρθρου 154,

β) απαιτήσεις των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 155,

γ) λοιπές απαιτήσεις του άρθρου 154 και της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 155,

δ) μη προνομιούχες απαιτήσεις.

2. Απαιτήσεις οι οποίες προέκυψαν πριν από την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης και αφορούν μη καταβληθέντες μισθούς έως έξι (6) μηνών από παροχή εξαρτημένης εργασίας και έως του ποσού το οποίο ισούται ανά μήνα οφειλόμενου μισθού και ανά εργαζόμενο με το νόμιμο κατώτατο μισθό υπαλλήλου άνω των είκοσι πέντε (25) ετών επί 275% ικανοποιούνται προνομιακά πριν από κάθε άλλη απαίτηση (υπερ-προνόμιο) και μετά την αφαίρεση των δικαστικών εξόδων, των εξόδων της διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας, στα οποία περιλαμβάνεται και η προσωρινή και οριστική αντιμισθία του διαχειριστή αφερεγγυότητας και των τυχόν ομαδικών πιστωμάτων.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, αν υπάρχουν περισσότερες απαιτήσεις από αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 154 ή 155, η απαίτηση της προηγούμενης τάξης προτιμάται από την απαίτηση της επόμενης τάξης και αν είναι της ίδιας τάξης ικανοποιούνται συμμέτρως. Αν συντρέχουν περισσότερες απαιτήσεις από εκείνες που αναφέρονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 155, ακολουθείται η κατά το ουσιαστικό δίκαιο σειρά.

4. Μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων που έχουν προνόμιο, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, ικανοποιούνται οι μη προνομιούχοι πιστωτές συμμέτρως από το υπόλοιπο του προϊόντος της πτωχευτικής εκποίησης που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές.

5. Με σκοπό την κατά το δυνατό ταχύτερη ικανοποίηση των απαιτήσεων της παραγράφου 2 του παρόντος, ο διαχειριστής αφερεγγυότητας οφείλει, πριν από την εκποίηση των βεβαρημένων πραγμάτων, να προβαίνει αμελλητί σε κάθε πρόσφορη ενέργεια, όπως ιδίως στην καταβολή χρημάτων και τη διανομή χρημάτων από την εκποίηση μη βεβαρημένων κινητών ή ακινήτων πραγμάτων.

6. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων βεβαρημένων πραγμάτων, οι απαιτήσεις της παραγράφου 2 του παρόντος, εφόσον έχουν επαληθευτεί στα χρέη της πτώχευσης, ικανοποιούνται ως εξής: α) συμμέτρως, εφόσον οι εκποιήσεις διενεργήθηκαν ταυτοχρόνως ή β) κατά τη σειρά πραγματοποίησης των εκποιήσεων και έως την ολοσχερή εξόφλησή τους, εφόσον οι εκποιήσεις πραγματοποιήθηκαν διαδοχικώς. Στην περίπτωση β΄ του προηγούμενου εδαφίου, οι ειδικοί προνομιούχοι πιστωτές σε βάρος των οποίων ικανοποιήθηκαν εν όλω ή εν μέρει οι απαιτήσεις αυτές, υποκαθίστανται για το επιπλέον της αναλογίας τους στο προϊόν εκποίησης των υπόλοιπων πραγμάτων.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 178
Σκοπός

Το Κεφάλαιο αυτό έχει σκοπό τη ρύθμιση του θεσμού της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, καθώς και την περαιτέρω εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις ως και σε υποθέσεις διασυνοριακών διαφορών.

Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στη δικαστική μεσολάβηση, όπως αυτή ρυθμίζεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 179
Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Ως ιδιωτική διαφορά καλείται η αμφισβήτηση για την ύπαρξη, την έκταση, το περιεχόμενο ή τα υποκείμενα ιδιωτικού δικαιώματος και ως ιδιωτικά δικαιώματα θεωρούνται όσα αναγνωρίζονται από το ιδιωτικό δίκαιο.

2. Ως διαμεσολάβηση νοείται μια διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας και με βασικά χαρακτηριστικά την εμπιστευτικότητα, την ιδιωτική αυτονομία, την ουδετερότητα και αμεροληψία του διαμεσολαβητή, στην οποία δύο ή περισσότερα μέρη επιχειρούν εκουσίως με καλόπιστη συμπεριφορά και συναλλακτική ευθύτητα να επιλύσουν με συμφωνία μία διαφορά τους με τη βοήθεια διαμεσολαβητή.

3. Ως διαμεσολαβητής νοείται τρίτο πρόσωπο σε σχέση με τους διαδίκους και τη διαφορά, που αναλαμβάνει να διαμεσολαβήσει με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο, διευκολύνοντας τα συμμετέχοντα μέρη να βρουν μια κοινά αποδεκτή λύση της διαφοράς τους. Ο διαμεσολαβητής πρέπει να είναι νόμιμα διαπιστευμένος στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Ως διασυνοριακή διαφορά νοείται εκείνη στην οποία τουλάχιστον ένα από τα μέρη κατοικεί μονίμως ή διαμένει συνήθως σε κράτος-μέλος διαφορετικό από εκείνο οποιουδήποτε άλλου μέρους κατά την ημερομηνία στην οποία:

α) τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, αφότου ανέκυψε η διαφορά,

β) έχει διαταχθεί η διαμεσολάβηση από δικαστήριο κράτους-μέλους,

γ) κατατίθεται ένδικο βοήθημα, για το παραδεκτό της συζήτησης του οποίου υφίσταται υποχρέωση διαμεσολάβησης δυνάμει του εθνικού δικαίου ή

δ) κληθούν τα μέρη από αρμόδιο δικαστήριο.

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, ως διασυνοριακή διαφορά νοείται και εκείνη για την οποία αρχίζουν δικαστικές διαδικασίες ή διαιτησία ύστερα από διαμεσολάβηση μεταξύ των μερών σε κράτος-μέλος άλλο από εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής των μερών, κατά την ημερομηνία που προβλέπεται στις περιπτώσεις α΄, β΄ ή γ΄ της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 180
Υπαγόμενες διαφορές

Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, εκτός από τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 182 του παρόντος, μπορούν να υπαχθούν και οι αστικές και εμπορικές διαφορές ιδιωτικού δικαίου, υφιστάμενες ή μέλλουσες, μετά από έγγραφη συμφωνία των μερών, αν αυτά έχουν την εξουσία να διαθέτουν το αντικείμενο της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. Η συμφωνία υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση πρέπει να περιληφθεί στα πρακτικά του δικαστηρίου στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 181 του παρόντος. Η συμφωνία των μερών για υπαγωγή της διαφοράς τους στη διαδικασία της διαμεσολάβησης πρέπει να περιγράφει το αντικείμενο αυτής και διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου για τις συμβάσεις.

Άρθρο 181
Προσφυγή στη διαμεσολάβηση

1. Προσφυγή στη διαμεσολάβηση χωρεί:

α) αν τα μέρη συμφωνήσουν να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 179 και 180,

β) αν τα μέρη κληθούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση και συναινούν σε αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου,

γ) αν η υπαγωγή συγκεκριμένης διαφοράς στη διαμεσολάβηση διαταχθεί από δικαστική αρχή άλλου κράτους- μέλους και η σχετική υπαγωγή δεν προσβάλλει τα χρηστά ήθη και την ελληνική δημόσια τάξη,

δ) αν η υπαγωγή της διαφοράς στη διαδικασία της διαμεσολάβησης επιβάλλεται από το νόμο.

2. Το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί ιδιωτική διαφορά που είναι δυνατόν να υπαχθεί στη διαδικασία της διαμεσολάβησης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 180, μπορεί, σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη, κατά την ελεύθερη κρίση του, όλες τις περιστάσεις της κρινόμενης υπόθεσης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης για να επιλύσουν

τη διαφορά. Εφόσον τα μέρη συμφωνούν, η σχετική έγγραφη συμφωνία συμπεριλαμβάνεται στα πρακτικά του Δικαστηρίου. Στην περίπτωση αυτή το Δικαστήριο αναβάλλει υποχρεωτικά τη συζήτηση της υπόθεσης σε δικάσιμο μετά την πάροδο τριμήνου και όχι πέραν του εξαμήνου, μη συνυπολογιζόμενου του χρονικού διαστήματος των δικαστικών διακοπών. Εφόσον τα διάδικα μέρη ή ένα εξ αυτών παρίστανται ενώπιον του Δικαστηρίου διά πληρεξουσίου δικηγόρου, η πληρεξουσιότητα αυτή καλύπτει και τη συμφωνία περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαμεσολάβηση.

3. Η υπαγωγή μιας διαφοράς ιδιωτικού δικαίου στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν αποκλείει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για αυτήν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών, στα πλαίσια της άσκησης των καθηκόντων του σύμφωνα με την περίπτωση α΄ της παρ. 4 του άρθρου 25 του ν. 1756/1988 (Α΄ 35), δικαιούται να συστήνει σε όσους φιλονικούν, να προσπαθήσουν να επιλύσουν τη διαφορά τους διά του θεσμού της διαμεσολάβησης, όπου αυτό είναι δυνατόν.

Άρθρο 182
Υποχρεωτικότητα

Η υποχρεωτική υπαγωγή ιδιωτικών διαφορών στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, καθώς και η υποχρέωση ενημέρωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο για αυτές, ρυθμίζεται ως εξής:

1. Διαφορές που υπάγονται υποχρεωτικά στη διαδικασία διαμεσολάβησης.

Επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος, οι παρακάτω ιδιωτικές διαφορές υπάγονται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης:

α) Οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση οροφοκτησίας, οι διαφορές από τη λειτουργία απλής και σύνθετης κάθετης ιδιοκτησίας, οι διαφορές αφενός ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατ’ ορόφους και κάθετης ιδιοκτησίας και αφετέρου στους ιδιοκτήτες ορόφων, διαμερισμάτων και κάθετων ιδιοκτησιών, καθώς επίσης και διαφορές που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο των άρθρων 1003 έως 1031 του ΑΚ.

β) Οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις αποζημίωσης οποιασδήποτε μορφής για ζημίες από αυτοκίνητο, ανάμεσα στους δικαιούχους ή τους διαδόχους τους και εκείνους που έχουν υποχρέωση για αποζημίωση ή τους διαδόχους τους, όπως και απαιτήσεις από σύμβαση ασφάλισης αυτοκινήτου, ανάμεσα στις ασφαλιστικές εταιρείες και τους ασφαλισμένους ή τους διαδόχους τους, εκτός αν από το ζημιογόνο συμβάν επήλθε θάνατος ή σωματική βλάβη.

γ) Οι διαφορές από αμοιβές του άρθρου 622Α του ΚΠολΔ.

δ) Οι οικογενειακές διαφορές, εκτός από αυτές της παραγράφου 1 περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄ και της παραγράφου 2 του άρθρου 592 ΚΠολΔ.

ε) Οι διαφορές που αφορούν σε απαιτήσεις αποζημίωσης ασθενών ή των οικείων τους σε βάρος ιατρών, οι οποίες ανακύπτουν κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας των τελευταίων.

στ) Οι διαφορές που δημιουργούνται από την προσβολή εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, βιομηχανικών σχεδίων ή υποδειγμάτων.

ζ) Οι διαφορές από χρηματιστηριακές συμβάσεις.

2.Α. Εξαιρούνται από την υποχρεωτική υπαγωγή σε διαμεσολάβηση της αμέσως προηγούμενης παραγράφου 1Α:

α) η κύρια παρέμβαση που ασκείται σε συνάφεια με το αντικείμενο των διαφορών αυτών,

β) οι διαφορές στις οποίες διάδικο μέρος είναι το Δημόσιο ή Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ.,

γ) οι διάδικοι που δικαιούνται νομικής βοήθειας κατά το ν. 3226/2004, όπως ισχύει, ή στους οποίους παρέχεται το ευεργέτημα της πενίας κατά τα άρθρα 194 και 195 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας,

δ) οι δίκες οι σχετικές με την εκτέλεση,

ε) η ανακοπή των άρθρων 632 και 633 παρ. 2 ΚΠολΔ,

στ) κάθε άλλη περίπτωση στην οποία δεν προβλέπεται αναστολή εκτέλεσης κατά τις κείμενες διατάξεις του νόμου,

ζ) οι διαφορές του ν. 3869/2010,

η) οι διαταγές πληρωμής,

Β. Δικαιώματα ή αξιώσεις των μερών της εν γένει διαφοράς, που δεν περιλαμβάνονται στις προαναφερόμενες περιπτώσεις, δεν υπάγονται στην, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος, διαδικασία της διαμεσολάβησης.

Άμα το ανεπιτυχές πέρας της διαδικασίας διαμεσολάβησης και της σύνταξης του σχετικού πρακτικού, κάθε μέρος της διαφοράς προσκομίζει αυτό στο δικαστήριο, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης. Το ίδιο δικαίωμα έχει κάθε μέρος της διαφοράς για κάθε κεφάλαιο των απαιτήσεών του το οποίο δεν συζητήθηκε στη διαδικασία της διαμεσολάβησης από υπαιτιότητα του άλλου μέρους, καίτοι αυτό υπαγόταν υποχρεωτικά στη διαδικασία της διαμεσολάβησης ανεξαρτήτως του αποτελέσματος αυτής. Αν το ένα μέρος της διαφοράς δεν προσέρχεται στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παρότι έχει κληθεί προς τούτο με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεομοιοτυπία (φαξ) ή συστημένη επιστολή, ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό και το άλλο μέρος προσκομίζει αυτό στο Δικαστήριο κατά τη συζήτηση της αγωγής ή άλλου ένδικου βοηθήματος. Στην τελευταία περίπτωση, με την απόφαση του Δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της διαφοράς, δύναται να επιβληθεί στο διάδικο μέρος που δεν προσήλθε στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, αν και κλήθηκε προς τούτο, όπως ανωτέρω, χρηματική ποινή, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από εκατόν είκοσι (120) ευρώ και μεγαλύτερη από τριακόσια (300) ευρώ, συνεκτιμωμένης της εν γένει συμπεριφοράς του στη μη προσέλευση στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και επιπλέον χρηματική ποινή μέχρι ποσοστού 0,2% επί του αντικειμένου της διαφοράς ανάλογα με την έκταση της ήττας αυτού. Οι χρηματικές ποινές του προηγούμενου εδαφίου περιέρχονται στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. στο οποίο κοινοποιείται με επιμέλεια του γραμματέα του Δικαστηρίου αντίγραφο της απόφασης.

Γ. Για τη διαδικασία προσφυγής στη διαμεσολάβηση εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

3. Υποχρέωση ενημέρωσης από τον δικηγόρο.

Πριν από την προσφυγή στο δικαστήριο, ο πληρεξούσιος δικηγόρος οφείλει να ενημερώσει τον εντολέα του εγγράφως, για τη δυνατότητα απόπειρας διαμεσολαβητικής διευθέτησης της διαφοράς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις προσφυγής σε διαμεσολάβηση, καθώς και για την τυχόν υποχρεωτική υπαγωγή της διαφοράς ή μέρους αυτής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης του ενδίκου βοηθήματος. Το ενημερωτικό έγγραφο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά την σύσταση και έναρξη λειτουργίας της, συμπληρώνεται και υπογράφεται από τον εντολέα και τον πληρεξούσιο δικηγόρο του και κατατίθεται με το εισαγωγικό δικόγραφο της αγωγής ή άλλου ένδικου βοηθήματος επί ποινή απαράδεκτου της συζήτησής του.

4. Διαδικασία Προσφυγής στη Διαμεσολάβηση.

Α. Για τις διαφορές της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο δικηγόρος του αιτούμενου δικαστική προστασία υποχρεούται, ανεξάρτητα από την αξία του ένδικου αντικειμένου, να υποβάλλει σε διαμεσολαβητή από τη λίστα διαπιστευμένων διαμεσολαβητών του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, παραδίδοντάς του συμπληρωμένο ενημερωτικό έντυπο, το οποίο συντάσσεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά τη σύσταση και έναρξη λειτουργίας της. Ο διαμεσολαβητής γνωστοποιεί στο άλλο ή στα άλλα μέρη το κατά τα ανωτέρω αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης και συνεννοείται με αυτά για την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της συνεδρίας διαμεσολάβησης. Η γνωστοποίηση μπορεί να γίνει εγγράφως με συστημένη επιστολή ή ηλεκτρονικά ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο, αρκεί να αποδεικνύεται το περιεχόμενό της και η ημερομηνία της. Η συνεδρία λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επομένη της γνωστοποίησης της αίτησης του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη, ενώ η διαμεσολάβηση θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των επομένων τριάντα (30) ημερών, που εκκινούν από την επομένη της λήξης της ανωτέρω προθεσμίας. Τα μέρη δύνανται να συμφωνούν παράταση της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες. Το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται στις παραπάνω προθεσμίες. Τα μέρη παρίστανται υποχρεωτικά, μετά των πληρεξούσιων δικηγόρων τους πλην των περιπτώσεων των καταναλωτικών διαφορών και μικροδιαφορών.

Β. Αν δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία αμφοτέρων των μερών και του διαμεσολαβητή στον ίδιο τόπο και χρόνο, η συνεδρία της διαμεσολάβησης μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη διαδικασία της τηλεδιάσκεψης μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή άλλου συστήματος τηλεδιάσκεψης, στο οποίο έχει πρόσβαση το άλλο ή τα άλλα μέρη της διαφοράς. Η διαδικασία τηλεδιάσκεψης μπορεί να πραγματοποιείται και μέσω γραφείου άλλου διαπιστευμένου διαμεσολαβητή που εδρεύει στον τόπο της κατοικίας, εγκατάστασης ή έδρας του άλλου ή των άλλων μερών της διαφοράς.

Η διαδικασία της τηλεδιάσκεψης μπορεί να πραγματοποιηθεί και μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ρυθμίζει κάθε αναγκαία τεχνική, διοικητική ή άλλη λεπτομέρεια.

Γ. Αν κατά την αρχική συνεδρία της διαμεσολάβησης τα μέρη της διαφοράς δεν συμφωνήσουν να προχωρήσουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης, τότε θεωρείται ότι έχει πληρωθεί η υποχρέωση του παρόντος άρθρου και συντάσσεται πρακτικό.

5. Η υποχρεωτική υπαγωγή στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν εφαρμόζεται όταν η πρόσκληση για προσφυγή σε αυτή περιλαμβάνει πρόσωπο ή πρόσωπα αγνώστου διαμονής.

6. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι τέσσερις (24) ώρες, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

7. Αν συναφθεί συμφωνία υπαγωγής στη διαμεσολάβηση, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου, ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 183
Διαδικασία διαμεσολάβησης

1. Στη διαδικασία διαμεσολάβησης τα μέρη παρίστανται μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους.

2. Ο διαμεσολαβητής ορίζεται από τα μέρη ή από τρίτο πρόσωπο της κοινής τους επιλογής. Ο διαμεσολαβητής είναι ένας (1), εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν εγγράφως ότι οι διαμεσολαβητές θα είναι περισσότεροι. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία ως προς το πρόσωπο του διαμεσολαβητή και τον τόπο διεξαγωγής της διαμεσολάβησης αυτοί ορίζονται, κατά αποκλειστικότητα μετά από αίτηση οποιουδήποτε από τα μέρη, από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης του άρθρου 186, με αιτιολογημένη απόφασή της. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης λαμβάνει υπόψη της το είδος της διαφοράς που άγεται προς διαμεσολάβηση, τις διατάξεις του ΚΠολΔ για την κατά τόπο αρμοδιότητα , τις ειδικές δεξιότητες του διαμεσολαβητή, όπως αυτές περιγράφονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 203 και τον αριθμό των διαμεσολαβήσεων που έχει διεξάγει, όπως αυτός προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 197.

3. Ο χρόνος, τόπος και λοιπές διαδικαστικές λεπτομέρειες της διεξαγωγής της διαμεσολάβησης καθορίζονται από το διαμεσολαβητή σε συμφωνία με τα μέρη. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία των μερών για τα παραπάνω, ο διαμεσολαβητής δύναται να διεξάγει τη διαμεσολάβηση με τον τρόπο που κρίνει προσφορότερο, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της διαφοράς.

4. Η διαδικασία της διαμεσολάβησης έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και δεν τηρούνται πρακτικά εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Ο διαμεσολαβητής μπορεί, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, να επικοινωνεί και να συναντά καθένα από τα μέρη είτε χωριστά είτε από κοινού. Πληροφορίες που αντλεί ο διαμεσολαβητής κατά τις χωριστές επικοινωνίες του με το ένα μέρος δεν κοινολογούνται στο άλλο μέρος χωρίς τη σύμφωνη γνώμη

www.cyprus.gov.cy

του άλλου μέρους. Οι ενέργειες του διαμεσολαβητή και των μερών για την επίτευξη συμβιβαστικής επίλυσης της μεταξύ τους διαφοράς διέπονται από τις αρχές της καλής πίστης και ειλικρίνειας και της διαρκούς αμεροληψίας του διαμεσολαβητή έναντι αυτών. Τα μέρη μπορούν, σε κάθε περίπτωση, να συμφωνήσουν ως διαδικασία διαμεσολάβησης τη διαδικασία και τους ειδικότερους κανόνες που προβλέπουν κέντρα και οργανισμοί διαμεσολάβησης.

5. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν εγγράφως περί του εμπιστευτικού ή μη χαρακτήρα της διαδικασίας. Η συμφωνία αυτή διέπεται από τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου. Τα μέρη δύνανται να συμφωνήσουν ότι θα τηρήσουν εμπιστευτικό και το περιεχόμενο της συμφωνίας, στην οποία ενδέχεται να καταλήξουν από τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, εκτός αν η κοινολόγηση του περιεχομένου της είναι απαραίτητη για την εκτέλεσή της ή αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης.

6. Οι διαμεσολαβητές, τα μέρη, οι πληρεξούσιοι αυτών και όσοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης δεν εξετάζονται ως μάρτυρες ενώπιον των Δικαστηρίων ή σε διαιτητικές διαδικασίες, εκτός αν αυτό επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης, για την προστασία της ανηλικότητας ή της σωματικής ακεραιότητας και ψυχικής υγείας φυσικού προσώπου.

7. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων των ποινικών Δικαστηρίων, των Ανακριτών και των Εισαγγελέων, καθώς και της αντίθετης και ρητής συμφωνίας των μερών, οι συζητήσεις και οι προτάσεις που εκφράστηκαν από τα μέρη κατά τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, οι απόψεις του διαμεσολαβητή προς τα μέρη για την επίτευξη συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς, η εκφρασθείσα βούληση των μερών, καθώς και όποιες δηλώσεις των μερών στο πλαίσιο της διαδικασίας διαμεσολάβησης, δεν μπορούν να αποτελέσουν αποδεικτικά μέσα ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου ή διαιτητικού δικαστηρίου σε περίπτωση αποτυχίας της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Η παραπάνω απαγόρευση δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις της προηγουμένης παραγράφου.

8. Ο διαμεσολαβητής δεν υποχρεούται να αποδεχθεί το διορισμό του και κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ευθύνεται μόνο για δόλο ή βαρεία αμέλεια, ανεξαρτήτως της τυχόν πειθαρχικής ή ποινικής ευθύνης του.

Άρθρο 184
Εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από τη διαμεσολάβηση

1. Ο διαμεσολαβητής συντάσσει πρακτικό διαμεσολάβησης που πρέπει να περιέχει:

α) το ονοματεπώνυμο, τον αριθμό φορολογικού μητρώου και τον αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφάλισης του διαμεσολαβητή,

β) τον τόπο και το χρόνο της διαμεσολάβησης,

γ) τα πλήρη στοιχεία των μερών που προσέφυγαν στη διαμεσολάβηση και τα ονόματα των πληρεξούσιων δικηγόρων τους,

δ) τη συμφωνία με την οποία τα μέρη προσέφυγαν στη διαμεσολάβηση,

ε) τα πλήρη στοιχεία τυχόν άλλων προσώπων που μετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία της διαμεσολάβησης,

στ) τη συμφωνία στην οποία κατέληξαν τα μέρη κατά τη διαμεσολάβηση ή τη διαπίστωση της αποτυχίας της διαμεσολάβησης.

2. Μετά το πέρας της διαδικασίας διαμεσολάβησης, το πρακτικό υπογράφεται από τον διαμεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους και κάθε μέρος δικαιούται να παραλάβει από ένα ισόκυρο πρακτικό, το οποίο και δύναται να καταθέσει οποτεδήποτε στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου του τόπου που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της υπόθεσης για την οποία έλαβε χώρα η διαμεσολάβηση. Κατά την κατάθεση υποβάλλεται παράβολο ποσού πενήντα (50) ευρώ, το ύψος του οποίου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η δαπάνη για το παράβολο βαρύνει τον καταθέτη, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

3. Σε περίπτωση αποτυχίας της διαμεσολάβησης, το πρακτικό μπορεί να υπογράφεται μόνο από το διαμεσολαβητή, ο οποίος οφείλει να μνημονεύσει ότι τα μέρη δεν κατέληξαν σε συμφωνία.

4. Από την κατάθεση στη γραμματεία του Μονομελούς Πρωτοδικείου, το πρακτικό διαμεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης που μπορεί να εκτελεστεί αναγκαστικά, αποτελεί τίτλο εκτελεστό σύμφωνα με την περίπτωση γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 904 του ΚΠολΔ. Το απόγραφο για την εκτέλεση εκδίδεται, σύμφωνα με τα άρθρα 915 έως 918 του ΚΠολΔ, από τον Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, στη γραμματεία του οποίου κατετέθη το πρακτικό διαμεσολάβησης, χωρίς να επιβάλλονται άλλα έξοδα υπέρ του Δημοσίου στον επισπεύδοντα διάδικο.

5. Αν η συμφωνία που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης περιλαμβάνει και διατάξεις που αφορούν δικαιοπραξίες οι οποίες υπόκεινται εκ του νόμου σε συμβολαιογραφικό τύπο, οι διατάξεις αυτές πρέπει να περιβληθούν το συμβολαιογραφικό τύπο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις που διέπουν τη σύνταξη τέτοιων συμβολαιογραφικών εγγράφων και τη μεταγραφή τους.

Άρθρο 185
Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή και τις αποσβεστικές προθεσμίες

Η γνωστοποίηση του αιτήματος του προσφεύγοντος στο άλλο ή τα άλλα μέρη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 182 παράγραφος 4Α του παρόντος, αναστέλλει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία άσκησης των αξιώσεων και δικαιωμάτων, εφόσον αυτές έχουν αρχίσει σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου, καθώς και τις δικονομικές προθεσμίες, καθ’ όλη τη διάρκεια της διαδικασίας της διαμεσολάβησης. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 261, 262 και 263 του ΑΚ, η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία που ανεστάλησαν, αρχίζουν και πάλι έξι (6) μήνες μετά τη σύνταξη του πρακτικού αποτυχίας της διαμεσολάβησης ή από την επίδοση δήλωσης αποχώρησης από τη διαμεσολάβηση από το ένα μέρος στο άλλο και τον διαμεσολαβητή ή από την με οποιοδήποτε τρόπο ολοκλήρωση

ή κατάργηση της διαμεσολάβησης. Αν η συμφωνία που περιέχεται στο πρακτικό διαμεσολάβησης περιλαμβάνει αιρέσεις ή προθεσμίες (άρθρα 201, 202, 210 ΑΚ) ή οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση ισχύος της, η παραγραφή και η αποσβεστική προθεσμία που ανεστάλησαν, εκκινούν και πάλι τρεις (3) μήνες μετά την πλήρωση της αιρέσεως ή την παρέλευση της προθεσμίας ή της προϋπόθεσης.

Άρθρο 186
Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης

1. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αποτελείται από τα παρακάτω μέλη, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως εξής:

α) Πέντε δικαστικούς ή εισαγγελικούς λειτουργούς της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, εκ των οποίων ένας με βαθμό Αρεοπαγίτη ή Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου και οι λοιποί με βαθμό τουλάχιστον Προέδρου Πρωτοδικών ή Εισαγγελέα Πρωτοδικών με εμπειρία ή εξειδίκευση στη διαμεσολάβηση, μετά από γνώμη του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

β) Δύο καθηγητές, εν ενεργεία ή ομότιμους, ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με εμπειρία στη διαμεσολάβηση, προερχόμενους από περισσότερα του ενός εκπαιδευτικά ιδρύματα, τουλάχιστον δε ένας από Νομική Σχολή.

γ) Δύο εκπροσώπους της ολομέλειας των δικηγορικών συλλόγων της χώρας, μετά από σύμφωνη γνώμη της εν λόγω ολομέλειας.

δ) Τρεις εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από τους υπηρετούντες στην Κεντρική Υπηρεσία ή στο πολιτικό γραφείο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως ειδικό επιστημονικό προσωπικό ή ως ειδικοί συνεργάτες.

ε) Έναν διαμεσολαβητή εκπρόσωπο επαγγελματικών φορέων της χώρας, μετά από πρόσκληση ενδιαφέροντος που αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

στ) Δύο διαμεσολαβητές, μετά από πρόσκληση ενδιαφέροντος που αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Πρόεδρος της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης ορίζεται ο αρχαιότερος από τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς.

3. Για κάθε τακτικό μέλος της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης ορίζεται και ένα αναπληρωματικό με την ίδια διαδικασία.

4. Τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, καθώς και τρίτα πρόσωπα που διορίζονται ως μέλη στην Επιτροπή του άρθρου 187 παράγραφος 3 περίπτωση δ’, απαγορεύεται να διατηρούν ή να διατηρούσαν, τουλάχιστον τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες, οποιαδήποτε σχέση συνεργασίας με φορείς εκπαίδευσης του παρόντος νόμου ή να συνάπτουν με αυτούς οποιαδήποτε συνεργασία έξι (6) μήνες μετά την αποχώρησή τους από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης.

5. Η θητεία του Προέδρου και των μελών είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται άπαξ. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης δεν αντικαθίστανται αν απολέσουν την ιδιότητα με την οποία διορίσθηκαν σε αυτήν.

6. Χρέη Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης εκτελεί ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή των Δικαστηρίων ή άλλης Δημόσιας Υπηρεσίας ή ΝΠΔΔ, οι οποίοι διατίθενται με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση από την Υπηρεσία τους στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Για τη διάθεση εκδίδεται Υπουργική Απόφαση κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης περί απόσπασης ή διάθεσης και με τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης.

Άρθρο 187
Αρμοδιότητες Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης

1. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης είναι αρμόδια να επιλαμβάνεται κάθε ζητήματος που αφορά την εφαρμογή του θεσμού της διαμεσολάβησης, ακόμη και αν αυτό δεν αναφέρεται ρητά στον παρόντα νόμο.

2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης δύναται να συστήνει, κατά την κρίση της, υποεπιτροπές για την ταχεία επίλυση ζητημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος νόμου. Οι ανωτέρω υποεπιτροπές απαρτίζονται από μέλη της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, εκτός αν στον παρόντα νόμο ορίζεται διαφορετικά, χωρίς να υφίσταται ο περιορισμός συμμετοχής κάποιου μέλους σε παραπάνω από μία υποεπιτροπή. Οι υποεπιτροπές αυτές εξουσιοδοτούνται ρητά από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης για την οριστική διευθέτηση των ζητημάτων που επιλαμβάνονται, εκτός αν ειδικότερα ορίζεται στον παρόντα νόμο ότι αρμόδια είναι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης σε ολομέλεια.

3. Σε κάθε περίπτωση, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης συγκροτεί υποχρεωτικά τέσσερις (4) βασικές υποεπιτροπές, η θητεία των οποίων είναι διετής, εκτός αν άλλως ορίζεται ειδικότερα, με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) «Επιτροπή Μητρώου Διαμεσολαβητών», η οποία είναι αρμόδια για την τήρηση του Μητρώου των Διαμεσολαβητών, για κάθε σχετικό ζήτημα ή έκδοση πράξης που αφορά το τηρούμενο Μητρώο και για τη συγκέντρωση των ετήσιων Εκθέσεων Πεπραγμένων, σύμφωνα με το άρθρο 192.

β) «Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου», η οποία είναι αρμόδια για τη συμμόρφωση των διαμεσολαβητών με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και για την εφαρμογή του Πειθαρχικού Δικαίου και την επιβολή πειθαρχικών ποινών. Η σύνθεση της υποεπιτροπής αυτής γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο Ε.1. του άρθρου 193.

γ) «Επιτροπή Ελέγχου Φορέων Εκπαίδευσης», η οποία είναι αρμόδια για κάθε ζήτημα που αφορά τους Φορείς Κατάρτισης Διαμεσολαβητών.

δ) «Επιτροπή Εξετάσεων», η οποία είναι αρμόδια και έχει την ευθύνη για τη διεξαγωγή των γραπτών και προφορικών εξετάσεων και τη βαθμολόγηση των εξεταζόμενων προς τον σκοπό της διαπίστευσης των υποψήφιων

www.sa.gr

διαμεσολαβητών. Η Επιτροπή Εξετάσεων απαρτίζεται από τρία (3) μέλη, τα οποία προέρχονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, με ισάριθμους αναπληρωτές, από τα οποία ένα, τουλάχιστον, είναι δικαστικός λειτουργός που προεδρεύει της επιτροπής. Η Επιτροπή Εξετάσεων δύναται, ανάλογα με τον εκάστοτε συνολικό αριθμό των εξεταζόμενων, να ορίζει δύο (2) επιπλέον μέλη, χωρίς αναπληρωτές, τα οποία πρέπει να έχουν την ιδιότητα του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή.

4. Η διαδικασία συμμετοχής των μελών και των νόμιμων αναπληρωτών τους στις παραπάνω υποεπιτροπές και ο αριθμός των μελών που τις απαρτίζουν καθορίζεται ελεύθερα από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, εκτός αν άλλως καθορίζεται ειδικότερα. Για τη συμμετοχή των ανωτέρω μελών στις υποεπιτροπές λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, ζητήματα που άπτονται της σύγκρουσης συμφερόντων και αρμοδιοτήτων των μελών αυτών με άλλες ισχύουσες διατάξεις και κανονισμούς του κύριου επαγγέλματός τους.

5. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, ενώ έχει συσταθεί ειδικότερη υποεπιτροπή και έχει εξουσιοδοτηθεί από την πρώτη για τη διευθέτηση ζητημάτων του παρόντος νόμου, αρμόδια κρίνεται η υποεπιτροπή, εκτός αν λόγω ειδικότερης περίπτωσης αρμόδια κρίνεται η πρώτη σε ολομέλεια.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ - ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο 188
Προσόντα διαμεσολαβητών

1. Οι διαμεσολαβητές πρέπει να είναι: α) απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή κάτοχοι ισοδύναμου πτυχίου της αλλοδαπής, β) εκπαιδευμένοι από Φορέα εκπαίδευσης διαμεσολαβητών αναγνωρισμένο από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης ή κάτοχοι τίτλου διαπίστευσης από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γ) διαπιστευμένοι από αυτήν και εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαμεσολαβητών που τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αν απόφοιτος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή κάτοχος ισοδύναμου πτυχίου της αλλοδαπής είναι και κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου ΑΕΙ ή ισοδυνάμου τίτλου της αλλοδαπής με αντικείμενο την διαμεσολάβηση, δεν απαιτείται, προκειμένου να διαπιστευθεί, περαιτέρω εκπαίδευσή του από Φορέα εκπαίδευσης διαμεσολαβητών, ούτε συμμετοχή του στις εξετάσεις. Αποκλείονται της άσκησης του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή όσοι έχουν διατελέσει δικαστικοί λειτουργοί.

2. Ο διαμεσολαβητής αναλαμβάνει καθήκοντα μόνο εφόσον κατά την κρίση του, μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης διαμεσολάβησης σύμφωνα με την κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση, την πρακτική εξάσκηση και τις δεξιότητες που κατέχει.

3. Ο διαμεσολαβητής διεξάγει τη διαμεσολάβηση τηρώντας τον κώδικα δεοντολογίας.

4. Ο διαμεσολαβητής δύναται να προβάλλει τις υπηρεσίες που προσφέρει, υπό τον όρο ότι ενεργεί κατά τρόπο επαγγελματικό, ειλικρινή και αξιοπρεπή.

Άρθρο 189
Αμεροληψία - Ουδετερότητα

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να ενεργεί έναντι των μερών κατά τρόπο απαλλαγμένο από προσωπικές προτιμήσεις, πεποιθήσεις και προκαταλήψεις και να μεριμνά για την ισότιμη συμμετοχή και διευκόλυνση όλων των μερών στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης.

Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να μην αναλαμβάνει τη διενέργεια διαμεσολάβησης και, εάν έχει ήδη αναλάβει, να μην την συνεχίσει, προτού γνωστοποιήσει στα μέρη περιστάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν ή να δώσουν την εντύπωση ότι επηρεάζουν την αμεροληψία του. Σε τέτοια περίπτωση ο διαμεσολαβητής επιτρέπεται να αναλάβει καθήκοντα διαμεσολάβησης ή να εξακολουθεί να τα ασκεί μόνο με τη ρητή συγκατάθεση των μερών και εφόσον είναι βέβαιος ότι είναι σε θέση να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση με πλήρη αμεροληψία.

2. Ο διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να παραμένει ουδέτερος ως προς το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης και δεν επιτρέπεται να κατευθύνει τα μέρη και να τους επιβάλλει τη λύση που ο ίδιος προκρίνει. Δύναται να διατυπώνει την προσωπική του άποψη, η οποία δεν είναι δεσμευτική, μόνο εφόσον όλα τα μέρη το επιθυμούν.

Άρθρο 190
Ανεξαρτησία - Σύγκρουση συμφερόντων

1. Ο διαμεσολαβητής δεν επιτρέπεται να αναλαμβάνει τη διενέργεια διαμεσολάβησης και, εάν την έχει ήδη αναλάβει δεν επιτρέπεται να τη συνεχίσει, προτού γνωστοποιήσεις τυχόν περιστάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν ή να δώσουν την εντύπωση ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία του.

2. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να μην αναλαμβάνει καθήκοντα και, εάν έχει ήδη αναλάβει, να μην εξακολουθήσει να τα ασκεί, σε περίπτωση σύγκρουσης των συμφερόντων του με τη διαμεσολάβηση.

Σύγκρουση συμφερόντων υπάρχει, ιδίως, στις περιπτώσεις:

α) προσωπικής ή επαγγελματικής σχέσης του διαμεσολαβητή με ένα από τα μέρη ή τους δικηγόρους τους ή λήψης αμοιβής στο παρελθόν για παροχή υπηρεσιών σε οποιοδήποτε από τα μέρη,

β) οποιουδήποτε οικονομικού ή άλλου συμφέροντος, άμεσου ή έμμεσου, από την έκβαση της διαμεσολάβησης,

γ) ανάμιξης του διαμεσολαβητή, κατά οποιοδήποτε τρόπο, στο αντικείμενο της διαφοράς,

δ) ενέργειας, κατά το παρελθόν, του ίδιου του διαμεσολαβητή ή συνεργάτη του ή άλλου στελέχους της εταιρίας για την οποία εργάζεται, για κάποιο από τα μέρη, με ιδιότητα άλλη πλην του διαμεσολαβητή,

ε) οποιασδήποτε μορφής επαγγελματικής συνεργασίας του διαμεσολαβητή με φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται στην παροχή συμβουλών σε ένα από τα συμμετέχοντα μέρη για θέματα που αφορούν το αντικείμενο της διαμεσολάβησης.

3. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του να γνωστοποιήσει στα μέρη εάν συντρέχει περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων. Την ίδια υποχρέωση έχει και εάν αναφανεί τέτοια περί-

πτωση μετά την ανάληψη των καθηκόντων του και κατά τη διεξαγωγή της διαμεσολάβησης.

4. Σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ο διαμεσολαβητής επιτρέπεται κατ’ εξαίρεση να αναλάβει καθήκοντα και, εάν τα έχει ήδη αναλάβει να εξακολουθήσει να τα ασκεί, μόνο με τη ρητή συγκατάθεση των μερών και εφόσον είναι βέβαιος ότι είναι σε θέση να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση με τρόπο που να μην υπονομεύει την ακεραιότητα της διαδικασίας.

5. Μετά την περάτωση της διαμεσολάβησης και ανεξάρτητα από το αποτέλεσμά της, δεν επιτρέπεται στο διαμεσολαβητή να επιληφθεί υπό άλλη επαγγελματική ιδιότητα για τη συγκεκριμένη υπόθεση, στην οποία άσκησε καθήκοντα διαμεσολαβητή, μεταξύ των ίδιων μερών.

Άρθρο 191
Αρχή της ελεύθερης βούλησης των μερών - Διαδικασία

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να διεξάγει τη διαμεσολάβηση με βάση την αρχή της ιδιωτικής αυτονομίας των μερών. Ο διαμεσολαβητής μεριμνά ώστε τα μέρη να κατανοούν τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας που πρόκειται να ακολουθηθεί, καθώς και τον ρόλο αυτού και όλων των συμμετεχόντων και να ενημερώνει τα μέρη ότι είναι ελεύθερα ανά πάσα στιγμή να αποχωρήσουν από τη διαδικασία χωρίς αιτιολογία ή ποινή.

2. Ο διαμεσολαβητής βεβαιώνεται, ιδίως, ότι πριν από την έναρξη της διαμεσολάβησης τα μέρη έχουν κατανοήσει και συμφωνήσει ρητώς τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας για υπαγωγή της διαφοράς τους στη διαμεσολάβηση, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των διατάξεων που ενδεχομένως διέπουν τις υποχρεώσεις εχεμύθειας που βαρύνουν το διαμεσολαβητή και τα μέρη.

3. Ο διαμεσολαβητής μεριμνά για την προσήκουσα διεξαγωγή της διαδικασίας και διασφαλίζει ότι τα μέρη έχουν επαρκή δυνατότητα συμμετοχής σε αυτή.

4. Ο διαμεσολαβητής μπορεί να περατώσει τη διαμεσολάβηση, μετά από αιτιολογημένη ενημέρωση των μερών, εφόσον:

α) επέρχεται διευθέτηση της διαφοράς που είναι αντίθετη προς τα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη, ή

β) θεωρεί ότι η συνέχιση της διαμεσολάβησης είναι απίθανο να οδηγήσει στη διευθέτηση της διαφοράς.

5. Ο διαμεσολαβητής λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η διευθέτηση που θα εξευρεθεί για την επίλυση της διαφοράς είναι προϊόν γνώσης και εμπεριστατωμένης συναίνεσης όλων των μερών, καθώς επίσης και ότι όλα τα μέρη κατανοούν τους όρους της συμφωνίας.

6. Ο διαμεσολαβητής οφείλει να ενημερώνει τα μέρη για τον τρόπο που μπορούν να καταστήσουν τη μεταξύ τους συμφωνία εκτελεστή, όπου αυτό είναι δυνατό.

Άρθρο 192
Εχεμύθεια

1. Ο διαμεσολαβητής υποχρεούται να τηρεί απόρρητες τις πληροφορίες που έχουν προκύψει από τη διαμεσολάβηση ή σε σχέση με αυτήν, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι πρόκειται να διεξαχθεί ή έχει διεξαχθεί διαμεσολάβηση, εκτός αν υποχρεούται να πράξει διαφορετικά από διάταξη νόμου ή για λόγους δημόσιας τάξης ή τα μέρη συναινούν ρητά στην αποκάλυψη των πληροφοριών.

2. Ο διαμεσολαβητής διέπεται από επαγγελματικό απόρρητο.

Άρθρο 193
Πειθαρχικό Δίκαιο

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Η πειθαρχική διαδικασία είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από κάθε άλλη.

2. Οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται από την Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου ή και από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης.

3. Κανένας δεν διώκεται για δεύτερη φορά για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο επιβάλλεται μόνο μία πειθαρχική ποινή. Νέα πειθαρχική δίωξη για το ίδιο παράπτωμα είναι απαράδεκτη.

4. Η με οποιονδήποτε τρόπο άρση του ποινικά κολάσιμου της πράξης ή η ολική ή μερική άρση των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρουν το πειθαρχικά κολάσιμο της πράξης.

Β. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ

1. Πειθαρχικό παράπτωμα μπορεί να τελεσθεί με πράξη ή παράλειψη του διαμεσολαβητή στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης που είναι αντίθετη προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τον νόμο και συνδέονται άρρηκτα με τη διαμεσολάβηση καθώς και από τον κώδικα δεοντολογίας διαμεσολαβητών.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα του διαμεσολαβητή αποτελούν, ιδίως η χρησιμοποίηση της ιδιότητας του για την επιδίωξη παράνομων σκοπών και η εν γένει αναξιοπρεπής ή απρεπής συμπεριφορά του.

3. Κάθε κακούργημα που τελείται από διαμεσολαβητή ως και κάθε εκ δόλου πλημμέλημα ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του διαμεσολαβητή είναι και αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Η μη τήρηση της αρχής της αμεροληψίας από μέρους του διαμεσολαβητή συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα.

Γ. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται δύο (2) έτη μετά την τέλεσή τους.

2. Ο χρόνος της παραγραφής αναστέλλεται με την υποβολή της αναφοράς, για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

Δ. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

1. Οι πειθαρχικές ποινές είναι:

α) η σύσταση,

β) η έγγραφη επίπληξη,

γ) η προσωρινή ανάκληση της διαπίστευσης έως και ένα (1) έτος,

δ) η οριστική ανάκληση της διαπίστευσης.

2. Η ποινή της οριστικής ανάκλησης της διαπίστευσης επιβάλλεται μόνο σε ιδιαίτερα βαριές περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων. Τέτοιες προϋποθέσεις συντρέχουν αν ο διαμεσολαβητής:

α) καταδικάστηκε αμετάκλητα για κακούργημα ή για οποιοδήποτε εκ δόλου πλημμέλημα, ασυμβίβαστο με τον θεσμό της διαμεσολάβησης,

β) τιμωρήθηκε ήδη με ποινή προσωρινής παύσης τουλάχιστον έξι (6) μηνών την τελευταία τριετία για άλλη, χρονικά προηγούμενη πράξη.

3. Όταν πρόκειται για παράπτωμα που οφείλεται σε ελαφρά αμέλεια, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μπορεί να μην επιβάλει ποινή, εκτιμώντας τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έχει τελεστεί.

Δ. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΑΥΣΗΣ

1. Ο διαμεσολαβητής, στον οποίο έχει επιβληθεί ανάκληση διαπίστευσης και παύση από τα καθήκοντα διαμεσολαβητή, οριστική ή προσωρινή, για όσο χρόνο αυτή διαρκεί, δεν επιτρέπεται να ενεργεί ως διαμεσολαβητής.

2. Το κύρος της επιτυχούς έκβασης της διαμεσολάβησης και του συμφωνητικού που καταρτίστηκε δεν θίγεται από την ποινή που του επιβλήθηκε.

3. Η αρμόδια για την κατάρτιση του μητρώου διαμεσολαβητών Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης οφείλει να ενημερώνει το μητρώο διαμεσολαβητών για την επιβληθείσα προσωρινή ή οριστική ανάκληση της διαπίστευσης του διαμεσολαβητή από τα καθήκοντά του.

Ε. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

1. Η Επιτροπή Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Ελέγχου διακρίνεται σε πρωτοβάθμια μονομελούς σύνθεσης και δευτεροβάθμια τριμελούς σύνθεσης, με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, και ορίζεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης. Η θητεία των μελών της είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται. Μέλος της δευτεροβάθμιας επιτροπής δεν μπορεί να είναι το μέλος που εξέδωσε την πρωτοβάθμια πειθαρχική απόφαση. Αν τα ανωτέρω όργανα κρίνουν ότι πρέπει να επιβληθεί η ποινή της οριστικής ανάκλησης της άδειας του διαμεσολαβητή, τότε αρμόδια προς τούτο είναι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης σε ολομέλεια.

2. Οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για δηλώσεις αποχής και εξαίρεσης των δικαστών ισχύουν αναλογικά.

3. Αίτηση εξαίρεσης είναι απαράδεκτη όταν αφορά τόσα μέλη του πειθαρχικού οργάνου ώστε να καθίσταται αδύνατη η νόμιμη συγκρότησή του.

4. Για τη διαδικασία σε κάθε θέμα του πειθαρχικού ελέγχου αποφασίζει η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, οι τελεσίδικες αποφάσεις της οποίας εκτελούνται με επιμέλεια του Προέδρου της ή του μέλους της που ορίσθηκε από αυτόν.

5. Για την υποβολή αναφοράς κατά διαμεσολαβητή, απαιτείται επί ποινή απαραδέκτου η κατάθεση παράβολου, ποσού πενήντα (50) ευρώ, το ύψος του οποίου αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 194
Αμοιβή

1. Η αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται ελεύθερα με γραπτή συμφωνία των μερών.

2. Εάν δεν υπάρχει γραπτή συμφωνία, η αμοιβή ορίζεται ως εξής:

α) Για απασχόληση έως δύο (2) ωρών η ελάχιστη αμοιβή ορίζεται στα εκατόν εβδομήντα (170) ευρώ,

β) Για απασχόληση από δύο (2) ώρες και πάνω η ελάχιστη ωριαία αμοιβή ορίζεται στα εκατό (100) ευρώ.

Τα ποσά των περιπτώσεων α΄ και β΄ μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. α) Αν η διαφορά της περίπτωσης δ΄ της παρ. 1Α του άρθρου 182 αφορά διατροφή, ο υπόχρεος της διατροφής καταβάλλει στον διαμεσολαβητή ελάχιστη αμοιβή ποσού εκατόν εβδομήντα (170) ευρώ. Τυχόν επιπλέον αμοιβή καταβάλλεται με ελεύθερη συμφωνία των μερών.

β) Στις διαφορές του άρθρου 466 και στις ειδικές διαδικασίες ΚΠολΔ η ελάχιστη αμοιβή του διαμεσολαβητή ορίζεται στο ποσό των πενήντα (50) ευρώ.

Αν στις περιπτώσεις α΄ και β΄ η διαφορά αχθεί ενώπιον του δικαστηρίου και εφόσον ο υπόχρεος νικήσει εν όλω ή εν μέρει, το καταβληθέν ποσό της ελάχιστης αμοιβής, αναζητείται κατά τις διατάξεις των άρθρων 176 επ. ΚΠολΔ., λογιζόμενο ως δικαστικό έξοδο.

4. Ο διαμεσολαβητής οφείλει να παρέχει στα μέρη πλήρη ενημέρωση για τον τρόπο αμοιβής του.

Άρθρο 195
Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας (ΚΑΔ)

Επιτρέπεται η άσκηση αποκλειστικά και μόνο του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η δημιουργία Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητος (ΚΑΔ) για το επάγγελμα του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή για όσους επιθυμούν να το ασκήσουν και δεν διαθέτουν άλλον.

Άρθρο 196
Παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης

Ενώσεις προσώπων πιστοποιημένων διαμεσολαβητών με σκοπό την παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης συνιστώνται και λειτουργούν με τη συμμετοχή διαμεσολαβητών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 197
Υποχρέωση ετήσιας έκθεσης

Κάθε διαπιστευμένος διαμεσολαβητής υποχρεούται μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του μηνός Ιουλίου κάθε έτους να ενημερώνει για τα πεπραγμένα του αμέσως προηγούμενου χρονικού διαστήματος την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία προβαίνει στον έλεγχό τους. Η ενημέρωση πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με την αποστολή ανωνυμοποιημένης Έκθεσης Πεπραγμένων, όπως αυτή διαμορφώνεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης και αναρτάται στον ηλεκτρονικό ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Έκθεση Πεπραγμένων περιλαμβάνει, κατ΄ ελάχιστο, τον αριθμό των διαμεσολαβήσεων που πραγματοποίησε ο διαμεσολαβητής, το αποτέλεσμα και τη διάρκεια κάθε διαμεσολάβησης, τη φύση της υπόθεσης και την κατάθεση ή μη πρακτικού στο Πρωτοδικείο. Η υποχρέωση αποστολής της Έκθεσης Πεπραγμένων είναι προσωποπαγής και αποστέλλεται από κάθε εγγεγραμμένο στο Μητρώο διαμεσολαβητή, ανεξαρτήτως αν έχει διεξάγει διαμεσολαβήσεις ή όχι.

www.See.gr

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ - ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

Άρθρο 198
Φορείς κατάρτισης

1. Φορέας κατάρτισης διαμεσολαβητών (εφεξής «Φορέας»), που λειτουργεί με άδεια που χορηγείται κατόπιν ειδικής και αιτιολογημένης απόφασης της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, είναι:

Α. Αστική εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, δικαίωμα σύστασης της οποίας έχουν:

α) ένας δικηγορικός σύλλογος ή περισσότεροι από κοινού της αυτής Εφετειακής Περιφέρειας,

β) ένας ή περισσότεροι δικηγορικοί σύλλογοι της αυτής εφετειακής περιφέρειας, σε σύμπραξη με επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς ή επαγγελματικούς φορείς ή επιμελητήρια.

Στις περιπτώσεις α΄ και β΄ είναι δυνατή η σύμπραξη και με φορέα κατάρτισης της αλλοδαπής εγνωσμένου κύρους και διεθνούς αναγνώρισης και εμπειρία στην παροχή εκπαίδευσης διαμεσολάβησης και γενικότερα στις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης διαφορών ή στη διενέργεια διαμεσολαβήσεων.

Οι ανωτέρω φορείς θα ασκούν τη λειτουργία τους εντός της περιφέρειας της εφετειακής έδρας τους.

Β. Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) ΑΕΙ, το οποίο παρέχει σχετικό πρόγραμμα, η δε λειτουργία του διέπεται αποκλειστικά από τις οικείες διατάξεις περί λειτουργίας των ΑΕΙ.

2. Ο Φορέας έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, εκτός των Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.

3. Ο Φορέας υποχρεούται να απασχολεί κατ’ ελάχιστον το ακόλουθο διευθυντικό προσωπικό: α) έναν (1) Διευθυντή του Φορέα και β) έναν (1) Διευθυντή Κατάρτισης. Οι ανωτέρω πρέπει να κατέχουν τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής ή αντίστοιχο τίτλο σπουδών σχολής της αλλοδαπής.

4. Ο Φορέας υποχρεούται να απασχολεί διοικητικό προσωπικό για γραμματειακή υποστήριξη.

5. Ο σκοπός του Φορέα είναι:

α) ο σχεδιασμός προγραμμάτων και η παροχή υπηρεσιών βασικής εκπαίδευσης κατ΄ ελάχιστο ογδόντα (80) ωρών, ως και,

β) ο σχεδιασμός προγραμμάτων μετεκπαίδευσης πέραν των ογδόντα (80) ωρών της βασικής εκπαίδευσης των υποψηφίων διαμεσολαβητών, για την περαιτέρω απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επιμόρφωσης αυτών, αναγκαίων για την άσκηση της διαμεσολάβησης.

6. Ο Φορέας Κατάρτισης υποχρεούται να συνεργάζεται με ικανό αριθμό εκπαιδευτών προκειμένου να παρέχει ποιοτική εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτές πρέπει να είναι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές. Ο εκπαιδευτής πρέπει να έχει τετραετή επαγγελματική εμπειρία στο γνωστικό του αντικείμενο και

α) να κατέχει μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο στον τομέα της εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών ή,

β) να κατέχει μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο σε συναφή επιστημονικό κλάδο (ιδίως νομικής επιστήμης, ή επιστημών οικονομίας ή διοίκησης, ή κοινωνικών επιστημών, ή τεχνολογίας και κατασκευών) και να έχει τουλάχιστον ογδόντα (80) ώρες εκπαίδευσης επιπλέον της βασικής εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση ή,

γ) να διαθέτει εμπειρία στη διαμεσολάβηση, η οποία προκύπτει είτε λόγω συμμετοχής στην εκπαίδευση διαμεσολαβητών, είτε λόγω συμμετοχής σε διαδικασίες διαμεσολάβησης ως διαμεσολαβητής ή βοηθός διαμεσολαβητή ή νομικός παραστάτης, είτε λόγω συμμετοχών σε συνέδρια, σεμινάρια, ερευνητικά προγράμματα συναφή με τη διαμεσολάβηση.

δ) Σε δικαστικούς ή εισαγγελικούς λειτουργούς με τουλάχιστον οκταετή υπηρεσία και εφόσον αυτοί έχουν δικαστική εμπειρία ή επιστημονική εξειδίκευση στη διαμεσολάβηση, μπορούν να ανατίθενται καθήκοντα εκπαίδευσης υποψηφίων διαμεσολαβητών και δικαστικών μεσολαβητών, αποκλειστικά και μόνον σε Κέντρα Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) των ΑΕΙ. Τα καθήκοντα αυτά λογίζονται ως δικαστικά, εφαρμοζόμενης αναλόγως της διατάξεως του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 41 του ν. 1756/1988, όπως κάθε φορά ισχύει, μη εμπίπτοντα σε καμία περίπτωση στα ασυμβίβαστα του άρθρου αυτού.

7. Ο αριθμός των υποψήφιων διαμεσολαβητών που συμμετέχουν σε κάθε εκπαιδευτικό κύκλο στα προγράμματα βασικής εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι ένα (21). Οι εκπαιδευτές δεν δύνανται να είναι λιγότεροι από δύο (2) για κάθε εκπαιδευτικό κύκλο.

Άρθρο 199
Αδειοδότηση Φορέων κατάρτισης

1. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, προκειμένου να λάβει άδεια λειτουργίας, υποβάλλει στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης φάκελο που περιλαμβάνει:

α) την αίτησή του για αδειοδότηση,

β) επικυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού του, από το οποίο προκύπτει με σαφήνεια ο σκοπός αυτού,

γ) θεωρημένο αντίγραφο βεβαίωσης έναρξης εργασιών του από την αρμόδια ΔΟΥ. Η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται για τα Κέντρα Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) ΑΕΙ.

δ) κατάλογο με το εκπαιδευτικό προσωπικό, με πλήρη βιογραφικά αυτών, καθώς και το λοιπό προσωπικό,

ε) οποιοδήποτε νόμιμο δικαιολογητικό που αποδεικνύει νομή, κατοχή, χρήση ή κυριότητα του χώρου εκπαίδευσης,

στ) διάγραμμα κάτοψης του χώρου εκπαίδευσης υπογεγραμμένο από πολιτικό μηχανικό ή τοπογράφο μηχανικό ή αρχιτέκτονα μηχανικό, στο οποίο εμφαίνεται ότι ο εν λόγω χώρος διαθέτει τουλάχιστον τρεις χωριστές αίθουσες διδασκαλίας και ειδικότερα δύο αίθουσες κατάλληλες για τη διεξαγωγή των μαθημάτων και προσομοιώσεων και μία αίθουσα διαλέξεων, καθώς και κατάλογο του αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού,

ζ) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, στην οποία βεβαιώνεται ότι οι αίθουσες διδασκαλίας έχουν επαρκή υλικοτεχνική υποδομή και είναι κατάλληλες για το σκοπό της εκπαίδευσης και πληρούν τους ισχύοντες κάθε φορά όρους ασφαλείας.

η) παράβολο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

θ) Οι ήδη αδειοδοτημένοι Φορείς θεωρούνται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου και η αδειοδότησή τους εξακολουθεί να ισχύει. Δύναται όμως η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης να ζητήσει από αυτούς συμπληρωματικά στοιχεία της λειτουργίας τους και να τους καλέσει να συμμορφωθούν εντός εύλογης προθεσμίας αν κρίνει ότι υπάρχουν ελλείψεις που επηρεάζουν δυσμενώς αυτή.

2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης εντός δύο (2) μηνών από την κατάθεση πλήρους φακέλου, ελέγχει την πληρότητά του. Σε περίπτωση που τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή, ζητείται εγγράφως από τον αντίστοιχο Φορέα να αποστείλει, εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίηση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δεόντως συμπληρωμένα. Μετά την παραλαβή, τα δικαιολογητικά εξετάζονται εκ νέου και η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αποφαίνεται για την πληρότητα και συμβατότητά τους.

3. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος Φορέας είτε δεν προσκομίσει τα δικαιολογητικά εντός της ανωτέρω προθεσμίας των τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών, είτε αυτά που προσκομίζει δεν είναι πλήρη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, η αίτηση χαρακτηρίζεται ελλιπής και απορρίπτεται με αιτιολογημένη απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας του οποίου απορρίφθηκε η σχετική αίτηση δύναται να επανέλθει με νέα αίτηση.

4. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, του οποίου ο φάκελος κρίνεται πλήρης υπόκειται στη συνέχεια σε αξιολόγηση.

5. Η αξιολόγηση του ενδιαφερόμενου Φορέα γίνεται με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, βάσει των ακόλουθων τεσσάρων κριτηρίων:

α) Οργάνωση, Λειτουργία

β) Επιστημονικό και λοιπό Προσωπικό

γ) Υλικοτεχνική Υποδομή

δ) Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

ε) Επιθεώρηση του χώρου εκπαίδευσης.

6. Εφόσον πληρούνται οι κατά τα ανωτέρω όροι και προϋποθέσεις, χορηγείται στον ενδιαφερόμενο Φορέα άδεια λειτουργίας, διαφορετικά, η αίτησή του απορρίπτεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Ο ενδιαφερόμενος Φορέας, μπορεί να επανέλθει με νέα αίτηση.

7. Οι Φορείς ανά έτος και εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του Ιουλίου, υποβάλλουν στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης αναλυτική έκθεση αναφορικά με την λειτουργία τους, η οποία προβαίνει σε έλεγχο και αξιολόγηση της κατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν και σε περίπτωση ανεπάρκειας επιβάλλει τις ποινές της παραγράφου 9.

8. Αν διαπιστωθεί ότι, προκειμένου να επιτευχθεί η αδειοδότηση και λειτουργία του Φορέα, δηλώθηκαν ή κατατέθηκαν στοιχεία ανακριβή, η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης ανακαλεί οριστικά την άδεια λειτουργίας του Φορέα.

9. Σε περίπτωση μη τήρησης των νόμιμων υποχρεώσεων του Φορέα κατά το στάδιο λειτουργίας του και μετά από προηγούμενη ακρόασή του η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, δύναται να επιβάλλει για κάθε παράβαση, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, το βαθμό υπαιτιότητας των οργάνων του και την τυχόν υποτροπή, μία από τις παρακάτω κυρώσεις:

α) σύσταση προς συμμόρφωση,

β) προσωρινή ανάκληση της άδειας του Φορέα από ένα (1) μήνα έως και έξι (6) μήνες ή/και,

γ) οριστική ανάκληση της άδειας του Φορέα.

Οι ανωτέρω διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση μετά από έγγραφη κλήτευση του Φορέα για παροχή εξηγήσεων.

Άρθρο 200
Υποψήφιοι διαμεσολαβητές

Οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές υποβάλλουν αίτηση στον Φορέα για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα βασικής εκπαίδευσης, εφόσον προσκομίσουν τίτλο σπουδών ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών σχολών της αλλοδαπής, νόμιμα αναγνωρισμένου στην ημεδαπή και απόσπασμα ποινικού μητρώου που αποδεικνύει ότι δεν συντρέχουν τα κωλύματα του άρθρου 8 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26).

Άρθρο 201
Πρόγραμμα σπουδών

Α. Το ελάχιστο περιεχόμενο του βασικού εκπαιδευτικού προγράμματος σπουδών και της εξεταστέας ύλης υποψηφίων διαμεσολαβητών, απαιτεί τουλάχιστον ογδόντα (80) ώρες διδασκαλίας και έχει ως εξής:

• Η διαμεσολάβηση και λοιπές μορφές εναλλακτικής επίλυσης διαφορών. Η εξέλιξη του θεσμού διεθνώς.

• Η Οδηγία 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008 για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

• Θεμελιώδη χαρακτηριστικά, βασικές έννοιες και αρχές, ως και ορισμός του θεσμού της διαμεσολάβησης κατά το ελληνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο.

• Θεμελιώδεις έννοιες Ιδιωτικού Δικαίου.

• Πεδίο εφαρμογής - Προϋποθέσεις υπαγωγής διαφορών στη διαμεσολάβηση.

• Τρόποι προσφυγής στη διαμεσολάβηση - Συμφωνία υπαγωγής στη διαμεσολάβηση - Συνέπειες.

• Διαδικασία διεξαγωγής της διαμεσολάβησης. Στάδια. Νομικοί παραστάτες και άλλα πρόσωπα.

• Πρακτικό διαμεσολάβησης - Εκτελεστότητα.

• Διαμεσολαβητής - Ρόλος - Ευθύνη διαμεσολαβητή.

• Κώδικας Πειθαρχικός και Δεοντολογίας.

• Δεξιότητες και τεχνικές διαμεσολάβησης - Τεχνικές Διαπραγμάτευσης και Επικοινωνίας - Βασικές έννοιες της ψυχολογίας στη διαμεσολάβηση.

• Προσομοιώσεις διαμεσολάβησης. Πρακτική Εφαρμογή αυτών.

• Γενικό Εμπορικό Δίκαιο, Εταιρείες, Αξιόγραφα.

Β. Μετεκπαίδευση διαμεσολαβητών:

www.Sate.gr

Η μετεκπαίδευση των διαπιστευμένων διαμεσολαβητών συνίσταται στην τακτική προαγωγή και διατήρηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους ανά τριετία και με ελάχιστο αριθμό εκπαίδευσης είκοσι (20) ωρών, η οποία παρέχεται από αδειοδοτημένους φορείς ή από αναγνωρισμένους φορείς της αλλοδαπής ή με διεξαγωγή από αυτούς τουλάχιστον πέντε (5) διαμεσολαβήσεων στο παραπάνω χρονικό διάστημα. Η μη συμμόρφωση προς αυτή την υποχρέωση συνεπάγεται αναστολή της ιδιότητας του διαμεσολαβητή μέχρι την ενημέρωση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης για την ικανοποίηση της υποχρέωσης αυτής. Η παρακολούθηση της παραπάνω υποχρέωσης ανήκει στην αρμοδιότητα της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης, η οποία δύναται να κρίνει ως επαρκείς και άλλες επιστημονικές δραστηριότητες και εκπαιδεύσεις, ιδία δε επιμορφώσεις με συμμετοχή σε σεμινάρια της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, συγγραφικό έργο ή δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά.

Άρθρο 202
Διαπίστευση διαμεσολαβητών

1. Η διαπίστευση των διαμεσολαβητών και η εγγραφή τους στο οικείο Μητρώο της παρ. 2 του άρθρου 203, γίνεται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης κατόπιν εξετάσεων, πλην της περίπτωσης του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 188, οπότε δεν απαιτείται συμμετοχή στις εξετάσεις και των ήδη διαπιστευμένων, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διαμεσολαβητών, οι οποίοι διατηρούν τη διαπίστευσή τους.

2. Οι εξετάσεις των υποψηφίων διαμεσολαβητών διενεργούνται από την Επιτροπή Εξετάσεων όπως αυτή έχει ορισθεί από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, κατά την κρίση της, τουλάχιστον όμως δύο φορές το χρόνο. Οι εξετάσεις είναι γραπτές και προφορικές και συμπεριλαμβάνεται αξιολόγηση σε προσομοιώσεις.

Α. Εξετάσεις - Γραμματειακή υποστήριξη

1. Η Επιτροπή Εξετάσεων συνεδριάζει κατά την περίοδο των εξετάσεων. Χρέη Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί ένας ή περισσότεροι υπάλληλοι της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή των Δικαστηρίων ή άλλης δημόσιας υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ., οι οποίοι διατίθενται από την Υπηρεσία τους στην Επιτροπή Εξετάσεων μετά από σχετικό αίτημά της. Η Γραμματεία μεριμνά για όλα τα καθήκοντα που της αναθέτει η Επιτροπή Εξετάσεων.

Β. Τρόπος, κριτήρια, προϋποθέσεις και όροι εξετάσεων ενώπιον της Επιτροπής Εξετάσεων

1. Ο τόπος, ο χρόνος και ο τρόπος διεξαγωγής των εξετάσεων καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Εξετάσεων, η οποία κοινοποιείται στους αδειοδοτημένους φορείς κατάρτισης και αναρτάται στην οικεία ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τουλάχιστον πριν από τριάντα (30) ημέρες.

2. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή των υποψηφίων στις εξετάσεις είναι η υποβολή στην Επιτροπή Εξετάσεων αίτησης, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό του φορέα κατάρτισης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι υποψήφιοι διαμεσολαβητές έχουν λάβει τη βασική εκπαίδευση και κατάρτιση, κατά τα οριζόμενα στον νόμο. Η Επιτροπή Εξετάσεων ορίζει τους τρόπους υποβολής της αίτησης καθώς και των συνοδευτικών εγγράφων. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση συνοδεύεται από παράβολο εκατό (100) ευρώ υπέρ του Δημοσίου, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Στις γραπτές εξετάσεις οι υποψήφιοι διαγωνίζονται σε εβδομήντα (70) ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και δύο (2) ερωτήσεις με απαντήσεις σύντομης ανάπτυξης έως εκατό πενήντα (150) λέξεων η κάθε μία. Η βαθμολόγηση γίνεται σε κλίμακα των εκατό (100) μονάδων. Κάθε σωστή απάντηση στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής αντιστοιχεί σε μία μονάδα. Τα αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων ανακοινώνονται υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών από το πέρας τους.

4. Αν ένας από τους υποψήφιους δεν είναι παρών στην αίθουσα κατά την στιγμή της έναρξης εκφώνησης των θεμάτων αποκλείεται από τις εξετάσεις. Οι υποψήφιοι γράφουν σε ομοιόμορφο χαρτί, που τους χορηγείται από την Επιτροπή Εξετάσεων και φέρει τη μονογραφή ενός εκ των μελών της Επιτροπής. Το γραπτό δεν πρέπει να φέρει στο σώμα αυτού υπογραφή ή άλλο διακριτικό γνώρισμα πλην των ατομικών στοιχείων του υποψηφίου στο πάνω αριστερό μέρος της πρώτης σελίδας του γραπτού. Αφού γίνει η παραβολή με επίδειξη του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή άλλου αποδεικτικού ταυτοπροσωπίας, οι ενδείξεις των ατομικών στοιχείων του καλύπτονται με αδιαφανή ταινία, η οποία αφαιρείται μόνο μετά την οριστικοποίηση της βαθμολογίας παρουσία όλων των μελών της Εξεταστικής Επιτροπής.

5. Μετά την ολοκλήρωση των γραπτών εξετάσεων κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, οι επιτυχόντες σε αυτές υποψήφιοι καλούνται εντός πέντε εργασίμων ημερών σε προφορικές εξετάσεις ενώπιον της Επιτροπής Εξετάσεων προς διαπίστωση της επάρκειας των γνώσεων και δεξιοτήτων για διεξαγωγή διαμεσολάβησης. Οι προφορικές εξετάσεις συνίστανται στην εξέταση από τουλάχιστον δύο μέλη της Επιτροπής Εξετάσεων επί των τεχνικών της διαμεσολάβησης με χρησιμοποίηση ρόλων και προσομοιώσεων κατά τα συνήθη πρότυπα που εφαρμόζονται διεθνώς. Η επίδοση των υποψηφίων στις προφορικές εξετάσεις αξιολογείται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία ορίζονται από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης μετά την σύσταση και έναρξη λειτουργίας της. Επάρκεια συντρέχει, όταν ο υποψήφιος διαμεσολαβητής έχει ανταποκριθεί επιτυχώς σε περισσότερες από τις μισές απαιτούμενες διαμεσολαβητικές ικανότητες και δεξιότητες βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης και δεν έχει επιδείξει κάποια μορφή απαγορευμένης συμπεριφοράς σύμφωνα με την βαθμολόγηση των εξεταστών.

6. Επιτυχόντες είναι εκείνοι που έχουν επιτύχει μέσο όρο των δύο εξετάσεων, γραπτών και προφορικών, τουλάχιστον 70%. Οι προφορικές και οι γραπτές εξετάσεις ολοκληρώνονται σε μία περίοδο.

7. Η απόφαση της Επιτροπής Εξετάσεων γνωστοποιείται στην Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία διαπιστεύει τους οριστικούς επιτυχόντες.

8. Ο υποψήφιος διαμεσολαβητής που απέτυχε σε τρεις (3) εξεταστικές περιόδους, οφείλει να προσκομίσει νέο πιστοποιητικό εκπαίδευσης από φορέα κατάρτισης, προκειμένου να έχει εκ νέου δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις.

9. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και εντός 15 ημερών, η Επιτροπή Εξετάσεων ορίζει ημερομηνία κατά την οποία οι αποτυχόντες υποψήφιοι δύναται να λάβουν γνώση των γραπτών τους και της προφορικής τους βαθμολογίας, χωρίς να έχουν δικαίωμα αναβαθμολόγησης. Μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας τα γραπτά και οι προφορικές βαθμολογίες καταστρέφονται.

10. Για την επίλυση οποιουδήποτε ζητήματος ανακύπτει σχετικά με την εφαρμογή ή ερμηνεία του παρόντος άρθρου αρμόδια είναι η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης.

Άρθρο 203
Ενημέρωση κοινού - Μητρώο

1. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε συνεργασία με την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης παρέχει πληροφόρηση στο ευρύ κοινό σχετικά με τον θεσμό της διαμεσολάβησης και τον τρόπο πρόσβασης στις υπηρεσίες των διαμεσολαβητών.

2. Η Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης καταρτίζει και τηρεί Μητρώο Διαμεσολαβητών, σε ηλεκτρονική μορφή, στο οποίο εγγράφονται όλοι οι διαπιστευμένοι διαμεσολαβητές κατ΄ απόλυτη αλφαβητική σειρά και το οποίο αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

3. Σε κάθε διαπιστευμένο διαμεσολαβητή αποδίδεται ένας μοναδικός αριθμός μητρώου.

4. Το Μητρώο Διαμεσολαβητών περιέχει υποχρεωτικά και κατ’ ελάχιστο τις ακόλουθες πληροφορίες του διαπιστευμένου διαμεσολαβητή:

α) τα προσωπικά στοιχεία της ταυτότητας του, την ηλεκτρονική διεύθυνση και τα λοιπά στοιχεία επικοινωνίας του, τον αριθμό μητρώου του και τον ΚΑΔ, εφόσον έχει και ασκεί το επάγγελμα του διαμεσολαβητή,

β) το είδος της βασικής επαγγελματικής του δραστηριότητας, τον τίτλο των βασικών σπουδών και τους τυχόν μεταπτυχιακούς τίτλους του,

γ) τον Φορέα εκπαίδευσης διαμεσολαβητών το εκπαιδευτικό πρόγραμμα σπουδών του οποίου ολοκλήρωσε και τις ώρες διδασκαλίας του προγράμματος αυτού,

δ) τυχόν μετεκπαιδεύσεις και άλλες επιστημονικές δραστηριότητες του, συναφείς με την διαμεσολάβηση.

5. Ο διαμεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει άμεσα την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης για κάθε αλλαγή των κατά τα ανωτέρω στοιχείων του, η οποία ελέγχει αυτά και δύναται να καλεί τον διαμεσολαβητή σε διευκρινίσεις.

6. Διαμεσολαβητής, ο οποίος έχει διαπιστευθεί σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τηρώντας τις διατάξεις που προβλέπονται στο κράτος-μέλος ώστε νομίμως να ασκεί το επάγγελμα του διαμεσολαβητή, δύναται να εγγραφεί στο Μητρώο Διαμεσολαβητών που τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από αίτησή του. Η αίτηση θα συνοδεύεται από την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών εγγράφων που πιστοποιούν αυτή του την ιδιότητα και θα πραγματοποιείται η εγγραφή του έπειτα από έλεγχο αυτών και έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης. Η τελευταία εξετάζει τη νομιμότητα των εγγράφων που προσκόμισε ο ενδιαφερόμενος, κάνοντας κατά την κρίση της χρήση οποιουδήποτε πρόσφορου, προς τούτο, μέσου και τρόπου.

Άρθρο 204
Εκούσια παραίτηση - Αναστολή άσκησης καθηκόντων διαμεσολάβησης

1. Κάθε διαμεσολαβητής έχει το δικαίωμα παραίτησης από την ιδιότητα αυτή. Η αίτηση παραίτησης υποβάλλεται με ηλεκτρονικό τρόπο προς την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, η οποία επικυρώνει την βούληση του διαμεσολαβητή και τον διαγράφει από το σχετικό Μητρώο. Για το χρονικό διάστημα ισχύος της παραίτησης του διαμεσολαβητή, το οποίο ξεκινά από την ημερομηνία κατάθεσης της σχετικής αίτησης, επέρχεται αυτοδικαίως και η αναστολή των υποχρεώσεών του, με εξαίρεση την υποχρέωση για υποβολή Έκθεσης Πεπραγμένων για το χρονικό διάστημα που ασκούσε τα καθήκοντά του και με την επιφύλαξη τυχόν έναρξης πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του.

2. Διαμεσολαβητής που παραιτήθηκε από τα καθήκοντά του δύναται να επανεγγραφεί στο Μητρώο, εφόσον δεν έχουν παρέλθει τέσσερα (4) χρόνια από την παραίτησή του ή και μετά την πάροδο της τετραετίας, υπό την προϋπόθεση ότι ασκούσε καθήκοντα συναφή με τη βασική του επαγγελματική δραστηριότητα. Για την επανεγγραφή του υποχρεούται να υποβάλλει με ηλεκτρονικό τρόπο αίτηση προς την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης και να συμπληρώσει τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο μετεκπαίδευσης, όπως ορίζεται ανωτέρω.

3. Δεν επιτρέπεται επανεγγραφή διαμεσολαβητή που απώλεσε την ιδιότητα, αν του έχει επιβληθεί ποινή οριστικής ανάκλησης της διαπίστευσης κατά την πειθαρχική διαδικασία.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου ισχύουν και στην περίπτωση που διαμεσολαβητής επιθυμεί να προβεί σε μερική αναστολή των καθηκόντων του.

5. Για τις παραπάνω περιπτώσεις δεν απαιτείται έκδοση απόφασης επί της αποδοχής παραίτησης, αναστολής καθηκόντων ή επαναδιορισμού από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αρκεί η διαγραφή ή η επανεγγραφή του διαμεσολαβητή στο Μητρώο διαμεσολαβητών που τηρείται στον επίσημο ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

6. Σε περίπτωση διαγραφής διαπιστευμένου διαμεσολαβητή από το Μητρώο λόγω θανάτου, δεν προκαλείται αντίστοιχη έκδοση υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 205

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε αντίθετη διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά θέματα σχετικά με τη διαμεσολάβηση. Οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3898/2010 διατηρούνται σε ισχύ.

www.ste.gr

Άρθρο 206
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Κεφαλαίου Β΄ αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην του άρθρου 182 που τίθεται σε ισχύ εννέα (9) μήνες από τη δημοσίευσή του και καταλαμβάνει τα εισαγωγικά της δίκης δικόγραφα στον πρώτο βαθμό, τα οποία κατατίθενται μετά την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος των εννέα (9) μηνών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Άρθρο 207

1. Το άρθρο 927 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 927

Η αναγκαστική εκτέλεση γίνεται με επιμέλεια εκείνου που έχει δικαίωμα να την ενεργήσει, ο οποίος δίνει, επάνω στο απόγραφο, τη σχετική εντολή σε ορισμένο δικαστικό επιμελητή και ορίζει τον τρόπο και αν είναι δυνατό και τα αντικείμενα επάνω στα οποία θα γίνει η εκτέλεση. Αν πρόκειται για κατάσχεση κινητού ή ακινήτου, ορίζει ως υπάλληλο, ενώπιον του οποίου θα διενεργηθεί ηλεκτρονικά ο πλειστηριασμός, συμβολαιογράφο της περιφέρειας του τόπου όπου θα γίνει η κατάσχεση. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατό να οριστεί συμβολαιογράφος του τόπου εκτέλεσης, τότε ο επισπεύδων περιλαμβάνει στην εντολή τη δήλωση να οριστεί συμβολαιογράφος διορισμένος στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Η εντολή πρέπει να χρονολογείται και να υπογράφεται από το δικαιούχο ή τον πληρεξούσιο του και δίνει την εξουσία να ενεργηθούν όλες οι πράξεις της εκτέλεσης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτήν.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 933 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αρμόδιο κατά τόπο είναι πάντοτε το δικαστήριο της περιφέρειας του τόπου της εκτέλεσης εφόσον μετά την επίδοση της επιταγής ακολούθησαν και άλλες πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας, αλλιώς αρμόδιο είναι το δικαστήριο του άρθρου 584. Αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, τόπος εκτέλεσης είναι ο τόπος κατάσχεσης, ακόμη και εάν έχει οριστεί υπάλληλος του πλειστηριασμού συμβολαιογράφος που έχει την έδρα του σε άλλη περιφέρεια.».

3. Η παρ. 3 του άρθρου 943 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Αν δεν υπάρχουν τα πρόσωπα της παραγράφου 2 ή αν αρνούνται να παραλάβουν τα κινητά πράγματα, ο δικαστικός επιμελητής τα παραδίδει σε μεσεγγυούχο τον οποίο διορίζει ο ίδιος και, ύστερα από άδεια του ειρηνοδίκη της περιφέρειας του τόπου της εκτέλεσης που δικάζει κατά τις διατάξεις των άρθρων 686 επ. πλειστηριάζει τα κινητά πράγματα. Ο ειρηνοδίκης που δίνει την άδεια ορίζει συνάμα τον τόπο, τον υπάλληλο, την ημέρα και ώρα του πλειστηριασμού. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατό να ορισθεί συμβολαιογράφος του τόπου όπου βρίσκονται τα κινητά, ως υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί να οριστεί συμβολαιογράφος διορισμένος στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να οριστεί πριν περάσουν δέκα (10) ημέρες αφότου προσκληθεί εγγράφως εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση να παραλάβει τα πράγματα. Το πλειστηρίασμα κατατίθεται δημόσια, αφού αφαιρεθούν τα έξοδα.».

4. Οι παράγραφοι 2 και 4 του άρθρου 954 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Η κατασχετήρια έκθεση πρέπει να περιέχει, εκτός από τα ουσιώδη που απαιτούνται από το άρθρο 117 και α) ακριβή περιγραφή του κατασχεμένου πράγματος, ώστε να μη γεννιέται αμφιβολία για την ταυτότητά του, β) αναφορά της εκτίμησης του κατασχεμένου που έκανε ο δικαστικός επιμελητής ή ο πραγματογνώμονας, γ) τιμή πρώτης προσφοράς που πρέπει να είναι τουλάχιστον τα δύο τρίτα της αξίας, στην οποία εκτιμήθηκε το κατασχεμένο κινητό πράγμα, δ) αναφορά του εκτελεστού τίτλου στον οποίο βασίζεται η εκτέλεση, της επιταγής που επιδόθηκε στον οφειλέτη και του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, ε) αναφορά της ημέρας του πλειστηριασμού, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά επτά (7) μήνες από την ημέρα περάτωσης της κατάσχεσης και όχι πάντως μετά την παρέλευση οκτώ (8) μηνών από την ημέρα αυτή, του τόπου του πλειστηριασμού, καθώς και του ονόματος του υπαλλήλου του πλειστηριασμού. Στην έκθεση αναφέρονται επίσης οι όροι που τυχόν έθεσε, σχετικά με τον πλειστηριασμό, ο υπέρ ου η εκτέλεση με την κατά το άρθρο 927 εντολή, καθώς επίσης και η τυχόν διενέργειά του ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Ο δικαστικός επιμελητής βεβαιώνει στην κατασχετήρια έκθεση το λόγο της αδυναμίας ορισμού συμβολαιογράφου του τόπου εκτέλεσης ή της περιφέρειας του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης.».

«4. Ύστερα από ανακοπή του επισπεύδοντος ή του καθ’ ου η εκτέλεση ή οποιουδήποτε άλλου έχει έννομο συμφέρον, το αρμόδιο κατά το άρθρο 933 δικαστήριο, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί να διατάξει τη διόρθωση της έκθεσης, ιδίως ως προς την περιγραφή του κατασχεθέντος, την εκτίμηση και την τιμή πρώτης προσφοράς. Η ανακοπή είναι απαράδεκτη αν δεν κατατεθεί το αργότερο δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Η απόφαση πρέπει να δημοσιεύεται έως τις 12:00 το μεσημέρι της όγδοης πριν από τον πλειστηριασμό ημέρας και αναρτάται την ίδια ημέρα με επιμέλεια της γραμματείας στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων.».

5. Από το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 955 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας διαγράφεται η φράση

«και την τυχόν διενέργεια αυτού με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927». Στην παρ. 2 του άρθρου 955 του ΚΠολΔ προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Στο απόσπασμα περιλαμβάνεται και η τυχόν βεβαίωση του δικαστικού επιμελητή σχετικά με τη αδυναμία ορισμού συμβολαιογράφου του τόπου εκτέλεσης ή της περιφέρειας του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης.».

6. Το άρθρο 959 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 959

1. Τα κατασχεμένα πράγματα πλειστηριάζονται με ηλεκτρονικά μέσα ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας του τόπου όπου έγινε η κατάσχεση. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατό να ορισθεί συμβολαιογράφος του τόπου εκτέλεσης (κατάσχεσης), τα κατασχεμένα πράγματα πλειστηριάζονται ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Ο πλειστηριασμός των κατασχεμένων διενεργείται μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού από τον πιστοποιημένο, για το σκοπό αυτόν, υπάλληλο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο πλειστηριασμός διενεργείται ενώπιον του ίδιου συμβολαιογράφου που ορίστηκε αρχικά και στην περίπτωση πολλαπλών κατασχέσεων.

2. Η κυριότητα, διοίκηση και διαχείριση των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού ανήκει στους κατά τόπον αρμοδίους συμβολαιογραφικούς συλλόγους.

3. Τα ηλεκτρονικά συστήματα πλειστηριασμού περιέχουν όλα τα πληροφοριακά στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης.

4. Στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό λαμβάνουν μέρος υποψήφιοι πλειοδότες που έχουν προηγουμένως πιστοποιηθεί στα ηλεκτρονικά συστήματα πλειστηριασμών. Πλειοδοσία περισσότερων από κοινού δεν είναι δυνατή.

5. Κάθε υποψήφιος πλειοδότης δηλώνει τη συμμετοχή του σε συγκεκριμένο πλειστηριασμό, σύμφωνα με τους όρους αυτού, αφού έχει καταβάλει την εγγύηση της παραγράφου 1 του άρθρου 965 και έχει υποβάλει ηλεκτρονικά το πληρεξούσιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1003, μέχρι ώρα 15:00, δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν την ορισθείσα ημέρα του πλειστηριασμού. Οι προσφορές, με ποινή ακυρότητας, δεν πρέπει να περιλαμβάνουν αίρεση ή όρο, και είναι ανέκκλητες. Το τέλος χρήσης των συστημάτων για τη διενέργεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού καταβάλλεται από τον υπερθεματιστή. Η κατάθεση της εγγύησης, του τέλους χρήσης των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμών και του πλειστηριάσματος γίνεται αποκλειστικά σε ειδικό ακατάσχετο επαγγελματικό λογαριασμό που θα διατηρείται σε ελληνικό τραπεζικό ίδρυμα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Κάθε υποψήφιος πλειοδότης διορίζει με ηλεκτρονική δήλωση αντίκλητο που κατοικεί στην περιφέρεια του πρωτοδικείου του τόπου της εκτέλεσης μέχρι ώρα 15:00 δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν την ορισθείσα ημέρα του πλειστηριασμού, διαφορετικά αντίκλητος θεωρείται ο γραμματέας του πρωτοδικείου του τόπου της εκτέλεσης. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται, ακόμη και όταν ο πλειστηριασμός διενεργείται ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους.

6. Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού μετά το πέρας της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου ελέγχει τα υποβαλλόμενα αρχεία διαπιστώνει με πράξη του, μέχρι ώρα 17:00 της προηγούμενης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού ημέρας, την τήρηση των διατυπώσεων που ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους και υποβάλλει στα ηλεκτρονικά συστήματα πλειστηριασμού κατάλογο των υποψήφιων πλειοδοτών που δικαιούνται να λάβουν μέρος.

7. Αν τα κατασχεμένα πράγματα βρίσκονται στην περιφέρεια περισσότερων ειρηνοδικείων, ο πλειστηριασμός διενεργείται, κατ’ επιλογή του επισπεύδοντος, στην περιφέρεια οποιουδήποτε εκ των άνω ειρηνοδικείων. Εάν ο πλειστηριασμός μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά σε μία μόνο από αυτές, επιλέγεται υποχρεωτικά η περιφέρεια του συγκεκριμένου ειρηνοδικείου και αν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν μπορεί να διενεργηθεί σε καμία από αυτές, επιλέγεται η περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Αρμόδιο για την επίλυση των διαφορών που αναφύονται από τη διενέργεια του πλειστηριασμού είναι το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης.

8. Οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί διενεργούνται μόνο εργάσιμη ημέρα Τετάρτη ή Πέμπτη ή Παρασκευή, από τις 10:00 π.μ. έως τις 14:00 ή από τις 14:00 έως τις 18:00. Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς κατά το τελευταίο λεπτό του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, ήτοι από ώρα 13:59:00 έως 13:59:59 ή από ώρα 17:59:00 έως 17:59:59 δίδεται αυτόματη παράταση πέντε (5) λεπτών. Για κάθε προσφορά που υποβάλλεται κατά το τελευταίο λεπτό της παράτασης, δίδεται νέα αυτόματη παράταση πέντε (5) λεπτών, εφόσον υποβληθεί μεγαλύτερη προσφορά. Οι παρατάσεις μπορούν να συνεχισθούν για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των δύο (2) ωρών από την ορισθείσα ώρα λήξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οπότε ολοκληρώνεται η διαδικασία υποβολής προσφορών. Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει από 1η Αυγούστου έως 31 Αυγούστου, καθώς και την προηγούμενη και την επομένη εβδομάδα της ημέρας των εκλογών για την ανάδειξη βουλευτών, αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Οργάνων Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις επαναληπτικές εκλογές και μόνο για τις περιφέρειες που διεξάγονται τέτοιες, εκτός αν πρόκειται για πλοία, αεροσκάφη και για πράγματα που μπορούν να υποστούν φθορά.

9. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός είναι ανοικτού πλειοδοτικού τύπου κατά τον οποίο υποβάλλονται διαδοχικές προσφορές. Οι συμμετέχοντες υποβάλλουν συνεχώς προσφορά μεγαλύτερη από την εκάστοτε μέγιστη έως το χρόνο λήξης της υποβολής προσφορών. Στα ηλεκτρο-

νικά συστήματα καταγράφονται όλες οι υποβληθείσες κατά τα ανωτέρω προσφορές.

10. Με την υποβολή της προσφοράς, οι υποψήφιοι πλειοδότες ενημερώνονται αμέσως από τα συστήματα για το ποσό της προσφοράς τους, τον ακριβή χρόνο υποβολής της, καθώς και ότι αυτή έχει καταγραφεί. Ο υποψήφιος πλειοδότης ενημερώνεται για την εκάστοτε μέγιστη υποβληθείσα προσφορά.

11. Όλοι οι υποψήφιοι πλειοδότες που λαμβάνουν μέρος στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό ενημερώνονται αμέσως από τα συστήματα για τυχόν αναστολή, ματαίωση ή διακοπή του πλειστηριασμού, καθώς και για το λόγο αυτής.

12. Μετά τη λήξη της διαδικασίας υποβολής των πλειοδοτικών προσφορών, ανακοινώνεται το αποτέλεσμα του πλειστηριασμού μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων. Όσοι έχουν λάβει μέρος στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό ενημερώνονται αμελλητί για το αποτέλεσμά του. Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού συντάσσει την έκθεση της παρ. 2 του άρθρου 965, κατακυρώνοντας τα πράγματα στον πλειοδότη.

13. Στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό κινητών, ο υπερθεματιστής έχει υποχρέωση να καταβάλει στον ειδικό τραπεζικό επαγγελματικό λογαριασμό του υπαλλήλου του πλειστηριασμού το πλειστηρίασμα και το τέλος χρήσης το αργότερο την τρίτη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό. Με την καταβολή του πλειστηριάσματος και του τέλους χρήσης, το κατακυρωμένο πράγμα παραδίδεται στον υπερθεματιστή. Η παράδοση του πράγματος στον υπερθεματιστή δεν μπορεί να γίνει πριν την καταβολή του πλειστηριάσματος και του τέλους χρήσης. Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού οφείλει, το αργότερο την πέμπτη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό, να καταθέσει το πλειστηρίασμα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Η κατάθεση του πλειστηριάσματος είναι ακατάσχετη, δεν εμπίπτει στην πτωχευτική περιουσία και δεν υπόκειται στις δεσμεύσεις που επιβάλλει το Δημόσιο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του. Εντός της επόμενης εργάσιμης ημέρας από την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού αποδίδει το τέλος χρήσης στον οικείο συμβολαιογραφικό σύλλογο του οποίου αυτός είναι μέλος. Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών, μέρος του ανωτέρω ποσού, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση της παραγράφου 14 του παρόντος, αποδίδεται από τον οικείο συμβολαιογραφικό σύλλογο στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. Οι ειδικότεροι όροι της τήρησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών των υπαλλήλων των πλειστηριασμών ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

14. Με αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι λειτουργίας των ηλεκτρονικών συστημάτων πλειστηριασμού, οι λεπτομέρειες υποβολής των πλειοδοτικών προσφορών, η διαδικασία πιστοποίησης και εγγραφής χρηστών στα συστήματα, το ύψος και ο τρόπος καθορισμού, επιμερισμού, είσπραξης και απόδοσης του τέλους χρήσης των συστημάτων, αναπροσαρμογής του τέλους χρήσης και του μέρους αυτού που αποδίδεται στο ΤΑ.Χ.ΔΙΚ., καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια.».

7. Το άρθρο 959Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

8. Το άρθρο 964 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, ορίζει εγγράφως, εφόσον το επιθυμεί, προς τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, τη σειρά με την οποία θα κατακυρώνονται τα κατασχεμένα πράγματα, το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν τη διενέργεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού δύναται να ορίσει ο ίδιος σε περίπτωση μη έγγραφης ειδοποιήσεως του καθ’ ου η εκτέλεση την σειρά κατακύρωσης. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού ενημερώνει τα ηλεκτρονικά συστήματα για τη σειρά κατακύρωσης των κατασχεμένων πραγμάτων. Από τη στιγμή που το πλειστηρίασμα καλύψει το ποσό της απαίτησης εκείνου υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και των δανειστών που αναγγέλθηκαν, καθώς και τα έξοδα της εκτέλεσης, δεν γίνεται κατακύρωση για τα λοιπά κατασχεθέντα και δεν συντάσσεται ως προς αυτά έκθεση πλειστηριασμού και κατακύρωσης.».

9. Το άρθρο 965 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 965

1. Η πλειοδοσία αρχίζει με βάση την τιμή της πρώτης προσφοράς. Δεν μπορούν να πλειοδοτήσουν ο οφειλέτης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού και οι υπάλληλοί του και περισσότεροι πλειοδότες από κοινού. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει, αν προβληθεί εγγράφως πριν την έναρξη της διαδικασίας αντίρρηση από τον επισπεύδοντα ή τον καθ’ ου η εκτέλεση ή από οποιονδήποτε πλειοδότη να αποκλείσει από την πλειοδοσία κάθε πρόσωπο εις βάρος του οποίου επισπεύδεται αναπλειστηριασμός, εφόσον το γεγονός αυτό προκύπτει από δημόσιο έγγραφο ή ομολογείται. Κάθε πλειοδότης οφείλει να καταθέτει, σε μετρητά ή με μεταφορά πίστωσης στον ειδικό τραπεζικό επαγγελματικό λογαριασμό του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ή με εγγυητική επιστολή τράπεζας, διάρκειας τουλάχιστον ενός (1) μήνα ή με επιταγή που έχει εκδοθεί από τράπεζα ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα, εγγυοδοσία ίση προς το τριάντα τοις εκατό (30%) της τιμής της πρώτης προσφοράς. Αν υπερθεματιστής αναδείχθηκε άλλος ή αν η κατακύρωση ματαιώθηκε από οποιονδήποτε λόγο, η εγγυοδοσία επιστρέφεται σε εκείνον που την είχε καταθέσει αμέσως μετά το πέρας του πλειστηριασμού.

2. Τα πράγματα που πλειστηριάζονται κατακυρώνονται στον πλειοδότη που προσφέρει τη μεγαλύτερη τιμή. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού πρέπει να καταχωρίζει στην έκθεσή του όλες τις προσφορές που έγιναν.

3. Ο υπερθεματιστής έχει υποχρέωση να καταβάλει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού το πλειστηρίασμα σε μετρητά ή με μεταφορά πίστωσης στον ειδικό τραπεζικό επαγγελματικό λογαριασμό του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ή με επιταγή έκδοσης τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, την τρίτη εργάσιμη μέρα από τον πλειστηριασμό και αμέσως μετά του πα-

ραδίδεται το κατακυρωμένο πράγμα. Η παράδοση του πράγματος στον υπερθεματιστή δεν μπορεί να γίνει πριν αυτός καταβάλει το πλειστηρίασμα και το τέλος χρήσης.

4. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει, το αργότερο την πέμπτη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό, να καταθέσει εντόκως το πλειστηρίασμα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Οι αναλογούντες επί του πλειστηριάσματος τόκοι υπολογίζονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και αποδίδονται από κοινού με το πλειστηρίασμα με εντολή του επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία και οι αναγκαίες λεπτομέρειες που αφορούν στην απόδοση του πλειστηριάσματος στους δικαιούχος, καθώς και άλλο σχετικό ζήτημα. Η κατάθεση είναι ακατάσχετη, δεν εμπίπτει στην πτωχευτική περιουσία και δεν υπόκειται στις δεσμεύσεις που επιβάλλει το Δημόσιο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του.

5. Αν ο υπερθεματιστής δεν καταβάλει εμπροθέσμως το πλειστηρίασμα και το τέλος χρήσης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού οφείλει μέσα στις επόμενες δύο (2) εργάσιμες ημέρες να τον οχλήσει με εξώδικη πρόσκληση που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή.

Αν ο υπερθεματιστής δεν καταβάλει το πλειστηρίασμα μέσα στις επόμενες από την όχληση πέντε (5) εργάσιμες ημέρες, η κατακύρωση σε αυτόν ανατρέπεται, η εγγυοδοσία που έχει καταθέσει καταπίπτει, καλούνται δε οι επόμενοι πλειοδότες, η προσφορά των οποίων, αθροιζομένη με το ποσό της εγγυοδοσίας που κατέπεσε, είναι ίση με το πλειστηρίασμα, να καταβάλουν σε τακτή ημέρα που ορίζεται στην πρόσκληση, το ποσό που είχαν προσφέρει. Η πρόσκληση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή. Αν εμφανισθούν περισσότεροι ενδιαφερόμενοι συντάσσεται σχετική έκθεση από τον συμβολαιογράφο και η κατακύρωση γίνεται σε εκείνον που είχε προσφέρει κατά τον πλειστηριασμό το μεγαλύτερο ποσόν. Το πλειστηρίασμα συνίσταται στο άθροισμα του ποσού που καταβλήθηκε και της εγγυοδοσίας του αρχικού υπερθεματιστή που κατέπεσε. Αν, κατά την ελεύθερη κρίση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, η κατά τα προηγούμενα εδάφια πρόσκληση των επόμενων πλειοδοτών είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής για λόγους που εκτίθενται σε σχετική έκθεση, καθώς και σε κάθε περίπτωση που η διαδικασία αυτή δεν τελεσφόρησε, γίνεται αναπλειστηριασμός κατά τις διατάξεις των επόμενων εδαφίων. Η επίσπευση του αναπλειστηριασμού γίνεται είτε με επιμέλεια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού είτε από τον υπέρ ου ή από τον καθ’ ου η εκτέλεση ή από κάθε δανειστή που έχει αναγγελθεί με τίτλο εκτελεστό. Ο αναπλειστηριασμός επισπεύδεται με πράξη του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ή με δήλωση προς τον υπάλληλο του πλειστηριασμού του υπέρ ου ή του καθ’ ου ή του δανειστή, για την οποία συντάσσεται πράξη. Περίληψη της πράξης, η οποία περιέχει και όσα πρέπει να περιλαμβάνονται στο απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, δημοσιεύεται με επιμέλεια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού στην Ιστοσελίδα Δημοσιεύσεων Πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων. Η διάταξη του άρθρου 959 παράγραφος 8 εφαρμόζεται αναλόγως και η σχετική προθεσμία υπολογίζεται αφότου συνταχθεί η πράξη. Ο αρχικός υπερθεματιστής, που δεν κατέβαλε το πλειστηρίασμα, δεν μπορεί να πλειοδοτήσει, δικαιούται όμως, έως ότου αρχίσει η πλειοδοσία, να καταβάλει το οφειλόμενο πλειστηρίασμα, με τον τόκο υπερημερίας, καθώς και τα έξοδα του αναπλειστηριασμού και να ζητήσει να του κατακυρωθεί το πράγμα.

6. Αν κατά τον αναπλειστηριασμό δεν επιτευχθεί το ίδιο πλειστηρίασμα, ο πρώτος υπερθεματιστής, που δεν κατέβαλε, ευθύνεται για τη διαφορά εντόκως, με το επιτόκιο υπερημερίας. Η εγγυοδοσία που είχε καταθέσει, με τους τυχόν τόκους της, καταλογίζεται στη διαφορά για την οποία ευθύνεται. Αν απομένει επιπλέον διαφορά, η έκθεση του αναπλειστηριασμού αποτελεί εναντίον του τίτλο εκτελεστό για τη συμπλήρωση. Αν έγιναν περισσότεροι αναπλειστηριασμοί, όλοι οι προηγούμενοι διαδοχικοί υπερθεματιστές, που δεν κατέβαλαν, εξακολουθούν να ευθύνονται εις ολόκληρον για την τυχόν διαφορά μεταξύ του αρχικού πλειστηριάσματος και του πλειστηριάσματος που τελικά επιτεύχθηκε και καταβλήθηκε, χωρίς όμως η ευθύνη του καθενός να υπερβαίνει το ποσόν της διαφοράς από τη δίκη του οφειλή. Οι εγγυοδοσίες που είχαν κατατεθεί από τους προηγούμενους διαδοχικούς υπερθεματιστές δεν επιστρέφονται έως ότου καταβληθεί το πλειστηρίασμα από τον τελικό υπερθεματιστή, προκειμένου να γίνει ο ως άνω καταλογισμός στην τυχόν διαφορά. Ο υπερθεματιστής που δεν κατέβαλε δεν δικαιούται, αν κατά τον αναπλειστηριασμό επιτεύχθηκε μεγαλύτερο πλειστηρίασμα, να απαιτήσει το επιπλέον.

7. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί, αν κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη, να ζητεί κατά τη διεξαγωγή του πλειστηριασμού την επιβαλλόμενη από τις περιστάσεις συνδρομή και προστασία αστυνομικού οργάνου, στο οποίο παρέχει τις αναγκαίες οδηγίες και υποβάλλει αιτήματα για την τήρηση της τάξης και την αποκατάσταση της ομαλής διενέργειας και συνέχισης του πλειστηριασμού.».

10. Το άρθρο 966 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 966

1. Αν δεν παρουσιαστούν πλειοδότες ή δεν υποβληθούν προσφορές, το πράγμα που πλειστηριάζεται κατακυρώνεται στην τιμή της πρώτης προσφοράς σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση, αν το ζητήσει. Αν δεν υποβληθεί αίτηση, γίνεται νέος πλειστηριασμός μέσα σε σαράντα ημέρες.

2. Αν στο νέο πλειστηριασμό δεν γίνει κατακύρωση, το αρμόδιο δικαστήριο του άρθρου 933 που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να διατάξει να γίνει νέος πλειστηριασμός μέσα σε τριάντα ημέρες, με την ίδια ή κατώτερη τιμή πρώτης προσφοράς ή να επιτρέψει μέσα στην ίδια προθεσμία να πωληθεί ελεύθερα το πράγμα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση

ή σε τρίτον, με τίμημα που ορίζεται από το δικαστήριο, το οποίο μπορεί να ορίσει και να πληρωθεί με δόσεις μέρος του τιμήματος.

3. Αν και ο νέος πλειστηριασμός έμεινε χωρίς αποτέλεσμα ή δεν κατέστη δυνατή η ελεύθερη εκποίηση, το αρμόδιο δικαστήριο του άρθρου 933, που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να άρει την κατάσχεση ή να διατάξει να γίνει αργότερα νέος πλειστηριασμός με την ίδια ή κατώτερη τιμή πρώτης προσφοράς.

4. Αν καταστεί ανέφικτη ή διακοπεί η διενέργεια του πλειστηριασμού, για λόγους τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας των ηλεκτρονικών συστημάτων διενέργειας αυτού, η διαδικασία θεωρείται ότι παραμένει σε εκκρεμότητα και συνεχίζεται με εντολή του επισπεύδοντος, κατόπιν ανάρτησης αναγγελίας από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού στο ηλεκτρονικό σύστημα δέκα (10) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία συνέχισης. Τυχόν προσφορές πλειοδοτών που είχαν υποβληθεί πριν τη διακοπή της διαδικασίας παραμένουν ισχυρές.».

11. Στην παρ. 2 του άρθρου 969 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μετά τη λέξη «αναγγέλθηκαν» προστίθεται η φράση «καθώς και το τέλος χρήσης του ηλεκτρονικού συστήματος πλειστηριασμού».

12. Στην περίπτωση β΄ της παρ. 1 του άρθρου 972 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας η φράση «πέντε ημέρες (5) πριν από τον πλειστηριασμό» αντικαθίσταται από τη φράση «δέκα πέντε (15) ημέρες μετά τον πλειστηριασμό».

13. Στο άρθρο 988 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται στην μεν παράγραφο 1 προτελευταίο εδάφιο στη δε παράγραφο 2 τελευταίο εδάφιο, ως εξής:

«Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατό να ορισθεί συμβολαιογράφος του τόπου εκτέλεσης, αρμόδιος για τη διανομή μπορεί να οριστεί και συμβολαιογράφος διορισμένος στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους.».

14. Από το μεν δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 995 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας διαγράφεται η φράση «και την τυχόν διενέργεια αυτού με ηλεκτρονικά μέσα», η δε παράγραφος 6 του άρθρου 995 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

Στην παρ. 4 του άρθρου 995 του ΚΠολΔ προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Στο απόσπασμα περιλαμβάνεται και η τυχόν βεβαίωση του δικαστικού επιμελητή, σχετικά με την αδυναμία ορισμού συμβολαιογράφου του τόπου εκτέλεσης ή της περιφέρειας του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης.»

15. Το άρθρο 998 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 998

1. Το κατασχεμένο ακίνητο πλειστηριάζεται με ηλεκτρονικά μέσα ενώπιον του συμβολαιογράφου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατό να ορισθεί συμβολαιογράφος του τόπου εκτέλεσης (κατάσχεσης), το κατασχεμένο ακίνητο πλειστηριάζεται ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Το άρθρο 959 εφαρμόζεται και στον πλειστηριασμό ακινήτων.

2. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει από την 1η έως και τις 31 Αυγούστου, καθώς και την προηγουμένη και την επομένη εβδομάδα της ημέρας των εκλογών για την ανάδειξη βουλευτών, αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Οργάνων Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις επαναληπτικές εκλογές και μόνο για τις περιφέρειες που διεξάγονται τέτοιες.

3. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου σχετικά με την απαγόρευση πλειστηριασμού από την 1η έως και τις 31 Αυγούστου δεν εφαρμόζεται, όταν πρόκειται για πλοία και αεροσκάφη.

4. Αν τα κατασχεμένα πράγματα βρίσκονται στην περιφέρεια περισσότερων ειρηνοδικείων, ο πλειστηριασμός διενεργείται, κατ’ επιλογή του επισπεύδοντος, στην περιφέρεια οποιουδήποτε εκ των άνω ειρηνοδικείων. Εάν ο πλειστηριασμός μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά σε μία μόνο από αυτές, επιλέγεται υποχρεωτικά η περιφέρεια του συγκεκριμένου ειρηνοδικείου, και, αν για οποιονδήποτε λόγο, δεν μπορεί να διενεργηθεί σε καμία από αυτές, τότε επιλέγεται η περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Αρμόδιο για την επίλυση των διαφορών που αναφύονται από τη διενέργεια του πλειστηριασμού είναι το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης.

5. Ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, το δικαστήριο του άρθρου 933, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί να διατάξει να γίνει ταυτόχρονα η πώληση του κατασχεμένου ακινήτου, ολόκληρου ή τμηματικά, με βάση σχεδιάγραμμα ή σχέδιο μηχανικού ή γεωμέτρηση, που υποβάλλεται μαζί με την αίτηση. Στην περίπτωση αυτή η κατακύρωση τότε μόνο γίνεται τμηματικά σε όποιους πλειοδοτούν τμηματικά, όταν το σύνολο των προσφορών τους είναι μεγαλύτερο από την τιμή που προσφέρεται για να πωληθεί συνολικά.

6. Μετά από αίτηση του οφειλέτη, το δικαστήριο του άρθρου 933, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί να επιτρέψει να πωληθεί ελεύθερα το ακίνητο με τίμημα το οποίο ορίζεται από το δικαστήριο. Η πώληση αυτή γίνεται από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από τον πλειστηριασμό με ταυτόχρονη εξόφληση του τιμήματος. Αν η πώληση δεν πραγματοποιηθεί κατά το προηγούμενο εδάφιο, ο πλειστηριασμός διεξάγεται κατά την ορισθείσα ημερομηνία.».

16. Το άρθρο 998Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

17. Το άρθρο 1001 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1001

Αν με την ίδια έκθεση κατασχέθηκαν περισσότερα ακίνητα που βρίσκονται στην ίδια περιφέρεια, αυτά πλειστηριάζονται χωριστά την ίδια ημέρα. Εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, εφόσον το επιθυμεί, ορίζει εγγράφως προς τον υπάλληλο του πλειστηριασμού τη σειρά με την οποία θα κατακυρώνονται τα κατασχεμένα πράγματα, το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν τη διενέργεια του πλειστηριασμού. Ο υπάλληλος του πλειστηριασμού δύναται να ορίσει ο ίδιος, σε περίπτωση μη έγγραφης ειδοποιήσεως του καθ’ ου η εκτέλεση, τη σειρά κατακύρωσης. Από τη στιγμή που το πλειστηρίασμα καλύψει το ποσό της απαίτησης εκείνου υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση και των δανειστών που αναγγέλθηκαν, καθώς και τα έξοδα της εκτέλεσης, δεν γίνεται κατακύρωση για τα λοιπά κατασχεθέντα ακίνητα και δεν συντάσσεται ως προς αυτά έκθεση πλειστηριασμού και κατακύρωσης.».

18. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 1002 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μετά τη λέξη «έξοδα» προστίθεται η φράση «και το τέλος χρήσης του ηλεκτρονικού συστήματος πλειστηριασμού.»

19. Το άρθρο 1004 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στον πλειστηριασμό ακινήτων ο υπερθεματιστής έχει υποχρέωση να καταβάλει στον ειδικό τραπεζικό επαγγελματικό λογαριασμό του υπαλλήλου του πλειστηριασμού το πλειστηρίασμα και το τέλος χρήσης το αργότερο τη δέκατη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό. Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού οφείλει, το αργότερο τη δωδέκατη εργάσιμη ημέρα από τον πλειστηριασμό, να καταθέσει το πλειστηρίασμα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Η κατάθεση του πλειστηριάσματος είναι ακατάσχετη, δεν εμπίπτει στην πτωχευτική περιουσία και δεν υπόκειται στις δεσμεύσεις που επιβάλλει το Δημόσιο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του. Εντός της επόμενης εργάσιμης ημέρας από την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού αποδίδει το τέλος χρήσης στον οικείο συμβολαιογραφικό σύλλογο του οποίου αυτός είναι μέλος. Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών, μέρος του ανωτέρω ποσού, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση της παραγράφου 14 του άρθρου 959, αποδίδεται από τον Συμβολαιογραφικό Σύλλογο στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.

2. Αν ο υπερθεματιστής είναι ενυπόθηκος δανειστής, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού μπορεί να επιτρέψει να μην καταβάλει το ποσό του πλειστηριάσματος που αναλογεί στην ενυπόθηκη απαίτησή του ή μέρος του ποσού αυτού, ώσπου να γίνει η οριστική κατάταξη, με εγγύηση ή και χωρίς εγγύηση. Κατά τα λοιπά και σε ό,τι αφορά την κατάθεση του πλειστηριάσματος στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και τον υπολογισμό της τοκοδοσίας εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 965 παράγραφος 4, με εξαίρεση όσα ρυθμίζονται ειδικά στην παρούσα διάταξη.».

20. Στην παρ. 1 του άρθρου 1012 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μετά το πρώτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατό να οριστεί συμβολαιογράφος του τόπου της κατάσχεσης, ο πλειστηριασμός γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους.».

21. Στην παρ. 1 του άρθρου 1015 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατό να οριστεί συμβολαιογράφος του τόπου της κατάσχεσης, ο πλειστηριασμός γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους.».

22. Το άρθρο 1021 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Όταν σύμφωνα με διάταξη νόμου ή με δικαστική απόφαση ή με συμφωνία των μερών γίνεται εκούσιος πλειστηριασμός ενώπιον συμβολαιογράφου, η διαδικασία αρχίζει με έκθεση περιγραφής, η οποία συντάσσεται από δικαστικό επιμελητή και περιέχει όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 955, αν πρόκειται για κινητό, ή του άρθρου 995, αν πρόκειται για ακίνητο. Ο εκούσιος πλειστηριασμός πραγματοποιείται με τη διαδικασία είτε του άρθρου 959, αν πρόκειται για κινητό, είτε του άρθρου 998, αν πρόκειται για ακίνητο. Περαιτέρω, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 954 παράγραφος 4, 955 παράγραφοι 1 και 2 εδάφιο β΄, 965, 966, 967, 969 παράγραφος 1, 995 παράγραφος 4 εδάφιο β΄, 1002, 1003 παράγραφοι 1, 2 και 4, 1004, 1005 παράγραφοι 1 και 2 και 1010. Ο εκούσιος πλειστηριασμός γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το κινητό ή το ακίνητο. Εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατό να οριστεί συμβολαιογράφος της περιφέρειας όπου βρίσκεται το κινητό ή το ακίνητο, ο πλειστηριασμός γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Σε περίπτωση διενέργειας εκούσιου πλειστηριασμού με τη διαδικασία του άρθρου 959, με συμφωνία των μερών ή με απόφαση του ειρηνοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το πράγμα ή το ακίνητο, η οποία εκδίδεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., μπορεί, αν το ζητήσει οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, να οριστεί άλλος τόπος πλειστηριασμού.»

Άρθρο 208

1. Το άρθρο 60 του ν. 4472/2017 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 60
Διεξαγωγή του πλειστηριασμού με ηλεκτρονικά μέσα σε εκκρεμείς διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης

1. Από τις 21.2.2018 οι πλειστηριασμοί διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο με ηλεκτρονικά μέσα, ανεξάρτητα από τον χρόνο επίδοσης της επιταγής και επιβολής της κατάσχεσης.

2. Για τους πλειστηριασμούς που έχει ήδη οριστεί να πραγματοποιηθούν με φυσικό τρόπο οποτεδήποτε μετά τις 21.2.2018 και έχει ήδη συντελεστεί η σχετική προδικασία του πλειστηριασμού, αυτοί διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, από τις 14:00 έως τις 18:00, εφόσον δεν αλλάζει η ημερομηνία διενέργειας και ο υπάλληλος του πλειστηριασμού. 0 πλειστηριασμός διενεργείται κατόπιν ανάρτησης αναγγελίας από τον συμβολαιογράφο στο ηλεκτρονικό σύστημα δέκα (10) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία διενέργειας του πλειστηριασμού, χωρίς άλλη διατύπωση. Εφόσον αλλάζει η ημερομηνία διενέργειας ή ο υπάλληλος του πλειστηριασμού κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, ο επισπεύδων είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιήσει τη μεταβολή του τρόπου και του χρόνου διενέργειάς τους με σχετική εντολή προς τον δικαστικό επιμελητή για την έκδοση νέου αποσπάσματος της κατασχετήριας έκθεσης. Στο νέο απόσπασμα γίνεται μνεία μόνον της αρχικής κατασχετήριας έκθεσης και της μεταβολής του τρόπου και του χρόνου διενέργειας του πλειστηριασμού. Ο δικαστικός επιμελητής επαναλαμβάνει την προδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης κατά τα άρθρα 955 και 995 μόνο ως προς τις επιδόσεις και δημοσιεύσεις του νέου αποσπάσματος της κατασχετήριας έκθεσης. Αν έχουν επιβληθεί περισσότερες κατασχέσεις ή έχουν κατατεθεί αναγγελίες, ο επισπεύδων δανειστής οφείλει να γνωστοποιήσει τη μεταβολή του τρόπου και του χρόνου διενέργειας του πλειστηριασμού στους λοιπούς κατασχόντες ή απλώς αναγγελθέντες δανειστές. Ο ως άνω πλειστηριασμός είναι άκυρος, αν δεν τηρηθούν οι διατυπώσεις των προηγούμενων εδαφίων, το αργότερο δέκα (10) ή είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες, κατά τις προεκτεθείσες διακρίσεις πριν από την ορισθείσα αρχικά ημερομηνία διενέργειας του φυσικού πλειστηριασμού.

3. Στην εντολή του επισπεύδοντος κατά την παράγραφο 2 μπορεί να περιλαμβάνεται και δήλωσή του για την αντικατάσταση του συμβολαιογράφου που είχε οριστεί αρχικά ως υπάλληλος του πλειστηριασμού, εφόσον ο τελευταίος δεν έχει πιστοποιηθεί ή δεν μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντά του για οποιονδήποτε λόγο. Με την ως άνω δήλωσή του, ο επισπεύδων μπορεί να επιλέξει πιστοποιημένο συμβολαιογράφο του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Η σχετική εντολή του επισπεύδοντος μνημονεύεται υποχρεωτικά στο νέο απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης που εκδίδει ο δικαστικός επιμελητής του τόπου εκτέλεσης.

4. Η ανακοπή του άρθρου 954 παράγραφος 4 κατατίθεται, με ποινή απαραδέκτου, δεκαπέντε (15) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού. Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά έως τις 12:00 το μεσημέρι της προηγούμενης ημέρας του πλειστηριασμού.

5. Ο πλειστηριασμός διεξάγεται αποκλειστικά με ηλεκτρονικά μέσα και σε κάθε άλλη περίπτωση κατάθεσης δήλωσης συνέχισης ή υποκατάστασης κατά το άρθρο 973 ή ορισμού νέας ημερομηνίας πλειστηριασμού, κατά το άρθρο 966 παράγραφοι 3 και 4 και στον αναπλειστηριασμό κατά το άρθρο 965 παράγραφος 5.

6. Μεταβολή είναι δυνατή ακόμη και εάν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου έχει ασκηθεί η ανακοπή των άρθρων 933, 954 παράγραφος 4 ή η αίτηση αναστολής του πλειστηριασμού κατά το άρθρο 1000.

7. Ο επισπεύδων δανειστής, καθώς και κάθε άλλος δανειστής που επισπεύδει εκ νέου τον πλειστηριασμό κατά το άρθρο 973, μπορεί να ζητήσει την αντικατάσταση του συμβολαιογράφου που είχε οριστεί αρχικά ως υπάλληλος του πλειστηριασμού, εφόσον ο τελευταίος δεν έχει πιστοποιηθεί ή δεν μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντά του για οποιονδήποτε λόγο. Με την ως άνω δήλωσή του, ο επισπεύδων μπορεί να επιλέξει πιστοποιημένο συμβολαιογράφο του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους. Η αντικατάσταση πραγματοποιείται με τη δήλωση του άρθρου 973 παράγραφοι 2 και 3, η οποία επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή του τόπου εκτέλεσης στον αρχικά ορισθέντα υπάλληλο του πλειστηριασμό και υποβάλλεται στον αντικαταστάτη του, ο οποίος συντάσσει σχετική πράξη. Αν ο πλειστηριασμός επισπεύδεται από άλλο δανειστή, πλην του επισπεύδοντος, η σχετική δήλωση επιδίδεται εντός τριών (3) ημερών από τη δήλωση στον αρχικό επισπεύδοντα. Ο νέος υπάλληλος του πλειστηριασμού μεριμνά ώστε να αναρτηθεί η γνωστοποίηση της δήλωσης και η ημέρα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων. Εάν εμφανιστούν ταυτόχρονα περισσότεροι δανειστές που επιθυμούν να επισπεύσουν την εκτέλεση, θα εφαρμοστεί η παράγραφος 5 του άρθρου 973.

8. Εφόσον αντικατασταθεί, ο αρχικά ορισθείς συμβολαιογράφος αυτός υποχρεούται να παραδώσει αμέσως και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον αντικαταστάτη του ή σε νόμιμα εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο τα έγγραφα που αναφέρονται στα άρθρα 955 παράγραφος 2 και 995 παράγραφος 4, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο που σχετίζεται με την εκκρεμή διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, περιλαμβανομένων των αναγγελιών που έχουν καταθέσει άλλοι δανειστές του καθ’ ου η εκτέλεση. Η μη παράδοση των παραπάνω εγγράφων αποτελεί για τον αρχικό υπάλληλο του πλειστηριασμού πειθαρχικό παράπτωμα, χωρίς να αποκλείεται ευθύνη με βάση άλλες διατάξεις.

9. Οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί που είχαν οριστεί να διεξαχθούν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διενεργούνται σύμφωνα με τους όρους τους, χωρίς οποιαδήποτε μεταβολή.

10. Με ηλεκτρονικά μέσα διεξάγεται ο εκούσιος πλειστηριασμός του άρθρου 1021, εφαρμοζομένων αναλόγως των άρθρων 959 και 998 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

11. Πλειστηριασμοί και συναφείς δικαστικές και εξώδικες πράξεις που θα διενεργηθούν μέχρι 21.2.2018 διέπονται από τις προϊσχύσασες καταργούμενες ή τροποποιούμενες διατάξεις με βάση το προηγούμενο άρθρο του παρόντος νόμου.

12. Οι καταργούμενες ή τροποποιούμενες διατάξεις με το άρθρο 207 του παρόντος, αναφορικά με την κύρια

διαδικασία των φυσικών πλειστηριασμών, διατηρούνται σε ισχύ ειδικά για τους διενεργούμενους κατά ΚΕΔΕ φυσικούς πλειστηριασμούς έως 30.4.2018.».

2. Η κατά την παρ. 2 του άρθρου 60 του ν. 4472/2017 προδικασία μπορεί να διενεργηθεί αμέσως μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η προθεσμία της κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου προδικασίας εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος, διαδικασίες μετατροπής του φυσικού πλειστηριασμού σε ηλεκτρονικό, καθώς επίσης και σε ματαιωθέντες για οποιονδήποτε λόγο πλειστηριασμούς. Μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος, η προδικασία και η κύρια διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 209

Η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2830/2000 (Κώδικας Συμβολαιογράφων), ως εξής:

«1. Ο συμβολαιογράφος ασκεί τα καθήκοντά του σε όλη την περιφέρεια του ειρηνοδικείου στην οποία είναι διορισμένος, όπως κάθε φορά η περιφέρεια του ειρηνοδικείου ορίζεται, με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων διατάξεων που διέπουν τη διενέργεια αναγκαστικού ή εκούσιου πλειστηριασμού, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.».

ΤΜΗΜΑ Δ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Άρθρο 210

Ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) δεν χορηγεί δάνειο ή οποιαδήποτε οικονομική βοήθεια συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε μορφής εγγύησης ή ασφάλειας σε Φορείς ιδιωτικού δικαίου με ή χωρίς νομική προσωπικότητα.

Άρθρο 211
Ποσοστό απαρτίας για συζήτηση και λήψη απόφασης κήρυξης απεργίας

Μετά το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1264/1982 (Α΄ 79) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για τη συζήτηση και τη λήψη απόφασης κήρυξης απεργίας απαιτείται η παρουσία τουλάχιστον του ενός δευτέρου (½) των οικονομικά τακτοποιημένων μελών.».

Άρθρο 212
Αυθεντική ερμηνεία της παρ. 2 του άρθρου 34 του α.ν. 1846/1951 (Α΄ 179)

Η αληθής έννοια της παρ. 2 του άρθρου 34 του α.ν. 1846/1951 (Α΄ 179) είναι ότι ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει τη δαπάνη που προβλέπεται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 και τη διαφορά μεταξύ του ποσού της, κατά τον Αστικό Κώδικα, αποζημίωσης και των χορηγητέων ασφαλιστικών παροχών που προβλέπεται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 2, εφόσον, με δικαστική απόφαση, διαπιστώνεται ότι το ατύχημα, κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής, οφείλεται σε δόλο του εργοδότη ή του προστεθέντος από αυτόν προσώπου, είτε ως προς το αποτέλεσμα του ατυχήματος καθεαυτό είτε ως προς τη μη τήρηση διατάξεων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών, που ορίζουν μέτρα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία, εάν το ατύχημα συνδέεται αιτιωδώς με παραβάσεις των διατάξεων αυτών.

Άρθρο 213
Τροποποίηση του π.δ. 246/2006 (Α΄ 261)

1. Το άρθρο 27 του π.δ. 246/2006 (Α΄ 261) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων ή άλλων εντεταλμένων οργάνων εκάστου ΚΤΕΛ καταρτίζονται, αναρτώνται, εφαρμόζονται, υποβάλλονται αρμοδίως και ελέγχονται τα από τις ισχύουσες διατάξεις προβλεπόμενα στοιχεία, για τον προγραμματισμό και την παροχή εργασίας του προσωπικού εκάστου ΚΤΕΛ.

2. Ο Πρόεδρος του ΚΤΕΛ ή ο εντεταλμένος από το Δ.Σ. αυτού υπάλληλος, υποχρεούται να καταχωρεί σε πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης τις υπερωρίες του προσωπικού, μηνιαίο πίνακα εβδομαδιαίων αναπαύσεων του προσωπικού κίνησης και τα ημερήσια στοιχεία προσωπικού και δρομολογίων για κάθε λεωφορείο.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία καταχώρισης, τα στοιχεία που γνωστοποιούνται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

4. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 3 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

2. α) Οι ιδιοκτήτες των Τουριστικών Λεωφορείων ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους υποχρεούνται, για κάθε τουριστικό λεωφορείο, να καταχωρούν σε πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης τα στοιχεία που προβλέπονται στην υ.α. 51266/2955/1975 (Β΄ 1458) και στις ισχύουσες διατάξεις.

β) Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία καταχώρισης, τα στοιχεία που γνωστοποιούνται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

γ) Η ισχύς της παρούσας παραγράφου αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της περίπτωσης β΄ στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 214

1. Θεσπίζεται επίδομα παιδιού, το οποίο αντικαθιστά τα καταργούμενα με την παράγραφο 15 επιδόματα.

2. Το επίδομα παιδιού καταβάλλεται λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων, το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα και την κατηγορία ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος.

3. Ως ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα ορίζεται το συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημα από κάθε πηγή ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης προ φόρων,

www.Secure.gr

μετά την αφαίρεση των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, εξαιρουμένων των επιδομάτων που δεν προσμετρώνται στο φορολογητέο εισόδημα, όλων των μελών της οικογένειας, διαιρούμενο με την κλίμακα ισοδυναμίας.

4. Η κλίμακα ισοδυναμίας, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα των μελών της οικογένειας, σύμφωνα με την ακόλουθη στάθμιση:

α) πρώτος γονέας: στάθμιση 1,

β) δεύτερος γονέας: στάθμιση 1/2,

γ) κάθε εξαρτώμενο τέκνο: στάθμιση 1/4.

Ειδικά για τις μονογονεϊκές οικογένειες, το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο έχει στάθμιση 1/2 και κάθε επόμενο εξαρτώμενο τέκνο 1/4.

5. Για τον καθορισμό των δικαιούχων οικογενειών προσδιορίζονται τρεις κατηγορίες ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος, ως εξής:

α) πρώτη κατηγορία: έως έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ,

β) δεύτερη κατηγορία: από έξι χιλιάδες και ένα (6.001) ευρώ έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ,

γ) τρίτη κατηγορία: από δέκα χιλιάδες και ένα (10.001) ευρώ έως δεκαπέντε χιλιάδες 15.000) ευρώ.

6. Το ποσό του επιδόματος, ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων και την κατηγορία ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος, προσδιορίζεται ως εξής:

Για την πρώτη κατηγορία:

α) εβδομήντα (70) ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο,

β) επιπλέον εβδομήντα (70) ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο,

γ) επιπλέον εκατόν σαράντα (140) ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου.

Για τη δεύτερη κατηγορία:

α) σαράντα δύο (42) ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο,

β) επιπλέον σαράντα δύο (42) ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο,

γ) επιπλέον ογδόντα τέσσερα (84) ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου.

Για την τρίτη κατηγορία:

α) είκοσι οκτώ (28) ευρώ ανά μήνα για το πρώτο εξαρτώμενο τέκνο,

β) επιπλέον είκοσι οκτώ (28) ευρώ ανά μήνα για το δεύτερο εξαρτώμενο τέκνο,

γ) επιπλέον πενήντα έξι (56) ευρώ ανά μήνα για το τρίτο και κάθε εξαρτώμενο τέκνο πέραν του τρίτου.

7. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση του επιδόματος είναι η υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος κάθε έτος. Για τον υπολογισμό της κατηγορίας ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα που αναφέρεται στο εκκαθαριστικό του τρέχοντος οικονομικού έτους.

8. Ως εξαρτώμενα τέκνα για την καταβολή του επιδόματος παιδιού νοούνται τα τέκνα προερχόμενα από γάμο, φυσικά, θετά ή αναγνωρισμένα, εφόσον είναι άγαμα και δεν υπερβαίνουν το 18ο έτος της ηλικίας τους, ή το 19ο έτος, αν φοιτούν στη μέση εκπαίδευση. Ειδικά για τα τέκνα που φοιτούν στην ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση, στο «Μεταλυκειακό έτος - Τάξη Μαθητείας» των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.), καθώς και σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), το επίδομα καταβάλλεται κατά τη διάρκεια φοίτησής τους και σε καμία περίπτωση μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους. Επιπλέον, ως εξαρτώμενα τέκνα, για θεμελίωση του δικαιώματος λήψης του επιδόματος, λαμβάνονται υπόψη τα τέκνα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, καθώς και το ορφανό τέκνο ή τα ορφανά τέκνα, που αποτελούν ιδία οικογένεια όταν έχει επέλθει θάνατος και των δύο γονέων.

9. Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου γονέα ή υπαίτιας εγκατάλειψης των τέκνων του και οριστικής διακοπής της συγκατοίκησης ή διαζυγίου, το επίδομα καταβάλλεται σε όποιον έχει ανατεθεί με δικαστική απόφαση η άσκηση της επιμέλειας των τέκνων, προκειμένου δε για ενήλικα τέκνα, σε όποιον έχει την κύρια ευθύνη διατροφής. Μέχρι την έκδοση δικαστικής απόφασης επιμέλειας, το επίδομα χορηγείται στο γονέα που έχει την κύρια ευθύνη διατροφής, όπως αυτό προκύπτει από κοινή υπεύθυνη δήλωση των γονέων.

10. Το επίδομα παιδιού χορηγείται από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων κατόπιν αίτησης και το δικαίωμα αναγνωρίζεται: α) από την 1η Ιανουαρίου του έτους υποβολής της αίτησης, για τέκνα γεννημένα μέχρι 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους υποβολής της αίτησης, β) από την 1η του επόμενου μήνα εκείνου της γέννησής τους για τέκνα γεννημένα εντός του έτους υποβολής της αίτησης, γ) από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους εγγραφής τους σε σχολή της παραγράφου 8 του παρόντος, για φοιτητές ή σπουδαστές. Για τη διακοπή του επιδόματος, λόγω συμπλήρωσης των οριζομένων στην παράγραφο 8, κατά περίπτωση, ορίων, ως ημέρα γέννησης των τέκνων θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου τους έτους γέννησής τους και, προκειμένου περί φοιτητών ή σπουδαστών, η λήξη του ακαδημαϊκού ή σπουδαστικού έτους.

11. Το επίδομα παιδιού χορηγείται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων εφόσον διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην ελληνική επικράτεια τα τελευταία πέντε (5) έτη πριν από το έτος υποβολής της αίτησης, όπως αυτό προκύπτει από την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των ιδίων ή των συζύγων τους ή των γονέων τους (εφόσον οι ίδιοι δεν ήταν υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης) και τα εξαρτώμενα τέκνα τους βρίσκονται στην Ελλάδα:

α) Έλληνες πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,

β) ομογενείς αλλοδαπούς που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και διαθέτουν δελτίο ομογενούς,

γ) πολίτες κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,

δ) πολίτες των χωρών που ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν) και Ελβετούς πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα,

ε) αναγνωρισμένους πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (ν.δ. 3989/1959, Α΄ 201), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων (α.ν. 389/1968, Α΄ 125),

www.ethemis.gr

στ) ανιθαγενείς, των οποίων το καθεστώς παραμονής στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης του 1954 για το Καθεστώς των Ανιθαγενών (ν. 139/1975, Α΄ 176),

ζ) δικαιούχους του ανθρωπιστικού καθεστώτος,

η) πολίτες άλλων κρατών που διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα.

12. Το επίδομα παιδιού απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν. 3986/2011 (Α΄152) και δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό, οικογενειακό εισόδημα παρά μόνον εάν ρητά προβλέπεται από το νομοθετικό πλαίσιο οικονομικών ενισχύσεων κοινωνικής προστασίας.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζονται τα θέματα διαδικασίας χορήγησης και καταβολής του επιδόματος, οι αρμόδιες υπηρεσίες και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

14. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και για το σκοπό αυτόν επιχορηγείται ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων.

15. Οι διατάξεις της παραγράφου ΙΑ, υποπαράγραφος ΙΑ2 του ν. 4093/2012 (Α΄222) και το άρθρο 40 του ν. 4141/2013 (Α΄81) παύουν να ισχύουν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, όσον αφορά στη χορήγηση και καταβολή των προϋφιστάμενων επιδομάτων. Οι κατ’ εξουσιοδότηση των ανωτέρω υπουργικές αποφάσεις και κάθε άλλη απόφαση με την οποία ρυθμίζεται η καταβολή των επιδομάτων που αντικαθίστανται με το επίδομα παιδιού του παρόντος, καταργούνται με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 13.

16. Το επίδομα παιδιού καταβάλλεται από την 1.1.2018.

Άρθρο 215

1. Τίθεται σε εφαρμογή εντός του Φεβρουαρίου 2018 πιλοτική διαδικασία απονομής προνοιακών παροχών σε χρήμα για τα άτομα με αναπηρία από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων και τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας, μέσω ηλεκτρονικής διαδικασίας αξιολόγησης της αναπηρίας και απονομής της προνοιακής παροχής, με παράλληλη προσθήκη, στη σημερινή εκτίμηση της αναπηρίας, δεδομένων για τις καθημερινές δραστηριότητες του ατόμου με αναπηρία.

2. Η ανωτέρω πιλοτική διαδικασία υλοποιείται μέχρι την 30ή Ιουνίου 2018, εφαρμόζεται και αφορά σε άτομα με αναπηρία που υποβάλλουν για πρώτη φορά αίτηση για την ένταξή τους στις ως άνω προνοιακές παροχές και διαμένουν μόνιμα στην Περιφέρεια Αττικής.

3. Αρμόδιος φορέας υλοποίησης της διαδικασίας της παραγράφου 1 είναι ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με τα κατά τόπον αρμόδια Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας του ν. 3863/2010. Η καταβολή των προνοιακών παροχών σε χρήμα για τα άτομα με αναπηρία διενεργείται από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων. Οι αναγκαίες πιστώσεις μεταφέρονται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και για τον σκοπό αυτόν επιχορηγείται ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων.

4. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και κάθε συναρμόδιου Υπουργού ρυθμίζονται η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής, διαβίβασης και αξιολόγησης της αίτησης, ο τρόπος συνυποβολής δικαιολογητικών εφόσον προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, οι αρμόδιες υπηρεσίες υλοποίησης της διαδικασίας και οι αρμοδιότητές τους, τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας που συμμετέχουν, η διαδικασία εντός των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας, για την εκτίμηση της δυνατότητας των ατόμων με αναπηρία να φέρουν σε πέρας δραστηριότητες σε διάφορους τομείς της καθημερινής τους ζωής, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής των παροχών σε χρήμα καθώς και κάθε άλλο ζήτημα λεπτομερειακού ή τεχνικού χαρακτήρα του παρόντος.

5. Συνίσταται στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) του ν. 3607/2007 (Α΄245) και λειτουργεί στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης και απονομής προνοιακών παροχών το οποίο διασυνδέεται με τα Κέντρα Κοινότητας του άρθρου 4 του ν. 4445/2016 και τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας του ν. 3863/2010. Επιδιωκόμενος σκοπός είναι η βελτίωση της πρόσβασης και της εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία στις προνοιακές υπηρεσίες με ηλεκτρονικά μέσα και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, Ως υπεύθυνος επεξεργασίας για την τήρηση και επεξεργασία των δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος ορίζεται ο Πρόεδρος ΔΣ και Διοικητής του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων ο οποίος ορίζει ειδικώς εξουσιοδοτημένο προσωπικό για τη διαχείριση των δεδομένων αυτών.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται: α. οι τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις του πληροφοριακού συστήματος, β. ζητήματα διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας του πληροφοριακού συστήματος με άλλα πληροφοριακά συστήματα, γ. οργανωτικά και τεχνικά θέματα απορρήτου και πολιτικής ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων του παρόντος άρθρου, όπως δικαίωμα πρόσβασης και χρήσης, κρυπτογράφηση δεδομένων, ασφάλεια επικοινωνιών, εμπιστευτικότητα, και δ. κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ανάπτυξη και λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος.

ΤΜΗΜΑ Ε΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 216
Τροποποίηση του ν. 3651/2008 (Α΄ 44)

1. Το άρθρο 1 του ν. 3651/2008 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

www.kodiko.gr

«Άρθρο 1
Ορισμοί

1. Οδική βοήθεια οχημάτων είναι η δραστηριότητα που περιλαμβάνει τις ακόλουθες εργασίες, οι οποίες εκτελούνται σε όχημα σε περίπτωση ατυχήματος ή βλάβης που το ακινητοποιεί ή δυσχεραίνει την κυκλοφορία του:

α) Η επί τόπου επισκευή του οχήματος.

β) Η μεταφορά του οχήματος, μέχρι τον πλησιέστερο ή καταλληλότερο τόπο για την επί τόπου επισκευή του.

γ) Η μεταφορά του οχήματος σε συνεργείο επισκευής οχημάτων επιλογής του ιδιοκτήτη του, καθώς και η μεταφορά του οδηγού και των επιβατών του οχήματος μέχρι τον πλησιέστερο τόπο από τον οποίο θα μπορέσουν να επιβιβαστούν σε άλλα μέσα κατά την επιλογή του δικαιούχου της παροχής οδικής βοήθειας, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που ανέλαβε η επιχείρηση οδικής βοήθειας και οι οποίες προβλέπονται στη Σύμβαση οδικής βοήθειας.

δ) Η μεταφορά του οχήματος, καθώς και του οδηγού και των επιβατών του μέχρι την κατοικία τους, το σημείο εκκίνησης ή τον αρχικό προορισμό τους εντός της Ελλάδας, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που ανέλαβε η επιχείρηση οδικής βοήθειας.

Οδική βοήθεια δύναται να προσφερθεί και στους σταθμούς παραμονής και μεταφόρτωσης που ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 2 του παρόντος.

Οδική βοήθεια οχημάτων θεωρείται και η παροχή βοήθειας σε δίκυκλα ή τρίκυκλα οχήματα.

2. Μέσα οδικής βοήθειας οχημάτων είναι ο υλικός και μηχανολογικός εξοπλισμός, το ανθρώπινο δυναμικό και τα αναλώσιμα υλικά που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση για την παροχή οδικής βοήθειας οχημάτων.

3. Σύμβαση οδικής βοήθειας οχημάτων είναι η συμφωνία για την παροχή οδικής βοήθειας από την επιχείρηση προς τον δικαιούχο και αποδεικνύεται με έγγραφο που εκδίδεται από την επιχείρηση. Δικαιούχος οδικής βοήθειας είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συνάπτει με την επιχείρηση οδικής βοήθειας σύμβαση οδικής βοήθειας.

4. Ποσό καλύψεως για την παροχή της οδικής βοήθειας είναι:

α) Το ασφάλιστρο που καταβάλλεται στην ασφαλιστική εταιρία για την παροχή της οδικής βοήθειας.

β) Η συνδρομή που καταβάλλεται στις μη ασφαλιστικές επιχειρήσεις οδικής βοήθειας.

γ) Το εφάπαξ ποσό που καταβάλλεται σε επιχείρηση οδικής βοήθειας ή συνεργάτη για την εξυπηρέτηση μη συνδρομητή για συγκεκριμένο περιστατικό.

δ) Το εφάπαξ ποσό που καταβάλλεται σε επιχείρηση γερανών δημοσίας χρήσεως για συγκεκριμένο περιστατικό και αφορά μόνο την ανέλκυση ή ρυμούλκηση ή μεταφορά του ακινητοποιηθέντος οχήματος.

5. Σταθμοί παραμονής και μεταφόρτωσης είναι οι κατάλληλα διαμορφωμένοι χώροι, τους οποίους διαθέτουν, με ίδια μέσα ή με σύμβαση συνεργασίας, οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας και στους οποίους επιχειρούν την αποκατάσταση της βλάβης με ασφάλεια και άνετες συνθήκες για τους επιβάτες του οχήματος που υπέστη βλάβη.

6. Συνεργάτης οδικής βοήθειας οχημάτων είναι η επιχείρηση, η οποία παρέχει οδική βοήθεια οχημάτων άνευ συνδρομής είτε ως συμβαλλόμενη με τις λοιπές επιχειρήσεις οδικής βοήθειας, είτε μετά από κλήση για συγκεκριμένο περιστατικό.

7. Επιχείρηση οδικής βοήθειας οχημάτων είναι η επιχείρηση οποιασδήποτε νομικής μορφής, που παρέχει οδική βοήθεια οχημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.».

2. Το άρθρο 2 του ν. 3651/2008 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 2
Υποχρεώσεις

1. Οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας οχημάτων:

α) Βρίσκονται σε διαρκή ετοιμότητα καθ’ όλη τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου και όλες τις ημέρες του χρόνου.

β) Παρέχουν άμεση και ποιοτική οδική βοήθεια οχημάτων, δηλαδή ανταπόκριση με το κατάλληλο προσωπικό και όχημα εντός μίας (1) ώρας από την κλήση.

γ) Διαθέτουν τηλεφωνικό κέντρο εικοσιτετράωρης λειτουργίας με καταγραφή κλήσεων.

δ) Διαθέτουν ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης. Η επιχείρηση έχει ατομική ή ομαδική ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης έναντι των πελατών της για σωματικές βλάβες και υλικές ζημιές από την παροχή υπηρεσιών οδικής βοήθειας οχημάτων. Η ασφάλιση επαγγελματικής ευθύνης καλύπτει την επιχείρηση, τις εγκαταστάσεις της καθώς και το προσωπικό και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιεί. Το ελάχιστο ποσό κάλυψης ανά ατύχημα ορίζεται ίσο με το ποσό κάλυψης ευθύνης από αυτοκινητιστικό ατύχημα που ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 6 του π.δ. 237/1986 (Α΄ 110). Η συνδρομή της ανωτέρω προϋπόθεσης αποδεικνύεται με βεβαίωση ασφαλιστικής κάλυψης από την ασφαλιστική εταιρεία από την οποία προκύπτουν τα στοιχεία του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, οι ασφαλιζόμενοι κίνδυνοι, η διάρκεια και τα ποσά κάλυψης. Η προϋπόθεση δεν καταλαμβάνει τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις οδικής βοήθειας.

2. Οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας διαθέτουν τουλάχιστον ένα (1) φορτηγό όχημα (πλατφόρμα, γερανοφόρο) το οποίο έχει εγκαταστημένο σύστημα γεωχωρικού εντοπισμού (GPS), κατά νομό δραστηριότητας, μικτού βάρους άνω των τεσσάρων (4) τόνων.

Εάν η επιχείρηση οδικής βοήθειας δραστηριοποιείται σε ηπειρωτικούς νομούς στους οποίους υπάγονται και νησιά, υποχρεούται να διαθέτει ένα επιπλέον όχημα σε κάθε νησί που δραστηριοποιείται.

Εκτός των ανωτέρω ελαχίστων υποχρεωτικών οχημάτων, οι επιχειρήσεις δικαιούνται να διαθέτουν απεριόριστο αριθμό παντός είδους οχημάτων (όπως αυτοκίνητα, φορτηγά ή δίκυκλα), που κυκλοφορούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όχημα οδικής βοήθειας θεωρείται και ο γεωργικός ελκυστήρας (τρακτέρ), καθώς και τα ειδικοποιημένα ερπυστριοφόρα οχήματα προς αντιμετώπιση χιονιού, πάγου, λάσπης, άμμου, κατά τις επιλογές της επιχείρησης.

Τα οχήματα είναι δυνατόν να εξοπλίζονται με μηχανήματα ανέλκυσης, ρυμούλκησης και να φέρουν διάφορα εργαλεία και ανταλλακτικά πρώτης ανάγκης.

3. Τα οχήματα οδικής βοήθειας:

α) Ανήκουν στις επιχειρήσεις κατά πλήρη κυριότητα ή κατέχονται με παρακράτηση της κυριότητας ή δυνάμει σύμβασης μίσθωσης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης ή άλλης έννομης σχέσης.

β) Χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά του οδηγού και των επιβατών του ακινητοποιηθέντος οχήματος, ανάλογα με τις θέσεις καθήμενων που διαθέτει το όχημα της επιχείρησης.

γ) Μπορούν να κυκλοφορούν σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

4. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να απασχολούν τεχνικό προσωπικό ως ακολούθως:

α) Έναν τουλάχιστον διευθυντή τεχνικού τμήματος, μηχανολόγο - μηχανικό, πτυχιούχο ανωτέρας ή ανωτάτης σχολής, ο οποίος παρέχει τις υπηρεσίες του κυρίως στην έδρα της επιχείρησης.

β) Σε κάθε ηπειρωτικό νομό, στους νομούς της Κρήτης, αλλά και στα νησιά Εύβοια, Ρόδο, Κέρκυρα, Λέσβο, Ζάκυνθο, Κεφαλονιά, Χίο, Κω, που δραστηριοποιούνται τουλάχιστον τέσσερις (4) εργαζόμενους εκ των οποίων το 50% τουλάχιστον να είναι ειδικότητας μηχανοτεχνιτών ή ηλεκτροτεχνιτών οδηγών και το υπόλοιπο οδηγών.

γ) Οι επιχειρήσεις που προσφέρουν οδική βοήθεια και σε άλλα νησιά, εκτός των προαναφερομένων, τουλάχιστον δύο (2) εργαζόμενους εκ των οποίων το 50% τουλάχιστον να είναι ειδικότητας μηχανοτεχνιτών ή ηλεκτροτεχνιτών οδηγών και οι υπόλοιποι οδηγών.

δ) Έναν (1) μηχανοτεχνίτη ή ηλεκτροτεχνίτη οδηγό στους σταθμούς παραμονής και μεταφόρτωσης που διαθέτουν.

Στα παραπάνω πρόσωπα της παραγράφου αυτής, μπορούν να συμπεριληφθούν και να προσμετρηθούν ο ιδιοκτήτης ή οι ιδιοκτήτες της επιχείρησης, εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα προσόντα που αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου.

5. Οι μηχανοτεχνίτες ή ηλεκτροτεχνίτες οδηγοί:

α) Δύναται να έχουν οποιασδήποτε μορφής σχέση εργασίας με την επιχείρηση.

β) Συνάπτουν συμβάσεις πλήρους ή μερικής απασχόλησης κατά τρόπο, ώστε να μη διαταράσσεται η συνεχής επί 24ώρου βάσεως ετοιμότητα της επιχείρησης.

γ) Διαθέτουν τουλάχιστον τα εξής προσόντα:

αα) Κατέχουν άδεια οδήγησης, ανάλογης κατηγορίας, σύμφωνα με το είδος του οχήματος που οδηγούν.

ββ) Διετή τουλάχιστον αποδεδειγμένη προϋπηρεσία σε συνεργείο αυτοκινήτων ως μηχανοτεχνίτες ή ηλεκτροτεχνίτες αυτοκινήτων.

Σε περίπτωση που διαθέτουν πτυχίο κατώτερης τεχνικής σχολής, πρέπει να έχουν προϋπηρεσία τουλάχιστον ενός (1) έτους.

Σε περίπτωση που διαθέτουν πτυχίο ανώτερης τεχνικής σχολής δεν απαιτείται προϋπηρεσία.

6. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να διαθέτουν, με ίδια μέσα ή με σύμβαση συνεργασίας, τουλάχιστον έναν (1) Σταθμό παραμονής και μεταφόρτωσης σε κάθε νομό της ηπειρωτικής Ελλάδας, καθώς και στα νησιά που δραστηριοποιούνται.

Οι Σταθμοί παραμονής και μεταφόρτωσης πρέπει να διαθέτουν:

α) ισόγειο χώρο, για γραφείο και αίθουσα αναμονής, ικανού εμβαδού για την υποδοχή των επιβατών των οχημάτων, με

β) τουλάχιστον ένα (1) WC,

γ) τουλάχιστον μία τηλεφωνική σύνδεση,

δ) ηλεκτρονικό υπολογιστή,

ε) συσκευή ασύρματης επικοινωνίας με τα οχήματα της οδικής βοήθειας,

στ) στεγασμένο ισόγειο χώρο ικανού εμβαδού, με τάφρο επιθεώρησης ή ανυψωτικό μηχάνημα,

ζ) χώρο στάθμευσης για τα οχήματα της επιχείρησης.

7. Οι ασφαλιστικές εταιρίες μπορούν να παρέχουν την οδική βοήθεια σε είδος ή και σε χρήμα, ενώ οι μη ασφαλιστικές επιχειρήσεις οδικής βοήθειας μόνο σε είδος.

8. Οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας και οι συνεργάτες μπορούν να παρέχουν οδική βοήθεια σε μη συνδρομητή κατόπιν κλήσης για συγκεκριμένο περιστατικό εφόσον αποκτήσουν άδεια άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ)1071/2009 και διαθέτουν φορτηγά δημόσιας χρήσης.».

3. Το άρθρο 3 του ν. 3651/2008 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 3

Επιχειρήσεις οδικής βοήθειας οχημάτων

1. Οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας δραστηριοποιούνται είτε με ίδια μέσα είτε με συνεργάτες.

2. Σε όσους νομούς δραστηριοποιείται η επιχείρηση οδικής βοήθειας και δεν υπάρχει σύμβαση συνεργασίας με συνεργάτη, η υποψήφια επιχείρηση οδικής βοήθειας υποχρεούται να καλύψει τις περιοχές αυτές με δικά της μέσα και να δραστηριοποιείται η ίδια στους νομούς αυτούς.

3. Η επιχείρηση οδικής βοήθειας υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας ή στην Τράπεζα της Ελλάδος εφόσον είναι ασφαλιστική, αναγγελία έναρξης λειτουργίας συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων λειτουργίας της. Η επιχείρηση εκδίδει τις άδειες κυκλοφορίας των φορτηγών της στο όνομά της πριν την πάροδο τριμήνου από την αναγγελία, αλλιώς η αρμόδια αρχή απαγορεύει την άσκηση της δραστηριότητας και ενημερώνει την αρμόδια αρχή των συνεργατών.

4. Τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη νόμιμη λειτουργία της επιχείρησης οδικής βοήθειας είναι τα εξής:

α) Για την επιχείρηση:

αα) Φωτοαντίγραφο Αστυνομικής ταυτότητας του ιδιοκτήτη ή καταστατικό και έγγραφο διορισμού νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης, προκειμένου για νομικό πρόσωπο.

ββ) Απόσπασμα ποινικού μητρώου γενικής χρήσης του φυσικού προσώπου ή του νομίμου εκπροσώπου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχει καταδικαστεί

www.Saborini.gr

αμετάκλητα για τα εγκλήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 11.

γγ) Βεβαίωση ασφαλιστικής κάλυψης από την ασφαλιστική εταιρεία από την οποία προκύπτουν τα στοιχεία της περίπτωσης γ της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

δδ) Αντίγραφο της σύμβασης οδικής βοήθειας που τυχόν έχει συνάψει η επιχείρηση με ασφαλιστική εταιρεία και με την οποία έχει αναλάβει την παροχή οδικής βοήθειας στους ασφαλισμένους της.

εε) Αντίγραφο της σύμβασης οδικής βοήθειας που η επιχείρηση παραδίδει στους συνδρομητές.

στστ) Αντίγραφο της σύμβασης συνεργασίας με τους συνεργάτες.

ζζ) Κατάσταση των συνεργατών της επιχείρησης με συνημμένη για κάθε συνεργάτη τη βεβαίωση νόμιμης λειτουργίας.

β) Για το Προσωπικό:

αα) Αντίγραφο ισχύουσας κατάστασης προσωπικού νομίμως κατατεθειμένης.

ββ) Πίνακας με κατανομή προσωπικού ανά περιοχή δραστηριοποίησης της επιχείρησης.

γ) Για κάθε σταθμό παραμονής και μεταφόρτωσης:

αα) Συμφωνητικό μίσθωσης ή χρησιδανείου του χώρου ή συμβόλαιο ιδιοκτησίας.

ββ) Τοπογραφικό διάγραμμα υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από αρμόδιο μηχανικό.

γγ) Κάτοψη των χώρων υπογεγραμμένη και σφραγισμένη από αρμόδιο μηχανικό.

δδ) Κατάσταση με τις ακριβείς διευθύνσεις και τα τηλέφωνα των σταθμών παραμονής και μεταφόρτωσης που διαθέτει η επιχείρηση.

δ) Για τα οχήματα:

αα) Αντίγραφα των αδειών κυκλοφορίας των οχημάτων μικτού βάρους άνω των 4 τόνων που διαθέτει.

ββ) Πίνακας με τους αριθμούς πλαισίου ή τους αριθμούς κυκλοφορίας των οχημάτων άνω των τεσσάρων (4) τόνων κατανεμημένα κατά περιοχή και υπεύθυνη δήλωση ότι η ελάχιστη προβλεπόμενη κατανομή των οχημάτων είναι συνεχής και σύμφωνη προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

5. Σε περίπτωση που υπάρχουν μεταβολές στα ανωτέρω δικαιολογητικά, εντός του μηνός Νοεμβρίου κάθε έτους υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση από το φυσικό πρόσωπο ή το νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου με την οποία δηλώνονται οι όποιες μεταβολές.

6. Η σύμβαση οδικής βοήθειας προς τους συνδρομητές συνάπτεται αποκλειστικά με την επιχείρηση οδικής βοήθειας και όχι με τον συνεργάτη και παραδίδεται το αποδεικτικό της έγγραφο το αργότερο εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών στον δικαιούχο από την επιχείρηση, που εισέπραξε τα χρήματα της συνδρομής.

7. Σε περίπτωση εκτάκτων καταστάσεων, εξαιτίας καιρικών συνθηκών, σεισμών, αυξημένης κίνησης κατά την τουριστική περίοδο και γενικά σε περιστάσεις που απαιτείται η ενίσχυση του δυναμικού ορισμένων περιοχών της χώρας, οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας και οι συνεργάτες τους, δύνανται να μετακινούν οχήματα και προσωπικό, προκειμένου να εξυπηρετηθούν όσο το δυνατόν καλύτερα οι έχοντες ανάγκη την οδική βοήθεια, με την προϋπόθεση ότι δεν θα μένουν άλλες περιοχές με λιγότερα οχήματα ή προσωπικό από ό,τι προβλέπεται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών ή βλαβών οχημάτων των συνεργατών, η επιχείρηση δύναται να διαθέτει προσωρινά δικά της οχήματα προς τους συνεργάτες.

8. Οι ημεδαπές και αλλοδαπές ασφαλιστικές επιχειρήσεις ζημιών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και στον κλάδο 18 Βοήθεια, μπορούν να προσφέρουν οδική βοήθεια οχημάτων, σύμφωνα με το ν.δ. 400/1970 (Α΄ 10) και με τον παρόντα νόμο.

9. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δύνανται να προσφέρουν οδική βοήθεια είτε οι ίδιες ως επιχειρήσεις οδικής βοήθειας οχημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος είτε χρησιμοποιώντας άλλες επιχειρήσεις οδικής βοήθειας οχημάτων, ασφαλιστικές ή μη.

10. Η ασφαλιστική εταιρία υποχρεούται να παραδίδει ασφαλιστήριο οδικής βοήθειας στον ασφαλισμένο, στο οποίο περιέχονται όλες οι υποχρεώσεις της και τα στοιχεία του άρθρου 9 του παρόντος.

Εφόσον η ασφαλιστική εταιρία δεν διαθέτει η ίδια τα μέσα, αλλά συνεργάζεται με άλλη επιχείρηση οδικής βοήθειας οχημάτων, στο ασφαλιστήριο αναγράφονται, εκτός των στοιχείων που προβλέπονται από το άρθρο 10 και όλα τα στοιχεία της επιχείρησης οδικής βοήθειας οχημάτων που την εξυπηρετεί.

Εφόσον η ασφαλιστική εταιρία δεν διαθέτει ίδια μέσα, στο ασφαλιστήριο αναγράφονται και τα στοιχεία των συνεργατών της, σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος, οι οποίοι θα προσφέρουν τις υπηρεσίες οδικής βοήθειας.

11. Οι ασφαλιστικές εταιρίες που δεν προσφέρουν με δικά τους μέσα οδική βοήθεια οχημάτων και έχουν συνάψει συμβάσεις αλληλοεξυπηρέτησης με επιχειρήσεις άλλων κρατών για εξυπηρέτηση των οχημάτων των πελατών τους, εφόσον έχει υποστεί βλάβη στον ελληνικό χώρο όχημα πελάτη της ξένης εταιρίας, μπορούν να εξυπηρετούν τα οχήματα αυτά με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση οδικής βοήθειας οχημάτων που έχουν συνάψει σύμβαση, αποζημιώνοντας την κατά περιστατικό ή χρησιμοποιώντας γερανούς Δημοσίας Χρήσεως.»

4. Τα άρθρα 4 και 5 του ν. 3651/2008 καταργούνται.

5. Το άρθρο 6 του ν. 3651/2008, αναριθμείται σε 4, και αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 4
Συνεργάτες οδικής βοήθειας οχημάτων

1. Οι συνεργάτες οδικής βοήθειας οχημάτων υποχρεούνται να διαθέτουν οι ίδιοι στους νομούς όπου δραστηριοποιούνται την οργάνωση, τον εξοπλισμό και το προσωπικό του άρθρου 2. Ο έλεγχος της λειτουργίας των συνεργατών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, ασκείται από τις κατά τόπους Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειών.

2. Ο συνεργάτης οδικής βοήθειας υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας αναγγελία έναρξης λειτουργίας συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων λειτουργίας του. Ο συνεργάτης εκδίδει τις άδειες κυκλοφορίας των φορτηγών του στο όνομά του πριν την πάροδο τριμήνου από την

αναγγελία, αλλιώς η Υπηρεσία απαγορεύει την άσκηση της δραστηριότητας και ενημερώνει την αρμόδια αρχή της επιχείρησης οδικής βοήθειας.

3. Τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη νόμιμη λειτουργία του συνεργάτη οδικής βοήθειας είναι τα εξής:

α) Για την επιχείρηση:

αα) Φωτοαντίγραφο Αστυνομικής ταυτότητας του ιδιοκτήτη όταν η επιχείρηση είναι φυσικό πρόσωπο ή καταστατικό και έγγραφο διορισμού νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης, προκειμένου για νομικό πρόσωπο.

ββ) Απόσπασμα ποινικού μητρώου γενικής χρήσης του φυσικού προσώπου ή του νομίμου εκπροσώπου από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για τα εγκλήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 12,

γγ) Αντίγραφο της σύμβασης συνεργασίας που έχει συνάψει με επιχειρήσεις οδικής βοήθειας.

β) Για το Προσωπικό:

αα) Αντίγραφο ισχύουσας κατάστασης προσωπικού νομίμως κατατεθειμένης.

ββ) Πίνακας με κατανομή προσωπικού ανά περιοχή δραστηριοποίησης της επιχείρησης.

γ) Για τους σταθμούς παραμονής και μεταφόρτωσης:

αα) Συμφωνητικό μίσθωσης ή χρησιδανείου του χώρου ή συμβόλαιο ιδιοκτησίας.

ββ) Τοπογραφικό διάγραμμα υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από αρμόδιο μηχανικό.

γγ) Κάτοψη των χώρων υπογεγραμμένη και σφραγισμένη από αρμόδιο μηχανικό.

δδ) Κατάσταση με τις ακριβείς διευθύνσεις και τα τηλέφωνα των σταθμών παραμονής και μεταφόρτωσης που διαθέτει η επιχείρηση.

δ) Για τα οχήματα:

αα) Αντίγραφα των αδειών κυκλοφορίας των οχημάτων μικτού βάρους άνω των 4 τόνων που διαθέτει

ββ) Πίνακας με τους αριθμούς πλαισίου ή τους αριθμούς κυκλοφορίας των οχημάτων άνω των τεσσάρων (4) τόνων που διαθέτει κατανεμημένα κατά περιοχή και υπεύθυνη δήλωση ότι η ελάχιστη προβλεπόμενη κατανομή των οχημάτων είναι συνεχής και σύμφωνη προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Σε περίπτωση που υπάρχουν μεταβολές στα ανωτέρω δικαιολογητικά, εντός του μηνός Νοεμβρίου κάθε έτους υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση από το φυσικό πρόσωπο ή τον νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου με την οποία δηλώνονται οι όποιες μεταβολές.

5. Οι συνεργάτες υποχρεούνται να χρησιμοποιούν στα οχήματα οδικής βοήθειας και στους σταθμούς παραμονής και μεταφόρτωσης το διακριτικό τίτλο και τα σήματα που κατέχουν οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας, με τις οποίες συνεργάζονται, σύμφωνα με τη σύμβαση που έχει υπογραφεί μεταξύ τους.

6. Η παροχή οδικής βοήθειας από συνεργάτη επιτρέπεται είτε για λογαριασμό της επιχείρησης οδικής βοήθειας σύμφωνα με τη σύμβαση που έχει υπογραφεί μεταξύ τους, είτε μετά από κλήση για συγκεκριμένο περιστατικό.»

6. Το άρθρο 7 του ν. 3651/2008, αναριθμείται σε 5 και αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 5
Επιχειρήσεις οδικής βοήθειας βαρέων οχημάτων

1. Οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας βαρέων οχημάτων ασφαλιστικές ή μη ασφαλιστικές, υποχρεούνται να διαθέτουν την οργάνωση που προβλέπεται στο άρθρο 2, εκτός από τα οχήματα της παραγράφου 2 αντί των οποίων πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον ένα (1) φορτηγό αυτοκίνητο άνω των δεκαεννέα (19) τόνων (πλατφόρμα, γερανοφόρο).

2. Σε περίπτωση που το έργο της επιχείρησης δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή οδικής βοήθειας βαρέων οχημάτων, εφαρμόζονται οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου ανάλογα με το είδος της επιχείρησης.»

7. Στην παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3651/2008, διαγράφονται όλα τα εδάφια πλην των δύο τελευταίων.

8. Στο άρθρο 11 του ν. 3651/2008, διαγράφεται η παράγραφος 2 και οι παράγραφοι 3 και 4 αναριθμούνται σε 2 και 3 αντίστοιχα.

9. Στον τίτλο του άρθρου 13 του ν. 3651/2008, η λέξη «χορήγηση αδειών» αντικαθίσταται από τις λέξεις «όροι λειτουργίας».

10. Στην παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3651/2008, οι λέξεις «Οι άδειες οδικής βοήθειας, που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο, δεν χορηγούνται» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Απαγορεύεται η λειτουργία επιχείρησης οδικής βοήθειας ή συνεργάτη οδικής βοήθειας» και προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 1 ως εξής «Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών καθορίζεται η διαδικασία διακοπής της λειτουργίας σε περίπτωση συνδρομής της προϋπόθεσης του παραπάνω εδαφίου.».

11. Στην παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 3651/2008, οι λέξεις «νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Περιφερειακών Ενοτήτων».

12. Τα άρθρα 8, 9, 10, 11, 12 και 13 του ν. 3651/2008, αναριθμούνται σε 6, 7, 8, 9, 10 και 11 αντίστοιχα.

13. Το άρθρο 14 του ν. 3651/2008, αναριθμείται σε 12 και αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 12
Κυρώσεις

1. Τιμωρούνται με διοικητικό πρόστιμο φυσικά ή νομικά πρόσωπα:

α) από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, που προσφέρουν οδική βοήθεια οχημάτων χωρίς τη σχετική βεβαίωση νόμιμης λειτουργίας,

β) από πέντε χιλιάδες (5.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, που δηλώνουν ψευδή στοιχεία στις αρμόδιες υπηρεσίες,

γ) από δύο χιλιάδες (2.000) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ οι συνεργάτες της παραγράφου 6 του άρθρου 1, που δηλώνουν ψευδή στοιχεία προς την επιχείρηση οδικής βοήθειας με την οποία έχουν συμβληθεί,

δ) από πέντε χιλιάδες (5.000) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ και οριστική αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος για κάθε παράβαση της παραγράφου 4 του άρθρου 1,

ε) από πέντε χιλιάδες (5.000) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ για κάθε παράβαση των διατάξεων του άρθρου 8,

στ) από πέντε χιλιάδες (5.000) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, οι επιχειρήσεις οδικής βοήθειας οιαδήποτε μορφής, καθώς και οι τυχόν συνεργάτες τους, εφόσον δεν εκπληρώνουν τις κατά νόμο υποχρεώσεις τους ή τις εκπληρώνουν κατά τρόπο πλημμελή.

2. Σε περίπτωση υποτροπής τα πρόστιμα της παραγράφου 1 διπλασιάζονται.

3. Τα διοικητικά πρόστιμα αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974, Α΄ 90). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών μπορεί να καθορίζονται λεπτομέρειες της διαδικασίας για την διαπίστωση των παραβάσεων, τον καταλογισμό, την επιβολή και είσπραξη των διοικητικών προστίμων και την απόδοσή τους στον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς και μπορούν να καθορίζονται και άλλα αρμόδια όργανα για τη διαπίστωση των παραβάσεων.

4. Αρμόδιο όργανο για τη διαπίστωση και την επιβολή των παραπάνω διοικητικών κυρώσεων είναι ο οικείος Περιφερειάρχης ή η Τράπεζα της Ελλάδος προκειμένου για ασφαλιστική εταιρεία.»

14. Το άρθρο 15 του ν. 3651/2008, αναριθμείται σε 13.

15. Το άρθρο 16 του ν. 3651/2008, αναριθμείται σε 14.

16. Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται οι υπουργικές αποφάσεις Α7/οικ. 42961/3496/2008 (Β΄ 1632) και Α7/οικ. 69835/ 5832/2008 (Β΄ 2592). Οι επιχειρήσεις που ήδη λειτουργούν οφείλουν να προσαρμοστούν στις διατάξεις του παρόντος εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 217
Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Παρακολούθησης Τεχνικών Έργων (Κ.Η.Σ.ΠΑ.Τ.Ε.)

1.α. Συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Υποδομών (Γ.Γ.Υ.) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών Κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Παρακολούθησης Τεχνικών Έργων (Κ.Η.Σ.ΠΑ.Τ.Ε.) του συνόλου των ιδιωτικών και δημοσίων έργων. Σκοπός του παρόντος είναι η θέσπιση νομοθετικού πλαισίου εκσυγχρονισμού της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης μέσω της δημιουργίας ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης της παραγωγής έργων, με σκοπό τη διαφάνεια, την επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών, την εξοικονόμηση δημοσίων πόρων και τον εξορθολογισμό του κόστους παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων. Οι, κατά τις κείμενες διατάξεις, διοικητικές διαδικασίες συνεχίζουν να ισχύουν, όπως προβλέπονται σε αυτές, χωρίς να δημιουργούν περαιτέρω διοικητικό βάρος και νέες υποχρεώσεις ιδιωτών ή δημοσίου, απλώς επαναδιοργανώνουν μέσω του παρόντος ηλεκτρονικού συστήματος τη διαδικασία.

β. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται: α) στα δημόσια και ιδιωτικά έργα, που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές και φορείς του Βιβλίου Ι και ΙΙ του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), από λοιπούς φορείς του δημοσίου τομέα της παραγράφου 1 α του άρθρου 14 του Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους Β΄ του ν. 4270/2014 (Α΄ 143) και από ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα και β) στα έργα παραχώρησης του ν. 4413/2016 (Α΄148).

γ. Για τους σκοπούς του παρόντος ως «δημόσιο έργο», «ιδιωτικό έργο», και «έργο παραχώρησης» νοείται το δημόσιο και ιδιωτικό έργο και το έργο παραχώρησης κατά τους ορισμούς της παρ.1 του άρθρου 118 του ν. 4472/2017 (Α΄ 74).

δ. Από τις διατάξεις του παρόντος εξαιρούνται:

Α) Οι δημόσιες συμβάσεις που εμπίπτουν στους τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας του Μέρους Δεύτερου του ν. 3978/2011 (Α΄ 137) και οι δημόσιες συμβάσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται το Μέρος Δεύτερο του ν. 3978/2011 (Α΄137), σύμφωνα με το άρθρο 17 και το άρθρο 24 του εν λόγω νόμου.

Β) Οι συμβάσεις του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.), συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων που συνάπτονται από τις Αρχές Εξωτερικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών και από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών και χαρακτηρίζονται ως απόρρητες ή η σύναψη και εκτέλεσή τους πρέπει να συνοδεύονται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας.

2. α. Στο Κ.Η.Σ.ΠΑ.Τ.Ε. καταχωρούνται σε ηλεκτρονική διαδικτυακή φόρμα για κάθε δημόσιο και ιδιωτικό έργο όλα τα επιμέρους στοιχεία που το προσδιορίζουν σε τεχνικό και οικονομικό επίπεδο από το σχετικό αίτημα προγραμματισμού μέχρι και την οριστική παραλαβή του για το δημόσιο έργο ή την ηλεκτροδότησή του για το ιδιωτικό έργο. Η καταχώρηση των στοιχείων στο Κ.Η.Σ.Π.Α.Τ.Ε. γίνεται είτε αυτομάτως μέσω της ηλεκτρονικής διασύνδεσης των ηλεκτρονικών συστημάτων της παρ. 3 είτε με την ηλεκτρονική μεταφόρτωση του εγγράφου, που αντικαθιστά τη τήρηση της έγγραφης διοικητικής διαδικασίας ή την υποχρέωση του πολίτη να προσέλθει στην αρμόδια διοικητική αρχή για τη διεκπεραίωση της υπόθεσής του.

β. Ενδεικτικά, καταχωρούνται μέσω της ηλεκτρονικής διασύνδεσης των ηλεκτρονικών συστημάτων της παραγράφου 3: ο κύριος του έργου, ο φορέας υλοποίησης, οι αναθέτουσες αρχές ή φορείς, ο αναθέτων ιδιώτης, η ομάδα μελέτης, το αντικείμενο και ο χρόνος απασχόλησης του κάθε μέλους της ομάδας μελέτης, η ομάδα επίβλεψης, το αντικείμενο και ο χρόνος απασχόλησης του κάθε μέλους της ομάδας επίβλεψης, η ομάδα τεχνικού συμβούλου, το αντικείμενο και ο χρόνος απασχόλησης του κάθε μέλους της ομάδας τεχνικού συμβούλου, οι συντελεστές παραγωγής του έργου (ανάδοχοι, κατασκευαστές, υπεργολάβοι, προμηθευτές, συνεργεία, μηχανήματα), οι συντελεστές διοίκησης του έργου (επιβλέποντες, διευθύνουσα υπηρεσία, προϊσταμένη αρχή κ.λπ.), η κατηγορία του, ο τίτλος, το φυσικό αντικείμενο (κατηγορία έργου και βασικά χαρακτηριστικά), ο χρονικός προγραμματισμός υλοποίησής του, το ιδιοκτησιακό καθεστώς, ο προϋπολογισμός του, η σύμβαση ανάθεσης του έργου, τα εγκεκριμένα στοιχεία της μελέτης, συμπεριλαμβανομένης και της μελέτης εφαρμογής και οποιαδήποτε τροποποίηση αυτών, οι εγκεκριμένοι λογαριασμοί (πιστοποιήσεις) και οι πληρωμές, αποφάσεις της διευθύνουσας υπηρεσίας και προϊσταμένης αρχής (εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, παρατάσεις, εγκρίσεις επιμετρήσεων, πρωτόκολλα αφανών εργασιών, πρω-

τόκολλα κανονισμού τιμών μονάδων νέων εργασιών - Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε., των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων, συμπληρωματικών συμβάσεων, αποφάσεις έκπτωσης κ.λπ.), οι διοικητικές πράξεις ελέγχου, οι διακοπές εργασιών και εν γένει όλα τα στοιχεία των περιπτ. α΄ έως και ζ΄ της παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 4412/2016. Η ηλεκτρονική βάση δεδομένων της παραγράφου 6 του άρθρου 45 του ν. 4412/2016, εμπεριέχεται στην ηλεκτρονική εφαρμογή του παρόντος. Οι χρήστες του συστήματος έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε συγκεκριμένα δεδομένα του συστήματος, που αφορούν στο έργο, τα οποία τους διευκολύνουν στην παρακολούθηση της εξέλιξης της όλης διαδικασίας και τους ενημερώνουν για τυχόν αλλαγές αυτής, που καθορίζεται με την παράγραφο 7 του παρόντος.

γ. Στο ηλεκτρονικό σύστημα ο ανάδοχος δημοσίου έργου αναρτά τις τριμηνιαίες συνοπτικές ανακεφαλαιωτικές εκθέσεις του για την πορεία του έργου της παρ. 15 του άρθρου 138 του ν. 4412/2016, το περιεχόμενο των οποίων είναι ανάλογο των αντίστοιχων εκθέσεων της διευθύνουσας Υπηρεσίας της παρ. 8 του άρθρου 136 του ν. 4412/2016, καθώς επίσης τηρεί και το ημερολόγιο του έργου κατά το άρθρο 146 του ν. 4412/2016.

δ. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, που εκδίδεται εντός εννέα (9) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, προσδιορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες και τα ειδικότερα στοιχεία των προηγούμενων εδαφίων που εντάσσονται στο Κ.Η.Σ.ΠΑ.Τ.Ε.

3. Το Κ.Η.Σ.ΠΑ.Τ.Ε. για την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση των τεχνικών έργων, σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησής τους, διασυνδέεται λειτουργικά ιδίως: α) με την ηλεκτρονική εφαρμογή του τρόπου έκδοσης οικοδομικών αδειών του ν. 4495/2017 (Α΄ 167), από την οποία αντλούνται τα απαραίτητα στοιχεία για τα κτιριακά έργα, δημόσια και ιδιωτικά, β) με το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) και με το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ.) των άρθρων 37 και 38 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), γ) με την εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Ταυτότητας Κτιρίου του ν. 4495/2017 (Α΄ 167), δ) με την εφαρμογή Ηλεκτρονικού Συστήματος Καταγραφής, Λειτουργίας και Συντήρησης Δημοσίων και Ιδιωτικών Έργων κατά τις κείμενες διατάξεις, ε) με την εφαρμογή Κεντρικού Ηλεκτρονικού Συστήματος Αδειοδοτήσεων κατά τις κείμενες διατάξεις, στ) με την εφαρμογή του Ηλεκτρονικού μητρώου συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών τεχνικών έργων (ΜΗ.Τ.Ε.) του άρθρου 118 του ν. 4472/2017 (Α΄ 74), ζ) με το σύστημα αμοιβών και το μητρώο μελών του Τ.Ε.Ε., η) με το πρόγραμμα Διαύγεια, θ) με το Μητρώο Δεσμεύσεων, ι) με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών (σύστημα TAXIS) και ια) με τα συστήματα των φορέων που τα μέλη τους εγγράφονται στα μητρώα του άρθρου 118 του ν. 4472/2017 (Α΄ 74).

4. Η άντληση των στοιχείων μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων της προηγούμενης, γίνεται για τα δημόσια έργα με ευθύνη των αρμοδίων οργάνων της αναθέτουσας αρχής. Σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η διαλειτουργικότητα για τεχνικούς λόγους, η καταχώρηση γίνεται με την ηλεκτρονική μεταφόρτωση του εγγράφου που αντικαθιστά την τήρηση της έγγραφης διοικητικής διαδικασίας ή την υποχρέωση του πολίτη να προσέλθει στην αρμόδια διοικητική αρχή για τη διεκπεραίωση της υπόθεσής του.

5. Τα στοιχεία της εφαρμογής παραμετροποιούνται κατά τρόπο ώστε να είναι διαχειρίσιμα σε διάφορες κλίμακες εθνικού, περιφερειακού, ή τοπικού επιπέδου, καθώς και με κριτήρια τεχνικού αντικειμένου, γεωγραφικού προσδιορισμού, αναδόχου, αναθέτουσας αρχής ή φορέα, προϋπολογισμού ή οποιασδήποτε άλλης παραμέτρου αναζήτησης.

6. Μέσα σε διάστημα έξι (6) μηνών από την έναρξη λειτουργίας του Κ.Η.Σ.ΠΑ.Τ.Ε. καταχωρούνται, κατά προτεραιότητα, τα εν εξελίξει δημόσια έργα για τα οποία δεν έχει συντελεσθεί η οριστική παραλαβή και τα ιδιωτικά για τα οποία δεν έχει γίνει η ηλεκτροδότηση.

7. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών, που εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ρυθμίζονται τα ειδικότερα τεχνικά ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία και διαχείριση του Κ.Η.Σ.ΠΑ.Τ.Ε. και συγκεκριμένα οι όροι και τεχνικές λεπτομέρειες διασύνδεσής του με άλλες εφαρμογές, οι όροι και προϋποθέσεις πρόσβασης και χρήσης των πληροφοριών, οι παραμετροποιήσεις της παραγράφου 5, καθώς και κάθε άλλο θέμα συναφές με τα ανωτέρω.

8. Στις διαδικτυακές πύλες του συστήματος του παρόντος, τα θέματα ασφαλείας και προστασίας των προσωπικών δεδομένων αντιμετωπίζονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 11 και 13 του Παραρτήματος Ι της ΥΑΠ/Φ.40.4/989/2012 (Β΄ 1301) «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» στην οποία περιλαμβάνεται και η ασφαλής αποθήκευση του αρχειακού υλικού σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά σημεία και με τα οριζόμενα στο π.δ. 25/2014 (Α΄ 44) «ηλεκτρονικό αρχείο και ψηφιοποίηση εγγράφων», ενώ διασφαλίζεται η προσβασιμότητα σε αυτά των ατόμων με ειδικές ανάγκες κατά τις διατάξεις του ν. 3979/2011 (Α΄ 138) «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις».

Άρθρο 218
Σώμα Ειδικών Επιμετρητών δημοσίων και ιδιωτικών έργων

1. Συνιστάται Σώμα Ειδικών Επιμετρητών δημοσίων και ιδιωτικών έργων για την επιβοήθηση διενέργειας των απαραίτητων κατά τις κείμενες διατάξεις επιμετρήσεων και συναφών προς αυτές υπηρεσιών δημοσίων έργων, καθώς και της προαιρετικής επιμέτρησης ιδιωτικού έργου, εφόσον το επιθυμεί ο αναθέτων.

2. Οι Ειδικοί Επιμετρητές Δημοσίων και Ιδιωτικών έργων εγγράφονται σε καταλόγους Σώματος Ειδικών Επιμετρητών δημοσίων και ιδιωτικών έργων που τηρούνται στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) και στο Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, κατόπιν αδειοδότησής τους, που πραγματοποιείται μετά την παρακολούθηση σχετικών σεμιναρίων και επιτυχούς συμμετοχής σε εξετάσεις που διενεργούνται στο Τ.Ε.Ε.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, μετά από γνώμη των νομικών προσώπων της παραγράφου 2, που εκδίδεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζονται τα απαραίτητα προσόντα, όπως ιδίως η απαιτούμενη εμπειρία, οι κανόνες και οι αρχές που διέπουν το έργο τους, η διάρκεια των απαραίτητων σεμιναρίων της παραγράφου 2, ο τρόπος και η διαδικασία αξιολόγησής τους, τα κριτήρια κατηγοριοποίησής τους για την επιλογή τους μέσω ηλεκτρονικής κλήρωσης, οι ιδιότητες που είναι ασυμβίβαστες με το έργο τους, τα όργανα επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη εφαρμογής των σχετικών με το έργο τους διατάξεων, η αμοιβή για την παροχή των υπηρεσιών τους η οποία βαρύνει την αναθέτουσα αρχή, το είδος της σύμβασης μεταξύ των Ειδικών Επιμετρητών και της αναθέτουσας αρχής, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα ανωτέρω. Εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών μετά από την έκδοση της Υπουργικής απόφασης, τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 συγκροτούν το Σώμα Ειδικών Επιμετρητών.

4. Ειδικά για συγχρηματοδοτούμενα από το ΕΣΠΑ έργα ύδρευσης, αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων και διαχείρισης στερεών αποβλήτων, όταν η αξία σύμβασης είναι ανώτερη του ποσού των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, και αναθέτουσα αρχή ή αναθέτων φορέας είναι δήμος με πληθυσμό έως δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους ή νομικό πρόσωπο αυτού, με αρμοδιότητα υλοποίησης έργων των ανωτέρω κατηγοριών η επιλογή ειδικού επιμετρητή είναι υποχρεωτική. Η επιλογή ειδικού επιμετρητή είναι υποχρεωτική και για τα έργα του προηγούμενου εδαφίου που κατά την έναρξη λειτουργίας του Σώματος έχουν ανεκτέλεστο τμήμα σύμβασης ανώτερο των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

Άρθρο 219

Η προθεσμία του άρθρου 31 του ν. 4474/2017 (Α΄ 80) περί προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2376 και άλλες διατάξεις, παρατείνεται έως την 30ή Απριλίου 2018 και στους υπαλλήλους- εξεταστές υποψηφίων οδηγών και οδηγών θα καταβάλλεται μηνιαία αποζημίωση, όπως αυτή έχει καθορισθεί στην κ.υ.α. 75186/10428/15.11.2016 (Β΄4080).

Άρθρο 219Α

Επιτρέπεται στα τουριστικά γραφεία και στα γραφεία ενοικιάσεως αυτοκινήτων, όπως ορίζονται στις περιπτώσεις γ΄ και δ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α΄ 155), και σε εταιρείες και συνεταιρισμούς Επιβατηγών Δημόσιας Χρήσης Αυτοκινήτων, που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3109/2003 (Α` 38) και το άρθρο 87 του ν. 4070/2012 (Α΄ 82), η ολική εκμίσθωση με οδηγό μέσω προκρατήσεως με αντίστοιχη σύμβαση ελαχίστου διάρκειας τριών (3) ωρών, Επιβατηγών Ιδιωτικής Χρήσης (Ε.Ι.Χ.) Αυτοκινήτων απαγορευομένης της μεταφοράς επιβατών με κόμιστρο με τα αυτοκίνητα αυτά.

Άρθρο 219Β
Τροποποίηση του άρθρου δεύτερου του ν. 4388/2016 (Α΄ 93)

Μετά το τέλος της παραγράφου 13 του άρθρου δεύτερου του ν. 4388/2016 (Α΄ 93) προστίθεται παράγραφος 14 ως ακολούθως:

«14. Η συσταθείσα με το π.δ. 123/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών» (Α΄ 210) Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων Κατασκευής Συγκοινωνιακών Έργων με Σύμβαση Παραχώρησης (ΕΥΔΕ/ΚΣΕΣΠ), ασκεί τα καθήκοντα και υποχρεώσεις της Αναθέτουσας Αρχής έως την κατακύρωση και υπογραφή της υπό δημοπράτηση σύμβασης για την εγκατάσταση πλήρους ηλεκτρονικού συστήματος αναλογικής χρέωσης διοδίων τελών, δορυφορικής τεχνολογίας με οπτική αναγνώριση, καθώς και σε κάθε άλλη συναφθείσα ή προς σύναψη σύμβαση αναγκαίας υποστηρικτικής δράσης στα πλαίσια της υπόψη δημοπράτησης και για το ίδιο χρονικό διάστημα.».

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΕΠΙΓΕΙΑΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΥΡΥΕΚΠΟΜΠΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΛΗΨΗΣ

Άρθρο 220
Έννοια και λειτουργία ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης

1. Η λειτουργία των ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών που μεταδίδουν το πρόγραμμά τους σε ελεύθερη λήψη μέσω επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής, υπόκειται σε αδειοδότηση, η οποία γίνεται κατόπιν διαγωνιστικής διαδικασίας μέσω δημοπρασίας. Η διαδικασία αδειοδότησης διενεργείται από το Ε.Σ.Ρ., το οποίο εκδίδει τη σχετική προκήρυξη.

2. Οι άδειες διακρίνονται σε εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας. Εθνικής εμβέλειας είναι οι άδειες που καλύπτουν πληθυσμιακά την επικράτεια και περιφερειακής εμβέλειας οι άδειες που καλύπτουν πληθυσμιακά τις Περιοχές Απονομής, όπως καθορίζονται με τον εκάστοτε ισχύοντα Χάρτη Συχνοτήτων επίγειας ψηφιακής ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής.

3. Οι ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης διακρίνονται αναλόγως του χαρακτήρα του προγράμματός τους σε ενημερωτικούς και μη ενημερωτικούς και βάσει αυτού αδειοδοτούνται αντιστοίχως.

Άρθρο 221
Πλαίσιο διαδικασίας αδειοδότησης

1. Η διενέργεια και η ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης του παρόντος νόμου γίνεται σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα Χάρτη Συχνοτήτων επίγειας ψηφιακής ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής.

2. Ο Χάρτης Συχνοτήτων επίγειας ψηφιακής ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής της παραγράφου 1 εκδίδεται

σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 13 του ν. 3592/2007 (Α΄ 61), όπως ισχύει.

3. Για τη χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων επίγειας ψηφιακής ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 13 του ν. 3592/ 2007 (Α΄ 61).

4. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Σ.Ρ. και δημόσια διαβούλευση, καθορίζεται ο αριθμός των δημοπρατούμενων αδειών ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης ανά κατηγορία εμβέλειας (εθνικής και περιφερειακής) και προγράμματος (ενημερωτικού ή μη ενημερωτικού).

5. Η τιμή εκκίνησης των δημοπρατούμενων αδειών ανά κατηγορία εμβέλειας και προγράμματος, καθώς και ανά Περιοχή Απονομής, καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Σ.Ρ.

6. Η χρονική διάρκεια των αδειών ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης είναι δέκα (10) έτη από την ημερομηνία της έκδοσής τους.

7. Η διαδικασία της αδειοδότησης μέσω δημοπρασίας διεξάγεται με την έκδοση προκήρυξης από το Ε.Σ.Ρ., σύμφωνα με τους όρους του παρόντος. Προκηρύξεις από το Ε.Σ.Ρ. είναι δυνατό να εκδίδονται ξεχωριστά ανά κατηγορία αδειών.

8. Οι υποψήφιοι για τη χορήγηση άδειας ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης υποχρεούνται να δηλώσουν με την κατατεθείσα αίτηση συμμετοχής τους στη διαδικασία αδειοδότησης την εμβέλεια για την οποία ζητούν να τους χορηγηθεί η άδεια (εθνική ή περιφερειακή) και το είδος προγράμματος (ενημερωτικού ή μη ενημερωτικού).

Άρθρο 222
Προϋποθέσεις συμμετοχής - Νομική μορφή υποψηφίων

1. Δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία αδειοδότησης που διεξάγεται μέσω δημοπρασίας έχουν:

α) Κεφαλαιουχικές εταιρίες οποιασδήποτε μορφής της ημεδαπής ή κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ε.Ο.Χ., οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα των μέσων ενημέρωσης και έχουν ως εταιρικό σκοπό την λειτουργία ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης.

β) Οι επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), με ειδικό σκοπό την λειτουργία ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης και έδρα εντός της Περιοχής Απονομής, για την οποία προκηρύσσονται οι αντίστοιχες άδειες. Για τη σύσταση, την οργάνωση και τη λειτουργία των επιχειρήσεων αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3463/2006 (Α΄ 114), όπως ισχύει, τηρουμένων των διατάξεων του ν. 3852/2010 (Α΄ 87).

γ) Κοινοπραξίες, που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στον τομέα των μέσων ενημέρωσης και έχουν ως εταιρικό σκοπό την λειτουργία ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης. Το κοινοπρακτικό έγγραφο σύστασης κατατίθεται κατά την υποβολή της υποψηφιότητας. Σε περίπτωση που χορηγηθεί άδεια ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης σε κοινοπραξία, τα μέλη της οφείλουν, μετά την ανάδειξή της ως αδειούχου, να συστήσουν εταιρία, να την υποβάλουν στις προβλεπόμενες κατά νόμο διατυπώσεις δημοσιότητας και να καταθέσουν τα σχετικά έγγραφα, εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την χορήγηση της άδειας λειτουργίας. Εταίροι της συσταθησόμενης, από τα μέλη της κοινοπραξίας, εταιρίας μπορούν να είναι μόνο όσοι συμμετείχαν στην υποψηφιότητα, κατά την υποβολή της.

2. Οι υποψήφιοι οφείλουν, με την αίτηση συμμετοχής τους, να συνυποβάλουν τα προβλεπόμενα νομιμοποιητικά έγγραφα που αποδεικνύουν τη σύσταση της εταιρίας ή της κοινοπραξίας και των μελών αυτής, καθώς και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο που καθορίζεται με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ.

Άρθρο 223
Εταιρικό κεφάλαιο υποψηφίων

1. Το ελάχιστο καταβεβλημένο εταιρικό κεφάλαιο των υποψηφίων για τη χορήγηση άδειας ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης, καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης ανάλογα με την κατηγορία εμβέλειας και προγράμματος, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Σ.Ρ.

2. Οι υποψήφιοι των οποίων το καταβεβλημένο κεφάλαιο, στο σύνολο του ή μερικώς, δεν αντιστοιχεί στο ελάχιστο απαιτούμενο κατά τα ως άνω κεφάλαιο, υποχρεούνται να προσκομίσουν με την υποψηφιότητά τους εγγυητική επιστολή για το συνολικό ή το υπολειπόμενο ποσό, η οποία προέρχεται από αναγνωρισμένο τραπεζικό ή πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο νομικό πρόσωπο, που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ. και έχει το δικαίωμα έκδοσης εγγυητικών επιστολών, σύμφωνα με τη νομοθεσία των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ. Με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ. καθορίζονται οι λεπτομέρειες έκδοσης, τύπου, διάρκειας, υποβολής, επιστροφής και κατάπτωσης της ως άνω εγγυητικής επιστολής.

3. Οι υποψήφιοι οφείλουν, με την αίτηση συμμετοχής τους, να συνυποβάλουν τα κατά νόμο έγγραφα που πιστοποιούν την καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου σε μετρητά καθώς και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο που καθορίζεται με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ.

Άρθρο 224
Ιδιοκτησιακό καθεστώς υποψηφίων

1. Οι εταιρίες που υποβάλλουν αίτηση είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη κοινοπραξίας για χορήγηση άδειας ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης, καθώς και οι συμμετέχουσες σε αυτές εταιρίες, ανήκουν σε τελικό βαθμό σε φυσικά πρόσωπα. Εφόσον οι ανωτέρω εταιρίες είναι ανώνυμες,

οι μετοχές τους είναι ονομαστικές στο σύνολό τους μέχρι φυσικού προσώπου.

2. Οι υποψήφιοι οφείλουν, με την αίτηση συμμετοχής τους, να συνυποβάλουν έγγραφα που αποδεικνύουν τη σύνθεση του εταιρικού ή μετοχικού κεφαλαίου τους και το ποσοστό συμμετοχής του κάθε εταίρου ή μετόχου μέχρι φυσικού προσώπου, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο που σχετίζεται με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των υποψηφίων και την τήρηση των ως άνω προϋποθέσεων, όπως καθορίζεται με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ. Στην περίπτωση ανωνύμων εταιριών που δεν προβλέπεται υποχρέωση ονομαστικοποίησης των μετοχών κατά το δίκαιο της χώρας στην οποία έχουν την έδρα τους, προσκομίζεται σχετική βεβαίωση από αρμόδια αρχή της χώρας αυτής, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη, διαφορετικά προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του υποψηφίου. Η υποχρέωση ονομαστικοποίησης μέχρι φυσικού προσώπου δεν ισχύει για τις μετοχές των εισηγμένων στα Χρηματιστήρια των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) εταιριών.

Άρθρο 225
Αρνητικές προϋποθέσεις - Ασυμβίβαστες ιδιότητες - Πόθεν έσχες υποψηφίων

1. Οι εταίροι ή οι μέτοχοι, οι νόμιμοι εκπρόσωποι των εταιριών που συμμετέχουν στη διαδικασία αδειοδότησης καθώς και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου σε περίπτωση που η αίτηση υποβάλλεται από ανώνυμη εταιρία, πρέπει να μην έχουν καταδικαστεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, για δωροδοκία, απάτη, τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, κατά την έννοια του άρθρου 57 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, όπως ισχύει και η οποία έχει ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο με το άρθρο 73 του ν. 4412/2016. Επίσης δεν θα πρέπει να έχουν καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για υπεξαίρεση, εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία και δόλια χρεωκοπία. Το Ε.Σ.Ρ. στο πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης οφείλει να ζητά και να λαμβάνει αντίγραφα ποινικού μητρώου για τα πρόσωπα που έχουν τις ως άνω ιδιότητες είτε από τους υποψηφίους είτε από τις αρμόδιες αρχές.

2. Απαγορεύεται η καθ’ οιονδήποτε τρόπο συμμετοχή των άνω προσώπων σε επιχειρήσεις ερευνών της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς και σε διαφημιστικές επιχειρήσεις, τα πρόσωπα δε αυτά οφείλουν, προκειμένου να αποδείξουν τη συνδρομή της προϋπόθεσης αυτής, να προσκομίσουν αντίστοιχες υπεύθυνες δηλώσεις, με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής τους ή των νομίμων εκπροσώπων τους από αρμόδια αρχή, όπως καθορίζεται ειδικότερα με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ. Οι υποβληθείσες δηλώσεις θα ελέγχονται μέσω των στοιχείων του Μητρώου Διαφάνειας που τηρεί το Ε.Σ.Ρ.

3. Οι εταιρίες και οι μέτοχοι ή οι εταίροι των εταιριών που συμμετέχουν στη διαδικασία αδειοδότησης, υπόκεινται σε έλεγχο για τη διαφάνεια του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των επιχειρήσεων Μ.Μ.Ε. που λειτουργούν στην ημεδαπή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 3592/2007, τηρουμένων των ενωσιακών κανόνων για την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και την ελευθερία εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών. Οι εν λόγω εταίροι ή μέτοχοι πρέπει να είναι πραγματικοί δικαιούχοι των οικονομικών μέσων που διέθεσαν για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της υποψήφιας εταιρίας, συμπεριλαμβανομένων και των δανείων που αποκτήθηκαν από αναγνωρισμένους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Τα οικονομικά μέσα που διέθεσαν οι μέτοχοι ή οι εταίροι για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της υποψήφιας εταιρίας δεν επιτρέπεται να αποτελούν προϊόν εγκληματικής δραστηριότητας, κατά την έννοια της παραγράφου 1, που διαπιστώνεται με δικαστική απόφαση που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν. 3414/2005 (Α΄ 279).

4. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας συνοδεύεται από στοιχεία, τα οποία αποδεικνύουν τον τρόπο απόκτησης των οικονομικών μέσων που διατέθηκαν ή προγραμματίζεται να διατεθούν για τη λειτουργία του ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού από την υποψήφια εταιρία και τους εταίρους ή μετόχους της. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τον ανωτέρω έλεγχο προσδιορίζονται με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ.

Άρθρο 226
Τεχνολογικός εξοπλισμός

1. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση οφείλουν να διαθέτουν κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό που τους εξασφαλίζει την άρτια και υψηλή τεχνική εκπομπή του προγράμματός τους και τη μεταφορά του σήματός τους στις εγκαταστάσεις του παρόχου δικτύου.

2. Για το σύνολο του εγκατεστημένου τεχνολογικού εξοπλισμού οι υποψήφιοι υποχρεούνται να τηρούν τους εκάστοτε ισχύοντες κανονισμούς ηλεκτρομαγνητικής συμβατότητας της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (International Telecommunication Union - ITU) και τους σχετικούς κανόνες ασφάλειας του προσωπικού.

3. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση υποχρεούνται να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση με την οποία βεβαιώνουν ότι εντός χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών από τη χορήγηση της άδειας θα διαθέτουν τον τεχνολογικό εξοπλισμό της παραγράφου 1.

Άρθρο 227
Περιεχόμενο μεταδιδόμενου προγράμματος

1. Η διάρκεια του προγράμματος που υποχρεούται να μεταδίδει ημερησίως ο υποψήφιος προς αδειοδότηση ραδιοφωνικός σταθμός πρέπει να καλύπτει το σύνολο του εικοσιτετραώρου.

2. Η κύρια γλώσσα μετάδοσης είναι η ελληνική.

3. Το ελάχιστο περιεχόμενο του προγράμματος ενημερωτικού σταθμού, περιλαμβάνει:

α) Καθημερινά τακτά πρωτότυπα δελτία ειδήσεων, συνολικής ημερήσιας διάρκειας τουλάχιστον εξήντα (60) λεπτών, εκ της οποίας, ως προς τους σταθμούς περιφερειακής εμβέλειας, ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) αφορά σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, που αφορούν το σύνολο των γεωγραφικών και διοικητικών ενοτήτων που καλύπτει ο σταθμός.

β) Είκοσι πέντε (25) τουλάχιστον ώρες εβδομαδιαίως ενημερωτικών εκπομπών και σχολιασμού της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής επικαιρότητας (ελληνικής και διεθνούς), εκ των οποίων, ως προς τους σταθμούς περιφερειακής εμβέλειας, ποσοστό τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) αφορά σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, που αφορούν το σύνολο των γεωγραφικών και διοικητικών ενοτήτων που καλύπτει ο σταθμός.

4. Το ελάχιστο περιεχόμενο του προγράμματος μη ενημερωτικού σταθμού, περιλαμβάνει θεματολογία του ειδικού προσανατολισμού του σταθμού.

5. Με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ. καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα που υποχρεούνται να υποβάλουν οι υποψήφιοι προς απόδειξη των ανωτέρω προϋποθέσεων ανά κατηγορία εμβέλειας και προγράμματος.

6. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση υποχρεούνται να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση με την οποία βεβαιώνουν ότι εντός χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών από τη χορήγηση της άδειας θα μεταδίδουν το κατά τις ανωτέρω διακρίσεις πρόγραμμα.

Άρθρο 228
Οικονομική βιωσιμότητα

1. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση πρέπει να είναι οικονομικά βιώσιμοι, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στην εκ του άρθρου 15 παράγραφος 2 του Συντάγματος αποστολή για την παροχή υψηλού επιπέδου ραδιοφωνικών υπηρεσιών, διασφαλίζοντας την ποιότητα, την πολυφωνία και την αντικειμενικότητα στην ενημέρωση.

2. Η οικονομική βιωσιμότητα των υποψηφίων προς αδειοδότηση αποδεικνύεται από το επιχειρησιακό τους σχέδιο, με βάση την οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας της επιχείρησής τους για τα έτη της χρονικής διάρκειας ισχύος της άδειας, που αξιολογείται ως προς την αξιοπιστία του και την αποδοτικότητα της σχεδιαζόμενης επένδυσης. Η οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας περιλαμβάνει την προσδοκώμενη ακροαματικότητα, τις προβλεπόμενες λειτουργικές δαπάνες, τα προσδοκώμενα έσοδα, την προβλεπόμενη κερδοφορία, την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων και τις ταμειακές ροές.

3. Με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ. εξειδικεύονται τα κριτήρια και οι παράμετροι, βάσει των οποίων αξιολογείται η βιωσιμότητα των υποψηφίων, η αποδοτικότητα και η αξιοπιστία της σχεδιαζόμενης επένδυσης, καθορίζονται όλα τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα που πρέπει να προσκομίσουν οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση, κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 229
Λοιποί όροι συμμετοχής

1. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση και οι εταίροι ή μέτοχοι των υποψηφίων δεν πρέπει να τελούν υπό πτώχευση ή πτωχευτικό συμβιβασμό ή να έχουν υπαχθεί στην προπτωχευτική διαδικασία του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα ή ανάλογη διαδικασία προβλεπόμενη από το δίκαιο της χώρας στην οποία έχουν την έδρα τους, ούτε να τελούν υπό εκκαθάριση και υπό αναγκαστική διαχείριση.

2. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση, οι εταίροι ή μέτοχοι των υποψηφίων και οι νόμιμοι εκπρόσωποι των υποψηφίων, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους, πρέπει να είναι ασφαλιστικά, φορολογικά και τραπεζικά ενήμεροι.

3. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση δεν πρέπει να εμπίπτουν στην απαγόρευση συγκέντρωσης ελέγχου που προβλέπεται στα άρθρα 3 και 5 του ν. 3592/2007.

4. Με την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ. καθορίζονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που πρέπει να προσκομίσουν οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση, προκειμένου να αποδείξουν τη συνδρομή των ανωτέρω οριζομένων στις παραγράφους 1 έως 3, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των άρθρων αυτών.

5. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση οφείλουν να καταβάλουν για την εξέταση της υποψηφιότητάς τους παράβολο του Ελληνικού Δημοσίου, το ποσό του οποίου καθορίζεται με την προκήρυξη. Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί το σχετικό παράβολο η αίτηση συμμετοχής του υποψηφίου δεν γίνεται δεκτή.

6. Οι υποψήφιοι προς αδειοδότηση, με την υποβολή αίτησης συμμετοχής τους στη διαδικασία, αποδέχονται ανεπιφύλακτα όλους τους όρους της προκήρυξης και δηλώνουν ότι αποδέχονται όλους τους όρους της δημοπρασίας και της άδειας που θα τους χορηγηθεί.

Άρθρο 230
Όροι Προκήρυξης Ε.Σ.Ρ.

1. Η διαδικασία αδειοδότησης των ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης αρχίζει με τη δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης από το Ε.Σ.Ρ.

2. Στην προκήρυξη καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία χορήγησης των αδειών και ειδικότερα κατ’ ελάχιστον τα εξής:

α) Ο αριθμός των προκηρυσσόμενων αδειών ανά κατηγορία εμβέλειας.

β) Η κατηγορία του προγράμματος που αφορούν οι προκηρυσσόμενες άδειες.

γ) Η χρονική διάρκεια της άδειας.

δ) Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων.

ε) Το χρονοδιάγραμμα, τα στάδια και ο τρόπος διενέργειας της διαδικασίας χορήγησης των αδειών μέσω της δημοπρασίας.

στ) Η τιμή εκκίνησης των δημοπρατούμενων αδειών.

ζ) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής των υποψηφίων στη διαδικασία τόσο της προεπιλογής όσο και της τελικής φάσης της δημοπρασίας και η διαδικασία ελέγχου της συνδρομής αυτών.

η) Τα έγγραφα που απαιτείται να υποβάλλουν οι υποψήφιοι προκειμένου να αποδείξουν τη συνδρομή των προβλεπόμενων από τον παρόντα νόμο θετικών και αρνητικών προϋποθέσεων, βάσει των οποίων θα γίνει η προεπιλογή τους για να αποκτήσουν το δικαίωμα συμμετοχής στην τελική φάση της δημοπρασίας.

θ) Ο τρόπος ανακήρυξης των αδειούχων και οι υποχρεώσεις αυτών.

3. Προκηρύξεις από το Ε.Σ.Ρ. είναι δυνατόν να εκδίδονται ξεχωριστά ανά κατηγορία αδειών, καθώς και ανά

Περιοχή Απονομής. Το πλήρες κείμενο της προκήρυξης στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ε.Σ.Ρ. και της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Η συμμετοχή στη διαδικασία χορήγησης αδειών ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης συνεπάγεται πλήρη αποδοχή των όρων της σχετικής προκήρυξης και δεν είναι επιτρεπτή η συμμετοχή με επιφύλαξη ή υπό αίρεση. Όλα τα στοιχεία, που υποβάλλονται στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης αδειών, θεωρούνται δεσμευτικά για τους υποψήφιους καθ΄ όλη τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας μέχρι την ανακήρυξη υπερθεματιστή συμπεριλαμβανομένων των υποβαλλόμενων οικονομικών προσφορών.

Άρθρο 231
Προεπιλογή αιτήσεων συμμετοχής

1. Το Ε.Σ.Ρ. εξετάζει στο στάδιο της προεπιλογής τις αιτήσεις συμμετοχής των υποψηφίων και τα δικαιολογητικά έγγραφα που τις συνοδεύουν προκειμένου να διαπιστώσει τη συνδρομή των θετικών και των αρνητικών προϋποθέσεων του δικαιώματος συμμετοχής στη δημοπρασία (ανά κατηγορία εμβέλειας και προγράμματος), όπως αυτές ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 222 έως και 229. Ακολούθως το Ε.Σ.Ρ. συντάσσει κατάλογο των υποψηφίων που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις συμμετοχής στην κάθε δημοπρασία, καθώς και εκείνων οι οποίοι αποκλείονται της περαιτέρω συμμετοχής τους στη διαδικασία αυτή. Οι κατάλογοι αυτοί αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Ε.Σ.Ρ. και ταυτόχρονα ενημερώνονται και οι υποψήφιοι με συστημένη επιστολή.

2. Το Ε.Σ.Ρ. μπορεί να καλέσει τους υποψήφιους να υποβάλουν συμπληρωματικές πληροφορίες ή διευκρινίσεις σχετικά με τα ήδη υποβληθέντα δικαιολογητικά έγγραφα.

3. Κατόπιν της κοινοποίησης του καταλόγου των προεπιλεγέντων που συμμετέχουν στην κάθε δημοπρασία, το Ε.Σ.Ρ. αποστέλλει προς καθένα από αυτούς δελτίο συμμετοχής στη δημοπρασία, με το οποίο τους γνωστοποιεί την ημερομηνία και τον τόπο διεξαγωγής της δημοπρασίας, καθώς και το σχετικό πρόγραμμά της.

4. Συμμετέχοντες οι οποίοι αποκλείονται από την προεπιλογή έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης στο Ε.Σ.Ρ. Η προθεσμία υποβολής ένστασης καθώς και η προθεσμία εντός της οποίας το Ε.Σ.Ρ. υποχρεούται να κρίνει επ΄ αυτής, καθορίζονται με την προκήρυξη.

5. Εφόσον ο αριθμός των προεπιλεγέντων είναι ίσος ή μικρότερος του αριθμού των προκηρυσσόμενων αδειών, το τίμημα που καταβάλουν οι υπερθεματιστές ισούται με την τιμή εκκίνησης.

Άρθρο 232
Διαδικασία δημοπρασίας

1. Η διεξαγωγή της δημοπρασίας γίνεται μέσω διαδικασίας πολλαπλών γύρων με αυξανόμενο τίμημα επί της, σύμφωνα με το άρθρο 221 παράγραφος 4, καθοριζόμενης τιμής εκκίνησης. Η διεξαγωγή της δημοπρασίας αρχίζει από την ημερομηνία εκκίνησής της και ολοκληρώνεται την ημερομηνία ανακήρυξης των υπερθεματιστών αδειούχων. Η διάρκεια του κάθε γύρου, ο καθορισμός της προσαύξησης της τιμής προσφοράς ανά γύρο, οι υποχρεώσεις των συμμετεχόντων, ο τρόπος υποβολής των προσφορών από τους συμμετέχοντες, η ανακήρυξη των υπερθεματιστών, ο τρόπος καταβολής του τιμήματος και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διεξαγωγή της καθορίζονται από την προκήρυξη του Ε.Σ.Ρ.

2. Πριν την ανακήρυξη των υπερθεματιστών για κάθε δημοπρατούμενη άδεια διεξάγεται από το Ε.Σ.Ρ., ως προς την υψηλότερη υποβληθείσα προσφορά, έλεγχος της προέλευσης και του τρόπου απόκτησης των οικονομικών μέσων που θα διαθέσει ο υποψήφιος για την καταβολή της. Ο έλεγχος διενεργείται με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο φάκελο που ήδη έχει καταθέσει ο υποψήφιος με την αίτησή του. Σε περίπτωση που το Ε.Σ.Ρ. κρίνει ότι από τα στοιχεία αυτά δεν δικαιολογείται ο τρόπος απόκτησης των οικονομικών μέσων του υποψηφίου, υποχρεούται να ζητήσει από τον υποψήφιο πρόσθετα δικαιολογητικά. Με την προκήρυξη καθορίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, καθώς και ο χρόνος ολοκλήρωσης του ως άνω ελέγχου, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβεί τις σαράντα πέντε (45) ημέρες από την υποβολή της προσφοράς. Σε περίπτωση που δεν δικαιολογείται η υποβληθείσα οικονομική προσφορά, ο ως άνω υποψήφιος δεν ανακηρύσσεται υπερθεματιστής και τη θέση του λαμβάνει ο επόμενος πλειοδότης, κατόπιν του προβλεπόμενου ελέγχου του προηγούμενου εδαφίου.

3. Το τίμημα κάθε άδειας καταβάλλεται από τον υπερθεματιστή σε τρεις (3) ισόποσες δόσεις, με ισάριθμες τραπεζικές επιταγές που εκδίδονται σε διαταγή του Ελληνικού Δημοσίου, εντός των κατωτέρω προθεσμιών:

α. Η πρώτη δόση εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την ανακήρυξή του σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, β. η δεύτερη δόση εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας και γ. η τρίτη δόση εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας. Σε περίπτωση που ο υπερθεματιστής δεν καταβάλλει την πρώτη δόση του τιμήματος εντός της ανωτέρω οριζόμενης προθεσμίας, εκπίπτει και τη θέση του λαμβάνει ο επόμενος πλειοδότης. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής οιασδήποτε εκ των επόμενων δόσεων του τιμήματος, ανακαλείται αυτοδικαίως η χορηγηθείσα άδεια.

4. Μέρος του καταβαλλόμενου τιμήματος αδείας κατά τη διαδικασία του παρόντος νόμου αποδίδεται μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού στο Ε.Σ.Ρ. Για κάθε άδεια αποδίδεται ποσοστό 1,5 επί τοις εκατό (1,5%) του καταβαλλόμενου τιμήματος.

5. Μετά τη λήξη της διαδικασίας ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Ε.Σ.Ρ. οι υπερθεματιστές στην κάθε δημοπρασία ανά κατηγορία εμβέλειας και προγράμματος, στους οποίους χορηγείται η αντίστοιχη άδεια.

6. Η μη υποβολή ή μη προεπιλογή υποψηφιότητας για τη συμμετοχή σε κάθε δημοπρασία ή η υποβολή λιγότερων υποψηφιοτήτων σε σχέση με τις προκηρυσσόμενες άδειες συνεπάγεται την εν όλω ή εν μέρει ματαίωση της

αντίστοιχης διαδικασίας αδειοδότησης από το Ε.Σ.Ρ. για τις συγκεκριμένες άδειες και την επαναπροκήρυξή τους. Σε κάθε περίπτωση το Ε.Σ.Ρ. μπορεί να ματαιώσει τη διαγωνιστική διαδικασία αναφέροντας τους λόγους ματαίωσης, χωρίς το γεγονός αυτό να επιφέρει οποιαδήποτε απαίτηση των υποψηφίων.

7. Οι υποψήφιοι δεν δικαιούνται αποζημίωσης για δαπάνες σχετικές με τη σύνταξη και υποβολή των στοιχείων που απαιτούνται για τη συμμετοχή τους σε κάθε στάδιο της διαδικασίας αδειοδότησης.

8. Οι διαφορές που αναφύονται κατά τη διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας διέπονται από τις διατάξεις του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), οι οποίες εφαρμόζονται αναλογικά. Οι προβλεπόμενες από το ν. 4412/2016 προδικαστικές προσφυγές των υποψηφίων ασκούνται ενώπιον του Ε.Σ.Ρ. Η αποκλειστική αρμοδιότητα για την εκδίκαση όλων των διαφορών που αναφύονται κατά τη διαγωνιστική διαδικασία ανήκει στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Άρθρο 233
Όροι χορηγούμενων αδειών

1. Οι αποφάσεις με τις οποίες χορηγούνται άδειες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, καταχωρούνται κατά χρονολογική σειρά έκδοσης σε ειδικό βιβλίο που τηρείται στο Ε.Σ.Ρ., στο οποίο τηρούνται τα πρωτότυπα στελέχη αυτών. Αντίγραφα των αδειών αποστέλλονται στην Ε.Ε.Τ.Τ. και στην αρμόδια Περιφέρεια κάθε αδειούχου εταιρίας.

2. Στις άδειες πρέπει να αναγράφονται τουλάχιστον τα κάτωθι:

α. ο φορέας της άδειας,

β. ο καθορισμός της υπηρεσίας,

γ. ο διακριτικός τίτλος του σταθμού και το λογότυπό του,

δ. η χρονική διάρκεια της άδειας,

ε. η κατηγορία της άδειας και η εμβέλειά της,

στ. η ελάχιστη διάρκεια του εκπεμπόμενου προγράμματος.

3. Η άδεια τελεί υπό τους ακόλουθους όρους:

α) Απαγορεύεται η αλλαγή της χρήσης της άδειας, καθώς και η μεταβίβαση της. Η μεταβίβαση της επιχείρησης που κατέχει άδεια ραδιοφωνικού σταθμού ή των μετοχών ή εταιρικών μεριδίων αυτής γνωστοποιείται μέσα σε δέκα (10) ημέρες στο Ε.Σ.Ρ. με κατάθεση αντιγράφου της σχετικής σύμβασης και πρέπει να περιβάλλεται το συμβολαιογραφικό τύπο.

β) Ο αδειούχος ραδιοφωνικός σταθμός υποχρεούται να συμβληθεί εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας με πάροχο δικτύου, ο οποίος αναλαμβάνει την υποχρέωση να καλύπτει πληθυσμιακά την Περιοχή Απονομής για την οποία χορηγείται η άδεια σε ποσοστό που καθορίζεται με τον εκάστοτε ισχύοντα Χάρτη Συχνοτήτων.

γ) Ο αδειούχος ραδιοφωνικός σταθμός υποχρεούται να παραδίδει τεχνικά άρτια το ψηφιακό σήμα του στις εγκαταστάσεις του παρόχου δικτύου και σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον ισχύοντα Χάρτη Συχνοτήτων.

δ) Οι αδειούχοι ραδιοφωνικοί σταθμοί πρέπει να διασφαλίζουν την αδιάλειπτη μετάδοση και μεταφορά του προγράμματός τους προς τον πάροχο δικτύου. Κάθε διακοπή του προγράμματός τους που γίνεται με ευθύνη του αδειούχου ραδιοφωνικού σταθμού πέραν της μίας ώρας εντός ενός εικοσιτετραώρου πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς με την υποβολή σχετικής έκθεσης στο Ε.Σ.Ρ. εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών.

4. Οι αδειούχοι ραδιοφωνικοί σταθμοί δεν μπορούν να αναθέτουν τη διαχείριση ή την εκμετάλλευση του ραδιοφωνικού σταθμού ή της επιχείρησης σε τρίτους, μπορούν όμως να αναθέτουν την παραγωγή του προγράμματός τους σε εταιρίες του ίδιου ομίλου, κατά την έννοια της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν. 3592/2007. Επιτρέπεται επίσης η ανάθεση παραγωγής συγκεκριμένων προγραμμάτων σε επιχειρήσεις παραγωγής προγράμματος, καθώς και η ανάθεση παραγωγής εκπομπών σε ανεξάρτητους παραγωγούς.

5. Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί υποχρεούνται:

α. να τηρούν τις γενικές αρχές ραδιοφωνικών μεταδόσεων και να συμμορφώνονται προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του άρθρου 8 του ν. 2328/1995 (Α΄ 159), του π.δ. 109/2010 (Α΄ 190) και τους ισχύοντες κώδικες δημοσιογραφικής δεοντολογίας, δεοντολογίας προγραμμάτων και διαφημίσεων, καθώς και κάθε άλλης διάταξης της κείμενης ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας,

β. να τηρούν τις υφιστάμενες υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την ευρωπαϊκή και ημεδαπή νομοθεσία για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα, ιδίως ως προς τη σύναψη συμβάσεων με τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης και προστασίας των δικαιωμάτων αυτών,

γ. να καταθέτουν, κατά την έναρξη της ραδιοφωνικής περιόδου στο Ε.Σ.Ρ. περίληψη των κατηγοριών των προγραμμάτων που θα μεταδίδουν την εκάστοτε τρέχουσα περίοδο.

6. Επιτρέπεται η δικτύωση παρόχων περιεχομένου περιφερειακής εμβέλειας με όχι περισσότερους από τρεις παρόχους περιεχομένου περιφερειακής εμβέλειας, μετά από ειδική άδεια του Ε.Σ.Ρ., στο οποίο υποβάλλεται αντίγραφο της συμφωνίας δικτύωσης. Δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συμφωνίας δικτύωσης πρόγραμμα, το οποίο ο πάροχος περιεχομένου αναμεταδίδει μέσω δικτύωσης από έτερο πάροχο περιεχομένου περιφερειακής εμβέλειας. Οι πάροχοι περιεχομένου που δικτυώνονται μπορούν να μεταδίδουν το πρόγραμμα του παρόχου ή των παρόχων με τους οποίους τελούν σε δικτύωση, για πέντε (5) ώρες ημερησίως κατ’ ανώτατο όριο και υπό την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο της δικτύωσης θα αναφέρεται ανά μισή ώρα εκπομπής ο διακριτικός τίτλος του παρόχου περιεχομένου με τον οποίο υπάρχει δικτύωση και εφόσον δεν αναιρείται ο χαρακτήρας του προγράμματος.

7. Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί υποχρεούνται καθ’ όλη τη διάρκεια της άδειάς τους να διατηρούν εγκατάσταση στην ελληνική επικράτεια ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ. Υποχρεούνται, επίσης, να δηλώνουν αντίκλητο εγκατεστημένο στην ελληνική επικράτεια για την κοινοποίηση των, απευθυνόμενων στο ραδιοφωνικό σταθμό, εγγράφων.

www.sete.gr

8. Τροποποίηση των όρων της άδειας απαγορεύεται.

9. Η παράβαση των όρων της άδειας ελέγχεται από το Ε.Σ.Ρ. σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2863/2000 (Α΄ 262).

Άρθρο 234
Λόγοι ανάκλησης αδειών

1. Ανάκληση της άδειας των ραδιοφωνικών σταθμών χωρεί υποχρεωτικά με απόφαση του Ε.Σ.Ρ. στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Μη εμπρόθεσμη υποβολή των απαιτούμενων κατ’ άρθρο 222 παράγραφος 1 δικαιολογητικών σύστασης των υποψηφίων εταιριών ή κοινοπραξιών.

β) Μείωση του ελάχιστου καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου κάτω από τα προβλεπόμενα από τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 223 όρια.

γ) Τροποποίηση της χρήσης της χορηγηθείσας άδειας κατά παράβαση της διάταξης της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 233.

δ) Μη εμπρόθεσμη σύναψη σύμβασης με πάροχο δικτύου, όπως προβλέπεται από τη διάταξη της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 233.

2. Με απόφαση του Ε.Σ.Ρ. ανακαλείται η άδεια σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις, που ανέλαβαν οι υποψήφιοι δια των υπευθύνων δηλώσεων, που προβλέπονται στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 226 και της παραγράφου 6 του άρθρου 227.

3. Σε περίπτωση ανάκλησης άδειας κατά τα ανωτέρω, το Ε.Σ.Ρ. δύναται να την επαναπροκηρύξει.

Άρθρο 235
Μετάβαση στην επίγεια ψηφιακή ευρυεκπομπή

1. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, μετά από σύμφωνη γνώμη της Ε.Ε.Τ.Τ. και δημόσια διαβούλευση, καθορίζεται η διαδικασία μετάβασης στην ψηφιακή ραδιοφωνική ευρυεκπομπή. Ειδικότερα καθορίζονται τα στάδια μετάβασης, η έναρξη και ολοκλήρωσή καθενός από αυτά, τα κριτήρια υλοποίησης κάθε σταδίου βάσει της επίτευξης συγκεκριμένων ποσοστώσεων υλοποίησης του δικτύου του ψηφιακού παρόχου, πληθυσμιακής και γεωγραφικής κάλυψης και διείσδυσης του ψηφιακού ραδιοφώνου στο κοινό, καθώς και οι απαιτούμενες σε κάθε στάδιο ενέργειες προς υλοποίηση.

2. Μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Σ.Ρ. και δημόσια διαβούλευση, με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στη λειτουργία των ραδιοφωνικών σταθμών κατά τη διαδικασία μετάβασης στην ψηφιακή ραδιοφωνική ευρυεκπομπή, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.

3. Μετά την ολοκλήρωση από το Ε.Σ.Ρ. της αδειοδοτικής διαδικασίας των ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής ελεύθερης λήψης και την πιστοποίηση από την Ε.Ε.Τ.Τ. της ολοκλήρωσης του τελικού σταδίου της μετάβασης στην ψηφιακή ραδιοφωνική ευρυεκπομπή, με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Σ.Ρ., διακόπτεται η αναλογική εκπομπή των ιδιωτικών ραδιοφωνικών σταθμών.

Άρθρο 236
Καταργούμενες διατάξεις

Καταργούνται οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 13 του ν. 3592/2007 και οι παράγραφοι 7, 8, 9 του άρθρου 13 αναριθμούνται σε 4, 5 και 6 αντίστοιχα.

Άρθρο 237

Καταργείται η παρ. 14 του άρθρου 8 του ν. 3592/2007 (Α΄ 161).

Άρθρο 238
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Τμήματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΤΜΗΜΑ Ζ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Άρθρο 239

Στο τέλος της περίπτωσης δ΄ των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 86 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης ολοκληρώνεται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων.».

Άρθρο 240

1. Το τέταρτο, πέμπτο, έκτο και έβδομο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4369/2016 (Α΄ 33) αντικαθίστανται ως εξής:

«Έως τις 30.6.2018 ολοκληρώνεται η πλήρωση όλων των θέσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 6, καθώς και η πλήρωση όλων των θέσεων των Τομεακών και Ειδικών Τομεακών Γραμματέων της παραγράφου 2 του άρθρου 6, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.».

2. Η παρ. 1Α του άρθρου 13 του ν. 4369/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1Α. Οι κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος υπηρετούντες Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, Αναπληρωτές Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς, προϊστάμενοι Γενικών και Ειδικών Γραμματειών, εκτελούν κανονικά τα καθήκοντά τους μέχρι την παύση τους με απόφαση του Πρωθυπουργού, η οποία πρέπει να έχει εκδοθεί εντός τριμήνου από την τοποθέτηση των επιλεγμένων στις θέσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 εκτός και αν οι θέσεις αυτές έχουν ήδη καταργηθεί κατά την αναμόρφωση της νομοθεσίας περί Κυβέρνησης και κυβερνητικών οργάνων. Σε περίπτωση κένωσης με οποιονδήποτε τρόπο θέσης Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Υπουργείου, Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα, προϊσταμένου Γενικής ή Ειδικής Γραμματείας, πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής και διορισμού κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του παρόντος, αυτή πληρούται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και οι τοποθετούμενοι

www.sate.gr

σε αυτές εκτελούν κανονικά τα καθήκοντά τους μέχρι την παύση τους ή την κατάργηση της θέσης τους σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Σε περίπτωση που οι θητείες των επιλεγμένων στις θέσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 συμπέσουν χρονικά με τις θητείες των Γενικών Γραμματέων Υπουργείων, Αναπληρωτών Γενικών Γραμματέων Υπουργείων, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων, προϊσταμένων Γενικών και Ειδικών Γραμματειών, οι αρμοδιότητες των τελευταίων συνίστανται στην εξασφάλιση του πολιτικού συντονισμού και στην αποτελεσματική υιοθέτηση της κυβερνητικής πολιτικής, όπως αυτή καθορίζεται από την Κυβέρνηση και τα όργανά της.».

3. Προστίθεται παρ. 5 στο άρθρο 13 του ν. 4369/2016, ως εξής:

«5. Από τις διατάξεις του Μέρους Α΄ του παρόντος εξαιρούνται κατά περίπτωση Γενικοί και Αναπληρωτές Γενικοί Γραμματείς καθώς και οι γενικές και κατά περίπτωση ειδικές γραμματείες και οι προϊστάμενοι αυτών των Υπουργείων Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και του πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (τομέας Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη του Υπουργείου Εσωτερικών)».

Άρθρο 241

1. Για το έτος 2018, ο μέσος όρος του έκτακτου προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, μίσθωσης έργου και ωριαίας αποζημίωσης, που απασχολείται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), πλην των φορέων που υπάγονται στο Κεφάλαιο Α΄ του ν. 3429/2005 (Α΄ 314), και η μισθοδοσία του οποίου επιβαρύνει τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους, όπως αποτυπώνεται στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου, δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οριζόμενα στον ακόλουθο πίνακα:

	2016	2018		2018
	Μέσος όρος έτους	Μάρτιος	Ιούνιος	Μέσος όρος έτους
Συμβάσεις έκτακτου προσωπικού	47584	48598	48126	45922

2. Από τον περιορισμό της παραγράφου 1 εξαιρούνται και δεν συνυπολογίζονται οι προσλήψεις έκτακτου προσωπικού για την κάλυψη απρόβλεπτων αναγκών, όπως ιδίως οι ανάγκες που απορρέουν από τις προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές ή την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών. Ο αριθμός του προσωπικού που υπάγεται στο προηγούμενο εδάφιο αποτυπώνεται ειδικά στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου.

Άρθρο 242

1. Οι διορισμοί και οι προσλήψεις προσωπικού στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), σε περιπτώσεις:

α) συμμόρφωσης σε δικαστικές αποφάσεις, με τις οποίες αναγνωρίζεται η ορισμένης διάρκειας εργασιακή σχέση του υπαλλήλου ως αορίστου χρόνου, ή

β) κάλυψης οργανικών θέσεων μόνιμου προσωπικού ή προσωπικού με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που συστήνονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και με ταυτόχρονη αναπροσαρμογή του μέσου όρου της παραγράφου 1 του άρθρου 241, μπορούν να διενεργούνται αρκούσης της τήρησης των ορίων δαπανών για μισθούς και συντάξεις που προβλέπονται στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2018-2021 (ν. 4472/2017, Α΄ 74). Για την τήρηση της προϋπόθεσης αυτής αναπροσαρμόζεται ανάλογα ο μέσος όρος της παραγράφου 1 του άρθρου 241 με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών, κατόπιν έκθεσης που συντάσσεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

2. Απαγορεύεται η μετατροπή των εργασιακών σχέσεων του έκτακτου προσωπικού που προσλαμβάνεται με οιαδήποτε σχέση ορισμένης διάρκειας που καταρτίζεται κατά τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου σε συμβάσεις αόριστης διάρκειας. Οι προσλήψεις αυτές διενεργούνται με διαφανή και αξιοκρατική διαδικασία τηρουμένων των ισχυόντων κανόνων για τις προκηρύξεις και τις διαγωνιστικές διαδικασίες του δημοσίου, περιλαμβανομένου του ν. 2190/1994 (Α΄ 28).

Άρθρο 243

Η περίπτωση β΄ της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4369/2016 (Α΄ 33) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Καθηγητές όλων των βαθμίδων και λέκτορες Πανεπιστημίων και μέλη ΕΠ Τ.Ε.Ι., καθώς και μέλη Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. των Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή μέλη ΔΕΠ και ΕΠ ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, εφόσον κατέχουν άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας, καθώς και οι ερευνητές και οι ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες του άρθρου 18 του ν. 4310/2014 των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων, καθώς και των Ερευνητικών Κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών.».

ΤΜΗΜΑ Η΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 244
Ρύθμιση θεμάτων για την άσκηση των επαγγελμάτων του κομμωτή - κουρέα και τεχνίτη περιποίησης χεριών - ποδιών

Το άρθρο 239 του ν. 4281/2014 (Α΄160), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 42 του ν. 4386/2016 (Α΄83) και τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4403/2016 (Α΄ 125), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 239
Προσόντα και διαδικασία για την άσκηση επαγγέλματος

1. Για την άσκηση των επαγγελμάτων του κομμωτή-κουρέα και τεχνίτη περιποίησης χεριών - ποδιών απαιτείται η κατοχή ενός από τους κατωτέρω τίτλους εκπαίδευσης και κατάρτισης.

2. Για Κομμωτή - Κουρέα:

α) Πτυχίο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης επιπέδου 2 του ν. 2009/1992 ειδικότητας Τεχνικής Επαγ-

γελματικής Σχολής «Κομμώσεων και Βαφής Μαλλιών» ή Πτυχίο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης επιπέδου 2 του ν. 2009/1992 ειδικότητας Τ.Ε.Ε. Α΄ Κύκλου σπουδών «Κομμωτικής Τέχνης» ή ισότιμος τίτλος σπουδών και εννέα (9) μήνες προϋπηρεσία.

β) Πτυχίο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης επιπέδου 3 του ν. 2009/1992 ειδικότητας Τ.Ε.Ε. Β΄ Κύκλου σπουδών «Κομμωτικής Τέχνης» ή ισότιμος τίτλος σπουδών και έξι (6) μήνες προϋπηρεσία.

γ) Πτυχίο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του ν. 3475/2006 ειδικότητας ΕΠΑ.Σ. «Κομμωτικής Τέχνης» ή ισότιμος τίτλος σπουδών αλλοδαπής και έξι (6) μήνες προϋπηρεσία.

δ) Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιπέδου 3, που χορηγείται στους αποφοίτους των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) μετά από πιστοποίηση της ειδικότητας «Τεχνίτης Κομμωτικής Τέχνης» ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής.

ε) Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, «Κομμωτικής Τέχνης», επιπέδου 4 που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ΄ τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις και Απολυτήριο Γενικού ή Επαγγελματικού Λυκείου, επιπέδου 4 που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ΄ Τάξης των Λυκείων και έξι (6) μήνες προϋπηρεσία.

στ) Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιπέδου 5 που χορηγείται στους αποφοίτους του «Μεταλυκειακού έτους - Τάξης Μαθητείας» των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση ή δίπλωμα επαγγελματικής ειδικότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιπέδου 5 που χορηγείται στους αποφοίτους Ι.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής.

ζ) Βεβαίωση επάρκειας του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. μετά από παρακολούθηση προγράμματος συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης διάρκειας τουλάχιστον εξακοσίων (600) ωρών σε πιστοποιημένο Κέντρο Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.), συμβατό με το εκάστοτε ισχύον επαγγελματικό περίγραμμα και το οποίο συνοδεύεται από αποδεδειγμένη προϋπηρεσία είκοσι τεσσάρων (24) μηνών στο οικείο επάγγελμα, η οποία αποκτήθηκε πριν ή μετά από την αποφοίτηση ή και κατά τη διάρκεια της φοίτησης, και πιστοποίηση από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Επιτρέπεται η συμμετοχή στις ανωτέρω εξετάσεις πιστοποίησης στους μη έχοντες τίτλο σπουδών εμπειροτεχνίτες, οι οποίοι έως τις 31.12.2017 θα έχουν προϋπηρεσία τριών (3) ετών και άνω ή εννιακόσια (900) ημερομίσθια, με εξαρτημένη ή μη εργασία, σε κομμωτήριο ή κουρείο ή προσκομίζουν πιστοποιητικό προϋπηρεσίας από Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

3. Για Τεχνίτη περιποίησης χεριών και ποδιών:

α) Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης επιπέδου 3, ειδικότητας Σ.Ε.Κ., «Τεχνίτης Αισθητικός Ποδολογίας - Καλλωπισμού νυχιών και Ονυχοπλαστικής» ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής.

β) Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης, επιπέδου Μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης, ειδικότητας Ι.Ε.Κ. «Αισθητικός Ποδολογίας και καλλωπισμού νυχιών» ή Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5, ειδικότητας Ι.Ε.Κ. «Τεχνικός Αισθητικός Ποδολογίας - Καλλωπισμού Νυχιών και Ονυχοπλαστικής» ή ισότιμος τίτλος σπουδών της αλλοδαπής.

γ) Βεβαίωση επάρκειας του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. μετά από παρακολούθηση προγράμματος συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης διάρκειας τουλάχιστον εξακοσίων (600) ωρών σε πιστοποιημένο Κέντρο Δια Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.), συμβατό με το εκάστοτε ισχύον επαγγελματικό περίγραμμα και το οποίο συνοδεύεται από αποδεδειγμένη προϋπηρεσία είκοσι τεσσάρων (24) μηνών στο οικείο επάγγελμα, η οποία αποκτήθηκε πριν ή μετά από την αποφοίτηση ή και κατά τη διάρκεια της φοίτησης, και πιστοποίηση από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Επιτρέπεται η συμμετοχή στις παραπάνω εξετάσεις πιστοποίησης στους μη έχοντες τίτλο σπουδών εμπειροτεχνίτες, οι οποίοι έως τις 31.12.2017 θα έχουν προϋπηρεσία τριών (3) ετών και άνω ή εννιακόσια (900) ημερομίσθια, με εξαρτημένη ή μη εργασία, σε κομμωτήριο ή κουρείο ή προσκομίζουν πιστοποιητικό προϋπηρεσίας από Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης.».

Άρθρο 245

Η παρ. 8 του άρθρου 13 του ν. 1566/1985 (Α΄ 167) αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι εκπαιδευτικοί των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παραμένουν υποχρεωτικά στο σχολείο τους στις εργάσιμες ημέρες, πέρα από τις ώρες διδασκαλίας, όχι όμως πέρα από έξι (6) ώρες την ημέρα ή τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του Κεφαλαίου ΣΤ΄ του άρθρου 11, για την προσφορά και άλλων υπηρεσιών που ανατίθενται από τα όργανα διοίκησης του σχολείου και συνδέονται με το γενικότερο εκπαιδευτικό έργο, όπως η προετοιμασία του εποπτικού εκπαιδευτικού υλικού και των εργαστηριακών ασκήσεων, η διόρθωση εργασιών και διαγωνισμάτων, η καταχώρηση-ενημέρωση της αξιολόγησης των μαθητών, η συμμετοχή στην προετοιμασία και την πραγματοποίηση εορταστικών, αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, ο προγραμματισμός και η αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου, η επικοινωνία με δομές υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου, η συνεργασία με εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στο ίδιο τμήμα ή που διδάσκουν τα ίδια γνωστικά αντικείμενα, οι παιδαγωγικές συναντήσεις για την κατάρτιση ομαδικών ή εξατομικευμένων προγραμμάτων υποστήριξης συγκεκριμένων μαθητικών ομάδων ή μαθητών, η επίβλεψη σχολικών γευμάτων, η ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων, η τήρηση βιβλίων του σχολείου και η εκτέλεση διοικητικών εργασιών. Με την επιφύλαξη της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 2721/1999 (Α΄ 112), από τις πρόσθετες αυτές υπηρεσίες απαλλάσσεται ο γονέας παιδιού μέχρι δύο ετών.».

Άρθρο 246

1. Στο άρθρο 11 του ν. 1966/1991 (Α΄ 147) προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5, οι υπουργικές αποφάσεις των παραγράφων 2 και 4 που αφορούν συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων εκδίδονται ύστερα από γνώμη των Περιφερειακών Διευθυντών Εκπαίδευσης, η οποία υποβάλλεται στον Υπουργό Παιδείας,

Έρευνας και Θρησκευμάτων έως το τέλος Νοεμβρίου κάθε έτους, ύστερα από εισήγηση των Διευθυντών Εκπαίδευσης, η οποία εκδίδεται έως το τέλος Οκτωβρίου και η οποία λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια, βεβαιώνοντας και τα αντίστοιχα πραγματικά δεδομένα:

α) την οργανικότητα, προκειμένου για σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 1566/1985 (άρθρο 4, παράγραφος 6)

β) το υφιστάμενο μαθητικό δυναμικό, καθώς και το προβλεπόμενο για τα επόμενα σχολικά έτη,

γ) τον αριθμό των μαθητών της σχολικής μονάδας που θα προκύψει από τη συγχώνευση,

δ) τη συστέγαση στο ίδιο κτήριο ή συγκρότημα κτηρίων σχολικών μονάδων ίδιου τύπου και βαθμίδας,

ε) τη δυνατότητα στέγασης της σχολικής μονάδας που θα προκύψει από τη συγχώνευση,

στ) τον αριθμό των μεταφερόμενων μαθητών,

ζ) τις δυνατότητες μεταφοράς των μαθητών, με βάση τη χιλιομετρική απόσταση της μεταφοράς, καθώς και τις ιδιαίτερες γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες και

η) τις ιδιαίτερες κοινωνικές και δημογραφικές επιπτώσεις,

θ) το χρόνο μετακίνησης και την ύπαρξη ή πρόβλεψη μέσων μεταφοράς από και προς τις σχολικές μονάδες δεδομένου ότι κατά κανόνα ο μέγιστος χρόνος της κάθε μετακίνησης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα τριάντα (30) λεπτά.

Οι ανωτέρω υπουργικές αποφάσεις εκδίδονται έως το τέλος Δεκεμβρίου κάθε έτους και ισχύουν από το επόμενο σχολικό έτος.».

2. Κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, οι προθεσμίες που προβλέπονται στην προηγούμενη περίπτωση καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων που θα δημοσιευτεί δύο μήνες μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

ΤΜΗΜΑ Θ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Άρθρο 247
Σύσταση και Έργο της Επιτροπής Αξιολόγησης

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Υγείας Επιτροπή Αξιολόγησης και Αποζημίωσης Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Επιτροπή Αξιολόγησης), όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 της υπ΄ αριθμ. Δ.ΥΓ3α/Γ.Π.32221/2013 απόφασης του Υπουργού Υγείας (Β΄ 1049) η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, έχει έδρα στον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ), και υπάγεται στον Υπουργό Υγείας.

2. Έργο της Επιτροπής Αξιολόγησης είναι η έκδοση γνωμοδότησης στον Υπουργό Υγείας, κατόπιν αξιολόγησης των φαρμάκων, τα οποία έχουν λάβει άδεια κυκλοφορίας και κυκλοφορούν στην Ελλάδα, όταν αυτός αποφασίζει σχετικά με:

α) Την ένταξη ή απένταξη φαρμάκων από τον Θετικό Κατάλογο του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 (Α΄6) (Κατάλογος Αποζημιούμενων Φαρμάκων) και

β) Την αναθεώρηση του Καταλόγου Αποζημιούμενων Φαρμάκων του ως άνω άρθρου.

Ο Υπουργός Υγείας μπορεί να αποφασίζει διαφορετικά από τη γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης, με ειδική αιτιολογία, που εδράζεται στα κριτήρια του άρθρου 249.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής με τον οποίο ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα και οι τεχνικές λεπτομέρειες της διαδικασίας της αξιολόγησης, της μεθοδολογίας εφαρμογής τους, του τρόπου λειτουργίας της, των ειδικών υποχρεώσεων των μελών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση του έργου της.

Άρθρο 248
Σύνθεση, Ορισμός και Παύση των μελών της Επιτροπής

1. Η Επιτροπή Αξιολόγησης αποτελείται από έντεκα (11) τακτικά μέλη, μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος. Ανάμεσά τους ευρίσκονται πρόσωπα με αποδεδειγμένη επιστημονική εξειδίκευση ή αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία σε τουλάχιστον έναν από τους κάτωθι τομείς: α) φαρμακολογία, β) κλινική φαρμακολογία, γ) φαρμακοεπιδημιολογία, δ) αξιολόγηση κλινικών μελετών ή αναλύσεων κόστους/αποτελεσματικότητας στην Τεχνολογία της Υγείας, ε) φαρμακοοικονομία, και στ) κατάρτιση θεραπευτικών πρωτοκόλλων ή μητρώου παθήσεων. Κατά τον καθορισμό των μελών της Επιτροπής διασφαλίζεται η επαρκής αναλογία μεταξύ των ειδικοτήτων που προβλέπονται αφενός στις περιπτώσεις α΄, β΄, γ΄ και αφετέρου στις περιπτώσεις δ΄, ε΄ και στ΄. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής δύναται να συμμετέχει το εκάστοτε τακτικό μέλος της Επιτροπής Φαρμάκων για Ανθρώπινη Χρήση που έχει διορίσει η Ελλάδα στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (European Medicines Agency), χωρίς δικαίωμα ψήφου, καθώς και ένας εκπρόσωπος από την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.).χωρίς δικαίωμα ψήφου, επί ζητημάτων ζήτημα τεχνικής υποστήριξης.

2. Η Επιτροπή Αξιολόγησης υποστηρίζεται γραμματειακά από δέκα (10) Γραμματείς, οι οποίοι είναι πρόσωπα που διαθέτουν επιστημονική εξειδίκευση ή επαγγελματική εμπειρία σε κάποιους από τους τομείς της παραγράφου 1, εργάζονται σε καθεστώς πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης σε αυτήν και είτε τοποθετούνται για τον σκοπό αυτό από τους υπαλλήλους του Υπουργείου Υγείας, είτε προσλαμβάνονται ειδικά για τον σκοπό αυτό από το Υπουργείο Υγείας, με διαδικασία που υπάγεται στον έλεγχο του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.),είτε αποσπώνται για τον σκοπό αυτό από οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο υπάγεται στην Εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης για την τοποθέτηση, πρόσληψη ή απόσπαση των υπαλλήλων αυτών, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας συγκροτείται η Επιτροπή Αξιολόγησης και η Γραμματεία της Επιτροπής.

www.sfee.gr

Ο Υπουργός Υγείας επιλέγει τα μέλη της ανωτέρω Επιτροπής ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας και οι ενδιαφερόμενοι υποβάλουν αιτήσεις εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ανωτέρω δημοσίευση. Για την επιλογή των υποψηφίων συστήνεται Επιτροπή Επιλογής με απόφαση του Υπουργού Υγείας η οποία αποτελείται από έναν Καθηγητή που ορίζεται από την Σύγκλητο της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (Ε.Σ.Δ.Υ.), τον Πρόεδρο του Ε.Ο.Φ. και τον Πρόεδρο του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.). Η Επιτροπή του προηγούμενου εδαφίου δεν αποζημιώνεται, και έργο της είναι η σύνταξη πίνακα κατάταξης με τους τρεις (3) επικρατέστερους υποψήφιους από κάθε τομέα της παραγράφου 1, ήτοι συνολικά δεκαοκτώ (18) επικρατέστερους υποψήφιους. Σε περίπτωση που σε κάποιον από τους τομείς οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από τρεις (3), ή στην περίπτωση που συνολικά οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από δεκαοκτώ (18), η Επιτροπή υποβάλλει πρακτικό επιλογής - κατάταξης προς τον Υπουργό Υγείας με λιγότερους επικρατέστερους υποψήφιους κατά περίπτωση, εφόσον συγκεντρώνουν τα εκ του νόμου και της σχετικής πρόσκλησης προσόντα. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζονται η διαδικασία, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

4. Η Επιτροπή Αξιολόγησης επικουρείται στο έργο της από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες - αξιολογητές, οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ των καταχωρημένων σε ειδικό κατάλογο που τηρείται στον Ε.Ο.Φ., ως πιστοποιημένοι σε σχέση με την επιστημονική εξειδίκευσή τους. Στο πλαίσιο κάθε ενεργούμενης αξιολόγησης, οι εξωτερικοί αξιολογητές επιλέγονται με κριτήριο την επιστημονική ειδίκευσή τους και τις αποδεδειγμένες επιστημονικές ικανότητες τους στη θεραπευτική κατηγορία στην οποία ανήκει το υπό αξιολόγηση φάρμακο. Η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να αναθέσει την προεισήγηση για την αξιολόγηση του φαρμάκου και σε πανεπιστημιακούς ή ερευνητικούς φορείς.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών καθορίζεται η αποζημίωση των τακτικών μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης σύμφωνα με όσα ισχύουν στον ν. 4354/2015 (Α΄ 176) και στις κείμενες διατάξεις περί ενιαίου μισθολογίου στο δημόσιο τομέα. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και η αμοιβή των αξιολογητών.

6. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν τριετή θητεία. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας η θητεία των μελών δύναται να ανανεωθεί άπαξ ύστερα από γνώμη της Επιτροπής της παραγράφου 3, η οποία υποβάλει πρακτικό αξιολόγησης των εν ενεργεία μελών σε σχέση με νέους υποψηφίους. Στην αξιολόγηση αυτή λαμβάνονται υπόψη τα προσόντα της παραγράφου 1, καθώς και η κτηθείσα εμπειρία και η απόδοση των μελών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

7. Ο Υπουργός Υγείας παύει πρόωρα και αντικαθιστά τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης για σπουδαίο λόγο που σχετίζεται με την άσκηση των καθηκόντων τους. Ο Υπουργός Υγείας οφείλει να παύσει πρόωρα και να αντικαταστήσει το μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης, στο οποίο συντρέχει μία από τις κάτωθι περιπτώσεις: α) παράβαση των διατάξεων περί αρχής αμεροληψίας, ασυμβίβαστου μελών και καθήκοντος εχεμύθειας, ή β) απουσία σε περισσότερες από έξι (6) συνεδριάσεις εντός εξαμήνου, ανεξαρτήτως αιτιολογίας.

Άρθρο 249
Κριτήρια και Μεθοδολογία Αξιολόγησης

1. Τα βασικά κριτήρια που χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή για την αξιολόγηση των φαρμάκων είναι: α) το κλινικό όφελος όπως αυτό αποτιμάται λαμβάνοντας υπόψη την σοβαρότητα και το φορτίο της νόσου, την επίδραση πάνω στους δείκτες θνητότητας και νοσηρότητας, καθώς και τα δεδομένα ασφάλειας και ανεκτικότητας, β) η σύγκριση με τις ήδη διαθέσιμες αποζημιούμενες θεραπείες φαρμάκων, γ) ο βαθμός αξιοπιστίας των δεδομένων των κλινικών μελετών, δ) ο λόγος κόστους / αποτελεσματικότητας και ε) η επίπτωση στον προϋπολογισμό. Η γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης προς τον Υπουργό Υγείας για ένταξη ενός φαρμάκου στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων περιλαμβάνει την συγκεκριμένη θεραπευτική ένδειξη ή τις συγκεκριμένες θεραπευτικές ενδείξεις για την οποία ή τις οποίες θα αποζημιώνεται, τις φαρμακευτικές μορφές, τις δοσολογίες και τις περιεκτικότητες. Μαζί με κάθε θεραπευτική ένδειξη αναφέρονται υποχρεωτικά τα κλινικά χαρακτηριστικά των ασθενών για τους οποίους το φάρμακο προτείνεται να αποζημιώνεται, το στάδιο της θεραπευτικής γραμμής (του θεραπευτικού αλγορίθμου) για το οποίο το φάρμακο προτείνεται να αποζημιώνεται, καθώς επίσης και το μέγεθος του πληθυσμού, στο οποίο είναι δυνατόν να εφαρμοστεί η θεραπεία για να αξιολογηθεί η επίπτωση στον προϋπολογισμό.

2. Τα φάρμακα που τελούν σε περίοδο προστασίας των δεδομένων τους και έχουν πάρει άδεια κυκλοφορίας, σύμφωνα με την εθνική διαδικασία ή την αποκεντρωμένη διαδικασία ή την διαδικασία αμοιβαίας αναγνώρισης ή την κεντρική διαδικασία του Κανονισμού 726/2004/ΕΚ (ΕΕ L 136), υπάγονται σε αξιολόγηση και εντάσσονται στην Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων, μόνον εφόσον αποζημιώνονται τουλάχιστον στα δύο τρίτα (2/3) των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κυκλοφορούν, τα κράτη στα οποία κυκλοφορούν δεν μπορεί να είναι λιγότερα από εννέα (9) και από τα ανωτέρω κράτη που αποζημιώνουν το φάρμακο, τουλάχιστον τα μισά περιλαμβάνονται στα κάτωθι ειδικώς αναφερόμενα κράτη - μέλη που διαθέτουν μηχανισμό Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας για τα φάρμακα ανθρώπινης χρήσης, ήτοι: η Αυστρία, το Βέλγιο, η Μεγάλη Βρετανία, η Γαλλία, η Ισπανία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Σουηδία και η Φινλανδία. Από την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου εξαιρούνται: α) τα φάρμακα που έχουν λάβει άδεια κυκλοφορίας ως ορφανά, μόνο εφόσον καλύπτονται από διεθνή πρωτόκολλα, β) τα φάρμακα της μεσογειακής αναιμίας, γ) τα εμβόλια που αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 2 της υπ΄ αριθμ. Δ.ΥΓ3α/ Γ.Π.32221/2013 (Β΄1049) κ.υ.α., δ) τα φάρμακα με βάση το ανθρώπινο αίμα ή το πλάσμα του αίματος, όπως ορίζονται στην παρ. 11 του άρθρου 2 της υπ΄ αριθμ. Δ.ΥΓ3α/Γ.Π.32221/2013

(Β΄1049) κ.υ.α., ε) τα φάρμακα συνδυασμών γνωστών δραστικών ουσιών, που ορίζονται ως φάρμακα τα οποία συνδυάζουν δραστικές ουσίες, ως προς τις οποίες έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα προστασία των δεδομένων τους, εφόσον η τιμή αποζημίωσης τους είναι χαμηλότερη από τις τιμές αποζημίωσης των φαρμάκων που εμπεριέχουν τις επιμέρους δραστικές ουσίες αθροιστικά, στ) τα φάρμακα-«κλώνοι», που ορίζονται ως φάρμακα με διαφορετική εμπορική ονομασία, ίδια φαρμακοτεχνική μορφή, ίδια ποιοτική και ποσοτική σύνθεση τόσο σε δραστική ουσία όσο και σε έκδοχα και τα οποία έλαβαν άδεια κυκλοφορίας με την ίδια φαρμακοχημική, προκλινική και κλινική τεκμηρίωση σε σχέση με φάρμακα τα οποία περιλαμβάνονται ήδη στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων και ζ) τα «βιο-ομοειδή» φάρμακα, δηλαδή τα φάρμακα βιολογικής προέλευσης τα οποία έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 4 της Οδηγίας 2001/83/ΕΚ, με αναφορά σε φάρμακα βιολογικής προέλευσης, τα οποία περιλαμβάνονται ήδη στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, που εκδίδεται μετά την 1.6.2018, μετά από γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Φ., δύναται να αναθεωρείται ο προαναφερόμενος κατάλογος των χωρών της Ε.Ε. που διαθέτουν μηχανισμό Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να τροποποιηθεί πριν την παρέλευση έτους από την έναρξη ισχύος της.

4. Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης και οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες - αξιολογητές έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία που διαθέτει ο Ε.Ο.Φ., ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. σχετικά με το υπό αξιολόγηση και ένταξη φάρμακο, και γενικώς, σχετικά με κάθε φάρμακο.

5. Η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να λαμβάνει υπόψη της τις αξιολογήσεις και τις αποφάσεις οργανισμών αξιολόγησης τεχνολογιών υγείας άλλων ευρωπαϊκών χωρών, ενώ λαμβάνει υποχρεωτικά υπόψη τις αξιολογήσεις που διενεργούνται στο πλαίσιο του δικτύου Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUnetHTA).

Άρθρο 250
Διαδικασία Αξιολόγησης

1. Για την αξιολόγηση ενός φαρμάκου από την Επιτροπή Αξιολόγησης και την ένταξή του στον κατάλογο της του άρθρου 12 του ν. 3816/2010, ο Κάτοχος Άδειας Κυκλοφορίας (ΚΑΚ): α) υποβάλλει στην Επιτροπή Αξιολόγησης σχετική αίτηση, συνοδευόμενη από πλήρη φάκελο με τα πληροφοριακά στοιχεία και τα έγγραφα και β) καταβάλλει εφάπαξ τέλος αξιολόγησης, το οποίο καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας εξειδικεύονται ο τύπος της αίτησης, τα πληροφοριακά στοιχεία και τα έγγραφα που υποβάλλονται από τους ΚΑΚ. Το καταβαλλόμενο ως άνω τέλος αποτελεί δημόσιο έσοδο, που αποδίδεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών στο Υπουργείο Υγείας, οι πιστώσεις του οποίου βαρύνονται με τις δαπάνες της αποζημίωσης των μελών, των εξωτερικών αξιολογητών, των υπαλλήλων της γραμματείας και εν γένει των εξόδων λειτουργίας της Επιτροπής Αξιολόγησης και της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης του παρόντος νόμου.

2. Για την εκτίμηση της επίπτωσης στον προϋπολογισμό από την ένταξη ενός φαρμάκου στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων, η Επιτροπή Αξιολόγησης, παραπέμπει υποχρεωτικά όλες τις αιτήσεις, οι οποίες έχουν λάβει καταρχάς θετικής αξιολόγηση βάσει των κριτηρίων α΄ έως γ΄ της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, προς την Επιτροπή Διαπραγμάτευσης του άρθρου 254. Η Επιτροπή Διαπραγμάτευσης εκκινεί και ολοκληρώνει την διαδικασία διαπραγμάτευσης του φαρμάκου και γνωμοδοτεί αιτιολογημένα, βάσει του αποτελέσματος της διαδικασίας διαπραγμάτευσης σχετικά με την επίπτωση στον προϋπολογισμό από την ένταξη ή την διατήρηση ενός φαρμάκου στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων. Σε οποιαδήποτε αναθεώρηση του καταλόγου, η επίπτωση στον προϋπολογισμό ή οι τιμές αποζημίωσης φαρμάκων δεν μπορούν να αυξηθούν. Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή Αξιολόγησης λαμβάνει υπόψη αιτιολογημένη εισήγηση της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης, ως προς την επίπτωση στον προϋπολογισμό της αποζημίωσης των φαρμάκων είτε βάσει επιτυχούς ολοκλήρωσης της διαπραγμάτευσης, είτε βάσει της μη έναρξης ή της μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, για την τελική της γνώμη προς τον Υπουργό Υγείας σχετικά με την ένταξη ή απένταξη φαρμάκων και την αναθεώρηση του Καταλόγου Αποζημιούμενων Φαρμάκων.

3. Σε περίπτωση απόφασης απόρριψης αίτησης ένταξη ενός φαρμάκου στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων, ο Κάτοχος Άδειας Κυκλοφορίας μπορεί να υποβάλει νέα αίτηση μόνο μετά την παρέλευση εξαμήνου από την έκδοση της ως άνω απόφασης, και μόνον εφόσον συνυποβάλει πληροφοριακά στοιχεία και έγγραφα κλινικής και οικονομικής τεκμηρίωσης που δικαιολογούν νέα ουσιαστική αξιολόγηση του φαρμάκου με τα κριτήρια αξιολόγησης τεχνολογιών υγείας του παρόντος.

4. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, στο πλαίσιο του έργου της, υποχρεωτικά αξιολογεί και γνωμοδοτεί στον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την διατήρηση της ένταξης ή την απένταξη: α) όλων των φαρμάκων που βρίσκονται σε περίοδο προστασίας των δεδομένων τους και έχουν ενταχθεί στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων εντός της τελευταίας τριετίας πριν την έκδοση της πρώτης Υπουργικής Απόφασης συγκρότησης της Επιτροπής. Η αξιολόγηση αυτή ολοκληρώνεται εντός δύο ετών από την έκδοση της ως άνω απόφασης. Η ανωτέρω διαδικασία αξιολόγησης πρέπει να εκκινείται κάθε τρία χρόνια από την λήξη της προηγούμενης αξιολόγησης και να περαιώνεται εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) έτους για όλα τα φάρμακα που βρίσκονται σε περίοδο προστασίας των δεδομένων τους και έχουν ενταχθεί στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων από την λήξη της προηγούμενης αξιολόγησης και β) όλων των φαρμάκων που βρίσκονται ήδη στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων και είναι θεραπευτικά ισοδύναμα με τα φάρμακα, για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση ένταξης. Η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να προβαίνει σε επαναξιολόγηση όλων των φαρμάκων του Καταλόγου

Αποζημιούμενων Φαρμάκων και να γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Υγείας, για να λάβει απόφαση σχετικά με την αναθεώρηση του καταλόγου και την διατήρηση της ένταξης ή την απένταξή τους.

5. Με απόφαση της Επιτροπής Αξιολόγησης ορίζεται ένα από τα μέλη της, πλην του Προέδρου, ως Εισηγητής του φακέλου αξιολόγησης, καθώς και τουλάχιστον δύο (2) εξωτερικοί αξιολογητές, από τα μητρώα εξωτερικών αξιολογητών.

6. Περίληψη των γνωμοδοτήσεων της Επιτροπής Αξιολόγησης, που γίνονται αποδεκτές από τον Υπουργό Υγείας, που περιλαμβάνει κατ’ ελάχιστο το σκεπτικό τους, δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Φ. αφού έχουν απαλειφθεί πληροφορίες που αφορούν: α) το εμπορικό απόρρητο και β) προσωπικά δεδομένα. Στον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής περιλαμβάνεται σχετικό πρότυπο έγγραφο.

7. Η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να καλεί εκπροσώπους συλλόγων ασθενών και επιστημονικών σωματείων ή εταιρειών ιατρικών ειδικοτήτων για να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Άρθρο 251
Αναθεώρηση και Κατάρτιση του Καταλόγου Αποζημιούμενων Φαρμάκων

1. Οι γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης, που λαμβάνουν υπόψη τις εισηγήσεις της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης, αποστέλλονται προς τον Υπουργό Υγείας, ο οποίος με απόφασή του εντάσσει ή απεντάσσει ένα φάρμακο από τον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων και αναθεωρεί τον κατάλογο. Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, συντάσσεται ο αναθεωρημένος Κατάλογος Αποζημιούμενων Φαρμάκων από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Φ., μόνο για τη διόρθωση λαθών για χρονικό διάστημα τριών (3) ημερών. Ο Κάτοχος Άδειας Κυκλοφορίας υποβάλει έγγραφη αναφορά για τα τυχόν υφιστάμενα λάθη, και η διόρθωση των λαθών γίνεται από τη Γραμματεία της Επιτροπής, η οποία και αποστέλλει τις διορθώσεις προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να εκδοθεί αναθεωρημένη απόφαση του Υπουργού Υγείας.

2. Η απόφαση του Υπουργού Υγείας περί ένταξης ή μη, ενός φαρμάκου στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων, εκδίδεται και κοινοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο προς τον αιτούντα Κάτοχο Άδειας Κυκλοφορίας, που τον αφορά, εντός αποκλειστικής προθεσμίας εκατόν ογδόντα (180) ημερών από την κατάθεση της αίτησης του. Η ανάρτηση στο διαδίκτυο λογίζεται ως πρόσφορος τρόπος κοινοποίησης προς τον αιτούντα. Σε περίπτωση παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας, η αίτηση θεωρείται ότι έχει απορριφθεί σιωπηρώς.

3. Η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα ο Κάτοχος Άδειας Κυκλοφορίας: α) δεν καταβάλει το τέλος αξιολόγησης της παραγράφου 1 του άρθρου 250 ή β) δεν προσκομίζει τα πληροφοριακά στοιχεία και τα έγγραφα που προβλέπονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής. Μετά την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από την έγγραφη γνωστοποίηση προς τον ΚΑΚ των ανωτέρω παραλείψεών του, η σχετική αίτηση απορρίπτεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης.

4. Όλες οι αποφάσεις του Υπουργού Υγείας, που λαμβάνονται ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδίκτυο, όπως προβλέπεται στο ν. 3861/2010 (Α΄ 112) και στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας και ισχύουν από την ημερομηνία ανάρτησής τους σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην απόφαση. Δεν δημοσιεύεται το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης.

5. Οι πράξεις του παρόντος άρθρου προσβάλλονται με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Εφετείου, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο αιτών ΚΑΚ, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 18/1989 (Α΄8) και του ν. 702/1977 (Α΄268). Τα προβλεπόμενα ένδικα βοηθήματα και η προθεσμία άσκησης αυτών αναγράφονται υποχρεωτικά στην σχετική απόφαση του Υπουργού Υγείας.

6. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, μετά από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 15 της υ.α. οικ.3457/2014 (Β΄ 64), η οποία υποχρεωτικά ενσωματώνει τους συνταγογραφικούς περιορισμούς της Επιτροπής Αξιολόγησης, για μεμονωμένα φάρμακα ή ομάδες φαρμάκων, εκδίδονται πρωτόκολλα συνταγογράφησης, η τήρηση των οποίων καθίσταται υποχρεωτική για την αποζημίωση των φαρμακευτικών αυτών προϊόντων και ενσωματώνονται στο σύστημα της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. Η ως άνω επιτροπή για την ανάπτυξη των πρωτοκόλλων συνταγογράφησης λαμβάνει υπόψη της επιστημονικά κριτήρια, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων επιδημιολογικής συχνότητας (επιπολασμός και επίπτωση) και αναγκών κάλυψης σε νόσους και νοσηλείες, καθώς επίσης και οικονομικά κριτήρια, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η επίπτωση στον προϋπολογισμό της αποζημίωσης του φαρμάκου βάσει της τιμής αποζημίωσης, όπως εκάστοτε καθορίζεται. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας ενσωμάτωσης των συνταγογραφικών περιορισμών και των πρωτοκόλλων συνταγογράφησης των προηγούμενων εδαφίων στο σύστημα της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.

Άρθρο 252
Αρχή Αμεροληψίας - Ασυμβίβαστα Μελών

1. Κατά την άσκηση του έργου τους τα τακτικά μέλη και η Γραμματεία της Επιτροπής Αξιολόγησης δεσμεύονται από τις αρχές της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας, κατ’ εφαρμογή του άρθρου 7 του ν. 2690/1999 και του άρθρου 36 του ν. 3528/2007 (Α΄26).

2. Σε κάθε περίπτωση, τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης απαγορεύεται να έχουν οι ίδιοι ή οι συγγενείς τους έως δεύτερο βαθμό εξ’ αίματος ή εξ’ αγχιστείας τουλάχιστον δύο (2) έτη πριν τον διορισμό τους, κατά το διορισμό τους και καθ’ όλη τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους άμεσο οικονομικό συμφέρον με επιχείρηση που είναι Κάτοχος Άδειας Κυκλοφορίας (ΚΑΚ) ή παραγωγού ή χονδρικής πώλησης φαρμάκων. Ως άμεσο οικονομικό συμφέρον νοείται: α) οποιαδήποτε σχέση εξαρτημένης εργασίας ή έργου ή παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών, β) οποιαδήποτε σχέση παροχής συμβουλών,

γ) οικονομικά δικαιώματα επί των επιχειρήσεων, όπως κατοχή κεφαλαίου, μετοχών και μεριδίων, ομολόγων, δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, αποζημιώσεις, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, δ) ιδιότητα μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ή νομίμου εκπροσώπου των προαναφερόμενων επιχειρήσεων. Καθ’ όλη τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους τα ίδια ως άνω πρόσωπα απαγορεύεται να έχουν οποιαδήποτε άλλα συμφέροντα σχετιζόμενα με τον ΚΑΚ, του οποίου η αίτηση αξιολογείται.

3. Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν μπορούν να έχουν οποιαδήποτε έννομη σχέση με φαρμακευτικές επιχειρήσεις, προϊόντα των οποίων έχουν αξιολογηθεί από την Επιτροπή, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός (1) έτους μετά την λήξη καθ’ οιονδήποτε τρόπο της θητείας τους.

4. Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης υποχρεούνται να δηλώνουν εγγράφως, κατά την υποβολή της αίτησης για το διορισμό τους και κατά τη διάρκεια της θητείας τους και εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία που έλαβαν γνώση, συμφέροντα ή ασυμβίβαστα σύμφωνα με το παρόν άρθρο και οι σχετικές έγγραφες δηλώσεις τους καταχωρούνται σε αρχείο που τηρείται ειδικά για το σκοπό αυτό στη Γραμματεία της Επιτροπής.

5. Στον υπαίτιο της παράβασης των παραγράφων 1, 2 ή 3, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματικό πρόστιμο 5.000 ευρώ. Στον υπαίτιο της παράβασης της παραγράφων 4 επιβάλλεται ποινή φυλάκισης έως ένα (1) έτος και χρηματικό πρόστιμο 1.000 ευρώ.

6. Το αξιόποινο της πράξης των παραγράφων 1 ή 2 αίρεται στην περίπτωση που υποβληθεί η δήλωση της παραγράφου 4 και το μέλος υποβάλει ταυτόχρονα δήλωση παραίτησης και απέχει περαιτέρω από την άσκηση των καθηκόντων του.

7. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στους εξωτερικούς ή εσωτερικούς αξιολογητές, στα μέλη της Γραμματείας της Επιτροπής Αξιολόγησης, καθώς και στα μέλη της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης.

8. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας εξειδικεύονται τα λοιπά, μη άμεσα οικονομικά συμφέροντα, της παραγράφου 2 και η έγγραφη δήλωση της παραγράφου 4.

Άρθρο 253
Καθήκον Εχεμύθειας - Ευθύνη Μελών

1. Τα μέλη της Επιτροπής, οι εισηγητές, τα μέλη της Γραμματείας και όσοι παρίστανται στις συνεδριάσεις της Επιτροπής έχουν την υποχρέωση να τηρούν εχεμύθεια για πληροφορίες των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ιδίως αυτών που άπτονται του εμπορικού και βιομηχανικού απορρήτου, και δεσμεύονται με την υπογραφή και υποβολή έγγραφης δήλωσης εμπιστευτικότητας πριν από την ανάληψη των καθηκόντων τους ή την έναρξη της συνεδρίασης στην οποία μετέχουν αντιστοίχως. Η υποχρέωση δεσμεύει τους ανωτέρω και μετά την παύση των καθηκόντων τους για οποιονδήποτε λόγο από το ανωτέρω συλλογικό όργανο.

2. Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν ευθύνονται αστικά έναντι τρίτων, πλην του Ελληνικού Δημοσίου και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., για ενέργειες ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4208/2013, εκτός αν ενήργησαν με δόλο ή βαριά αμέλεια ή παραβίασαν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων, που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ή παρέβησαν το καθήκον εχεμύθειας του άρθρου 26 του ν. 3528/2007. Οι διατάξεις των άρθρων 26 και 27 του ν. 3528/2007 εφαρμόζονται σε όλα τα παραπάνω πρόσωπα.

3. Η παρ. 9 του άρθρου 30 του ν. 2324/1995 (Α΄ 146) εφαρμόζεται για τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

4. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας εξειδικεύεται το πρότυπο της έντυπης δήλωσης εμπιστευτικότητας της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στους εξωτερικούς ή εσωτερικούς αξιολογητές, στα μέλη της Γραμματείας της Επιτροπής Αξιολόγησης καθώς και στα μέλη της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης.

Άρθρο 254
Επιτροπή Διαπραγμάτευσης Τιμών Φαρμάκων

1. Συστήνεται Επιτροπή Διαπραγμάτευσης Τιμών Φαρμάκων (Επιτροπή Διαπραγμάτευσης), η οποία έχει έδρα στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και υπάγεται στον Υπουργό Υγείας.

2. Η Επιτροπή Διαπραγμάτευσης έχει την αρμοδιότητα να διαπραγματεύεται τις τιμές ή τις εκπτώσεις των φαρμάκων, τα οποία αποζημιώνονται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή προμηθεύονται τα δημόσια νοσοκομεία, να συνάπτει συμφωνίες με τους ΚΑΚ που συμμετέχουν στην σχετική διαδικασία διαπραγμάτευσης ως προς το ανωτέρω αντικείμενο της διαπραγμάτευσης και να εισηγείται στην Επιτροπή Αξιολόγησης σχετικά με την επίπτωση στον προϋπολογισμό της αποζημίωσης των φαρμάκων. Οι συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Επιτροπής Αποζημίωσης και των ΚΑΚ καθίστανται δεσμευτικές για τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., τους ΚΑΚ και τα δημόσια νοσοκομεία μετά την έναρξη ισχύος της απόφασης του Υπουργού Υγείας περί ένταξης ή απένταξης ή αναθεώρησης του Καταλόγου Αποζημιούμενων Φαρμάκων, εφόσον στην σχετική απόφαση ο Υπουργός Υγείας αποδέχεται την γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης που ενσωματώνει την ανωτέρω εισήγηση της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης.

3. Η Επιτροπή Διαπραγμάτευσης είναι εννεαμελής συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και αποτελείται από πέντε (5) μέλη, εκ των οποίων τρία (3) με ειδίκευση ή εμπειρία στη φαρμακοοικονομία ή φαρμακευτική αγορά ή φαρμακευτική νομοθεσία,έναν (1) νοσοκομειακό φαρμακοποιό και έναν (1) Διοικητή ή Υποδιοικητή Υγειονομικής Περιφέρειας (Υ.ΠΕ.), που ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας, δύο (2) μέλη που ορίζονται από τον ΕΟΠΠΥ, ένα (1) μέλος που ορίζεται από τον Ε.Ο.Φ. και ένα (1) μέλος που ορίζεται από τον ΙΦΕΤ ΑΕ. Τα μέλη ορίζονται με τριετή θητεία, η οποία μπορεί να ανανεωθεί μία φορά με απόφαση του Υπουργού Υγείας. Κατά τη λήξη της πρώτης θητείας και με απόφαση του Υπουργού Υγείας, υποχρεωτικά ανανεώνεται η θητεία

τουλάχιστον τριών (3) τακτικών μελών της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης Τιμών Φαρμάκων.

4. Τα μέλη της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης Τιμών Φαρμάκων δεν ευθύνονται αστικά έναντι τρίτων, πλην του Ελληνικού Δημοσίου και του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., για ενέργειες ή παραλείψεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, εκτός αν ενήργησαν με δόλο ή βαριά αμέλεια ή παραβίασαν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων, που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ή παρέβησαν το καθήκον εχεμύθειας του άρθρου 26 του ν. 3528/2007 (Α΄26). Οι διατάξεις των άρθρων 26, 27 και 36 του ν. 3528/2007 εφαρμόζονται αναλογικά σε όλα τα παραπάνω πρόσωπα.

5. Η παρ. 9 του άρθρου 30 του ν. 2324/1995 (Α΄ 146) εφαρμόζεται για τα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά, της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

6. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία της διαπραγμάτευσης και της λειτουργίας της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης, ο τρόπος σύναψης των συμφωνιών με τους ΚΑΚ και ο Κανονισμός Λειτουργίας της, καθώς και ο τρόπος ορισμού των τιμών αναφοράς (ΤΑ), που αποτελούν ασφαλιστικές τιμές αποζημίωσης για τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) και τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας καθορίζεται η αποζημίωση των μελών της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης που βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 255
Επιτροπή Διαπραγμάτευσης Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Η παράγραφος 4 του άρθρου 29 του ν. 3918/2011 (Α΄31), αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Συστήνεται στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Επιτροπή Διαπραγμάτευσης Αμοιβών και Τιμών Ιατροτεχνολογικών Προϊόντων, προκειμένου να διαπραγματεύεται με όλους τους συμβαλλόμενους παρόχους τις αμοιβές τους, τους όρους των συμβάσεων του Οργανισμού, και τις τιμές των ιατροτεχνολογικών υλικών, καθώς και να εισηγείται στο Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. τη διατήρηση ή την τροποποίηση όλων των ανωτέρω. Στα μέλη της Επιτροπής δεν καταβάλλεται αποζημίωση. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζεται η σύνθεση, η συγκρότηση, ο τρόπος, η διαδικασία λειτουργίας της Επιτροπής, εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.».

Άρθρο 256
Μεταβατικές - Καταργούμενες διατάξεις

1. Έως την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 248, η προβλεπόμενη εκ του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 (Α΄6) Επιτροπή Θετικού Καταλόγου εξακολουθεί να ασκεί τα προβλεπόμενα εκ του νόμου καθήκοντά της και εισπράττεται μόνον το τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού.

2. Μετά την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 3 του άρθρου 248, όλες οι εκ του νόμου αρμοδιότητες της Επιτροπής Θετικού Καταλόγου του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 (Α΄6), έστω κι αν δεν κατονομάζονται ρητά στο παρόν, περιέρχονται στην Επιτροπή Αξιολόγησης Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης του παρόντος νόμου, εισπράττεται μόνο το προβλεπόμενο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 250 για την εισαγωγή των νέων φαρμάκων στον Κατάλογο Αποζημιούμενων Φαρμάκων και οι αναφορές των κείμενων διατάξεων στην Επιτροπή Θετικού Καταλόγου του άρθρου 12 του ν. 3816/2010, θεωρούνται ότι γίνονται στην Επιτροπή Αξιολόγησης του παρόντος νόμου.

3. Έως την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 3 του άρθρου 254, η προβλεπόμενη εκ του άρθρου 29 του ν. 3918/2011 (Α΄31) Επιτροπή Διαπραγμάτευσης στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. εξακολουθεί να ασκεί τα προβλεπόμενα εκ του νόμου καθήκοντά της, καθώς και όσα καθήκοντα προβλέπονται από τον παρόντα νόμο για την Επιτροπή Διαπραγμάτευσης του άρθρου 254.

4. Μετά την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 3 του άρθρου 254 του παρόντος νόμου, όλες οι εκ του νόμου αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης του άρθρου 29 του ν. 3918/2011 (Α΄31), οι οποίες αφορούν στη διαπραγμάτευση τιμών φαρμάκων, έστω κι αν δεν κατονομάζονται ρητά στο παρόν, περιέρχονται στην Επιτροπή Διαπραγμάτευσης Τιμών Φαρμάκων του παρόντος νόμου και οι αναφορές των κείμενων διατάξεων στην Επιτροπή Διαπραγμάτευσης του άρθρου 29 του ν. 3918/2011 (Α΄31), ως προς τη διαπραγμάτευση τιμών φαρμάκων, θεωρούνται ότι γίνονται στην Επιτροπή Διαπραγμάτευσης του άρθρου 254.

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Άρθρο 257
Ωράριο Λειτουργίας Φαρμακείων

1. Το άρθρο 9 του ν.1963/1991 (Α΄138), πλην της παραγράφου 3, η οποία διατηρείται σε ισχύ και αναριθμείται σε παρ. 8 του άρθρου 9, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 9
Ωράριο Λειτουργίας Φαρμακείων

1.Τα φαρμακεία λειτουργούν υποχρεωτικά κατ’ ελάχιστον σαράντα (40) ώρες εβδομαδιαίως. Με απόφαση του αρμόδιου κατά τόπον Περιφερειάρχη που εκδίδεται ύστερα από την σύμφωνη γνώμη του οικείου φαρμακευτικού συλλόγου, κατανέμονται, ανάλογα με τις ανάγκες του τοπικού πληθυσμού, οι ως άνω 40 ώρες εντός της εβδομάδας, οι οποίες δεν θα μπορούν να υπερβαίνουν τα κάτωθι ανώτατα χρονικά όρια, τα οποία πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά: α) από Δευτέρα έως Παρασκευή εντός της εβδομάδας και β) από τις 08:00 π.μ. έως τις 21:00 μ.μ. εντός της ημέρας. Επίσης τα φαρμακεία δεν είναι υποχρεωτικό να λειτουργούν στις κάτωθι αργίες εκάστου έτους: την 25η Μαρτίου, την Μεγάλη Παρασκευή, τη Δευτέρα του Πάσχα, την 15η Αυγούστου, την 25η και την 26η Δεκεμβρίου, την 1η Ιανουαρίου, την 6η Ιανουαρίου, την Καθαρά Δευτέρα, την 1η Μαΐου, την 28η Οκτωβρίου και του Αγίου Πνεύματος, την ημέρα

εορτής του Πολιούχου Αγίου της πόλης και την ημέρα Απελευθέρωσης της πόλης.

2. Όλα τα φαρμακεία συμμετέχουν υποχρεωτικά στις καθοριζόμενες σύμφωνα με το παρόν διημερεύσεις και διανυκτερεύσεις. Η διημέρευση διαρκεί από τις 08:00 π.μ. έως τις 21:00 μ.μ. και η διανυκτέρευση από τις 21:00 μ.μ. έως τις 08:00 π.μ. κάθε ημέρας. Με απόφαση του κατά τόπον αρμόδιου Περιφερειάρχη κατόπιν σύμφωνης γνώμης του οικείου φαρμακευτικού συλλόγου, καθορίζεται ανά περιφερειακή ενότητα ή ανά δήμο, ο αριθμός των φαρμακείων που διημερεύουν και διανυκτερεύουν κάθε έτος και η σειρά διημέρευσης και διανυκτέρευσης αυτών. Σύμφωνα με αυτή την απόφαση συντάσσονται από τον κατά τόπον αρμόδιο φαρμακευτικό σύλλογο σχετικοί πίνακες διημέρευσης και διανυκτέρευσης, οι οποίοι ισχύουν για ένα έτος και είναι υποχρεωτικοί για τα μέλη τους. Για τον ως άνω καθορισμό των φαρμακείων που διημερεύουν ή διανυκτερεύουν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως κριτήρια: α) η ισόρροπη γεωγραφική κατανομή όλων των διημερευόντων και διανυκτερευόντων φαρμακείων, ώστε να καλύπτονται εύκολα οι ανάγκες πρόσβασης των πολιτών στο φάρμακο ανά δήμο όλο το 24ωρο, β) η ισομερής συμμετοχή όλων των φαρμακείων στις διανυκτερεύσεις και τις διημερεύσεις. Οι πίνακες διημερεύσεως και διανυκτερεύσεως των φαρμακείων συντάσσονται με ευθύνη και φροντίδα του οικείου φαρμακευτικού συλλόγου, αναρτώνται επί των προσόψεων των φαρμακείων κατά τις ημέρες και ώρες που αυτά παραμένουν κλειστά, με ευθύνη του φαρμακοποιού, καθώς και στις ιστοσελίδες, εφόσον υφίστανται, των αρμόδιων Περιφερειών ή Περιφερειακών Ενοτήτων και Φαρμακευτικών Συλλόγων. Το προσωπικό των φαρμακείων, που εργάζονται κατά το χρόνο διημέρευσης η διανυκτέρευσης, τουλάχιστον επί πέντε ώρες, δικαιούται πλήρη ανάπαυση την επόμενη ημέρα. Το τμήμα του χρόνου εργασίας που παρέχεται σε διημέρευση ή διανυκτέρευση και που δεν συμψηφίζεται με το χρόνο ανάπαυσης του προηγούμενου εδαφίου θεωρείται ως υπερωριακή εργασία και εφαρμόζονται για αυτό οι ισχύουσες διατάξεις για την αμοιβή υπερωριακής εργασίας.

3. Κάθε επιχείρηση νόμιμου φαρμακείου, διά του νομίμου εκπροσώπου της, δύναται να επιλέξει ωράριο λειτουργίας του φαρμακείου του, καθ’ υπέρβαση των χρονικών ορίων της παραγράφου 1, πλην της Κυριακής, με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 22 του ν. 1483/1984 (Α’ 153) που παραμένουν σε ισχύ. Η επιχείρηση φαρμακείου που επιλέγει το κατά το προηγούμενο εδάφιο διευρυμένο ωράριο εξακολουθεί να έχει τις υποχρεώσεις που συνεπάγονται οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος. Ο νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης υποχρεωτικά δηλώνει ανά δίμηνο κάθε έτος και τουλάχιστον ένα μήνα πριν την έναρξη του διμήνου αυτού, τις ώρες και ημέρες σε εβδομαδιαίο προγραμματισμό, που επιλέγει σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο να λειτουργήσει πέραν του υποχρεωτικού ωραρίου, στους κατά τόπον αρμόδιους φαρμακευτικούς συλλόγους και στον κατά τόπον αρμόδιο Περιφερειάρχη. Η δήλωση μπορεί να γίνει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, ήτοι ακόμη και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αλλά πάντοτε εγγράφως. Σε περίπτωση λειτουργίας φαρμακείου, πέραν των χρονικών ορίων της παραγράφου 1, κατά παράλειψη της δήλωσης των προηγούμενων εδαφίων ή καθ’ υπέρβαση των δηλωθέντων χρονικών ορίων αυτής, επιβάλλεται με Απόφαση του κατά τόπον αρμόδιου Περιφερειάρχη, πρόστιμο έως 3.000 ευρώ. Ο κατά τόπον αρμόδιος φαρμακευτικός σύλλογος καταρτίζει διμηνιαίους χωριστούς πίνακες φαρμακείων που λειτουργούν πέραν του κατ΄ ελάχιστον υποχρεωτικού ωραρίου, σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, οι οποίοι αναρτώνται επί των προσόψεων των φαρμακείων κατά τις ημέρες και ώρες που αυτά παραμένουν κλειστά, καθώς και στις ιστοσελίδες, εφόσον υφίστανται, των αρμόδιων Περιφερειών και Φαρμακευτικών Συλλόγων. Στο επάνω τμήμα των πινάκων αυτών, θα αναγράφεται ευκρινώς και με κεφαλαία γράμματα η πρόταση: «ΤΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΙΝΑΚΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΡΑΦΟΜΕΝΕΣ ΩΡΕΣ ΚΑΙ ΗΜΕΡΕΣ.»

4. Με απόφαση του κατά τόπον αρμόδιου Περιφερειάρχη, δύνανται να απαλλάσσονται της υποχρέωσης διημερεύσεων ή διανυκτερεύσεων φαρμακεία, μόνον για τους εξής λόγους: α) για σοβαρούς λόγους υγείας που αφορούν στο πρόσωπο του λειτουργούντος το φαρμακείο φαρμακοποιού, οι οποίοι αποδεικνύεται με γνωμάτευση από αρμόδια υγειονομική επιτροπή, ή β) για σοβαρούς οικονομικούς λόγους, ύστερα από γνώμη του κατά τόπον αρμόδιου φαρμακευτικού συλλόγου, οι οποίοι πρέπει να αποδεικνύονται εγγράφως, βάσει των οποίων είναι αδύνατος ο εφοδιασμός του φαρμακείου με το απαραίτητο φαρμακευτικό υλικό για την ανταπόκρισή του στις ανάγκες της εφημερίας ή της διανυκτέρευσης. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας εξειδικεύονται ειδικότερα, τα ανωτέρω κριτήρια απαλλαγής καθώς και καθορίζεται ή συγκροτείται η υγειονομική επιτροπή η οποία θα αποφαίνεται επ’ αυτών. Έως την δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της παρούσας παραγράφου, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, ύστερα από γνώμη του οικείου Φαρμακευτικού Συλλόγου, απαλλάσσονται της υποχρέωσης διημερεύσεων και διανυκτερεύσεων προσκαίρως ή οριστικώς, οι φαρμακοποιοί, για τους οποίους συντρέχουν σοβαροί λόγοι υγείας, αποδεικνυόμενοι με πιστοποιητικό νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή άλλοι σοβαροί λόγοι, για τους οποίους θα εκφέρει γνώμη ο οικείος φαρμακευτικός σύλλογος. Μετά τη δημοσίευση του υπουργικής απόφασης της παρούσας παραγράφου, επανεξετάζονται όλες οι περιπτώσεις της απαλλαγής από τις διημερεύσεις και τις διανυκτερεύσεις σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση αυτή.

5. Σε φαρμακοποιούς ή φαρμακεία, που δηλώνουν ότι θα τηρήσουν σύμφωνα με την παράγραφο 3 της παρούσας διευρυμένο πέραν του υποχρεωτικού ωραρίου, δεν επιτρέπεται η χορήγηση απαλλαγής από την υποχρέωση: α) διημέρευσης, εφόσον το διευρυμένο ωράριο δηλώθηκε για το χρονικό πλαίσιο της εφημερίας από 08:00 π.μ. έως 20:00 μ.μ. και για όσο χρόνο τηρεί το ωράριο αυτό, και β) διανυκτερεύσεων, εφόσον διευρυμένο ωράριο δηλώθηκε για το χρονικό πλαίσιο της διανυκτέρευσης

από 20:00 μ.μ. έως 08:00 π.μ. και για όσο χρόνο τηρεί το ωράριο αυτό.

6. Οι νόμιμοι εκπρόσωποι και οι υπεύθυνοι φαρμακοποιοί των επιχειρήσεων φαρμακείων που παραβιάζουν τις διατάξεις των περί διημερεύσεων και διανυκτερεύσεων τιμωρούνται: α) με φυλάκιση έως έξι (6) μηνών και β) με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη με χρηματικό πρόστιμο από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, και σε περίπτωση υποτροπής με πρόσκαιρο κλείσιμο του φαρμακείου από δύο (2) έως έξι (6) μήνες.

7. Με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη μετά από έλεγχο από το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας, ή από την αρμόδια Διεύθυνση της Περιφέρειας, στις επιχειρήσεις φαρμακείων οι οποίοι από υπαιτιότητα τους δεν τηρούν το υποχρεωτικό ωράριο που ορίζεται με την Απόφαση του Περιφερειάρχη επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής με πρόσκαιρο κλείσιμο του φαρμακείου από δύο (2) έως έξι (6) μήνες.».

2. Το άρθρο 11 του ν. 5607/1932 (Α΄ 300), αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 11
Προσωρινό Κλείσιμο Φαρμακείου

1. Φαρμακείο που βρίσκεται σε λειτουργία δε μπορεί να μείνει κλειστό, χωρίς άδεια του αρμόδιου Περιφερειάρχη. Άδεια για προσωρινό κλείσιμο του φαρμακείου χορηγείται: α) Για χρονικό διάστημα μέχρι έξι (6) μήνες μόνον στις κάτωθι περιπτώσεις: αα) Για μεταφορά ή ανακαίνιση του φαρμακείου, ή ββ) για λόγους υγείας του φαρμακοποιού, ή γγ) για οικονομικούς ή άλλους σοβαρούς λόγους, αν κατά την κρίση της αρμόδιας Αρχής είναι αδύνατη για το φαρμακοποιό η ανεύρεση αντικαταστάτη. β) Για χρονικό διάστημα μέχρι ένα μήνα το χρόνο, χωρίς ειδική αιτιολογία, μετά από γνώμη του αρμόδιου Φαρμακευτικού Συλλόγου. Επίσης κατάστημα φαρμακείου δεν μπορεί να αλλάξει τη χρήση του για όσο χρονικό διάστημα λειτουργεί ως φαρμακείο.

2. Με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη, οι παραβάτες των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται με πρόστιμο μέχρι 5.000 ευρώ που εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου που ισχύει για τη είσπραξη δημοσίων εσόδων. Σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας του φαρμακείου χωρίς άδεια του αρμόδιου Περιφερειάρχη, για περισσότερο από τρεος (3) μήνες, ή αλλαγής χρήσης του καταστήματος που στεγάζει φαρμακείο, ανακαλείται η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του φαρμακείου με απόφαση του κατά τόπον αρμόδιου Περιφερειάρχη.

3. Κωφάλαλοι πτυχιούχοι φαρμακοποιοί, που έχουν άδεια άσκησης επαγγέλματος φαρμακοποιού, μπορούν να πάρουν την άδεια ίδρυσης φαρμακείου εάν έχουν ικανοποιητική δυνατότητα χειλεανάγνωσης και σχετική ικανότητα ομιλίας, βεβαιούμενες από Κρατικό Νοσοκομείο. Αν οι φαρμακοποιοί που περιγράφονται στην παράγραφο αυτή δεν έχουν τις ουσιαστικές δυνατότητες για την εξυπηρέτηση του κοινού, τότε παίρνουν την άδεια ίδρυσης φαρμακείου αν στο φαρμακείο συνυπηρετεί βοηθός φαρμακείου.».

2. Η περίπτωση 35 της παρ. ΙΙ του άρθρου 75 του ν. 3463/2006 (Α΄ 114), αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η λήψη απόφασης σχετικά με τον καθορισμό των ωρών ανοίγματος, μεσημβρινής διακοπής και κλεισίματος των φαρμακαποθηκών.».

4. Η υποπαράγραφος 3 της παρ. 7 του άρθρου 95 του ν. 4172/2013 (Α΄167) αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα φαρμακεία λειτουργούν υπό τη διαρκή παρουσία και επίβλεψη αδειούχου φαρμακοποιού. Εφόσον, κατόπιν ελέγχου των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων, διαπιστωθεί ότι φαρμακείο δεν λειτουργεί υπό την παρουσία και επίβλεψη αδειούχου φαρμακοποιού, επιβάλλεται στον κάτοχο της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του φαρμακείου χρηματικό πρόστιμο πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, με απόφαση του Δ.Σ του Ε.Ο.Φ., ανάλογα με τη σοβαρότητα και τη συχνότητα της παράβασης.».

Άρθρο 258
Χρήση Πράσινου Σταυρού και Φαρμακείου

1. Η καθ’ οιονδήποτε τρόπο χρήση και εμπορική εκμετάλλευση. α) της λέξεως «φαρμακείο» (αυτούσια ή των παραγώγων της) σε οποιαδήποτε γλώσσα, και β) του σταυρού πρασίνου χρώματος, σε οποιαδήποτε μορφή, επιτρέπεται αποκλειστικά και μόνο στα νομίμως λειτουργούντα φαρμακεία.

2. Οι παραβάτες της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται με χρηματικό πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Φ. Οι ανωτέρω ποινές επιβάλλονται σωρευτικά με οποιαδήποτε άλλη προβλεπόμενη ποινή.

Άρθρο 259
Κατάργηση Επιτροπής Τιμών Φαρμάκων

1. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 17 του ν.δ. 96/1973 (Α΄ 172) αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Οι ανώτατες τιμές λιανικής, χονδρικής, νοσοκομειακής πώλησης, οι τιμές παραγωγού (ex-factory) και οι τιμές κάθε άλλης ειδικής πώλησης φαρμάκων, πλην των Μη Συνταγογραφούμενων Φαρμάκων (ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.), καθορίζονται με Δελτία Τιμών, που εκδίδει ο Υπουργός Υγείας, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.). Τα Δελτία Τιμών τίθενται σε ισχύ την επόμενη της ανάρτησής τους στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας, εκτός αν στο Δελτίο Τιμών ορίζεται μεταγενέστερα η έναρξη ισχύος τους, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις σαράντα πέντε (45) πλήρεις ημέρες μετά την ανάρτηση.

2. Ο Ε.Ο.Φ. πριν την διατύπωση της γνώμης του προς τον Υπουργό Υγείας, σύμφωνα με την παράγραφο 1, αναρτά το Δελτίο Τιμών στην ιστοσελίδα του, επί του οποίου υποβάλλονται παρατηρήσεις μόνον επί προδήλου σφάλματος του Δελτίου εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από επόμενη ημέρα της ανάρτησης, από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Ο Ε.Ο.Φ. αποδέχεται ή απορρίπτει τις παρατηρήσεις και τελικώς διαμορφώνει και υποβάλει την γνώμη του προς τον Υπουργό Υγείας.

3. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να υποβάλει ενώπιον του Υπουργού Υγείας ένσταση κατά της απόφασης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών, η οποία αρχίζει από την επόμενη της ανάρτησης στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας. Η ένσταση υποβάλλεται ηλεκτρονικά στον Ε.Ο.Φ. Μόνο σε περίπτωση ανωτέρας βίας, η ένσταση του προηγούμενου εδαφίου υποβάλλεται εγγράφως στον Ε.Ο.Φ. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από γνώμη του Ε.Ο.Φ., απορρίπτονται ή γίνονται δεκτές οι ενστάσεις και εκδίδεται τροποποιημένο Δελτίο Τιμών, το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας και ισχύει από την ημερομηνία της ανάρτησής του, κατά το μέρος της τροποποίησης. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα σχετικά με την διαδικασία τιμολόγησης των φαρμάκων.».

2. Εκκρεμείς διαδικασίες τιμολόγησης φαρμάκων, πλην των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ., συνεχίζονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ Γ΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

Άρθρο 260
Συναισθηματικός Δότης - Κάρτα Δότη Ε.Ο.Μ.

1. Η περίπτωση ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 3984/2011 (Α΄150) αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) σε πρόσωπο με το οποίο έχει προσωπική σχέση και συνδέεται συναισθηματικά. Για τη μεταμόσχευση απαιτείται άδεια από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων (Ε.Ο.Μ.) ύστερα από σύμφωνη γνώμη μη αμειβόμενης Επιτροπής που αποτελείται από έναν πρωτοδίκη, που ορίζεται από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του κατά τόπον αρμόδιου Πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου κατοικεί ο λήπτης, έναν εκπρόσωπο του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων (Ε.Ο.Μ.), έναν ψυχίατρο και έναν κοινωνικό λειτουργό. Η Επιτροπή στα πλαίσια της γνωμοδοτικής της αρμοδιότητας συντάσσει τεκμηριωμένη έκθεση περί της ύπαρξης προσωπικής σχέσης και συναισθηματικού συνδέσμου, που δικαιολογεί το αίτημα για μεταμόσχευση. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν το δικαίωμα, από κοινού ή χωριστά, με την έγγραφη συγκατάθεση του δωρητή και λήπτη να προβαίνουν σε επεξεργασία, κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 2472/1997 (Α΄50) και σε πλήρη έλεγχο και αξιολόγηση κάθε είδους προσωπικών δεδομένων του δωρητή και λήπτη, όπως των συνθηκών της καθημερινής διαβίωσής τους, των κοινωνικών σχέσεων και της εργασίας τους και του ιατρικού φακέλου τους, καθώς και πληροφορίες οποιασδήποτε διαβάθμισης που λαμβάνονται από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη για το εάν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας ως προς τα ανωτέρω πρόσωπα, που μπορεί να σχετίζονται με την αιτηθείσα μεταμόσχευση, λαμβάνοντας υπόψη κάθε αποδεικτικό μέσο, όπως αυτοψία, έγγραφα ιδιωτικά ή δημόσια και καταθέσεις ατόμων του οικογενειακού, φιλικού, κοινωνικού ή εργασιακού περιβάλλοντός τους. Η ανωτέρω έγγραφη συγκατάθεση για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του δωρητή και λήπτη αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης της μεταμόσχευσης. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και έχει τριετή θητεία. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας μπορεί να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας διάταξης.».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 9 του ν.3984/2011 (Α΄ 150), αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αφαίρεση ενός ή περισσότερων οργάνων, ιστών και κυττάρων από ενήλικο, θανόν πρόσωπο πραγματοποιείται: α) με τη σύμφωνη γνώμη της οικογένειας εφόσον, όσο ζούσε, δεν είχε εκφράσει την αντίθεσή του, β) με την κάρτα δότη, η οποία εκφράζει την ελεύθερη δήλωση βούλησης του προσώπου εν ζωή για την δωρεά ενός ή περισσοτέρων οργάνων, ιστών και κυττάρων, χωρίς να απαιτείται στην περίπτωση αυτή η συναίνεση της οικογένειας. Η κάρτα δότη μπορεί να καταργηθεί ανά πάσα στιγμή με την έγγραφη συναίνεση του δότη. Στην περίπτωση που ο θανών έχει ενταχθεί στο Μητρώο Αρνητών που τηρεί ο Ε.Ο.Μ., δεν πραγματοποιείται δωρεά οργάνων, ιστών και κυττάρων. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζεται και εξειδικεύεται ο τρόπος και κάθε τεχνική λεπτομέρεια σχετικά με τις ανωτέρω εκδηλώσεις θετικής ή αρνητικής δήλωσης του κάθε ατόμου και ο τρόπος συγκέντρωσης αυτών από τον Ε.Ο.Μ.».

Άρθρο 261
Ιοντίζουσες Ακτινοβολίες

1. Τα δύο τελευταία εδάφια της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν.δ. 181/1974 (Α΄347), αντικαθίστανται ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Υγείας μπορεί να καθορίζονται πρόσθετα κριτήρια, όπως κοινωνικά, χωροταξικά, συμπεριλαμβανομένου του κριτηρίου πληθυσμιακής κάλυψης, υγειονομικά και οικονομικά και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την έκδοση της άδειας σκοπιμότητας. Ως πληθυσμιακή κάλυψη ορίζεται ο πληθυσμός στον οποίο αντιστοιχεί κάθε είδος συστήματος. Ως πληθυσμιακή μονάδα μπορούν να θεωρούνται είτε οι Δήμοι είτε οι Περιφερειακές Ενότητες είτε οι Περιφέρειες, είτε συνδυασμός των ανωτέρω κατά περίπτωση, που ειδικώς θα ορίζεται στην ανωτέρω απόφαση του Υπουργού Υγείας. Εκκρεμείς αιτήσεις για νέα άδεια σκοπιμότητας, σε οποιοδήποτε στάδιο, κατά την ημέρα δημοσίευσης της προαναφερόμενης απόφασης του Υπουργού Υγείας, επανεξετάζονται ως νέες αιτήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση αυτή.»

2. Η απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος, εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 262
Μεταβατικές διατάξεις Μονάδων Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής

Στο άρθρο 16 του π.δ. 10/2016 (Α΄20) προστίθεται παράγραφος 5, η οποία έχει ως εξής:

«5. Οι Μ.Ι.Υ.Α. οι οποίες λειτουργούσαν σε δημόσια νοσοκομεία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος προεδρικού διατάγματος, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, που

εξετάζεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, εντός έξι (6) μηνών από την δημοσίευση του παρόντος νόμου. Οι μονάδες αυτές θεωρούνται ότι λειτουργούν σύννομα έως τη έκδοση απόφασης της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.».

Άρθρο 263
Καταργούμενες διατάξεις

1. Από τη δημοσίευση της υπουργικής απόφασης της παρ.3 του άρθρου 248 του παρόντος νόμου, καταργούνται οι διατάξεις: α) της παραγράφου 4 και των περιπτώσεων β΄, γ΄, δ΄, ε΄, η΄, θ΄ και ι΄ της παραγράφου 1 και του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 και β) της υπ’ αριθμ. ΔΥΓ3(α)/ οικ.104744/25-10-2012 απόφασης του Υπουργού Υγείας (Β΄ 2912).

2. Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται:

α) Η παρ. 2α) και 2β) του άρθρου 36 του ν. 3918/2011 (Α΄31),

β) το άρθρο 22 του ν.1483/1984 (Α΄153), πλην των παραγράφων 5 και 6 που παραμένουν σε ισχύ,

γ) η περίπτωση ζ΄ της παρ. 5 του άρθρου 17 του ν.δ. 96/1973,

δ) η παρ. 6 και 6α του άρθρου 39 του ν. 3918/2011 (Α΄3).

Άρθρο 264
Θεραπεία με φάρμακα που δεν κυκλοφορούν στην Ελλάδα και φάρμακα υψηλού κόστους ειδικών παθήσεων

Για την αναγκαιότητα θεραπείας με φάρμακα που δεν κυκλοφορούν στην Ελλάδα και με φάρμακα υψηλού κόστους ειδικών παθήσεων της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 (Α΄ 6) και για την αποζημίωση αυτών αποφασίζει το ΔΣ του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), μετά από γνώμη τριών (3) ιατρών ειδικότητας σχετικής με τη νόσο για την οποία συνταγογραφείται το φάρμακο και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα επόμενα άρθρα. Τα ανωτέρω φάρμακα παρέχονται μόνο από τα φαρμακεία του Οργανισμού ή των κρατικών νοσοκομείων.

Άρθρο 265
Σύστημα Ηλεκτρονικής Προέγκρισης (Σ.Η.Π.)

1. Δημιουργείται στον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ενιαίο Σύστημα Ηλεκτρονικής Προέγκρισης (Σ.Η.Π.), μέσω του οποίου θα γίνεται η ηλεκτρονική διαχείριση και η εξέταση των αιτημάτων σχετικά με την αναγκαιότητα αποζημίωσης φαρμάκων για τις οποίες λαμβάνει απόφαση ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και που ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

α) Φάρμακα υψηλού κόστους ειδικών παθήσεων της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 (Α΄ 6).

β) Φάρμακα που δεν κυκλοφορούν στην Ελλάδα (εξωτερικού) και θα χορηγηθούν μέσω έκτακτων εισαγωγών ή ατομικών αιτημάτων.

γ) Φάρμακα που χορηγούνται εκτός εγκεκριμένων ενδείξεων.

δ) Φάρμακα που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο αποζημιούμενων φαρμάκων (θετικό κατάλογο), δεν έχουν αξιολογηθεί και ζητείται να χορηγηθούν κατ’ εξαίρεση, για νόσους ή παθολογικές καταστάσεις, άμεσα απειλητικές για τη ζωή ή ικανές να προκαλέσουν ανήκεστο βλάβη στην υγεία.

ε) Φάρμακα πρώιμης πρόσβασης που δεν χορηγούνται δωρεάν από τον ΚΑΚ ή τον τοπικό αντιπρόσωπο και για τα οποία ζητείται η χορήγηση προσωρινής ατομικής άδειας από τον Ε.Ο.Φ.

2. Η υποβολή αιτημάτων στο Σ.Η.Π. και η επεξεργασία αυτών εντάσσεται στα πλαίσια της επεξεργασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία είναι απαραίτητη για λόγους δημόσιου συμφέροντος στον τομέα της Δημόσιας Κοινωνικής Ασφάλισης, χωρίς τη συναίνεση του υποκειμένου των δεδομένων. Η εν λόγω επεξεργασία υπόκειται σε κατάλληλα και ειδικά μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων. Απαγορεύεται αυστηρά η επεξεργασία των ανωτέρω δεδομένων που σχετίζονται με την υγεία για λόγους δημόσιου συμφέροντος να έχει ως αποτέλεσμα την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για άλλους σκοπούς από οποιονδήποτε τρίτο πλην του Οργανισμού. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ή εκτελούντες την επεξεργασία υπέχουν υποχρέωση τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου.

Άρθρο 266
Κατάλογος γνωμοδοτούντων ιατρών

1. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας εκδίδεται κατάλογος γνωμοδοτούντων ιατρών, ο οποίος ανανεώνεται κάθε δύο χρόνια και περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε ιατρούς από κάθε μία από τις κάτωθι ειδικότητες:

α) Αιματολογία
β) Ακτινοθεραπευτική/Ογκολογική
γ) Αναισθησιολογία
δ) Γαστρεντερολογία
ε) Γυναικολογία
στ) Δερματολογία
ζ) Ενδοκρινολογία
η) Καρδιολογία
θ) Νευρολογία
ι) Νεφρολογία
ια) Παθολογική Ογκολογία
ιβ) Ορθοπαιδική
ιγ) Ουρολογία
ιδ) Οφθαλμολογία
ιε) Παθολογία
ιστ) Παιδιατρική
ιζ) Πνευμονολογία
ιη) Ρευματολογία
ιθ) Ψυχιατρική.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας θα καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής των ιατρών, οι οποίοι θα επιλέγονται μετά από πρόταση των Διοικητών Υ.ΠΕ. Για τους γνωμοδοτούντες ιατρούς ισχύουν τα ασυμβίβαστα που προβλέπονται για τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης και Αποζημίωσης Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης.

2. Η συμμετοχή των ιατρών είναι υποχρεωτική και η έγκαιρη εκτέλεση των καθηκόντων τους εντός των προθεσμιών του παρόντος συνιστά προσήκουσα εκπλήρωση υπηρεσιακού καθήκοντος, η παράβαση του οποίου συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

www.sate.gr

Άρθρο 267
Πιστοποίηση στο Σ.Η.Π.

1. Οι γνωμοδοτούντες ιατροί, οι οποίοι περιλαμβάνονται στον σχετικό κατάλογο, καθώς και κάθε θεράπων ιατρός που προωθεί αιτήματα έγκρισης αποζημίωσης φαρμάκων για τις περιπτώσεις που αναφέρονται ανωτέρω εγγράφονται ηλεκτρονικά και πιστοποιούνται στο Σ.Η.Π., σύμφωνα με τις οδηγίες που εκδίδονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. Τα ελάχιστα πεδία που θα πρέπει να προβλέπονται για την ηλεκτρονική εγγραφή και την πιστοποίηση των ιατρών είναι το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, μητρώνυμο, τα στοιχεία διεύθυνσης εργασίας και επικοινωνίας, ο αριθμός μητρώου ΕΤΑΑ (ΤΣΑΥ), ο ΑΜΚΑ, η ιατρική ειδικότητα/εξειδίκευση και η ηλεκτρονική διεύθυνση κάθε ιατρού.

2. Επίσης εγγράφονται ηλεκτρονικά και πιστοποιούνται στο Σ.Η.Π. δύο υπάλληλοι του Ε.Ο.Φ., που ορίζονται από τον Πρόεδρο του Οργανισμού και δύο τουλάχιστον Γραμματείς της Επιτροπής Αξιολόγησης και Αποζημίωσης Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση της ίδιας Επιτροπής, καθώς και ειδικώς εντεταλμένοι υπάλληλοι του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. που ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

Άρθρο 268
Διαδικασία υποβολής, διαχείρισης και εξέτασης αιτημάτων

1. Οι θεράποντες ιατροί, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης, υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας εξειδικεύονται τα στοιχεία που πρέπει κατ’ ελάχιστον να περιλαμβάνονται στα πεδία υποχρεωτικής συμπλήρωσης, καθώς και τα στοιχεία της αναγκαίας αιτιολογίας στην αίτηση του ιατρού. Κατά την υποβολή των αιτημάτων από τους θεράποντες ιατρούς θα πρέπει να αναφέρεται, εκτός από την ιατρική αναγκαιότητα, το τεκμηριωμένο όφελος για τον ασθενή, η εξάντληση όλων των διαθεσίμων αποζημιούμενων θεραπειών, καθώς και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο. Τα επιμέρους πρότυπα γνωμάτευσης ανά νόσο- φάρμακο εγκρίνονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.

2. Τα αιτήματα που αφορούν σε φάρμακα υψηλού κόστους ειδικών παθήσεων διαβιβάζονται άμεσα από το διαχειριστή του Σ.Η.Π. σε τρεις ιατρούς ειδικότητας σχετικής με τη νόσο, οι οποίοι επιλέγονται τυχαία από τον ως άνω κατάλογο και γνωμοδοτούν μέσα σε πέντε ημέρες σχετικά με την έγκριση ή την απόρριψη του αιτήματος, λαμβάνοντας υπόψη το θεραπευτικό πρωτόκολλο, και αποστέλλουν τη γνώμη τους προς το ΔΣ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προκειμένου να λάβει την τελική του απόφαση.

3. Τα αιτήματα που αφορούν σε φάρμακα που δεν κυκλοφορούν στην Ελλάδα (εξωτερικού) και θα χορηγηθούν μέσω έκτακτων εισαγωγών ή ατομικών αιτημάτων διαβιβάζονται άμεσα από το διαχειριστή του Σ.Η.Π. ηλεκτρονικά στον αρμόδιο υπάλληλο του Ε.Ο.Φ. Ο Ε.Ο.Φ. ενημερώνει ηλεκτρονικά μέσα σε πέντε ημέρες σχετικά με την άδεια κυκλοφορίας και αν επιτρέπει τη διακίνηση του συγκεκριμένου φαρμάκου, προκειμένου στη συνέχεια ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. να προχωρήσει σε έγκριση ή μη της αποζημίωση αυτού. Μετά τη λήψη της ηλεκτρονικής ενημέρωσης από τον Ε.Ο.Φ., το αίτημα μαζί με το ενημερωτικό σημείωμα του Ε.Ο.Φ. διαβιβάζονται άμεσα από το διαχειριστή του Σ.Η.Π. σε τρεις (3) ιατρούς ειδικότητας σχετικής με τη νόσο, οι οποίοι επιλέγονται τυχαία και που γνωμοδοτούν μέσα σε πέντε (5) ημέρες, λαμβάνοντας υπόψη το θεραπευτικό πρωτόκολλο, σχετικά με την έγκριση ή την απόρριψη του αιτήματος και αποστέλλουν τη γνώμη τους προς το Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προκειμένου να λάβει την τελική του απόφαση.

4. Σε περιπτώσεις κατεπείγουσας αιτιολογημένης ανάγκης (άμεσος κίνδυνος για τη ζωή ή για πρόκληση ανήκεστης βλάβης στην υγεία του ασθενή) χορήγησης σε νοσηλευόμενους ασθενείς φαρμάκων που δεν κυκλοφορούν στην Ελλάδα, ο πιστοποιημένος θεράπων ιατρός υποβάλλει το αίτημα με ένδειξη «Κατεπείγουσα χορήγηση», η οποία θα περιλαμβάνεται στο Σ.Η.Π., καθώς και τη συναίνεση του ασθενή, όποτε αυτή είναι δυνατό να δοθεί ότι αποδέχεται την περίπτωση το αίτημα για αποζημίωση να απορριφθεί. Το φάρμακο χορηγείται άμεσα από το φαρμακείο του νοσηλευτικού ιδρύματος και το σχετικό αίτημα εγκρίνεται ή απορρίπτεσαι εκ των υστέρων κατά την προπεριγραφείσα διαδικασία και σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος το φάρμακο δεν αποζημιώνεται από τον Ε.Ο.Π.Π.Υ.

5. Τα αιτήματα που αφορούν σε φάρμακα που χορηγούνται εκτός εγκεκριμένων ενδείξεων διαβιβάζονται άμεσα από το διαχειριστή του Σ.Η.Π. ηλεκτρονικά σε αρμόδιο υπάλληλο του Ε.Ο.Φ. Ο Ε.Ο.Φ. ενημερώνει ηλεκτρονικά μέσα σε πέντε ημέρες σχετικά με την άδεια κυκλοφορίας και τις εγκεκριμένες ενδείξεις του συγκεκριμένου φαρμάκου. Μετά τη λήψη της ενημέρωσης το αίτημα μαζί με το ενημερωτικό σημείωμα του Ε.Ο.Φ. διαβιβάζονται άμεσα από το διαχειριστή του Σ.Η.Π. σε τρεις ιατρούς ειδικότητας σχετικής με τη νόσο, οι οποίοι επιλέγονται τυχαία, προκειμένου να γνωμοδοτήσουν εντός πέντε ημερών, λαμβάνοντας υπόψη το θεραπευτικό πρωτόκολλο, σχετικά με την έγκριση ή την απόρριψη του αιτήματος και αποστέλλουν τη γνώμη τους προς το ΔΣ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προκειμένου να λάβει την τελική του απόφαση.

6. Τα αιτήματα που αφορούν σε φάρμακα που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο αποζημιούμενων φαρμάκων και θα χορηγηθούν κατ’ εξαίρεση διαβιβάζονται άμεσα από το διαχειριστή του Σ.Η.Π. ηλεκτρονικά προς την Επιτροπή Αξιολόγησης και Αποζημίωσης Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης για την έκφραση αιτιολογημένης γνώμης. Η γνώμη της Επιτροπής αποστέλλεται ηλεκτρονικά εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε ημερών. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου τεκμαίρεται η αρνητική γνώμη της Επιτροπής. Στη συνέχεια το αίτημα μαζί με τη γνώμη της Επιτροπή Αξιολόγησης αποστέλλεται άμεσα προς το ΔΣ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προκειμένου να λάβει την τελική του απόφαση. Για το αίτημα της παρούσας περίπτωσης η απόφαση του ΔΣ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. πρέπει να αποστέλλεται στον αιτούντα θεράποντα ιατρό μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

7. Τα αιτήματα που αφορούν σε φάρμακα πρώιμης πρόσβασης που δεν χορηγούνται δωρεάν από τον ΚΑΚ ή τον

τοπικό αντιπρόσωπο και για τα οποία ζητείται η χορήγηση προσωρινής ατομικής άδειας από τον Ε.Ο.Φ. διαβιβάζονται άμεσα από το διαχειριστή του Σ.Η.Π. ηλεκτρονικά σε αρμόδιο εντεταλμένο προς τούτο υπάλληλο του Ε.Ο.Φ. Ο Ε.Ο.Φ. ενημερώνει ηλεκτρονικά μέσα σε πέντε ημέρες σχετικά με την άδεια κυκλοφορίας, τη συνταγογράφηση εντός ή εκτός εγκεκριμένων ενδείξεων και την ύπαρξη ή μη σχετικού προγράμματος δωρεάν χορήγησης του συγκεκριμένου φαρμάκου. Στη συνέχεια το αίτημα μαζί με το ενημερωτικό σημείωμα του Ε.Ο.Φ. διαβιβάζονται άμεσα από το διαχειριστή του Σ.Η.Π. σε τρεις (3) ιατρούς ειδικότητας σχετικής με τη νόσο, οι οποίοι επιλέγονται τυχαία και γνωμοδοτούν σχετικά με την έγκριση ή την απόρριψη του αιτήματος, λαμβάνοντας υπόψη το θεραπευτικό πρωτόκολλο και αποστέλλουν τη γνώμη τους προς το ΔΣ του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. προκειμένου να λάβει την τελική του απόφαση.

Άρθρο 269
Ολοκλήρωση διαδικασίας

1. Το Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. συνεδριάζει μία κατ’ ελάχιστον φορά την εβδομάδα για να αποφασίσει σχετικά με την έγκριση ή απόρριψη αιτημάτων.

2. Η απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., η οποία δέχεται ή απορρίπτει το κάθε αίτημα, δυνάμει και των γνωμοδοτήσεων των τριών ιατρών, επικυρώνεται αυθημερόν και σε κάθε περίπτωση μέσα σε δύο (2) ημέρες, διαβιβάζεται ηλεκτρονικά μέσω του Σ.Η.Π. στον θεράποντα ιατρό που υπέβαλλε το αίτημα. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος, νέο αίτημα μπορεί να υποβληθεί μόνο σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής των περιστάσεων, με ειδική προς τούτο αιτιολογία του θεράποντος ιατρού.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζεται ο τρόπος και οι λεπτομέρειες της ηλεκτρονικής καταχώρισης των φαρμάκων για τα οποία τα αιτήματα έχουν εγκριθεί.

Άρθρο 270
Μεταβατικές - Καταργούμενες διατάξεις

1. Μέχρι την έκδοση της υπουργικής απόφασης με την οποία εκδίδεται ο κατάλογος των γνωμοδοτούντων ιατρών, οι επιτροπές που έχουν συγκροτηθεί και λειτουργούν δυνάμει της περίπτωσης γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α΄ 31) εξακολουθούν να ασκούν τα προβλεπόμενα εκ του νόμου καθήκοντά τους.

2. Από την έκδοση της υπουργικής απόφασης της με την οποία εκδίδεται ο κατάλογος των γνωμοδοτούντων ιατρών καταργείται η διάταξη της περίπτωσης γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3918/2011, καθώς και κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλο τρόπο.

ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Άρθρο 271
Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος (Π.Ι.Σ.)

1. Ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος (Π.Ι.Σ.) αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου σωματειακού χαρακτήρα, με έδρα την Αθήνα. Αποτελεί το κεντρικό συντονιστικό όργανο και την εποπτεύουσα οργάνωση όλων των Ιατρικών Συλλόγων και των ιατρών της χώρας. Αποτελεί το ανώτατο θεσμικό όργανο των ιατρών και συμβουλευτικό όργανο της πολιτείας για θέματα υγείας και κοινωνικής ασφάλισης.

2. Ο Π.Ι.Σ. έχει σκοπό τη διαχείριση ζητημάτων υγείας στην επικράτεια. Ιδίως δε έχει ως σκοπούς:

α) Το να επικουρεί τον Υπουργό Υγείας στη διαχείριση των ζητημάτων υγείας, στην εξασφάλιση καλής ιατρικής περίθαλψης του πληθυσμού και διαφύλαξη και προαγωγή της δημόσιας υγείας με διαρκή ανταλλαγή γνώσης και εμπειρίας μεταξύ των Ιατρικών Συλλόγων και τον αντίστοιχο συντονισμό των σκοπών και δραστηριοτήτων τους.

β) Την προστασία των εννόμων συμφερόντων όλων των ιατρών που είναι εγγεγραμμένοι στους Ιατρικούς Συλλόγους, μέλη του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, και παροχή συμβουλών, ενημέρωσης και συνεχιζόμενης ιατρικής εκπαίδευσης σε σημαντικούς τομείς που αφορούν τον ιατρό, τους χώρους υγειονομικής περίθαλψης αλλά και τον κοινωνικό βίο.

γ) Τη συνεργασία με τις πανεπιστημιακές αρχές και τα θεσμικά όργανα του κράτους για τον αριθμό εισακτέων στις ιατρικές σχολές, των μεταγραφών, την αναγνώριση πανεπιστημιακών τίτλων και σπουδών στην αλλοδαπή, καθώς και τη διαμόρφωση προγραμμάτων σπουδών.

δ) Τη συνεργασία για τη θέσπιση μιας κατά το δυνατόν ενιαίας νομοθετικής ρύθμισης με προτάσεις προς την πολιτική ηγεσία σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ιατρών και τις βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος σε όλους τους τομείς.

ε) Τη διασφάλιση των επαγγελματικών εννόμων συμφερόντων των ιατρών σε όλους τους τομείς, την προάσπιση και διασφάλιση της αξιοπρεπούς επαγγελματικής και επιστημονικής άσκησης του ιατρικού λειτουργήματος-επαγγέλματος σε κάθε ιδιωτική ή δημόσια σχέση εργασίας, τη συλλογική εκπροσώπηση ιατρών για σύναψη συμβάσεων με οργανισμούς ή άλλους φορείς για παροχή ιατρικών υπηρεσιών και τη σύναψη των συμβάσεων αυτών.

στ) Την εκπροσώπηση και υποστήριξη των θέσεων της ιατρικής κοινότητας σε ζητήματα ιατρικά και πολιτικής υγείας.

ζ) Την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για τη διά βίου συνεχιζόμενη ιατρική εκπαίδευση, καθώς και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση.

η) Τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών.

θ) Την ανάπτυξη σχέσεων με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της ιατρικής επιστήμης και με Εθνικούς Ιατρικούς Συλλόγους της αλλοδαπής.

ι) Την επεξεργασία και πρόταση κωδίκων ιατρικής δεοντολογίας και άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος καθώς και τη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα ευρωπαϊκών και διεθνών κωδίκων και διακηρύξεων ιατρικής ηθικής και δεοντολογίας του Παγκόσμιου Ιατρικού Συλλόγου και της Μόνιμης Επιτροπής Ευρωπαίων Ιατρών.

www.ser.gr

ια) Τη ρύθμιση ζητημάτων συνεχιζόμενης ιατρικής εκπαίδευσης καθώς και της αξιολόγησης με κριτήρια που προτείνονται από τον Π.Ι.Σ., που αφορούν το περιεχόμενο, τη διάρκεια και τους σκοπούς της μετεκπαίδευσης και των ιατρικών ειδικοτήτων.

Μέσα για την πραγματοποίηση των ως άνω σκοπών είναι ιδίως:

α) Ο συντονισμός των επί γενικών θεμάτων ενεργειών των Ιατρικών Συλλόγων και η συνεργασία με αυτούς προς διευκόλυνση της κανονικής και νόμιμης λειτουργίας τους.

β) Η εποπτεία της τήρησης των κανόνων της ιατρικής δεοντολογίας και της προαγωγής των ηθικών και δεοντολογικών κανόνων του ιατρικού επαγγέλματος.

γ) Η προβολή θέσεων και απόψεων επί ζητημάτων που αφορούν στη δημόσια υγεία, το περιβάλλον, την εκπαίδευση, τη συνεχιζόμενη ιατρική εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση των ιατρών και την ιατρική δεοντολογία.

δ) Η έκφραση γνώμης επί νομοσχεδίων, σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών διατάξεων, σχετικών με την δημόσια υγεία ή το ιατρικό επάγγελμα.

ε) Η παρακολούθηση της ποιότητας παροχής περίθαλψης σε επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

στ) Η μελέτη υγειονομικών θεμάτων και οργάνωση επιστημονικών ιατρικών συνεδρίων με επιτροπές εμπειρογνωμόνων.

ζ) Η έκδοση περιοδικών δελτίων και η τήρηση διαδικτυακών ιστοσελίδων και ιστοτόπων με επιστημονικό ή συνδικαλιστικό περιεχόμενο προς πληρέστερη επιστημονική και επαγγελματική ενημέρωση των ιατρών και επικοινωνία με τους Ιατρικούς Συλλόγους.

η) Η εκπροσώπηση των ιατρών της χώρας ή η πρόταση εκπροσώπων σε όλους τους διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς, φορείς και οργανώσεις για την προάσπιση και αναβάθμιση του ιατρικού επαγγέλματος, στους οποίους συμμετέχουν εκπρόσωποι ιατρών από κάθε χώρα, και ιδίως στον Παγκόσμιο Ιατρικό Σύλλογο (WMA), τη Μόνιμη Επιτροπή των Ευρωπαίων Ιατρών (CPME) και την Ευρωπαϊκή Ένωση Ειδικευμένων Ιατρών (UEMS/EACCME), καθώς και όλες τις άλλες διεθνείς οργανώσεις που θα κρίνει εκάστοτε το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ.

θ) Η πρόταση εκπροσώπων στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας.

ι) Η συμμετοχή σε συμβούλια και επιτροπές υγείας που αφορούν ζητήματα ιατρών και δημόσιας υγείας, όταν προβλέπεται σε ειδικότερες διατάξεις.

ια) Ο ορισμός επιστημονικών επιτροπών για επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν τους ιατρούς και ζητημάτων δημόσιας υγείας.

ιβ) Η συμμετοχή με εκπρόσωπο που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ. στα Διοικητικά Συμβούλια του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και όλων των ασφαλιστικών οργανισμών.

ιγ) Η χορήγηση των αδειών ή βεβαιώσεων, κατά περίπτωση, άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος.

ιδ) Η χορήγηση των αδειών ή βεβαιώσεων, κατά περίπτωση, χρησιμοποίησης τίτλου ειδικότητας.

ιε) Η εκπροσώπηση των ιατρών προς προάσπιση των εννόμων συμφερόντων τους ενώπιον των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και κάθε αρχής της χώρας και της αλλοδαπής, ιδίως του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Για τον ίδιο λόγο εκπροσωπεί τα έννομα συμφέροντα των πολιτών ενώπιον κάθε αρμόδιου δικαστηρίου και αρχής όσον αφορά στην προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.

ιστ) Η άσκηση εποπτείας και συντονισμού βάσει των σκοπών του ως ανώτατο επιστημονικό και θεσμικό όργανο, σύμφωνα με τους σκοπούς του, των Ιατρικών Συλλόγων, των ιατρικών εταιρειών και των επαγγελματικών ενώσεων των ειδικευμένων ιατρών, ιδίως αυτών που εκπροσωπούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση Ειδικευμένων Ιατρών (U.E.M.S.) ή στέλνουν εκπρόσωπο ή εκπροσώπους στην Ευρωπαϊκή Ένωση Ειδικευμένων Ιατρών (U.E.M.S.) μετά από έγκριση του Δ.Σ. του Π.Ι.Σ.

ιζ) Η παρακολούθηση, ο συντονισμός και η άσκηση εποπτείας επί των ιατρικών συνεδρίων και εκδηλώσεων ή μαθημάτων συνεχιζόμενης ιατρικής εκπαίδευσης, καθώς και επί των συναφών δραστηριοτήτων Ιατρικών Συλλόγων, επιστημονικών εταιρειών και άλλων ιδιωτικών φορέων.

ιη) Η ίδρυση επιστημονικών επιτροπών για ζητήματα υγείας ή ζητήματα εννόμων συμφερόντων των ιατρών.

ιθ) Η ίδρυση Ινστιτούτων με σκοπό τη μελέτη ζητημάτων προαγωγής υγείας και συνεχιζόμενης ιατρικής εκπαίδευσης.

3. Τα Διοικητικά Συμβούλια των Ιατρικών Συλλόγων οφείλουν να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου.

Άρθρο 272
Σφραγίδα - Αλληλογραφία

1. Η σφραγίδα του Π.Ι.Σ. αποτελείται από τρεις (3) επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, ο εξωτερικός των οποίων έχει διάμετρο τέσσερα εκατοστά του μέτρου, στο κέντρο αυτών φέρεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, γύρω από αυτό κυκλικά στο άνω μέρος αναγράφονται οι λέξεις «Υπουργείο Υγείας», στο κάτω μέρος οι λέξεις «Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος» και στον εξωτερικό κύκλο οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

2. Ο Π.Ι.Σ. αλληλογραφεί απευθείας με όλες τις αρχές. Τα έγγραφα υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα του και σφραγίζονται με τη σφραγίδα του.

Άρθρο 273
Οργανισμός και Εσωτερικός Κανονισμός

Ο οργανισμός και ο εσωτερικός κανονισμός του Π.Ι.Σ. προτείνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 274
Πιστοποιητικό ορθής άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος

1. Το πιστοποιητικό ορθής άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος, το οποίο εκδίδεται από τον Π.Ι.Σ., σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4461/2017

(Α΄38), πιστοποιεί ότι ο ιατρός έχει συμπεριφερθεί και συμπεριφέρεται σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες κανόνες της νομοθεσίας, της ιατρικής επιστήμης και της ιατρικής δεοντολογίας.

2. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση του πιστοποιητικού ορθής άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος είναι τα ακόλουθα:

α) αίτηση του ιατρού σε έντυπο του Π.Ι.Σ.,

β) βεβαίωση του Ιατρικού Συλλόγου του οποίου ο ιατρός είναι μέλος, για την εγγραφή του στο μητρώο μελών αυτού, τις μεταβολές και τις τυχόν πειθαρχικές καταδίκες του, καθώς και αντίστοιχη βεβαίωση των άλλων Ιατρικών Συλλόγων, στο ειδικό μητρώο των οποίων είναι εγγεγραμμένος ο ιατρός,

γ) αντίγραφο πτυχίου, καθώς και επίσημη μετάφρασή του αν πρόκειται για πανεπιστημιακό ίδρυμα της αλλοδαπής,

δ) αντίγραφο αναγνώρισης πτυχίου ΔΟΑΤΑΠ ή ΔΙΚΑΤΣΑ, αν πρόκειται για πανεπιστημιακό ίδρυμα της αλλοδαπής,

ε) αντίγραφο άδειας ή βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος,

στ) αντίγραφο λήψης τίτλου ειδικότητας (αν υπάρχει) και

ζ) αντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας.

Τα ως άνω απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται στον οικείο Ιατρικό Σύλλογο και μέσω αυτού διαβιβάζονται στον Π.Ι.Σ., πρέπει δε να είναι επικυρωμένα σύμφωνα με την εκάστοτε νομοθεσία. Δεν απαιτείται η επανυποβολή δικαιολογητικών που ήδη διαθέτει στο αρχείο του ο οικείος Ιατρικός Σύλλογος, εφόσον δεν είναι αναγκαία η επικαιροποίησή τους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, μετά από γνώμη του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται ο αριθμός των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη χορήγηση πιστοποιητικού ορθής άσκησης ιατρικού επαγγέλματος.

4. Κάθε Ιατρικός Σύλλογος είναι υποχρεωμένος να αποστέλλει αμελλητί προς τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο κάθε καταδικαστική απόφαση και μεταβολή στο μητρώο κάθε ιατρού. Κάθε τελεσίδικη πειθαρχική απόφαση του Ιατρικού Συλλόγου, που εγγράφεται στο μητρώο του ιατρού, βεβαιώνεται και στο πιστοποιητικό ορθής άσκησης ιατρικού επαγγέλματος.

Άρθρο 275
Όργανα του Π.Ι.Σ.

Όργανα του Π.Ι.Σ. είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο, η Ολομέλεια των Προέδρων με το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ., το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.) και η Εξελεγκτική Επιτροπή.

Άρθρο 276
Γενική Συνέλευση - Μέλη

Η Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ. αποτελείται από εκπροσώπους που εκλέγονται από τις Γενικές Συνελεύσεις των Ιατρικών Συλλόγων, με βάση τον αριθμό των μελών τους κατά την ακόλουθη αναλογία:

α) Σύλλογοι που αριθμούν μέχρι πενήντα (50) μέλη, εκλέγουν έναν (1) εκπρόσωπο.

β) Σύλλογοι που αριθμούν μέχρι διακόσια (200) μέλη, εκλέγουν δύο (2) εκπροσώπους.

γ) Σύλλογοι που αριθμούν μέχρι πεντακόσια (500) μέλη, εκλέγουν τέσσερις (4) εκπροσώπους.

δ) Σύλλογοι που αριθμούν μέχρι χίλια (1.000) μέλη, εκλέγουν έξι (6) εκπροσώπους.

ε) Σύλλογοι που αριθμούν μέχρι δύο χιλιάδες (2.000) μέλη, εκλέγουν δέκα (10) εκπροσώπους.

στ) Σύλλογοι που αριθμούν μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) μέλη, εκλέγουν δεκαπέντε (15) εκπροσώπους.

ζ) Σύλλογοι που αριθμούν άνω των τριών χιλιάδων (3.000) μελών, εκλέγουν έναν (1) επί πλέον εκπρόσωπο για κάθε χίλια (1.000) πέραν των τριών χιλιάδων (3.000), μέλη.

Στις γενικές συνελεύσεις του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου συμμετέχουν επίσης και οι πρόεδροι όλων των Ιατρικών Συλλόγων της χώρας ή οι νόμιμοι αναπληρωτές τους, μετά ψήφου.

Άρθρο 277
Γενική Συνέλευση - Αρμοδιότητα

Η Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ. αποφασίζει για κάθε θέμα που άπτεται των σκοπών του και ιδίως εκλέγει τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ., καθώς και τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, και τα μέλη του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.) με τους αναπληρωτές τους, με διαδικασία που προβλέπεται σε επόμενα άρθρα, ελέγχει τις πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου και εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό του Π.Ι.Σ., τον οργανισμό για την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών του καθώς και τους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης, του Διοικητικού Συμβουλίου, της Ολομέλειας των Προέδρων και της εν γένει λειτουργίας του Π.Ι.Σ.

Άρθρο 278
Γενική Συνέλευση - Συνεδριάσεις

1. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρίστανται τα μισά πλέον ενός των μελών αυτής. Σε περίπτωση μη επίτευξης απαρτίας, η Γενική Συνέλευση αναβάλλεται για την επόμενη ημέρα, οπότε θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία οποιοσδήποτε και αν είναι ο αριθμός των παρόντων μελών αυτής.

2. Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται τακτικά μία φορά κάθε έτος, εκτάκτως δε εφόσον κρίνει τούτο αναγκαίο το Διοικητικό Συμβούλιο ή ζητηθεί από το ένα τρίτο (1/3) των μελών αυτής με έγγραφη αίτηση, που υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στην οποία αναγράφονται ο λόγος της έκτακτης σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και τα θέματα που πρέπει να συζητηθούν.

3. Τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη δε αυτής καλούνται από τον Πρόεδρο του Π.Ι.Σ. με ατομικές προσκλήσεις ή προσκλήσεις που απευθύνονται προς τους Ιατρικούς Συλλόγους, οι οποίες αποστέλλονται τουλάχιστον πριν από δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες, ταχυδρομικά, με απόδειξη αποστολής, μπορούν δε να σταλούν τηλεομοιοτυπικά (φαξ) ή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), εφόσον αποδεικνύεται η αποστολή και βεβαιώ-

νεται η ημέρα και χρονολογία αυτής και η υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση. Στις προσκλήσεις ορίζεται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης και τα προς συζήτηση θέματα. Πέρα από τα αναγραφόμενα στην πρόσκληση θέματα, μπορεί να συζητηθεί και άλλο θέμα, εφόσον αυτό προταθεί και γίνει δεκτό προς συζήτηση από την πλειοψηφία των παρισταμένων μελών.

4. Των συνεδριάσεων της Γενικής Συνέλευσης προεδρεύει ο Πρόεδρος του Π.Ι.Σ. Όταν κωλύεται ο Πρόεδρος, αναπληρώνεται από τον Α΄ Αντιπρόεδρο και, όταν κωλύεται και αυτός, αναπληρώνεται από τον Β΄ Αντιπρόεδρο.

5. Οι αποφάσεις στη Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ. λαμβάνονται κατ΄ αρχήν με ανάταση της χειρός. Για τα γενικά και σοβαρά ζητήματα, οι αποφάσεις λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία κατόπιν ονομαστικής κλήσης, εφόσον υποβληθεί σχετική έγγραφη ή προφορική -με ανάταση της χειρός- πρόταση από το ένα τρίτο (1/3) των παρόντων μελών. Όταν πρόκειται για εκλογή προσώπων ή προσωπικά ζητήματα, καθώς και όταν κρίνει αυτό αναγκαίο η Γενική Συνέλευση, οι αποφάσεις λαμβάνονται με μυστική ψηφοφορία μέσω ψηφοδελτίων.

6. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Αν υπάρχει ισοψηφία επί περισσοτέρων προτάσεων, γίνεται νέα ψηφοφορία, κατά την οποία οι μειοψηφούσες προτάσεις απορρίπτονται και σε ψηφοφορία τίθενται οι δύο επικρατέστερες.

7. Κατά τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης τηρούνται πρακτικά, τα οποία υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα και στα οποία μνημονεύονται, ιδίως, τα ονόματα και η ιδιότητα των παρισταμένων μελών και αυτών που έλαβαν το λόγο, ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, τα θέματα που συζητήθηκαν με συνοπτική, αλλά περιεκτική αναφορά στο περιεχόμενό τους, η μορφή και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και οι αποφάσεις που ελήφθησαν. Στο πρακτικό καταχωρίζονται οι γνώμες των μελών που μειοψήφησαν, σε περίπτωση δε φανερής ψηφοφορίας και τα ονόματα αυτών.

8. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να λειτουργήσει, όχι όμως πέρα από ένα τρίμηνο, αν το ήμισυ (½) των μελών της εκλείψει ή αποχωρήσει για οποιονδήποτε λόγο ή αν τα μέλη απωλέσουν την ιδιότητα βάσει της οποίας εκλέχθηκαν και δεν αναπληρωθούν, εφόσον κατά τις συνεδριάσεις της τα λοιπά μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία κατά την παράγραφο 1 του παρόντος.

9. Η τυχόν κατά παράνομο τρόπο κτήση της ιδιότητας, με την οποία κάποιος ορίστηκε μέλος της Γενικής Συνέλευσης, δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της συγκρότησης του οργάνου.

10. Το μέλος της Γενικής Συνέλευσης, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος που επιβάλλει την αποχή του, οφείλει να το δηλώσει αμέσως στο Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ. και να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια. Στις περιπτώσεις αυτές το Διοικητικό Συμβούλιο αποφαίνεται το ταχύτερο δυνατόν.

11. Αίτηση εξαίρεσης μέλους της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ. μπορούν να υποβάλουν οι ενδιαφερόμενοι σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Η αίτηση υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ., το οποίο την εισάγει στη Γενική Συνέλευση για λήψη απόφασης.

12. Η εξαίρεση μέλους αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

13. Τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που δηλώνεται αποχή ή ζητείται η εξαίρεση τόσων μελών της Γενικής Συνέλευσης ώστε τα απομένοντα να μη σχηματίζουν την προβλεπόμενη απαρτία.

14. Μέλη της Γενικής Συνέλευσης που απουσιάζουν αδικαιολόγητα από τρεις συνεχείς τακτικές ή έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις εκπίπτουν αυτοδικαίως και αντικαθίστανται από τον πρώτο επιλαχόντα του ψηφοδελτίου, με το οποίο είχαν εκλεγεί.

Άρθρο 279
Εκλογή εκπροσώπων στη Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ.

1. Η εκλογή των εκπροσώπων των Ιατρικών Συλλόγων στη Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ. γίνεται ανά τετραετία συγχρόνως με την εκλογή των μελών των Διοικητικών και Πειθαρχικών τους Συμβουλίων. Όσοι επιθυμούν να ανακηρυχθούν για τις θέσεις εκπροσώπων υποβάλλουν σχετική αίτηση στον Ιατρικό Σύλλογο, του οποίου είναι μέλη.

2. Οι υποψήφιοι εκπρόσωποι πρέπει να έχουν διατελέσει μέλη σε Ιατρικό Σύλλογο για έναν (1) τουλάχιστον χρόνο πριν την υποβολή της υποψηφιότητάς τους και να έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές υποχρεώσεις τους στον οικείο Ιατρικό Σύλλογο.

3. Δεν επιτρέπεται υποψήφιο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. να είναι ταυτοχρόνως και υποψήφιο μέλος του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.) ή της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

4. Δεν έχουν δικαίωμα να θέσουν υποψηφιότητα για να εκλεγούν εκπρόσωποι του Π.Ι.Σ. οι βουλευτές και οι ευρωβουλευτές.

5. Οι υποψήφιοι για θέσεις εκπροσώπων στον Π.Ι.Σ. αναγράφονται σε ξεχωριστά ψηφοδέλτια είτε εντασσόμενοι σε συνδυασμούς είτε ως μεμονωμένοι υποψήφιοι.

6. Για την προθεσμία υποβολής των αιτήσεων υποψηφιότητας, την ανακήρυξη υποψηφίων, τα εκλογικά τμήματα, την ψηφοφορία και διαλογή ψήφων και την εν γένει διαδικασία εκλογής, το εκλογικό σύστημα, την κρίση των ενστάσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 305 επ. του παρόντος για την εκλογή των μελών των Διοικητικών και Πειθαρχικών Συμβουλίων των Ιατρικών Συλλόγων.

7. Οι εκπρόσωποι στον Π.Ι.Σ. υποχρεούνται να παρευρίσκονται στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου, όταν καλούνται για ενημέρωσή τους.

8. Ο Ιατρικός Σύλλογος δεν δικαιούται να συμμετέχει με εκπροσώπους στον στη Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ., αν, τριάντα (30) ημέρες πριν τις αρχαιρεσίες, δεν είναι οικονομικά τακτοποιημένος.

Άρθρο 280
Εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου και Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Π.Ι.Σ. απαρτίζεται από δεκαπέντε (15) μέλη που εκλέγονται από τη Γενική

Συνέλευση μεταξύ των μελών της με το σύστημα της απλής αναλογικής. Τα μέλη του Δ.Σ. του Π.Ι.Σ. απαγορεύεται να κατέχουν: α) οποιαδήποτε κυβερνητική θέση, συμπεριλαμβανομένων και των θέσεων των συμβούλων των μελών της κυβέρνησης και των γενικών και ειδικών γραμματέων των υπουργείων, β) τη θέση των γενικών γραμματέων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, των αιρετών περιφερειαρχών, των δημάρχων, και των γενικών γραμματέων των δήμων, γ) έμμισθες θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δ) θέση προέδρων, αντιπροέδρων ή διοικητών σε οργανισμούς και νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ανεξάρτητα από την ιδιότητα ή τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό της θέσης τους, και ε) σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται από ειδική διάταξη τυπικού νόμου ή του Κανονισμού της Βουλής.

2. Εντός μηνός από την επικύρωση από τους οικείους Περιφερειάρχες των αρχαιρεσιών προς ανάδειξη Διοικητικών Συμβουλίων των Ιατρικών Συλλόγων και εκλογή των εκπροσώπων αυτών στον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο, ο Πρόεδρος του Π.Ι.Σ. συγκαλεί Γενική Συνέλευση για την εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου και Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.).

3. Οι προσκλήσεις για την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου και του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.) αποστέλλονται στους ενδιαφερομένους τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες πριν τη Γενική Συνέλευση ταχυδρομικά με απόδειξη αποστολής, μπορούν δε να σταλούν και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) ή τηλεομοιοτυπικά (φαξ), εφόσον αποδεικνύεται η αποστολή και βεβαιώνεται η ημέρα και χρονολογία αυτής και η υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση.

4. Τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης που επιθυμούν να εκλεγούν στο Διοικητικό Συμβούλιο και το Α.Π.Σ.Ι., εκτίθενται σε ψηφοφορία με τη συμμετοχή τους σε συνδυασμούς ή ως μεμονωμένοι υποψήφιοι. Ο αριθμός των υποψηφίων κάθε συνδυασμού δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αριθμό των εκλεγομένων συν πέντε (5) για το Διοικητικό Συμβούλιο και συν δύο (2) για το Α.Π.Σ.Ι. Τα ονόματα των υποψηφίων για το Διοικητικό Συμβούλιο αναγράφονται σε ξεχωριστό για κάθε συνδυασμό ψηφοδέλτιο κατ’ αλφαβητική σειρά. Ξεχωριστό είναι το ψηφοδέλτιο κάθε μεμονωμένου υποψηφίου. Τα ψηφοδέλτια για το Α.Π.Σ.Ι., είτε συνδυασμών είτε μεμονωμένων υποψηφίων, είναι ξεχωριστά από τα ψηφοδέλτια για το Διοικητικό Συμβούλιο. Στο κάθε ψηφοδέλτιο αναγράφονται τα ονόματα των υποψηφίων του συνδυασμού ή οι μεμονωμένοι υποψήφιοι. Στα ψηφοδέλτια των συνδυασμών προτάσσονται τα ονόματα των υποψηφίων για τις θέσεις του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Α.Π.Σ.Ι., οι οποίες και σημειώνονται δίπλα ή κάτω από το όνομά τους, και ακολουθούν, κατ΄ αλφαβητική σειρά, τα ονόματα των υποψηφίων για τις θέσεις των μελών. Μεμονωμένοι υποψήφιοι μπορούν να είναι υποψήφιοι για τη θέση είτε του Προέδρου είτε του Αντιπροέδρου είτε μέλους του Α.Π.Σ.Ι.

5. Τα ψηφοδέλτια είναι έντυπα, φέρουν γραμματοσειρά μελανού χρώματος και τυπώνονται με μέριμνα και δαπάνη του Π.Ι.Σ., ο οποίος φροντίζει και για την προμήθεια ικανού αριθμού φακέλων.

6. Οι συνδυασμοί υποβάλλονται με έγγραφη δήλωση, η οποία υπογράφεται από όλους τους υποψηφίους που αποτελούν τον συνδυασμό και κατατίθεται στον Πρόεδρο του Π.Ι.Σ. δύο (2) τουλάχιστον ημερολογιακές ημέρες πριν την εκλογή. Κατά τον ίδιο χρόνο πρέπει να κατατεθούν και οι έγγραφες δηλώσεις των μεμονωμένων υποψηφίων.

7. Κατά την ημέρα της ψηφοφορίας ο εκλογέας, προσερχόμενος στην αίθουσα διεξαγωγής της ψηφοφορίας, αφού επιβεβαιωθούν τα στοιχεία της ταυτότητάς του από τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, παραλαμβάνει από την εφορευτική επιτροπή δύο φακέλους σφραγισμένους με τη σφραγίδα του Π.Ι.Σ. (έναν για το Διοικητικό Συμβούλιο και έναν για το Α.Π.Σ.Ι.) και σειρά ψηφοδελτίων, στα οποία περιλαμβάνονται και λευκά ψηφοδέλτια, και αποσύρεται σε ιδιαίτερο χώρο, ώστε να εξασφαλίζεται το απόρρητο της ψηφοφορίας. Η υπέρ των υποψηφίων προτίμηση εκφράζεται με σταυρούς, που τίθενται δίπλα στο όνομα του υποψηφίου για το Διοικητικό Συμβούλιο ή το Α.Π.Σ.Ι. Σταυροί τίθενται τόσοι, κατ’ ανώτατο όριο, όσα είναι τα μέλη που προβλέπονται για κάθε όργανο. Μπορούν να εκλέγονται και οι Πρόεδροι ή Αντιπρόεδροι ψηφοδελτίων των μειοψηφησάντων συνδυασμών. Αν δεν τεθούν σταυροί προτίμησης, το ψηφοδέλτιο προσμετράται υπέρ του συνδυασμού ή του μεμονωμένου υποψηφίου. Οι υποψήφιοι των συνδυασμών για τη θέση Προέδρου και Αντιπροέδρου του Α.Π.Σ.Ι. δεν χρειάζονται σταυρό προτίμησης και θεωρείται ότι έλαβαν το σύνολο των ψηφοδελτίων του συνδυασμού που ανήκουν. Σε περίπτωση που λάβουν σταυρό, το ψηφοδέλτιο δεν θεωρείται άκυρο για το λόγο αυτόν. Ακολούθως, τα ψηφοδέλτια εγκλείονται στους οικείους φακέλους, οι οποίοι ρίχνονται στις τοποθετημένες ψηφοδόχους ιδιοχείρως από τον εκλογέα. Πριν αποχωρήσει ο εκλογέας, υπογράφει ως ψηφίσας στον εκλογικό κατάλογο και διαγράφεται από την εφορευτική επιτροπή.

8. Η ώρα έναρξης και λήξης της ψηφοφορίας ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. που γνωστοποιείται κατάλληλα. Με απόφαση της Εφορευτικής Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται πριν την έναρξη της ψηφοφορίας ή κατά τη διάρκεια αυτής, μπορεί να παρατείνεται η ώρα λήξης της ψηφοφορίας, εφόσον αιτιολογείται ειδικά η παράταση αυτή.

9. Μετά τη λήξη της ψηφοφορίας γίνεται η διαλογή των ψηφοδελτίων, τα οποία αριθμούνται και μονογράφονται από τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής. Τα λευκά και τα άκυρα ψηφοδέλτια λαμβάνουν δική τους αρίθμηση.

10. Άκυρα είναι τα ψηφοδέλτια που: α) δεν είναι έντυπα και με μελανή γραμματοσειρά, β) φέρουν διαγραφές, προσθήκες ονομάτων υποψηφίων από άλλους συνδυασμούς και εν γένει αλλοιώσεις στο περιεχόμενό τους, γ) φέρουν λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον δύνανται να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα, που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, δ) ο φάκελος, στον οποίο περιέχονται, δεν φέρει τη σφραγίδα του Π.Ι.Σ., ε) εκτυπώθηκαν σε χαρτί, το οποίο ολοφάνερα διαφέρει στο χρώμα από αυτό που χορήγησε ο Π.Ι.Σ. ή με

τυπογραφικά στοιχεία πρόδηλα διαφορετικά, στ) έχουν σχήμα ή διαστάσεις διαφορετικά από αυτά που χορηγήθηκαν από τον Π.Ι.Σ., ζ) βρίσκονται στον ίδιο φάκελο με άλλα ψηφοδέλτια του ίδιου ή άλλου συνδυασμού.

11. Τα λευκά και άκυρα ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα.

12. Από κάθε συνδυασμό εκλέγονται κατά σειρά αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης και σε περίπτωση ισοσταυρίας ενεργείται κλήρωση από την Εφορευτική Επιτροπή. Για το σκοπό αυτόν ο συνολικός αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών. Το πηλίκο που προκύπτει από την κάθε διαίρεση (αφαιρουμένων των δεκαδικών ψηφίων) είναι το εκλογικό μέτρο και όσες φορές χωράει αυτό στον αριθμό των ψηφοδελτίων που έλαβε ο κάθε συνδυασμός για κάθε όργανο, τόσους υποψηφίους του και εκλέγει. Μεμονωμένος υποψήφιος, που έλαβε αριθμό ψήφων ίσο με το εκλογικό μέτρο ή μεγαλύτερο από αυτό, εκλέγεται μόνος. Αν από την πρώτη κατανομή παραμείνουν αδιάθετες θέσεις για το Διοικητικό Συμβούλιο και το Α.Π.Σ.Ι., τότε για την πλήρωση των θέσεων αυτών ακολουθεί δεύτερη κατανομή, που γίνεται με τη χρησιμοποίηση των υπολοίπων που έχουν οι συνδυασμοί που μετείχαν στην πρώτη κατανομή και των ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν οι συνδυασμοί και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι που δεν έλαβαν θέση από την πρώτη κατανομή. Για το λόγο αυτόν αθροίζονται όλα αυτά και το άθροισμά τους διαιρείται με τον αριθμό των αδιάθετων θέσεων. Το πηλίκο δίνει το νέο εκλογικό μέτρο και όσες φορές χωράει αυτό στο σύνολο των υπολοίπων κάθε συνδυασμού που πήρε θέση από την πρώτη κατανομή ή στο σύνολο των ψηφοδελτίων που έλαβαν οι συνδυασμοί ή μεμονωμένοι υποψήφιοι που δεν πήραν θέση από την πρώτη κατανομή, τόσες θέσεις δίνονται σε αυτόν. Στη δεύτερη κατανομή συμμετέχουν όλοι οι συνδυασμοί και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι που δεν έχουν εκλεγεί από την πρώτη κατανομή. Αν και μετά τη δεύτερη κατανομή παραμείνουν αδιάθετες θέσεις ή κανείς συνδυασμός ή μεμονωμένος υποψήφιος δεν πάρει θέση, γίνεται τρίτη κατανομή. Σε αυτή λαμβάνουν μέρος όλοι οι συνδυασμοί και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι που πήραν μέρος στις εκλογές. Την αδιάθετη ή αδιάθετες θέσεις παίρνουν οι συνδυασμοί ή μεμονωμένοι υποψήφιοι, των οποίων ο αριθμός των υπόλοιπων ψηφοδελτίων για τους συνδυασμούς που πήραν έδρα από την πρώτη ή δεύτερη κατανομή και το σύνολο των ψηφοδελτίων για τους συνδυασμούς που δεν πήραν έδρα στην πρώτη και δεύτερη κατανομή και για τους μεμονωμένους, είναι πιο κοντά στο μέτρο της πρώτης κατανομής, με τη σειρά, μέχρι να διατεθεί και η τελευταία θέση.

13. Ο Υπουργός Υγείας επικυρώνει τα αποτελέσματα των αρχαιρεσιών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Α.Π.Σ.Ι. του Π.Ι.Σ. κατόπιν διαβίβασης σε αυτόν των σχετικών εγγράφων και καταστάσεων της εκλογικής διαδικασίας.

Άρθρο 281
Εφορευτική Επιτροπή

1. Η εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου και του Α.Π.Σ.Ι. ενεργείται ενώπιον τριμελούς Εφορευτικής Επιτροπής, τα μέλη της οποίας ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου με ισάριθμα αναπληρωματικά τους μέλη κατά την τελευταία, πριν τις αρχαιρεσίες, συνεδρίαση αυτού. Κατά την εκλογή, η Εφορευτική Επιτροπή αποφασίζει κατά πλειοψηφία για τις κατ’ αυτήν υποβαλλόμενες ενστάσεις, καθώς και για κάθε ζήτημα που προκύπτει.

2. Για την έναρξη και λήξη της ψηφοφορίας, καθώς και για τη διαλογή των ψήφων, συντάσσεται από την Εφορευτική Επιτροπή πρακτικό, στο οποίο αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας.

Άρθρο 282
Διοικητικό Συμβούλιο - Συγκρότηση σε σώμα

Εντός οκτώ (8) ημερολογιακών ημερών από την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ., ο πλειοψηφών εκλεγείς από το ψηφοδέλτιο που έλαβε τις περισσότερες ψήφους καλεί τους εκλεγέντες συμβούλους προς εκλογή Προέδρου, Α΄ και Β΄ Αντιπροέδρων, Γενικού Γραμματέα και Ταμία. Αυτοί εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία διά ψηφοδελτίων με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ., στις δύο πρώτες συνεδριάσεις. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί απόλυτη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται σε τρίτη συνεδρίαση, στην οποία ο Πρόεδρος εκλέγεται με σχετική πλειοψηφία μεταξύ των δύο πλειοψηφησάντων. Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και για τις υπόλοιπες θέσεις.

Άρθρο 283
Διοικητικό Συμβούλιο - Σύγκληση, Αρμοδιότητες, Λειτουργία

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται από τον Πρόεδρο αυτού. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καλούνται από τον Πρόεδρο με ατομικές προσκλήσεις, οι οποίες αποστέλλονται πριν από τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες ταχυδρομικά με απόδειξη αποστολής, μπορούν δε να σταλούν και τηλεομοιοτυπικά (φαξ) ή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), εφόσον αποδεικνύεται η αποστολή και βεβαιώνεται η ημέρα και χρονολογία αυτής και η υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση. Στις προσκλήσεις ορίζεται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης και τα προς συζήτηση θέματα. Πέραν των αναγραφομένων στην πρόσκληση θεμάτων, μπορεί να συζητηθεί και άλλο θέμα, εφόσον προταθεί αυτό και γίνει δεκτό προς συζήτηση από την πλειοψηφία των παρισταμένων μελών.

2. Ο Πρόεδρος υποχρεούται να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός οκτώ (8) ημερολογιακών ημερών, εφόσον ζητηθεί τούτο εγγράφως τουλάχιστον από πέντε (5) μέλη αυτού.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρίστανται οκτώ (8) τουλάχιστον μέλη αυτού, λαμβάνει δε αποφάσεις με την πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση μη επίτευξης απαρτίας, το Διοικητικό Συμβούλιο αναβάλλεται και συγκαλείται με νέα πρόσκληση. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα του Π.Ι.Σ., εκτελεί τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και αποφασίζει για κάθε θέμα που ανατίθεται σε αυτό από τη Γενική Συνέλευση.

5. Η ψηφοφορία είναι φανερή, εκτός αν ζητηθεί να γίνει μυστική ψηφοφορία μέσω ψηφοδελτίων από την πλειοψηφία των παρισταμένων μελών.

6. Κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά, που υπογράφονται από όλους τους παρισταμένους και στα οποία μνημονεύονται, ιδίως, τα ονόματα και η ιδιότητα των παρισταμένων μελών και αυτών που έλαβαν το λόγο, ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, τα θέματα που συζητήθηκαν, με συνοπτική αλλά περιεκτική αναφορά στο περιεχόμενό τους, η μορφή και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και οι αποφάσεις που λήφθηκαν, οι εκατέρωθεν απόψεις και η διαλογική συζήτηση που έλαβε χώρα. Στο πρακτικό καταχωρίζονται οι γνώμες των μελών που μειοψήφησαν, σε περίπτωση δε φανερής ψηφοφορίας και τα ονόματα αυτών.

7. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να λειτουργήσει, όχι όμως πέρα από ένα τρίμηνο, αν κάποια από τα μέλη του εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απωλέσουν την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον κατά τις συνεδριάσεις του τα λοιπά μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία.

8. Η τυχόν κατά παράνομο τρόπο κτήση της ιδιότητας υπό την οποία κάποιος ορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της συγκρότησης του οργάνου.

9. Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον κρίνει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος που επιβάλλει την αποχή του, οφείλει να το δηλώσει αμέσως στον Πρόεδρο του Π.Ι.Σ. και να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια. Στις περιπτώσεις αυτές το Διοικητικό Συμβούλιο αποφαίνεται το ταχύτερο δυνατόν, χωρίς να συμμετέχει στην εν λόγω συνεδρίαση το μέλος που αιτείται να εξαιρεθεί.

10. Αίτηση εξαίρεσης μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. μπορούν να υποβάλουν οι ενδιαφερόμενοι σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Η αίτηση υποβάλλεται στον Πρόεδρο του Π.Ι.Σ. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή, τα οριζόμενα στην τελευταία περίοδο της προηγούμενης παραγράφου.

11. Η εξαίρεση μπορεί να διατάσσεται και αυτεπαγγέλτως από το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ.

12. Τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που δηλώνεται αποχή ή ζητείται η εξαίρεση τόσων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. ώστε τα απομένοντα μέλη να μη σχηματίζουν την προβλεπόμενη απαρτία.

13. Όταν κωλύεται ο Πρόεδρος αναπληρώνεται από τον Α΄ Αντιπρόεδρο, όταν κωλύεται ο τελευταίος αναπληρώνεται από τον Β΄ Αντιπρόεδρο, όταν κωλύεται και αυτός αναπληρώνεται από άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται με απόφασή του.

14. Ο Γενικός Γραμματέας έχει την εποπτεία και την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας των Υπηρεσιών του Π.Ι.Σ., καθώς και της τήρησης των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου.

15. Ο Ταμίας φυλάσσει τη χρηματική και κάθε άλλη περιουσία του Π.Ι.Σ., παραλαμβάνει τις εισφορές των Συλλόγων, τηρεί βιβλίο απογραφής της περιουσίας του Συλλόγου και τα τακτικά βιβλία εσόδων και εξόδων, των οποίων οφείλει να υποβάλει κατάσταση, εφόσον ζητηθεί από τον Πρόεδρο ή το Διοικητικό Συμβούλιο, και δίνει ακριβή απολογισμό κατά το τέλος κάθε οικονομικού έτους. Κάθε είσπραξη στο όνομα και για λογαριασμό του Π.Ι.Σ. ενεργείται από τον Ταμία ή τον εντεταλμένο υπάλληλο του Π.Ι.Σ. Κάθε πληρωμή ενεργείται μετά από έγγραφη εντολή του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα. Σε περίπτωση κωλύματος ο Ταμίας αναπληρώνεται από άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, που υποδεικνύεται από αυτό. Αν τα εισπραττόμενα υπερβαίνουν τα συνήθη μηνιαία έξοδα του Π.Ι.Σ., υποχρεούται ο Ταμίας να καταθέσει το επιπλέον ποσό στην Τράπεζα της Ελλάδος ή σε άλλη τράπεζα αναγνωρισμένη στην Ελλάδα, που υποδεικνύεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

16. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. που απουσιάζει αδικαιολόγητα για τρεις (3) συνεχείς τακτικές συνεδριάσεις εκπίπτει αυτοδίκαια. Η έκπτωση επικυρώνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

17. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ. αποφασίζει για τη διεξαγωγή των εκλογών στους Ιατρικούς Συλλόγους, οι οποίες διενεργούνται σε κοινή τακτή ημερομηνία σε πανελλήνια κλίμακα. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση αναστολής των εκλογών με απόφαση του Υπουργού Υγείας κατόπιν πρότασης του Π.Ι.Σ.

Άρθρο 284
Πρόεδρος του Π.Ι.Σ.

1. Ο Πρόεδρος του Π.Ι.Σ. εκπροσωπεί αυτόν ενώπιον κάθε Δικαστικής ή Διοικητικής Αρχής.

2. Ο Πρόεδρος του Π.Ι.Σ. δεν μπορεί να είναι συγχρόνως Πρόεδρος τοπικού Ιατρικού Συλλόγου ή συνδικαλιστικού οργάνου ούτε να κατέχει τις θέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 280.

3. Εφόσον ο εκλεγείς Πρόεδρος του Π.Ι.Σ. τυγχάνει Πρόεδρος τοπικού Ιατρικού Συλλόγου ή συνδικαλιστικού οργάνου ή κατέχει θέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 280, επιλέγει εντός τριών (3) ημερολογιακών ημερών το αξίωμα ή τη θέση, την οποία επιθυμεί να διατηρήσει. Εάν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, θεωρείται ως παραιτηθείς του αξιώματος του Προέδρου του Π.Ι.Σ.

Άρθρο 285
Έξοδα μετακίνησης

1. Τα μέλη της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι. Σ. που δεν κατοικούν στην περιφέρεια Αττικής δικαιούνται εξόδων μετακίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις. Τα σχετικά ποσά ορίζονται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου και καταβάλλονται από αυτόν.

2. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ. μπορεί να παρέχεται αποζημίωση για κάθε συνεδρίαση και στα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ., της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και στα μέλη του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών, η οποία καταβάλλεται από τον Π.Ι.Σ.

Άρθρο 286
Άδειες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας ορίζονται οι άδειες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ.

Άρθρο 287
Ολομέλεια των Προέδρων και Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ.

Οι Πρόεδροι των Ιατρικών Συλλόγων της χώρας ή οι νόμιμοι αναπληρωτές τους και το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ. συγκροτούν την Ολομέλεια των Προέδρων και Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. Η Ολομέλεια συγκαλείται μετά από πρόσκληση του Προέδρου του Π.Ι.Σ. και λαμβάνει αποφάσεις επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, όπως αυτά καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ.

Άρθρο 288
Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.)

1. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.), το οποίο εδρεύει στην Αθήνα, είναι αρμόδιο να εκδικάζει τις εφέσεις κατά αποφάσεων των Πειθαρχικών Συμβουλίων των Ιατρικών Συλλόγων κατά τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό των πειθαρχικών αδικημάτων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου (Π.Ι.Σ.).

2. Το Α.Π.Σ.Ι. είναι πενταμελές. Αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τρία (3) μέλη, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Όλοι είναι μέλη της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ. και εκλέγονται από αυτήν μαζί με τις αρχαιρεσίες για την ανάδειξη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη του Α.Π.Σ.Ι. πρέπει, για να καταλάβουν το σχετικό αξίωμα, να ασκούν τουλάχιστον είκοσι (20) έτη το ιατρικό επάγγελμα.

3. Τον Πρόεδρο του Α.Π.Σ.Ι., όταν κωλύεται, αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος, ενώ τα λοιπά μέλη, όταν κωλύονται, αναπληρώνονται από τα αναπληρωματικά μέλη που εκλέχθηκαν από τη Γενική Συνέλευση μαζί με τα τακτικά κατά τη σειρά της εκλογής.

4. Χρέη Γραμματέα του Α.Π.Σ.Ι. εκτελεί ο Γραμματέας του Π.Ι.Σ.

5. Όταν κωλύεται ο Γραμματέας, αναπληρώνεται μέλος του Δ.Σ. το οποίο οφείλει να υποδείξει εγγράφως, άλλως αναπληρώνεται από το νεότερο σε θητεία μέλος του Δ.Σ. του Π.Ι.Σ. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερα του ενός νέα μέλη του Δ.Σ. τότε διενεργείται κλήρωση.

Άρθρο 289
Εξελεγκτική Επιτροπή

1. Η Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ. εκλέγει ταυτόχρονα με τις αρχαιρεσίες για την ανάδειξη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Πειθαρχικού Συμβουλίου και τρεις (3) ελεγκτές εκ των μελών του Συλλόγου, καθώς και ισάριθμους αναπληρωματικούς, οι οποίοι αποτελούν την Εξελεγκτική Επιτροπή που ελέγχει τα βιβλία και την εν γένει οικονομική διαχείριση του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλει την έκθεσή της στον Πρόεδρο του Π.Ι.Σ. δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες τουλάχιστον πριν τη Συνέλευση, στην οποία θα λογοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Η Εξελεγκτική Επιτροπή, συγκαλείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. μετά την επικύρωση των αρχαιρεσιών για την ανάδειξη οργάνων του Π.Ι.Σ., συνέρχεται στα γραφεία του Συλλόγου και εκλέγει τον Πρόεδρο από τα μέλη της. Ο Πρόεδρος καλεί τα μέλη της Εξελεγκτικής Επιτροπής, η οποία προβαίνει σε έλεγχο της διαχείρισης του Συλλόγου, όταν το κρίνει αυτό αναγκαίο. Η σχετική έκθεση υποβάλλεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.

3. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούται να υποβάλλει την έκθεση αυτή εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών και στη Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ. και να παρέχει αντίγραφο σε κάθε αιτούντα. Η έκθεση αναγιγνώσκεται ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ. κατά την ετήσια λογοδοσία του Διοικητικού Συμβουλίου του.

Άρθρο 290
Περιουσιακή αυτοτέλεια Π.Ι.Σ. και Ιατρικών Συλλόγων

1. Ο Π.Ι.Σ. και οι Ιατρικοί Σύλλογοι δεν υπάγονται στους φορείς Γενικής Κυβέρνησης και δεν χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Έχουν δική τους περιουσία, οικονομική, διοικητική και διαχειριστική αυτοτέλεια. Τα έσοδά τους προέρχονται από τις εισφορές των μελών τους, τη διαχείριση της περιουσίας τους και κάθε άλλο νόμιμο πόρο.

2. Η διαχείριση των οικονομικών και της περιουσίας του Π.Ι.Σ. και των Ιατρικών Συλλόγων υπόκειται στον έλεγχο του Διοικητικού Συμβουλίου τους και της Γενικής Συνέλευσής τους που εγκρίνει στην Εκλογοαπολογιστική Συνέλευση τα πεπραγμένα και ασκεί τον οικονομικό έλεγχο μέσω και της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

3. Ο Υπουργός εποπτεύει τον Π.Ι.Σ. και τους Ιατρικούς Συλλόγους ως Ν.Π.Δ.Δ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΙΑΤΡΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Άρθρο 291
Ιατρικοί Σύλλογοι
Έδρα - Επωνυμία

1. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σωματειακού χαρακτήρα.

2. Ο Ιατρικός Σύλλογος εδρεύει στην έδρα της αυτοδιοικητικής περιφερειακής ενότητας και λαμβάνει την επωνυμία του από αυτήν την περιφερειακή. Μπορεί σε μία περιφερειακή ενότητα να υπάρχουν πλέον του ενός Ιατρικοί Σύλλογοι, από τους οποίους ο σύλλογος που δεν εδρεύει στην έδρα της περιφερειακής ενότητας λαμβάνει την επωνυμία του από την πόλη, που αποτελεί έδρα του δήμου, στον οποίο εδρεύει.

3. Κατ’ εξαίρεση των οριζομένων στην παράγραφο 2:

α) Στο Δήμο Αγρινίου της περιφερειακής ενότητας Αιτωλοακαρνανίας της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Αγρινίου»,

β) στο Δήμο Αθηναίων της περιφερειακής ενότητας του Κεντρικού Τομέα της περιφέρειας Αττικής εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών»,

www.ussee.gr

γ) στο Δήμο Σύρου της περιφερειακής ενότητας Σύρου της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Κυκλάδων»,

δ) στο Δήμο Λεβαδέων της περιφερειακής ενότητας Βοιωτίας της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Λειβαδιάς»,

ε) στο Δήμο Πατρέων της περιφερειακής ενότητας Αχαΐας της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εδρεύει ο Ιατρικός Σύλλογος, με την επωνυμία «Ιατρικός Σύλλογος Πατρών».

4. Η τοπική αρμοδιότητα κάθε Ιατρικού Συλλόγου καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ., που επικυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας.

Άρθρο 292
Σκοπός

1. Σκοπός των Ιατρικών Συλλόγων είναι η μέριμνα για τη διατήρηση του ιατρικού σώματος ικανού από επιστημονικής και ηθικής απόψεως να εξυπηρετεί με προθυμία και αυταπάρνηση τη δημόσια υγεία και τους ασθενείς καθώς και η εναρμόνιση των αντικρουόμενων συμφερόντων μεταξύ των μελών τους και όλα αυτά προς το γενικότερο συμφέρον της κοινωνίας.

2. Οι σκοποί αυτοί επιδιώκονται ιδιαίτερα μέσω:

α) Της εποπτείας της τήρησης των κανόνων της ιατρικής δεοντολογίας και της προαγωγής των ηθικών και δεοντολογικών κανόνων του ιατρικού επαγγέλματος στην περιφέρειά τους.

β) Της προβολής θέσεων και απόψεων επί ζητημάτων που αφορούν στη δημόσια υγεία, το περιβάλλον, την εκπαίδευση, τη συνεχιζόμενη ιατρική εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση των ιατρών και την ιατρική δεοντολογία στην περιοχή της ευθύνης τους.

γ) Της παρακολούθησης της ποιότητας παροχής περίθαλψης σε επίπεδο πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα στην περιφέρειά τους.

δ) Της μελέτης υγειονομικών θεμάτων και οργάνωσης επιστημονικών ιατρικών συνεδρίων με επιτροπές εμπειρογνωμόνων, καθώς και της υποβολής προτάσεων, εισηγήσεων και γνωμών που αφορούν στην αποτελεσματικότητα ή τη βελτίωση των μέτρων αυτών και της υγειονομικής εν γένει νομοθεσίας.

ε) Της έκδοσης περιοδικού δελτίου και διατήρησης διαδικτυακών ιστοσελίδων και ιστοτόπων με επιστημονικό ή συνδικαλιστικό περιεχόμενο προς πληρέστερη επιστημονική και επαγγελματική ενημέρωση των ιατρών και επικοινωνία με τους άλλους Συλλόγους και τον Π.Ι.Σ.

στ) Της εκπροσώπησης των ιατρών προς προάσπιση των εννόμων συμφερόντων τους ενώπιον των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και κάθε αρχής της χώρας και της αλλοδαπής.

ζ) Της σύναψης συμβάσεων, για λογαριασμό μελών τους συλλογικά, με την Πολιτεία και με οργανισμούς ή άλλα νομικά πρόσωπα, έναντι των οποίων υπάρχει δέσμευση ενός ή περισσοτέρων ιατρών περί παροχής ιατρικών υπηρεσιών.

η) Της μέριμνας για την αρτιότερη επιστημονική μόρφωση των ιατρών.

θ) Της περιφρούρησης της αξιοπρέπειας των μελών αυτών και της άσκησης πειθαρχικής εξουσίας επί εκείνων που συμπεριφέρονται τυχόν μη σύννομα.

ι) Της δημιουργίας κοινού συναδελφικού πνεύματος και ομαλών σχέσεων μεταξύ των ιατρών, με σκοπό την εξυπηρέτηση των ασθενών και της δημόσιας υγείας.

3. Οι αποφάσεις των Ιατρικών Συλλόγων είναι υποχρεωτικές για τα μέλη τους, κάθε δε παράβαση αυτών αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

4. Οι φορείς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που προτίθενται να πραγματοποιήσουν συνέδρια ή εκδηλώσεις ιατρικού ενδιαφέροντος ενημερώνουν, πριν την οποιαδήποτε αναγγελία της πραγματοποίησής τους, τον οικείο Ιατρικό Σύλλογο.

5. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς για το σχεδιασμό της κάλυψης των υγειονομικών αναγκών της περιφέρειάς τους.

Άρθρο 293
Μέλη

1. Κάθε ιατρός που ασκεί το ιατρικό επάγγελμα στην ελληνική επικράτεια υποχρεούται να είναι εγγεγραμμένος ως μέλος σε έναν Ιατρικό Σύλλογο. Ειδικότερα οι ιατροί, οι οποίοι είναι επαγγελματικώς εγκατεστημένοι σε υπηρεσίες δημόσιας υγείας, δηλαδή οι ιατροί Ε.Σ.Υ., νοσοκομειακοί ή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, οι ιατροί υπηρεσίας υπαίθρου, οι πανεπιστημιακοί ιατροί, οι στρατιωτικοί ιατροί, οι ιατροί σταθερών δομών του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. ή ασφαλιστικών οργανισμών, εγγράφονται υποχρεωτικά στον Ιατρικό Σύλλογο, όπου ασκούν το επάγγελμά τους και βρίσκεται η υπηρεσία τους. Απαγορεύεται η απασχόληση ιατρών που δεν έχουν την ιδιότητα μέλους Ιατρικού Συλλόγου ή δεν είναι εγγεγραμμένοι στα ειδικά μητρώα, είτε σε μονάδες Πρωτοβάθμιας είτε Δευτεροβάθμιας είτε Τριτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

2. Ιατροί που ασκούν το επάγγελμα σε περιφέρεια άλλου Ιατρικού Συλλόγου από αυτόν που είναι εγγεγραμμένοι υποχρεούνται:

α) να εγγράφονται στο ειδικό μητρώο μελών του ανωτέρω Ιατρικού Συλλόγου, καταβάλλοντας σε αυτόν ποσό που καθορίζεται εκάστοτε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο της εισφοράς που καταβάλλουν τα τακτικά μέλη, και

β) να λαμβάνουν βεβαίωση ή άδεια λειτουργίας φορέα παροχής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στον Ιατρικό Σύλλογο, στην περιφέρεια του οποίου ασκούν παράλληλα το ιατρικό επάγγελμα.

Μέρος του ποσού της περίπτωσης α΄, ανάλογο εκείνου που καταβάλλεται για τους ιδιώτες ιατρούς-τακτικά μέλη, καταβάλλεται από τον Ιατρικό Σύλλογο στον Π.Ι.Σ.

Τα μέλη που εγγράφονται στο ειδικό μητρώο δεν έχουν δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

3. Απαγορεύεται η πλανοδιακή παροχή υπηρεσιών σε Πρωτοβάθμιες ή Δευτεροβάθμιες δομές υγείας. Επιτρέπεται μόνο υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι μπορούν να παρέχουν άδεια ή βεβαίωση λειτουργίας για χρονικό

διάστημα τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών, σε νομικά και φυσικά πρόσωπα. Παράβαση του ιατρού σχετιζόμενη με την άδεια ή βεβαίωση που του έχει παρασχεθεί από τον Ιατρικό Σύλλογο, και ιδίως παράβαση ως προς το χρόνο διάρκειάς της, αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα αυτού. Ταυτοχρόνως, ο Ιατρικός Σύλλογος μπορεί, λόγω της παράβασης, να ανακαλέσει την άδεια ή βεβαίωση λειτουργίας και να αρνηθεί τη χορήγηση νέας.

4. Ιατροί του δημοσίου, που απασχολούνται με απόσπαση στην περιφέρεια άλλου Ιατρικού Συλλόγου, πρέπει να εγγραφούν στα ειδικά μητρώα του Ιατρικού Συλλόγου, στην περιφέρεια του οποίου έχουν αποσπασθεί χωρίς υποχρέωση καταβολής εισφοράς.

Άρθρο 294
Μέλη - Αλλοδαποί

Αλλοδαποί που δικαιούνται, κατά τις κείμενες διατάξεις, να ασκούν την ιατρική στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως ιθαγένειας και εθνικότητας, εγγράφονται υποχρεωτικά ως μέλη των Ιατρικών Συλλόγων και έχουν τα ίδια με τα λοιπά μέλη δικαιώματα και υποχρεώσεις, καθώς επίσης και το δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι.

Άρθρο 295
Μητρώα Ιατρικού Συλλόγου - Εγγραφή

1. Ο Ιατρικός Σύλλογος τηρεί:

α) μητρώο των μελών αυτού με βάση τον ΑΜΚΑ, το οποίο κάθε μήνα επικαιροποιείται και κοινοποιείται προς τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο με όλες τις μεταβολές, ιδίως νέες εγγραφές, μετεγγραφές, πειθαρχικά παραπτώματα ιατρών, έως ότου λειτουργήσει σύστημα ηλεκτρονικής απευθείας (online) διασύνδεσης με τον Π.Ι.Σ., στο οποίο υποχρεωτικά θα ενταχθούν όλοι οι Ιατρικοί Σύλλογοι,

β) ειδικό μητρώο μελών για τα μέλη που είναι εγγεγραμμένα σε άλλους Ιατρικούς Συλλόγους,

γ) μητρώο εταιρειών που παρέχουν ιατρικές υπηρεσίες και

δ) μητρώο ιδιωτικών κλινικών.

Ακριβή αντίγραφα των μητρώων των περιπτώσεων β΄, γ΄ και δ΄ υποχρεούται ο Ιατρικός Σύλλογος να υποβάλει στον Π.Ι.Σ. και να τα επικαιροποιεί με τις επερχόμενες εκάστοτε μεταβολές στο τέλος κάθε εξαμήνου (Ιούνιος-Δεκέμβριος). Η μη εμπρόθεσμη υποβολή των μητρώων και αμελλητί των επερχόμενων μεταβολών στους τιθέμενους χρόνους θεωρείται πειθαρχικό παράπτωμα του Προέδρου και του Γραμματέα του Ιατρικού Συλλόγου και τιμωρείται πειθαρχικά. Με την εγγραφή στα ειδικά μητρώα κλινικών ή εταιρειών παροχής ιατρικών υπηρεσιών, υπάρχει υποχρέωση καταβολής εισφοράς για κάθε έτος προς τον Ιατρικό Σύλλογο και αναλογικά προς τον Π.Ι.Σ., ανάλογα με τον αριθμό των ιατρών που απασχολούν. Η εισφορά αυτή ορίζεται από τον οικείο Ιατρικό Σύλλογο. Οι εταιρείες που παρέχουν ιατρικές υπηρεσίες και εγγράφονται στα μητρώα των περιπτώσεων γ΄ και δ΄ υπόκεινται σε όλες τις κείμενες διατάξεις της ιατρικής δεοντολογίας και νομοθεσίας, για την ορθή εφαρμογή των οποίων ελέγχονται από το Υπουργείο Υγείας.

2. Η μη εγγραφή σε Ιατρικό Σύλλογο ή στα ειδικά μητρώα Ιατρικού Συλλόγου ή η παράλειψη δήλωσης παροχής υπηρεσιών σε ιδιωτική κλινική ή εταιρεία παροχής ιατρικών υπηρεσιών αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. Η παράλειψη εγγραφής κλινικής ή εταιρείας παροχής ιατρικών υπηρεσιών στα ειδικά μητρώα του Ιατρικού Συλλόγου επισύρει ποινή προστίμου χιλίων (1.000) έως δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ που εισπράττονται από αυτόν κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ και αποδίδονται στον Ιατρικό Σύλλογο.

Τα γραφεία προσωπικού των δημοσίων δομών υγείας καθώς και τα γραφεία προσωπικού ή οι εργοδότες των ιδιωτικών δομών υγείας υποχρεούνται να ζητούν από τον ιατρό, πριν την ανάληψη υπηρεσίας από αυτόν, βεβαίωση εγγραφής του στον οικείο Ιατρικό Σύλλογο.

3. Στο μητρώο του Ιατρικού Συλλόγου εγγράφεται ο ιατρός, με αίτησή του, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση της βεβαίωσης άσκησης ιατρικού επαγγέλματος. Πριν την εγγραφή στον οικείο Ιατρικό Σύλλογο απαγορεύεται η από τον ιατρό άσκηση του επαγγέλματος αυτού. Η ίδια απαγόρευση ισχύει και για τους ιατρούς που εγγράφονται στο ειδικό μητρώο μελών, καθώς και για τις ιατρικές εταιρείες και ιδιωτικές κλινικές που εγγράφονται στο αντίστοιχο μητρώο.

4. Για την εγγραφή απαιτείται:

α) αίτηση του ιατρού σε έντυπο του οικείου Ιατρικού Συλλόγου,

β) υπεύθυνη δήλωση αυτού ότι δεν είναι μέλος άλλου Ιατρικού Συλλόγου ή υπεύθυνη δήλωση ότι δεν είναι εγγεγραμμένος στο ειδικό μητρώο άλλων Ιατρικών Συλλόγων ή, σε περίπτωση μετεγγραφής, υπεύθυνη δήλωση σε ποια ειδικά μητρώα άλλων Ιατρικών Συλλόγων είναι εγγεγραμμένος, καθώς και επίσημη βεβαίωση εγγραφής και μεταβολών του προηγούμενου Ιατρικού Συλλόγου, στον οποίον ήταν εγγεγραμμένος, στην οποία θα αναφέρονται και πιθανές ποινικές ή πειθαρχικές καταδίκες,

γ) επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου καθώς και επίσημη μετάφρασή του αν πρόκειται για πανεπιστημιακό ίδρυμα της αλλοδαπής,

δ) επικυρωμένο αντίγραφο αναγνώρισης πτυχίου Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ή ΔΙΚΑΤΣΑ, αν πρόκειται για πανεπιστημιακό ίδρυμα της αλλοδαπής,

ε) επικυρωμένο αντίγραφο άδειας ή βεβαίωσης άσκησης επαγγέλματος,

στ) επικυρωμένο αντίγραφο λήψης τίτλου ειδικότητας, αν υπάρχει,

ζ) αντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας,

η) βιογραφικό συνοδευόμενο από τίτλους ειδίκευσης και εξειδίκευσης, μεταπτυχιακών σπουδών και κάθε άλλης επιστημονικής εμπειρίας και κατάρτισης στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό,

θ) υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος ότι: θα) δεν έχει υποστεί στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων, θβ) δεν έχει ανακληθεί ή ανασταλεί για οποιοδήποτε λόγο η άδεια ή βεβαίωση άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος, θγ) δεν έχει καταδικαστεί τελεσίδικα σε ατιμωτικό αδίκημα σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της ποινικής νομοθεσίας,

ι) βεβαίωση του επίσημου ασφαλιστικού οργανισμού ότι κατεβλήθη το ποσό εγγραφής του σε αυτόν:

www.ccbar.gr

ια) διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης του ιατρού, η οποία θα πληροί τις εκάστοτε διατάξεις που ισχύουν για τις μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, αν πρόκειται για ελεύθερο επαγγελματία ιατρό, ή το νοσοκομείο ή κέντρο υγείας ή άλλη μονάδα δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας, αν παρέχει εξαρτημένες υπηρεσίες σε τέτοιες μονάδες, και

ιβ) παράβολο που ορίζεται εκάστοτε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου, στον οποίο ο ιατρός αιτείται την εγγραφή. Το παράβολο, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, μπορεί, να είναι ηλεκτρονικό.

5. Σε περίπτωση μετεγγραφής, η εγγραφή στο νέο Σύλλογο γίνεται ταυτόχρονα με τη διαγραφή του ιατρού από τον προηγούμενο, ηλεκτρονικά. Ο ιατρός υποχρεούται εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών να προσέλθει αυτοπροσώπως για να επιβεβαιώσει τη μετεγγραφή του. Σε διαφορετική περίπτωση, διαγράφεται μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 296
Ετήσια Δήλωση

1. Ο ιατρός, ο εγγεγραμμένος στα μητρώα του Ιατρικού Συλλόγου, υποχρεούται κάθε έτος και μέχρι τέλους Φεβρουαρίου να υποβάλει στο Σύλλογο, του οποίου είναι μέλος, δήλωση, η οποία περιέχει τα εξής στοιχεία:

α) όνομα, επώνυμο, όνομα πατρός, όνομα μητρός, τόπο γέννησης, ιθαγένεια, διεύθυνση κατοικίας και του ιατρείου και την ιατρική ειδικότητα που ασκεί νομίμως,

β) βεβαίωση ότι αυτός ασκεί πράγματι το λειτούργημα του ιατρού, διατηρώντας προσωπικό ιατρείο ή από κοινού με άλλον ιατρό, του οποίου πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο, ή άλλο ιδιωτικό φορέα παροχής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, καθώς και αν παρέχει τις υπηρεσίες του σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πάγια αντιμισθία ή κατ΄ αποκοπήν ή ανά επίσκεψη, δηλώνοντας και το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του φυσικού ή νομικού προσώπου, τη διεύθυνση αυτού και το ποσό της αντιμισθίας ή αμοιβής ανά επίσκεψη, όπως, επίσης, αν λαμβάνει κάποια σύνταξη, τον ασφαλιστικό φορέα και το ποσό αυτής,

γ) βεβαίωση σε ποιους άλλους Ιατρικούς Συλλόγους παρέχει υπηρεσίες είτε Πρωτοβάθμιας είτε Δευτεροβάθμιας Φροντίδας Υγείας,

δ) βεβαίωση ότι ο δηλών δεν υπάγεται σε κάποιο από τα κατά νόμο κωλύματα και ασυμβίβαστα και ότι έχει δικαίωμα άσκησης της ιατρικής με βάση πτυχία και τίτλους ελληνικών ιατρικών σχολών ή κατά νόμο αναγνωρισμένων αλλοδαπών,

ε) βεβαίωση ότι δεν βρίσκεται σε αναστολή ιατρικού επαγγέλματος λόγω πειθαρχικών ποινών, όπως προβλέπονται στο άρθρο 322, και δεν έχει στερηθεί της άδειας λόγω μη καταβολής εισφορών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 315 παράγραφος 2.

2. Η δήλωση δεν γίνεται δεκτή εφόσον δεν συνοδεύεται από απλό αντίγραφο της απόδειξης περί καταβολής της οφειλομένης στον Ιατρικό Σύλλογο ετήσιας εισφοράς.

3. Ο ιατρός είναι υποχρεωμένος να ανακοινώνει προς τον Ιατρικό Σύλλογο οποιαδήποτε μεταβολή των στοιχείων του εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημέρα της μεταβολής.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε Ιατρικού Συλλόγου, με αιτιολογημένη απόφασή του, μπορεί να διαγράφει από το μητρώο του τους ιατρούς, οι οποίοι, παρά τις επανειλημμένες υπομνήσεις του Συλλόγου, δεν υπέβαλαν τη δήλωση της παραγράφου 1 και την εισφορά τους. Επίσης, μπορεί να προβαίνει σε όλες τις νόμιμες ενέργειες, εξωδικαστικές και δικαστικές, προκειμένου να εισπράξει τις οφειλόμενες εισφορές, με τις εκάστοτε νόμιμες προσαυξήσεις.

Η ανωτέρω διαγραφή του ιατρού από το μητρώο του κύριου Ιατρικού Συλλόγου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένος, επιφέρει την άμεση ανάκληση της άδειας άσκησης του επαγγέλματός του από το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ.

5. Η δήλωση της παραγράφου 1 επισυνάπτεται στο μητρώο του Συλλόγου και καταχωρείται στον ατομικό φάκελο που τηρείται για κάθε ιατρό-μέλος του Συλλόγου.

6. Σε αυτούς που υποβάλλουν εμπροθέσμως πλήρη δήλωση χορηγείται δελτίο ταυτότητας ιατρού, το οποίο ισχύει μέχρι τέλους Φεβρουαρίου του επομένου της έκδοσης έτους, καθώς και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο μπορεί να τους εξυπηρετεί στην άσκηση του λειτουργήματός τους. Το δελτίο υπογράφεται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα του Ιατρικού Συλλόγου και τον κάτοχο και σφραγίζεται με τη σφραγίδα του Συλλόγου, ενώ η ισχύς του ανανεώνεται κάθε έτος.

7. Σε περίπτωση απώλειας του ανωτέρω δελτίου, μπορεί το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Ιατρικού Συλλόγου να επιτρέψει τη χορήγηση νέου δελτίου, που ισχύει μέχρι τέλους Φεβρουαρίου του επομένου της έκδοσης έτους.

8. Η εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης, η δήλωση που δεν πληροί όλους τους όρους του παρόντος καθώς και η υποβολή ανειλικρινούς δήλωσης αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα κατά άρθρο 319. Ο παραβάτης απαλλάσσεται στην περίπτωση συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας.

Άρθρο 297
Μητρώο Μελών - Διαγραφή

1. Ο Ιατρικός Σύλλογος υποχρεούται να διαγράψει τους εντός του έτους παραιτούμενους ιατρούς, τους μετατιθέμενους ή μετοικούντες, τους θανόντες, τους λαμβάνοντες σύνταξη γήρατος ή πρόσκαιρης ανικανότητας από τον επίσημο ασφαλιστικό τους οργανισμό, αυτούς που τελεσιδίκως τους επεβλήθη η ποινή της οριστικής παύσης και αυτούς που με οποιονδήποτε τρόπο απέβαλαν την ιδιότητα του ιατρού. Οι Εισαγγελείς των Δικαστηρίων και οι Ληξίαρχοι, καθώς και ο επίσημος ασφαλιστικός οργανισμός τους, υποχρεούνται να αποστέλλουν αμελλητί στον οικείο Ιατρικό Σύλλογο αντίγραφα των καταδικαστικών αποφάσεων κατά των ιατρών, των ληξιαρχικών πράξεων αυτών, καθώς και της συνταξιοδότησής τους, ολικής ή μερικής.

2. Οι ιατροί που επιθυμούν να μετοικήσουν στην αλλοδαπή ή να διαγραφούν, υποχρεούνται να υποβάλλουν σχετική αίτηση προς τον οικείο Ιατρικό Σύλλογο, ο οποίος αποδέχεται τη μετοίκηση ή τη διαγραφή μόνον

εφόσον οι αιτούντες έχουν καταβάλλει το σύνολο των εισφορών με τις τυχόν νόμιμες προσαυξήσεις. Το ίδιο ισχύει και για τη διαγραφή από το ειδικό μητρώο Ιατρικού Συλλόγου, καθώς και για όσους επιθυμούν να τεθούν σε αναστολή ιδιότητας ιατρού.

Η επαγγελματική ιδιότητα του ιατρού δύναται να ανασταλεί κατόπιν αίτησής του, με απόφαση του Δ.Σ. του Ιατρικού Συλλόγου. Ο τελών σε αναστολή δεν υποχρεούνται σε καταβολή εισφοράς του άρθρου 315.

Άρθρο 298
Αλληλογραφία

1. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι αλληλογραφούν απευθείας με όλες τις τοπικές και κεντρικές Αρχές για ζητήματα της περιφέρειάς τους και τους ιδιώτες. Όταν αλληλογραφούν με τις κεντρικές αρχές για ζητήματα γενικής φύσης, υποχρεούνται σε ταυτόχρονη γραπτή ενημέρωση του Π.Ι.Σ.

2. Τα έγγραφα υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα και σφραγίζονται με τη σφραγίδα του Ιατρικού Συλλόγου.

Άρθρο 299
Συνεργασία με Δημόσιες Αρχές

Οι Δημόσιες Αρχές οφείλουν να παρέχουν στους Ιατρικούς Συλλόγους κάθε δυνατή ενίσχυση, καθώς και κάθε πληροφορία αναγκαία για την εκπλήρωση των σκοπών τους, ιδίως δε όταν αφορούν παραβατικές συμπεριφορές κατά την άσκηση της ιατρικής, ελεγχόμενες πράξεις, διώξεις ή επιβληθείσες κυρώσεις από άλλα αρμόδια όργανα.

Άρθρο 300
Όργανα

Όργανα διοίκησης του Ιατρικού Συλλόγου είναι η Γενική Συνέλευση, η οποία είναι τακτική, έκτακτη και εκλογοαπολογιστική, το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εξελεγκτική Επιτροπή.

Άρθρο 301
Τακτική -Έκτακτη Γενική Συνέλευση

1. Η Γενική Συνέλευση του Ιατρικού Συλλόγου συνέρχεται τακτικά εντός διμήνου από τη λήξη του οικονομικού έτους, εκτάκτως δε όταν αποφασίζει τούτο το Διοικητικό Συμβούλιο ή μετά από έγγραφη αίτηση, η οποία αναγράφει και το λόγο της σύγκλησης, μελών του Συλλόγου με την ακόλουθη αναλογία: σε Συλλόγους που αριθμούν: α) μέχρι εκατό (100) μέλη, το ήμισυ πλέον ενός, β) μέχρι πεντακόσια (500) μέλη, το ένα τρίτο (1/3), γ) μέχρι χίλια (1000) μέλη, το ένα τέταρτο (1/4) και δ) άνω των χιλίων ενός (1001) μελών, το ένα όγδοο (1/8).

Η έγγραφη αίτηση υποβάλλεται προς τον Πρόεδρο του Ιατρικού Συλλόγου, ο οποίος υποχρεούται να καλέσει τη Συνέλευση εντός μηνός από την υποβολή της. Οι αιτούντες πρέπει να είναι ταμειακώς τακτοποιημένοι κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και να έχουν δικαίωμα ψήφου.

2. α) Ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου καλεί τα μέλη του είτε με προσωπικές ατομικές προσκλήσεις, στις οποίες αναγράφονται κατά σειρά και τα προς συζήτηση θέματα και οι οποίες αποστέλλονται, τουλάχιστον πριν δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες για τις τακτικές και πριν τρεις (3) ημερολογιακές ημέρες για τις έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις, ταχυδρομικά με απόδειξη αποστολής ή τηλεομοιοτυπικά (φαξ) ή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) ή με προσωπικό μήνυμα (SMS), εφόσον αποδεικνύεται η αποστολή και βεβαιώνεται η ημέρα και χρονολογία αυτής και η υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση, είτε με γενική πρόσκληση που δημοσιεύεται σε μία ή δύο ημερήσιες τοπικές εφημερίδες και τοιχοκολλάται στην έδρα του Ιατρικού Συλλόγου.

β) Στην πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης καθώς και τα προς συζήτηση θέματα. Πέραν των αναγραφομένων στην πρόσκληση θεμάτων, μπορεί να συζητηθεί και άλλο θέμα, εφόσον προταθεί τούτο και γίνει δεκτό προς συζήτηση από την πλειοψηφία των παρισταμένων μελών. Στην έκτακτη Γενική Συνέλευση κατόπιν αιτήματος μελών δεν μπορεί να συζητηθεί κανένα άλλο ζήτημα εκτός από το θέμα για το οποίο συνεκλήθη.

γ) Τα προσερχόμενα στη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης μέλη υπογράφουν το ειδικό βιβλίο πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων.

3. α) Για τη συγκρότηση νόμιμης απαρτίας της Γενικής Συνέλευσης απαιτείται επί αριθμού μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου και είναι ταμειακά τακτοποιημένα: αα) μέχρι εκατό (100) να παρίσταται το ήμισυ πλέον ενός, ββ) μέχρι πεντακόσια (500) να παρίσταται τουλάχιστον το ένα τρίτο (1/3) και γγ) άνω των πεντακοσίων (500) να παρίσταται το ένα τέταρτο (1/4) των εγγεγραμμένων και εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών.

β) Αν ματαιωθεί η συνεδρίαση λόγω έλλειψης απαρτίας, η Γενική Συνέλευση καλείται εκ νέου σε πρώτη επαναληπτική συνεδρίαση το αργότερο εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών, οπότε βρίσκεται σε απαρτία, εάν παρίσταται το ήμισυ τουλάχιστον του αριθμού των μελών που ορίζεται στην περίπτωση α΄.

γ) Αν δεν επιτυγχάνεται απαρτία στην πρώτη επαναληπτική συνεδρίαση, καλείται δεύτερη επαναληπτική συνεδρίαση, η οποία λαμβάνει χώρα εντός 24 ωρών από τη ματαίωση της πρώτης, και η Γενική Συνέλευση βρίσκεται πλέον σε απαρτία όταν παρίσταται το ένα τέταρτο (1/4) του αριθμού των μελών που ορίζεται στην περίπτωση α΄.

Για την απαιτούμενη απαρτία της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να γίνεται μνεία στην πρόσκληση και τα πρακτικά.

4. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, με εξαίρεση τις αρχαιρεσίες, λαμβάνονται με την πλειοψηφία των παρόντων, ανακοινώνονται δε όλες στον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο. Σε περίπτωση ισοψηφίας η πρόταση απορρίπτεται και μπορεί να επανασυζητηθεί μία φορά και κατά την ίδια ακόμα συνεδρίαση, εφόσον υποστεί τροποποιήσεις. Αν δεν καθίσταται δυνατός ο σχηματισμός της πλειοψηφίας αυτής, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται ωσότου σχηματιστεί απόλυτη πλειοψηφία με την υποχρεωτική προσχώρηση, κάθε φορά εκείνων ή εκείνου που διατυπώνει την ασθενέστερη γνώμη, σε μία από τις επικρατέστερες. Αν και πάλι υπάρξει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου, εκτός αν η ψηφοφορία είναι μυστική, οπότε αυτή επαναλαμβάνεται για μία ακόμη φορά, η τυχόν δε νέα ισοψηφία ισοδυναμεί με απόρριψη.

5. α) Των συνεδριάσεων της Γενικής Συνέλευσης προεδρεύει ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου και, αν αυτός κωλύεται, ο Αντιπρόεδρος.

β) Οι αποφάσεις στη Γενική Συνέλευση των Ιατρικών Συλλόγων λαμβάνονται κατ΄ αρχήν με ανάταση της χειρός. Λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία κατόπιν ονομαστικής κλήσης για τα γενικά και σοβαρά ζητήματα, εφόσον υποβλήθηκε σχετική έγγραφη ή προφορική πρόταση του ενός τετάρτου (1/4) των παρόντων μελών, και με μυστική ψηφοφορία μέσω ψηφοδελτίων, όταν πρόκειται για εκλογή προσώπων ή προσωπικά ζητήματα και όταν κρίνει αυτό αναγκαίο το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από αιτιολογημένη απόφασή του.

γ) Κατά τη συνεδρίαση της Συνέλευσης τηρούνται πρακτικά, τα οποία υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα και στα οποία μνημονεύονται, ιδίως, ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, τα θέματα που συζητήθηκαν, με συνοπτική αλλά περιεκτική αναφορά στο περιεχόμενό τους, τα ονόματα και η ιδιότητα των μελών που έλαβαν το λόγο, η μορφή και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και οι αποφάσεις που λήφθηκαν. Στο πρακτικό καταχωρίζονται οι γνώμες των μελών που μειοψήφησαν, σε περίπτωση δε φανερής ψηφοφορίας και τα ονόματα τούτων.

6. Στην ετήσια Γενική Συνέλευση συζητούνται υποχρεωτικά:

α) ο απολογισμός πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου,

β) ο οικονομικός απολογισμός του προηγουμένου έτους,

γ) ο προϋπολογισμός του τρέχοντος έτους,

δ) η έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής,

ε) κάθε άλλο θέμα της ημερήσιας διάταξης που ανάγεται στους σκοπούς του Συλλόγου.

Άρθρο 302
Εκλογοαπολογιστική Γενική Συνέλευση

Η εκλογοαπολογιστική Γενική Συνέλευση συγκαλείται κάθε τέσσερα (4) χρόνια, δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν από τις αρχαιρεσίες κάθε Ιατρικού Συλλόγου. Η ημερήσια διάταξη περιέχει τουλάχιστον τον απολογισμό του Διοικητικού Συμβουλίου της προηγούμενης τετραετίας αλλά και κάθε θέμα που αφορά στις αρχαιρεσίες που έχουν ορισθεί με απόφαση του Π.Ι.Σ.

Άρθρο 303
Εσωτερικός κανονισμός

Οι Ιατρικοί Σύλλογοι μπορούν να έχουν εσωτερικό κανονισμό, στον οποίο ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της διεξαγωγής των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου, ο αριθμός και οι θέσεις του απαιτούμενου προσωπικού και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την καλή λειτουργία του Συλλόγου. Ο κανονισμός αυτός καταρτίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Ιατρικού Συλλόγου και, εν συνεχεία, από το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ.

Άρθρο 304
Διοικητικό Συμβούλιο

1. α) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου αποτελείται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, το γραμματέα, τον ταμία και ένα σύμβουλο, όταν ο αριθμός των μελών του Συλλόγου είναι μέχρι πενήντα (50), τρεις (3) συμβούλους όταν ο αριθμός των μελών είναι μέχρι εκατόν πενήντα (150), πέντε (5) συμβούλους όταν ο αριθμός των μελών είναι μέχρι διακόσια πενήντα (250), επτά (7) συμβούλους όταν ο αριθμός των μελών είναι μέχρι χίλια (1.000), εννέα (9) συμβούλους όταν ο αριθμός των μελών είναι μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000), έντεκα (11) συμβούλους όταν ο αριθμός των μελών είναι μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) και δεκατρείς (13) συμβούλους όταν ο αριθμός των μελών υπερβαίνει τα δέκα χιλιάδες ένα (10.001) μέλη.

β) Ο αριθμός των κατά την περίπτωση α΄ εκλεκτέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των εγγεγραμμένων μελών στο μητρώο του Συλλόγου, όπως έχει αυτό τρεις (3) μήνες πριν τις αρχαιρεσίες. Δικαίωμα να ψηφίσουν στις αρχαιρεσίες για εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν οι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ιατροί που δεν διατελούν σε προσωρινή παύση και έχουν ανανεώσει το ετήσιο δελτίο ταυτότητας. Προς βεβαίωση των ανωτέρω καταρτίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και εκτίθεται στα γραφεία του Συλλόγου δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημερολογιακές ημέρες πριν την ημέρα των αρχαιρεσιών, κατάλογος των εχόντων δικαίωμα ψήφου μελών, ο οποίος υπόκειται στον έλεγχο κάθε μέλους του Συλλόγου και διορθώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη αίτηση μέλους ή οποιουδήποτε δικαιολογεί ειδικό έννομο συμφέρον. Η αίτηση για διόρθωση του πίνακα υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου πέντε (5) τουλάχιστον ημερολογιακές ημέρες πριν την ημερομηνία των αρχαιρεσιών.

2. α) Δικαίωμα του εκλέγειν έχουν τα μέλη που είναι οικονομικώς τακτοποιημένα στον Ιατρικό Σύλλογο οκτώ (8) ημερολογιακές μέρες πριν τις αρχαιρεσίες. Δικαίωμα του εκλέγεσθαι στα όργανα των Ιατρικών Συλλόγων έχουν τα μέλη που είναι οικονομικώς τακτοποιημένα στον Ιατρικό Σύλλογο τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν τις αρχαιρεσίες και δεν έχουν τιμωρηθεί τελεσίδικα με την ποινή της προσωρινής παύσης άσκησης του επαγγέλματος.

β) Όσοι έχουν τιμωρηθεί από πρωτοβάθμιο ή δευτεροβάθμιο πειθαρχικό όργανο του Ιατρικού Συλλόγου (εκτός από την ποινή της επίπληξης) ή άλλο αρμόδιο όργανο ή με βάση τις διατάξεις των άρθρων 63 και 67 Π.Κ. στερούνται του δικαιώματος του εκλέγεσθαι για μια πενταετία από την τιμωρία τους. Σε περίπτωση που τελεσίδικα αθωωθούν νωρίτερα, αυτοδίκαια επανακτούν το δικαίωμα αυτό.

γ) Στερούνται των δικαιωμάτων του εκλέγειν και εκλέγεσθαι όσοι έχουν τιμωρηθεί τελεσίδικα από οποιοδήποτε όργανο με την ποινή της παύσης άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος.

δ) Στερούνται του δικαιώματος του εκλέγεσθαι όσοι έχουν εκκρεμή υπόθεση για ατιμωτικό αδίκημα κατά τον Ποινικό Κώδικα ή κακούργημα. Αποκτούν και πάλι το δικαίωμα του εκλέγεσθαι εφόσον κοινοποιηθεί στο Ιατρικό Σύλλογο, και με επιμέλεια του ίδιου του ιατρού, τελεσίδικη αθωωτική απόφαση.

www.cite.gr

Άρθρο 305
Ανακήρυξη υποψηφίων

1. Οι υποψήφιοι για τη θέση μέλους Διοικητικού Συμβουλίου, Πειθαρχικού Συμβουλίου, Εξελεγκτικής Επιτροπής και εκπροσώπου στον Π.Ι.Σ. αναγράφονται σε ξεχωριστά ψηφοδέλτια είτε εντασσόμενοι σε συνδυασμούς είτε ως μεμονωμένοι υποψήφιοι. Ο αριθμός των υποψηφίων κάθε συνδυασμού δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του αριθμού των εκλεγομένων για το Διοικητικό Συμβούλιο, το Πειθαρχικό Συμβούλιο και τους εκπροσώπους στον Π.Ι.Σ. Υποψήφιο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και υποψήφιο μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή της Εξελεγκτικής Επιτροπής.

2. Η ανακήρυξη υποψηφίων του Διοικητικού Συμβουλίου, του Πειθαρχικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής και εκπροσώπων στον Π.Ι.Σ. ενεργείται κατόπιν αίτησης των συνδυασμών ή μεμονωμένων υποψηφίων υποβαλλόμενης στον Πρόεδρο του Ιατρικού Συλλόγου τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν την ημέρα της διεξαγωγής των αρχαιρεσιών. Όσον αφορά στους συνδυασμούς, η αίτηση υπογράφεται από όλους τους υποψηφίους του συνδυασμού. Εντός τριών (3) ημερών από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου ανακηρύσσει με έγγραφη ανακοίνωση, η οποία τοιχοκολλάται στο κατάστημα του Συλλόγου και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Συλλόγου στο διαδίκτυο, αν υπάρχει, τους συνδυασμούς και τους μεμονωμένους υποψηφίους, για τους οποίους υπεβλήθησαν οι σχετικές αιτήσεις.

3. Η αίτηση είναι απαράδεκτη αν δεν συνοδεύεται από βεβαίωση του Συλλόγου σχετικά με την εγγραφή σε αυτόν και την οικονομική τακτοποίηση όλων των υποψηφίων των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων.

Άρθρο 306
Αρχαιρεσίες - Διαδικασία

1. Η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, του Πειθαρχικού Συμβουλίου και της Εξελεγκτικής Επιτροπής, καθώς και των εκπροσώπων στον Π.Ι.Σ., ενεργείται κάθε τετραετία, σε τακτή ημερομηνία, ημέρα Κυριακή και μήνα Μάιο, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. που λαμβάνει υπόψη και τις αιτήσεις και ανάγκες των Ιατρικών Συλλόγων. Για Ιατρικούς Συλλόγους που αριθμούν πάνω από χίλια (1.000) μέλη, η ψηφοφορία μπορεί να γίνεται δύο (2) συνεχόμενες ημέρες, Κυριακή και Δευτέρα. Η απόφαση αυτή τοιχοκολλάται στο κατάστημα του Συλλόγου και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Συλλόγου στο διαδίκτυο, αν υπάρχει, σαράντα (40) τουλάχιστον ημερολογιακές ημέρες πριν την ημέρα της εκλογής. Σε αυτήν την απόφαση ορίζεται και ο αριθμός των εκλεκτέων μελών.

2. Τα μέλη καλούνται με ατομικές προσκλήσεις, οι οποίες αποστέλλονται τουλάχιστον προ τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών ταχυδρομικά με απόδειξη αποστολής, μπορούν δε να σταλούν τηλεομοιοτυπικά (φαξ) ή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), εφόσον αποδεικνύεται η αποστολή και βεβαιώνεται η ημέρα και χρονολογία αυτής και η υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση. Στις προσκλήσεις σημειώνεται η ημέρα και η ώρα της έναρξης της συνεδρίασης, το κατάστημα της ψηφοφορίας ή τα εκλογικά τμήματα, αν υπάρχουν περισσότερα, και ο αριθμός των εκλεκτέων μελών του Διοικητικού και Πειθαρχικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής, καθώς και των εκπροσώπων στον Π.Ι.Σ.

3. Η εκλογή, με την επιφύλαξη των διατάξεων του εσωτερικού κανονισμού, γίνεται με ευθύνη, μέριμνα και δαπάνη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου (εκλογικοί κατάλογοι, προετοιμασία χώρων, καλπών, ψηφοδελτίων, φακέλων κ.λπ.). Για τη διενέργεια των αρχαιρεσιών αρμόδια είναι τριμελής Εφορευτική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της οικείας Περιφέρειας, με το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο και δύο (2) μέλη, μη υποψηφίους, τα οποία ορίζονται με ισάριθμα αναπληρωματικά, με κλήρωση από τα μέλη του Ιατρικού Συλλόγου που έχουν δικαίωμα ψήφου. Η κλήρωση διενεργείται από το Διοικητικό Συμβούλιο πέντε (5) ημερολογιακές ημέρες πριν τις εκλογές σε ειδική συνεδρίαση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του εσωτερικού κανονισμού.

Στους Ιατρικούς Συλλόγους, στους οποίους η εκλογή ενεργείται κατά τμήματα, συγκροτείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου, Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή που απαρτίζεται από έναν (1) εκπρόσωπο της οικείας Περιφέρειας, ο οποίος προΐσταται διεύθυνσης ή τμήματος αυτής, ως πρόεδρο, με το νόμιμο αναπληρωτή του, και από τέσσερα (4) μέλη του Ιατρικού Συλλόγου. Τα μέλη-ιατροί των εφορευτικών επιτροπών ορίζονται, με ισάριθμα αναπληρωματικά τους, από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου με κλήρο, από τα μη υποψήφια μέλη.

Ζητήματα εγκυρότητας ψηφοδελτίων καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά τη διαδικασία των αρχαιρεσιών κρίνονται από τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής.

4. Η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, του Πειθαρχικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής και των εκπροσώπων στον Π.Ι.Σ. γίνεται με μυστική ψηφοφορία με χωριστά για κάθε όργανο ψηφοδέλτια και φακέλους με το ίδιο χρώμα κατά περίπτωση, με το σύστημα της απλής αναλογικής. Τα ψηφοδέλτια είναι έντυπα, φέρουν μελανό χρώμα γραμματοσειράς και κατασκευάζονται με μέριμνα του Διοικητικού Συμβουλίου και δαπάνη του Ιατρικού Συλλόγου, κατά τα ανωτέρω.

5. Ο κάθε συνδυασμός και μεμονωμένος υποψήφιος ορίζει έναν (1) αντιπρόσωπο, με έναν (1) αναπληρωτή, από τους ιατρούς που έχουν δικαίωμα ψήφου, ο οποίος παρίσταται στο χώρο της ψηφοφορίας.

6. Κατά την ημέρα της ψηφοφορίας ο εκλογέας που έχει δικαίωμα ψήφου προσερχόμενος στην αίθουσα διεξαγωγής της ψηφοφορίας, αφού επιβεβαιωθούν τα στοιχεία της ταυτότητάς του από τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής, παραλαμβάνει από αυτήν τέσσερις φακέλους σφραγισμένους με τη σφραγίδα του Συλλόγου (ένα για το Διοικητικό Συμβούλιο, ένα για το Πειθαρχικό Συμβούλιο, ένα για την Εξελεγκτική Επιτροπή και ένα για τους εκπροσώπους στον Π.Ι.Σ.) και σειρά ψηφοδελτίων, στα οποία περιλαμβάνονται και λευκά ψηφοδέλτια, και

www.ΣΤΟΙΧΗΣ.gr

αποσύρεται σε ιδιαίτερο χώρο, ώστε να εξασφαλίζεται το απόρρητο της ψηφοφορίας. Η υπέρ των υποψηφίων προτίμηση εκφράζεται με σταυρό που τίθεται δίπλα στο όνομα του υποψηφίου για το Διοικητικό Συμβούλιο, την Εξελεγκτική Επιτροπή, το Πειθαρχικό Συμβούλιο και ως εκπροσώπου στον Π.Ι.Σ. Ο κάθε εκλογέας μπορεί να προτιμήσει κατ΄ ανώτατο όριο τόσους υποψηφίους και να θέσει τόσους σταυρούς όσος και ο αριθμός των εκλεγόμενων μελών στο καθένα από τα παραπάνω όργανα. Περισσότεροι σταυροί δεν λαμβάνονται υπόψη και το ψηφοδέλτιο προσμετράται υπέρ του συνδυασμού. Αν δεν τεθούν σταυροί προτίμησης, το ψηφοδέλτιο προσμετράται υπέρ του συνδυασμού ή του μεμονωμένου υποψηφίου. Οι υποψήφιοι Πρόεδροι του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου δεν χρειάζονται σταυρό προτίμησης και θεωρείται ότι έλαβαν το σύνολο των ψηφοδελτίων του συνδυασμού που ανήκουν. Εάν λάβουν σταυρό, το ψηφοδέλτιο δεν θεωρείται άκυρο για το λόγο αυτό. Ακολούθως, τα ψηφοδέλτια εγκλείονται στους οικείους φακέλους, οι οποίοι ρίχνονται στις προς τούτο τοποθετημένες ψηφοδόχους ιδιοχείρως από τον εκλογέα. Πριν αποχωρήσει ο εκλογέας, υπογράφει ως ψηφίσας στον εκλογικό κατάλογο και διαγράφεται από την Εφορευτική Επιτροπή.

7. Κατά το χρόνο της ψηφοφορίας απαγορεύεται στην αίθουσα ψηφοφορίας η παραμονή άλλων προσώπων εκτός από τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής, των αντιπροσώπων των συνδυασμών ή των μεμονωμένων υποψηφίων και αυτών που ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα σύμφωνα με τις εντολές της Εφορευτικής Επιτροπής.

8. Η ψηφοφορία λήγει με την δύση του ηλίου, εκτός αν η Εφορευτική Επιτροπή αποφασίσει διαφορετικά, λόγω του ότι έχουν ψηφίσει όλοι οι εγγεγραμμένοι. Παράταση της ψηφοφορίας πέρα από τη λήξης της μπορεί να υπάρξει με προηγούμενη απόφαση της Εφορευτικής Επιτροπής ειδικά αιτιολογημένη.

9. Μετά τη λήξη της ψηφοφορίας αρχίζει η διαλογή των ψηφοδελτίων, τα οποία αριθμούνται και μονογράφονται από τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής και συντάσσεται πίνακας, στον οποίο αναγράφονται τα ονόματα των ψηφισθέντων και ο αριθμός των ψήφων που έλαβε ο καθένας. Τα λευκά και τα άκυρα ψηφοδέλτια λαμβάνουν δική τους αρίθμηση. Για τη διαλογή συντάσσεται ιδιαίτερο πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής.

10. Άκυρα είναι τα ψηφοδέλτια που: α) δεν είναι έντυπα και με μελανή γραμματοσειρά, β) φέρουν διαγραφές, προσθήκες ονομάτων υποψηφίων από άλλους συνδυασμούς και εν γένει αλλοιώσεις στο περιεχόμενό τους, γ) φέρουν λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον δύνανται να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, δ) ο φάκελος στον οποίο περιέχονται δεν φέρει τη σφραγίδα του Συλλόγου, ε) εκτυπώθηκαν σε χαρτί, το οποίο ολοφάνερα διαφέρει στο χρώμα από αυτό που χορήγησε ο Σύλλογος ή με τυπογραφικά στοιχεία πρόδηλα διαφορετικά, στ) έχουν σχήμα ή διαστάσεις διαφορετικά από αυτά που χορηγήθηκαν από το Σύλλογο, ζ) βρίσκονται στον ίδιο φάκελο με άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή άλλου συνδυασμού.

11. Τα λευκά και άκυρα ψηφοδέλτια δεν προσμετρούνται στα έγκυρα.

12. Επιτυχόντες του συνδυασμού ή μεμονωμένου ψηφοδελτίου θεωρούνται αυτοί που έλαβαν τους περισσότερους σταυρούς. Σε περίπτωση ισοσταυρίας διενεργείται κλήρωση από την Εφορευτική Επιτροπή.

13. Ο κάθε συνδυασμός παίρνει τόσες έδρες όσες αναλογούν στον αριθμό των ψήφων που έλαβε. Για το σκοπό αυτό, ο συνολικός αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, του Πειθαρχικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής και των εκπροσώπων στον Π.Ι.Σ. Το πηλίκο που προκύπτει από την κάθε διαίρεση, παραλειπομένου του τυχόν κλάσματος, είναι το εκλογικό μέτρο και όσες φορές διαιρεί αυτό τον αριθμό των ψηφοδελτίων που έλαβε ο κάθε συνδυασμός για κάθε όργανο, τόσες έδρες και εκλέγει αυτός. Μεμονωμένος υποψήφιος, που έλαβε αριθμό ψήφων ίσο με το εκλογικό μέτρο ή μεγαλύτερο από αυτόν, εκλέγεται μόνος.

Αν από την πρώτη κατανομή παραμείνουν αδιάθετες έδρες (θέσεις για το Διοικητικό Συμβούλιο, το Πειθαρχικό Συμβούλιο, την Εξελεγκτική Επιτροπή και εκπροσώπων στον Π.Ι.Σ.), ακολουθεί δεύτερη κατανομή, που γίνεται με τη χρησιμοποίηση των υπολοίπων που έχουν οι συνδυασμοί που μετείχαν στην πρώτη κατανομή και των ψηφοδελτίων που συγκέντρωσαν οι συνδυασμοί και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι που δεν πήραν έδρα από την πρώτη κατανομή. Το άθροισμά τους διαιρείται με τον αριθμό των αδιάθετων εδρών. Το νέο πηλίκο, παραλειπομένου του τυχόν κλάσματος, δίνει το νέο εκλογικό μέτρο και όσες φορές διαιρεί αυτό στο σύνολο των υπολοίπων κάθε συνδυασμού που πήρε θέση από την πρώτη κατανομή ή στο σύνολο των ψηφοδελτίων που πήραν οι συνδυασμοί ή μεμονωμένοι υποψήφιοι που δεν πήραν έδρα από την πρώτη κατανομή, τόσες έδρες και είναι ο αριθμός των εδρών που δίνονται σε αυτόν.

Αν και μετά τη δεύτερη κατανομή παραμείνουν αδιάθετες έδρες ή κανένας συνδυασμός ή μεμονωμένος υποψήφιος δεν πάρει έδρα, γίνεται τρίτη κατανομή. Σ΄ αυτήν παίρνουν μέρος όλοι οι συνδυασμοί και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι που πήραν μέρος στις εκλογές. Την αδιάθετη ή τις αδιάθετες έδρες παίρνουν οι συνδυασμοί ή μεμονωμένοι υποψήφιοι, των οποίων ο αριθμός των υπόλοιπων ψηφοδελτίων για τους συνδυασμούς και το σύνολο των ψηφοδελτίων για τους συνδυασμούς που δεν πήραν έδρα στην πρώτη και δεύτερη κατανομή, και για τους μεμονωμένους, είναι πιο κοντά στο μέτρο της πρώτης κατανομής, με τη σειρά, μέχρι να διατεθεί και η τελευταία έδρα.

14. Οι ενστάσεις κατά του κύρους των αρχαιρεσιών υποβάλλονται στον Ιατρικό Σύλλογο εντός προθεσμίας οκτώ (8) ημερών που αρχίζει την επομένη της ημέρα διενέργειας των αρχαιρεσιών.

15. Ο αρμόδιος Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στον οποίο υποβάλλονται όλα τα έγγραφα των αρχαιρεσιών, εκδίδει εντός μηνός απόφαση επικύρωσης των αποτελεσμάτων.

16. Σε περίπτωση μερικής ή ολικής ακύρωσης εκλογής ο οικείος Ιατρικός Σύλλογος διενεργεί νέα εκλογή το αργότερο σε δύο (2) μήνες, τηρουμένης της διαδικασίας του παρόντος.

Άρθρο 307
Αρχαιρεσίες - Διαδικασία σε Εκλογικά Τμήματα

1. Στους Συλλόγους στους οποίους υπάρχουν εγγεγραμμένα στο μητρώο περισσότερα από πεντακόσια (500) μέλη με δικαίωμα ψήφου, η εκλογή μπορεί να ενεργηθεί κατά τμήματα, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Ιατρικού Συλλόγου, καθένα δε από αυτά πρέπει να περιλαμβάνει μέχρι πεντακόσιους (500) εκλογείς κατά σειρά του αύξοντος αριθμού του εκλογικού καταλόγου. Υπόλοιπο εκλογέων, εάν μεν υπερβαίνει τους διακόσιους πενήντα (250), αποτελεί ιδιαίτερο τμήμα, αλλιώς ενσωματώνεται στο προηγούμενο.

2. Η εκλογή στα τμήματα της παραγράφου 1 διενεργείται με μέριμνα του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Ιατρικού Συλλόγου και λαμβάνονται μέτρα για τη διευκόλυνση της ψηφοφορίας και την εξασφάλιση του απορρήτου και αδιάβλητου αυτής.

3. Ως εκλογικά τμήματα μπορούν να ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Ιατρικού Συλλόγου και νοσηλευτικά ιδρύματα καθώς και δημόσια κτίρια, κατάλληλα προς το σκοπό αυτό. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο αριθμός των εκλογέων κάθε τμήματος, οι οποίοι αναγράφονται κατ΄ αλφαβητική σειρά, καθώς και η διάρκεια της ψηφοφορίας. Η απόφαση αυτή του Διοικητικού Συμβουλίου γνωστοποιείται προς τα μέλη του Ιατρικού Συλλόγου με ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης στα γραφεία του Ιατρικού Συλλόγου και την ιστοσελίδα του, τουλάχιστον τέσσερις (4) ημερολογιακές ημέρες πριν τις εκλογές. Εκλογικά τμήματα, με απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να ιδρύονται και εκτός της έδρας του Ιατρικού Συλλόγου.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του μπορεί να επιτρέψει την επιστολική ή ηλεκτρονική ψήφο, ορίζοντας τις σχετικές προϋποθέσεις και λεπτομέρειες, και τον απαραίτητο εξοπλισμό, με κριτήριο πάντοτε τη διασφάλιση της αποφυγής νόθευσης του εκλογικού αποτελέσματος.

5. Οι Εφορευτικές Επιτροπές των Τμημάτων, μετά το πέρας της ψηφοφορίας, διαβιβάζουν τα αποτελέσματα με τα σχετικά πρακτικά και τις τυχόν υποβληθείσες ενστάσεις στην Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή, για να αποφανθεί σχετικά.

6. Η Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή, μετά από έλεγχο των αποτελεσμάτων, προβαίνει στην ανακήρυξη των εκλεγομένων και συντάσσει σχετικό πρακτικό, στο οποίο εμφαίνονται τα τελικά αποτελέσματα της εκλογής.

7. Κατά τα λοιπά ακολουθείται και στα εκλογικά τμήματα η διαδικασία του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 308
Διοικητικό Συμβούλιο - Συγκρότηση σε σώμα

1. Εντός οκτώ (8) ημερολογιακών ημερών από την επικύρωση των αρχαιρεσιών σύμφωνα με την παράγραφο 15 του άρθρου 306, ο πρώτος σε σταυρούς εκλεγείς από το ψηφοδέλτιο που έλαβε τις περισσότερες ψήφους, καλεί τους εκλεγέντες συμβούλους προς εκλογή Προέδρου, Αντιπροέδρων, Γενικού Γραμματέα και Ταμία. Αυτοί εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία διά ψηφοδελτίων με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, στις δύο (2) πρώτες συνεδριάσεις. Εάν δεν επιτευχθεί απόλυτη πλειοψηφία, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 282.

2. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής και του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι τετραετής. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής και του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι επανεκλέξιμα.

3. Εντός οκτώ (8) ημερολογιακών ημερών από τη συγκρότηση σε σώμα του Διοικητικού Συμβουλίου υποβάλλεται στον Π.Ι.Σ. η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και δείγμα υπογραφής όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας ορίζονται οι άδειες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των Ιατρικών Συλλόγων.

Άρθρο 309
Διοικητικό Συμβούλιο - Αρμοδιότητα

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου:

α) εκπροσωπεί τον Ιατρικό Σύλλογο και τους ιατρούς μέλη του,

β) διοικεί και διαχειρίζεται και αποφασίζει για όλες τις εν γένει τις υποθέσεις του Συλλόγου και εκτελεί όλες τις διά του παρόντος ανατιθέμενες σε αυτό αρμοδιότητες,

γ) καταρτίζει δικαιοπραξίες και συνάπτει συμβάσεις για τα μέλη του Συλλόγου που συναινούν,

δ) εκτελεί τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Ιατρικού Συλλόγου και της Γενικής Συνέλευσης του Π.Ι.Σ.,

ε) συμμετέχει, όπου ο νόμος προβλέπει, στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των νοσοκομείων της περιφέρειας του Ιατρικού Συλλόγου, με τον Πρόεδρό του ή με εκπρόσωπο που ορίζεται με απόφασή του. Τα μέλη που ορίζονται στο Διοικητικό Συμβούλιο νοσοκομείων υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα και κατά τακτά διαστήματα το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ανακαλέσει τον εκπρόσωπο, με αιτιολογημένη απόφασή του αν αυτός δεν ανταποκρίνεται στα καθήκοντά του, και να ορίσει άλλον.

2. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκεινται στον έλεγχο της Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου, του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. και του Υπουργείου Υγείας.

Άρθρο 310
Διοικητικό Συμβούλιο - Συνεδριάσεις

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί σε συνεδρίαση ο Πρόεδρος. Η πρόσκληση των μελών του γίνεται με ατομικές προσκλήσεις, οι οποίες αποστέλλονται, τουλάχιστον προ τεσσάρων (4) ημερολογιακών ημερών από την ημέρα της συνεδρίασης, ταχυδρομικά με απόδειξη αποστολής, μπορούν δε να σταλούν τηλεομοιοτυπικά

(φαξ) ή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) ή και τηλεφωνικά, με βεβαίωση της γραμματείας, ή και με SMS, εφόσον αποδεικνύεται η αποστολή και βεβαιώνεται η ημέρα και χρονολογία αυτής και η υπογραφή του προσώπου που έκανε την πρόσκληση. Στην πρόσκληση ορίζεται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης και τα προς συζήτηση θέματα. Πέραν των αναγραφομένων στην πρόσκληση θεμάτων, στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να συζητηθεί και άλλο θέμα, εφόσον προταθεί τούτο και γίνει δεκτό προς συζήτηση από την πλειοψηφία των μελών που παρίστανται. Για έκτακτα ζητήματα η προθεσμία της πρόσκλησης είναι είκοσι τέσσερις (24) ώρες πριν από τη συνεδρίαση, η οποία στην περίπτωση αυτή μπορεί να γίνει και με τηλεδιάσκεψη.

2. Ο Πρόεδρος οφείλει να συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών, όταν ζητηθεί αυτό εγγράφως από το ένα τρίτο (1/3) των μελών.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν ο αριθμός των παρισταμένων μελών είναι μεγαλύτερος των απόντων. Σε περίπτωση μη επίτευξης απαρτίας, το Διοικητικό Συμβούλιο αναβάλλεται για την επόμενη ημέρα, κατά την οποία θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία οσαδήποτε και αν είναι τα παρόντα μέλη. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία κατά πλειοψηφία, ενώ επί ισοψηφίας υπερισχύει η γνώμη του Προέδρου. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με μυστική ψηφοφορία, όταν πρόκειται περί προσωπικών ζητημάτων.

4. Αν κενωθεί θέση συμβούλου, αυτή καταλαμβάνει ο κατά σειρά επιλαχών από το συνδυασμό με τον οποίο εκλέχθηκε. Αν είναι μεμονωμένος υποψήφιος χωρίς επιλαχόντα, την έδρα καταλαμβάνει η πλειοψηφούσα παράταξη.

5. Όποιο μέλος απέχει αδικαιολόγητα από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου επί τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις, αντικαθίσταται υποχρεωτικά με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την παράγραφο 4. Κατά της απόφασης αυτής χωρεί προσφυγή από τον αντικαθιστάμενο, εντός προθεσμίας οκτώ (8) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίησή της σ΄ αυτόν, ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ., το οποίο αποφασίζει αμετακλήτως εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών.

6. Κατά τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά, στα οποία μνημονεύονται, ιδίως, τα ονόματα και η ιδιότητα των παρισταμένων μελών και αυτών που έλαβαν το λόγο, ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, τα θέματα που συζητήθηκαν με συνοπτική αλλά περιεκτική αναφορά στο περιεχόμενό τους, η μορφή και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και οι αποφάσεις που ελήφθησαν, οι εκατέρωθεν απόψεις και η διαλογική συζήτηση που έλαβε χώρα. Στο πρακτικό καταχωρίζονται οι γνώμες των μελών που μειοψήφησαν, σε περίπτωση δε φανερής ψηφοφορίας και τα ονόματα τούτων. Η υπογραφή του Προέδρου ή του αναπληρωτή του και του Γραμματέα αρκεί για τη νόμιμη υπόσταση κάθε απόφασης και πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου.

7. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να λειτουργήσει, όχι όμως πέρα από ένα τρίμηνο, αν κάποια από τα μέλη του εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απωλέσουν την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον κατά τις συνεδριάσεις του τα λοιπά μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία.

8. Η αντικατάσταση μέλους πριν από τη λήξη της θητείας του, εκτός από τα οριζόμενα στην παράγραφο 5, είναι δυνατή μόνο για λόγο αναγόμενο στην άσκηση των καθηκόντων του, ο οποίος πρέπει να βεβαιώνεται στη σχετική πράξη.

9. Η τυχόν κατά παράνομο τρόπο κτήση της ιδιότητας με την οποία κάποιος ορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της συγκρότησης του οργάνου.

Άρθρο 311
Πρόεδρος

1. Ο Πρόεδρος διευθύνει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης και εκπροσωπεί το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου ενώπιον κάθε δικαστικής ή άλλης αρχής και κάθε τρίτου.

2. Τον Πρόεδρο, όταν κωλύεται, αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος και, όταν κωλύεται αυτός, ο αρχαιότερος κατά την άσκηση του επαγγέλματος από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 312
Γραμματέας

1. Ο Γραμματέας συντάσσει τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης, τα οποία υπογράφονται και από τον Πρόεδρο αυτού, τηρεί δε μητρώο των μελών και τα χρήσιμα για τη λειτουργία του Συλλόγου βιβλία εκτός από αυτά του Ταμείου.

2. Σε περίπτωση κωλύματος ο Γραμματέας αναπληρώνεται από άλλο Σύμβουλο, ο οποίος υποδεικνύεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 313
Ταμίας

1. Ο Ταμίας φυλάσσει τη χρηματική και κάθε άλλη περιουσία του Ιατρικού Συλλόγου, παραλαμβάνει τις εισφορές των μελών, τηρεί βιβλίο απογραφής της περιουσίας του Συλλόγου και τα τακτικά βιβλία εσόδων και εξόδων, των οποίων οφείλει να υποβάλει κατάσταση όταν ζητηθεί και προς τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο και να δίνει ακριβή απολογισμό κατά το τέλος κάθε οικονομικού έτους.

2. Κάθε είσπραξη στο όνομα και για λογαριασμό του Ιατρικού Συλλόγου ενεργείται από τον Ταμία ή τον εντεταλμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο υπάλληλο του Συλλόγου.

3. Τα βιβλία αριθμούνται και μονογράφονται από τον Πρόεδρο του Συλλόγου και τον Ταμία.

4. Κάθε πληρωμή ενεργείται με έγγραφη εντολή του Προέδρου και του Γραμματέα.

5. Σε περίπτωση κωλύματος ο Ταμίας αναπληρώνεται από άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, που

υποδεικνύεται από αυτό. Όταν τα εισπραττόμενα υπερβαίνουν τα συνήθη μηνιαία έξοδα του Συλλόγου, ο Ταμίας υποχρεούται να καταθέσει αυτά στην Τράπεζα της Ελλάδος ή σε μία από τις αναγνωρισμένες στην Ελλάδα Τράπεζες, που καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 314
Εξελεγκτική Επιτροπή

1. Η Εξελεγκτική Επιτροπή αποτελείται από τρείς (3) ελεγκτές μέλη του Ιατρικού Συλλόγου, οι οποίοι εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση ταυτόχρονα με τις αρχαιρεσίες προς ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου, Πειθαρχικού Συμβουλίου και εκπροσώπων στον Π.Ι.Σ. Αρμοδιότητα της Εξελεγκτικής Επιτροπής είναι ο έλεγχος των βιβλίων, των στοιχείων και της εν γένει οικονομικής διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και η σύνταξη και υποβολή έκθεσης ελέγχου στον Πρόεδρο του Ιατρικού Συλλόγου δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημερολογιακές ημέρες πριν τη συνέλευση, στην οποία θα λογοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Η Εξελεγκτική Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρο του Ιατρικού Συλλόγου μετά την έγκριση των αρχαιρεσιών από την Περιφέρεια, συνεδριάζει στα γραφεία του Συλλόγου και εκλέγει Πρόεδρο από τα μέλη της. Ο Πρόεδρος της Εξελεγκτικής Επιτροπής συγκαλεί τα μέλη της σε συνεδρίαση, όποτε απαιτείται. Η Εξελεγκτική Επιτροπή προβαίνει σε έλεγχο της διαχείρισης του Συλλόγου όταν κρίνει αυτό αναγκαίο. Η σχετική έκθεση υποβάλλεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1.

3. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούται να υποβάλλει την έκθεση των παραγράφων 1 και 2 εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή της σε αυτόν από τους ελεγκτές στον Π.Ι.Σ. και να παρέχει αντίγραφο σε κάθε αιτούντα. Η έκθεση αναγιγνώσκεται ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης κατά την ετήσια λογοδοσία του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 315
Εισφορές - Υποχρεώσεις προς Π.Ι.Σ.

1. Τα μέλη του Ιατρικού Συλλόγου υποχρεούνται σε ετήσια εισφορά, η οποία καθορίζεται κατ΄ έτος από το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε Ιατρικού Συλλόγου, κατά την έναρξη του νέου οικονομικού έτους, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες. Ομοίως υποχρεούνται σε ετήσια εισφορά αυτοί που έχουν εγγραφεί στο ειδικό μητρώο άλλου Ιατρικού Συλλόγου από εκείνον στον οποίο είναι εγγεγραμμένα μέλη. Για ιατρικές εταιρείες, ιατρούς μέλη ΔΕΠ μπορεί να προβλέπεται κλιμάκωση των εισφορών.

2. Οι εισφορές της παραγράφου 1 καταβάλλονται μέχρι τέλος Φεβρουαρίου του επομένου έτους. Ο ιατρός που δεν κατέβαλε εμπρόθεσμα τις εισφορές του υποχρεούται σε καταβολή εισφοράς προσαυξημένης νομίμως. Για καθυστέρηση πέραν των έξι (6) μηνών, ο ιατρός παραπέμπεται με εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και προσωπική ευθύνη του Ταμία του Ιατρικού Συλλόγου στο Πειθαρχικό Συμβούλιο και τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι του οφειλόμενου ποσού της εισφοράς του. Ιατρός που δεν υπέβαλε εισφορά επί τριετία διαγράφεται από τα μητρώα του Ιατρικού Συλλόγου με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από προηγούμενη ακρόαση του ιατρού. Ανάλογα ισχύουν και για ιατρούς εγγεγραμμένους στα Ειδικά Μητρώα Ιατρικών Συλλόγων στους οποίους δεν είναι μέλη.

3. Από την εισφορά απαλλάσσονται οι νεοεγγραφέντες για το πρώτο έτος μετά την εγγραφή, τα μέλη που υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία και για όσο χρονικό διάστημα υπηρετούν τη θητεία τους, ή είναι αποδεδειγμένως άνεργοι. Για το χρονικό αυτό διάστημα πρώτου έτους των νεοεγγραφέντων, θητείας ή ανεργίας δεν παρακρατείται και δεν καταβάλλεται από τους Ιατρικούς Συλλόγους η εισφορά τους προς τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο, όπως περιγράφεται στην επόμενη παράγραφο.

4. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι καταβάλλουν στον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο, ως υποχρεωτική υπέρ αυτού εισφορά, για τα τακτικά μέλη τους ποσό που προτείνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου. Καταβάλλουν επίσης αντίστοιχη εισφορά προς τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο για τα μέλη, φυσικά και νομικά πρόσωπα, που είναι εγγεγραμμένα στα Ειδικά Μητρώα, όπως ανωτέρω περιγράφονται.

5. Για την είσπραξη της εισφοράς αυτής είναι υπεύθυνοι ο Πρόεδρος και ο Ταμίας κάθε Ιατρικού Συλλόγου, οι οποίοι καταβάλλουν αυτή αμελλητί στον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο.

Αδικαιολόγητη καθυστέρηση της καταβολής πέραν του ενός (1) έτους συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τον Πρόεδρο και τον Ταμία κάθε Ιατρικού Συλλόγου που εκδικάζεται από το Α.Π.Σ.Ι. μετά από παραπομπή από το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ. Η επιβαλλόμενη πειθαρχική ποινή είναι αυτή του προστίμου μέχρι έκπτωσης από το αξίωμα, οφείλεται δε νόμιμος τόκος υπερημερίας.

6. Κάθε Ιατρικός Σύλλογος υποχρεούται να υποβάλει στον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο την έκθεση των ελεγκτών, την ετήσια λογοδοσία του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τον προϋπολογισμό του.

7. Οι Ιατρικοί Σύλλογοι μπορούν να εισπράττουν «δικαίωμα εγγραφής» από τα νεοεγγραφόμενα στα μητρώα τους μέλη. Το ποσό για το δικαίωμα εγγραφής ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου.

Άρθρο 316
Εποπτεία Υπουργού

Όλοι οι ανά το κράτος Ιατρικοί Σύλλογοι καθώς και ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργού Υγείας.

Άρθρο 317
Αναστολή αρχαιρεσιών

Ο Υπουργός Υγείας μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του, μετά από πρόταση του Π.Ι.Σ., να αναστέλλει για χρονικό διάστημα, που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, τη διενέργεια αρχαιρεσιών για την ανάδειξη Διοικητικών και Πειθαρχικών Συμβουλίων, Εξελεγκτικής Επιτροπής, εκπροσώπων στη Γενική Συνέλευση του Π.Ι.Σ. των Ιατρικών Συλλόγων καθώς και του Διοικητικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής και του Α.Π.Σ.Ι. του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου.

www.et.gr

Άρθρο 318
Δικαστική και εξώδικη εκπροσώπηση Π.Ι.Σ. και Ιατρικών Συλλόγων

Οι Ιατρικοί Σύλλογοι και ο Π.Ι.Σ. δικαιούνται διά των Προέδρων τους ή των νομίμων αναπληρωτών τους να ασκούν στο όνομά τους και για λογαριασμό των ιατρών κάθε ένδικο μέσο και βοήθημα ενώπιον των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων και οποιοδήποτε νόμιμο μέσο ενώπιον κάθε αρχής για κάθε παράβαση της κείμενης νομοθεσίας, που αφορά στα δικαιώματα και καθήκοντα των ιατρών και συνάδει με τους σκοπούς τους, και εν γένει για κάθε προσβολή του ιατρικού επαγγέλματος. Ιδιαίτερα οι Ιατρικοί Σύλλογοι και ο Π.Ι.Σ. έχουν έννομο συμφέρον και δικαιούνται να παρίστανται ως πολιτικώς ενάγοντες σε ποινικές δίκες εναντίον ιατρών για παραβάσεις της ιατρικής νομοθεσίας ή τρίτων που προσβάλλουν με οποιονδήποτε τρόπο την τιμή και την υπόληψη των ιατρών και το ιατρικό επάγγελμα εν γένει, ανεξαρτήτως αν οι θιγόμενοι ιατροί έχουν ασκήσει για την ίδια αιτία τα κατά νόμο δικαιώματά τους. Επιπλέον ο Π.Ι.Σ. και οι Ιατρικοί Σύλλογοι δικαιούνται και νομιμοποιούνται ενεργητικά στο όνομά τους ή ασκώντας τα δικαιώματα των ιατρών να εγείρουν απευθείας αιτήσεις ακυρώσεως ή προσφυγές ή αγωγές ή κάθε άλλο ένδικο μέσο ή να προβαίνουν σε εξωδικαστικές ενέργειες για λογαριασμό των ιατρών-μελών τους κατά του Δημοσίου, Ο.Τ.Α., νοσοκομείων, ασφαλιστικών οργανισμών και λοιπών Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και κάθε άλλου προσώπου, με τα οποία έχουν συμβληθεί οι ιατροί, ζητώντας την εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων απέναντι στους ιατρούς, καθώς και τη διεκδίκηση των αξιώσεων που αφορούν στις αμοιβές των ιατρών, τις οποίες δικαιούνται για την άσκηση του ιατρικού έργου τους. Επίσης ο Π.Ι.Σ. και οι Ιατρικοί Σύλλογοι μπορούν να διενεργούν διαπραγματεύσεις και να συνάπτουν συμβάσεις για λογαριασμό των μελών τους συλλογικά. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, ο Π.Ι.Σ. συνάπτει συμβάσεις εξ ονόματος και για λογαριασμό των ιατρών της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο 319
Πειθαρχικά παραπτώματα

1. Ως πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο εκδικάζεται και τιμωρείται από τον Πρόεδρο του Ιατρικού Συλλόγου ή το Πειθαρχικό Συμβούλιο αυτού με πειθαρχική ποινή, ανεξαρτήτως ποινικής ευθύνης ή άλλης συνέπειας κατά την κείμενη νομοθεσία, θεωρείται:

α) κάθε παράβαση των καθηκόντων και υποχρεώσεων των ιατρών, όπως ορίζονται στο νόμο καθώς και στις νόμιμες αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου και του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ.,

β) διαγωγή που δεν συνάδει με την αξιοπρέπεια του ιατρικού επαγγέλματος,

γ) διαγωγή που είναι ασυμβίβαστη προς το λειτούργημα του ιατρού,

δ) συμπεριφορά που δεν συνάδει με την ιατρική ηθική, επιστήμη και δεοντολογία ή που μπορεί να κλονίσει την πίστη της κοινωνίας προς το ιατρικό λειτούργημα.

2. Ιατροί διευθύνοντες σύμβουλοι ή νόμιμοι εκπρόσωποι ιατρικών ανωνύμων εταιρειών, διαχειριστές εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, διαχειριστές και εταίροι ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, ομόρρυθμοι εταίροι ή εν γένει ιδιοκτήτες προσωπικών εταιρειών καθώς και ιδιοκτήτες μονοπρόσωπων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ευθύνονται ως φυσικά πρόσωπα για κάθε παράπτωμα της ιατρικής νομοθεσίας και δεοντολογίας που διαπράττεται από τις εταιρείες που είναι ιδιοκτήτες ή διευθύνουν, κατά τα ανωτέρω.

3. Ο επιστημονικά υπεύθυνος ιατρός, εταιρείας παροχής ιατρικών υπηρεσιών, οφείλει να τηρεί τους κανόνες ιατρικής δεοντολογίας και είναι πειθαρχικά υπόλογος με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, εξ ονόματος και για λογαριασμό της εταιρείας.

4. Ο Υπουργός Υγείας έχει δικαίωμα να ασκήσει πειθαρχική δίωξη στα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου και του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου.

Άρθρο 320
Πειθαρχικά παραπτώματα - Παραγραφή

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα που δεν συνιστούν και ποινικά αδικήματα παραγράφονται τρία (3) έτη μετά την τέλεσή τους, κάθε δε πράξη πειθαρχικής διαδικασίας παρατείνει την προθεσμία αυτή για τρία (3) ακόμα έτη.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα που στοιχειοθετούν και πλημμελήματα κατά τον Ποινικό Κώδικα παραγράφονται πέντε (5) έτη μετά την τέλεσή τους, κάθε δε πράξη πειθαρχικής διαδικασίας παρατείνει την προθεσμία αυτή για τρία (3) ακόμα έτη.

3. Πειθαρχικά παραπτώματα που στοιχειοθετούν και κακουργήματα κατά τον Ποινικό Κώδικα δεν παραγράφονται πριν την συμπλήρωση της κατά τον Π.Κ. προβλεπομένης παραγραφής.

4. Κάθε πράξη πειθαρχικής διαδικασίας, η υποβολή έγκλησης καθώς και κάθε άσκηση ποινικής δίωξης διακόπτει την παραγραφή έως τα όρια που αναφέρονται, κατά περίπτωση, στις παραγράφους 1, 2 και 3. Επίσης, η παραγραφή πειθαρχικού παραπτώματος διακόπτεται με την τέλεση άλλου πειθαρχικού παραπτώματος που αποσκοπεί στη συγκάλυψη του πρώτου ή στη ματαίωση έγερσης πειθαρχικής δίωξης για αυτό.

5. Η παραγραφή των πειθαρχικών παραπτωμάτων, που δεν συνιστούν και ποινικά αδικήματα, αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η πειθαρχική διαδικασία.

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου ή το Πειθαρχικό Συμβούλιο, αν έχει επιληφθεί, μπορεί να αναστείλει την πειθαρχική δίωξη, έως το πέρας της ασκηθείσας ποινικής διώξεως. Εάν ανασταλεί η πειθαρχική δίωξη λόγω εκκρεμούς ποινικής δίωξης, ο χρόνος της παραγραφής του πειθαρχικού παραπτώματος, δεν συμπληρώνεται πριν την πάροδο δύο (2) ετών από την επίσημη γνωστοποίηση αμετάκλητης απόφασης του Ποινικού Δικαστηρίου ή αμετάκλητου βουλεύματος προς τον Ιατρικό Σύλλογο.

7. Για τις αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

8. Η χάρη, η αποκατάσταση, καθώς και η με οποιονδήποτε άλλο τρόπο άρση του ποινικώς κολάσιμου της

πράξης, που αποτελεί και πειθαρχικό παράπτωμα, ή η ολική ή μερική άρση των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρουν το πειθαρχικώς κολάσιμο της πράξης.

9. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας υποχρεούται να ανακοινώνει αμελλητί στον Πρόεδρο του οικείου Ιατρικού Συλλόγου όλα τα βουλεύματα κατά ιατρών και κάθε καταδικαστική ή απαλλακτική απόφαση, καθώς και κάθε άσκηση ποινικής δίωξης ή έγκλησης κατά ιατρού.

10. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου υποχρεούται να κοινοποιεί αμελλητί την απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου προς τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, εάν ο ιατρός καταδικασθεί από το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου για αδικήματα που στοιχειοθετούν και πλημμελήματα ή κακουργήματα κατά το ποινικό δίκαιο.

11. Κάθε ιατρός που κατηγορείται για αδίκημα τεκμαίρεται ότι είναι αθώος μέχρι της νόμιμης απόδειξης της ενοχής του. Δικαστικές αποφάσεις, αλλά και αποφάσεις πειθαρχικών οργάνων, που έπονται της τελεσίδικης αθώωσης διωκόμενου ιατρού δεν πρέπει να την παραβλέπουν ηθελημένα, έστω και αναχώρησε λόγω αμφιβολιών.

12. Κανένας δεν διώκεται για το ίδιο αδίκημα δεύτερη φορά, επιβάλλεται δε μόνο μία πειθαρχική ποινή. Διαφορετική νομική υπαγωγή των ίδιων περιστατικών στο πλαίσιο της ίδιας πειθαρχικής διαδικασίας δεν καθιστά την πειθαρχική διαδικασία ή δίωξη νέα.

Άρθρο 321
Πειθαρχικά όργανα

1. Σε κάθε Ιατρικό Σύλλογο συστήνεται Πειθαρχικό Συμβούλιο για την εκδίκαση και την τιμωρία των πειθαρχικών παραπτωμάτων των μελών του Συλλόγου. Σε περίπτωση καταγγελίας για πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο έλαβε χώρα σε διαφορετικό Σύλλογο από το Σύλλογο εγγραφής, αρμόδιο για την παραπομπή στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, καθώς και για την εκδίκαση και την επιβολή ποινής ή την απαλλαγή είναι το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου που τελέστηκε το παράπτωμα. Τα χρηματικά πρόστιμα εισπράττονται κατά τη διαδικασία είσπραξης του ΚΕΔΕ από τον Ιατρικό Σύλλογο που επέβαλε την ποινή, ενώ κατά τα λοιπά οι αποφάσεις εκτελούνται από τον Ιατρικό Σύλλογο στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ο ιατρός. Η αναστολή ή η παύση ιατρικού επαγγέλματος, ως ποινή, ισχύει για όλη την επικράτεια.

2. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου έχει δυνατότητα όταν ιατροί καταδικάσθηκαν: α) για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, απιστία, δωροδοκία, δωροληψία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, καθ’ υποτροπή συκοφαντική δυσφήμηση, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, β) έχουν παραπεμφθεί με τελεσίδικο βούλευμα για κακούργημα ή για πλημμέλημα της περίπτωσης α΄, έστω και αν το αδίκημα έχει παραγραφεί, γ) λόγω καταδίκης, έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα και για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή, δ) υπάρχει κίνδυνος διάπραξης από τον ιατρό νέων αδικημάτων, ε) υπάρχει κίνδυνος για την δημόσια υγεία και στ) υπάρχει κίνδυνος για τους ασθενείς, να διατάξει, με αιτιολογημένη απόφασή του, την προσωρινή αναστολή της άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος-λειτουργήματος του ιατρού. Την απόφαση αυτή ο ιατρός μπορεί να προσβάλλει ενώπιον του Α.Π.Σ.Ι., κατά τα οριζόμενα στις γενικές διατάξεις περί εφέσεων. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο και το Α.Π.Σ.Ι. υποχρεούνται να ανακαλέσουν την αναστολή, εάν εκδοθεί τελεσίδικη αθωωτική απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή τελεσίδικο απαλλακτικό βούλευμα.

3. Σε περίπτωση ελαφρών παραπτωμάτων οι Πρόεδροι των Ιατρικών Συλλόγων μπορούν οίκοθεν, μετά από κλήση σε απολογία, να επιβάλουν την ποινή της επίπληξης ή του προστίμου μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ. Ένσταση κατά της απόφασης αυτής μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης.

4. Στους Ιατρικούς Συλλόγους που δεν συγκροτήθηκε, δεν υφίσταται ή δεν λειτουργεί Πειθαρχικό Συμβούλιο, ή παρουσιάζει δυσχέρειες λειτουργίας ή μέλη του συνδέονται με ιδιαίτερη σχέση φιλίας ή έχθρας με τον καταγγέλλοντα ή τον διωκόμενο, καθώς και για τα πειθαρχικά παραπτώματα μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Πειθαρχικού Συμβουλίου κάποιου Συλλόγου, το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ. ορίζει ως αρμόδιο το Πειθαρχικό Συμβούλιο άλλου Ιατρικού Συλλόγου. Επιπλέον, ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος μπορεί μετά από απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων ή Πειθαρχικών Συμβουλίων των Ιατρικών Συλλόγων και αίτησή τους να αναθέσει την εκδίκαση των παραπτωμάτων σε Πειθαρχικό Συμβούλιο άλλου Συλλόγου από αυτόν που ανήκει ο ιατρός, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Ο τιμωρηθείς ιατρός ή και το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου μπορεί να εκκαλέσει την απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου αυτού ενώπιον του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.), σε περίπτωση μη ομόφωνης απαλλακτικής απόφασης.

5. Για τα παραπτώματα μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. αρμόδιο είναι το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.), το οποίο στην περίπτωση αυτή δικάζει σε πρώτο βαθμό. Κατά της πρωτοβάθμιας αυτής απόφασης χωρεί έφεση ενώπιον του Υπουργού Υγείας, ο οποίος αποφασίζει εντός μηνός.

6. Μετά την άσκηση πειθαρχικής δίωξης ο Ιατρικός Σύλλογος και ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος καθίστανται αυτόματα διάδικοι ενώπιον παντός δικαστηρίου μέχρι την έκδοση αμετάκλητης απόφασης.

Άρθρο 322
Πειθαρχικές ποινές

1. Οι επιβαλλόμενες στους ιατρούς ποινές είναι:

α) Έγγραφη επίπληξη, η οποία καταχωρείται στο μητρώο, όπως και κάθε άλλη ποινή.

β) Πρόστιμο. Το κατώτατο πρόστιμο ορίζεται στο ποσό των εκατόν πενήντα (150) ευρώ και το ανώτατο στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

γ) Προσωρινή παύση άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος από ένα (1) μήνα μέχρι τρία (3) έτη.

δ) Οριστική παύση. Η οριστική παύση επιβάλλεται σε περίπτωση βαρέων πειθαρχικών παραπτωμάτων, που αποτελούν κατά το ποινικό δίκαιο κακουργήματα ή τελούμενα καθ΄ υποτροπή πλημμελήματα καθώς και εκείνα που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 321, και σε σοβαρά πειθαρχικά αδικήματα, τελούμενα κατ’ επάγγελμα ή καθ’ υποτροπή.

2. Τελεσίδικη ποινή που επιβάλλει την προσωρινή παύση άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος συνεπάγεται την έκπτωση του τιμωρηθέντος από όλα τα αξιώματα τόσο του Διοικητικού Συμβουλίου, όσο και του Πειθαρχικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής και του εκπροσώπου στον Π.Ι.Σ.

3. Κάθε τελεσίδικη πειθαρχική τιμωρία επιβαλλόμενη από τα Πειθαρχικά Συμβούλια, πλην της επίπληξης, συνεπάγεται την έκπτωση από τη θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, του Πειθαρχικού Συμβουλίου, της Εξελεγκτικής Επιτροπής και του εκπροσώπου στον Π.Ι.Σ. Εφόσον αυτός που τελεί υπό πειθαρχική δίωξη άσκησε νόμιμα ένδικα μέσα, δεν εκπίπτει μεν από τη θέση του, αναπληρώνεται όμως προσωρινά στα καθήκοντά του κατά το χρόνο αυτό από τον κατά σειρά επιλαχόντα.

Άρθρο 323
Εξαίρεση μελών Πειθαρχικού Συμβουλίου

1. Οι περί εξαίρεσης δικαστών διατάξεις της Διοικητικής Δικονομίας ισχύουν και για τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

2. Η περί εξαίρεσης αίτηση επιδίδεται στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

3. Όταν ζητείται η εξαίρεση ολόκληρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή τόσων μελών αυτού, ώστε να μην καθίσταται εφικτή η συγκρότηση Πειθαρχικού Συμβουλίου, η αίτηση υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ. από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου, του οποίου ο αιτών ζητεί την εξαίρεση μελών, ενώ το Πειθαρχικό Συμβούλιο αναστέλλει την ενέργεια αυτού μέχρι την έκδοση της επί της αίτησης απόφασης.

4. Σε περίπτωση παραδοχής αποδοχής της αίτησης, αν δεν υπολείπεται επαρκής αριθμός μελών για τη συγκρότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. παραπέμπεται η υπόθεση στο Πειθαρχικό Συμβούλιο άλλου Συλλόγου. που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ.

5. Ιατρός, που διώκεται πειθαρχικά, μπορεί να ζητήσει εξαίρεση μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου μόνο μία (1) φορά σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας.

Άρθρο 324
Συγκρότηση Πειθαρχικών Συμβουλίων

1. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο αυτού, τον Αντιπρόεδρο και τέσσερα (4) μέλη, με τα αναπληρωματικά τους, εάν ο Ιατρικός Σύλλογος αριθμεί μέχρι εκατό (100) μέλη, και έξι (6) μέλη, με τα αναπληρωματικά τους, εάν ο Ιατρικός Σύλλογος αριθμεί πάνω από εκατό (100) μέλη. Τα μέλη του Πειθαρχικού Συμβουλίου πρέπει να είναι μέλη του Ιατρικού Συλλόγου, στην Περιφέρεια του οποίου εδρεύει το Πειθαρχικό Συμβούλιο.

2. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος των Πειθαρχικών Συμβουλίων, καθώς και τα μέλη, εκλέγονται μεταξύ των ιατρών της Περιφέρειας του Ιατρικού Συλλόγου που ασκούν το επάγγελμα. Απαιτείται να έχουν ασκήσει το επάγγελμα για είκοσι (20) τουλάχιστον έτη, στον ίδιο ή σε άλλο ιατρικό σύλλογο.

3. Η εκλογή γίνεται κάθε τέσσερα (4) έτη με μυστική διά ψηφοδελτίων ψηφοφορία, συγχρόνως με την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, και με την αναγραφή των υποψηφίων σε χωριστό ψηφοδέλτιο. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος εκλέγονται από τον πλειοψηφήσαντα συνδυασμό. Από τους υπόλοιπους συνδυασμούς, εφόσον εκλέγουν έδρα, την πρώτη έδρα από εκείνες που τους αναλογούν καταλαμβάνει ο υποψήφιος πρόεδρος του συνδυασμού, θεωρώντας ότι έλαβε ως σταυρούς το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων. Τις υπόλοιπες έδρες καταλαμβάνουν τα αμέσως επόμενα πλειοψηφήσαντα υποψήφια μέλη του συνδυασμού.

4. Όταν κωλύεται ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο.

5. Καθήκοντα Γραμματέα του Πειθαρχικού Συμβουλίου εκτελεί ο Γενικός Γραμματέας του Ιατρικού Συλλόγου και εάν αυτός κωλύεται το νεότερο σε θητεία μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

6. Μέλη Πειθαρχικού Συμβουλίου που δεν παρίστανται αδικαιολόγητα σε τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις εκπίπτουν αυτοδικαίως από τη θέση τους.

7. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις περί συλλογικών οργάνων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κ.Δ.Δ.).

Άρθρο 325
Συνεδρίαση Πειθαρχικών Συμβουλίων

1. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο συνεδριάζει με νόμιμη απαρτία κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία. Στη συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά, τα οποία είναι μυστικά για τους τρίτους μη μετασχόντες στη διαδικασία. Στις συνεδριάσεις του Πειθαρχικού Συμβουλίου μπορεί να συμμετέχει χωρίς ψήφο ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου.

2. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο οφείλει να εκδώσει την οριστική απόφασή του εντός έξι (6) μηνών σε περίπτωση αυτεπάγγελτης έναρξης της πειθαρχικής δίωξης ή οκτώ (8) μηνών σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση. Οι προθεσμίες αυτές, σε περίπτωση παραπομπής με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. ή μετά από κοινοποίηση δικαστικής απόφασης ή βουλεύματος, αρχίζουν από την προς τον Πρόεδρο του Συλλόγου γνωστοποίηση της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ. ή του Δικαστηρίου.

Άρθρο 326
Πειθαρχική προδικασία

1. Ο Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου, αμέσως μετά την υποβολή στον Ιατρικό Σύλλογο καταγγελίας κατά ιατρού ή τη διαπίστωση οποιουδήποτε παραπτώματος, υποχρεούται να γνωστοποιήσει το γεγονός αυτό στην πρώτη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφαίνεται αιτιολογημένα, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 327, μέσα σε εύλογο χρόνο, αν θα ασκηθεί πειθαρχική δίωξη ή όχι, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους παραγραφής και το τυχόν πόρισμα της Ε.Δ.Ε. Στην απόφαση του Διοικητικού

Συμβουλίου αναγράφονται με πληρότητα και σαφήνεια τα συγκεκριμένα αδικήματα βάσει των ενδείξεων και του συλλεγέντος υλικού.

2. Με την υποβολή κάθε καταγγελίας καταβάλλεται υπέρ του οικείου Ιατρικού Συλλόγου ποσό πενήντα (50) ευρώ, που μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας. Σε Ιατρικούς Συλλόγους που αριθμούν άνω των δύο χιλιάδων (2.000) μελών, είναι δυνατή, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου η σύσταση μίας ή περισσότερων επιτροπών αποτελούμενων αποκλειστικά από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την εξέταση των καταγγελιών και την υποβολή σχετικής εισήγησης στο Διοικητικό Συμβούλιο για την άσκηση ή μη πειθαρχικής δίωξης. Σε καταφατική περίπτωση διαβιβάζεται ο φάκελος στο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Το ίδιο πράττει και το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ι.Σ. για τις σε αυτό διαβιβαζόμενες καταγγελίες ή εν γένει αναφορές κατά μελών των Διοικητικών ή Πειθαρχικών Συμβουλίων των Ιατρικών Συλλόγων, τις οποίες διαβιβάζει στο Α.Π.Σ.Ι.

3. Το Δ.Σ. ορίζει ένα (1) μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ως εισηγητή, ο οποίος ενεργεί κάθε αναγκαία εξέταση και δικαιούται να καλεί και εξετάζει μάρτυρες ενόρκως.

Άρθρο 327
Ένορκη διοικητική εξέταση

1. Ο Ιατρικός Σύλλογος μπορεί να διενεργεί ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) όταν έχει σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για τη διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος. Η εξέταση αυτή αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για τη διαπίστωση της τέλεσης πειθαρχικού παραπτώματος και τον προσδιορισμό των προσώπων που ευθύνονται, καθώς και στη διερεύνηση των συνθηκών κάτω από τις οποίες αυτό έχει τελεστεί. Η ένορκη διοικητική εξέταση δεν συνιστά άσκηση πειθαρχικής δίωξης.

2. Η Ε.Δ.Ε. διατάσσεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιατρικού Συλλόγου, που έχει πειθαρχική αρμοδιότητα, και ενεργείται από μέλος του Ιατρικού Συλλόγου, που ορίζεται με την ίδια απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Η ένορκη διοικητική εξέταση περατώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της ανάθεσής της στο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Αυτός που διενεργεί την ένορκη διοικητική εξέταση μπορεί να ζητήσει, με πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, παράταση της προθεσμίας αυτής έως ένα (1) μήνα.

3. Ο ιατρός, στον οποίο αποδίδεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, καλείται υποχρεωτικά να εξεταστεί ανωμοτί και μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως ή και με πληρεξούσιο δικηγόρο. Η μη προσέλευσή του ή η άρνησή του να εξεταστεί δεν εμποδίζει την πρόοδο της εξέτασης. Ο ιατρός, στον οποίο αποδίδεται πειθαρχικό παράπτωμα, έχει δικαίωμα κατά τη διάρκεια της ένορκης διοικητικής εξέτασης και μέχρι το πέρας αυτής να προτείνει μάρτυρες προς εξέταση και ο διενεργών την Ε.Δ.Ε. οφείλει να καλέσει τουλάχιστον πέντε (5) εξ αυτών να εξεταστούν.

4. Η ένορκη διοικητική εξέταση ολοκληρώνεται με την υποβολή αιτιολογημένου πορίσματος αυτού που τη διενεργεί. Το πόρισμα υποβάλλεται, με όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιατρικού Συλλόγου, που διέταξε τη διενέργεια της εξέτασης. Εφόσον με το πόρισμα διαπιστώνεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο ιατρό, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παραπέμψει την υπόθεση στο Πειθαρχικό Συμβούλιο για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης.

5. Η Ε.Δ.Ε. είναι μυστική, αλλά ο ιατρός, στον οποίον αποδίδεται πειθαρχικό παράπτωμα, έχει δικαίωμα σε κάθε στάδιο της διαδικασίας να λαμβάνει γνώση όλων των εγγράφων και εν γένει στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί και να υποβάλει υπομνήματα.

6. Η Ε.Δ.Ε. μπορεί να επεκταθεί στην έρευνα και άλλων παραπτωμάτων του ίδιου ιατρού, εφόσον προκύπτουν επαρκή στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να δοθεί διαταγή επέκτασης της Ε.Δ.Ε. από το Διοικητικό Συμβούλιο που διέταξε αρχικά τη διενέργειά της.

Άρθρο 328
Ανακριτικές πράξεις

1. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο μπορεί να διενεργεί πειθαρχική ανάκριση. Αυτή διεξάγεται υποχρεωτικά κατά τη διαδικασία ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου. Κατ΄ εξαίρεση δεν είναι υποχρεωτική η ανάκριση στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτουν από το φάκελο κατά τρόπο αναμφισβήτητο, β) όταν ο ιατρός ομολογεί με την απολογία του κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ότι διέπραξε το πειθαρχικό παράπτωμα, γ) όταν ο ιατρός συλλαμβάνεται επ΄ αυτοφώρω κατά τη διάπραξη ποινικού αδικήματος που αποτελεί συγχρόνως και πειθαρχικό παράπτωμα, δ) όταν έχει προηγηθεί ανάκριση ή προανάκριση σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για ποινικό αδίκημα που αποτελεί και πειθαρχικό παράπτωμα, ε) όταν έχει διενεργηθεί, πριν την έκδοση του παραπεμπτηρίου εγγράφου, Ε.Δ.Ε. ή άλλη ένορκη εξέταση κατά την οποία διαπιστώθηκε διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο ιατρό. Το ίδιο ισχύει όταν η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος προκύπτει από έκθεση δικαστικού οργάνου ή άλλου ελεγκτικού οργάνου της διοίκησης.

2. Η πειθαρχική ανάκριση διεξάγεται από ιατρό που ορίζεται από το Πειθαρχικό Συμβούλιο και δεν αποτελεί μέλος αυτού.

3. Δεν ενεργούν πειθαρχική ανάκριση: α) τα πρόσωπα στα οποία αποδίδεται το πειθαρχικό παράπτωμα, β) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι που έχουν εκδώσει την πειθαρχική απόφαση η οποία κρίνεται κατ΄΄ένσταση, γ) τα πρόσωπα που έχουν ενεργήσει ένορκη διοικητική εξέταση και δ) τα πρόσωπα που έχουν ασκήσει την πειθαρχική δίωξη. Ο καθ’ ου η πειθαρχική ανάκριση μπορεί να ζητήσει με έγγραφη αίτηση μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την κλήση του για εξέταση την εξαίρεση εκείνου που διεξάγει την ανάκριση. Στην αίτηση πρέπει να εκτίθενται κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο οι λόγοι της εξαίρεσης και να αναφέρονται τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνονται οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί. Για την αίτηση εξαίρεσης αποφασίζει το πειθαρχικό συμβούλιο χωρίς

τη συμμετοχή εκείνου, του οποίου ζητείται η εξαίρεση, που αναπληρώνεται νομίμως. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, οι ανακριτικές πράξεις που στο μεταξύ ενεργήθηκαν, είναι άκυρες και επαναλαμβάνονται εξαρχής.

4. Όποιος διεξάγει ανάκριση δικαιούται να ενεργήσει ανακριτικές πράξεις και εκτός της έδρας του. Επίσης, δικαιούται να ζητήσει την ενέργεια ανακριτικών πράξεων και εκτός της έδρας του από οποιαδήποτε διοικητική αρχή.

5. Η πειθαρχική ανάκριση είναι μυστική.

6. Η πειθαρχική ανάκριση περατώνεται εντός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης του πειθαρχικού συμβουλίου στον υπάλληλο, που θα τη διενεργήσει, ο οποίος μπορεί να ζητήσει με πλήρως αιτιολογημένη αίτησή του, παράταση της προθεσμίας αυτής. Η παράταση αυτή δεν υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα.

7. Η πειθαρχική ανάκριση μπορεί να επεκταθεί στην έρευνα και άλλων παραπτωμάτων του ίδιου προσώπου εφόσον προκύπτουν επαρκή στοιχεία.

8. Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί υπάλληλος ο οποίος ορίζεται από τον ενεργούντα την ανάκριση.

9. Ανακριτικές πράξεις είναι:

α) η αυτοψία,

β) η εξέταση μαρτύρων,

γ) η πραγματογνωμοσύνη,

δ) η εξέταση του διωκομένου.

10. Δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανακριτικής πράξης θέμα που κατά το νόμο καλύπτεται: α) από το απόρρητο της υπηρεσίας, εκτός αν συμφωνεί η αρμόδια Αρχή, ή β) από το κατά νόμο επαγγελματικό ή άλλο απόρρητο.

11. Για την ανακριτική πράξη συντάσσεται έκθεση που υπογράφεται από όσους συνέπραξαν. Αν κάποιος από τους μάρτυρες είναι αναλφάβητος ή αρνείται να υπογράψει ή βρίσκεται σε φυσική αδυναμία να υπογράψει, γίνεται σχετική μνεία στην έκθεση.

12. Αυτοψία. Η αυτοψία διενεργείται αυτοπροσώπως από εκείνον που διεξάγει την πειθαρχική ανάκριση με την παρουσία γραμματέα. Η αυτοψία δημόσιων εγγράφων ή εγγράφων ιδιωτικών που έχουν κατατεθεί σε δημόσια αρχή, διενεργείται στο γραφείο όπου φυλάσσονται. Έγγραφα που κατέχονται από ιδιώτη, παραδίδονται στον ανακριτή και επιστρέφονται υποχρεωτικώς μετά το τέλος της πειθαρχικής διαδικασίας. Ο ανακριτής, ύστερα από αίτηση του ιδιώτη, υποχρεούται να χορηγεί ατελώς απόδειξη παραλαβής και επίσημο αντίγραφο των εγγράφων που παραλήφθηκαν. Κατ’ εξαίρεση η αυτοψία ιδιωτικών εγγράφων, τα οποία είναι απολύτως αναγκαία για τη διεκπεραίωση τρέχουσας υπόθεσης του κατόχου τους ή άλλου προσώπου, διενεργείται από τον ανακριτή στον τόπο όπου βρίσκονται.

13. Μάρτυρες. Οι μάρτυρες εξετάζονται ενόρκως σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η μη εμφάνιση ή η άρνηση κατάθεσης του μάρτυρα χωρίς εύλογη αιτία αποτελεί πλημμέλημα και αν είναι υπάλληλος και πειθαρχικό παράπτωμα. Εύλογη αιτία θεωρείται και η συγγένεια του διωκομένου με το μάρτυρα σε ευθεία γραμμή ή έως και το δεύτερο βαθμό σε πλάγια γραμμή. Ο διωκόμενος δικαιούται κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής ανάκρισης και της ένορκης διοικητικής εξέτασης και μέχρι το τέλος της εξέτασής του να ζητήσει εγγράφως την εξέταση μαρτύρων. Ο ανακριτής υποχρεούται να εξετάσει πέντε τουλάχιστον από τους προτεινόμενους μάρτυρες. Αν η ένορκη διοικητική εξέταση δεν στρεφόταν κατά συγκεκριμένου προσώπου, το πειθαρχικό συμβούλιο υποχρεούται να διενεργήσει συμπληρωματική ανάκριση, προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα στον διωκόμενο να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων, εκτός εάν αυτός δηλώσει ενώπιον του συμβουλίου ότι δεν επιθυμεί να εξετασθεί ανωμοτί ή να προτείνει την εξέταση μαρτύρων.

13. Πραγματογνωμοσύνη. Ως πραγματογνώμονες ορίζονται ιατροί δημόσιοι υπάλληλοι, άλλοι δημόσιοι λειτουργοί, υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Ο.Τ.Α., καθώς και αξιωματικοί των ενόπλων δυνάμεων, των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος. Οι πραγματογνώμονες, πριν από τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

14. Εξέταση διωκομένου. Κατά την πειθαρχική ανάκριση καλείται οπωσδήποτε για εξέταση ο διωκόμενος ιατρός. Ο ιατρός εξετάζεται ανωμοτί και μπορεί να παρίσταται μετά δικηγόρου. Η μη προσέλευση του διωκομένου ή η άρνηση του να εξετασθεί, δεν εμποδίζει την πρόοδο της ανάκρισης.

Άρθρο 329
Απολογία διωκόμενου ιατρού

1. Πειθαρχική ποινή δεν επιβάλλεται, εάν ο διωκόμενος ιατρός δεν κληθεί προηγουμένως σε απολογία. Η εξέταση του διωκομένου κατά το στάδιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης ή της πειθαρχικής ανάκρισης δεν αναπληρώνει την κλήση σε απολογία.

2. Στην κλήση σε απολογία καθορίζεται σαφώς το αποδιδόμενο πειθαρχικό παράπτωμα και τάσσεται εύλογη προθεσμία για απολογία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες. Η προθεσμία για απολογία μπορεί να παραταθεί μία (1) μόνο φορά και έως το τριπλάσιο της αρχικής προθεσμίας μετά από αιτιολογημένη έγγραφη αίτηση του διωκομένου. Εκπρόθεσμη απολογία λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη, εφόσον υποβάλλεται πριν από την έκδοση της απόφασης. Η παράλειψη της κλήσης σε απολογία καλύπτεται από την υποβολή έγγραφης απολογίας.

3. Όταν μετά την κλήση του διωκομένου σε απολογία ακολουθεί παραπομπή στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, δεν απαιτείται νέα κλήση σε απολογία.

4. Η απολογία υποβάλλεται εγγράφως. Ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου επιτρέπεται στον διωκόμενο και η προφορική συμπληρωματική απολογία.

5. Η απολογία παραδίδεται με απόδειξη στο όργανο το οποίο καλεί σε απολογία. Μπορεί όμως και να αποσταλεί ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου το εμπρόθεσμο της υποβολής της κρίνεται από το χρόνο της ταχυδρόμησης.

6. Πριν από την απολογία ο διωκόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση και αντίγραφα, με δαπάνες του, του φακέλου της πειθαρχικής υπόθεσης. Το γεγονός ότι έλαβε γνώση αποδεικνύεται με πράξη η οποία υπογράφεται

από τον υπάλληλο, ο οποίος τηρεί το φάκελο και τον διωκόμενο ή μόνο από τον πρώτο, αν ο δεύτερος αρνηθεί να υπογράψει. Αν ο διωκόμενος ιατρός δεν υπηρετεί στην έδρα του οργάνου που τον καλεί σε απολογία, του χορηγείται σχετική άδεια.

7. Με την απολογία του ο ιατρός έχει δικαίωμα να ζητήσει εύλογη προθεσμία για να υποβάλει έγγραφα στοιχεία. Η παροχή της προθεσμίας και η διάρκεια της εναπόκειται στην κρίση του οργάνου το οποίο τον καλεί σε απολογία.

Άρθρο 330
Διαδικασία ενώπιον του Πειθαρχικού Συμβουλίου

1. Μετά την υποβολή της απολογίας ή την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής της, ο πρόεδρος του πειθαρχικού συμβουλίου προσδιορίζει με πράξη του την ημέρα κατά την οποία θα συζητηθεί η υπόθεση. Η ημέρα, η ώρα και ο τόπος της συνεδρίασης κοινοποιούνται με δικαστικό όργανο ή άλλο δημόσιο υπάλληλο στον διωκόμενο πριν από δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες.

2. Ο διωκόμενος ιατρός έχει δικαίωμα να παραστεί είτε αυτοπροσώπως είτε διά ή μετά πληρεξουσίου δικηγόρου ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων. Η μη προσέλευση του διωκομένου δεν εμποδίζει την πρόοδο της διαδικασίας.

3. Αν το πειθαρχικό συμβούλιο κρίνει ανεπαρκή τα αποδεικτικά στοιχεία, αναβάλλει την κρίση της υπόθεσης και διατάσσει συμπληρωματική ανάκριση.

4. Η υπηρεσία του διωκομένου υποχρεούται να του χορηγεί ανάλογη άδεια για να προσέλθει ενώπιον συλλογικού πειθαρχικού οργάνου κατά την κρίση της υπόθεσής του.

5. Μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου, που δεν δικαιούνται να διεξάγουν πειθαρχική ανάκριση ή έχουν διενεργήσει πειθαρχική ανάκριση στην κρινόμενη υπόθεση, κωλύονται να μετάσχουν στη σύνθεσή του κατά την κρίση της υπόθεσης αυτής.

6. Ο διωκόμενος μπορεί με έγγραφη αίτησή του να ζητήσει την εξαίρεση μελών του πειθαρχικού συμβουλίου με την προϋπόθεση ότι με τα υπόλοιπα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά, υπάρχει απαρτία. Η αίτηση αυτή που υποβάλλεται δύο (2) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης, πρέπει να περιέχει κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο τους λόγους της εξαίρεσης και να συνοδεύεται από τα στοιχεία με τα οποία αυτοί αποδεικνύονται. Για την αίτηση εξαίρεσης το πειθαρχικό συμβούλιο αποφασίζει αιτιολογημένα με συμμετοχή των νόμιμων αναπληρωτών των μελών των οποίων ζητείται η εξαίρεση. Τα μέλη που εξαιρούνται αντικαθίστανται από τα αναπληρωματικά τους. Αν εξαιρεθεί το τακτικό και το αναπληρωματικό του μέλος, το συμβούλιο συνεδριάζει με τα υπόλοιπα μέλη του εφόσον έχει απαρτία. Η εξαίρεση αναπληρωματικού μέλους μπορεί να ζητηθεί και την ημέρα της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή το συμβούλιο αποφασίζει αμέσως επί της αιτήσεως εξαιρέσεως με τα υπόλοιπα μέλη του.

7. Στην περίπτωση που έχει υπάρξει και πειθαρχική προδικασία, αποκλείεται να μετάσχει στο πειθαρχικό συμβούλιο ο ανακριτής ή αυτός που συμμετείχε στο πειθαρχικό συμβούλιο κατά την πρώτη κρίση.

8. Η κλήση σε απολογία και κάθε πρόσκληση ή ειδοποίηση του διωκομένου επιδίδονται με δικαστικό επιμελητή ή άλλο δημόσιο όργανο στον ίδιο προσωπικά ή στην κατοικία, που έχει δηλώσει στην υπηρεσία του, σε πρόσωπο με το οποίο συνοικεί. Για την επίδοση αυτή συντάσσεται αποδεικτικό. Εάν δεν καταστεί δυνατή η επίδοση για οποιοδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένης και της περιπτώσεως αγνώστου διαμονής του διωκομένου, το έγγραφο τοιχοκολλάται στο κατάστημα της υπηρεσίας του υπαλλήλου και συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από έναν μάρτυρα. Σε περίπτωση άρνησης παραλαβής, αυτός που διενεργεί την επίδοση συντάσσει πράξη στην οποία βεβαιώνεται η άρνηση.

9. Το πειθαρχικό όργανο εκτιμά ελευθέρως τις αποδείξεις. Για να μορφώσει την κρίση του, μπορεί να λάβει υπόψη του και αποδεικτικά στοιχεία που δεν προκύπτουν από την πειθαρχική διαδικασία αλλά από άλλη νόμιμη διαδικασία, εφόσον έλαβε γνώση τους ο διωκόμενος.

10. Συναφή πειθαρχικά παραπτώματα, τα οποία διαπιστώνονται κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της ίδιας πειθαρχικής κρίσης μόνον εφόσον ο διωκόμενος κληθεί σε απολογία και για αυτά.

11. Η κρίση πρέπει να στηρίζεται σε αποδεδειγμένα πραγματικά γεγονότα και να είναι ειδικώς αιτιολογημένη.

Άρθρο 331
Η πειθαρχική απόφαση

1. Η πειθαρχική απόφαση διατυπώνεται εγγράφως.

2. Κατά την επιμέτρηση της ποινής το Πειθαρχικό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη:

α) τη βαρύτητα του αδικήματος και κυρίως τη βλάβη που προκάλεσε το αδίκημα, τη φύση, το είδος και το αντικείμενο του αδικήματος, τις περιστάσεις υπό τις οποίες διαπράχθηκε αυτό, την ένταση του δόλου ή το βαθμό αμέλειας του διωκόμενου,

β) την προσωπικότητα του ιατρού, την πείρα του, τις ατομικές, κοινωνικές περιστάσεις και την προηγούμενη πορεία του, καθώς και τη διαγωγή του μετά την πράξη, τη μετάνοια που επέδειξε και την προθυμία να επανορθώσει τις συνέπειες αυτής.

3. Στην απόφαση μνημονεύονται:

α) ο τόπος και ο χρόνος έκδοσής της,

β) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του μονομελούς πειθαρχικού οργάνου ή των μελών του συλλογικού πειθαρχικού οργάνου,

γ) το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο βαθμός του κρινόμενου,

δ) τα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που συνιστούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος, προσδιορισμένα κατά τόπο και χρόνο,

ε) η υποβολή ή όχι απολογίας,

στ) η αιτιολογία της απόφασης,

ζ) η γνώμη των μελών του συλλογικού οργάνου που μειοψήφησαν και

η) η απαλλαγή του κρινόμενου ή η ποινή που του επιβάλλεται. Αν η πειθαρχική απόφαση περί της ενοχής του διωκομένου λαμβάνεται κατά πλειοψηφία, όλα τα

μέλη του πειθαρχικού συμβουλίου ψηφίζουν για την επιβλητέα ποινή. Λευκή ψήφος ή αποχή από την ψηφοφορία δεν επιτρέπεται. Η παράλειψη των στοιχείων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α΄, β΄ και γ΄, εκτός του ονοματεπώνυμου του κρινόμενου, δεν συνεπάγεται ακυρότητα της απόφασης, εφόσον αυτά προκύπτουν από το φάκελο της υπόθεσης.

4. Η πειθαρχική απόφαση υπογράφεται από το όργανο που την εκδίδει. Όταν αυτή εκδίδεται από συλλογικό όργανο, υπογράφεται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα.

5. Η πειθαρχική απόφαση κοινοποιείται σε αντίγραφο με τη φροντίδα της υπηρεσίας στον ιατρό και γνωστοποιείται στα όργανα που δικαιούνται να ασκήσουν ένδικα μέσα. Η κοινοποίηση της απόφασης στον ιατρό ενεργείται από τον Πρόεδρο του Ιατρικού Συλλόγου στον οποίο είναι εγγεγραμμένος. Στον ιατρό γνωστοποιείται επίσης η τυχόν δυνατότητα ασκήσεως ενδίκων μέσων και η σχετική προθεσμία ασκήσεώς τους.

6. Η πειθαρχική απόφαση δεν ανακαλείται.

7. Ο Ιατρικός Σύλλογος εισπράττει τα πρόστιμα κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ. Οι αποφάσεις που επιβάλλουν οριστική ή προσωρινή παύση γνωστοποιούνται στον Υπουργό Υγείας.

8. Ο ιατρός που τιμωρήθηκε οφείλει μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτόν της τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης και εφόσον του επιβλήθηκε ποινή οριστικής ή προσωρινής παύσης να προσέλθει στα γραφεία του Συλλόγου, στον οποίο ανήκει, και να παραδώσει το δελτίο της ιατρικής του ταυτότητας. Από την επόμενη ημέρα της παράδοσης του δελτίου αρχίζει η έκτιση της ποινής. Αν δεν έχει εφοδιασθεί με δελτίο ταυτότητας, τότε καταθέτει σχετική υπεύθυνη δήλωση και από την επόμενη ημέρα της κατάθεσης της δήλωσης αυτής, αρχίζει η έκτιση της ποινής. Αν δεν κατατεθεί το δελτίο της ταυτότητάς του ή η υπεύθυνη δήλωση, η έκτιση της ποινής αρχίζει με την παρέλευση της κατά τα άνω πενθήμερης προθεσμίας από τη γνωστοποίηση της τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης. Αν ο ιατρός τιμωρηθεί τελεσίδικα με την ποινή της οριστικής παύσης, αποβάλλει αυτοδίκαια την ιδιότητα του ιατρού.

9. Αν η απόφαση για την οριστική παύση εξαφανισθεί με απόφαση του Α.Π.Σ.Ι. ή με δικαστική απόφαση, οι ιατρικοί σύλλογοι οφείλουν να συμμορφωθούν αμέσως.

Άρθρο 332
Έφεση

1. Ο τιμωρηθείς ιατρός, ο ασκήσας τη δίωξη Ιατρικός Σύλλογος ή ο αιτήσας αυτήν (ιατρός ή ιδιώτης) δικαιούται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επίδοση της απόφασης να εκκαλέσει αυτήν ενώπιον του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου Ιατρών.

2. Η έφεση κατατίθεται ενώπιον του Γραμματέα του Πειθαρχικού Συμβουλίου που εξέδωσε την απόφαση, και συντάσσεται σχετική έκθεση που υπογράφεται από τον εκκαλούντα και το Γραμματέα. Ο Γραμματέας υποχρεούται εντός δέκα (10) ημερών να διαβιβάσει αυτή μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα στη Γραμματεία του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ι.Σ.

3. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο που εκδίδει την καταδικαστική απόφαση αποφαίνεται και για το αν η προθεσμία της έφεσης και η άσκησή της έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Κατ’ εξαίρεση, ανάλογα με τη σοβαρότητα του παραπτώματος, το Πειθαρχικό Συμβούλιο μπορεί να κρίνει, όταν πρόκειται για πειθαρχικά παραπτώματα που αποτελούν και πλημμελήματα ή κακουργήματα κατά τον Ποινικό Κώδικα, με πλήρως αιτιολογημένη απόφασή του, ότι η απόφαση είναι προσωρινώς εκτελεστή.

4. Η έφεση συνοδεύεται από καταβολή προς τη γραμματεία του εκδόσαντος την απόφαση Ιατρικού Συλλόγου παραβόλου εκατό (100) ευρώ, εκτός εάν ο εκκαλών τυγχάνει να είναι ο Ιατρικός Σύλλογος. Η καταβολή του ως άνω ποσού εκδίδεται υπέρ του Ιατρικού Συλλόγου και αποδίδεται στον εκκαλούντα σε περίπτωση αποδοχής της έφεσης.

Άρθρο 333
Α.Π.Σ.Ι. - Εκδίκαση έφεσης

1. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών, όταν δικάζει σε δεύτερο βαθμό, δικαιούται να διατάξει νέα Ε.Δ.Ε. ή ανάκριση, η οποία ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 326 και 327 επ. Καλεί τον τιμωρηθέντα ιατρό να απολογηθεί με τη διαδικασία που ισχύει για τα Πειθαρχικά Συμβούλια των Ιατρικών Συλλόγων. Δύναται να μεταρρυθμίζει και να εξαφανίζει την εκκαλούμενη απόφαση.

2. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών συνεδριάζει με νόμιμη απαρτία κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία. Στη συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά, τα οποία είναι μυστικά. Στις συνεδριάσεις του μπορεί να μετέχει χωρίς ψήφο ο Πρόεδρος του Π.Ι.Σ. Μπορεί στη συνεδρίαση να μετέχει και ο νομικός ή τεχνικός σύμβουλος, ο οποίος αποχωρεί κατά την ψηφοφορία.

3. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών αποφασίζει τελεσίδικα και εκδίδει την απόφασή του το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την εισαγωγή της σχετικής πειθαρχικής δικογραφίας, η δε απόφαση αυτού διαβιβάζεται προς τον Πρόεδρο του οικείου Ιατρικού Συλλόγου, ο οποίος οφείλει αμελλητί να κοινοποιήσει αυτήν στον τιμωρηθέντα.

Άρθρο 334
Εκτέλεση - Δημοσίευση αποφάσεων

1. Οι τελεσίδικες αποφάσεις εκτελούνται από τον Πρόεδρο του Ιατρικού Συλλόγου.

2. Η επίπληξη ανακοινώνεται εγγράφως προς τον τιμωρηθέντα από τον Πρόεδρο του Συλλόγου.

3. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών μπορεί να αποφασίσει τη δημοσιοποίηση των αποφάσεών του: α) αν ιατροί καταδικάσθηκαν για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, απιστία, δωροδοκία, δωροληψία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, καθ’ υποτροπή συκοφαντική δυσφήμηση, καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, β) έχει υπάρξει κίνδυνος για την δημόσια υγεία και γ) έχει υπάρξει κίνδυνος για τους ασθενείς.

4. Οι τελεσίδικες αποφάσεις των Πειθαρχικών Συμβουλίων εκτελούνται κατά το μέρος που αφορούν σε πρόστιμα και τα έξοδα της διαδικασίας κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ με επιμέλεια του Προέδρου του Ιατρικού Συλλόγου, όπου εδρεύει το Πειθαρχικό Συμβούλιο. Τα ίδια ισχύουν και για τις αποφάσεις του Α.Π.Σ.Ι. Τα έσοδα από τα πρόστιμα αποδίδονται στον οικείο Ιατρικό Σύλλογο.

Άρθρο 335
Εφαρμογή κανόνων και αρχών ποινικού δικαίου και ποινικής δικονομίας στο πειθαρχικό δίκαιο

Κανόνες και αρχές του ποινικού δικαίου και της ποινικής δικονομίας εφαρμόζονται και στο πειθαρχικό δίκαιο, εφόσον δεν αντίκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος και συνάδουν με τη φύση και στο σκοπό της πειθαρχικής διαδικασίας. Εφαρμόζονται ιδίως οι κανόνες και αρχές που αφορούν: α) τους λόγους αποκλεισμού της υπαιτιότητας και της ικανότητας προς καταλογισμό, β) τις ελαφρυντικές ή επιβαρυντικές περιστάσεις για την επιμέτρηση της πειθαρχικής ποινής, γ) την έμπρακτη μετάνοια, δ) το δικαίωμα σιγής του πειθαρχικώς διωκόμενου, ε) την πραγματική και νομική πλάνη, στ) το τεκμήριο της αθωότητας του διωκόμενου, ζ) την επιείκεια υπέρ του πειθαρχικώς διωκόμενου, η) την προστασία των δικαιολογημένων συμφερόντων ως λόγο που αίρει τον πειθαρχικό χαρακτήρα δυσμενών κρίσεων, εκφράσεων και εκδηλώσεων, εκτός εάν συνιστούν το πειθαρχικό παράπτωμα της αναξιοπρεπούς ή ασυμβίβαστης προς το λειτούργημα του ιατρού διαγωγής και θ) τα δικαιώματα εμφάνισης, εκπροσώπησης και υπεράσπισης του διωκόμενου.

Άρθρο 336
Γενικές διατάξεις για την πειθαρχική διαδικασία

1. Την ιδιότητα του διωκόμενου αποκτά εκείνος εναντίον του οποίου έχει ασκηθεί πειθαρχική δίωξη, και εκείνος στον οποίο, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, αποδίδεται πειθαρχικό αδίκημα.

2. Ο διωκόμενος και ο καταγγέλλων έχουν το δικαίωμα σε οποιοδήποτε στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας να αντιπροσωπεύονται ή να συμπαρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο. Κατά τη συζήτηση στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, αν η μία πλευρά προσέλθει χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο, αυτό δεν αφαιρεί από την άλλη πλευρά το δικαίωμα να εκπροσωπείται ή να συμπαρίσταται με πληρεξούσιο δικηγόρο.

Άρθρο 337
Πειθαρχικά παραπτώματα ιατρών στην αλλοδαπή

1. Τα Πειθαρχικά Συμβούλια των Ιατρικών Συλλόγων είναι αρμόδια και για την εκδίκαση παραπτωμάτων, τα οποία τέλεσε ο ιατρός στην αλλοδαπή, εάν στοιχειοθετούν πειθαρχικά αδικήματα κατά την ελληνική ιατρική νομοθεσία, εάν δεν έχει επιβληθεί στον ιατρό από αλλοδαπό Ιατρικό Σύλλογο ποινή για τις συγκεκριμένες πράξεις και παραλείψεις και εάν δεν έχουν παραγραφεί.

2. Ιατρός, ο οποίος, λόγω πειθαρχικής ποινής, καταδικάζεται σε προσωρινή ή οριστική παύση άσκησης επαγγέλματος σε ένα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο οποίο ασκούσε το ιατρικό επάγγελμα, δεν έχει το δικαίωμα να εγγραφεί σε Ιατρικό Σύλλογο της ημεδαπής μέχρι να εκτίσει το σύνολο της ποινής που του έχει επιβληθεί. Ο Πρόεδρος του Π.Ι.Σ. οφείλει αμελλητί και το αργότερο εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από τη γνωστοποίησή της στον Π.Ι.Σ. να κοινοποιεί σε όλους του Ιατρικούς Συλλόγους κάθε απόφαση επιβολής πειθαρχικής ποινής, που επιβάλλεται σε ιατρό από πειθαρχικό όργανο κράτους-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Αν η πειθαρχική ποινή έχει επιβληθεί από Ιατρικό Σύλλογο κράτους εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου ο ιατρός ασκούσε τα καθήκοντά του, η εκτέλεση της ποινής και το δικαίωμα της εγγραφής αυτού σε Ιατρικό Σύλλογο της χώρας αποφασίζεται από το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο Ιατρών (Α.Π.Σ.Ι.), το οποίο κρίνει με βάση το αν η πράξη ή η παράλειψη για την οποία επιβλήθηκε η ποινή τιμωρείται σύμφωνα με το ελληνικό πειθαρχικό δίκαιο.

Άρθρο 338
Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας

Οποιαδήποτε απόφαση αντίθετη με τις διατάξεις του ν. 3418/2005 (Α΄287) είναι άκυρη. Αν στη λήψη των αποφάσεων αυτών έχουν συμμετάσχει ιατροί, υπέχουν πειθαρχικές ευθύνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Άρθρο 339
Αντιποίηση ιατρικού λειτουργήματος

1. Με φυλάκιση μέχρις ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή μέχρι είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ τιμωρείται όποιος με σκοπό την αποκόμιση παράνομου περιουσιακού οφέλους χρησιμοποιεί τον τίτλο του ιατρού χωρίς να έχει πτυχίο ιατρικής σχολής ημεδαπού πανεπιστημίου ή αναγνωρισμένο πτυχίο αλλοδαπού πανεπιστημίου.

2. Κάθε πρόσωπο, το οποίο, χωρίς να διαθέτει τα προβλεπόμενα προσόντα προς άσκηση της ιατρικής, με σκοπό να αποκομίσει παράνομο περιουσιακό όφελος είτε του ιδίου είτε τρίτου επιλαμβάνεται έστω και με την παρουσία ιατρού της διάγνωσης ή θεραπείας ασθενών είτε με προσωπικές ενέργειες είτε με προφορικές ή γραπτές συμβουλές είτε με αλληλογραφία, τοιχοκόλληση αγγελιών ή πάσης φύσεως δημοσιεύσεις θεωρείται ότι ασκεί παρανόμως την ιατρική και τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 1.

2. Θεωρείται ως θεραπευτική επέμβαση και τιμωρείται με τις ίδιες ποινές της παρ. 1 κάθε πράξη, η οποία τελείται για αισθητικούς λόγους, όταν για αυτή χρησιμοποιούνται χειρουργικά μέσα ή μηχανήματα, τα οποία με φυσικούς ή χημικούς παράγοντες μπορούν να συντελέσουν στον καθορισμό διαγνώσεως ή εφαρμογή θεραπείας.

3. Με φυλάκιση μέχρις έξι (6) εβδομάδων και χρηματική ποινή μέχρι πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ τιμωρείται εκείνος, ο οποίος, ενώ είναι πτυχιούχος ιατρικής σχολής ημεδαπού Πανεπιστημίου ή άλλης ισότιμης Πανεπιστημιακής Σχολής αλλοδαπού πανεπιστημίου, ασκεί την ιατρική χωρίς την απαιτούμενη κατά τις διατάξεις του νόμου βεβαίωση ή ασκεί την ιατρική, ενώ η χορηγηθείσα σε αυτόν βεβαίωση ανακλήθηκε ή βρίσκεται υπό αναστολή ή αυτός είναι συνταξιούχος.

www.sate.gr

Άρθρο 340
Μεταβατικές διατάξεις

Οι εσωτερικοί κανονισμοί των Ιατρικών Συλλόγων προσαρμόζονται με τις διατάξεις του παρόντος μέσα σε προθεσμία δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του.

Άρθρο 341
Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται ο α.ν. 1565/1939 (Α΄16), το β.δ. 11.10/7.11.1957 (Α΄228), το ν.δ. 4111/1960 (Α΄ 163) και ο ν. 727/1977 (Α΄308).

Άρθρο 342
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΤΜΗΜΑ Ι΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Άρθρο 343

Στο άρθρο 19 του ν. 3028/2002 (Α΄153) προστίθεται παράγραφος 11 ως ακολούθως:

«11. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του Τμήματος Απαλλοτριώσεων, Απόκτησης Ακινήτων και Αποζημιώσεων του υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, δύναται να διαπιστώνεται ότι συντρέχει η περίπτωση καταβολής αποζημίωσης κατά τις παραγράφους 1 έως 5 και να ορίζεται ότι το ύψος αυτής θα εκτιμάται από ανεξάρτητο και πιστοποιημένο εκτιμητή του ν. 4152/2013».

Άρθρο 344
Μητρώο Προσωπικού Αρχαιολογικών Εργασιών

1. Ιδρύεται Μητρώο Προσωπικού Αρχαιολογικών Εργασιών (Μ.Π.Α.Ε.) με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου απασχολούμενου σε αρχαιολογικά έργα που εκτελούνται από υπηρεσίες του υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού με την μέθοδο της αυτεπιστασίας, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως αρχαιολογικών εργασιών που εκτελούνται στο πλαίσιο έργων τρίτων. Για την υποστήριξη της λειτουργίας του μητρώου και της διαδικασίας προσλήψεων μέσω αυτού, δημιουργείται ηλεκτρονική βάση δεδομένων.

2. Με απόφαση του υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού που εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος ορίζονται οι ειδικότητες, οι κλάδοι και οι κατηγορίες εκπαίδευσης των μελών, τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα και η σχετική μοριοδότηση αυτών, τα τηρούμενα στοιχεία, η αρμόδια για την κατάρτιση, τήρηση και επικαιροποίησή του υπηρεσία, η διαδικασία εγγραφής στο μητρώο και επικαιροποίησης των σχετικών στοιχείων, η διαδικασία επιλογής προσωπικού με χρήση του μητρώου, συμπεριλαμβανομένης και διαδικασίας υποβολής ενστάσεων, οι τεχνικές λεπτομέρειες λειτουργίας και ασφάλειας της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων και της σχετικής διαδικτυακής εφαρμογής και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα.

3. Από την έναρξη ισχύος της απόφασης της προηγούμενης παραγράφου ξεκινά η εγγραφή μελών στο μητρώο.

4. Από την 1.1.2020 η πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου απασχολούμενου σε αρχαιολογικά έργα που εκτελούνται από υπηρεσίες του υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως αρχαιολογικών εργασιών που εκτελούνται στο πλαίσιο έργων τρίτων διενεργείται αποκλειστικά μέσω του μητρώου του παρόντος.

Άρθρο 345
Έκθεση Αναλυτικής Αρχαιολογικής Τεκμηρίωσης

1. Κατά την φάση εκπόνησης του Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ), όταν προβλέπεται, και της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), για τα δημόσια έργα με εκτιμώμενη αξία σύμβασης μεγαλύτερη των 20.000.000 Ευρώ, καθώς και για εκείνα των οποίων το σύνολο ή μέρος της περιοχής μελέτης, όπως προκύπτει από την αναγνωριστική μελέτη ή την προκαταρκτική μελέτη ή την προμελέτη κατά περίπτωση, χωροθετείται σε περιοχές των άρθρων 12 έως 17 του ν. 3028/2002 (Α΄153), εκπονείται Έκθεση Αναλυτικής Αρχαιολογικής Τεκμηρίωσης (Ε.Α.Α.Τ.) από το Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης Αρχαιολογικών Ερευνών και Εργασιών στο Πλαίσιο των Μεγάλων Δημόσιων Έργων της Διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού με την συνεργασία της κατά τόπο αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων. Εάν το ζητήσει ο κύριος του έργου, Ε.Α.Α.Τ. εκπονείται και για έργα που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω περιπτώσεις.

2. Με κοινή απόφαση των υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού και Υποδομών και Μεταφορών που εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος ορίζονται τα επίπεδα εξειδίκευσης της Ε.Α.Α.Τ., ο χρόνος και η προθεσμία για την σύνταξη αυτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται και για την Ε.Α.Α.Τ. που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 (Α΄118), για την δημιουργία μαρίνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Άρθρο 346

Η παρ. 8 του άρθρου 10 του ν. 4481/2017 (Α΄ 100) τροποποιείται ως εξής:

«8. Στις ανεξάρτητες οντότητες του άρθρου 50 τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου είναι εννέα (9) και εκλέγονται από τη γενική συνέλευση σύμφωνα με την περίπτωση ε΄ της παραγράφου 9 του άρθρου 9. Η διάρκεια της θητείας του εποπτικού συμβουλίου είναι τρία (3) έτη, με εξαίρεση τη θητεία του πρώτου εποπτικού συμβουλίου η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη.

Κατ’ εξαίρεση στην υφιστάμενη, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, ανεξάρτητη οντότητα του άρθρου 50, τα μέλη του πρώτου εποπτικού συμβουλίου καθώς και η διάρκεια της θητείας τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, μετά από έγγραφη εισήγηση προς αυτόν των μελών της ανεξάρτητης οντότητας του άρθρου 50, εφόσον αυτή υποβληθεί μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την έναρξη ισχύος του παρόντος.».

Άρθρο 347

1. Οι παρακάτω διατάξεις καταργούνται:

α) η υποπερίπτωση 6, της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1158/1981 (Α΄ 127), καθώς και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 1158/1981.

β) η περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 370/1983 (Α΄ 130).

γ) η περίπτωση α΄, της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 372/1983 (Α΄ 131).

δ) η περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 64/2009 (Α΄ 85).

ε) η υποπερίπτωση 6 της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και η περίπτωση δ΄ του άρθρου 3 του π.δ. 457/1983 (Α΄174)

2. Επίσης καταργούνται :

α) η υποχρέωση υποβολής των υπ΄ αριθμ. 2 και 4 δικαιολογητικών του Παραρτήματος της κ.υ.α. ΥΠΠΟΤ/107291/9.11.2011(Β΄ 2664) όταν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο ή Ν.Π.Ι.Δ., αντίστοιχα

β) η υποχρέωση υποβολής των υπ΄αριθμ. 2 και 4 δικαιολογητικών του Παραρτήματος της κοινής υπουργικής απόφασης ΥΠΠΟΤ/107296/9.11.2011(Β΄ 2665) όταν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο ή Ν.Π.Ι.Δ., αντίστοιχα.

ΤΜΗΜΑ ΙΑ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Άρθρο 348
Διατάξεις σχετικές με τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.)

1. Στο άρθρο 1 του ν. 1069/1980 (Α΄ 191), προστίθεται παράγραφος 5, ως εξής:

«5. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται εντός της περιοχής δραστηριότητας της Ε.Υ.Δ.Α.Π., όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 2744/1999 (Α΄222), όπως ισχύει, ούτε εντός περιοχής δραστηριότητας της ΕΥΑΘ, όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 26 του ν. 2937/2001 (Α΄ 169), όπως ισχύει».

2. Το άρθρο 3 του ν. 1069/1980 (Α΄ 191) αντικαθίσταται ως εξής:

«Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης

1. Η Δ.Ε.Υ.Α. που συνιστάται από ένα μόνο Δήμο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από επτά (7) έως ένδεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Από τα μέλη αυτά, πέντε (5) τουλάχιστον μέλη, είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου, ένα (1) μέλος είναι εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, οριζόμενος από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για το σκοπό αυτόν και ένα (1) μέλος είναι εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Ο καθορισμός του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του προηγούμενου εδαφίου και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων στο πρόσωπο του προτεινόμενου από αυτόν μέλους, γίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Τα ανεξάρτητα μέλη, εφόσον στον οικείο Οργανισμό προβλέπονται περισσότερα από επτά, είναι δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι του οικείου Δήμου, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και ορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου. Στην περίπτωση των αιρετών μελών, ένα (1) τουλάχιστον μέλος υποδεικνύεται από τη μειοψηφία. Με την ίδια απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ορίζεται ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης.

2. Για την πλήρωση της θέσης των ανεξαρτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου Δήμου ή όλων των Δήμων, σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, καθώς και στην ιστοσελίδα του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π) για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ημερών. Το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο ή το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης διαπιστώνει τη συνδρομή σε όλους τους υποψηφίους της ιδιότητας του δημότη ή του μόνιμου κατοίκου, καθώς και της αποδεδειγμένης εμπειρίας ή γνώσης συναφούς με το αντικείμενο της επιχείρησης. Το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων (Ε.Σ.Ε.Δ) του άρθρου 10 του ν. 4369/2016 αξιολογεί τα προσόντα των υποψηφίων ανεξαρτήτων μελών και υποβάλλει στο οικείο Δημοτικό Συμβούλιο εισήγηση με τους τρεις (3) επικρατέστερους υποψηφίους. Το Δημοτικό Συμβούλιο ή το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης επιλέγει υποχρεωτικά έναν εκ των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στην εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ και η απόφαση αυτή αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». Για την επιλογή των τριών (3) επικρατέστερων υποψηφίων, το Ε.Σ.Ε.Δ. λαμβάνει υπόψη του τα βιογραφικά στοιχεία των υποψηφίων και, κυρίως, τα τυπικά τους προσόντα, το εν γένει επιστημονικό και ερευνητικό έργο τους σε συνάφεια με την προκηρυσσόμενη θέση και την πρότερη συνολικά διοικητική εμπειρία τους. Το Ε.Σ.Ε.Δ. συνεκτιμά την εν γένει προσωπικότητα των υποψηφίων, κατόπιν διενέργειας δομημένης συνέντευξης, στην οποία καλούνται υποχρεωτικά, εφόσον υπάρχουν, τουλάχιστον τρεις (3) υποψήφιοι. Για τη συνέντευξη τηρείται σχετικό πρακτικό, το οποίο συνυποβάλλεται με την εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ. στο Δημοτικό Συμβούλιο. Η ως άνω διαδικασία ακολουθείται και αν οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από τρεις (3). Οι παράγραφοι 3 έως 5 του άρθρου 7 του ν. 4369/2016 εφαρμόζονται κατ’ αναλογία και για τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

3. Σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προσαυξάνονται ανάλογα, με την υπόδειξη, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, τριών (3) αιρετών εκπροσώπων από κάθε Δημοτικό Συμβούλιο και, σε περίπτωση, που προκύπτει άρτιος συνολικός αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης υποδεικνύει έναν επιπλέον αιρετό εκπρόσωπο. Στην περίπτωση διαδημοτικών επιχειρήσεων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο περιβαλλοντικός ή κοινωνικός φορέας που υποδεικνύει εκπρόσωπό του και τα ανεξάρτητα μέλη που επιλέγονται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου της έδρας της επιχείρησης και ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο του μεγαλύτερου σε πληθυσμό Δήμου που συμμετέχει στην επιχείρηση, πλην του Δήμου της έδρας της επιχείρησης.

4. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου ακολουθεί τη θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου και, σε κάθε περίπτωση, λήγει το αργότερο τρεις (3) μήνες μετά τη συγκρότηση του Δημοτικού Συμβουλίου.

5. Τα αιρετά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δυνατόν να αντικαθίστανται κατά τη διάρκεια της θητείας τους, με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που τα όρισε, η οποία λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του. Για την αντικατάσταση του εκπροσώπου των εργαζομένων και του περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οργάνου που τους υπέδειξε. Η αντικατάσταση των ανεξαρτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, δημοτών ή μονίμων κατοίκων του οικείου Δήμου, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2.

6. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης μετέχει, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ως εισηγητής θεμάτων προς συζήτηση, ο Γενικός Διευθυντής της επιχείρησης.

7. Καθήκοντα γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου ασκεί υπάλληλος της επιχείρησης, που ορίζεται από τον Πρόεδρο αυτού.

8. Για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που είναι αιρετοί εκπρόσωποι Δημοτικών Συμβουλίων, ισχύουν οι διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα περί μη εκλογιμότητας και ασυμβίβαστων.

9. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι συγγενείς μεταξύ τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού, καθώς και οι με οποιαδήποτε μορφή εργολάβοι ή προμηθευτές της επιχείρησης ή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπάλληλοι ομοειδούς επιχείρησης.

10. Στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, αν δεν είναι Δήμαρχος, μπορεί να καταβάλλεται, για τις παρεχόμενες στην επιχείρηση υπηρεσίες του, αποζημίωση που καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης. Η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), του ποσού της αντιμισθίας του Δημάρχου, σύμφωνα με το άρθρο 92 του ν. 3852/2010. Σε περίπτωση απουσίας του Πρόεδρου, λόγω ασθένειας ή άδειας, πέραν του μηνός, η αποζημίωση αυτή καταβάλλεται εξ’ ημισείας σε αυτόν και στον αναπληρωτή του.

11. Η αποζημίωση του Προέδρου, των μελών και του γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις, καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των πενήντα (50) ευρώ ανά συνεδρίαση. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται ότι ένα από τα μέλη αυτού παρέχει πλήρη απασχόληση με αμοιβή στην επιχείρηση και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και το ύψος της αμοιβής, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο των τυπικών του προσόντων και δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος της αποζημίωσης του Προέδρου της επιχείρησης.»

3. Η περίπτωση β΄ της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1069/1980 (Α΄ 191) αντικαθίσταται ως εξής:

«β) διορίζει το Γενικό Διευθυντή, σύμφωνα με το άρθρο 6.»

4. Το άρθρο 6 του ν. 1069/1980 (Α΄ 191) αντικαθίσταται ως εξής:

«Γενικός Διευθυντής

1. Των υπηρεσιών της επιχείρησης προΐσταται Γενικός Διευθυντής.

2. Ο Γενικός Διευθυντής πρέπει:

α) να πληροί τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις για την εγγραφή στο Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του νόμου 4369/2016 (Α΄ 33), όπως εκάστοτε ισχύει ή, σε περίπτωση που δεν απασχολείται στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, να έχει τουλάχιστον υπηρεσία πέντε (5) ετών στον τομέα των υδάτων.

β) να είναι κάτοχος πτυχίου ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με ειδικότητα Πολιτικού Μηχανικού, Χημικού Μηχανικού, Οικονομολόγου, Τοπογράφου Μηχανικού ή Μηχανολόγου.

γ) να έχει τουλάχιστον προϋπηρεσία πέντε (5) ετών σε θέση ευθύνης στο δημόσιο, ευρύτερο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα.

δ) να κατέχει άριστα τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα.

3. Όσοι δεν δύνανται να εγγραφούν στο Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 του νόμου 4369/2016, δεν μπορούν να οριστούν στη θέση του Γενικού Διευθυντή.

4. Ο Γενικός Διευθυντής ορίζεται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σύμφωνα με τη διαδικασία των παραγράφων 5 και 6.

5. Για την πλήρωση της θέσης του Γενικού Διευθυντή το Διοικητικό Συμβούλιο δημοσιεύει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του αντίστοιχου Δήμου ή όλων των Δήμων, σε περίπτωση συμμετοχής στην επιχείρηση περισσότερων του ενός Δήμων, καθώς και στην ιστοσελίδα του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π) για χρονι-

κό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ημερών. Το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων (Ε.Σ.Ε.Δ) του άρθρου 10 του νόμου 4369/2016 αξιολογεί τα προσόντα των υποψηφίων Γενικών Διευθυντών και υποβάλλει στο Δ.Σ εισήγηση με τους τρεις επικρατέστερους υποψηφίους. Το Δ.Σ. επιλέγει υποχρεωτικά έναν εκ των υποψηφίων που περιλαμβάνονται στην εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ και η απόφαση αυτή αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». Για την επιλογή των τριών (3) επικρατέστερων υποψηφίων, το Ε.Σ.Ε.Δ. λαμβάνει υπόψη του τα βιογραφικά στοιχεία των υποψηφίων και, κυρίως, τα τυπικά τους προσόντα, το εν γένει επιστημονικό και ερευνητικό έργο τους σε συνάφεια με την προκηρυσσόμενη θέση και την πρότερη συνολικά διοικητική εμπειρία τους. Το Ε.Σ.Ε.Δ. συνεκτιμά την εν γένει προσωπικότητα των υποψηφίων, κατόπιν διενέργειας δομημένης συνέντευξης, στην οποία καλούνται υποχρεωτικά, εφόσον υπάρχουν, τουλάχιστον τρεις (3) υποψήφιοι. Για τη συνέντευξη τηρείται σχετικό πρακτικό, το οποίο συνυποβάλλεται με την εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ. στο Δ.Σ. Η ως άνω διαδικασία ακολουθείται και αν οι υποψήφιοι είναι λιγότεροι από τρεις (3).

6. Οι παράγραφοι 3 έως 5 του άρθρου 7 του ν. 4369/2016 εφαρμόζονται κατ΄ αναλογία και για τις υφιστάμενες θέσεις Γενικών Διευθυντών.

7. Όσοι επιλέγονται για την πλήρωση της θέσης του Γενικού Διευθυντή διορίζονται με θητεία τεσσάρων (4) ετών, με δικαίωμα ανανέωσης για μία φορά. Σε κάθε περίπτωση η συνολική θητεία στις ανωτέρω θέσεις δεν μπορεί να υπερβαίνει τα οκτώ (8) έτη.

8. Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας ασκώντας τη διοίκηση του προσωπικού της, είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 5 και μεριμνά για:

α) την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η επιχείρηση,

β) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος δράσης, που προβλέπεται στο εδάφιο γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

γ) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο του ετήσιου προγράμματος έργων, που προβλέπεται στο εδάφιο δ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

δ) τη σύνταξη, τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων της επιχείρησης,

ε) την εκπόνηση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης της μελέτης κόστους -οφέλους, που προβλέπεται στο εδάφιο ε΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 5,

στ) την κατάρτιση και την υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων για το επόμενο οικονομικό έτος, υποδεικνύοντας τις εγκεκριμένες ή προτεινόμενες πηγές χρηματοδότησης αυτού,

ζ) την κατάρτιση και υποβολή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης των αναγκαίων αναμορφώσεων και τροποποιήσεων στο πρόγραμμα κατασκευής έργων και στον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης,

η) τη σύνταξη του ετήσιου απολογισμού της επιχείρησης, εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων και των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.

9. Ο Γενικός Διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου και εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο για:

α) την ανάθεση μελετών, εκτέλεση έργων και προμηθειών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις,

β) κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων που ανήκουν στην επιχείρηση,

γ) την άσκηση ένδικων βοηθημάτων ή μέσων, την παραίτηση από αυτά και κάθε δικαστικό ή εξωδικαστικό συμβιβασμό,

δ) τη σύναψη δανείων,

ε) τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής έργων τα οποία επιθυμούν να κατασκευάσει η επιχείρηση κατά προτεραιότητα, καθώς και για τους όρους αυτής της συμμετοχής.

10. Ο Γενικός Διευθυντής αποφασίζει για:

α) την εκτέλεση προμηθειών και ανάληψη υποχρεώσεων, εφόσον η ολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Το χρηματικό αυτό όριο μπορεί να αυξομειώνεται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης,

β) την τοποθέτηση του προσωπικού στις προβλεπόμενες από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας θέσεις, καθώς και για τη χορήγηση αδειών σε αυτό.

11. Ο Γενικός Διευθυντής ασκεί τις λοιπές αρμοδιότητες που παρέχονται σε αυτόν από τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας.

12. Αν δεν έχει διοριστεί Γενικός Διευθυντής ή αν αυτός κωλύεται, τα καθήκοντα αυτού ασκεί, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, ο ανώτερος σε βαθμό και, επί ισόβαθμων, ο αρχαιότερος υπάλληλος.».

Άρθρο 349
Τροποποίηση του άρθρου 32 του ν. 4483/2017

Το άρθρο 32 του ν. 4483/2017 (Α΄ 107) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 32
Παροχή κινήτρων σε εργαζομένους από Ο.Τ.Α. ορεινών και νησιωτικών περιοχών

1. Οι ορεινοί δήμοι του άρθρου 1 του ν. 3852/2010 (Α΄87), οι δήμοι με πληθυσμό έως 30.000 κατοίκους, των οποίων τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) των δημοτικών ή κοινοτικών ενοτήτων χαρακτηρίζονται ως ορεινές στο Μητρώο Δήμων, Κοινοτήτων και Οικισμών της ΕΛΣΤΑΤ, οι νησιωτικοί δήμοι με πληθυσμό μικρότερο των 18.000 κατοίκων, καθώς και τα Ν.Π.Δ.Δ. των δήμων αυτών, μπορούν να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλληλο κατάλυμα διαμονής στους ιατρούς και νοσηλευτές του Κέντρου Υγείας και των δημόσιων νοσοκομείων, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Ε.Κ.Α.Β. και

τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς. Ο υπολογισμός του πληθυσμού γίνεται σύμφωνα με τα στοιχεία πραγματικού πληθυσμού της τελευταίας απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ.

2. Για τις ανωτέρω παροχές λαμβάνεται απόφαση από το οικείο Δημοτικό ή Διοικητικό Συμβούλιο, με την οποία εξειδικεύονται οι κατά περίπτωση παροχές και το χρονικό διάστημα ισχύος αυτών, κατόπιν βεβαίωσης της ύπαρξης ανάλογων πόρων από την οικονομική υπηρεσία του Ο.Τ.Α.

3. Τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους κατοίκους των περιοχών αυτών ή τους συζύγους τους ή τα ανήλικα τέκνα αυτών που έχουν την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία κατοικίας στην περιοχή υπηρέτησης.

4. Οι παροχές της παραγράφου 1 μπορούν να χορηγούνται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, και από νησιωτικούς δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο των 18.000 κατοίκων, εφόσον αφορούν αποκλειστικά εργαζομένους που υπηρετούν σε αυτοτελή νησιά που συνιστούν τοπικές κοινότητες αυτών.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζεται σύστημα παρακολούθησης των οικονομικών αποτελεσμάτων της εφαρμογής του άρθρου αυτού.».

ΤΜΗΜΑ ΙΒ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 350

Το δικαίωμα είσπραξης μερίσματος του Ελληνικού Δημοσίου λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος Α.Ε.» (Ο.Τ.Ε. Α.Ε.) μεταβιβάζεται στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.

Άρθρο 351
Διατάξεις για τον τουριστικό λιμένα Αλίμου

1. Τα πλωτά στοιχεία, οι θαλάσσιες, χερσαίες, κτιριακές και άλλες λιμενικές εγκαταστάσεις και τα έργα εντός της χερσαίας και της θαλάσσιας ζώνης του τουριστικού λιμένα Αλίμου, όπως αποτυπώνονται εντός του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου με τα περιμετρικά στοιχεία Θ1, Θ2-Χ12, Χ13, Χ14, Χ14.1, Χ15, Χ16, Χ17, Χ18, Χ19, Χ20, Χ21, Χ22, Χ23, Χ24, Χ25, Χ26, Χ27, Χ28, Χ29, Χ30, Χ31, Χ32, Χ33, Χ34, Χ35, Χ36, Χ37, Χ38, Χ39, Χ40, Χ41, Χ42, Χ43, Χ44-Θ21, Θ22, Θ23, Θ1 στο από Δεκεμβρίου 2015 τοπογραφικό διάγραμμα (Αρ. Σχεδίου 109.02 κλίμακας 1:1250) της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών και της Διεύθυνσης Εκμετάλλευσης (Τμήμα Διαχείρισης Επιχειρηματικών Μονάδων) της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε.», που συντάχθηκε από την τοπογράφο μηχανικό Χρύσα Βασιλοπούλου, θεωρήθηκε από τους προϊσταμένους των παραπάνω Διευθύνσεων πολιτικό μηχανικό Ιωάννη Φιλίππου και Δρ. αρχιτέκτονα μηχανικό Κωνσταντίνο Πλουμάκη, αντιστοίχως, και προσαρτάται στον παρόντα νόμο (Παράρτημα 3), χαρακτηρίζονται στο σύνολό τους νομίμως υφιστάμενα.

2. Για τη λειτουργία, την τροποποίηση, τη συμπλήρωση ή την επέκταση των εγκαταστάσεων του τουριστικού λιμένα Αλίμου έχουν εφαρμογή στο σύνολό τους οι διατάξεις των άρθρων 29 έως 34 του ν. 2160/1993 (Α΄118), όπως ισχύουν.

Άρθρο 352

1. Η περίπτωση γ΄ της παρ. 8 του άρθρου 58 του ν. 4075/2012 (Α΄ 89), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4455/2017 (Α΄ 22), αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να χορηγεί χρηματικές προκαταβολές σε προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας έναντι των συνολικών ετήσιων υποχρεώσεων της εκάστοτε τρέχουσας χρήσης για δαπάνη εξόφλησης λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και μέχρι του ύψους της αντίστοιχης συνολικής δαπάνης του προηγούμενου οικονομικού έτους. Οι προκαταβολές αυτές επιστρέφονται μετά την εξόφληση των υποχρεώσεων από τους φορείς, με κατάθεση σε ειδικό λογαριασμό, σύμφωνα με την απόφαση του τελευταίου εδαφίου του παρόντος άρθρου.».

2. Στο τέλος της παρ. 8 του άρθρου 58 του ν. 4075/2012, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4455/2017, προστίθενται περιπτώσεις ε΄ και στ΄ και εδάφιο ως εξής:

«ε. Οι κάθε είδους μεταβιβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, από τον κρατικό προϋπολογισμό προς τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, μειώνονται κατά το ποσό της έκπτωσης που επιτυγχάνεται λόγω της χορήγησης των ανωτέρω προκαταβολών σε προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας.

στ. Εάν φορέας της Γενικής Κυβέρνησης καθυστερεί την εξόφληση λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας πέραν των δύο (2) μηνών από την ημερομηνία λήξης πληρωμής αυτού, η εξόφληση μπορεί να πραγματοποιηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών σε βάρος πιστώσεων που μεταφέρονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου διατάκτη, σε ειδικό Κωδικό Αριθμό Εξόδου του ειδικού φορέα του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών «Γενικές Κρατικές Δαπάνες». Η μεταφορά των πιστώσεων γίνεται από τον προϋπολογισμό του φορέα της Κεντρικής Διοίκησης που καθυστερεί την πληρωμή ή εποπτεύει τον φορέα της Γενικής Κυβέρνησης που καθυστερεί την πληρωμή.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά πληρωμής των δαπανών αυτών σε βάρος του ειδικού φορέα του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών «Γενικές Κρατικές Δαπάνες», καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό ζήτημα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, όπως ιδίως ο χρόνος, ο τρόπος και η διαδικασία επιστροφής των προκαταβολών της περίπτωσης γ΄.»

Άρθρο 353
Τροποποιήσεις διατάξεων Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος - Φορολογικά κίνητρα

1. Μετά το άρθρο 71 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167) προστίθεται ο τίτλος «ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ» και τίθενται άρθρα 71Α, 71Β και 71Γ, ως εξής:

«Άρθρο 71Α
Κίνητρα Ευρεσιτεχνίας

1. Τα κέρδη της επιχείρησης από την πώληση προϊόντων παραγωγής της, για την οποία παραγωγή χρησιμοποιήθηκε ευρεσιτεχνία διεθνώς αναγνωρισμένη στο όνομα της ίδιας επιχείρησης που αναπτύχθηκε από την ίδια, απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος για τρεις συνεχόμενες χρήσεις, αρχής γενομένης από τη χρήση μέσα στην οποία πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά έσοδα από την πώληση των πιο πάνω προϊόντων. Η απαλλαγή χορηγείται και όταν τα προϊόντα παράγονται σε εγκαταστάσεις τρίτων. Επίσης, καταλαμβάνει και τα κέρδη που προέρχονται από παροχή υπηρεσιών, όταν αυτή αφορά σε εκμετάλλευση ευρεσιτεχνίας, επίσης διεθνώς αναγνωρισμένης.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, εγκρίνεται η επιχείρηση που υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου αυτού για το συγκεκριμένο προϊόν ή είδος υπηρεσίας, που παράγει ή παρέχει κατά περίπτωση, μετά από αίτηση που υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία του πιο πάνω Υπουργείου.

3. Τα απαλλασσόμενα κέρδη εμφανίζονται σε ειδικό λογαριασμό αποθεματικού και υπολογίζονται με βάση τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία και εμφανίζονται στον ισολογισμό και τα οποία προέρχονται από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μετά την αφαίρεση των κερδών που απαλλάσσονται της φορολογίας εισοδήματος και των κερδών από συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις, των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της χρήσης που διανέμονται πραγματικά ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους ή τον επιχειρηματία, καθώς και των αφορολόγητων εκπτώσεων επενδύσεων αναπτυξιακών νόμων. Προκειμένου για ανώνυμη εταιρεία και εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, το τακτικό αποθεματικό και τα διανεμόμενα κέρδη ανάγονται σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτά φόρου. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία, το αποθεματικό σχηματίζεται από τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με την αρχική δήλωση, αφού αφαιρεθούν οι απολήψεις. Όταν η επιχείρηση πραγματοποιεί έσοδα που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του παρόντος, ως κέρδη που απαλλάσσονται της φορολογίας είναι το μέρος των πιο πάνω κερδών που αντιστοιχεί στα έσοδα από την πώληση των προϊόντων ή από την παροχή υπηρεσιών της παραγράφου 1.

4. Το ειδικό αποθεματικό που σχηματίζεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο υπόκειται σε φορολογία με τις γενικές διατάξεις του Κ.Φ.Ε., κατά το μέρος που διανέμεται, κεφαλαιοποιείται ή αναλαμβάνεται κάθε φορά.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται οι φορείς πιστοποίησης της ευρεσιτεχνίας, οι προϋποθέσεις, οι όροι, η διαδικασία και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

6. Το άρθρο 71 του ν. 3842/2010 (Α΄ 58) καταργείται. υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ΄ εξουσιοδότηση του άρθρου 71 του ν. 3842/2010 εξακολουθούν να ισχύουν έως την τυχόν έκδοση νέων αποφάσεων των παραγράφων 2 και 5 του παρόντος.

Άρθρο 71Β
Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών εισηγμένων εταιρειών

1. Ανώνυμες εταιρείες, των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, μπορούν να κεφαλαιοποιήσουν, ολικώς ή μερικώς, τα αφορολόγητα αποθεματικά διαφόρων αναπτυξιακών νόμων, με εξαίρεση τα αποθεματικά του άρθρου 18 του α.ν. 942/1949 (Α΄96).

2. Τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται φορολογούνται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), χωρίς καμιά άλλη επιβάρυνση. Ο φόρος που οφείλεται αποδίδεται στο Δημόσιο με δήλωση, η οποία πρέπει να υποβληθεί μέσα σ΄ ένα μήνα από την καταχώρηση στο ΓΕ.Μ.Η. της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ίσες τριμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης.

3. Ο φόρος αυτός βαρύνει την εταιρεία και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά της κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών ούτε συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος που οφείλεται από την εταιρεία ή τους μετόχους.

4. Με την καταβολή του φόρου που οφείλεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από τον φόρο εισοδήματος της εταιρείας και των μετόχων της για τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιήθηκαν.

5. Σε περίπτωση που πριν από την πάροδο δέκα (10) ετών από την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών διαλυθεί η ανώνυμη εταιρεία ή μειωθεί το μετοχικό της κεφάλαιο με σκοπό επιστροφής των αποθεματικών στους μετόχους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά δε λογίζονται φορολογικώς ως μετοχικό κεφάλαιο που έχει καταβληθεί και φορολογούνται με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τη φορολογία εισοδήματος κατά τον χρόνο της διάλυσης της εταιρείας ή μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Η διάταξη της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται αν η εταιρεία διαλυθεί με σκοπό τη συγχώνευσή της με άλλη επιχείρηση και ίδρυση νέας ανώνυμης εταιρείας ή σε περίπτωση εξαγοράς ή απορρόφησής της από άλλη ανώνυμη εταιρεία.

6. Ανώνυμες εταιρείες, με μετοχές εισηγμένες ή μη, που έχουν σχηματίσει αποθεματικά είτε από υπεραξία μετοχών που προέρχεται από απόσχιση κλάδου ή από συγχώνευση εταιρειών στις οποίες συμμετέχει είτε από την αύξηση της αξίας των συμμετοχών της εταιρείας ή από διανομή μετοχών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 1 του α.ν. 148/1967, του ν. 542/1977, του ν. 1249/1982 και του ν. 1839/1989 κατόπιν κεφαλαιοποιήσεως της υπεραξίας που προέκυψε από την αναπροσαρμογή πάγιων περιουσιακών στοιχείων θυγατρικής εταιρείας ή άλλης εταιρείας στην οποία συμμετέχουν, μπορούν

να προβούν σε κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών αυτών με σκοπό διανομής νέων μετοχών στους μετόχους τους. Η κεφαλαιοποίηση αυτή δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος.

7. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου έχουν ανάλογη εφαρμογή και επί των κεφαλαιοποιούμενων αποθεματικών της προηγούμενης παραγράφου.

8. Οι διατάξεις του παρόντος ισχύουν για αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται μέχρι και τις 31.12.2020. Ειδικά για αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται από 1.1.2019 μέχρι και 31.12.2019 ο συντελεστής της παραγράφου 2 ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) και για αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται από 1.1.2020 μέχρι και τις 31.12.2020 σε είκοσι τοις εκατό (20%).

9. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 9 του άρθρου 101 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101) καταργούνται.

Άρθρο 71Γ
Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών μη εισηγμένων εταιρειών και Ε.Π.Ε.

1. Οι ανώνυμες εταιρείες, των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς και οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, μπορούν να κεφαλαιοποιήσουν ολικά ή μερικά, τα αφορολόγητα αποθεματικά διαφόρων αναπτυξιακών νόμων, με εξαίρεση το αποθεματικό του άρθρου 18 του α.ν. 942/1949 (Α΄ 96) και με την προϋπόθεση ότι κατά τη διαχειριστική χρήση στην οποία συντελείται η κεφαλαιοποίηση θα αυξηθεί το μετοχικό ή εταιρικό τους κεφάλαιο κατά το ίδιο ποσό σε μετρητά από τους παλαιούς ή νέους μετόχους ή εταίρους. Στην περίπτωση αυτή εκδίδονται νέες μετοχές ή εταιρικά μερίδια, για τους δικαιούχους μετόχους ή εταίρους.

2. Τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται φορολογούνται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%), χωρίς καμιά άλλη επιβάρυνση. Ο φόρος που οφείλεται αποδίδεται στο Δημόσιο με δήλωση, η οποία πρέπει να υποβληθεί σ΄ έναν μήνα από την καταχώρηση στο ΓΕ.Μ.Η. της αύξησης του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) ίσες εξαμηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης. Ο φόρος αυτός δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της εταιρείας, κατά τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών, ούτε συμψηφίζεται με το φόρο εισοδήματος που οφείλεται από την εταιρεία ή τους μετόχους ή εταίρους της.

3. Με την καταβολή του φόρου που οφείλεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από τον φόρο εισοδήματος της εταιρείας, των μετόχων ή εταίρων της για τα αποθεματικά που κεφαλαιοποιήθηκαν.

4. Σε περίπτωση που πριν από την πάροδο δέκα (10) ετών από την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών διαλυθεί η ανώνυμη εταιρεία ή μειωθεί το μετοχικό κεφάλαιό της με σκοπό επιστροφής των αποθεματικών στους μετόχους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά δε λογίζονται φορολογικώς ως μετοχικό κεφάλαιο που έχει καταβληθεί και φορολογούνται με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τη φορολογία εισοδήματος κατά το χρόνο της διάλυσης ή μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Η διάταξη της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση διάλυσης της εταιρείας με σκοπό συγχώνευσής της με άλλη επιχείρηση και ίδρυση νέας ανώνυμης εταιρείας ή σε περίπτωση διάλυσης της εταιρείας με σκοπό συγχώνευσής της με άλλη επιχείρηση και ίδρυση νέας ανώνυμης εταιρείας ή σε περίπτωση εξαγοράς ή απορρόφησής της από άλλη ανώνυμη εταιρεία.

5. Προκειμένου για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης στην περίπτωση κατά την οποία πριν από την πάροδο δέκα (10) ετών από την κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών διαλυθεί η εταιρεία αυτή ή μειωθεί το εταιρικό της κεφάλαιο με σκοπό την επιστροφή των αποθεματικών στους εταίρους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά προστίθενται στα κέρδη της εταιρείας που πραγματοποιεί στο χρόνο της διάλυσης ή μείωσης του κεφαλαίου και φορολογούνται με τις διατάξεις φορολογίας εισοδήματος που ισχύουν κατά τον χρόνο διάλυσης της εταιρείας ή μείωσης του εταιρικού της κεφαλαίου μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Η διάταξη της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση διάλυσης της εταιρείας με σκοπό μετατροπής ή συγχώνευσής της με άλλη επιχείρηση για την ίδρυση ανώνυμης εταιρείας ή άλλης εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή σε περίπτωση εξαγοράς ή απορρόφησης της από ανώνυμη εταιρεία.

6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν για αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται μέχρι και τις 31.12.2020. Ειδικά για αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται από 1.1.2020 μέχρι και τις 31.12.2020 ο συντελεστής της παραγράφου 2 ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%).

7. Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν.1473/1984 (Α΄127) καταργούνται.»

2. Πριν το άρθρο 72 του ίδιου νόμου τίθεται ο τίτλος «ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ».

Άρθρο 354
Τροποποιήσεις λοιπών διατάξεων φορολογικών κινήτρων

1. Το άρθρο 10 του ν. 3887/2010 (Α’ 174) αντικαθίσταται ως εξής:

«Φ.Δ.Χ. αυτοκίνητα κάθε κατηγορίας που κυκλοφόρησαν πριν την έναρξη εφαρμογής του ν. 3887/2010, επιτρέπεται να μεταβιβάζονται δια πράξεως εν ζωή ή με κληρονομικό δικαίωμα με την άδειά τους σε όλες τις μεταφορικές επιχειρήσεις, οι οποίες πληρούν τις διατάξεις του Κανονισμού 1071/2009.»

2. Οι διατάξεις του άρθρου 25 του ν.2520/1997 (Α΄173) καταργούνται.

3.α. Οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 3 του ν. 2963/2001 (Α΄ 268) καταργούνται για μερίσματα που καταβάλλονται από την 1.1.2017 και μετά.

β. Η παρ. 9 του άρθρου 3 του ν. 2963/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Οι διατάξεις της παρ. 7 εφαρμόζονται και σε ανώνυμες εταιρίες, που συνιστώνται από μετόχους των Κ.Τ.Ε.Λ. που δεν μετατρέπονται σε Α.Ε.».

γ. Η παράγραφος 11 του άρθρου 3 του ν. 2963/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Με την πλειοψηφία και εντός των προθεσμιών της παραγράφου 1, δύο (2) ή περισσότερα Κ.Τ.Ε.Λ. δύνανται να συστήσουν μία ανώνυμη εταιρία σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2, εφαρμοζομένων των διατάξεων της παραγράφου 7.».

4. Οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 3201/2003 (Α΄ 282) καταργούνται.

5.α. Η παράγραφος Α΄ και η υποπαράγραφος 1 της παραγράφου Β΄ του άρθρου 43 και οι παράγραφος Α, οι υποπαράγραφοι 1 και 3 της παραγράφου Β΄ του άρθρου 44 του ν. 4030/2011 (Α΄ 249) καταργούνται.

β. Η υποπαράγραφος 2 της παρ. Β του άρθρου 43 του ν. 4030/2011, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για μία πενταετία από τον φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων τριτογενούς τομέα (σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο Δ΄) που εγκαθίστανται σε κτίρια στην περιοχή «Γεράνι», η οποία ορίζεται από τις οδούς Πειραιώς, Επικούρου, Ευρυπίδου, Αθηνάς του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας εκπίπτει ετησίως ποσό ίσο με το διπλάσιο του μισθώματος που καταβάλλεται για τη χρήση του ακινήτου.»

γ. Η υποπαράγραφος 2 της παρ. Β΄ του άρθρου 44 του ν. 4030/2011, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Για μία πενταετία από το φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων τριτογενούς τομέα (σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο Δ΄) που εγκαθίστανται σε κτίρια εντός της περιοχής «Μεταξουργείο» το οποίο ορίζεται από τους οδικούς άξονες Κωνσταντινουπόλεως, Αχιλλέως, Αγίου Κωνσταντίνου, Πειραιώς, Ιερά Οδός του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας εκπίπτει ετησίως ποσό ίσο με το διπλάσιο του μισθώματος που καταβάλλεται για τη χρήση του ακινήτου.»

6. α. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του ν. 2601/1998 (Α΄ 81) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 6 του ν. 1775/ 1988 «Εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου και άλλες διατάξεις» (Α΄ 101), όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, που κωδικοποιήθηκαν με τα άρθρα 23ε, 23στ, 23ζ και 23ι που περιλαμβάνονται στο άρθρο 1 του π.δ. 456/1995, συνεχίζουν να ισχύουν.».

β. Οι διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του ν. 1775/1988 «Εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου και άλλες διατάξεις» (Α΄101), όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, που κωδικοποιήθηκαν με τα άρθρα 23ε έως και 23i που περιλαμβάνονται στο άρθρο 1 του π.δ. 456/1995, καταργούνται.

Άρθρο 355
Τροποποίηση των άρθρων 10 και 11 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α΄ 170)

1. Το άρθρο 10 του ν. 4174/2013 (Α΄170) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10
Εγγραφή στο φορολογικό μητρώο

1.α. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που πρόκειται να καταστεί υπόχρεο σε καταβολή ή παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία ή σε υποβολή οποιασδήποτε δήλωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα υποβάλλει δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο.

Στη δήλωση εγγραφής περιλαμβάνονται τα προσωπικά στοιχεία του φορολογούμενου, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, καθώς και η επωνυμία, ο διακριτικός τίτλος και η έδρα, σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.

Προκειμένου για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, η δήλωση εγγραφής υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη νόμιμη σύσταση αυτών.

β. Κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, ή νομική οντότητα, που πρόκειται να ασκήσει δραστηριότητες επιχειρηματικού περιεχομένου υποβάλλει δήλωση έναρξης στο φορολογικό μητρώο. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται πριν την πραγματοποίηση της πρώτης συναλλαγής στο πλαίσιο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Εάν δεν έχει προηγηθεί δήλωση εγγραφής, αυτή γίνεται ταυτόχρονα με τη δήλωση έναρξης.

Προκειμένου για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που πρόκειται να ασκήσουν δραστηριότητες επιχειρηματικού περιεχομένου, ως χρόνος έναρξης θεωρείται ο χρόνος της νόμιμης σύστασης αυτών. Η δήλωση έναρξης υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη νόμιμη σύσταση.

Στη δήλωση έναρξης περιλαμβάνονται ο τόπος άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, τυχόν υποκαταστήματα, το αντικείμενο των εργασιών, το τηρούμενο λογιστικό σύστημα καθώς και το καθεστώς φόρου προστιθέμενης αξίας στο οποίο υπάγεται ο φορολογούμενος.

γ. Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ορίζονται ο τρόπος, ο χρόνος, η διαδικασία υποβολής της δήλωσης εγγραφής και έναρξης στο φορολογικό μητρώο, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των παραγράφων 1α και 1β του παρόντος. Με όμοια απόφαση μπορεί να ορίζονται άλλες κατηγορίες προσώπων για τις οποίες απαιτείται εγγραφή στο φορολογικό μητρώο καθώς και επιπλέον στοιχεία τα οποία πρέπει να δηλώνονται από τον φορολογούμενο με τη δήλωση εγγραφής και έναρξης, πέραν των αναφερόμενων στις παραγράφους 1α και 1β.

Με την εγγραφή η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει μοναδικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου σε κάθε φορολογούμενο κατά τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο.

δ. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να απαιτήσει εγγύηση από οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα υποβάλλει δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο, εάν μέτοχος ή εταίρος του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που υποβάλλει τη δήλωση υπήρξε κατά τα τελευταία πέντε (5), πριν από την υποβολή της, έτη, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ή νόμιμος εκπρόσωπος άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας ή ήταν «συνδεδεμένο πρόσωπο» κατά το άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που πτώχευσαν ή κατέστησαν αφερέγγυα και η πτώχευση ή αφερεγγυότητα είχε ως αποτέλεσμα τη μη

είσπραξη ή διακινδύνευση είσπραξης από τη Φορολογική Διοίκηση ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

ε. Η εγγύηση, σύμφωνα με την περίπτωση δ, απαιτείται μόνο μετά από αιτιολογημένη έκθεση της Φορολογικής Διοίκησης, από την οποία προκύπτει, ότι οι εργασίες του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που υποβάλλει τη δήλωση εγγραφής θέτουν άμεσο κίνδυνο πρόκλησης ζημίας από τη μη είσπραξη μελλοντικών φόρων. Η Φορολογική Διοίκηση οφείλει, εντός «δεκατεσσάρων» «(14)» ημερών από την παραλαβή της δήλωσης, να κοινοποιεί στο νομικό πρόσωπο ή στη νομική οντότητα που υποβάλλει τη δήλωση, την απαίτηση για παροχή εγγύησης μαζί με τη σχετική έκθεση. Στην περίπτωση αυτή η εγγραφή στο φορολογικό μητρώο ολοκληρώνεται μόνο μετά την παροχή της αιτηθείσας εγγύησης.

Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ορίζονται το είδος, η διάρκεια, το ύψος της εγγύησης και το περιεχόμενο της έκθεσης.

2.α. Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον φόρο προστιθέμενης αξίας, υποχρεούται να δηλώνει την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και την πραγματοποίηση απαλλασσόμενων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000), ενδοκοινοτικών παραδόσεων αγαθών.

β. Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον φόρο προστιθέμενης αξίας, υποχρεούται να δηλώνει την έναρξη ή την παύση παροχής υπηρεσιών προς υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος - μέλος, για τις οποίες ο τόπος δεν είναι το εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000).

γ. Ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον φόρο προστιθέμενης αξίας, ή το μη υποκείμενο στον φόρο προστιθέμενης αξίας νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που διαθέτει Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α. στο εσωτερικό της χώρας, υποχρεούται να δηλώνει την έναρξη ή παύση λήψης υπηρεσιών από υποκείμενο στον φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος, για τις οποίες ο τόπος φορολόγησης είναι το εσωτερικό της χώρας, σύμφωνα με την περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000) και ο φορολογούμενος είναι υπόχρεος στην καταβολή του φόρου.

δ. Η δήλωση για την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών συναλλαγών υποβάλλεται πριν την πραγματοποίηση της πρώτης ενδοκοινοτικής συναλλαγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση β της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

3α. Ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, υποχρεούται να ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για μεταβολές στα στοιχεία εγγραφής ή έναρξής του με την υποβολή δήλωσης μεταβολών στο φορολογικό μητρώο. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την πραγματοποίηση της μεταβολής.

Ειδικά ο φορολογούμενος, που είναι υποκείμενος στον φόρο προστιθέμενης αξίας, για τη μεταβολή καθεστώτος Φ.Π.Α. στο οποίο υπάγεται, υποβάλλει δήλωση μετάταξης εντός της ίδιας ανωτέρω προθεσμίας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τις διατάξεις του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000).

Η υποχρέωση ενημέρωσης για μεταβολές στα στοιχεία φορολογούμενου φυσικού προσώπου, που δεν αφορούν την επιχειρηματική δραστηριότητά του, δεν υπόκειται σε προθεσμία.

Ο φορολογούμενος δεν μπορεί να επικαλείται έναντι της Φορολογικής Διοίκησης τις μεταβολές των στοιχείων του μέχρι τον χρόνο ενημέρωσής της.

β. Ο φορολογούμενος που είναι υποκείμενος στον φόρο προστιθέμενης αξίας και πρόκειται να πραγματοποιήσει ενδοκοινοτικές συναλλαγές, υποβάλλει δήλωση μεταβολών στο φορολογικό μητρώο για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Ειδικά για τους φορολογούμενους των οποίων ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου έχει ανασταλεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4α του άρθρου 11 του Κώδικα, η δήλωση μεταβολών για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών υποβάλλεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 11.

4. Ο φορολογούμενος που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα υποχρεούται να ενημερώνει τη Φορολογική Διοίκηση για την οριστική παύση των εργασιών του με την υποβολή στο φορολογικό μητρώο δήλωσης διακοπής εργασιών.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται για τα φυσικά πρόσωπα εντός τριάντα (30) ημερών από την οριστική παύση των εργασιών τους και για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες εντός τριάντα (30) ημερών από τη λύση τους ή από τη λήξη των εργασιών της εκκαθάρισης ή από την ανακοίνωση διαγραφής τους από το Γ.Ε.ΜΗ., κατά περίπτωση.

Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επιχείρησης ως συνόλου, η δήλωση διακοπής εργασιών υποβάλλεται από τους κληρονόμους, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, από την ενεργό ανάμειξή τους στην κληρονομούμενη επιχείρηση και όχι πέραν των τριάντα (30) ημερών από την λήξη της προθεσμίας αποποίησης, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 1847 του Αστικού Κώδικα, σε κάθε άλλη περίπτωση.

5. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος παραλείψει τις δηλωτικές του υποχρεώσεις, δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής και παρακράτησης των φόρων και από τις λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις.

6. Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων:

α) καθορίζεται ο τρόπος, ο χρόνος ενημέρωσης και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου και

β) δύναται να χορηγείται διαφορετική προθεσμία για την υποβολή των δηλώσεων του παρόντος άρθρου ή να παρατείνεται η προθεσμία υποβολής αυτών, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας που επηρεάζουν τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή άλλων αντίστοιχων εξαιρετικών και δυσμενών συμβάντων που επηρεάζουν φορολογούμενους. Η απόφαση παράτασης υπογράφεται το αργότερο μέχρι τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας και ισχύει από τον χρόνο υπογραφής της.».

2. Το άρθρο 11 του ν. 4174/2013 (Α΄170) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 11
Αριθμός φορολογικού μητρώου

1. Η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει μοναδικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) σε κάθε φορολογούμενο.

2. Ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου, ο οποίος δύναται να επεκτείνεται κατά ένα πρόθεμα, χρησιμοποιείται σε όλες τις φορολογίες στις οποίες εφαρμόζεται ο Κώδικας και σε όσες άλλες περιπτώσεις προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

3. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται και χωρίς την υποβολή δήλωσης εγγραφής να αποδίδει Αριθμό Φορολογικού Μητρώου σε φορολογούμενο ή σε πρόσωπο που δεν τυγχάνει φορολογούμενος, εφόσον έχει στη διάθεσή της, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, τα προσωπικά στοιχεία του και σε περίπτωση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, την επωνυμία και την έδρα,

i) προκειμένου να βεβαιώσει ή και να εισπράξει απαιτήσεις κατά αυτού,

ii) προκειμένου να πραγματοποιήσει επιστροφές αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σε μη εγκαταστημένους υποκείμενους στο φόρο στα πλαίσια της διαχείρισης του συστήματος M.O.S.S.,

iii) εφόσον τούτο απαιτείται από άλλες διατάξεις νόμου. Ειδικότερα, η Φορολογική Διοίκηση αποδίδει Αριθμό Φορολογικού Μητρώου σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, προκειμένου να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε οικονομική συναλλαγή με τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και τα πιστωτικά ιδρύματα και τα ιδρύματα πληρωμών της ημεδαπής.

Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μπορεί να καθορίζονται και άλλες περιπτώσεις απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου σε πρόσωπα που δεν τυγχάνουν φορολογούμενοι, εξαιρέσεις σε περιπτώσεις συναλλαγών με πιστωτικά ιδρύματα και ιδρύματα πληρωμών, καθώς και με φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

4.α. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να αναστέλλει τη χρήση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου ή να προβαίνει σε απενεργοποίηση αυτού, εάν υφίστανται αντικειμενικά στοιχεία τα οποία υποδηλώνουν ότι ο φορολογούμενος έχει παύσει να ασκεί οικονομική δραστηριότητα ή ότι διαπράττει φοροδιαφυγή ή ότι έχει δηλώσει ψευδή ή ανακριβή στοιχεία για την απόκτηση του. Ο φορολογούμενος έχει σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα να αποδείξει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου.

β. Για τα φυσικά πρόσωπα, που προβαίνουν σε νέα έναρξη εργασιών ως υποκείμενα στον φόρο προστιθέμενης αξίας, και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου τους είχε ανασταλεί, κατά την άσκηση προηγούμενης δραστηριότητας επιχειρηματικού περιεχομένου, σε εφαρμογή των οριζομένων στην περίπτωση α της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, και υποβάλλουν δήλωση μεταβολών για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα, απαιτείται η κατάθεση εγγύησης. Το ύψος της εγγύησης προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το ύψος της φοροδιαφυγής, τον λόγο της αναστολής, και την τυχόν υποτροπή, με ελάχιστο ποσό εγγύησης τα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ.

Η εν λόγω εγγύηση καταπίπτει αυτοδικαίως σε περίπτωση νέας αναστολής χρήσης του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στην περίπτωση που νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, που υπόκειται στον φόρο προστιθέμενης αξίας, υποβάλλει δήλωση μεταβολών για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών στο φορολογικό μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κώδικα, και μέτοχος ή εταίρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, που υποβάλλει τη δήλωση,

i) υπήρξε κατά τα τελευταία πέντε (5), πριν από την υποβολή της δήλωσης, έτη, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ή νόμιμος εκπρόσωπος άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας ή ήταν «συνδεδεμένο πρόσωπο» κατά το άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. με άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, του οποίου ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου είχε ανασταλεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 4, ή

ii) άσκησε κατά τα τελευταία πέντε (5), πριν την υποβολή της δήλωσης, έτη, ως φυσικό πρόσωπο, δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του είχε ανασταλεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 4,

iii) άσκησε κατά τα τελευταία πέντε (5) πριν την υποβολή της, έτη, ως νομικό πρόσωπο, δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου του είχε ανασταλεί, σύμφωνα με την ανωτέρω περίπτωση α της παραγράφου 4.

5. Ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου φυσικού προσώπου που ασκεί δραστηριότητα επιχειρηματικού περιεχομένου δεν καταργείται με την οριστική παύση των εργασιών του.

6. Ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων δεν καταργείται στο φορολογικό μητρώο με την αλλαγή της νομικής μορφής τους. Ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου φορολογούμενου φυσικού προσώπου που απεβίωσε, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που λύθηκε ή ολοκλήρωσε τις εργασίες της εκκαθάρισης ή διαγράφηκε από το Γ.Ε.ΜΗ, κατά περίπτωση, χρησιμοποιείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των προσώπων αυτών στη Φορολογική Διοίκηση κατά την κείμενη νομοθεσία καθώς και για την επιβολή και βεβαίωση οποιουδήποτε φόρου, τέλους, εισφοράς ή κυρώσεων και για την είσπραξη αυτών.

7. Ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου της υπό ίδρυση επιχείρησης παραμένει ο ίδιος για την επιχείρηση και μετά το πέρας των εργασιών της ίδρυσης.

8. Στους υποκείμενους στον Φ.Π.Α. που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου χορηγείται με την υποβολή δήλωσης εγγραφής και έναρξης. Ο αριθμός αυτός δεν μεταβάλλεται σε περίπτωση ορισμού, αλλαγής ή παύσης φορολογικού αντιπροσώπου.

9. Η Φορολογική Διοίκηση χρησιμοποιεί τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου σε κάθε μορφή επικοινωνίας με τον φορολογούμενο σχετικά με τις φορολογικές υποχρεώσεις του.

10. Ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων με απόφαση του ορίζει:

α) το περιεχόμενο και τον τρόπο χορήγησης του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου,

β) τις περιπτώσεις αναφοράς του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου στις δηλώσεις, ή τα άλλα έγγραφα που προβλέπονται κατά την εφαρμογή του Κώδικα,

γ) τις περιπτώσεις γνωστοποίησης του Αριθμού Φορολογικού Μητρώου για σκοπούς πληροφόρησης κατά την εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων,

δ) περιπτώσεις αναστολής ή απενεργοποίησης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου, τις συνέπειες της αναστολής και της απενεργοποίησης,

ε) το είδος, το ύψος, τη διάρκεια και τη διαδικασία κατάθεσης της εγγύησης της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 4 καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης αυτής,

στ) τη διαδικασία και όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εκκαθάριση του φορολογικού μητρώου και

ζ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.».

Άρθρο 356
Τροποποίηση του άρθρου 36 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α΄ 248)

1.α. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 2859/2000 (Α΄248) αντικαθίσταται ως εξής: «Ο υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται να υποβάλλει τις δηλώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 10 του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας, Α΄170).».

β. Οι περιπτώσεις α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄, καθώς και τα επόμενα αυτών εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 2859/2000 καταργούνται.

2.α. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 2859/2000 (Α΄248) αντικαθίσταται ως εξής: «Για κάθε υποκείμενο στον φόρο χρησιμοποιείται ο μοναδικός αριθμός φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α.), ο οποίος χορηγείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.).».

β. Οι περιπτώσεις α΄, β΄, γ΄, καθώς και τα επόμενα αυτών εδάφια της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του ν. 2859/2000 καταργούνται.

3. Η παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 2859/2000 καταργείται.

4.α. Η περίπτωση α΄ της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 2859/2000 αντικαθίσταται ως εξής: «α) να υποβάλλουν τις δηλώσεις που προβλέπονται από την παράγραφο 1 και να λαμβάνουν ΑΦΜ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 και 11 του ΚΦΔ (ν. 4174/2013),».

β. Η περίπτωση β΄ της παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 2859/2000 αντικαθίσταται ως εξής: «β) να υποβάλλουν δήλωση μεταβολών, με την οποία γνωστοποιούν τη διενέργεια φορολογητέων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ΚΦΔ (ν. 4174/2013). Η δήλωση αυτή υποβάλλεται κατά το χρόνο που διαπιστώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων για τη φορολόγηση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 11,».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΖΙΝΟ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 357
Χορήγηση άδειας λειτουργίας καζίνο

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της νομοθεσίας για τις επιχειρήσεις που διαθέτουν ήδη άδεια καζίνο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2206/1994 (Α΄ 62) και του ν. 3139/2003 (Α΄ 100), για τη λειτουργία καζίνο απαιτείται η χορήγηση άδειας λειτουργίας στην οικεία επιχείρηση κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η άδεια λειτουργίας χορηγείται από τον Υπουργό Οικονομικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τηρουμένων των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994, όπως αυτές τροποποιούνται με τον παρόντα νόμο.

2. Η ΕΕΕΠ διαπιστώνει την πλήρωση των προϋποθέσεων για την έναρξη λειτουργίας επιχείρησης καζίνο σε υπό ίδρυση ή υφιστάμενη ανώνυμη εταιρία καζίνο («ΕΚΑΖ»), κατόπιν αιτήσεως που υποβάλλεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 360, 362, 365, 366 και 367.

3. Για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας νέας επιχείρησης καζίνο απαιτείται η προηγούμενη προκήρυξη της παραχώρησης νέας άδειας λειτουργίας καζίνο από την ΕΕΕΠ, αφού εκδοθεί κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού, με την οποία καθορίζεται η προσδιοριζόμενη βάσει διοικητικών, πολεοδομικών και λοιπών παραμέτρων θέση ίδρυσης και λειτουργίας της επιχείρησης καζίνο, εφόσον έχει γίνει σχετική χωροθέτηση με νόμο ή προεδρικό διάταγμα. Η έγκριση της χρήσης για το ακίνητο που θα δεχτεί την επένδυση κατά τα λοιπά, υλοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 «Ειδικά Χωρικά Σχέδια» του ν. 4447/2016 (Α΄241), στην περίπτωση που αυτή δεν περιλαμβάνεται στις ισχύουσες χρήσεις γης. Η ΕΕΕΠ προκηρύσσει διεθνή πλειοδοτικό διαγωνισμό για την παραχώρηση της άδειας εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της εν λόγω κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 363 και 364.

4. Οι επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια καζίνο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2206/1994 και του ν. 3139/2003 εξακολουθούν να λειτουργούν υπό το υφιστάμενο κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου καθεστώς και κατά τις υφιστάμενες κατά τον ίδιο χρόνο διατάξεις, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν ως προς αυτές τις επιχειρήσεις. Οι εν λόγω επιχειρήσεις μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς του παρόντος νόμου, εφόσον τους χορηγηθεί άδεια λειτουργίας καζίνο από τον Υπουργό Οικονομικών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 369, οπότε εφαρμόζονται και σε αυτές οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

5. Με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο βάσει των διατάξεων του ν. 2206/1994 και του ν. 3139/2003, η λειτουργία καζίνο προϋποθέτει τη σύναψη σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό

Οικονομικών, και του παραχωρησιούχου. Για επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο βάσει των διατάξεων του ν. 2206/1994 και του ν. 3139/2003 και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4, τροποποιούνται η σχετική σύμβαση παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της επιχείρησης και, με απόφαση της ΕΕΕΠ, η υφιστάμενη άδειά τους, εκδιδομένης νέας αδείας λειτουργίας κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

6. Οι άδειες είναι προσωποπαγείς και δεν επιτρέπεται να μεταβιβαστούν ολικώς ή μερικώς σε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Κάθε άδεια έχει ενιαίο και αδιαίρετο χαρακτήρα και δεν επιτρέπεται η κατάτμησή της σε επιμέρους δικαιώματα άσκησης μίας ή περισσότερων μεμονωμένων δραστηριοτήτων. Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο εκμίσθωση ή συνεκμετάλλευση της άδειας με τρίτους.

Άρθρο 358
Νομική μορφή λειτουργίας των επιχειρήσεων καζίνο και καταστατικοί όροι

1. Οι επιχειρήσεις που λειτουργούν καζίνο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου («ΕΚΑΖ») έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρίας.

2. Οι μετοχές των ΕΚΑΖ είναι ονομαστικές.

3. Κύριος σκοπός των ΕΚΑΖ είναι η λειτουργία επιχείρησης καζίνο, που περιλαμβάνει, εκτός της διοργάνωσης και διεξαγωγής παιγνίων, και την παροχή υπηρεσιών στον πολιτιστικό τομέα και στον τομέα του τουρισμού, όπως η στέγαση και οργάνωση λειτουργιών πολιτισμού, διασκέδασης, εστίασης, αναψυχής, η λειτουργία συνεδριακών κέντρων, χώρων συνάθροισης κοινού και εμπορικών καταστημάτων, καθώς και η λειτουργία ξενοδοχείου και άλλων δραστηριοτήτων συναφών προς τη βιομηχανία του ελεύθερου χρόνου των κατοίκων και των επισκεπτών. Τηρουμένων των λοιπών διατάξεων της νομοθεσίας και των όρων που περιέχονται στην οικεία άδεια λειτουργίας ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, και στη σύμβαση παραχώρησης, οι ΕΚΑΖ μπορούν να ασκούν και άλλες δραστηριότητες, εφόσον η άσκησή τους δεν θέτει σε κίνδυνο τη σύμφωνη με το νόμο λειτουργία τους, το κοινωνικό σύνολο ή το δημόσιο συμφέρον.

4. Για την τροποποίηση του σκοπού ΕΚΑΖ απαιτείται προηγούμενη άδεια της ΕΕΕΠ, η οποία παρέχεται, κατόπιν αιτήσεως της ΕΚΑΖ, αφού ληφθούν υπόψη οι υποχρεώσεις που έχει αυτή αναλάβει με την άδεια λειτουργίας της και τη σχετική σύμβαση παραχώρησης, και δεν τίθενται σε κίνδυνο σκοποί δημοσίου συμφέροντος.

5. Με απόφαση της ΕΕΕΠ δύνανται να ρυθμίζονται ειδικά και τεχνικά θέματα, λεπτομέρειες και διαδικαστικά θέματα ως προς την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4.

Άρθρο 359
Κατηγορίες αδειών λειτουργίας καζίνο και χρονική διάρκεια

1. Οι άδειες λειτουργίας καζίνο διακρίνονται σε:

α) άδεια λειτουργίας καζίνο απλού τύπου και

β) άδεια λειτουργίας καζίνο ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων.

2. Με απόφαση της ΕΕΕΠ καθορίζονται κριτήρια για την υπαγωγή των ΕΚΑΖ στις ανωτέρω κατηγορίες, όπως το ύψος της επένδυσης, το είδος των εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, ο αριθμός των τεχνικών μέσων και υλικών που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή των παιγνίων, το μέγεθος και η έκταση των κύριων και επικουρικών χώρων και εγκαταστάσεων, ο αριθμός και ο τύπος των θέσεων εργασίας και άλλα πρόσφορα κριτήρια. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ρυθμίζεται και κάθε άλλο ειδικό θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ανωτέρω. Για υφιστάμενες επιχειρήσεις, που λαμβάνουν άδεια ΕΚΑΖ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, λαμβάνονται υπόψη το ύψος της υφιστάμενης επένδυσης και, εν γένει, της αξίας της επιχείρησης, όπως αυτή αποτιμάται κατά το χρόνο χορήγησης άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ. Η μέθοδος και οι κανόνες της αποτίμησης, καθώς και η διαδικασία διενέργειάς της καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών, και Τουρισμού, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ.

3. Οι ΕΚΑΖ δύνανται με αίτησή τους να ζητήσουν από την ΕΕΕΠ να εγκρίνει με απόφασή της την υπαγωγή τους στην ετέρα των ανωτέρω δύο κατηγοριών, εφόσον συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις. Με απόφαση της ΕΕΕΠ δύνανται να ρυθμίζονται ειδικά θέματα για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, μεταξύ των οποίων και ο χρόνος κατά τον οποίο δύνανται να υποβάλουν την αίτηση σε σχέση με τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας, την τήρηση των όρων προκήρυξης και της σύμβασης παραχώρησης, τυχόν σκοπιμότητα αλλαγής κατηγορίας για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος ή διασφάλισης της συνέχισης της λειτουργίας της ΕΚΑΖ και άλλα κριτήρια.

4. Η άδεια λειτουργίας καζίνο ισχύει για συγκεκριμένη γεωγραφική θέση που έχει χωροθετηθεί σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου 357 του παρόντος νόμου και είναι ορισμένου χρόνου. Η χρονική διάρκεια της άδειας ή το χρονικό εύρος αυτής καθορίζονται από την ΕΕΕΠ, εντός των ορίων των παραγράφων 5 και 6 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης του διεθνούς πλειοδοτικού διαγωνισμού ή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 369 του παρόντος νόμου, και συναρτάται κάθε φορά με το ύψος της επένδυσης και τον εκτιμώμενο για την απόσβεση αυτής αναγκαίο χρόνο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ, δύνανται να εξειδικεύονται τα κριτήρια του προηγουμένου εδαφίου, καθώς και να προστίθενται κριτήρια για τον, κατά περίπτωση, προσδιορισμό της χρονικής διάρκειας εντός των ορίων των παραγράφων 5 και 6 που συνδέονται με τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και την ενίσχυση της βιωσιμότητας των ΕΚΑΖ.

5. Η χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας λειτουργίας καζίνο απλού τύπου είναι τουλάχιστον δέκα (10) έτη και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δεκαπέντε (15) έτη.

6. Η χρονική διάρκεια ισχύος της άδειας επιχείρησης καζίνο ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων δεν μπορεί να είναι μικρότερη από είκοσι (20) έτη και μεγαλύτερη από τριάντα (30) έτη.

Άρθρο 360
Κανόνες εταιρικής οργάνωσης, κεφαλαιακής επάρκειας και εποπτείας των ΕΚΑΖ

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Τουρισμού, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ, καθορίζεται το ελάχιστο, ολοσχερώς καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των ΕΚΑΖ που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο απλού τύπου και το ελάχιστο, ολοσχερώς καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των ΕΚΑΖ που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων. Το ύψος του ελαχίστου ανά κατηγορία κεφαλαίου καθορίζεται επί τη βάσει των ελαχίστων ιδίων κεφαλαίων που εκτιμάται ότι είναι αναγκαίο να διαθέτει και διατηρεί η ΕΚΑΖ, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η σύννομη λειτουργία της, λαμβανομένων υπόψη των κανόνων οργάνωσης που οφείλει να τηρεί και της έκτασης των δραστηριοτήτων της, αναλόγως της κατηγορίας στην οποία υπάγεται.

2. Στην περίπτωση του άρθρου 47 του κ.ν. 2190/1920 (Α΄ 144 και Αναδημ. Α΄ 216), το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΑΖ ανακοινώνει στην ΕΕΕΠ το γεγονός της μείωσης των ιδίων κεφαλαίων της ΕΚΑΖ, όπως αυτά προσδιορίζονται για τις ανώνυμες εταιρίες στο υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 16 του ν. 4308/2014, (Α΄ 251) κάτω του ημίσεως (1/2) του μετοχικού της κεφαλαίου μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη λήξη της χρήσης, γνωρίζοντας στην ΕΕΕΠ και τα μέτρα που έχει λάβει η ΕΚΑΖ σύμφωνα με τη διάταξη του εν λόγω άρθρου. Με απόφασή της η ΕΕΕΠ μπορεί να καθορίζει εναλλακτικά μέτρα, σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 47 του κ.ν. 2190/1920, τα οποία θα δύναται και οφείλει να λάβει η ΕΚΑΖ προκειμένου τα ίδια κεφάλαιά της να μην υπολείπονται του ημίσεως (1/2) του μετοχικού της κεφαλαίου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η σύννομη λειτουργία της ΕΚΑΖ και η επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων της, λαμβανομένου υπόψη του εγκεκριμένου επιχειρηματικού της σχεδίου. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης της ΕΚΑΖ προς τις υποχρεώσεις της παρούσας παραγράφου, η ΕΕΕΠ δύναται να επιβάλλει σε αυτήν ή στα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου τις κυρώσεις του άρθρου 51 του ν. 4002/2011 (Α΄ 180), όπως ισχύει.

3. Ο τακτικός και έκτακτος έλεγχος που προβλέπεται από τις διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρίες ασκείται στις ΕΚΑΖ από ορκωτό ελεγκτή λογιστή.

4. Για την τροποποίηση των περί σκοπού διατάξεων των ΕΚΑΖ απαιτείται προηγούμενη άδεια της ΕΕΕΠ, η οποία παρέχεται εφόσον πληρούνται οι όροι της παραγράφου 4 του άρθρου 358.

5. Οι ΕΚΑΖ γνωστοποιούν στην ΕΕΕΠ τα στοιχεία που υποβάλλονται σε δημοσιότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7α του κ.ν. 2190/1920.

Άρθρο 361
Διενέργεια πλειοδοτικού διαγωνισμού

1. Η επιλογή του παραχωρησιούχου νέας άδειας καζίνο γίνεται από τον Υπουργό Οικονομικών κατόπιν διεθνούς πλειοδοτικού διαγωνισμού που διεξάγεται από την ΕΕΕΠ. Εντός ενενήντα (90) ημερών από την επιλογή εκδίδεται στο όνομα του παραχωρησιούχου άδεια ίδρυσης και λειτουργίας καζίνο από τον Υπουργό Οικονομικών, μετά από εισήγηση της ΕΕΕΠ.

2. Για τη συμμετοχή σε πλειοδοτικό διαγωνισμό παραχώρησης άδειας, απαιτείται η καταβολή παραβόλου. Το ύψος του παραβόλου συνδέεται με την κατηγορία της άδειας, τη διάρκεια αυτής, το ύψος της επένδυσης και λοιπά θέματα που καθορίζονται με απόφαση της ΕΕΕΠ.

3. Με απόφαση της ΕΕΕΠ, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις διεξαγωγής του διαγωνισμού και ιδίως το ελάχιστο τίμημα της άδειας, τα τέλη λειτουργίας, τα οποία μπορούν να ορίζονται είτε ενιαία είτε ανά μέσο και υλικό διεξαγωγής παιγνίων, καθώς και να επιμερίζονται ανά έτος ή για μικρότερα του έτους χρονικά διαστήματα, η σύσταση και συγκρότηση της Επιτροπής Διενέργειας του διαγωνισμού, οι όροι διεξαγωγής και οι ειδικότερες προϋποθέσεις συμμετοχής, οι υποχρεώσεις που υποχρεούνται να αναλάβουν οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό για την πλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων του παρόντος νόμου, εφόσον κατακυρωθεί σ΄ αυτούς ο διαγωνισμός, και ο τρόπος διασφάλισης της εκπλήρωσής τους και ικανοποίησης αυτών μέχρι τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι διασφαλίσεις και εγγυήσεις τεχνικής, επαγγελματικής, οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των υποψηφίων, η διαδικασία, η μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αφορά στην εν γένει διαδικασία, το χρονοδιάγραμμα, τα συμβατικά τεύχη και την κατακύρωση. Κατά τη διαδικασία προετοιμασίας και διενέργειας του διαγωνισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 4413/2016 (Α΄ 148).

4. Οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό παραθέτουν πληροφορίες ως προς την ανώνυμη εταιρία, που υφίσταται ή που θα ιδρυθεί, εφόσον γίνει η κατακύρωση του διαγωνισμού, στην οποία θα παρασχεθεί η άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ και αναλαμβάνουν την υποχρέωση ότι αυτή, θα πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούν οι διατάξεις του νόμου για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ.

5. Για τη συμμετοχή στον διεθνή διαγωνισμό απαιτείται κατάθεση εγγυητικής επιστολής από πιστωτικό ίδρυμα που είναι εγκατεστημένο και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), το ύψος της οποίας ορίζεται με απόφαση της ΕΕΕΠ στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Με απόφαση της ΕΕΕΠ ορίζονται κριτήρια για τον προσδιορισμό του ύψους της εγγυητικής επιστολής, τη διάρκεια και επιστροφή αυτής και άλλα τεχνικά και διαδικαστικά θέματα ως προς την εφαρμογή της διάταξης της παρούσας παραγράφου.

6. Η προκήρυξη περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) τον αριθμό των αδειών που προκηρύσσονται,

β) την κατηγορία και τη διάρκεια της άδειας ή το χρονικό εύρος αυτής, καθώς και το εάν με την άδεια αυτή πρόκειται να παρασχεθεί δικαίωμα αποκλειστικότητας σε συγκεκριμένη περιοχή και υπό ποίους όρους και προϋποθέσεις,

γ) την προθεσμία μέσα στην οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού τα σχετικά έγγραφα,

δ) το αρμόδιο όργανο για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία και τον τόπο της αποσφράγισης, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να παρίστανται,

ε) τον τύπο, τα ποσοστά, το χρόνο υποβολής των εγγυήσεων συμμετοχής στο διαγωνισμό, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις που τυχόν ζητούνται,

στ) τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει ότι τηρούνται τα ελάχιστα όρια των οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων, που τάσσονται με την προκήρυξη,

ζ) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να κατατεθούν,

η) τη διάρκεια ισχύος των προσφορών,

θ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς,

ι) την ελάχιστη τιμή εκκίνησης του πλειοδοτικού διαγωνισμού,

ια) τα κριτήρια και τη μεθοδολογία αξιολόγησης των προσφορών,

ιβ) το σχέδιο της άδειας που θα χορηγηθεί,

ιγ) πληροφόρηση που θα πρέπει να παρασχεθεί για το νομικό πρόσωπο, υπό μορφή ανώνυμης εταιρίας, στο οποίο θα χορηγηθεί η άδεια λειτουργίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 361 του παρόντος νόμου, τη διοίκηση, τους μετόχους και την οργάνωσή της, και ανάληψη δέσμευσης ότι η εν λόγω εταιρία, είτε υφίσταται είτε θα συσταθεί, θα πληροί τις προϋποθέσεις του νόμου και θα εκπληρώσει προσηκόντως τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο υποψήφιος στο διαγωνισμό,

ιδ) πληροφόρηση που θα πρέπει παρασχεθεί για τα οικονομικά και τεχνικά μέσα της ανώνυμης εταιρίας που θα αναλάβει τη λειτουργία του καζίνο, τα ίδια κεφάλαια και τις πηγές χρηματοδότησής της,

ιε) το υποχρεωτικό ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς του αναδόχου, που πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα ζητούμενα με την προκήρυξη στοιχεία και ιδίως τα εξής:

αα) Πλήρη κατάλογο των δραστηριοτήτων της ΕΚΑΖ, με ανάλυση του είδους των δραστηριοτήτων και της οργανωτικής δομής της εταιρίας, παράθεση του σχετικού προγραμματισμού για την προβλεπόμενη διαμόρφωση των οικονομικών μεγεθών της για τις δύο (2) προσεχείς οικονομικές χρήσεις και γενικώς τα στοιχεία που απαιτούνται για να μορφώσει γνώμη η ΕΕΕΠ ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 363, 364 και 365,

ββ) πλήρες Επιχειρηματικό Σχέδιο (business plan) για τη λειτουργία της επιχείρησης, τόσο του καζίνο, όσο και των λοιπών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του συνόλου της επένδυσης, σε βάθος πενταετίας, σε συνδυασμό με τα κύρια χαρακτηριστικά των κτιριακών εγκαταστάσεων και των κύριων και επικουρικών χώρων διοργάνωσης και διεξαγωγής των παιγνίων, του είδους και του αριθμού των παιγνίων και των τυχόν λοιπών χώρων, καταστημάτων και εγκαταστάσεων, που παρατίθενται γενικά ως τμήμα του επιχειρηματικού σχεδίου, ανάλογα με την κατηγορία της άδειας λειτουργίας που προκηρύσσεται,

γγ) εκτιμώμενο αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης και των επιμέρους φάσεων αυτής,

δδ) αναλυτική επιμέτρηση του κόστους της χρηματοδότησης, εφόσον πραγματοποιείται με ξένα κεφάλαια,

εε) στοιχεία για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης, σύμφωνα με τα χρηματοοικονομικά της μεγέθη και την εν γένει υλοποίηση της επένδυσης,

στστ) αναλυτική εκτίμηση του άμεσου δημοσιονομικού οφέλους που προκύπτει από την επένδυση, του κοινωνικού κόστους / οφέλους που αυτή συνεπάγεται, καθώς και των ωφελειών που θα προκύψουν για την εθνική οικονομία,

ζζ) εκτίμηση των άμεσων θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν, ανά ειδικότητα και επιμέρους επιχειρηματική δραστηριότητα, υπολογίζοντας αυτές με αναλογία θέσης προς Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ), ένα προς ένα (1/1),

ηη) ανάλυση κινδύνων που μπορούν να επηρεάσουν την έγκαιρη ολοκλήρωση της επένδυσης, και

θθ) σχέδιο καταστατικού, προκειμένου περί υπό σύσταση εταιρείας ή καταστατικό της εταιρείας, προκειμένου περί υφισταμένης.

ιστ) Άλλα στοιχεία τα οποία, κατά την αναθέτουσα αρχή, πρέπει να περιλαμβάνονται στην προσφορά των υποψηφίων και

ιζ) θέματα που αφορούν την οργάνωση και διεξαγωγή του διαγωνισμού και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του υποψηφίου στον διαγωνισμό προς τους όρους του και για την εκπλήρωση από αυτόν και την ανώνυμη εταιρία, στην οποία θα χορηγηθεί η άδεια λειτουργίας, των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν και των όρων που θα διαλαμβάνει η σύμβαση παραχώρησης, καθώς και κάθε διαδικαστικό θέμα σε σχέση με τη διενέργεια του διαγωνισμού.

7. Η επιλογή και ποιοτική αξιολόγηση των υποψηφίων διενεργείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) και το άρθρο 39 του ν. 4413/2016.

8. Θέσεις εργασίας που τυχόν περιλαμβάνονται στις προσφορές των υποψηφίων, υπολογίζονται με αναλογία θέσης προς Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ), ένα προς ένα (1/1).

9. Με απόφαση της ΕΕΕΠ συγκροτείται η Επιτροπή Διενέργειας του διαγωνισμού, ρυθμίζονται οι κανόνες λειτουργίας της, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τη διενέργεια του διαγωνισμού, με σκοπό τη διασφάλιση της αμεροληψίας και διαφάνειας της διαγωνιστικής διαδικασίας.

10. Από την ματαίωση του διαγωνισμού δεν προκύπτει δικαίωμα αποζημίωσης όσων έλαβαν μέρος για οποιονδήποτε λόγο.

11. Για την παραχώρηση συνάπτεται σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών και του πλειοδότη εντός τριών (3) μηνών από την κατακύρωση, και σε κάθε περίπτωση πριν την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 1, η οποία αποτυπώνει τους όρους λειτουργίας της επιχείρησης ως ΕΚΑΖ και της επένδυσης που πρέπει να διενεργηθεί, τις υποχρεώσεις που ο πλειοδότης έχει αναλάβει με το διαγωνισμό ή κρίνονται αναγκαίες από την αναθέτουσα αρχή προς υλοποίηση της επένδυσης

και, εν γένει, την εκπλήρωση των όρων της. Η σύμβαση παραχώρησης περιλαμβάνει κατ΄ ελάχιστον τους όρους διενέργειας της επένδυσης και μέτρα, τα οποία, κατά την εύλογη κρίση της αναθέτουσας αρχής, διασφαλίζουν ικανοποιητικώς, με όρους αγοράς, την προσήκουσα υλοποίηση της επένδυσης σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμά της και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει η επιχείρηση.

12. Η ΕΕΕΠ εκφέρει γνώμη ως προς τους όρους της σύμβασης παραχώρησης, πριν από την υπογραφή της, σε σχέση με εποπτικά και λειτουργικά θέματα της εταιρίας.

13. Για την υπογραφή της σύμβασης, ασκείται προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 35 του ν. 4129/2013 (Α΄ 52). Ο προσυμβατικός έλεγχος μπορεί να ασκείται συνολικά, εφόσον υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο ο τύπος της σύμβασης και η διαδικασία εξεύρεσης αντισυμβαλλομένου από την έναρξη της διαδικασίας αυτής μέχρι και τον ορισμό των υποψηφίων αντισυμβαλλομένων. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται προσυμβατικός έλεγχος κατ΄ ιδίαν σύμβασης μόνο στο μέτρο που υπάρξει απόκλιση από τον τύπο της σύμβασης ή από τη διαδικασία που έχουν υποβληθεί στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Συμβάσεις παραχώρησης άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ που συνομολογήθηκαν ύστερα από προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου θεωρούνται επωφελείς και συμφέρουσες για το Ελληνικό Δημόσιο, και δεν γεννάται σχετικώς αστική ή ποινική ευθύνη των εκπροσώπων του Ελληνικού Δημοσίου που τις υπογράφουν ούτε των μελών της ΕΕΕΠ και της Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού σε σχέση με τους όρους της προκήρυξης.

14. Για την προετοιμασία διενέργειας του διαγωνισμού, η ΕΕΕΠ μπορεί να αναθέτει σε ημεδαπά ή αλλοδαπά, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, με προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, με ανάρτηση της πρόσκλησης στον ιστότοπό της και έναντι συνολικής αμοιβής μέχρι του ορίου της περίπτωσης β΄ του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει κάθε φορά, υπηρεσίες συμβούλων οποιασδήποτε ειδικότητας, όπως ιδίως, τεχνικού, νομικού, οικονομικού και συμβούλου οργάνωσης, επί ειδικών θεμάτων, που απαιτούνται για τη σύνταξη και κατάρτιση των συμβατικών τευχών, τον καθορισμό του ελαχίστου κατά περίπτωση τιμήματος, τη μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων, την αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων, την προσέλκυση δυνητικών επενδυτών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Οι σύμβουλοι δύνανται να συνδράμουν την Επιτροπή Διενέργειας του διαγωνισμού τόσο κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, όσο και κατά την παρακολούθηση, επίβλεψη και τον έλεγχο της προόδου υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και των μελετών και έργων που αναλαμβάνουν οι παραχωρησιούχοι, μέχρι και την ολοκλήρωσή τους. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό της ΕΕΕΠ. Η ανάθεση καθηκόντων συμβούλου γίνεται με σύμβαση, στην οποία ορίζονται οι παρεχόμενες από τον σύμβουλο υπηρεσίες, οι όροι και προϋποθέσεις παροχής τους, η διάρκεια της σύμβασης και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εκτέλεσή της.

15. Με την επιφύλαξη των θεμάτων τα οποία ρυθμίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 12, με απόφαση της ΕΕΕΠ δύναται να ρυθμίζεται κάθε άλλο ειδικό θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 362
Συνδρομή προϋποθέσεων οργάνωσης ΕΚΑΖ

1. Για τη συνδρομή της πλήρωσης των προϋποθέσεων των άρθρων 358, 359, 360, 363, 364 και 365, εκδίδεται από την ΕΕΕΠ απόφαση, κατόπιν υποβολής αιτήσεως σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του άρθρου 367. Η ΕΕΕΠ, προκειμένου να εκδώσει την απόφασή της, ελέγχει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, οι όροι της σύμβασης παραχώρησης.

2. Η ΕΕΕΠ το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή πλήρους φακέλου εκδίδει την απόφαση ή διατυπώνει τις παρατηρήσεις της σύμφωνα με όσα εκτίθενται παρακάτω. Τυχόν ελλείψεις του φακέλου γνωστοποιούνται εγγράφως στον αιτούντα εντός εύλογου χρόνου από της υποβολής του. Εφόσον, κατά τη γνώμη της ΕΕΕΠ, η αίτηση δεν ικανοποιεί τις απαιτήσεις του νόμου ή της σύμβασης παραχώρησης, η ΕΕΕΠ γνωστοποιεί στον αιτούντα με τρόπο συγκεκριμένο, εγγράφως και αιτιολογημένα τα κενά, τις ελλείψεις ή άλλους λόγους για τους οποίους δεν προχωρεί στην έκδοση της απόφασης και υποδεικνύει με κάθε πρόσφορο μέτρο τις απαραίτητες διορθώσεις ή συμπληρώσεις που απαιτούνται για την έκδοση αυτής. Οριστική απόφαση της ΕΕΕΠ για απόρριψη της αίτησης προσβάλλεται με προσφυγή, που πρέπει να κατατεθεί εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από κοινοποίησή της στον αιτούντα, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Η προσφυγή εκδικάζεται με τη διαδικασία του κατεπείγοντος εντός τριών (3) μηνών από την κατάθεσή της.

3. Η άδεια λειτουργίας μπορεί να παρέχει δικαίωμα αποκλειστικότητος ως προς τη δραστηριοποίηση στη γεωγραφική περιοχή που ορίζεται στην άδεια λειτουργίας, σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης. Η διάρκεια της αποκλειστικότητας, τηρουμένων των διατάξεων των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 359, συναρτάται με το ύψος του ανταλλάγματος που θα καταβάλει ο παραχωρησιούχος, το ύψος των επενδύσεων που θα αναλάβει να διενεργήσει, οι οποίες θα καθορισθούν στη σχετική σύμβαση παραχώρησης της επιχείρησης με την αναθέτουσα αρχή, την έκταση της περιοχής για την οποία θα ισχύει η αποκλειστικότητα και το εκτιμώμενο χρόνο απόσβεσης της επένδυσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Τουρισμού, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ μπορεί να ορίζονται και περαιτέρω κριτήρια, έτσι ώστε να διασφαλίζεται εξισορρόπηση του ανταλλάγματος με τη διάρκεια της αποκλειστικότητος, τηρουμένων της αρχής της αναλογικότητος και των αρχών του ενωσιακού δικαίου, λαμβανομένων υπόψη της μορφής και των φορέων χρηματοδότησης της νέας επένδυσης, του δημοσιονομικού οφέλους, των θέσεων εργασίας και των εν γένει ωφελειών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριοποίηση της ΕΚΑΖ για την Εθνική οικονομία.

4. Για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ η αιτούσα επιχείρηση καταβάλλει αντάλλαγμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προκήρυξη του πλειοδοτικού διαγωνισμού και τη σύμβαση παραχώρησης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ, ρυθμίζονται ειδικά θέματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

5. Για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας η ΕΚΑΖ προσκομίζει εγγυητική επιστολή αξιόπιστου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για την καλή εκτέλεση των όρων χορήγησης της άδειας, το ύψος της οποίας, οριζόμενο σε σχέση με το τίμημα αυτής, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ. Η εγγυητική επιστολή καταπίπτει εάν δεν τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις των αδειών, καθώς και σε όσες περιπτώσεις ορίζονται στο νόμο, στον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή στις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ. Η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται στον κάτοχο της άδειας έναν (1) χρόνο μετά τη λήξη της άδειας και εφόσον δεν υπάρξει λόγος μερικής ή ολικής παρακράτησης ή κατάπτωσής της. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ, ρυθμίζονται ειδικά θέματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

6. Για τη χορήγηση άδειας ΕΚΑΖ σε επιχείρηση που διαθέτει άδεια λειτουργίας καζίνο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2206/1994 και του ν. 3139/2003 εφαρμόζεται το άρθρο 369 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 363
Οργάνωση και υποδομή της ΕΚΑΖ

1. Για την έκδοση της απόφασης του άρθρου 362 του παρόντος νόμου, η ΕΚΑΖ πρέπει να διαθέτει: α) άρτια και ορθολογική διοικητική και τεχνικοοικονομική οργάνωση και διάρθρωση, καθώς και τεχνολογική και υλικοτεχνική υποδομή, β) κατάλληλο οργανόγραμμα και πρόσφορους κανόνες δεοντολογίας της διοίκησης, των στελεχών και εν γένει του προσωπικού της, και γ) Εσωτερικό Κανονισμό που προβλέπει:

i) μέτρα έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος βλάβης των συμφερόντων των παικτών από τυχόν σύγκρουση συμφερόντων τους με αυτά της ΕΚΑΖ, των στελεχών της, των συνδεδεμένων με αυτή προσώπων ή άλλων προσώπων που συμμετέχουν σε παίγνια, ii) κανόνες που διασφαλίζουν συνθήκες διαφάνειας ως προς την λειτουργία και ακεραιότητα της διοργάνωσης της διεξαγωγής των παιγνίων, iii) κατάλληλους μηχανισμούς για την παρακολούθηση της λειτουργίας των παιγνιομηχανημάτων και των παιγνίων τραπεζιών και για την αποτροπή της ανάπτυξης απατηλών μεθόδων και, εν γένει, την πρόληψη της απάτης, για την καταστολή του εγκλήματος και την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, για την προστασία των ανηλίκων και των καταναλωτών, την εξασφάλιση του αδιάβλητου των τυχερών παιγνίων και, εν γένει, της κανονικής, απρόσκοπτης, ελεγχόμενης και ασφαλούς διεξαγωγής τους, iv) κατάλληλους μηχανισμούς ελέγχου και ασφαλείας στον τομέα της ηλεκτρονικής επεξεργασίας των δεδομένων, v) αποτελεσματικούς μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου και σύστημα λογιστικής καταχώρισης των διενεργούμενων πράξεων και δεδομένων, ώστε να είναι ευχερής ο έλεγχος της δραστηριότητας της ΕΚΑΖ από την ΕΕΕΠ και συμβατός με τα συστήματά της και κατάλληλες διαδικασίες για την πρόληψη άσκησης επιρροών από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 364 που θα μπορούσαν να αποβούν σε βάρος της συνετής και χρηστής διαχείρισης της ΕΚΑΖ, καθώς και για την αποτροπή και την επίλυση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των προσώπων αυτών και των πελατών της.

2. Με απόφαση της ΕΕΕΠ δύνανται: Α) να ορίζονται: α) ειδικές υποχρεώσεις και προδιαγραφές των ΕΚΑΖ ως προς το λογιστικό τους σύστημα, τα λογιστικά αρχεία και βιβλία τους, την τήρηση και διατήρηση κάθε είδους δεδομένου, στοιχείου, αρχείου και μητρώου, το είδος, τον τύπο, τη μορφή, το περιεχόμενο, τον τρόπο και χρόνο τήρησης και αποθήκευσης των κάθε είδους δεδομένων και πληροφοριών, β) υποχρεώσεις και προδιαγραφές σχετικά με χρηματοοικονομικές καταστάσεις που οι ΕΚΑΖ οφείλουν να υποβάλλουν στην ΕΕΕΠ, πέραν των υποχρεώσεων που αυτές υπέχουν σύμφωνα με τον ν. 4308/2014 (Α΄ 251), καθώς και απαιτήσεις και υποχρεώσεις ελέγχου μέρους ή του συνόλου των καταστάσεων αυτών από ανεξάρτητο εξωτερικό ορκωτό ελεγκτή λογιστή, που ορίζεται από την ΕΕΕΠ, γ) υποχρεώσεις για τα μέτρα πρόληψης νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας που οφείλουν να εφαρμόζουν οι ΕΚΑΖ, δ) υποχρεώσεις και προδιαγραφές για την ανάπτυξη και εφαρμογή των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των ΕΚΑΖ, ε) κανόνες για την παρακολούθηση θεμάτων οικονομικής και χρηματοπιστωτικής δομής και επάρκειας ιδίων κεφαλαίων των ΕΚΑΖ, στ) υποχρεώσεις των ΕΚΑΖ σχετικά με τον τύπο, τη μορφή, το περιεχόμενο, τον τρόπο και τον χρόνο υποβολής προς την ΕΕΕΠ της δήλωσης απόδοσης και κάθε άλλου δεδομένου, στοιχείου ή πληροφορίας για την είσπραξη της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στα μικτά κέρδη των ΕΚΑΖ, όπως και κάθε άλλου εσόδου ή απαίτησης προκύπτει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και των φορέων του από τη συμμετοχή στη διοργάνωση και διεξαγωγή των παιγνίων, ζ) υποχρεώσεις και προδιαγραφές των ΕΚΑΖ σχετικά με την καθιέρωση διαδικασιών για τη λογιστική καταμέτρηση των ταμειακών διαθεσίμων, την πραγματοποίηση των σχετικών συναλλαγών και των κάθε είδους πληρωμών, ανεξαρτήτως των μέσων συμμετοχής και πληρωμής, και Β) να ρυθμίζονται άλλα ειδικά θέματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

3. Η απόφαση της ΕΕΕΠ της παραγράφου 2 δύναται να διαφοροποιεί τις υποχρεώσεις και προδιαγραφές που θέτει στις ΕΚΑΖ βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και παραγόντων που προσδιορίζονται στην απόφασή της, όπως η μορφή και το μέγεθος της ΕΚΑΖ, το μερίδιο της αγοράς που κατέχουν και ο αριθμός των απασχολουμένων σ΄ αυτές.

Άρθρο 364
Έγκριση της καταλληλότητας των μελών διοίκησης και των διευθυντικών στελεχών της ΕΚΑΖ

1. Για την έκδοση της απόφασης του άρθρου 362 του παρόντος νόμου, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη της ΕΚΑΖ, καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν, άμεσα ή έμμεσα, τη διοίκηση της ΕΚΑΖ, πρέπει να διαθέτουν την απαιτούμενη για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων εκάστου ακεραιότητα, κατάρτιση, εμπειρία και βαθμό γνώσεων, έτσι ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώνουν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και, εν γένει, να είναι κατάλληλα να εξασφαλίσουν τη συνετή και χρηστή διαχείριση της ΕΚΑΖ και τη σύμφωνη με το νόμο λειτουργία της. Η ΕΚΑΖ πρέπει να διαθέτει δύο (2) τουλάχιστον έμπειρα διοικητικά στελέχη πλήρους απασχόλησης, που θα συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο ως εκτελεστικά του μέλη ή θα κατέχουν κατ΄ ελάχιστο θέση Γενικού Διευθυντή, τα οποία θα είναι επιφορτισμένα με την άσκηση των δραστηριοτήτων της ΕΚΑΖ και τη σύννομη λειτουργία της. Οι προδιαγραφές του πρώτου εδαφίου ισχύουν, αναλόγως, και για τον οικονομικό διευθυντή, τους διευθυντές των τομέων παιγνίων, τον διευθυντή του τομέα τεχνολογιών, πληροφορικής και επικοινωνιών, τον υπεύθυνο κανονιστικής συμμόρφωσης, τον υπεύθυνο εσωτερικού ελέγχου, τον υπεύθυνο ασφαλείας, ελέγχου και επιτήρησης και εν γένει κάθε πρόσωπο που ασκεί καθήκοντα και αρμοδιότητες αντίστοιχα ή ανάλογα με τα παραπάνω.

2. Η ΕΕΕΠ διαπιστώνει την καταλληλότητα των προσώπων της παραγράφου 1 ερευνώντας την ακεραιότητα, τεχνική και επαγγελματική τους επάρκεια, ανάλογα με τα καθήκοντα που ασκούν. Επί συλλογικών οργάνων ή συμπραττόντων στελεχών η συνδρομή επαγγελματικής γνώσης, κατάρτισης και εμπειρίας κρίνεται στο πρόσωπο των μελών του οργάνου ή των συμπραττόντων στελεχών συνολικώς.

3. Η ΕΕΕΠ για να διαπιστώσει την καταλληλότητα των προσώπων της παραγράφου 1 εξετάζει μεταξύ άλλων: α) αν αυτά έχουν καταδικασθεί για κακούργημα ή σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, απιστία, αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος, εκβίαση, πλαστογραφία, ενεργητική ή παθητική δωροδοκία, επικίνδυνη ή βαριά σωματική βλάβη, παρασιώπηση εγκλήματος, έγκλημα περί το νόμισμα, κοινώς επικίνδυνο έγκλημα, έγκλημα κατά της προσωπικής ελευθερίας, έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, έγκλημα που προβλέπεται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, όπλων, εκρηκτικών υλών και φοροδιαφυγής, εγκλήματα του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς και για έγκλημα που προβλέπεται στη νομοθεσία περί τυχερών παιγνίων, β) αν έχει επιβληθεί εις βάρος τους οποιαδήποτε διοικητική κύρωση για παραβάσεις της νομοθεσίας στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα, καθώς και γ) αν υφίσταται οποιαδήποτε εκκρεμής διαδικασία εναντίον τους για παραβάσεις και αδικήματα των περιπτώσεων α΄ και β΄, είτε στην Ελλάδα είτε στην αλλοδαπή.

4. Κατά την εξέταση της καταλληλότητας των παραπάνω προσώπων η ΕΕΕΠ δύναται να ζητεί από τα προς έγκριση πρόσωπα, καθώς και από κάθε άλλο φορέα και αρχή του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, της Ελλάδας και του εξωτερικού, οποιοδήποτε στοιχείο, έγγραφο ή πληροφορία κρίνει σκόπιμο για τη διαμόρφωση της κρίσης της, όπως ιδίως υπεύθυνες δηλώσεις, ένορκες βεβαιώσεις, αντίγραφα ποινικού μητρώου, στοιχεία για εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις, εκκρεμείς ποινικές διώξεις, καθώς και για δικαστικές αποφάσεις, πτυχία, πιστοποιήσεις ή/και βεβαιώσεις επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, άδειες άσκησης επαγγέλματος, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο κρίνει απαραίτητο για την αξιολόγηση της ικανότητας, της αξιοπιστίας και της ακεραιότητας του προσώπου. Σε περίπτωση κατοίκων εξωτερικού η ΕΕΕΠ μπορεί να δέχεται αντίστοιχα έγγραφα και πιστοποιητικά που εκδίδονται σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας εγκατάστασης.

5. Η ΕΕΕΠ δύναται να καλεί τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τους γενικούς διευθυντές και τα πρόσωπα που ασκούν πράγματι τη διοίκηση της εταιρίας σε προσωπική συνέντευξη, προκειμένου να διαπιστώσει την καταλληλότητά τους.

6. Τυχόν αρνητική απόφαση ως προς τα πρόσωπα της παραγράφου 1 είναι αιτιολογημένη, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 362 του παρόντος νόμου.

7. Με απόφαση της ΕΕΕΠ δύνανται να εξειδικεύονται ειδικά θέματα που αποτελούν αντικείμενο ρύθμισης του παρόντος άρθρου, να ορίζονται προϋποθέσεις και κανόνες σε σχέση με την καταλληλότητα προσώπων που απασχολούνται στις ΕΚΑΖ, εφόσον τούτο απαιτείται για τη διασφάλιση της σύννομης λειτουργίας τους, και να ρυθμίζονται τεχνικά θέματα, διαδικασίες και λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 365
Έγκριση της καταλληλότητας των μετόχων ΕΚΑΖ με ειδική συμμετοχή

1. Για την έκδοση της απόφασης του άρθρου 362 του παρόντος νόμου, η ΕΕΕΠ ελέγχει κατά πόσον οι μέτοχοι που διαθέτουν ειδική συμμετοχή στην ΕΚΑΖ διαθέτουν τα απαιτούμενα εχέγγυα επαγγελματικού ήθους, ώστε να είναι ικανοί να διασφαλίσουν τη χρηστή διαχείριση της ΕΚΑΖ, προκειμένου αυτή να λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας.

2. Ειδική συμμετοχή διαθέτουν οι μέτοχοι που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο του δέκα τοις εκατό (10%) του μετοχικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της ΕΚΑΖ.

3. Ως έμμεση συμμετοχή νοείται η κατοχή και έλεγχος μετοχών:

α) μέσω συνδεδεμένων επιχειρήσεων,

β) μέσω τρίτων, όταν υφίσταται συμφωνία, βάσει της οποίας τα πρόσωπα αυτά υποχρεούνται μέσω συντονισμένης άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχουν, να υιοθετούν διαρκώς κοινή πολιτική ως προς τη διοίκηση της ΕΚΑΖ ή μητρικής της εταιρίας, ή όταν, δυνάμει

συμφωνίας, έχει μεταβιβασθεί η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου μέσω αυτών,

γ) όταν δικαιώματα ψήφου που ενσωματώνονται σε μετοχές έχουν παρασχεθεί ως εμπράγματη ασφάλεια και ασκούνται από τρίτο πρόσωπο ή έχουν παρασχεθεί λόγω επικαρπίας σε τρίτο πρόσωπο,

δ) όταν τα δικαιώματα ψήφου που κατέχονται ή τα οποία μπορούν να ασκηθούν κατά την έννοια των στοιχείων (α) έως (γ) ασκούνται από επιχείρηση την οποία ελέγχει τρίτο πρόσωπο,

ε) κάθε περίπτωση στην οποία τα δικαιώματα ψήφου που κατέχει πρόσωπο στο όνομά του, τα ασκεί για λογαριασμό ή σύμφωνα με τις οδηγίες τρίτου προσώπου.

4. Η ΕΕΕΠ δικαιούται να ζητεί για τους μετόχους όσα στοιχεία θεωρεί απαραίτητα, εφόσον κρίνει ότι είναι δυνατό οι μέτοχοι αυτοί να επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την διαχείριση της εταιρίας, προς διασφάλιση των κατά την παράγραφο 1 απαιτούμενων εχέγγυων επαγγελματικού ήθους προς διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης της ΕΚΑΖ.

5. Οι ιδρυτές και οι μέτοχοι της ΕΚΑΖ παρέχουν όλες τις πληροφορίες, οι οποίες είναι αναγκαίες για να είναι σε θέση η ΕΕΕΠ να αξιολογήσει ότι στο πρόσωπό τους συντρέχουν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις καταλληλότητας.

6. Σε περίπτωση που οι μέτοχοι με ειδική συμμετοχή είναι συνολικώς κύριοι ποσοστού κατώτερου του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ή του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου, η ΕΕΕΠ δύναται να απαιτεί την υποβολή των πιο πάνω στοιχείων και από άλλους ιδρυτές ή μετόχους, που καθορίζει με απόφασή της ή κατά περίπτωση.

7. Εάν μέτοχοι που κατέχουν ειδική συμμετοχή είναι νομικά πρόσωπα, η ΕΕΕΠ ελέγχει τα φυσικά πρόσωπα που διοικούν τα παραπάνω νομικά πρόσωπα και τους κύριους μετόχους ή εταίρους αυτών, δυνάμενη να ζητήσει στοιχεία που αφορούν την καταλληλότητα και για τη διοίκηση και τους κύριους εταίρους των νομικών προσώπων, μέχρι και φυσικού προσώπου, ανάλογα με τη νομική μορφή και το είδος του μετόχου, εφόσον θεωρεί τούτο απαραίτητο για να μορφώσει κρίση ως προς την καταλληλότητα των μετόχων που κατέχουν ειδική συμμετοχή.

8. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 364.

9. Οι διατάξεις της παρ. 2α του άρθρου 40 του ν. 4002/2011 εφαρμόζονται αναλόγως, συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω οριζόμενα, σε περίπτωση που φυσικό ή νομικό πρόσωπο αποκτήσει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της ΕΚΑΖ ή αποκτήσει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του Δ.Σ. της ΕΚΑΖ ή αποκτήσει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή στην ΕΚΑΖ είτε βάσει σύμβασης που έχει συνάψει είτε βάσει πρόβλεψης του καταστατικού της, ή έχει την εξουσία να ασκεί ή πράγματι ασκεί κυριαρχική επιρροή ή έλεγχο στην ΕΚΑΖ, εφαρμοζομένων αναλόγως της περιπτωσης δ΄ της παρ. 2 και των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 32 του ν. 4308/2014 (ΦΕΚ Α΄251).

10. Τυχόν αρνητική αξιολόγηση μετόχων είναι αιτιολογημένη, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 362 του παρόντος νόμου.

11. Με απόφαση της ΕΕΕΠ δύνανται να εξειδικεύονται και να ρυθμίζονται ειδικά θέματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 366
Περιεχόμενο απόφασης έναρξης λειτουργίας καζίνο

1. Με την έκδοση της απόφασης του άρθρου 362 του παρόντος νόμου σε επιχείρηση καζίνο: α) εγκρίνονται οι περί σκοπού διατάξεις του Καταστατικού της ΕΚΑΖ, β) απαριθμούνται οι δραστηριότητές της και γ) καθορίζονται i) η χρονική διάρκεια της άδειας, ii) η ακριβής θέση στην οποία επιτρέπεται η λειτουργία της επιχείρησης, όπως η θέση αυτή έχει καθοριστεί από την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου 1 και σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης ή, προκειμένου περί επιχειρήσεων που διαθέτουν άδεια, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994, όπως αυτή τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, τηρουμένων όσων προβλέπονται στην τυχόν υφιστάμενη σύμβαση παραχώρησης, iii) το είδος και η κατηγορία των παιγνίων στα οποία δικαιούται να δραστηριοποιείται η ΕΚΑΖ, και iv) τυχόν ειδικοί όροι και λοιπές προϋποθέσεις για τη λειτουργία της, σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης και της σύμβασης παραχώρησης, όπου υφίσταται, όπως η εκτέλεση έργων, τα στάδια και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης αυτών, η τήρηση και εκπλήρωση τυχόν οικονομικών της υποχρεώσεων, θέματα πλήρωσης τυχόν αιρέσεων, αναβλητικών ή διαλυτικών, καθώς και θέματα διασφάλισης της τήρησης των όρων της προκήρυξης.

2. Για την έκδοση της απόφασης του άρθρου 362, πέραν όσων ορίζονται στο άρθρο 367, υποβάλλονται επίσης στην ΕΕΕΠ προς έλεγχο νομιμότητος:

α) οι απαιτούμενες για την έναρξη υλοποίησης της επένδυσης προεγκρίσεις, εγκρίσεις και οικοδομικές άδειες, καθώς και εγκρίσεις περιβαλλοντικών όρων,

β) κάθε άλλο στοιχείο, δεδομένο ή έγγραφο, που ζητεί η ΕΕΕΠ να υποβληθεί σε αυτή, προκειμένου να είναι σε θέση να κρίνει τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παρούσας παραγράφου.

3. Η έναρξη λειτουργίας της ΕΚΑΖ προϋποθέτει την έκδοση βεβαιωτικής πράξης από την ΕΕΕΠ η οποία διαπιστώνει την πλήρωση των όρων που τυχόν έχουν τεθεί με τη σύμβαση παραχώρησης ή άλλων προϋποθέσεων που τυχόν απαιτούνται με την άδεια λειτουργίας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 367 του παρόντος νόμου.

4. Με απόφαση της ΕΕΕΠ δύνανται να ρυθμίζονται ειδικά θέματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, καθώς και κανόνες και η διαδικασία για την τροποποίηση της άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ, περιλαμβανομένης της διαδικασίας που πρέπει να τηρείται για τη δραστηριοποίηση της ΕΚΑΖ σε νέα παίγνια.

Άρθρο 367
Διαδικασία έκδοσης απόφασης έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ

1. Η αίτηση που υποβάλλει λειτουργούσα ή υπό ίδρυση ανώνυμη εταιρία στην ΕΕΕΠ για τη έκδοση απόφασης έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ συνοδεύεται από:

α) Πλήρη κατάλογο των δραστηριοτήτων της ΕΚΑΖ, με ανάλυση του είδους των δραστηριοτήτων και της οργανωτικής δομής της εταιρίας, παράθεση του σχετικού προγραμματισμού για την προβλεπόμενη διαμόρφωση των οικονομικών μεγεθών της για τις δύο (2) προσεχείς οικονομικές χρήσεις και γενικώς τα στοιχεία που απαιτούνται για να μορφώσει γνώμη η ΕΕΕΠ ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 363, 364 και 365,

β) πλήρες επιχειρηματικό σχέδιο (business plan) για τη λειτουργία του καζίνο και την ανάπτυξη της επένδυσης σε βάθος πενταετίας, σε συνδυασμό με τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα λοιπά θέματα υλοποίησης της επένδυσης που τυχόν απαιτείται για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας, τους κύριους και επικουρικούς χώρους διοργάνωσης και διεξαγωγής των παιγνίων, το είδος και τον αριθμό των επιτρεπόμενων παιγνίων και άλλα συναφή θέματα,

γ) αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης,

δ) τις πηγές και τους φορείς χρηματοδότησης της επένδυσης και αναλυτική επιμέτρηση του κόστους της,

ε) αναλυτική εκτίμηση του άμεσου δημοσιονομικού οφέλους που προκύπτει από την επένδυση, του κοινωνικού κόστους / οφέλους που αυτή συνεπάγεται, καθώς και των ωφελειών που θα προκύψουν για την εθνική οικονομία,

στ) περιγραφή των άμεσων θέσεων εργασίας που θα δημιουργηθούν, ανά ειδικότητα και επιμέρους επιχειρηματική δραστηριότητα,

ζ) ανάλυση κινδύνων που μπορούν να επηρεάσουν την έγκαιρη ολοκλήρωση της επένδυσης,

η) σχέδιο καταστατικού, προκειμένου περί νεοϊδρυόμενης, ή καταστατικό της εταιρίας, προκειμένου περί υφισταμένης και

θ) άλλα στοιχεία που μπορεί να καθορίζει με απόφασή της η ΕΕΕΠ, με την οποία μπορούν να συμπληρώνονται, εξειδικεύονται και τροποποιούνται τα στοιχεία που απαιτείται να υποβάλλονται σε αυτή κατά το παρόν άρθρο, η διαδικασία υποβολής του, και να ρυθμίζεται κάθε άλλο ειδικό και τεχνικό θέμα και λεπτομέρεια ως προς θέματα που αποτελούν περιεχόμενο των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

2. Σε περίπτωση παραχωρησιούχου, τα στοιχεία που υποβάλλονται στην ΕΕΕΠ πρέπει να συνάδουν με τις υποχρεώσεις που αυτός έχει αναλάβει στο διαγωνισμό που έχει συμμετάσχει.

3. Προκειμένου περί εκδόσεως απόφασης άδειας ΕΚΑΖ σε εταιρία, η οποία:

α) είναι θυγατρική επιχείρησης που λειτουργεί καζίνο ή ασκεί δραστηριότητα τυχερών παιγνίων σε άλλο Κράτος, ή

β) ελέγχεται από τα ίδια φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία ελέγχουν επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον χώρο των τυχερών παιγνίων σε άλλο κράτος η ΕΕΕΠ, πριν από την έκδοση απόφασης, ζητεί από την αιτούσα εταιρία να προσκομίσει βεβαίωση των αρμόδιων στη χώρα καταγωγής της εποπτικών αρχών, εφόσον υφίστανται, για τη σύννομη λειτουργία της, καθώς και εξουσιοδότηση της εταιρίας στην ΕΕΕΠ να ζητήσει η ίδια από τις αρχές αυτές οποιαδήποτε πληροφορία κρίνει απαραίτητη για να κρίνει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις έκδοσης απόφασης έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ κατά τον παρόντα νόμο και αν υπάρχουν ικανοποιητικά εχέγγυα για τη σύννομη λειτουργίας της.

4. Η απόφαση της ΕΕΕΠ για την έναρξη λειτουργίας ΕΚΑΖ εκδίδεται κατόπιν ελέγχου της αιτήσεως, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 362. Η απόφαση απαριθμεί τις κύριες δραστηριότητες της ΕΚΑΖ, χωρίς να απαιτείται λεπτομερής απαρίθμηση στην άδεια επιμέρους δραστηριοτήτων, συναφών με τις περιγραφόμενες στην άδεια.

5. Η ΕΕΕΠ στην απόφαση έναρξης λειτουργίας δύναται, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, λαμβανομένων υπόψη και των όρων της σύμβασης παραχώρησης, να καθορίζει ειδικά θέματα που συνδέονται με την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και την προστασία του κοινωνικού συνόλου και διασφαλίσεις που πρέπει να αναλάβουν η ΕΚΑΖ ή, κατά περίπτωση, οι βασικοί μέτοχοι αυτής, για την εκπλήρωση και τήρηση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται με τη χορήγηση της άδειας.

Άρθρο 368
Προϋποθέσεις έκδοσης απόφασης έναρξης λειτουργίας ΕΚΑΖ

1. Η έναρξη λειτουργίας του καζίνο προϋποθέτει την προσήκουσα πλήρωση τυχόν όρων και αιρέσεων που περιλαμβάνονται στην άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ, σύμφωνα με το περιεχόμενό της, που βεβαιώνεται με απόφαση της ΕΕΕΠ.

2. Η εκπλήρωση τυχόν υποχρεώσεων και η πλήρωση τυχόν όρων και αιρέσεων που αναλαμβάνει η ΕΚΑΖ με τη σύμβαση παραχώρησης ή την άδεια λειτουργίας, αντιστοίχως, που πρέπει να εκπληρωθούν ή πληρωθούν κατά τη διάρκεια λειτουργίας της, πιστοποιείται προοδευτικά από την αναθέτουσα αρχή ή, κατά περίπτωση, την ΕΕΕΠ. Προς το σκοπό αυτόν, η ΕΚΑΖ υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή ή, κατά περίπτωση, στην ΕΕΕΠ προοδευτικά, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης παραχώρησης ή της άδειας λειτουργίας και το οικείο χρονοδιάγραμμα που περιέχεται σε αυτές: α) πλήρη αναφορά για την ολοκλήρωση της υλοποίησης των επιμέρους στοιχείων της επένδυσης ή την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ή των όρων και αιρέσεων που έχουν τεθεί, καθώς και β) στην οριστική τους μορφή τις απαιτούμενες τοπογραφικές, αρχιτεκτονικές, στατικές, ηλεκτρομηχανολογικές, περιβαλλοντικές και λοιπές μελέτες για τα κτίρια και τις εγκαταστάσεις όπου υλοποιείται η επένδυση, τις προβλεπόμενες οικοδομικές άδειες, λοιπές απαιτούμενες εγκρίσεις, άδειες και σήματα λειτουργίας, βεβαιώσεις, πιστοποιήσεις, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο, δεδομένο ή έγγραφο οφείλει να προσκομισθεί σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης ή την άδεια λειτουργίας, προς ενεργοποίηση τμημάτων της επένδυσης ή την έναρξη λειτουργίας τμημάτων του καζίνο ή άλλων επιμέρους δραστηριοτήτων, ιδίως εφόσον για την έναρξή τους απαιτείται η προσκομιδή εγκρίσεων ή αδειών. Εφόσον η επένδυση επιμερίζεται σε τμήματα, αυτά πρέπει να έχουν καταστεί πλήρως λειτουργικά για

να αρχίσουν να λειτουργούν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην άδεια λειτουργίας.

3. Με απόφαση της ΕΕΕΠ δύνανται να ρυθμίζονται ειδικά θέματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ως προς θέματα της αρμοδιότητος της ΕΕΕΠ σε σχέση με τη χορηγούμενη από αυτή άδεια λειτουργίας.

Άρθρο 369
Χορήγηση άδειας ΕΚΑΖ σε επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο

1. Επιχείρηση λειτουργίας καζίνο, στην οποία έχει παραχωρηθεί άδεια καζίνο πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, δικαιούται, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης στην ΕΕΕΠ, να ζητήσει τη χορήγηση άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Η αίτηση αναφέρει την κατηγορία της άδειας, της οποίας ζητείται η χορήγηση, και περιλαμβάνει τα στοιχεία των περιπτώσεων α΄, ε΄ και στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 367, που εφαρμόζεται αναλόγως, και τυχόν άλλα στοιχεία που μπορεί να καθορίζει με απόφασή της η ΕΕΕΠ. Στην περίπτωση της παραγράφου 7, η αίτηση περιλαμβάνει επίσης τα στοιχεία των περιπτ. β΄, γ΄, δ΄ και ζ΄ της παρ. 1 του άρθρου 367. Η άδεια λειτουργίας χορηγείται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 362 του παρόντος νόμου, εφαρμοζομένης αναλόγως της παραγράφου 2 του άρθρου 362. Η ΕΕΕΠ αποφαίνεται αιτιολογημένα επί της αιτήσεως εντός δύο (2) μηνών από της υποβολής πλήρους φακέλου και, εφόσον χορηγηθεί άδεια λειτουργίας, τροποποιείται αναλόγως, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών, η υφιστάμενη σύμβαση παραχώρησης μεταξύ του παραχωρησιούχου και του Ελληνικού Δημοσίου.

3. Από την ημερομηνία χορήγησης άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, παύουν να ισχύουν αυτοδικαίως η προγενέστερη άδεια και οι επιμέρους όροι της, ανεξαρτήτως του αν είναι ευμενέστεροι ή όχι, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη νέα άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ, τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος νόμου, και η ΕΚΑΖ υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Η χρονική διάρκεια των αδειών που παραχωρούνται κατά τη διαδικασία του παρόντος άρθρου καθορίζεται από την ΕΕΕΠ, για κάθε επιχείρηση ξεχωριστά, εντός του πλαισίου του άρθρου 359 του παρόντος νόμου. Κριτήρια για τον καθορισμό της χρονικής διάρκειας της νέας άδειας εντός των ορίων του άρθρου 359 του παρόντος νόμου αποτελούν το ύψος της επένδυσης, ο εκτιμώμενος για την απόσβεσή της αναγκαίος χρόνος, η στάθμιση του οφέλους της επιχείρησης ως εκ της αλλαγής των υποχρεώσεών της βάσει του άρθρου 374 του παρόντος νόμου σε σχέση με τις υφιστάμενες, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου της παραχώρησης, καθώς και λοιπά κριτήρια που δύναται να ορίζει με κανονιστική απόφαση της ΕΕΕΠ.

5. Η χορηγούμενη σύμφωνα με το παρόν άρθρο άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ δύναται να ανανεώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 370 του παρόντος νόμου.

6. Η νέα άδεια λειτουργίας θα παρέχει όλα τα δικαιώματα και θα περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις της ήδη υφιστάμενης, με εξαίρεση τη χρονική διάρκεια της άδειας και τις οικονομικές υποχρεώσεις, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 374 του παρόντος νόμου. Με την χορήγηση της νέας άδειας λειτουργίας τροποποιείται αυτοδικαίως ως προς τα θέματα που διαλαμβάνει η άδεια λειτουργίας της ΕΕΕΠ το περιεχόμενο τυχόν υφιστάμενης άδειας παραχώρησης, σύμφωνα και με την αίτηση που έχει υποβάλει η αιτούσα επιχείρηση, επιτρεπομένων και άλλων διαφοροποιήσεων που μπορεί να περιληφθούν σε τροποποίηση της σύμβασης παραχώρησης που μπορεί να καταρτισθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, και της ΕΚΑΖ, προς τροποποίηση υφιστάμενης σύμβασης.

7. Η επιχείρηση μπορεί να ζητήσει δικαίωμα αποκλειστικής λειτουργίας καζίνο εντός της ζώνης στην οποία δικαιούται να ασκεί τη δραστηριότητά της ή και άλλης περιοχής που θα χωροθετηθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ. Η ΕΕΕΠ δύναται να εγκρίνει τη σχετική αίτηση και να περιλάβει δικαίωμα αποκλειστικής λειτουργίας στην άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ που θα εκδώσει, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 359 του παρόντος νόμου, εφόσον η επιχείρηση αναλάβει την υποχρέωση διενέργειας νέων επενδύσεων, που θα καθορισθούν στη σχετική σύμβαση παραχώρησης της επιχείρησης με το Ελληνικό Δημόσιο, νομίμως εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Οικονομικών, και σύμφωνα με τους όρους της παρούσας παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή η επιχείρηση καταβάλλει αντάλλαγμα υπό μορφή ανάληψης υποχρέωσης ίδιας επένδυσης, όπως θα διαλαμβάνει η σχετική σύμβαση παραχώρησης που θα υπογράψει με το Ελληνικό Δημόσιο. Το ύψος του ανταλλάγματος καθορίζεται από Πιστοποιημένο Εκτιμητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4152/2013. Η αποτίμηση γίνεται λαμβανομένων υπόψη της χρονικής διάρκειας της άδειας υπό καθεστώς αποκλειστικότητας, της έκτασης της γεωγραφικής περιοχής στην οποία αυτή θα ισχύει, του εκτιμώμενου χρόνου απόσβεσης της επένδυσης, σε σχέση με το ύψος της, και λοιπών κριτηρίων που μπορούν να ορισθούν με κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Τουρισμού, ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ. Με την ίδια απόφαση μπορούν να ρυθμίζονται η διαδικασία ορισμού του Πιστοποιημένου Εκτιμητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4152/2013 και λοιπά θέματα άσκησης του έργου, θέματα μεθοδολογίας της αποτίμησης και οποιοδήποτε άλλο ειδικό θέμα. Η ΕΕΕΠ αποφασίζει για τη χορήγηση δικαιώματος αποκλειστικής λειτουργίας καζίνο, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 359 του παρόντος νόμου, εφόσον κρίνει ότι η επένδυση είναι επωφελής και εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, λαμβάνοντας υπόψη τη μορφή και τους φορείς χρηματοδότησης της νέας επένδυσης, το δημοσιονομικό όφελος, τις νέες θέσεις εργασίας και τις εν γένει ωφέλειες που αναμένεται να προκύψουν από αυτήν για την εθνική οικονομία. Η καταρτιζόμενη σύμβαση παραχώρησης διαλαμβάνει τους όρους ανάπτυξης της επέν-

δυσης και περιλαμβάνει μέτρα, τα οποία διασφαλίζουν ευλόγως, με όρους αγοράς, την προσήκουσα υλοποίηση της επένδυσης σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμά της και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει η επιχείρηση. Οι όροι αυτοί αποτυπώνονται καταλλήλως και στην άδεια λειτουργίας, κατά την εύλογη κρίση της ΕΕΕΠ.

Άρθρο 370
Ανανέωση άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ

1. Με απόφαση της ΕΕΕΠ, ύστερα από αίτηση της ΕΚΑΖ, η άδεια λειτουργίας επιχείρησης καζίνο που έχει χορηγηθεί βάσει του παρόντος νόμου ανανεώνεται, για μία ή περισσότερες φορές, εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο απαιτούμενες προϋποθέσεις του νόμου, για χρονική διάρκεια που καθορίζεται στην οικεία απόφαση της ΕΕΕΠ και η οποία για την κατηγορία καζίνο απλού τύπου κυμαίνεται μεταξύ πέντε (5) και δέκα (10) ετών και για την κατηγορία καζίνο ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων μεταξύ δέκα (10) και είκοσι (20) ετών. Η σχετική αίτηση της ΕΚΑΖ πρέπει να υποβληθεί το αργότερο ένα (1) έτος πριν τη λήξη της ισχύουσας άδειάς της.

2. Η αίτηση για ανανέωση συνοδεύεται από πλήρη φάκελο που περιέχει όλα τα στοιχεία των περιπτώσεων α΄, ε΄ και στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 367, πλήρες επιχειρηματικό σχέδιο για τη λειτουργία του καζίνο κατά τη διάρκεια της αιτούμενης ανανέωσης και άλλα στοιχεία που μπορεί να καθορίζει με απόφασή της η ΕΕΕΠ.

3. Η απόφαση της ΕΕΕΠ για την ανανέωση της άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ εκδίδεται κατόπιν ελέγχου της αιτήσεως, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου για τη σύννομη λειτουργία ΕΚΑΖ, τηρουμένων των διατάξεων του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 362.

4. Για την ανανέωση της άδειας λειτουργίας η ΕΚΑΖ καταβάλλει στο Ελληνικό Δημόσιο αντάλλαγμα για την παραχώρηση, αναλόγως του χρόνου ανανέωσης της αδείας. Το αντάλλαγμα δύναται να καταβάλλεται και υπό μορφή αντισταθμιστικών παροχών για τη διενέργεια επενδύσεων που αναλαμβάνει να διενεργήσει η ΕΚΑΖ, όπως μπορεί να ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Τουρισμού ύστερα από γνώμη της ΕΕΕΠ. Με την ίδια απόφαση μπορούν να ρυθμίζονται κριτήρια για την αποτίμηση του οφέλους της ΕΚΑΖ, λόγω της ανανέωσης της άδειας λειτουργίας, από Πιστοποιημένο Εκτιμητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4152/2013, τον οποίο ορίζει η ΕΕΕΠ, η διαδικασία ορισμού του εν λόγω Πιστοποιημένου Εκτιμητή και λοιπά θέματα άσκησης του έργου, καθώς και οποιοδήποτε άλλο σχετικό ειδικό θέμα. Η καταρτιζόμενη σύμβαση παραχώρησης διαλαμβάνει τους όρους ανάπτυξης της επένδυσης και περιλαμβάνει μέτρα, τα οποία διασφαλίζουν ευλόγως, με όρους αγοράς, την προσήκουσα υλοποίησή της με το χρονοδιάγραμμά της και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει η επιχείρηση. Οι όροι αυτοί αποτυπώνονται καταλλήλως και στην άδεια λειτουργίας, κατά την εύλογη κρίση της ΕΕΕΠ.

5. Με την ανανέωση της άδειας λειτουργίας, τυχόν υφιστάμενη στην τρέχουσα άδεια ρήτρα αποκλειστικότητας δεν ανανεώνεται.

Άρθρο 371
Διαρκείς υποχρεώσεις των ΕΚΑΖ σε θέματα οργάνωσης, λειτουργίας και στελέχωσής τους

1. Προς διασφάλιση της σύννομης λειτουργίας της και την αποφυγή συγκρούσεως συμφερόντων ή της ανάπτυξης μεθόδων που θα έθεταν σε κίνδυνο τα συμφέροντα των παικτών και την αγορά παιγνίων, η ΕΚΑΖ πρέπει να πληροί καθ΄ όλη τη διάρκεια λειτουργίας της τις προδιαγραφές:

α) για την οργάνωση και υποδομή που προβλέπονται στο άρθρο 363 ως προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας,

β) για τη διοίκηση και τα διευθυντικά στελέχη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 364 για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας της, και

γ) για την αξιοπιστία και καταλληλότητα των μετόχων με ειδική συμμετοχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365.

Οι ΕΚΑΖ οφείλουν να συμμορφώνονται καθ΄ όλη τη διάρκεια λειτουργίας τους με τις οργανωτικές και λειτουργικές απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, με τους κανόνες δεοντολογίας που θεσπίζει η ΕΕΕΠ και διέπουν τις σχετικές δραστηριότητες και, εν γένει, με τους κανόνες που θέτουν οι ίδιες με τον Εσωτερικό Κανονισμό τους.

2. Οι ΕΚΑΖ εφαρμόζουν κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες για να εξασφαλίζεται επαρκώς η συμμόρφωσή τους, συμπεριλαμβανομένων των στελεχών, υπαλλήλων και εν γένει του προσωπικού τους, με τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τις διατάξεις του νόμου αυτού, καθώς και κανόνες για τη διενέργεια συναλλαγών σε καζίνο.

3. Οι ΕΚΑΖ διαθέτουν και εφαρμόζουν καθ΄ όλη τη διάρκεια λειτουργίας τους Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, που περιέχει αποτελεσματικές οργανωτικές και διοικητικές ρυθμίσεις, ώστε να ενεργούν όλα τα ευλόγως πρακτέα προκειμένου να τηρούν τις διατάξεις της νομοθεσίας και να μην επηρεάζονται αρνητικά τα συμφέροντα των παικτών. Οφείλουν επίσης να διαθέτουν υγιείς και αποτελεσματικές διοικητικές και λογιστικές διαδικασίες, μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, αποτελεσματικές διαδικασίες εκτίμησης των κινδύνων και κατάλληλους μηχανισμούς ελέγχου και ασφάλειας των συστημάτων ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων και λειτουργίας των παιγνίων. Λαμβάνουν επίσης όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζεται η συνεχής και κανονική εκτέλεση των δραστηριοτήτων τους και χρησιμοποιούν για τον σκοπό αυτόν κατάλληλα και ανάλογα συστήματα, μέσα και διαδικασίες, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας τους.

4. Οι ΕΚΑΖ καταγράφουν όλες τις δραστηριότητές τους, τις υπηρεσίες που παρέχουν και τις συναλλαγές που εκτελούν, κατά τρόπο που να επιτρέπει στην ΕΕΕΠ να ελέγχει τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις του παρόντος νόμου, περιλαμβανομένων των υποχρεώσεών τους έναντι των παικτών ή των εν δυνάμει παικτών.

5. Σε περίπτωση αλλαγής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλων διοικητικών στελεχών της παραγράφου 1 του άρθρου 364, η ΕΚΑΖ γνωστοποιεί στην ΕΕΕΠ την αλλαγή και τα στοιχεία των νέων προσώπων που αναλαμβάνουν και ασκούν τα σχετικά καθήκοντα, με όλα

τα απαιτούμενα για την αξιολόγησή τους δικαιολογητικά και πληροφορίες, αντίστοιχα με εκείνα που παρέχονται σ΄ αυτή κατά τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας, εντός δέκα (10) ημερών από την ανάληψη των καθηκόντων τους. Η ΕΕΕΠ αξιολογεί τα νέα πρόσωπα, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 364, και, εφόσον κρίνει με αιτιολογημένη απόφασή της ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό τους οι απαραίτητες προϋποθέσεις, ζητεί εντός εξήντα (60) ημερών από της γνωστοποιήσεως σ΄ αυτήν των στοιχείων των νέων προσώπων την απομάκρυνση και αντικατάστασή τους. Τέτοια απόφαση μπορεί να λάβει η ΕΕΕΠ και σε οποιαδήποτε φάση λειτουργίας της ΕΚΑΖ ως προς τα πρόσωπα αυτά, εφόσον περιέλθουν σε γνώση της στοιχεία που θα οδηγούσαν σε μη αποδοχή τους ως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή διευθυντικών στελεχών της ΕΚΑΖ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 364, αφού παράσχει στην ΕΚΑΖ προσηκόντως δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως.

6. Η ΕΕΕΠ με αιτιολογημένη απόφασή της δύναται να ζητήσει από ΕΚΑΖ την απομάκρυνση οποιουδήποτε προσώπου από αυτά που περιγράφονται στην παραγράφου 1 του άρθρου 364, εφόσον αυτό, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, θέτει σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της ΕΚΑΖ, αφού παράσχει στην τελευταία προσηκόντως δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως.

7. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 και, γενικώς, με αποφάσεις της ΕΕΕΠ, μπορεί να ορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο πιστοποίησης της καταλληλότητας των προσώπων της παραγράφου 3, τα αρμόδια όργανα για την εξέταση των αιτήσεων και γνωστοποιήσεων, τα ακριβή στοιχεία, έγγραφα και δικαιολογητικά που πρέπει, κατά περίπτωση, να υποβάλλονται, ο χρόνος υποβολής, οι προθεσμίες επανεξέτασης και επαναξιολόγησης των αιτήσεων και γνωστοποιήσεων, οι θέσεις, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες που χρήζουν ελέγχου καταλληλότητας για τα πρόσωπα που κατέχουν και ασκούν αυτές, οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του άρθρου αυτού, καθώς και κάθε άλλο ειδικό θέμα.

8. Με την έναρξη ισχύος των διατάξεων του Κανονισμού Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή των σχετικών με τα θέματα του παρόντος άρθρου αποφάσεων της ΕΕΕΠ, οι ΕΚΑΖ υποβάλλουν τις, κατά περίπτωση, γνωστοποιήσεις ή αιτήσεις πιστοποίησης του άρθρου αυτού με τον τρόπο και στον χρόνο που ορίζει η ΕΕΕΠ.

9. Δελτία καταλληλότητας που έχουν εκδοθεί για πρόσωπα που απασχολούνται σε επιχειρήσεις καζίνο σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο έκδοσή τους, εξακολουθούν να ισχύουν και για το προσωπικό που θα απασχολείται στις ΕΚΑΖ, με την επιφύλαξη όσων δύναται με αποφάσεις της να ρυθμίζει η ΕΕΕΠ για την επαναξιολόγηση των προσώπων αυτών στο πλαίσιο των διατάξεων του παρόντος νόμου.

10. Με απόφαση της ΕΕΕΠ μπορούν να εξειδικεύονται οι υποχρεώσεις που προβλέπονται για τις ΕΚΑΖ στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 372
Λειτουργία, εποπτεία και έλεγχος των ΕΚΑΖ

1. Οι ΕΚΑΖ υπόκεινται κατά τη λειτουργία τους στις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας για τα τυχερά παίγνια, οι οποίες εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις που λειτουργούν καζίνο, εκτός και αν από τις διατάξεις του παρόντος νόμου συνάγεται το αντίθετο. Με απόφαση της ΕΕΕΠ μπορούν να διευκρινίζονται θέματα ως προς την εφαρμογή και στις ΕΚΑΖ εποπτικών διατάξεων της υφιστάμενης νομοθεσίας για τα τυχερά παίγνια που εφαρμόζονται στις ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις καζίνο.

2. Η λειτουργία των ΕΚΑΖ εξαιρείται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις ωραρίων ομοειδών επιχειρήσεων.

3. Επί των ακαθαρίστων εσόδων των ΕΚΑΖ και των επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός αυτών επιβάλλονται τέλη υπέρ των Δήμων, μέσα στα διοικητικά όρια των οποίων βρίσκονται οι ΕΚΑΖ, σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%).

4. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της ΕΕΕΠ, ιδίως για τη συλλογή στοιχείων προς διενέργεια των ελέγχων που απαιτούνται για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας και τη βεβαίωση εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των ΕΚΑΖ σύμφωνα με τα άρθρα 363, 364, 365, 369, 370, 371, 373 και το παρόν άρθρο, δεν εφαρμόζονται οι περιορισμοί της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί επαγγελματικού απορρήτου. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου και την άσκηση των εν γένει εποπτικών της καθηκόντων, η ΕΕΕΠ, μέσω των εντεταλμένων οργάνων της, έχει πλήρη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία που τηρούν οι ΕΚΑΖ. Το προσωπικό, τα εντεταλμένα όργανα και τα στελέχη της ΕΕΕΠ, εις γνώση των οποίων περιέρχονται πληροφορίες και στοιχεία κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, υποχρεούνται στην τήρηση των διατάξεων περί εχεμύθειας του άρθρου 26 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26).

5. Η ΕΕΕΠ δικαιούται να ελέγχει, η ίδια ή μέσω ορκωτών ελεγκτών λογιστών: α) τα βιβλία και στοιχεία που οφείλουν να τηρούν οι ΕΚΑΖ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των κατ΄ εξουσιοδότηση αυτού εκδιδομένων κανονιστικών πράξεων, καθώς και β) τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις. Οι ΕΚΑΖ υποχρεούνται να παρέχουν στην ΕΕΕΠ και τα όργανα που αυτή εντέλλεται για τη διενέργεια του ελέγχου όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την άσκησή του, με τον τρόπο και στον χρόνο που αυτή ορίζει, χωρίς οι ΕΚΑΖ να μπορούν να αντιτάξουν επαγγελματικό απόρρητο.

Άρθρο 373
Μεταβίβαση μετοχών ΕΚΑΖ

1. Μέτοχος ΕΚΑΖ, που προτίθεται να μεταβιβάσει μετοχές της, έτσι ώστε με τη μεταβίβαση το ποσοστό συμμετοχής του στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας να κατέρχεται των ποσοστών 10%, 20%, 33%, 50% ή 66,7% του μετοχικού της κεφαλαίου ή των μετοχών με δικαίωμα ψήφου ή εφόσον η εταιρία παύσει να είναι θυγατρική του μεταβιβάζοντος, υποχρεούται να ενημερώσει την ΕΕΕΠ τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν από τη μεταβίβαση των μετοχών. Από τη διάταξη αυτή εξαιρείται η μεταβίβαση

μετοχών λόγω γονικής παροχής. Επίσης, μέτοχος ΕΚΑΖ, που προτίθεται να αποκτήσει μετοχές με σύμβαση, έτσι ώστε με τη μεταβίβαση το ποσοστό συμμετοχής του στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας να ξεπεράσει τα ποσοστά 10%, 20%, 33%, 50% ή 66,6% του μετοχικού της κεφαλαίου ή των μετοχών με δικαίωμα ψήφου ή όταν η ΕΚΑΖ καθίσταται θυγατρική του υποχρεούται να ενημερώσει την ΕΕΕΠ τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν από την απόκτηση των μετοχών.

2. Η ΕΕΕΠ εκτιμά την καταλληλότητα του αποκτώντος για την διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης της εταιρίας και δύναται να εναντιωθεί με αιτιολογημένη απόφασή της στη σκοπούμενη μεταβίβαση αν κρίνει ότι στο πρόσωπο του αποκτώντος δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις καταλληλότητας. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 9 του άρθρου 365 ως προς τα κριτήρια καταλληλότητας των μετόχων με ειδική συμμετοχή και για έμμεση συμμετοχή εφαρμόζονται αναλόγως και στο παρόν άρθρο.

3. Μετοχές που αποκτώνται χωρίς την τήρηση της ως άνω διαδικασίας ή παρά την εναντίωση της ΕΕΕΠ δεν παρέχουν δικαίωμα ψήφου ούτε δικαιούνται μερίσματος, εκτός και αν η ΕΕΕΠ παράσχει σχετική έγκριση μεταβίβασης κατόπιν ελέγχου καταλληλότητας του αποκτώντος κατά τα ανωτέρω.

4. Κάθε μεταβίβαση μετοχών ΕΚΑΖ γνωστοποιείται στην ΕΕΕΠ από την ΕΚΑΖ μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την καταχώρισή της στα βιβλία μετόχων της ΕΚΑΖ. Μέτοχοι ΕΚΑΖ υποχρεούνται να ανακοινώνουν στην εταιρία χωρίς υπαίτια βραδύτητα κάθε συμφωνία για μεταβίβαση μετοχών.

5. Ως προς τις ΕΚΑΖ, οι μετοχές των οποίων είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά, αντί των διατάξεων των προηγουμένων παραγράφων, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 2 και 2α του άρθρου 40 του ν. 4002/2011.

6. Με απόφασή της η ΕΕΕΠ μπορεί να εξειδικεύει τα κριτήρια για τη χορήγηση της άδειας της παραγράφου 1 και να ρυθμίζει κάθε ειδικό θέμα, διαδικασία και λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 374
Οικονομικές υποχρεώσεις ΕΚΑΖ

1. Το Ελληνικό Δημόσιο συμμετέχει στο μικτό κέρδος (ακαθάριστα έσοδα) των τυχερών παιγνίων των ΕΚΑΖ, κατά την έννοια της περίπτωση ιβ΄ του άρθρου 25 του ν. 4002/2011, όπως τροποποιείται με την παράγραφο 9 του άρθρου 379 του παρόντος νόμου, ως τοιούτων νοουμένων των εταιριών που έχουν λάβει άδεια λειτουργίας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, μέχρι ποσού εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) ευρώ με ενιαίο συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), με την επιφύλαξη της διατάξεως του επόμενου εδαφίου. Ο νέος συντελεστής των επιχειρήσεων που υπάγονται στον παρόντα νόμο σύμφωνα με το άρθρο 369 θα είναι σε κάθε περίπτωση κατά τέσσερις μονάδες κατώτερος του συντελεστή που εφαρμόζεται σήμερα στην κάθε λειτουργούσα επιχείρηση συντελεστή.

2. Στο μικτό κέρδος άνω των εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) ευρώ και μέχρι των διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000) ευρώ, το ποσοστό συμμετοχής του Δημοσίου είναι δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

3. Στο μικτό κέρδος άνω των διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000) ευρώ και μέχρι των πεντακοσίων εκατομμυρίων (500.000.000) ευρώ, το ποσοστό συμμετοχής του Δημοσίου είναι δώδεκα τοις εκατό (12%).

4. Στο μικτό κέρδος άνω των πεντακόσιων εκατομμυρίων (500.000.000), το ποσοστό συμμετοχής του Δημοσίου είναι οκτώ τοις εκατό (8%).

5. Οι συντελεστές συμμετοχής του Δημοσίου στο μικτό κέρδος των τυχερών παιγνίων των ΕΚΑΖ των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου του επομένου έτους κατά το οποίο τους χορηγήθηκε άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ κατά το άρθρο 369 του παρόντος νόμου, ύστερα από αίτησή τους. Εφόσον η αίτηση έχει υποβληθεί μέχρι τις 31 Οκτωβρίου ημερολογιακού έτους και η άδεια χορηγηθεί το πρώτο τρίμηνο του αμέσως επομένου ημερολογιακού έτους, από την 1η Ιουλίου του έτους αυτού εφαρμόζεται ο ενιαίος συντελεστής της παραγράφου 1 στο μικτό κέρδος των τυχερών παιγνίων των ΕΚΑΖ και από την 1η Ιανουαρίου του επομένου ημερολογιακού έτους εφαρμόζονται οι συντελεστές των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου. Για ΕΚΑΖ που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας σύμφωνα με διατάξεις του παρόντος νόμου για τη λειτουργία νέων καζίνο, ύστερα από πλειοδοτικό διαγωνισμό, οι συντελεστές των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου αυτοί εφαρμόζονται από την έναρξη λειτουργίας τους.

6. Οι ΕΚΑΖ καταβάλλουν ειδικό ετήσιο τέλος για την κατοχή άδειας λειτουργίας καζίνο, ίσο με το ένα τοις εκατό (1%) των ακαθάριστων εσόδων (μικτό κέρδος) των τυχερών παιγνίων που διεξάγουν.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζονται ειδικά θέματα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 375
Ανάκληση και αναστολή άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ

1. Η ΕΕΕΠ, πέραν των περιπτώσεων που προβλέπονται στους οικείους όρους των συμβάσεων παραχώρησης, ανακαλεί την άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ και στις εξής περιπτώσεις:

α) εάν η ΕΚΑΖ παραβιάζει διατάξεις της νομοθεσίας σε σχέση με τις οργανωτικές υποχρεώσεις και τους κανόνες δεοντολογίας, τίθενται σε κίνδυνο τα συμφέροντα του κοινωνικού συνόλου και, γενικότερα, το δημόσιο συμφέρον και με τρόπο ώστε η ΕΕΕΠ να κρίνει ότι συντρέχουν προϋποθέσεις που θα οδηγούσαν σε απόρριψη της αίτησης χορήγησης άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ, ιδίως όταν η ΕΚΑΖ έχει υποπέσει σε σοβαρές και επανειλημμένες παραβάσεις διατάξεων της νομοθεσίας, που καθιστούν τη λειτουργία της επικίνδυνη για τους παίκτες και την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς παιγνίων,

β) εάν η ΕΚΑΖ δεν πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 359, 361, 363, 365, 371 και 372 του παρόντος νόμου και, εν γένει, δεν τηρεί τις υποχρεώσεις της που προκύπτουν από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του

Κανονισμού Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή των σχετικών με κανόνες λειτουργίας και εποπτείας της αποφάσεων της ΕΕΕΠ, περιλαμβανομένων εκείνων που εκδίδονται κατ΄ εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου, καθώς και τις διατάξεις της νομοθεσίας για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και για τη λειτουργία της αγοράς παιγνίων, και

γ) εάν τα ίδια κεφάλαιά της υπολείπονται του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου που οφείλει να διαθέτει, σύμφωνα με το άρθρο 361 του παρόντος νόμου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών από την ημερομηνία έγκρισης από τη γενική συνέλευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων στις οποίες αποτυπώνεται το έλλειμμα ή, εφόσον οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις δεν έχουν εγκριθεί εμπροθέσμως, από την τελευταία ημέρα στην οποία αυτές έπρεπε να έχουν εγκριθεί από τη γενική συνέλευση σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

2. Η ανάκληση της άδειας λειτουργίας μπορεί να έχει ως αντικείμενο και ορισμένες μόνον από τις δραστηριότητες λειτουργίας τυχερών παιγνίων που περιλαμβάνει η άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ.

3. Πριν προχωρήσει στην ανάκληση της άδειας λειτουργίας, η ΕΕΕΠ κοινοποιεί στην ΕΚΑΖ τις διαπιστωθείσες ελλείψεις ή παραβάσεις και της γνωστοποιεί την απόφαση που έχει λάβει να προχωρήσει σε ανάκληση της άδειας λειτουργίας, εάν η ΕΚΑΖ δεν λάβει τα κατάλληλα μέτρα εντός προθεσμίας που της τάσσει, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρεις (3) μήνες από την κοινοποίηση της αποφάσεως. Μετά την πάροδο της προθεσμίας και αφού λάβει υπόψη της τις θέσεις της ΕΚΑΖ, η ΕΕΕΠ αποφασίζει οριστικώς. Σε περίπτωση που επιχείρηση Καζίνο διακόψει για οποιονδήποτε λόγο τη λειτουργία της, ο Υπουργός Οικονομικών δύναται να διορίσει προσωρινή διοίκηση με αποκλειστικό σκοπό τη συνέχιση της λειτουργίας της έως τη χορήγηση της άδειας σε νέο παραχωρησιούχο.»

4. Η ΕΕΕΠ μπορεί με απόφασή της να αναστέλλει προσωρινά την άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ, εφόσον διαπιστώνει ότι αυτή παραβιάζει τη νομοθεσία, έτσι ώστε η λειτουργία της να δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για τους παίκτες και την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς τυχερών παιγνίων. Αντικείμενο της απόφασης μπορεί να είναι και η αναστολή της άδειας ασκήσεως συγκεκριμένων λειτουργιών και δραστηριοτήτων της ΕΚΑΖ, που καθορίζονται στην απόφαση. Η διάρκεια της αναστολής δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες. Στην απόφαση αναστολής της άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ μπορεί να τίθεται από την ΕΕΕΠ στην ΕΚΑΖ σύντομη προθεσμία, μέσα στην οποία αυτή οφείλει να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την παύση των παραβάσεων ή την άρση των συνεπειών τους.

5. Η απόφαση με την οποία επιβάλλεται προσωρινή αναστολή είναι αμέσως εκτελεστή και γνωστοποιείται στην ΕΚΑΖ με κάθε πρόσφορο μέσο. Το αργότερο με την παρέλευση του χρόνου αναστολής και αφού λάβει υπόψη τις θέσεις της ΕΚΑΖ, η ΕΕΕΠ αποφασίζει είτε την άρση της αναστολής είτε την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της ΕΚΑΖ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ή ύστερα από αίτηση της ίδιας της ΕΚΑΖ, η αναστολή λειτουργίας μπορεί να παραταθεί για άλλες σαράντα πέντε (45) ημέρες κατ΄ ανώτατο όριο μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της πρώτης αναστολής.

Άρθρο 376
Κυρώσεις

1. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος νόμου επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 51 του ν. 4002/2011, δύναται δε η ΕΕΕΠ να επιβάλει τις κυρώσεις αυτές πέραν της ΕΚΑΖ, και στα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου και σε λοιπά υπαίτια πρόσωπα, συνδεόμενα καθ΄ οιονδήποτε τρόπο με αυτές, που παραβιάζουν τις ανωτέρω διατάξεις. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν.4002/2011 ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, καθορίζονται το είδος και το ύψος των επιβαλλόμενων διοικητικών κυρώσεων, εντός των ορίων που θέτουν οι κείμενες διατάξεις, ανά παράβαση ή ανά κατηγορία παραβάσεων ή ανά τεχνικό μέσο και υλικό και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Η ΕΕΕΠ κατά την επιβολή της κύρωσης και προς επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνει υπόψη τη βαρύτητα και τη σημασία της παράβασης.

2. Οι κυρώσεις της παραγράφου 1 επιβάλλονται από την ΕΕΕΠ και σε περίπτωση που η ΕΚΑΖ ή οι μέτοχοι αυτής δεν τηρήσουν υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν και υπέχουν είτε συμβατικώς είτε εκ του νόμου, με τη σύμβαση παραχώρησης και σύμφωνα με την άδεια που χορηγείται στην ΕΚΑΖ.

3. Η παρακολούθηση, η εποπτεία και ο έλεγχος της τήρησης όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών και υποχρεώσεων που απαιτούνται για την ορθή λειτουργία των ΕΚΑΖ, ασκούνται από την ΕΕΕΠ, σύμφωνα με τα ειδικώς προβλεπόμενα στην άδεια λειτουργίας, στον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, στο άρθρο 18 του ν. 3229/2004 και στις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 377
Καταργούμενες, τροποποιούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι περιπτώσεις α΄ έως ια΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Για τη χορήγηση νέων αδειών λειτουργίας καζίνο απαιτείται η έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού, κατόπιν γνώμης της ΕΕΕΠ, για τη χωροθέτηση της άδειας. Κατά τη χωροθέτηση της άδειας δεν θίγονται τυχόν δικαιώματα επιχειρήσεων που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο.»

2. Η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994 καταργείται και εισάγεται νέα παράγραφος 2 ως εξής:

Α. Η περίπτ. ιβ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994 αναριθμείται ως περίπτωσης α΄ της νέας παρ. 2.

Β. Στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994 προστίθενται νέα περίπτωση β΄ που έχει ως εξής:

«β. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών χορηγείται ανά μία άδεια λειτουργίας καζίνο στην Κρήτη, στη

Μύκονο και στη Σαντορίνη, στη γεωγραφική θέση που θα ορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού.»

3. Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Απαγορεύεται η μεταφορά των καζίνο των επιχειρήσεων στις οποίες έχει χορηγηθεί άδεια βάσει του παρόντος νόμου εκτός των γεωγραφικών θέσεων που ορίζονται στην οικεία άδεια, για όλη τη διάρκεια του χρόνου της άδειας. Ειδικώς για τις παρακάτω επιχειρήσεις, το καζίνο μπορεί να μεταφερθεί και εντός των παρακάτω ζωνών ανά επιχείρηση καζίνο, για όλη τη διάρκεια του χρόνου της άδειας:

α) Για το καζίνο που λειτουργεί στη θέση του Μον Παρνές στην Πάρνηθα είτε στη θέση αυτή είτε στην περιοχή που έχει χωροθετηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 επ. του ν. 4499/2017 (Α΄ 176), υπό τους όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται στις οικείες διατάξεις.

β) Για το καζίνο που λειτουργεί στην κοινότητα Νέου Ρυσίου Θεσσαλονίκης, εντός του νομού Θεσσαλονίκης μέσα σε περιμετρική ζώνη δεκαπέντε (15) χιλιομέτρων από την πλατεία Αριστοτέλους της Θεσσαλονίκης.

γ) Για το καζίνο που λειτουργεί στις εγκαταστάσεις στο Δήμο Λουτρακίου - Αγίων Θεοδώρων, θέση Λειβαδάκι (Ο.Τ.Α. 278, Α279), εντός του Δήμου Λουτρακίου-Περαχώρας.

δ) Για το καζίνο που λειτουργεί στην κοινότητα του Ρίο στον νομό Αχαΐας, εντός του νομού Αχαΐας.

ε) Για το καζίνο που προβλέπεται σύμφωνα με το ν. 2206/1994 να λειτουργήσει, εντός του νομού της Φλώρινας.

στ) Για το καζίνο που λειτουργεί στο Δήμο Κέρκυρας, εντός της νήσου Κέρκυρας.

ζ) Για το καζίνο που λειτουργεί στο Δήμο Σύρου-Ερμούπολης, εντός της νήσου Σύρου.»

4. Καταργείται η εξαίρεση που περιέχεται στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4182/2013 (Α΄ 185) ως προς τον έλεγχο και την εποπτεία των θεμάτων που αφορούν στα αντισταθμιστικά οφέλη, τα οποία έχουν συμβατικά αναλάβει να παρέχουν τα καζίνο, καθώς και το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4182/2013.

5. Οι ΕΚΑΖ που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας σύμφωνα με διατάξεις του παρόντος νόμου για τη λειτουργία νέων καζίνο, ύστερα από πλειοδοτικό διαγωνισμό, δεν υπέχουν υποχρέωση επιβολής εισιτηρίου για την είσοδο στο χώρο των «μηχανημάτων» ή των «τραπεζιών» των επιχειρήσεων καζίνο κατά την περίπτωση 9, της υποπαραγράφων Ε.7. της παρ. Ε., του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222). Επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια λειτουργίας καζίνο και λαμβάνουν άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ σύμφωνα με το άρθρο 369 του παρόντος νόμου παύουν να υπέχουν την υποχρέωση επιβολής εισιτηρίου για την είσοδο στο χώρο των «μηχανημάτων» ή των «τραπεζιών» των επιχειρήσεων καζίνο, κατά την αμέσως ανωτέρω διάταξη, από την πρώτη ημέρα του δεύτερου ημερολογιακού μήνα από τη χορήγηση σε αυτές από την ΕΕΕΠ άδειας λειτουργίας ΕΚΑΖ. Οι επιχειρήσεις καζίνο, στις οποίες χορηγήθηκε άδεια σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2206/1994 και του ν. 3139/2003, που έχουν υποχρέωση επιβολής εισιτηρίου για την είσοδο στους ως άνω χώρους, δύνανται, μετά από αίτησή τους προς την ΕΕΕΠ, να μην το επιβάλουν. Στην περίπτωση αυτή, από της παύσεως επιβολής εισιτηρίου, εφόσον το ποσό της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου επί του μικτού κέρδους υπολείπεται, κατά ημερολογιακό μήνα, του αθροίσματος του ποσού της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου και του εσόδου του Ελληνικού Δημοσίου από τα εισιτήρια του αντιστοίχου ημερολογιακού μήνα του έτους 2016, οι επιχειρήσεις αυτές υποχρεούνται να καταβάλουν στο Ελληνικό Δημόσιο τη διαφορά αυτή, μαζί με το ειδικό ετήσιο τέλος για την κατοχή άδειας λειτουργίας καζίνο. Με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π. καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου αυτής.

6. Ειδικώς για την άδεια του στοιχείου ιβ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994, το οποίο αριθμήθηκε ως στοιχείο α΄ της νέας παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου και το πρώτο της εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ο πλειοδοτικός διαγωνισμός για την επιλογή του παραχωρησιούχου νέας άδειας καζίνο διενεργείται από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος δύναται να αναθέσει τη διενέργεια μέρους ή όλου του πλειοδοτικού διαγωνισμού στην ΕΕΕΠ. Για τη διενέργεια του πλειοδοτικού διαγωνισμού εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 362. Όπου στο τελευταίο άρθρο γίνεται λόγος για την ΕΕΕΠ ως αρχή που διενεργεί τον πλειοδοτικό διαγωνισμό, για την περίπτωση του διαγωνισμού του στοιχείου α΄ της νέας παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994 ως αναθέτουσα αρχή νοείται ο Υπουργός Οικονομικών.

7. Με την επιφύλαξη του άρθρου 378, διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για τις επιχειρήσεις καζίνο που έρχονται σε αντίθεση με διατάξεις του παρόντος νόμου για τις ΕΚΑΖ δεν εφαρμόζονται ως προς τις τελευταίες και εξακολουθούν να ισχύουν για τις επιχειρήσεις που διαθέτουν ήδη άδεια καζίνο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2206/1994 και του ν. 3139/2003. Διατάξεις της νομοθεσίας για τη ρύθμιση της αγοράς παιγνίων που εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις καζίνο που λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2206/1994 και του ν. 3139/2003 εφαρμόζονται και στις ΕΚΑΖ, εκτός και αν έρχονται σε αντίθεση με διατάξεις του παρόντος νόμου για τις ΕΚΑΖ. Με απόφαση της ΕΕΕΠ μπορούν να διευκρινίζονται θέματα ως προς την εφαρμογή και στις ΕΚΑΖ διατάξεων της υφιστάμενης νομοθεσίας για την εποπτεία των καζίνο και να καθορίζεται επέκταση της εφαρμογής τους και στις ΕΚΑΖ.

8. Η περίπτωση ιβ΄ του άρθρου 25 του ν. 4002/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβ) «Μικτό Κέρδος» (Gross Gaming Revenue ή Gross Gaming Yield): το χρηματικό ποσό που απομένει εάν από το συνολικό χρηματικό ποσό συμμετοχής των παικτών αφαιρεθούν τα αποδιδόμενα σε αυτούς ποσά. Στην περίπτωση παιγνίων, στα οποία οι παίκτες συμμετέχουν αγωνιζόμενοι ο ένας εναντίον του άλλου (peer to peer games), το μικτό κέρδος ισούται με την προμήθεια (γκανιότα ή rake ή commission), που παρακρατείται από το

πρόσωπο που διοργανώνει ή/και διεξάγει το παίγνιο, ανάλογα με τη συμμετοχή κάθε παίκτη.»

Άρθρο 378
Γενικές διατάξεις που εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις που λειτουργούν καζίνο

1. Με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 26 του παρόντος άρθρου, όλες οι επιχειρήσεις που λειτουργούν καζίνο, τόσο εκείνες που έχουν λάβει άδεια καζίνο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2206/1994 και του ν. 3139/2003, όσο και αυτές που θα λάβουν άδεια λειτουργίας ΕΚΑΖ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. Απαγορεύεται η είσοδος στο καζίνο ατόμων που δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πρώτο (21) έτος της ηλικίας τους.

3. Οι επιχειρήσεις που λειτουργούν καζίνο υποχρεούνται να λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πρόληψη, την καταστολή και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και δικαιούνται να απαγορεύουν την είσοδο ή να επιβάλουν την αποχώρηση οποιουδήποτε προσώπου εμπίπτει στις σχετικές απαγορεύσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 (Α΄ 180) ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της Ε.Ε.Ε.Π. Για κάθε απαγόρευση εισόδου ή επιβολή αποχώρησης και την αιτιολογία αυτών ενημερώνεται αμελλητί η ΕΕΕΠ, καθώς και κάθε άλλη αρμόδια αρχή, εφόσον απαιτείται. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 και τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ καθορίζονται τα κατ΄ ελάχιστο στοιχεία ταυτοποίησης, τυχόν πληροφορίες που, κατά περίπτωση, υποχρεούται να καταχωρεί η επιχείρηση καζίνο για τα πρόσωπα που εισέρχονται σε αυτή, καθώς και οι περιπτώσεις και ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις, υπό τη συνδρομή των οποίων επιχείρηση που λειτουργεί καζίνο διαμορφώνει κρίση για την απαγόρευση εισόδου ή την αποβολή προσώπων από τους χώρους της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής. Ο Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας των επιχειρήσεων που λειτουργούν καζίνο δύναται να θεσπίζει περαιτέρω κανόνες, τηρουμένων των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας.

4. Δεν επιτρέπεται σε επιχείρηση που λειτουργεί καζίνο να προβαίνει σε έλεγχο εισόδου ούτε σε καταχώριση της ταυτότητας ή οποιουδήποτε άλλου στοιχείου των μελών του Σώματος Ελεγκτών Παιγνίων της ΕΕΕΠ του άρθρου 18 του ν. 3229/2004, καθώς και των καθ΄ ύλην αρμόδιων οργάνων της ΕΕΕΠ, εφόσον τα ανωτέρω μέλη και όργανα εισέρχονται στον χώρο των καζίνο στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους.

5. Η παρακολούθηση, η εποπτεία και ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων της νομοθεσίας για την ορθή λειτουργία των καζίνο που κατέχουν άδεια σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 2206/1994 ασκούνται από τα αρμόδια όργανα που ορίζονται σύμφωνα με τα ειδικώς προβλεπόμενα στην απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με την οποία χορηγείται η άδεια, καθώς και στις σχετικές με τα θέματα αυτά διατάξεις, που ρυθμίζουν την οργάνωση και λειτουργία των καζίνο, του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, αρχών και υπηρεσιών. Η εφαρμογή και τήρηση των μέτρων που λαμβάνουν τα ανωτέρω καζίνο στο πλαίσιο της διάταξης της περίπτωσης στ΄ της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 4002/2011 ελέγχεται από τα αρμόδια όργανα και με τις διαδικασίες που ορίζονται στον Κανονισμό Παιγνίων της παραγράφου 3 του άρθρου 29 του ίδιου νόμου και στις σχετικές αποφάσεις της ΕΕΕΠ. Για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των καζίνο μπορούν να συγκροτούνται μικτά κλιμάκια ελέγχου, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 18 του ν. 3229/2004, όπως κάθε φορά ισχύει.

6. Τα μέσα πληρωμής και τα μέσα συμμετοχής, που επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή παιγνίων στα καζίνο καθορίζονται με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ.

7. Τα παίγνια που επιτρέπεται να διοργανώνονται στα καζίνο πρέπει να διεξάγονται νόμιμα σε τουλάχιστον ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, στην Αυστραλία, στην Ιαπωνία, στην Κίνα ή σε άλλες χώρες, υπό τις προϋποθέσεις, τους όρους, τις τεχνικές και λοιπές προδιαγραφές που τίθενται κάθε φορά από την ΕΕΕΠ. Με απόφαση της ΕΕΕΠ μπορεί να καθορίζονται κανόνες για τις προϋποθέσεις, τους όρους, τις τεχνικές και λοιπές προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα παίγνια που επιτρέπεται να διεξάγονται στα καζίνο, ανεξάρτητα από το αν διεξάγονται σε άλλα κράτη κατά το προηγούμενο εδάφιο. Κάθε παίγνιο, καθώς και τεχνικό μέσο και υλικό διοργάνωσης και διεξαγωγής εντός των καζίνο, πιστοποιείται από την ΕΕΕΠ. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, καθορίζονται τα παίγνια και τεχνικά μέσα και υλικά ανά παίγνιο ή κατηγορία παιγνίων, καθώς επίσης και τα κύρια και επικουρικά, πληροφορικά ή μη, συστήματα και υποσυστήματα διοργάνωσης και διεξαγωγής των παιγνίων που χρήζουν πιστοποίησης, η μορφή και το περιεχόμενο της αίτησης, τα δικαιολογητικά του φακέλου, η διάρκεια εξέτασης της αίτησης το ύψος των προβλεπόμενων κατά περίπτωση τελών και παραβόλων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η αίτηση πιστοποίησης υποβάλλεται από πρόσωπα που έχουν εγγραφεί στα οικεία μητρώα των κατασκευαστών και εισαγωγέων τυχερών παιγνίων που τηρεί η ΕΕΕΠ σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του ν. 4002/2011 και περιλαμβάνει στοιχεία, δεδομένα και πληροφορίες που αφορούν, κατά περίπτωση, τον τύπο του παιγνίου, τη δομή και την περιγραφή του, την εμπορική ονομασία του, τους κανόνες διεξαγωγής του, το θεωρητικό ποσοστό απόδοσης, τον πίνακα πληρωμών, τα μέσα και υλικά διεξαγωγής του, εφόσον απαιτείται πρωτότυπο δείγμα του παιγνίου σε κατάλληλο ψηφιακό μέσο, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο, έγγραφο, πιστοποιητικό ή πληροφορία απαιτείται από την ΕΕΕΠ

για τη διαμόρφωση της κρίσης της, στον χρόνο και με τον τρόπο που αυτή ορίζει. Η ΕΕΕΠ έχει το δικαίωμα να απορρίψει την αίτηση πιστοποίησης ή να απαιτήσει την αλλαγή ή τροποποίηση, μέρους ή του συνόλου των όρων, κανόνων και λοιπών προδιαγραφών ή/και προϋποθέσεων της διεξαγωγής του παιγνίου ή της λειτουργίας των τεχνικών μέσων και υλικών, αιτιολογώντας ειδικώς την απόφασή της αυτή. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα προβλεπόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 52Α του ν. 4002/2011.

8. Για την πιστοποίηση παιγνίων και τεχνικών μέσων και υλικών καταβάλλονται: α) παράβολο με την υποβολή της αίτησης και β) εφάπαξ τέλος πιστοποίησης, το οποίο καταβάλλεται από κάθε επιχείρηση που χρησιμοποιεί τα πιστοποιημένα παίγνια, τεχνικά μέσα και υλικά.

9. Τα παίγνια που πιστοποιούνται, καταχωρούνται σε ειδικό μητρώο παιγνίων καζίνο που τηρεί η ΕΕΕΠ, το οποίο αναρτάται στον ιστότοπό της. Η ανάρτηση αυτή είναι επαρκής γνωστοποίηση και απόδειξη της συνδρομής των, κατά περίπτωση, προβλεπόμενων όρων και προϋποθέσεων πιστοποίησης των παιγνίων προς διεξαγωγή. Στο ανωτέρω μητρώο καταχωρούνται υποχρεωτικά και όσα παίγνια έχουν λάβει σχετική άδεια καταλληλότητας μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

10. Για τη χορήγηση της πιστοποίησης που απαιτείται από τις κείμενες διατάξεις περί παιγνίων, μπορεί, μέχρι τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών από την ΕΕΕΠ, να εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 4002/2011.

11. Κάθε επιχείρηση καζίνο εκδίδει για τα παίγνια που διεξάγει Οδηγό Συμμετοχής, ο οποίος περιλαμβάνει κατ΄ ελάχιστον τις γενικές πληροφορίες, τους όρους, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των παικτών και επισκεπτών για την πρόσβαση στο χώρο παιγνίων και τη συμμετοχή στα παίγνια, τους κανόνες διεξαγωγής για κάθε παίγνιο που διεξάγεται και πληροφορίες για την εφαρμογή των αρχών του Υπεύθυνου Παιχνιδιού (Responsible Gambling). Ο Οδηγός Συμμετοχής επέχει θέση σύμβασης προσχώρησης στο παίγνιο κατά την έννοια της περίπτωσης 11 της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 και είναι διαθέσιμος στους παίκτες και σε κάθε ενδιαφερόμενο. Για τον σκοπό αυτό η επιχείρηση καζίνο υποχρεούται να διασφαλίζει την απρόσκοπτη πρόσβαση των παικτών και επισκεπτών σε κάθε σχετική με τον Οδηγό Συμμετοχής, γενική ή ειδική πληροφορία, τόσο στον χώρο παιγνίων όσο και στον ιστότοπό της. Πριν τη θέση του σε ισχύ, ο Οδηγός γνωστοποιείται στην ΕΕΕΠ, η οποία έχει το δικαίωμα να ζητήσει, οποτεδήποτε, την αλλαγή ή τροποποίηση, μέρους ή του συνόλου των όρων και κανόνων που περιλαμβάνονται σε αυτόν, αιτιολογώντας ειδικώς την απόφασή της αυτή. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνουν οι γνωστοποιήσεις εισαγωγής νέου παιγνίου προς διεξαγωγή, ο Οδηγός Συμμετοχής, ο τρόπος και ο χρόνος της κατά τα ανωτέρω γνωστοποίησης, η προθεσμία εντός της οποίας η ΕΕΕΠ δύναται να απαιτήσει αλλαγές ή τροποποιήσεις, ο τρόπος αποδοχής των κανόνων συμμετοχής και διεξαγωγής από τον παίκτη, οι επιβαλλόμενες κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Εκτός των ανωτέρω, ειδικότερα θέματα που συναρτώνται με τον Οδηγό Συμμετοχής, δύναται να αποτελούν αντικείμενο, συμπληρωματικής ρύθμισης που περιλαμβάνεται στην εσωτερική πολιτική (house policy) των επιχειρήσεων που λειτουργούν καζίνο.

12. Με απόφαση της ΕΕΕΠ, κατόπιν αίτησης επιχείρησης που λειτουργεί καζίνο, μπορεί να χορηγείται «Ειδική άδεια για δοκιμαστική λειτουργία νέων παιγνίων στην αγορά», με διάρκεια ισχύος έως δύο (2) μήνες. Στην ειδική αυτή άδεια περιλαμβάνεται ειδική μνεία για το δοκιμαστικό χαρακτήρα του παιγνίου, καθορίζεται η διαδικασία ενημέρωσης των παικτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της δοκιμαστικής λειτουργίας. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, καθορίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια για την χορήγηση της ειδικής άδειας της παρούσας παραγράφου.

13. Κάθε επιχείρηση καζίνο υποχρεούται να καταβάλει αυθημερόν σε κάθε παίκτη, εφόσον αυτός το ζητήσει, οποιοδήποτε ποσό κέρδους του ή οποιοδήποτε ποσό αυτός διέθεσε για την αγορά μέσων συμμετοχής στα παίγνια και το οποίο δεν διέθεσε για τη συμμετοχή αυτή. Προς διασφάλιση της παραπάνω υποχρέωσης και για την αντιμετώπιση των αναγκών διεξαγωγής των παιγνίων, η επιχείρηση καζίνο οφείλει να διαθέτει, κατά την ημερήσια λειτουργία της, χρηματικό απόθεμα ασφαλείας. Για την προσμέτρηση του αποθεματικού είναι δυνατόν να συνυπολογίζονται τα ποσά που διαθέτει η επιχείρηση καζίνο σε ξένο νόμισμα. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, ρυθμίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ελάχιστου αποθέματος ασφαλείας για κάθε επιχείρηση καζίνο, ο τρόπος ελέγχου τήρησης του αποθεματικού και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

14. Η παρακολούθηση, η εποπτεία και ο έλεγχος της τήρησης όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών και υποχρεώσεων που απαιτούνται για την ορθή λειτουργία των καζίνο, ασκούνται από την ΕΕΕΠ, σύμφωνα με τα ειδικώς προβλεπόμενα στην άδεια λειτουργίας, στη σύμβαση παραχώρησης, στον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 ή τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, στο άρθρο 18 του ν. 3229/2004 και στις κείμενες διατάξεις.

15. Τα χρήματα της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο μικτό κέρδος των τυχερών παιγνίων, όπως η συμμετοχή αυτή έχει προσδιοριστεί από τις άδειες ίδρυσης, λειτουργίας και εκμετάλλευσης των επιχειρήσεων καζίνο, από τις συμβάσεις που έχουν υπογραφεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των επιχειρήσεων αυτών και τις κείμενες διατάξεις, καταβάλλονται από τις υπόχρεες επιχειρήσεις καθημερινά στην ΕΕΕΠ, με απόφαση της οποίας ορίζεται ο ακριβής χρόνος της απόδοσης, η διαδικασία και τα αναγκαία έγγραφα που τηρούνται. Η ΕΕΕΠ αποδίδει τα χρήματα της συμμετοχής στο Ελληνικό Δημόσιο την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε εβδομάδας.

16. Οι υπόλοιπες οικονομικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων καζίνο προς το Ελληνικό Δημόσιο, τους δικαιούχους φορείς του και τους Ο.Τ.Α., που προβλέπονται από τις άδειες λειτουργίας και τις συμβάσεις, καταβάλλονται με τον τρόπο και στον χρόνο που προβλέπεται, η δε καταβολή τους αποδεικνύεται με την υποβολή, αυθημερόν της καταβολής, των αποδεικτικών πληρωμής στην ΕΕΕΠ.

17. Η λειτουργία καζίνο δεν επιτρέπεται, αν δεν έχουν καταβληθεί πλήρως και εγκαίρως τα χρήματα της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και των οικονομικών υποχρεώσεων των παραγράφων 15 και 16 του παρόντος άρθρου. Αν τα χρήματα δεν καταβληθούν, όπως ορίζουν οι διατάξεις των ως άνω παραγράφων, αναστέλλεται αυτοδικαίως προσωρινά, από την επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία όφειλαν να καταβληθούν τα χρήματα, η ισχύς της άδειας και αυτοδικαίως διακόπτεται η λειτουργία του καζίνο, γεγονός που διαπιστώνεται με πράξη της ΕΕΕΠ. Εφόσον τα οφειλόμενα χρήματα, με τις προβλεπόμενες προσαυξήσεις τους, καταβληθούν, με νεότερη πράξη της ΕΕΕΠ διαπιστώνεται η παύση της αναστολής και επανεκκινεί η λειτουργία του καζίνο. Η λειτουργία του καζίνο κατά παράβαση της αναστολής, επιφέρει οριστική αυτοδίκαιη ανάκληση της άδειας, γεγονός που διαπιστώνεται με πράξη της ΕΕΕΠ και επιφέρει τις συνέπειες της παραγράφου 1 του άρθρου 52 του ν. 4002/2011.

18. Κάθε μη έγκαιρη και πλήρης καταβολή της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου της παραγράφου 15, και των οικονομικών υποχρεώσεων της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου, συνιστά αυτοτελή παράβαση, η οποία διαπιστώνεται με την πράξη που εκδίδει η ΕΕΕΠ, με βάση τη διάταξη της παραγράφου 17 του άρθρου αυτού. Ανεξάρτητα από τις συνέπειες της παραγράφου 17, η διαπίστωση τριών (3) τέτοιων παραβάσεων, ανά έτος, καθώς και η άνω των τριάντα (30) ημερών καθυστέρηση καταβολής των οφειλόμενων μισθών του διοικητικού, τεχνικού, κύριου ή βοηθητικού προσωπικού, επιφέρει προσωρινή ανάκληση της άδειας για δύο (2) μήνες. Προσωρινή ανάκληση της άδειας, πριν την παρέλευση των δύο (2) επόμενων της προηγούμενης ανάκλησης, οικονομικών ετών, επιφέρει οριστική ανάκληση της άδειας και καταγγελία της σύμβασης από την ΕΕΕΠ.

19. Η καταβολή των χρημάτων που οφείλονται από ρυθμίσεις υποχρεώσεων προς το Ελληνικό Δημόσιο και τους δικαιούχους φορείς τους, όπως αυτές περιγράφονται στις παραγράφους 15 και 16 του παρόντος άρθρου, αποδεικνύεται με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας της παραγράφου 17. Αν η ρύθμιση παύσει να ισχύει εξαιτίας μη εξυπηρέτησής της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις σχετικές κείμενες διατάξεις, επέρχονται οι συνέπειες των παραγράφων 17 και 18 του άρθρου αυτού, εφαρμοζόμενης της ίδιας διαδικασίας.

20. Οι συνέπειες των παραγράφων 17 και 18 του άρθρου αυτού επέρχονται ανεξάρτητα από τις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις διοικητικές κυρώσεις.

21. Οι υπάλληλοι των επιχειρήσεων καζίνο που μετέχουν καθ΄ οιονδήποτε τρόπο στη διεξαγωγή των παιγνίων οφείλουν να φέρουν, καθ΄ όλη τη διάρκεια εισόδου και παραμονής στον χώρο εργασίας τους, δελτίο καταλληλότητας που εκδίδεται από την ΕΕΕΠ.

22. Επιχείρηση λειτουργίας καζίνο δύναται να αιτηθεί από την ΕΕΕΠ την έγκριση εποχικής λειτουργίας του καζίνο για το οποίο έχει λάβει άδεια. Η ΕΕΕΠ εγκρίνει τη σχετική αίτηση, τηρουμένης της διατάξεως της παρ. 17 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994, εφόσον οι επιχειρήσεις αναλάβουν την υποχρέωση και καταβάλλουν στους υπαλλήλους τους, για το χρονικό διάστημα που αυτοί δεν απασχολούνται λόγω της εποχικής λειτουργίας, ποσοστό 70% των τακτικών μηνιαίων αποδοχών τους. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου δεν αφορά την περίοδο μη απασχόλησης που λογίζεται ως αμειβόμενη άδεια των εργαζομένων. Το καταβαλλόμενο κατά την παρ. 17 του άρθρου 1 του ν. 2206/1994 τέλος εποχικής λειτουργίας υπολογίζεται μηνιαίως επί του μέσου όρου του μικτού κέρδους της επιχείρησης κατά τους τελευταίους οκτώ μήνες πριν από τη διακοπή λειτουργίας, με βάση τον συντελεστή που ισχύει κατά το χρονικό διάστημα που γεννάται η σχετική υποχρέωση.

Κατ’ εξαίρεση των διατάξεων του παρόντος νόμου, οι ΕΚΑΖ, για τις οποίες προβλέπεται η χορήγηση άδειας λειτουργίας στη Μύκονο και στη Σαντορίνη, θα λειτουργούν από 1ης Μαρτίου έως 31η Οκτωβρίου εκάστου έτους και απαλλάσσονται από κάθε υποχρέωση που προκύπτει από τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου.

23. Με απόφαση της ΕΕΕΠ επιβάλλεται σταδιακά η εφαρμογή και στις επιχειρήσεις καζίνο, στις οποίες έχει παραχωρηθεί άδεια λειτουργίας πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και οι οποίες δεν έχουν λάβει άδεια ΕΚΑΖ σύμφωνα με το άρθρο 13, των διατάξεων των άρθρων 363, 364, 371, 372, 373, 375 παράγραφος 1 περίπτωση α΄ και γ΄ και παράγραφοι 2-5 και του άρθρου 376 του παρόντος νόμου, οι οποίες θα εφαρμόζονται αναλόγως και σε αυτές, όπως θα ορίζεται στην οικεία απόφαση της ΕΕΕΠ και από του χρονικού σημείου που αυτή θα καθορίζει. Όλες οι διατάξεις των άρθρων 363, 364, 371, 372, 373, 375 παράγραφος 1 περιπτώσεις α΄ και γ΄ και παράγραφοι 2 έως 5 και του άρθρου 376 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις του πρώτου εδαφίου το αργότερο από 1.1.2020. Με τις παραπάνω εφαρμοστικές αποφάσεις της ΕΕΕΠ δύναται να καθορίζει ειδικά θέματα για την κατάλληλη εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων στις επιχειρήσεις του πρώτου εδαφίου.

24. Με απόφαση της ΕΕΕΠ μπορούν να διευκρινίζονται θέματα ως προς την εφαρμογή εποπτικών διατάξεων της υφιστάμενης νομοθεσίας για τα τυχερά παίγνια και στις επιχειρήσεις καζίνο και να καθορίζεται επέκταση της εφαρμογής των διατάξεων αυτών και στις επιχειρήσεις που λειτουργούν καζίνο.

25. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μεταφέρονται στην ΕΕΕΠ οι αρμοδιότητες εποπτείας και ελέγχου των θεμάτων που αφορούν στα αντισταθμιστικά οφέλη, τα οποία συμβατικά αναλαμβάνουν να παρέχουν οι επιχειρήσεις καζίνο. Για τον έλεγχο και την εποπτεία των θεμάτων που αφορούν στα αντισταθμιστικά οφέλη, τα οποία έχουν συμβατικά αναληφθεί από τις επιχειρήσεις καζίνο πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αρμόδιο είναι το Υπουργείο Τουρισμού. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού ορίζεται η υπηρεσία του Υπουργείου Τουρισμού που είναι αρμόδια για την άσκηση του ελέγχου και της εποπτείας των θεμάτων αυτών.

26. Κατ’ εξαίρεση της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 32 του ν.4002/2011, επιχειρήσεις καζίνο που κατέχουν άδεια λειτουργίας της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, επιτρέπεται να παρέχουν στους πελάτες τους μέσα χρηματοδότησης της συμμετοχής στα παίγνια που διεξάγουν, αξίας άνω των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, χωρίς να απαιτείται η άμεση καταβολή του αντίστοιχου ποσού από τον πελάτη, υπό τους παρακάτω όρους και προϋποθέσεις:

α. Ο πελάτης υποβάλλει στην επιχείρηση καζίνο σχετική αίτηση παροχής των εν λόγω μέσων χρηματοδότησης της συμμετοχής. Για την έγκριση της αίτησης η επιχείρηση καζίνο δύναται να ζητήσει από τον πελάτη οποιοδήποτε στοιχείο ή πληροφορία κρίνει απαραίτητα προκειμένου να αξιολογήσει τη φερεγγυότητα και εν γένει την πιστοληπτική ικανότητα του αιτούντος, καθώς και την έγγραφη συναίνεσή του για την αναζήτηση και επαλήθευση των ανωτέρω στοιχείων ή πληροφοριών από τρίτα μέρη.

β. Για την έγκριση της αίτησης, ο πελάτης υπογράφει σύμβαση με την επιχείρηση καζίνο. γ. Προκειμένου η επιχείρηση καζίνο να παράσχει μέρος ή το σύνολο των ανωτέρω μέσων χρηματοδότησης της συμμετοχής στον πελάτη, αυτός υπογράφει υποχρεωτικά εντολή πληρωμής στο όνομα της επιχείρησης καζίνο, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω διαταγής, για την πληρωμή της χρηματικής αξίας των μέσων που επιθυμεί κάθε φορά να λάβει, εντός της εκάστοτε προβλεπόμενης προθεσμίας. Η εντολή πληρωμής εκδίδεται από την επιχείρηση καζίνο με χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού του πελάτη, τον οποίο αυτός έχει δηλώσει στην αίτηση της περίπτωσης α ανωτέρω και στον οποίο είναι ο αποκλειστικός δικαιούχος.

δ. Η εξόφληση των ποσών τα οποία αντιστοιχούν στην αξία των μέσων χρηματοδότησης της συμμετοχής που παρασχέθηκαν στους πελάτες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρούσα παράγραφο, πραγματοποιείται το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία παροχής τους. Σε περίπτωση εμπρόθεσμης καταβολής δεν επιτρέπεται η χρέωση τόκων στα ποσά αυτά. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής, επί των ανωτέρω ποσών μπορεί να επιβάλλεται δικαιοπρακτικό επιτόκιο και επιτόκιο υπερημερίας, σύμφωνα με τα ειδικώς προβλεπόμενα στη σύμβαση της περίπτωσης β΄ ανωτέρω και τις κείμενες διατάξεις.

ε. Με ευθύνη της επιχείρησης καζίνο, τα μέσα χρηματοδότησης της συμμετοχής που παρέχονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο:

αα. Φέρουν υποχρεωτικά ειδική σήμανση και καταχωρούνται σε ειδικό μητρώο που τηρεί η επιχείρηση καζίνο.

ββ. Καταβάλλονται στον πελάτη, μόνο εντός του χώρου παιγνίων του καζίνο και εφόσον προηγουμένως αυτός έχει πλήρως ταυτοποιηθεί με φυσική παρουσία και υπογράψει τη σύμβαση της περίπτωσης β΄.

γγ. Επέχουν θέση μετρητών, χρησιμοποιούνται από τον πελάτη αποκλειστικά για τη συμμετοχή του στα παίγνια που διεξάγονται εντός της επιχείρησης καζίνο που τα παρέχει και δύναται να ανταλλάσσονται, αποκλειστικά με τα εκάστοτε προβλεπόμενα μέσα συμμετοχής στα παίγνια, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου.

στ. Δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση των ανωτέρω μέσων χρηματοδότησης της συμμετοχής σε άλλους πελάτες ούτε η ανταλλαγή των μέσων αυτών με μετρητά.

ζ. Δεν επιτρέπεται η παροχή των ανωτέρω μέσων χρηματοδότησης της συμμετοχής σε πελάτη, εφόσον το σύνολο του ποσού που αντιστοιχεί στην αξία μέσων που έχουν ήδη παρασχεθεί στον πελάτη αυτόν, με βάση προηγούμενη αίτησή του, δεν έχει ολοσχερώς εξοφληθεί.

η. Εντολές πληρωμής του πελάτη επί των ποσών που οφείλονται για την αγορά των μέσων χρηματοδότησης της συμμετοχής που παρέχονται από τις επιχειρήσεις καζίνο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, προσμετρώνται ως έσοδα της επιχείρησης καζίνο από τη συμμετοχή στα παίγνια και συνυπολογίζονται στα έσοδα του καζίνο που προκύπτουν από τη συμμετοχή των πελατών του στα παίγνια, κατά την παικτική ημέρα χρήσης τους, ανεξαρτήτως της κατά περίπτωση οριζόμενης προθεσμίας για την εξόφλησή τους.

θ. Ο τύπος και το περιεχόμενο της αίτησης παροχής των μέσων χρηματοδότησης της συμμετοχής, η διαδικασία έγκρισης αυτής, το ελάχιστο περιεχόμενο της σύμβασης, ο τύπος και το περιεχόμενο της εντολής πληρωμής, οι προθεσμίες πληρωμής ανά ύψος οφειλόμενου ποσού, τα παίγνια ή και οι κατηγορίες αυτών για τα οποία επιτρέπεται η χρήση των μέσων χρηματοδότησης της συμμετοχής, ο τύπος το περιεχόμενο, ο τρόπος και ο χρόνος τήρησης των σχετικών αρχείων και μητρώων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, καθορίζονται με τον Κανονισμό Παιγνίων της παραγράφου 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 (Α 180) ή με τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ.

27. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που συνεργάζεται με την επιχείρηση καζίνο για την προώθηση της δυνατότητας διεξαγωγής των παιγνίων και την προσέλκυση πελατών, το οποίο αμείβεται από την επιχείρηση καζίνο με βάση τη συμμετοχή των πελατών που προσελκύουν στα παίγνια που διεξάγονται, νοείται ως πρόσωπο που διοργανώνει τυχερά παίγνια κατά την έννοια της περίπτωσης ιη΄ του άρθρου 25 του ν. 4002/2011 (Α΄ 180), όπως ισχύει και δύναται να παρέχει τις υπηρεσίες του στην επιχείρηση καζίνο εφόσον έχει εγγραφεί σε ειδικό μητρώο που τηρεί η ΕΕΕΠ. Η επιχείρηση καζίνο υποχρεούται να υποβάλλει αίτηση συνεργασίας με τα παραπάνω πρόσωπα στην ΕΕΕΠ, προκειμένου αυτά να αξιολογηθούν, ως προς την καταλληλότητά τους, αναλογικώς εφαρμοζομένων των προβλεπομένων στο άρθρο 364, πριν ακόμη την έναρξη της επιχειρηματικής σχέσης. Με τον Κανονισμό Παιγνίων της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4002/2011 (Α΄ 180) ή με τις σχετικές με τα θέματα αυτά αποφάσεις της ΕΕΕΠ, καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης των ανωτέρω προσώπων, τα δικαιολογητικά, οι δηλώσεις, τα πιστοποιητικά και λοιπά έγγραφα και στοιχεία που προσκομίζονται για την εγγραφή των ανωτέρω προσώπων στο ειδικό μητρώο της παρούσας παραγράφου,

τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν για τα πρόσωπα αυτά εκ της εγγραφής τους, ο τρόπος και η διαδικασία διαγραφής τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής. Με την ίδια απόφαση μπορεί να καθορίζεται η έκταση εφαρμογής συγκεκριμένων διατάξεων του παρόντος νόμου και της κείμενης νομοθεσίας για τη διοργάνωση και διεξαγωγή τυχερών παιγνίων, στα πρόσωπα αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Άρθρο 379
Τροποποίηση των άρθρων 14 και 16 του ν. 3832/2010

1. Η υποπαράγραφος ια΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3832/2010 (Α΄38) αντικαθίσταται ως εξής:

«(ια) Καταρτίζει και υποβάλλει τον συνοπτικό προϋπολογισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 54 του ν. 4270/2014 (Α΄ 143), υιοθετεί και εγκρίνει τον ετήσιο αναλυτικό προϋπολογισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ., κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 63 του ίδιου νόμου και καταρτίζει τον ισολογισμό και τον απολογισμό αυτής.»

2. Στο άρθρο 14 του ν. 3832/2010 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Με απόφαση του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. δύναται να χρησιμοποιείται το προσωπικό της για τη διενέργεια κάθε είδους στατιστικής έρευνας, στατιστικής εργασίας και απογραφής για λογαριασμό άλλων δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, καθώς και ιδιωτικών φορέων, του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Στην περίπτωση αυτή, με απόφαση του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ., δύναται να καθορίζεται για το ανωτέρω προσωπικό της ΕΛ.ΣΤΑΤ. κατ΄ αποκοπή αποζημίωση κατά ημέρα ή εβδομάδα ή μήνα, κατά περίπτωση, πέραν του κανονικού ή του προβλεπομένου υπερωριακού ωραρίου δημοσίων υπηρεσιών, η οποία δεν εμπίπτει στα όρια των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176), αλλά υπόκειται στους περιορισμούς της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, ενώ η σχετική απασχόληση δεν θεωρείται κατοχή δεύτερης θέσης εργασίας ούτε εμπίπτει στον περιορισμό του ν. 1256/1982 (Α΄65). Η ανωτέρω κατ΄ αποκοπή αποζημίωση και η σχετική δαπάνη βαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ.».

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 16 του ν.3832/2010 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τον συνοπτικό προϋπολογισμό της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με την διαδικασία του άρθρου 54 του ν. 4270/2014, υποβάλλει στο Γ.Λ.Κ. ο Πρόεδρος της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ο οποίος είναι και διατάκτης των δαπανών της, ενώ υιοθετεί και εγκρίνει και τον αναλυτικό προϋπολογισμό αυτής, σύμφωνα με την διαδικασία του άρθρου 63 του ν. 4270/2014.»

4. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 3 της υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α΄94) προστίθεται περίπτωση ε΄ ως εξής:

«ε) του Προέδρου της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής μέχρι εκατόν ογδόντα (180) ημέρες συνολικά.».

Άρθρο 380
Τροποποιήσεις του ν. 4389/2016 (Α΄94) για την ΕΕΣΥΠ

1. Στο άρθρο 185 του ν. 4389/2016, οι παράγραφοι 2 και 3 αναριθμούνται σε 3 και 4, αντίστοιχα. και προστίθεται νέα παράγραφος 2, ως εξής: «2. Στο πλαίσιο του σκοπού της, η Εταιρεία, κατέχει συμμετοχές του Δημοσίου σε επιχειρήσεις του ν. 3429/2005, τις οποίες διαχειρίζεται επαγγελματικά, επαυξάνει την αξία τους και αξιοποιεί σύμφωνα με βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, όσον αφορά την εταιρική διακυβέρνηση, την εταιρική συμμόρφωση, την εποπτεία και τη διαφάνεια των διαδικασιών, καθώς και σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές σε θέματα κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνης επιχειρηματικότητας και διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα με τις δημόσιες επιχειρήσεις μέρη. Οι δημόσιες επιχειρήσεις που ελέγχονται, σύμφωνα με το παρόν, από την Εταιρεία: (α) υπόκεινται σε κατάλληλη εποπτεία σύμφωνα με τους κανόνες της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, (β) υλοποιούν και υποστηρίζουν τις εφαρμοστέες τομεακές πολιτικές της Κυβέρνησης, (γ) αναλαμβάνουν κατόπιν ανάθεσης την παροχή Υπηρεσιών Γενικού και Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), ενδεικτικά μέσω της εκτέλεσης υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, και τις κοινές αξίες της Ένωσης που περιλαμβάνονται σε αυτήν».

2. Το άρθρο 188 του ν. 4389/2016, τροποποιείται ως εξής:

α. ο τίτλος αντικαθίσταται ως εξής: «Άμεσες και Λοιπές Θυγατρικές της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.».

β. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 188 διαγράφεται η περίπτωση δ΄ και προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«Δημόσιες επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα του ν. 3429/ 2005 που το μετοχικό τους κεφάλαιο ή ο έλεγχος μεταβιβάζεται στην Εταιρεία σύμφωνα με το άρθρο 197 θεωρούνται για τους σκοπούς του παρόντος νόμου λοιπές θυγατρικές (οι «λοιπές θυγατρικές»)».

γ. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 188, το δεύτερο και τρίτο εδάφιο αντικαθίστανται ως εξής:

«Εκτός αν προβλέπεται ρητά διαφορετική ρύθμιση στον παρόντα νόμο, καμία από τις άμεσες θυγατρικές δεν μπορεί να παρέχει επιδότηση ή άλλη οικονομική ενίσχυση σε άλλη άμεση θυγατρική. Οι συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών ή μεταξύ των λοιπών θυγατρικών της Εταιρείας πραγματοποιούνται με διαφάνεια και όρους ελεύθερης αγοράς και υπάγονται στους κανόνες που τίθενται στον Εσωτερικό Κανονισμό του άρθρου 189».

δ. στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 188, οι φράσεις « σε οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση θυγατρική» αντικαθίστανται με τις φράσεις: «σε οποιαδήποτε εκ των άμεσων ή λοιπών θυγατρικών».

ε. Η παράγραφος 8 καταργείται.

3. Το άρθρο 189 του ν. 4389/2016 τροποποιείται ως εξής:

α. Στην περίπτωση ε΄ της παραγράφου 1 διαγράφονται οι φράσεις «, όπως ερμηνεύονται από τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ.»

β. Στο τέλος του άρθρου 189 προστίθενται περιπτώσεις η΄ και θ΄ ως εξής:

«η) Πολιτική Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Εταιρείας, θ) Μηχανισμό Συντονισμού, ο οποίος περιγράφει μεταξύ άλλων και θέματα συνεργασίας μεταξύ των λοιπών θυγατρικών και του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με την παραγράφου 6 του άρθρου 197 του παρόντος νόμου.»

γ. Στο τέλος της παραγράφου 3 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Για τροποποιήσεις του Κανονισμού αναθέσεων και προμηθειών της Εταιρείας ή των άμεσων θυγατρικών της απαιτείται η προηγούμενη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ.»

4. Το άρθρο 191 του ν. 4389/2016 (Α΄ 94) τροποποιείται ως εξής:

α. Στην παράγραφο 4 προστίθεται περίπτωση ιδ΄ ως εξής:

«ιδ. Προσυπογράφει την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας για την απαλλαγή του Υπεύθυνου Κανονιστικής Συμμόρφωσης από τα καθήκοντά του.»

β. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Το Εποπτικό Συμβούλιο ενημερώνεται για το διορισμό, καθώς και για την ανάκληση, προ της λήξης της θητείας τους, του διορισμού των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων και λοιπών θυγατρικών της Εταιρείας, σύμφωνα με την περίπτωση ε της παραγράφου 2 του άρθρου 192.».

5. Το άρθρο 192 του ν. 4389/2016 τροποποιείται, ως εξής:

«Άρθρο 192

α. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1, οι λέξεις « έως επτά (7)» αντικαθίστανται με τις λέξεις «έως εννέα (9)».

β. Στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 2, διαγράφεται η τελεία και προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

«, διορίζει τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης και, κατόπιν προηγούμενης προσυπογραφής του Εποπτικού Συμβουλίου, τον απαλλάσσει από τα καθήκοντά του.»

γ. η περίπτωση ε΄ της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. Αποφασίζει σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, συμπεριλαμβανομένων του διορισμού και της ανάκλησης οργάνων διοίκησης των άμεσων και λοιπών θυγατρικών, εκτός του ΤΧΣ, μέσω της Γενικής Συνέλευσης αυτών. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενημερώνει γραπτώς το Εποπτικό Συμβούλιο: i) για τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων και λοιπών θυγατρικών, για την εξέλιξη της διαδικασίας διορισμού, για την λίστα υποψηφίων καθώς και την τελική επιλογή μελών για κάθε μία από τις άμεσες ή λοιπές θυγατρικές, ii) για την ανάκληση, προ της λήξης της θητείας τους, του διορισμού των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των άμεσων και λοιπών θυγατρικών της Εταιρείας.»

6. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 193 του ν. 4389/2016, προστίθενται οι λέξεις: «σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού αριθμ. 537/2014/Ε.Ε.».

7. Η παράγραφος 1 του άρθρου 195 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι ελεγμένες ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και εκθέσεις της Εταιρείας εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευσή της, η οποία είναι υπεύθυνη και για την απαλλαγή των ελεγκτών από κάθε ευθύνη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κ.ν. 2190/1920. Οι εξαμηνιαίες ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας και συνοδεύονται από έκθεση επισκόπησης των ορκωτών ελεγκτών λογιστών.»

8. Ο τίτλος του ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Γ΄ του ν. 4389/2016, αντικαθίσταται ως εξής: «Διατάξεις για τις άμεσες και τις λοιπές θυγατρικές».

9. Το άρθρο 197 του ν. 4389/2016, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 197
Ειδικές διατάξεις για τις λοιπές θυγατρικές

1. Το σύνολο των μετοχών κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στις δημόσιες επιχειρήσεις που απαριθμούνται στα Παραρτήματα Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστα μέρη του παρόντος νόμου, μεταβιβάζονται αυτοδικαίως και χωρίς αντάλλαγμα στην Εταιρεία.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτό πρόσωπο διασφαλίζει ότι όλες οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση των καταχωρίσεων της παραπάνω μεταβίβασης πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, συμπεριλαμβανομένης της εγγραφής της σχετικής μεταβίβασης στο βιβλίο μετόχων κάθε μίας εκ των μη εισηγμένων εταιριών, οι μετοχές των οποίων μεταβιβάζονται σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο και στην περίπτωση εταιριών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών της καταχώρισης της σχετικής μεταφοράς στο Σύστημα Άυλων Τίτλων. Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής καθορίζεται η διαδικασία και τα κριτήρια για τις υπόλοιπες δημόσιες επιχειρήσεις που θα μεταφερθούν στην Εταιρεία. εφαρμοζομένου αναλόγως του άρθρου 209.

3. Το καταστατικό των εταιριών, οι μετοχές των οποίων μεταβιβάζονται δυνάμει του παρόντος άμεσα ή έμμεσα στο σύνολό τους ή εν μέρει στην Εταιρεία, τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

4. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των λοιπών θυγατρικών, οι μετοχές των οποίων μεταβιβάζονται εν όλω ή εν μέρει κατά το παρόν άρθρο στην Εταιρεία, αλλά και των θυγατρικών αυτών, εκλέγονται από τη συνέλευση των μετόχων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των λοιπών θυγατρικών, προτείνεται προς εκλογή από τον Υπουργό Οικονομικών στην Εταιρεία, η οποία ασκεί τα δικαιώματα διορισμού ή ψήφου στη γενική συνέλευση των εταιρειών αυτών προς την εκλογή μελών Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920. Ένα (1) μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των Ο.ΣΥ. Α.Ε. και ΣΤΑ. ΣΥ. Α.Ε. προτείνεται προς εκλογή από τον Υπουργό Οικονομικών στον Ο.Α.Σ.Α., ο οποίος ασκεί τα δικαιώματα διορισμού ή ψήφου στη γενική συνέλευση των εταιρειών

www.ggb.gr

αυτών προς την εκλογή μελών Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920. Για τη διευκόλυνση της επιλογής των υπολοίπων υποψηφίων μελών για τα Διοικητικά Συμβούλια των λοιπών θυγατρικών: α) Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας θα συστήσει Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων, αποτελούμενη από μέλη του, η οποία θα προτείνει προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας υποψηφιότητες μελών για διορισμό στα Διοικητικά Συμβούλια των λοιπών θυγατρικών, όπου αυτό απαιτείται. β) Ο μέγιστος αριθμός των μελών της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων είναι τα πέντε (5), και περιλαμβάνει τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, και μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με εμπειρία στη διοίκηση Δημόσιων Επιχειρήσεων, ή εμπειρία σε κλάδους στους οποίους η Εταιρεία έχει παρουσία μέσω των λοιπών θυγατρικών της ή εμπειρία σε άλλα θέματα όπως κριθεί απαραίτητο, σε συνάφεια με τις προβλέψεις του Εσωτερικού Κανονισμού, γ) Η διαδικασία που ακολουθείται από την Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων αναλύεται περαιτέρω στον Εσωτερικό Κανονισμό. Κατά τον προσδιορισμό του τρόπου άσκησης του μετοχικού δικαιώματος για το διορισμό των διοικητικών συμβουλίων των λοιπών θυγατρικών, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας θα πρέπει να λάβει υπόψη τις αρχές του Εσωτερικού Κανονισμού σχετικά με το διορισμό μελών διοικητικών συμβουλίων, την καταλληλότητα των υποψηφίων σχετικά με τις απαιτήσεις διοίκησης των λοιπών θυγατρικών (Αποστολή Δημόσιας Επιχείρησης, Δήλωση Δεσμεύσεων, κ.α), την αποφυγή διακρίσεων, την ανεξαρτησία, και τα επαγγελματικά κριτήρια που κρίνονται απαραίτητα για την επίτευξη του σκοπού κάθε μίας εκ των λοιπών θυγατρικών.

Οι παρούσες διατάξεις σχετικά με την επιλογή των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των λοιπών θυγατρικών, υπερισχύουν οποιασδήποτε άλλης σχετικής διάταξης με την μεταφορά των μετοχών των λοιπών θυγατρικών στην Εταιρεία.

5. Η μεταβίβαση των μετοχών των δημοσιών επιχειρήσεων στην Εταιρεία δεν επηρεάζει αφ΄ εαυτής τους όρους εργασίας των υπαλλήλων των εν λόγω δημοσίων επιχειρήσεων.

6. α) Ο Εσωτερικός Κανονισμός περιέχει ένα λεπτομερές πλαίσιο («Μηχανισμός Συντονισμού») σχετικά με την διακυβέρνηση των λοιπών θυγατρικών αναφορικά: αα) με τον προσδιορισμό της αποστολής των δημοσίων επιχειρήσεων, ββ) με την θέσπιση στόχων για τα Διοικητικά Συμβούλια των λοιπών θυγατρικών και γγ) την συμμετοχή των λοιπών θυγατρικών στην αναπτυξιακή στρατηγική του κράτους. Το πλαίσιο αυτό θα ανταναλά τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές διακυβέρνησης των δημοσίων επιχειρήσεων. Θα περιλαμβάνει, επίσης, ένα λεπτομερές πλαίσιο αναφορικά με την άσκηση από τις δημόσιες επιχειρήσεις δραστηριοτήτων που αποτελούν ειδικές υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που συνιστούν υπηρεσίες που εξυπηρετούν το γενικό συμφέρον («πλαίσιο ειδικών υποχρεώσεων»), συμπεριλαμβανομένων των Υ.Γ.Ο.Σ.

β) Το πλαίσιο ειδικών υποχρεώσεων ρυθμίζει το συντονισμό, ως προς τα ζητήματα που αναλύονται κατωτέρω, μεταξύ της Εταιρείας, και κάθε δημόσιας επιχείρησης αφενός, και αφετέρου των δημόσιων αρχών, που εκπροσωπούνται από μια Επιτροπή που συγκροτείται από τα εποπτεύοντα αρμόδια Υπουργεία.

γ) Ειδικότερα, το πλαίσιο ειδικών υποχρεώσεων προβλέπει τη συγκρότηση ενός μηχανισμού ο οποίος θα καθορίζει, σε γενικές γραμμές, κατά πόσο είναι αναγκαία η επιβολή ειδικών υποχρεώσεων στη σχετική δημόσια επιχείρηση προκειμένου το Κράτος να επιτύχει τους στρατηγικούς στόχους του στον τομέα όπου δραστηριοποιείται η επιχείρηση, ή προκειμένου να εξυπηρετηθεί το γενικό συμφέρον.

δ) Κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο να επιβληθούν οι εν λόγω υποχρεώσεις, το πλαίσιο ειδικών υποχρεώσεων περιλαμβάνει μηχανισμούς για τον προσδιορισμό των αντικειμενικών και λειτουργικών στόχων και των δεικτών απόδοσης της σχετικής δημόσιας επιχείρησης, προκειμένου να διευκολυνθεί η επίτευξη των σχετικών στρατηγικών στόχων ή να διασφαλισθεί η επαρκής εξυπηρέτηση του γενικού συμφέροντος. Επιπλέον, θα υπάρχει πρόβλεψη για την κοστολόγηση και τη χρηματοδότηση των ειδικών υποχρεώσεων. Τα ως άνω στοιχεία θα καθορίζονται στις συμβάσεις απόδοσης και στόχων.

ε) Το πλαίσιο ειδικών υποχρεώσεων μπορεί να καθορίζει περαιτέρω ειδικές υποχρεώσεις.

στ) Καμία δημόσια επιχείρηση δεν θα υποχρεούται να αναλάβει δραστηριότητες, τις οποίες διαφορετικά και στο σύνηθες πλαίσιο της επιχειρηματικής της πρακτικής δεν θα αναλάμβανε, εκτός εάν οι δραστηριότητες αυτές έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το πλαίσιο ειδικών υποχρεώσεων.

7. Η Εταιρεία μπορεί να θέτει ως στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων επιχειρήσεων, τη μείωση λειτουργικών εξόδων μέσω λύσεων που στηρίζονται στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας που βασίζεται στην καινοτομία, την αύξηση των εσόδων μέσω της επέκτασης της πελατειακής βάσης, τη διαφοροποίηση προϊόντων και υπηρεσιών και μέσω επενδύσεων σε νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες, καθώς και με άλλους τρόπους.

8. Οποιαδήποτε ρύθμιση δυνάμει της οποίας το Ελληνικό Δημόσιο παρέχει οποιασδήποτε μορφής οικονομική ενίσχυση σε δημόσια επιχείρηση, η οποία μεταβιβάζεται στην Εταιρεία ή σε θυγατρικές της, πρέπει να συνάδει με την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων και παραμένει σε ισχύ, εκτός εάν άλλως αποφασισθεί κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο πλαίσιο της παραγράφου 10 του παρόντος άρθρου. Προκειμένου να συνεχισθεί η παροχή οικονομικής ενίσχυσης με σκοπό την υποστήριξη Υπηρεσιών Γενικού και Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος που παρέχονται από τη δημόσια επιχείρηση, οι εν λόγω υπηρεσίες πρέπει να εξακολουθούν να παρέχονται με τους ίδιους ποιοτικούς και ποσοτικούς όρους και προϋποθέσεις.»

10. Το άρθρο 198 του ν. 4389/2016 τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 198

α. Η παρ. αντικαθίσταται ως εξής: «1. Μεταβιβάζονται στην Εταιρεία αυτοδικαίως οι συμβάσεις παραχώρησης

των σύμφωνα με τον παρόντα νόμο λοιπών θυγατρικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να μεταβιβάζεται στην Εταιρεία η δυνατότητα να συνάπτει ή να ανανεώνει συμβάσεις παραχώρησης, οι οποίες σχετίζονται με τις δημόσιες επιχειρήσεις, οι μετοχές των οποίων μεταβιβάζονται σε αυτή. Το Ελληνικό Δημόσιο, με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της Εταιρείας, δύναται να αποφασίζει τη συνυπογραφή εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου ως εκ τρίτου συμβαλλόμενου, συμβάσεων παραχώρησης περιουσιακών δικαιωμάτων, άυλων δικαιωμάτων, δικαιωμάτων λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, μόνο ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει το ίδιο. Με την ίδια πράξη ορίζονται και εξουσιοδοτούνται τα αρμόδια όργανα για τη συνυπογραφή των ως άνω συμβάσεων ως προς τους συγκεκριμένους όρους μετά την ολοκλήρωση του προβλεπόμενου στο άρθρο 201 του παρόντος προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου».

β. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2, οι λέξεις: «Από την ημερομηνία καταχώρησης του Καταστατικού της ΕΔΗΣ στο Γ.Ε.Μ.Η.» διαγράφονται, και η λέξη «ΕΔΗΣ» αντικαθίσταται από τη λέξη «Εταιρεία».»

11.α. Στον τίτλο των Παραρτημάτων Δ΄, Ε΄ και του Στ΄ του ν. 4389/2016, η λέξη «ΕΔΗΣ» αντικαθίσταται από τη λέξη «Εταιρεία».

β. Στο Παράρτημα Δ΄ του ν. 4389/2016 (Α΄ 94), το στοιχείο 2 («2. ΟΣΕ Α.Ε.») διαγράφεται και στο στοιχείο 3 («3. ΟΑΚΑ») προστίθενται οι λέξεις «εφόσον μετατραπεί σε κεφαλαιουχική εταιρεία».

γ. Στο Παράρτημα Ε΄ του ν. 4389/2016 (Α΄ 94), τα στοιχεία 3, 4 και 5. («3. Κτιριακές Υποδομές Α.Ε. (Κτ.Υπ. Α.Ε.)», «4. ΕΛ.Β.Ο. Α.Ε.» και «5. ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.») διαγράφονται.

12. Το άρθρο 199 του ν. 4389/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 199
Διανομή κερδών

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, η διανομή των κερδών της Εταιρείας πραγματοποιείται σύμφωνα με τη μερισματική πολιτική, η οποία αποτελεί μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού και με την οποία διασφαλίζεται η ακόλουθη διανομή:

α) ποσοστό 50% των κερδών της Εταιρείας καταβάλλεται ως μέρισμα στο Ελληνικό Δημόσιο και διατίθεται σύμφωνα με το ν. 4336/2015, και

β) σχετικά με τα λοιπά κέρδη θα πρέπει:

αα) Ένα μέρος να αποδίδεται ως μέρισμα στο Ελληνικό Δημόσιο και να χρησιμοποιείται από το Ελληνικό Δημόσιο για επενδύσεις σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 200 του παρόντος νόμου, και

ββ) Ένα μέρος θα χρησιμοποιείται από την Εταιρεία για Επενδύσεις σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 200 του παρόντος νόμου και δύναται επίσης να διακρατηθεί για να καλυφθούν πιθανές μελλοντικές ζημιές.

Τα κέρδη της Εταιρείας υπολογίζονται όπως προβλέπεται στον Εσωτερικό Κανονισμό, στο κεφάλαιο « Πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς και πλαίσιο για την προετοιμασία της χρηματοοικονομικής αναφοράς». Η διανομή των κερδών της Εταιρείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και του άρθρου 200, εγκρίνεται από την ετήσια τακτική γενική συνέλευση.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3864/2010 και οι διατάξεις των παραγράφων 14 έως και 18 του άρθρου 2 του ν. 3986/2011 εξακολουθούν να εφαρμόζονται από το ΤΧΣ και το ΤΑΙΠΕΔ αντίστοιχα, «και το ΤΧΣ θα μεταφέρει τα ποσά απευθείας στο Ελληνικό Δημόσιο».

13. Το άρθρο 200 του ν. 4389/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 200
Επενδυτική Πολιτική

1. Ο Εσωτερικός Κανονισμός της Εταιρείας θα πρέπει να περιλαμβάνει κεφάλαιο Επενδυτικής Πολιτικής. Οι επενδυτικές αποφάσεις της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών (εκτός του ΤΧΣ) θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της Επενδυτικής Πολιτικής, σε σχέση με τους αντίστοιχες κατηγορίες επενδύσεων.

2. Ποσά τα οποία διακρατούνται για επενδύσεις που θα πραγματοποιηθούν από την Εταιρεία σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 199, παράγραφος 1, περίπτωση β΄, υποπερίπτωση ββ΄ και με τις προβλέψεις του Εσωτερικού Κανονισμού στο κεφάλαιο της Επενδυτικής Πολιτικής μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τους ακόλουθους σκοπούς:

(α) Για επενδύσεις στις λοιπές, ή στις άμεσες θυγατρικές (εκτός του ΤΧΣ).

(β) Για επενδύσεις σε εταιρείες ή περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν αποτελούν άμεσες ή λοιπές θυγατρικές της Εταιρείας.

(γ) Για διακράτηση ως αποθεματικά για μελλοντικές επενδύσεις.

Συγκεκριμένες επενδυτικές αποφάσεις σχετικά με τα ποσά που διατίθενται στους σκοπούς μπορούν να ληφθούν σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επενδυτικής Πολιτικής.

«3. Ποσά τα οποία αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο ως μέρισμα σύμφωνα με την υποπερίπτωση αα΄ της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 199, χρησιμοποιούνται από το Ελληνικό Δημόσιο για τη χρηματοδότηση της συμμετοχής του σε επενδύσεις οι οποίες εκπληρώνουν τις στρατηγικές προτεραιότητες, τους κανόνες επιλεξιμότητας και τα κριτήρια επιλογής, όπως κάθε φορά διαμορφώνονται και εξειδικεύονται στο ισχύον Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης και τα ισχύοντα Επιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής. Οι επενδύσεις αυτές χρηματοδοτούνται από το εθνικό ή το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και με χρήση ειδικού λογαριασμού που συστήνεται για το σκοπό αυτόν στην Τράπεζα της Ελλάδος. Τα ποσά που διατίθενται για το σκοπό αυτόν ετησίως αποτελούν έσοδο του ΠΔΕ, εγγράφεται δε, ισόποση πρόσθετη πίστωση στο ΠΔΕ του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, η οποία δαπανάται καθ’ υπέρβαση του συνολικού ορίου του ΠΔΕ του έτους κατά το οποίο πραγματοποιείται η διάθεση. Η μεταφορά της εν λόγω πίστωσης στον ανωτέρω ειδικό λογαριασμό βαρύνει τον Προϋπολογισμό Δημοσίων

Επενδύσεων του έτους κατά το οποίο πραγματοποιείται και ενταλματοποιείται έναντι αυτού. Η επιλογή, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των έργων πραγματοποιείται από τις Διαχειριστικές Αρχές των άρθρων 6, 7 και 62 του ν. 4314/2014 (Α΄265) σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως. Ο συντονισμός των απαιτούμενων ενεργειών διενεργείται από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 4314/2014, η οποία, επιπλέον, υποβάλλει προς το Υπουργείο Οικονομικών ετήσια αναλυτική έκθεση προόδου υλοποίησης και απολογισμού εντός του πρώτου τριμήνου του επόμενου έτους. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης δύναται να ρυθμίζεται η διαδικασία, τα δικαιολογητικά και κάθε ειδικότερο θέμα για την πληρωμή των έργων αυτών από τον ως άνω ειδικό λογαριασμό.»

4. Η Επενδυτική Πολιτική περιλαμβάνει και τη διαδικασία καθορισμού των ποσοστών από τα κέρδη της Εταιρείας τα οποία θα αποδίδονται σε επενδύσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 199, παράγραφος 1, περίπτωση β, υποπερίπτωση ββ καθώς και για τον επιμερισμό των ποσών σε κάθε κατηγορία όπως αυτές περιγράφονται στην παράγραφο 2. Ο Εσωτερικός Κανονισμός ορίζει περαιτέρω τη διαδικασία επιλογής των επενδύσεων από την Εταιρεία ανά κατηγορία.

5. Η Επενδυτική Πολιτική θα περιλαμβάνει λεπτομέρειες σχετικά με τις ακόλουθες αρχές:

(α) Απαιτήσεις ως προς την απόδοση των επενδύσεων της παραγράφου 2, περίπτωση α΄

(β) Τις απαιτήσεις για τις επενδύσεις της παραγράφου 2, περίπτωση β΄ σχετικά με:

αα) την απόδοση των επενδύσεων για την Εταιρεία

ββ) τις θετικές επιπτώσεις ως προς την ανάπτυξη για την Ελληνική Οικονομία.

γγ) τους κλάδους στους οποίους τέτοιες επενδύσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν και οι οποίοι θα υποδεικνύονται από τον Υπουργό Οικονομικών με την έκδοση Υπουργικής Απόφασης.

(γ) Απαιτήσεις για την επένδυση των αποθεματικών της Εταιρείας, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 2, περίπτωση γ΄

6. Τα ρευστά διαθέσιμα της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών της, πλην του ΤΧΣ και του ΤΑΙΠΕΔ τηρούνται σε λογαριασμό ταμειακής διαχείρισης στην Τράπεζα της Ελλάδος, έως τη λειτουργική έναρξη του Ενιαίου Λογαριασμού Θησαυροφυλακίου, μέσω του οποίου θα γίνεται η διαχείρισή τους.».

14. Το άρθρο 201 του ν. 4389/2016 τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 201

α. Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 αντικαθίστανται ως εξής:

«Πριν από την αξιοποίηση οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου της Εταιρείας ή των άμεσων θυγατρικών της, πλην των ΤΧΣ και ΤΑΙΠΕΔ, απαιτείται να γίνει τελική αποτίμηση της αξίας του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας ή των άμεσων θυγατρικών της, εκτός των ΤΧΣ και ΤΑΙΠΕΔ, είναι δυνατόν, αντί της αποτίμησης που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, να δοθεί αιτιολογημένη γνώμη (fairness opinion) πιστωτικού ιδρύματος ή εταιρείας επενδύσεων για το δίκαιο και το εύλογο της προτεινόμενης συναλλαγής.»,

β. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 4129/2013 εφαρμόζονται αναλόγως για τον προσυμβατικό έλεγχο των συμβάσεων που συνάπτονται με σκοπό την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών της (εκτός των ΤΧΣ και ΤΑΙΠΕΔ), εφόσον το τίμημα ή τα έσοδα από την αξιοποίηση υπερβαίνουν το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000), ευρώ, με την εξαίρεση των συμβάσεων των παραγράφων 7 και 8 του παρόντος άρθρου.»

γ. Στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 201, πριν τη λέξη « θυγατρικές» τίθεται η λέξη « άμεσες».

δ. Η παράγραφος 9 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Εταιρεία, με την επιφύλαξη του προοιμίου του παραρτήματος Ε΄ του παρόντος νόμου μπορεί να αποδέχεται δημόσιες προσφορές κινητών αξιών που υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3461/2006 (Α΄ 106) για τις συμμετοχές που διαθέτει στις λοιπές θυγατρικές.»

ε. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 11 του άρθρου 201 του ν. 4389/2016 οι λέξεις «να συνάπτει», «να συνομολογεί», « να αποδέχεται» αντικαθίσταται με τις λέξεις « να συνάπτουν», « να συνομολογούν», «να αποδέχονται».

στ. Στην παράγραφο 12 η φράση «ή των άμεσων θυγατρικών της» αντικαθίσταται με τη φράση «ή των άμεσων και λοιπών θυγατρικών της».

15. Η παράγραφος 4 του άρθρου 202 του ν. 4389/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, τα μέλη των οργάνων διοίκησης των άμεσων θυγατρικών της, πλην του ΤΧΣ, καθώς και τα ανώτερα στελέχη της διοίκησης των ανωτέρω νομικών προσώπων υποβάλλουν δήλωση περιουσιακής κατάστασης, όπως εξειδικεύεται στις διατάξεις του ν. 3213/2003 (Α΄ 309).»

16. Το άρθρο 203 του ν. 4389/2016 (Α΄ 94) τροποποιείται ως εξής:

«Άρθρο 203

α. Ο τίτλος του άρθρου αντικαθίσταται ως εξής:

«Θέματα προσωπικού της Εταιρείας και Άμεσων θυγατρικών της».

β. Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η Εταιρεία και οι άμεσες θυγατρικές της, μπορούν να αποφασίσουν τη μεταφορά εργαζομένων από την Εταιρεία στις θυγατρικές αυτές ή από μία από τις θυγατρικές αυτές σε άλλη ή στην Εταιρεία.»

γ. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης που ρυθμίζει θέματα αποσπάσεων μεταξύ δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται με την περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α΄143.).»

17. Το Αρχικό Καταστατικό της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε., το οποίο κυρώθηκε με το άρθρο 204 του ν. 4389/2016 (Α΄ 94), τροποποιείται ως εξής:

α. Στο Άρθρο 2 προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Στο πλαίσιο του σκοπού της, η Εταιρεία, κατέχει συμμετοχές του δημοσίου σε επιχειρήσεις του ν. 3429/2005, τις οποίες διαχειρίζεται επαγγελματικά επαυξάνει την αξία τους και αξιοποιεί σύμφωνα με βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, όσον αφορά την εταιρική διακυβέρνηση, την εταιρική συμμόρφωση, την εποπτεία και τη διαφάνεια των διαδικασιών, καθώς και σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές σε θέματα κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνης επιχειρηματικότητας και διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα με τις δημόσιες επιχειρήσεις μέρη. Οι δημόσιες επιχειρήσεις που ελέγχονται, σύμφωνα με το παρόν, από την Εταιρεία: (α) υπόκεινται σε κατάλληλη εποπτεία σύμφωνα με τους κανόνες της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, (β) υλοποιούν και υποστηρίζουν τις εφαρμοστέες τομεακές πολιτικές της Κυβέρνησης, (γ) αναλαμβάνουν κατόπιν ανάθεσης την παροχή Υπηρεσιών Γενικού και Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), ενδεικτικά μέσω της εκτέλεσης υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, και τις κοινές αξίες της Ένωσης που περιλαμβάνονται σε αυτήν.», και η παράγραφος 2 αναριθμείται ως παράγραφος 3.

β. Στο άρθρο 9, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας αποτελείται από πέντε (5) έως εννέα (9) μέλη. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται σε τέσσερα (4) έτη.»

γ. Στο άρθρο 10, η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η απαιτούμενη απαρτία και πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων από το διοικητικό συμβούλιο ρυθμίζονται στο άρθρο 192 του νόμου.»

δ. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 11, η περίπτωση α΄ αντικαθίσταται ως εξής:

«Εκπροσωπεί την Εταιρία δικαστικά και εξωδικαστικά, περιλαμβανομένης της εκπροσώπησης αυτής στις Γενικές Συνελεύσεις των θυγατρικών της ψηφίζοντας κατά τον τρόπο που τον έχει εξουσιοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο.», και στο τέλος της περίπτωσης θ΄ προστίθενται οι λέξεις: «,καθώς και των λοιπών θυγατρικών στις οποίες ασκεί τα απαραίτητα δικαιώματα ψήφου.».

ε. Στο άρθρο 13, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Εποπτικό Συμβούλιο διορίζεται, λειτουργεί και έχει τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 191 του νόμου.»

18. Το άρθρο 205 του ν. 4389/2016 (Α΄ 94) καταργείται.

19. Στο άρθρο 210 του ν. 4389/2016 (Α΄ 94), οι παράγραφοι 2, 3, 5 και 7 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις της παραγράφου 6β΄ του άρθρου 31 του ν. 4141/2013 εφαρμόζονται αναλόγως για τις λοιπές θυγατρικές του παρόντος νόμου.»

«3. Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου που έχουν δοθεί υπέρ εταιριών που μεταβιβάζονται στην Εταιρεία, προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων παραμένουν σε ισχύ και δύναται να ανανεώνονται, να παρατείνονται ή να χορηγούνται νέες για όσο διάστημα η Εταιρεία συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιριών αυτών.»

«5. Από τη μεταβίβαση στην Εταιρεία των συμμετοχών του δημοσίου επί των επιχειρήσεων του ν. 3429/ 2005, σύμφωνα με το άρθρο 197, καταργείται κάθε διάταξη που περιλαμβάνεται στον ιδρυτικό νόμο ή τα καταστατικά των επιχειρήσεων αυτών, και η οποία προβλέπει διαφορετικό τρόπο λειτουργίας ή λήψης αποφάσεων ως προς τα δικαιώματα του μετόχου, την εκλογή μελών Δ.Σ., και κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με τη λειτουργία τους και η οποία έρχεται σε αντίθεση με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος νόμου ως προς τα ζητήματα αυτά και του κ.ν. 2190/1920.»

«7. Η απόκτηση των συμμετοχών του Δημοσίου από την Εταιρεία δυνάμει του παρόντος νόμου δεν γεννά υποχρέωση υποβολής δημόσιας πρότασης.»

20. Η έναρξη ισχύος της παρ. 1 του άρθρου 197 αρχίζει την 1.1.2018 και της παρ. 2 του άρθρου 198 του ν. 4389/2016 αρχίζει με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

21. Στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3986/2011 (Α΄152), όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 213 του ν. 4389/2016 και την παρ. 4 του άρθρου όγδοου του ν. 4393/2016 (Α΄106), διαγράφονται οι λέξεις « εφαρμόζει τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 202 του νόμου για την ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΣΥΣΤΑΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΣΤΑΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 381
Σύσταση Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος

1. Στο Υπουργείο Οικονομικών συστήνεται νέα Υπηρεσία, επιπέδου Διεύθυνσης με τίτλο «Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος», υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών.

2. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος (άρθρο 17Α ν. 2523/1997, Α΄ 179), έχει την καθοδήγηση και το συντονισμό λειτουργίας της Υπηρεσίας.

3. Η κατά τόπο αρμοδιότητα της Υπηρεσίας εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια.

4. Όπου στο παρόν Κεφάλαιο γίνεται αναφορά σε «Υπηρεσία», νοείται η «Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος».

Άρθρο 382
Αποστολή και Αρμοδιότητες

1. Αποστολή της Υπηρεσίας είναι αποκλειστικά η διενέργεια ερευνών, προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης για την εξακρίβωση τέλεσης μείζονος ποινικής απαξίας φορολογικών εγκλημάτων που προβλέπονται

στα άρθρα 66 επ. του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν. 4174/93, Α΄170) και οποιωνδήποτε άλλων απολύτως συναφών οικονομικών εγκλημάτων, που βλάπτουν σοβαρά τα συμφέροντα του ελληνικού δημοσίου και της ευρωπαϊκής ένωσης, κατόπιν παραγγελίας του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος ή του αναπληρωτή του ή των εισαγγελικών λειτουργών που τον επικουρούν, υπό την εποπτεία του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος.

2. Η Υπηρεσία είναι αρμόδια για:

α) την διενέργεια ερευνών, προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης για την εξακρίβωση τέλεσης φορολογικών εγκλημάτων και οποιωνδήποτε άλλων συναφών οικονομικών εγκλημάτων, σύμφωνα με την κατά την παράγραφο 1 αποστολή της, αποκλειστικά κατόπιν παραγγελίας του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος ή του αναπληρωτή του ή των εισαγγελικών λειτουργών που τον επικουρούν,

β) τη σύνταξη πορισματικών εκθέσεων σε εκτέλεση των εισαγγελικών παραγγελιών που της απευθύνονται,

γ) τη διοικητική υποστήριξη και μέριμνα και την εξασφάλιση των υλικών και μέσων, που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία της σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, και

δ) τη συλλογή, τήρηση και διαρκή ενημέρωση του αρχείου της σχετικά με την εθνική, ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία που αφορά στην αποκάλυψη και δίωξη φορολογικών και οποιωνδήποτε άλλων συναφών οικονομικών εγκλημάτων καθώς και τήρηση αρχείου διοικητικής και ποινικής νομολογίας για τα θέματα αυτά.

3. Το προσωπικό της Υπηρεσίας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του έχει την ιδιότητα των ειδικών ανακριτικών υπαλλήλων και κατόπιν παραγγελίας του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος ή του αναπληρωτή του ή των εισαγγελικών λειτουργών που τον επικουρούν:

α) προβαίνει στη διενέργεια ανακριτικών πράξεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ισχύουσες κάθε φορά ειδικές διατάξεις και τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, για τα αδικήματα που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία και εμπίπτουν στην καθ’ ύλην αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος,

β) λαμβάνει γνώση και διενεργεί έρευνες επί φορολογικών δεδομένων, ήτοι φορολογικών δηλώσεων, φορολογικών στοιχείων και κάθε άλλου υποχρεωτικού και προαιρετικού βιβλίου και στοιχείου που ορίζεται από τη φορολογική νομοθεσία. Η πρόσβαση στα συγκεκριμένα δεδομένα περιορίζεται σε αυτά που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση των εισαγγελικών παραγγελιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Ο έλεγχος των βιβλίων και στοιχείων γίνεται στα γραφεία της Υπηρεσίας ή στην επαγγελματική εγκατάσταση του ελεγχόμενου,

γ) καλεί εγγράφως τον ελεγχόμενο ή άλλο πρόσωπο να δώσει πληροφορίες για τη διευκόλυνση της έρευνας, καθώς και να παρέχει αντίγραφα μέρους των βιβλίων και στοιχείων ή οποιουδήποτε συναφούς εγγράφου, συμπεριλαμβανομένων πελατολογίων και καταλόγων προμηθευτών και αντίγραφα των ηλεκτρονικών αρχείων, εφόσον αυτά εκδίδονται μηχανογραφικά,

δ) ενεργεί κάθε αναγκαία εξέταση ή έρευνα στην επαγγελματική εγκατάσταση του ελεγχόμενου, στον τόπο παροχής των υπηρεσιών, καθώς και στα μεταφορικά μέσα,

ε) ενεργεί έρευνες εγγράφων και λοιπών στοιχείων που δεν ευρίσκονται στο χώρο της επαγγελματικής απασχόλησης του ελεγχόμενου τηρώντας τα οριζόμενα στις διατάξεις του ΚΠΔ,

στ) λαμβάνει αντίγραφα των βιβλίων και στοιχείων, καθώς και λοιπών εγγράφων, για τα οποία ο ελεγχόμενος δηλώνει ότι αντιπροσωπεύουν ακριβή αντίγραφα. Οι διενεργούντες την έρευνα δύνανται να απαιτούν από τον ελεγχόμενο ή τον εκπρόσωπο του να παρίσταται στον τόπο, όπου διενεργείται ο έλεγχος, και να απαντά σε ερωτήματα που του τίθενται, ώστε να διευκολύνεται η διενέργεια της έρευνας. Σε περίπτωση κατά την οποία τα βιβλία και στοιχεία τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή, η υπηρεσία έχει δικαίωμα πρόσβασης σε οποιαδήποτε φυλασσόμενα αρχεία, καθώς και στα λογιστικά προγράμματα και τις πληροφορίες που έχουν καταχωριστεί σε αυτά ενώ δικαιούται να λαμβάνει τα ηλεκτρονικά αρχεία σε αναγνώσιμη ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή,

ζ) κατάσχει βιβλία και στοιχεία που τηρούνται ή διαφυλάσσονται σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, οποιαδήποτε άλλα ανεπίσημα βιβλία, έγγραφα, αρχεία, στοιχεία, ηλεκτρονικά μέσα αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων προκειμένου να διασφαλιστεί η αποδεικτική αξία αυτών,

4. Οι ελεγκτές της Υπηρεσίας, στο πλαίσιο εκτέλεσης παραγγελιών των εισαγγελικών λειτουργών του παρόντος άρθρου, έχουν πρόσβαση στα πληροφοριακά συστήματα που διαχειρίζεται η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), γνωστοποιώντας στην τελευταία την πρόσβαση αυτή, σύμφωνα με τους κανόνες ιχνηλασιμότητας και πρόσβασης στα συστήματα της Α.Α.Δ.Ε., και λαμβάνουν οποιαδήποτε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για τη συγκεκριμένη υπόθεση που ερευνούν. Η πρόσβαση αφορά σε πληροφορίες ή στοιχεία προσδιορισμένων φυσικών και νομικών προσώπων και κάθε είδους νομικών οντοτήτων με εντοπισμένο αριθμό φορολογικού μητρώου. Η προαναφερθείσα πρόσβαση των ελεγκτών της Υπηρεσίας δεν υπόκειται σε περιορισμούς διατάξεων περί φορολογικού απορρήτου, υποχρεούνται, όμως, αυτοί στην τήρηση των διατάξεων περί εχεμύθειας του άρθρου 26 του Υπαλληλικού Κώδικα,

5. Οι ελεγκτές της Υπηρεσίας έχουν πρόσβαση στο «Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών» σύμφωνα με τα άρθρα 62 και 63 του ν. 4170/2013 (Α΄ 163) και στα λοιπά πληροφοριακά συστήματα και τις βάσεις δεδομένων που διαχειρίζονται άλλες δημόσιες υπηρεσίες σύμφωνα με τις προδιαγραφές ασφαλείας του κάθε συστήματος, μη υποκείμενοι σε περιορισμούς διατάξεων περί τραπεζικού και επαγγελματικού απορρήτου και απορρήτου των στοιχείων, υποχρεούνται, όμως, αυτοί στην τήρηση των διατάξεων περί εχεμύθειας του άρθρου 26 του Υπαλληλικού Κώδικα.

6. Οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας ασκούνται παράλληλα και ανεξάρτητα από λοιπές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών. Το προσωπικό αυτής τελεί σε διαρκή

ετοιμότητα για την ταχεία επέμβασή του, όταν παρίσταται ανάγκη, και θεωρείται ότι βρίσκεται σε διατεταγμένη υπηρεσία σε κάθε τόπο και χρόνο, κάθε φορά που καθίσταται αναγκαία η παρέμβασή του, πάντοτε, όμως, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, και τις εντολές των προϊσταμένων του και του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος.

7. Η Υπηρεσία συνεργάζεται και ανταλλάσσει πληροφορίες και στοιχεία, που έχουν σχέση με το αντικείμενο της αποστολής της, με άλλες αρχές, υπηρεσίες και φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού και δύναται να συμμετέχει σε θεσμοθετημένα διϋπηρεσιακά όργανα. Με την επιφύλαξη και τους όρους του παρόντος νόμου, οι αστυνομικές, λιμενικές, στρατιωτικές και λοιπές αρχές και υπηρεσίες, υποχρεούνται, όταν τους ζητηθεί, να συνδράμουν άμεσα και αποτελεσματικά τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας καθώς επίσης και να χορηγούν κάθε σχετική πληροφορία ή στοιχείο. Η ανταλλαγή πληροφοριών με υπηρεσίες και φορείς του εξωτερικού αφορά μόνο στην ποινική διερεύνηση των υποθέσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας και δεν σχετίζεται καθ΄ οιονδήποτε τρόπο με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή του άρθρου 29 του Κ.Φ.Δ.

8. Η Υπηρεσία μπορεί να ζητεί από τις αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες και τους εμπλεκόμενους φορείς στατιστικά στοιχεία, καθώς και άλλα στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με υποθέσεις αρμοδιότητάς της.

9. Η Υπηρεσία μπορεί να ζητεί από τις αρμόδιες δικαστικές και εισαγγελικές αρχές στατιστικά στοιχεία, καθώς και πληροφορίες για τη δικονομική πορεία των υποθέσεων αρμοδιότητάς της και να λαμβάνει αντίγραφα βουλευμάτων, δικαστικών αποφάσεων και άλλων πράξεων των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών.

10. Με την επιφύλαξη των ειδικότερων ρυθμίσεων της παρ. 4, η πρόσβαση της Υπηρεσίας σε πληροφορίες και στοιχεία, όπου αναφέρεται στα άρθρα του παρόντος νόμου, επιτρέπεται στο πλαίσιο της εκτέλεσης παραγγελιών του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος ή του αναπληρωτή του ή των εισαγγελικών λειτουργών που τον επικουρούν. Η πρόσβαση αυτή διενεργείται σύμφωνα με τις διατυπώσεις του πρώτου εδάφιου της παρ. 8 του άρθρου 17Α του ν. 2523/1997 και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες ιχνηλασιμότητας.

11. Μέχρι την τριακοστή πρώτη Μαρτίου κάθε έτους, η Υπηρεσία υποβάλλει έκθεση πεπραγμένων της κατά το προηγούμενο έτος στον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και στους Υπουργούς Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών. Στην έκθεση αναφέρονται ο αριθμός ερευνών και η διαδικαστική πορεία τους. Η έκθεση αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών στο διαδίκτυο το αργότερο μία (1) εβδομάδα μετά την υποβολή της, όπου και παραμένει αναρτημένη για πέντε (5) έτη.

Άρθρο 383
Βασική διάρθρωση

1. Η Διεύθυνση διαρθρώνεται στην Υποδιεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος και σε δύο αυτοτελή Τμήματα.

2. Η Υποδιεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος έχει ως προϊστάμενο Υποδιευθυντή και απαρτίζεται από τέσσερα (4) Τμήματα (Α΄,Β΄, Γ΄, Δ΄) Ερευνών.

3. Τα αυτοτελή Τμήματα υπάγονται απευθείας στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης και είναι τα εξής:

α) Τμήμα Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης και

β) Τμήμα Νομικής Υποστήριξης.

Άρθρο 384
Στελέχωση

1. Για τη στελέχωση της Διεύθυνσης συνιστώνται 135 θέσεις ελεγκτών. Για τη διοικητική υποστήριξή της, επιτρέπεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών η κατανομή δεκαπέντε οργανικών θέσεων από τις προβλεπόμενες στα άρθρα 86 και 87 του π.δ. 142/2017 (Α΄181).

2. Η πλήρωση των οργανικών θέσεων διοικητικού προσωπικού της Διεύθυνσης διενεργείται:

α) με μετακίνηση υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών,

β) με μετάταξη ή απόσπαση δημοσίων υπαλλήλων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας (ν. 4440/2016, Α΄224),

γ) με διορισμό σύμφωνα με το ν. 2190/1994 (Α΄28,) όπως ισχύει.

3. Οι θέσεις ελεγκτών καλύπτονται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων για το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας, με αποσπάσεις μονίμου προσωπικού και προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού που υπηρετεί σε φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις του ν. 1256/1982 (Α΄65), όπως ισχύει, συμπεριλαμβανομένων ενστόλων, καθώς και ειδικού επιστημονικού προσωπικού, που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες του προανακριτικού έργου. Για τη διενέργεια των ανωτέρω αποσπάσεων εκδίδεται πρόσκληση του αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, με την οποία καθορίζονται ο αριθμός των θέσεων που θα καλυφθούν, τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων για την κάλυψη των θέσεων αυτών, καθώς και ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής αίτησης των ενδιαφερομένων, η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεών τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Η απόσπαση των ελεγκτών, σύμφωνα με την παρ. 3, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αναφέρονται στην περ. α΄ της παρ. 11 του παρόντος άρθρου, διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του οικείου Υπουργού ή του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., κατόπιν ειδικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, ύστερα από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, χωρίς να απαιτείται γνώμη των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων, με επιφύλαξη όσων ορίζονται στο άρθρο 25 του ν. 4389/2016 (Α΄94). Υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε., οι οποίοι έχουν υπηρετήσει έως και την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος, στα αυτοτελή Τμήματα Α΄ έως Δ΄ του ΚΕΦΟΜΕΠ, καθώς και οι υπάλληλοι που μεταφέρθηκαν από το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων τυγχάνουν αυξημένης μοριοδότησης κατά τη διαδικασία

της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος της παρούσας παραγράφου.

5. Η διάρκεια της απόσπασης των ελεγκτών ορίζεται διετής με δυνατότητα ανανέωσης για ένα (1) έτος, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 4.

6. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται, για κάθε συνέπεια, ως χρόνος συνεχούς και πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση του υπαλλήλου.

7. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του οικείου Υπουργού ή του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, είναι δυνατόν να διακοπεί η απόσπαση υπαλλήλου και πριν από τη λήξη της, για σοβαρό λόγο αναγόμενο στην πλημμελή άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων ή μετά από αίτηση του υπαλλήλου, αφού συνεκτιμηθούν οι υπηρεσιακές ανάγκες.

8. Για την επιλογή, τοποθέτηση και λήξη της θητείας των προϊσταμένων της Διεύθυνσης και των Τμημάτων της, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4369/2016 (Α΄33). Οι Προϊστάμενοι της Διεύθυνσης και των Τμημάτων αυτής προέρχονται από τους ελεγκτές και το διοικητικό προσωπικό που υπηρετεί στη Διεύθυνση.

9. Η γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του έργου του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, του αναπληρωτή του και των εισαγγελέων που τον επικουρούν εξακολουθεί να παρέχεται από το υφιστάμενο αυτοτελές Τμήμα Γραμματείας το οποίο λειτουργεί σύμφωνα με την παρ. 9α του άρθρου 17Α του ν. 2523/1997.

10. α) Οι υπάλληλοι που υπηρετούν στην Υπηρεσία διατηρούν κατά το διάστημα που εργάζονται σε αυτή όλες τις τυχόν επιπλέον του μισθού τακτικές αποδοχές και τα κάθε φύσης επιδόματα και απολαβές των λοιπών υπαλλήλων της αυτής κατηγορίας, βαθμού και μισθολογικού κλιμακίου, του κλάδου στον οποίο ανήκουν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

β) Οι υπάλληλοι που αποσπώνται στην Υπηρεσία για το χρονικό διάστημα που υπηρετούν σε αυτή διατηρούν το σύνολο των απολαβών της οργανικής τους θέσης.

γ) Για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων των ελεγκτών της Υπηρεσίας είναι δυνατόν να καταβάλλεται σε αυτούς επίδομα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 ν. 4354/2015 (Α΄176).

11. α) Ειδικά και προς διασφάλιση της άμεσης λειτουργίας της Υπηρεσίας και προς ολοκλήρωση των εκκρεμών ελέγχων, αποσπώνται με την διαδικασία της παρ. 4 του παρόντος άρθρου και τοποθετούνται σε αυτή κατ΄ ανώτατο όριο εξήντα (60) υπάλληλοι της Α.Α.Δ.Ε.

β) Μόνο για την αρχική λειτουργία της Διεύθυνσης μέχρι πέντε (5) θέσεις διοικητικού προσωπικού της παρ. 1 του παρόντος άρθρου μπορούν να καλύπτονται με μονοετείς αποσπάσεις μόνιμου προσωπικού και προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετεί στο Δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός ορίζεται από το ν. 1256/1982 όπως ισχύει, εξαιρουμένης της Α.Α.Δ.Ε., χωρίς δυνατότητα ανανέωσης. Οι αποσπάσεις αυτές θα πραγματοποιηθούν κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του ενιαίου συστήματος κινητικότητας (ν. 4440/2016), με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από σχετική ανακοίνωση - πρόσκληση που θα εκδοθεί από το Υπουργείο Οικονομικών.

Άρθρο 385
Δαπάνες

1. Οι απαιτούμενες πιστώσεις για τη λειτουργία του Υπηρεσίας εγγράφονται κάθε έτος σε ειδικό φορέα του προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Η δαπάνη μισθοδοσίας των υπαλλήλων που αποσπώνται στην Υπηρεσία βαρύνει το φορέα υποδοχής, σε κάθε δε περίπτωση οι αποδοχές των υπαλλήλων που αποσπώνται δεν υπολείπονται του συνόλου των αποδοχών και των λοιπών πρόσθετων αμοιβών που τους καταβάλλονταν από τον φορέα προέλευσης, με τις προϋποθέσεις χορήγησής τους. Ο φορέας υποδοχής βαρύνεται επιπλέον με τις δαπάνες οποιασδήποτε τυχόν επιπλέον αμοιβής των υπαλλήλων της Υπηρεσίας.

Άρθρο 386
Ειδικές ρυθμίσεις για την άσκηση των καθηκόντων του προσωπικού της Υπηρεσίας

1. Οι ελεγκτές και το λοιπό προσωπικό της Υπηρεσίας δεν εξετάζονται, δεν διώκονται και δεν ενάγονται για γνώμη που διατύπωσαν ή θέση που έλαβαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Εξαιρούνται των ανωτέρω η περίπτωση δόλου, η παραβίαση του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και η παράβαση του καθήκοντος εχεμύθειας, στο οποίο υποχρεούνται οι υπηρετούντες στην Υπηρεσία και μετά την αποχώρησή τους από αυτό. Οι ελεγκτές, εφόσον εξετάζονται ή διώκονται ενώπιον ποινικών δικαστηρίων για αποδιδόμενες σε αυτούς πράξεις ή παραλείψεις στις οποίες προέβησαν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή ενάγονται ενώπιον πολιτικών δικαστηρίων για την ίδια αιτία, μπορούν να παρίστανται και να εκπροσωπούνται ενώπιον των ποινικών ή πολιτικών δικαστηρίων από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Οικονομικών προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, το οποίο γίνεται υποχρεωτικά δεκτό.

2. Οι ελεγκτές τηρούν το απόρρητο των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η υποχρέωση τήρησης του απορρήτου και του καθήκοντος εχεμύθειας αφορά το σύνολο του προσωπικού που υπηρετεί στην Υπηρεσία.

3. Παραβιάσεις του απορρήτου ή του καθήκοντος εχεμύθειας, συνιστούν σοβαρό λόγο για την ανάκληση της απόσπασης του ελεγκτή.

Άρθρο 387
Διαδικασία σε περιπτώσεις ερευνών για την διακρίβωση τέλεσης εγκλημάτων φοροδιαφυγής

1. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος ή ο αναπληρωτής του ή οι εισαγγελικοί λειτουργοί που τον συνεπικουρούν, παραγγέλλουν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 382 τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης

ή προανάκρισης στους ελεγκτές της Υπηρεσίας για τη διερεύνηση τέλεσης αδικημάτων ποινικά κολάσιμης φοροδιαφυγής και οποιωνδήποτε άλλων απολύτως συναφών οικονομικών εγκλημάτων στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της.

2. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης, μετά την παραγγελία του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, εκδίδει εντολές για τη διενέργεια ερευνών αρμοδιότητας της Υπηρεσίας.

3. Οι ελεγκτές της Υπηρεσίας, διενεργούν έρευνα για την διαπίστωση τέλεσης εγκλημάτων φοροδιαφυγής και λοιπών οικονομικών εγκλημάτων. Τα πρόσωπα στα οποία αποδίδεται η τέλεση αξιόποινης πράξης, κατά τη διάρκεια των ερευνών, έχουν όλα τα δικαιώματα που προβλέπονται στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας, και μόνο εφόσον προκύπτουν ενδείξεις ποινικά κολάσιμης, σύμφωνα με τα άρθρα 66 και επόμενα του ΚΦΔ, φοροδιαφυγής, οι ελεγκτές της Υπηρεσίας συντάσσουν πορισματική έκθεση, η οποία γνωστοποιείται προς τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και ακολούθως διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. μαζί με τον φάκελο της υπόθεσης. Η πορισματική έκθεση πρέπει να είναι επαρκώς στοιχειοθετημένη και αιτιολογημένη και να έχει συγκεκριμένο μορφότυπο, πληρώντας τα ελάχιστα αντικειμενικά κριτήρια ελέγχου που εφαρμόζει η Α.Α.Δ.Ε.

5. Σε περιπτώσεις που από την προανάκριση ή την προκαταρκτική εξέταση προκύψουν ενδείξεις τέλεσης και άλλων εγκλημάτων, τα οποία δεν σχετίζονται άμεσα με αυτά των άρθρων 66 επ. του ΚΦΔ, η σχηματισθείσα δικογραφία δύναται να χωρίζεται ως προς αυτά και ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 6 του άρθρου 17Α του ν. 2523/1997.

6. Για τις ως άνω υποθέσεις που διαβιβάζονται στην Α.Α.Δ.Ε. ακολουθείται η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 28Α του ΚΦΔ, που προστίθεται με το άρθρο 390 του παρόντος.

7. Κατά την έκδοση της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, η Α.Α.Δ.Ε. δύναται είτε να αφίσταται από την πορισματική έκθεση της Υπηρεσίας, είτε να μην εκδίδει την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, κατόπιν ειδικής και επαρκούς αιτιολογίας, ιδίως: α) σε περίπτωση που στην πορισματική έκθεση της Υπηρεσίας δεν έχουν ληφθεί υπόψη ή έχουν εφαρμοσθεί εσφαλμένα ερμηνευτικές εγκύκλιοι της Α.Α.Δ.Ε. επί των φορολογικών και τελωνειακών διατάξεων, ή η νομολογία των δικαστηρίων ή οι αποφάσεις της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών, β) σε περίπτωση προσκόμισης νέων στοιχείων, γ) σε περίπτωση μη τήρησης του μορφότυπου της πορισματικής έκθεσης της Α.Α.Δ.Ε., όπως ισχύει ή δύναται να εξειδικεύεται.

8. Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος προσκομίσει νέα στοιχεία στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε. εντός της προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών της παρ. 2 του άρθρου 28Α του Κ.Φ.Δ., η τελευταία δύναται να τα διαβιβάζει στην Υπηρεσία προς αξιολόγηση, ακολουθώντας τη διαδικασία που ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 28Α του Κ.Φ.Δ., όπως ισχύει κάθε φορά.

9. Σε περίπτωση μη επαρκούς στοιχειοθέτησης ή μη τήρησης του μορφότυπου της πορισματικής έκθεσης η Α.Α.Δ.Ε. δύναται να αναπέμψει στην Υπηρεσία αιτιολογημένα τον φάκελο της υποθέσεως για περαιτέρω έρευνα από αυτήν. Ο χρόνος που απαιτείται για την εν λόγω διαδικασία δεν προσμετράται στην προθεσμία του ενός (1) μηνός κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 28Α του Κ.Φ.Δ., για την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου.

10. Στις περιπτώσεις που μετά την έρευνα που διενεργείται από τους ελεγκτές της Υπηρεσίας δεν προκύπτουν ενδείξεις για την τέλεση αδικήματος ποινικά κολάσιμης φοροδιαφυγής ή οποιουδήποτε άλλου αδικήματος, η υπόθεση αρχειοθετείται από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και πιθανολογούμενες παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας γνωστοποιούνται στην Α.Α.Δ.Ε. σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 64 του ν. 4472/2017 (Α΄ 74) διαδικασία.

Άρθρο 388
Συντονισμός της Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος και της Α.Α.Δ.Ε.

1. Η Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος στο πλαίσιο εισαγγελικής παραγγελίας και η Α.Α.Δ.Ε. διατηρούν αυτοτελώς το δικαίωμα ποινικής έρευνας και φορολογικού ελέγχου, αντιστοίχως.

2. Η Α.Α.Δ.Ε. εξακολουθεί να δέχεται καταγγελίες και διατηρεί την αρμοδιότητα φορολογικού ελέγχου των προσώπων για τα οποία διεξάγεται έρευνα από τη Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος.

3. Προγενέστερες ή εν εξελίξει έρευνες της Α.Α.Δ.Ε. ή της Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος σε σχέση με τα κατά περίπτωση ελεγχόμενα πρόσωπα εκάστου φορέα συνεκτιμώνται κατά την έναρξη ελέγχου.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. συστήνεται διϋπηρεσιακό συντονιστικό όργανο καταπολέμησης φορολογικού εγκλήματος που συγκροτείται από: α) τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος με τον Αναπληρωτή του ή εισαγγελικό λειτουργό, που επικουρεί τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και ορίζεται με πράξη του, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, β) δύο (2) εκπροσώπους της Α.Α.Δ.Ε., που ορίζονται με πράξη του Διοικητή, ως μέλη, με τους αναπληρωτές τους, γ) δύο (2) εκπροσώπους της Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών, που ορίζονται με πράξη του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης, ως μέλη, με τους αναπληρωτές τους, δ) δύο (2) εκπροσώπους του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, που ορίζονται με πράξη του Ειδικού Γραμματέα Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος, με τους αναπληρωτές τους, ε) έναν (1) εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας, που ορίζεται με πράξη του Διευθυντή της, με τον αναπληρωτή του, και στ) έναν (1) εκπρόσωπο της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, που ορίζεται με πράξη του Προέδρου της,

με τον αναπληρωτή του. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του οργάνου.

5. Αντικείμενο εργασιών του διϋπηρεσιακού συντονιστικού οργάνου είναι:

α) η αποφυγή επικαλύψεων του έργου της Υπηρεσίας με το ελεγκτικό έργο της Α.Α.Δ.Ε. και των διωκτικών σωμάτων της παραγράφου 4,

β) η υποβολή μη δεσμευτικών προτάσεων προς τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος για την προτεραιοποίηση των δράσεων της Υπηρεσίας,

γ) η παρακολούθηση της πορείας των υποθέσεων που αφορούν σε μείζονος ποινικής απαξίας φορολογικά εγκλήματα και οποιαδήποτε άλλα συναφή οικονομικά εγκλήματα που βλάπτουν σοβαρά τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε η παρακολούθηση της έγκαιρης διαβίβασης των πορισματικών εκθέσεων στην Α.Α.Δ.Ε., και της σύνταξης των σχετικών μηνυτήριων αναφορών, και

δ) η αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών, στο μέτρο που αυτή επιτρέπεται με βάση το άρθρο 2 του παρόντος νόμου.

6. Ο Πρόεδρος του συντονιστικού οργάνου δύναται, για την διευκόλυνση του έργου του, να δέχεται εισηγήσεις προς εξέταση και να προσκαλεί στις συνεδριάσεις εκπροσώπους από άλλα ελεγκτικά σώματα ή αρχές.

7. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος εποπτεύει τη λειτουργία του συντονιστικού οργάνου και δύναται να λαμβάνει υπόψιν τις προτάσεις του για την προτεραιοποίηση δράσεων της υπηρεσίας σε υποθέσεις που βλάπτουν σοβαρά τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

8. Το συντονιστικό όργανο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, δεν επεμβαίνει στις διαδικασίες επιλογής υποθέσεων προς έλεγχο της Α.Α.Δ.Ε.

ΥΠΟΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 389
Μεταβατικές ρυθμίσεις

Οι εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ανακριτικών και προανακριτικών πράξεων, περιλαμβανομένων των αιτημάτων και εντολών διενέργειας φορολογικών ελέγχων που έχουν προκύψει από εντολή οιασδήποτε εισαγγελικής και δικαστικής αρχής, οι οποίες εκκρεμούν στην Α.Α.Δ.Ε. (όπως ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ, Δ.Ο.Υ., ΥΕΕΔΕ, ΔΙΠΑΕΕ, Κεντρικές Υπηρεσίες, εξαιρουμένων των Τελωνειακών Υπηρεσιών και της Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων), κατά το χρόνο έναρξης λειτουργίας της Υπηρεσίας, επιστρέφονται από την Α.Α.Δ.Ε. στις κατά περίπτωση αρμόδιες εισαγγελικές και δικαστικές Αρχές που έχουν εκδώσει τις σχετικές παραγγελίες, εντολές και αιτήματα μέχρι τις 28.2.2018. Κατ’ εξαίρεση του προηγούμενου εδαφίου η Α.Α.Δ.Ε. διατηρεί κατ΄ ανώτατο όριο εκκρεμείς εντολές ελέγχου 1.300 Α.Φ.Μ. για τις χρήσεις που έχουν προτεραιοποιηθεί, των οποίων ο έλεγχος βρίσκεται σε τελικό στάδιο τις 28.2.2018 ή που είναι προτεραιοποιημένες για έλεγχο από την Α.Α.Δ.Ε. κατά την ίδια ημερομηνία. Ως τελικό στάδιο ελέγχου νοείται: α) η έκδοση προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή β) η έκδοση αιτήματος παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του Κ.Φ.Δ.

Άρθρο 390
Θέσπιση άρθρου 28Α του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

Μετά το άρθρο 28 του ν. 4174/2013 προστίθεται άρθρο 28Α, ως ακολούθως:

«Άρθρο 28Α

1. Για τις υποθέσεις που διαβιβάζονται στη Φορολογική Διοίκηση από την Διεύθυνση Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος (εφεξής «Υπηρεσία»), διενεργείται έλεγχος κατ’ απόλυτη προτεραιότητα, κατά παρέκκλιση δε των διατάξεων του άρθρου 28, η Φορολογική Διοίκηση προβαίνει σε προσωρινό και οριστικό προσδιορισμό φόρου ως ακολούθως: Εντός μηνός από τη διαβίβαση της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας, των σχετικών εγγράφων και των προσκομισθέντων από τον ελεγχόμενο στοιχείων, η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί εγγράφως στο φορολογούμενο αντίγραφο αυτής, σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα της έρευνας και τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, βάσει της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας.

2. Ο φορολογούμενος δύναται να λαμβάνει αντίγραφα των εγγράφων στα οποία βασίζεται ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου και να διατυπώσει εγγράφως τις απόψεις του σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της έγγραφης γνωστοποίησης.

3 Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου ή, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν υποβάλει τις απόψεις του, στην εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο. Το εν λόγω διάστημα δύναται να παρατείνεται αιτιολογημένα για ένα (1) επιπλέον μήνα ανάλογα με την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, κατόπιν έγγραφης ενημέρωσης προς την Υπηρεσία.

4. Σε περίπτωση που εντός της προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών της παραγράφου 2, ο φορολογούμενος προσκομίσει νέα στοιχεία στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε., η τελευταία δύναται να τα διαβιβάζει στην Υπηρεσία προς αξιολόγηση. Η Υπηρεσία υποχρεούται να αποστείλει στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε. εγγράφως τις απόψεις της επί των νέων αυτών στοιχείων σε προθεσμία ενός μήνα από την ημερομηνία λήψης του φακέλου. Εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει εμπρόθεσμα νέα στοιχεία στην αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε., ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας που προβλέπεται στα δύο προηγούμενα εδάφια δεν προσμετράται στην αναφερόμενη στην παράγραφο 3 προθεσμία των τριών (3) μηνών για την έκδοση της οριστικής πράξης προσδιορισμού φόρου, η οποία σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει συνολικά τους τέσσερεις ή, κατόπιν αιτιολογημένης παράτασης, τους πέντε μήνες από τη λήψη των νέων αυτών στοιχείων από την Α.Α.Δ.Ε.

5. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται με βάση έκθεση ελέγχου την οποία συντάσσει η Φορολογική Διοίκηση και περιλαμβάνει εμπεριστατωμένα και αιτιολογημένα τα γεγονότα, τα στοιχεία και τις διατάξεις που έλαβε υπόψη της για τον προσδιορισμό του φόρου. Η οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου μαζί με την έκθεση ελέγχου κοινοποιούνται στο φορολογούμενο.

6. Οι διαδικασίες εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζονται με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

Άρθρο 391
Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 17Α του ν. 2523/1997

1. Στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παρ. 5 του άρθρου 17Α του ν. 2523/1997 (Α΄ 179), όπως ισχύει, η φράση «έως τις 30.10.2017» αντικαθίσταται από τη φράση «έως την 28.2.2018».

2. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παρ. 5 του άρθρου 17Α του ν. 2523/1997, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου ισχύουν από την 1.3.2018.»

Άρθρο 392
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να συνιστώνται, να συγχωνεύονται ή να καταργούνται Περιφερειακά Γραφεία της Υπηρεσίας. Στην ίδια απόφαση δύναται να καθορίζεται η κατά τόπο αρμοδιότητα κάθε Περιφερειακού Γραφείου και να ορίζεται ο χρόνος έναρξης λειτουργίας αυτών.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να ανακαθορίζεται η κατά τόπο και καθ’ ύλη αρμοδιότητα των οργανικών μονάδων της Υπηρεσίας.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος δύναται: α) να εξειδικεύονται περαιτέρω οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας, β) να (ανα)κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων και Γραφείων, γ) να (ανα)κατανέμονται οι οργανικές θέσεις προσωπικού στα Τμήματα και στα Γραφεία, και δ) να συνιστώνται, να συγχωνεύονται ή να καταργούνται Τμήματα ή Γραφεία της Υπηρεσίας.

4. Τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του παραπάνω προσωπικού, καθώς και τα λοιπά θέματα λειτουργίας της Υπηρεσίας, εξειδικεύονται με εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας που καταρτίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Δικαιοσύνης αρμόδιου για θέματα διαφθοράς κατόπιν εισηγήσεως του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος.

5. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίζεται ή δύναται να εξειδικεύεται ο μορφότυπος της πορισματικής έκθεσης της Υπηρεσίας για τους σκοπούς εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος. Μέχρι την έκδοση της σχετικής απόφασης, ακολουθείται ο μορφότυπος που εφαρμόζεται από τις υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε.

6. Με κοινή απόφαση του, του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καθορίζεται ο τρόπος, η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη μεταφορά των υποθέσεων του άρθρου 389 του παρόντος.

Άρθρο 393
Τροποποίηση του άρθρου 1 του ν. 3213/2003

Η περίπτωση λ΄ της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (Α΄ 309) αντικαθίσταται ως εξής:

«λ. Τα μέλη όλων των Σωμάτων Επιθεώρησης και Ελέγχου του Δημοσίου, οι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων οποιασδήποτε Υπηρεσίας Επιθεώρησης, Εσωτερικού Ελέγχου ή Εσωτερικών Υποθέσεων του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού, το προσωπικό της Υπηρεσίας Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος, καθώς και οι υπάλληλοι των μονάδων αυτών που ασκούν οποιαδήποτε ελεγκτικά καθήκοντα.»

Άρθρο 394
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του Κεφαλαίου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 395
Ρυθμίσεις για τον Ε.Φ.Κ.Α.

1. Στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) συνιστάται Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα, υπαγόμενη στη Γενική Διεύθυνση Συντάξεων.

2. Η Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα διαρθρώνεται ως εξής:

α) Τμήμα Α΄ - Τμήμα Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Πολιτικών Συντάξεων,

β) Τμήμα Β΄ - Τμήμα Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ειδικών Κατηγοριών,

γ) Τμήμα Γ΄ - Τμήμα Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών Συντάξεων

δ) Τμήμα Δ΄ - Τμήμα Διενέργειας Μεταβολών και δειγματοληπτικών ελέγχων.

3. α) Στις οργανικές μονάδες της παρ. 2 μεταφέρονται κατ΄ αντιστοιχία οι αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, όπως προσδιορίζονται στα άρθρα 65 έως 70 του π.δ. 142/2017 (Α΄ 181), με την επιφύλαξη των οριζομένων στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016, και σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 100 του ιδίου ως άνω νόμου.

β) Ο ακριβής αριθμός των θέσεων που θα συσταθούν για τη λειτουργία της Διεύθυνσης της παρ. 2 θα καθορισθεί με απόφαση του Διοικητή του Ε.Φ.Κ.Α., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το αργότερο μέχρι 30.4.2018.

4. α) Για τις ανάγκες αρχικής στελέχωσης της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα συνιστώ-

νται στον Ε.Φ.Κ.Α. πενήντα δύο (52) οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού ως εξής: είκοσι δύο (22) θέσεις κατηγορίας ΠΕ, κλάδου Δημοσιονομικών, επτά (7) θέσεις κατηγορίας ΤΕ, κλάδου Δημοσιονομικών και είκοσι τρεις (23) θέσεις κατηγορίας ΔΕ, κλάδου Δημοσιονομικών. Οι θέσεις αυτές καλύπτονται υποχρεωτικά από υπαλλήλους που έχουν υπηρετήσει στη Γενική Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίοι αποσπώνται ή μεταφέρονται σύμφωνα με τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων. Σε κάθε περίπτωση, για τη λειτουργία της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα πρέπει να καλυφθεί τουλάχιστον το ήμισυ των ανωτέρω θέσεων μέχρι 30.4.2018, ενώ το υπόλοιπο ήμισυ έως τις 30.9.2018.

β) Πλέον των θέσεων της προηγούμενης παραγράφου, και μέχρι την πλήρη κάλυψη των θέσεων της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα όπως θα οριστούν με την απόφαση του Διοικητή του Ε.Φ.Κ.Α., οι θέσεις θα καλυφθούν από υπαλλήλους του Ε.Φ.Κ.Α.

5. α) Η μεταφορά και η απόσπαση των υπαλλήλων που υπηρετούν στη Γενική Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών για την κάλυψη των θέσεων της παρ. 4 γίνεται κατόπιν αιτήσεώς τους, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργού Οικονομικών, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης. Σε περίπτωση μη υποβολής επαρκών αιτήσεων, οι υπόλοιπες οργανικές θέσεις καλύπτονται με υποχρεωτική απόσπαση. Η απόσπαση είναι διάρκειας ενός (1) έτους με δυνατότητα ανανέωσης για ισόχρονο χρονικό διάστημα.

β) Μετά την πάροδο τουλάχιστον ενός έτους, και μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών επιλογής προϊσταμένων του ν. 4369/2016 (Α΄ 33), οι υπάλληλοι που επιστρέφουν τοποθετούνται σε κενή θέση αντίστοιχου ιεραρχικού επιπέδου με αυτή που κατείχαν πριν από την απόσπασή τους σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις της περίπτωσης γ΄ παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4492/2017 (Α΄ 156).

γ) Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών δύνανται, οποτεδήποτε και μέχρι τη λήξη της απόσπασής τους, να αιτηθούν μετάταξη προς τον Ε.Φ.Κ.Α., η οποία γίνεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργού Οικονομικών, μετά από τη σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του Ε.Φ.Κ.Α.

6. α) Ο χρόνος υπηρεσίας των υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών που θα αποσπασθούν στον Ε.Φ.Κ.Α. λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας που διανύεται στο Υπουργείο Οικονομικών. Οι υπάλληλοι που αποσπώνται ή μετατάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. διατηρούν το βαθμολογικό, μισθολογικό και ασφαλιστικό καθεστώς του φορέα προέλευσής τους.

β) Ο μισθός, οι λοιπές αποδοχές και τα επιδόματα καταβάλλονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

7. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για επιλογή σε θέση προϊσταμένου για τις οργανικές μονάδες της Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα, έχουν και οι αποσπασμένοι στον Ε.Φ.Κ.Α. υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίοι, εφόσον επιλεγούν σε θέση προϊσταμένου, με την τοποθέτησή τους μετατάσσονται αυτοδικαίως στον Ε.Φ.Κ.Α.

8. Η Γενική Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα καταργείται ταυτόχρονα με την πλήρωση του ημίσεως των θέσεων του εδαφίου α΄ της παρ. 4 και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από τις 30.4.2018. Όπου στις κείμενες διατάξεις γίνεται αναφορά στη Γενική Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΓΛΚ) νοείται η Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του Ε.Φ.Κ.Α.

9. Με την κατάργηση της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής καταργούνται πενήντα δύο (52) οργανικές θέσεις και οι υπόλοιπες οργανικές θέσεις μεταφέρονται στις λοιπές μονάδες της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Στις θέσεις αυτές τοποθετούνται οι υπάλληλοι που υπηρετούν στη Γενική Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής.

10. α) Με αποφάσεις του κατά περίπτωση εποπτεύοντος υπουργού ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια ή τεχνικό ζήτημα που ανακύπτει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

β) Οι διατάξεις του άρθρου αυτού είναι όλως ειδικές και κατισχύουν κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης που ορίζει διαφορετικά.

11. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από πρόταση του Διοικητή του Ε.Φ.Κ.Α., δύνανται να τροποποιούνται οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Συντάξεων Δημόσιου Τομέα.

12. Το πληροφοριακό σύστημα και οι βάσεις δεδομένων για τη χορήγηση συντάξεων δημοσίου τομέα εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α.

Άρθρο 396
Επιτροπή αξιολόγησης επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

Το άρθρο 18 του ν. 4354/2015 (Α΄ 176) αντικαθίσταται ως εξής:

1. Συστήνεται Επιτροπή αρμόδια για την επεξεργασία και υποβολή πρότασης μεταρρύθμισης του καθεστώτος χορήγησης επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, καθώς και για την εκπόνηση από κοινού με τους συναρμόδιους φορείς βραχυπρόθεσμου, μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδίου δράσης για την πρόληψη των παραγόντων κινδύνου στους χώρους εργασίας των φορέων στους οποίους παρατηρούνται επικίνδυνες και ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας.

2. Αναφορικά με το καθεστώς χορήγησης επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, έργο της Επιτροπής είναι ιδίως:

α) ο προσδιορισμός συγκεκριμένων κριτηρίων που συνδέονται με την έκθεση των εργαζομένων σε σοβαρό κίνδυνο βλάβης της υγείας τους εξαιτίας των συνθηκών που επικρατούν στο χώρο εργασίας όπου απασχολούνται, των ουσιών με τις οποίες έρχονται σε επαφή ή της φύσης και του αντικειμένου της απασχόλησής τους,

β) ο προσδιορισμός της μεθοδολογίας, του τρόπου υπολογισμού του ύψους και των κατηγοριών του επιδόματος,

γ) η υπαγωγή των ειδικοτήτων/κλάδων και χώρων εργασίας στα ανωτέρω κριτήρια, λαμβάνοντας υπόψη τα περιγράμματα θέσεων εργασίας, όπου αυτά υπάρχουν, και τον βαθμό και τη συχνότητα έκθεσης στους παράγοντες με τους οποίους συνδέονται τα ανωτέρω κριτήρια.

3. Αναφορικά με την πρόληψη και προστασία από παράγοντες κινδύνου στους χώρους εργασίας, η Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, συνεπικουρούμενη από την Επιτροπή και το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.), εκπονεί βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχέδιο για την κατά το δυνατόν άμβλυνση των ανωτέρω παραγόντων κινδύνου και την εγκαθίδρυση και εμπέδωση των αναγκαίων συνθηκών πρόληψης και προστασίας των εργαζομένων.

4. Επί τη βάσει του έργου της όπως αυτό περιγράφεται στις παρ. 2 και 3, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη σχέση μεταξύ των προστατευτικών και προληπτικών μέτρων για τους εργαζόμενους και του νέου συστήματος χορήγησης του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και περιλαμβάνει στην πρότασή της ρυθμίσεις για τακτικές αναφορές και συμπερίληψη στις σχετικές βάσεις δεδομένων των μέτρων προστασίας και πρόληψης και της τυχόν επίπτωσής τους στο καταβαλλόμενο επίδομα.

5. Η Επιτροπή αποτελείται από δεκαεπτά (17) τακτικά μέλη και τα αναπληρωματικά αυτών, εκ των οποίων τέσσερις (4) ιατρούς Ε.Σ.Υ./Δημόσιας Υγείας κατάλληλων ειδικοτήτων, δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών, δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, δύο (2) εκπροσώπους του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης, έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας, τρεις (3) εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εκ των οποίων οι δύο (2) τουλάχιστον από τη Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία, δύο (2) Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.) και έναν (1) εκπρόσωπο του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.).

6. Η Επιτροπή επικουρείται από δύο (2) γραμματείς, που προέρχονται από το Υπουργείο Οικονομικών.

7. Η Επιτροπή λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2690/1999 (Α΄ 45) και συνεδριάζει τουλάχιστον μία (1) φορά την εβδομάδα.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας, η οποία εκδίδεται εντός ενός (1) μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος, καθορίζεται η συγκρότηση και επιμέρους λεπτομέρειες για τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής.

9. Η Επιτροπή οφείλει να ολοκληρώσει το έργο που περιγράφεται στις περιπτώσεις α΄ και β΄ και να υποβάλει σχετική γνωμοδότηση, συνοδευόμενη από αναλυτική μελέτη σύμφωνα με την ως άνω περιγραφή του έργου της, στους συναρμόδιους Υπουργούς έως τις 30.5.2018, καθώς και από προκαταρκτική ποσοτικοποίηση της εκτιμώμενης επίπτωσης της εν λόγω γνωμοδότησης. Οι συναρμόδιοι Υπουργοί επεξεργάζονται τη γνωμοδότηση και παρέχουν σχετικές οδηγίες. Επί τη βάσει των ανωτέρω οδηγιών η Επιτροπή οφείλει να ολοκληρώσει το έργο που περιγράφεται στην περίπτωση γ΄ και να υποβάλει τελική γνωμοδότηση στους συναρμόδιους Υπουργούς εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Υγείας προσδιορίζονται οι δικαιούχοι, το ύψος και οι όροι και προϋποθέσεις καταβολής του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής της παρ. 1. Η απόφαση εκδίδεται εντός ενός (1) μήνα από την υποβολή της τελικής γνωμοδότησης της Επιτροπής της παρ. 1 και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από το Φεβρουάριο του 2019.

11. Η Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, συνεπικουρούμενη από την Επιτροπή και το Σ.Ε.Π.Ε.:

α) καταρτίζει, έως τις 30.5.2018, βραχυπρόθεσμο σχέδιο, καταγράφει την υφιστάμενη κατάσταση αναφορικά με την πρόληψη των παραγόντων κινδύνου στους χώρους εργασίας των φορέων, στους οποίους παρατηρούνται επικίνδυνες και ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας, και συμπεριλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες, τυχόν ισχύοντα μέτρα, καθώς και πρόταση για την επεξεργασία περαιτέρω πληροφοριών και μέτρων που μπορούν να ληφθούν άμεσα προκειμένου να αμβλυνθεί η έκθεση των εργαζομένων σε επικίνδυνα και ανθυγιεινά περιβάλλοντα εργασίας και καταχώρισή τους στις σχετικές βάσεις δεδομένων, τα οποία θα εφαρμοστούν έως τον Ιανουάριο του 2019,

β) υποβάλλει στους συναρμόδιους Υπουργούς, έως τον Ιανουάριο του 2019, προς υιοθέτηση και εφαρμογή μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχέδιο, κατόπιν διαβούλευσης με τους φορείς, στους οποίους παρατηρούνται επικίνδυνες και ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας,

γ) αναλαμβάνει συνεχή δράση στους τομείς της προστασίας και πρόληψης με τη συλλογή και κατηγοριοποίηση των σχετικών πληροφοριών, την ανάπτυξη καλών πρακτικών και μηχανισμών παρακολούθησης της εφαρμογής τους.

12. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 10 και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από τον Φεβρουάριο του 2019, το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

εξακολουθεί να καταβάλλεται στους ίδιους δικαιούχους, στο ίδιο ύψος και με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος. Από 1.3.2019 καταργούνται η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4024/2011 (Α’ 176), το άρθρο 67 του ν. 4235/2014 (Α’ 32), το άρθρο 22 του ν. 4368/2016, η παρ. 8 του άρθρου 2 και η παρ. 17 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016 (Α’ 51), το άρθρο 98 του ν. 4483/2017 (Α’ 107), καθώς και κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό το καθεστώς χορήγησης του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και κάθε υπουργική ή κοινή υπουργική απόφαση που εκδόθηκε κατ’ εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων.

13. Εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου οι αρμόδιες Υπηρεσίες οφείλουν να συμπληρώσουν τα πεδία «κλάδος» και «ειδικότητα», της Εφαρμογής του Μητρώου Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου «Απογραφή». Σε περίπτωση μη συμπλήρωσης των ως άνω πεδίων, μετά την παρέλευση τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, αναστέλλεται η καταβολή του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας.

Άρθρο 397
Τροποποιήσεις των άρθρων 18 και 19 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Η παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4174/2013 (Α΄ 170) αντικαθίσταται ως εξής:

«1.α. Ο υπόχρεος σε υποβολή φορολογικών δηλώσεων υποβάλλει τις φορολογικές δηλώσεις στη Φορολογική Διοίκηση κατά το χρόνο που προβλέπεται από την οικεία φορολογική νομοθεσία.

β. Εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έλεγχο της αρχικής δήλωσης.

γ. Εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του παρόντος, έχει όλες τις συνέπειες της εκπρόθεσμης δήλωσης.

δ. Εάν η εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση υποβληθεί μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του παρόντος και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, εφόσον προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή, επιβάλλεται επί του ποσού αυτού, αντί του προστίμου του άρθρου 54, πρόστιμο που ισούται με το ποσό του προστίμου των άρθρων 58 παρ. 2, 58Α παρ. 2, ή 59 παρ. 1, κατά περίπτωση. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δήλωσης σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση με επιφύλαξη.

ε. Εξαιρουμένων των δηλώσεων παρακρατούμενου φόρου μισθωτών υπηρεσιών, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί εντός τριάντα (30) ημερών από τον προσδιορισμό του φόρου, το επιβληθέν σύμφωνα με την προηγούμενη περίπτωση πρόστιμο περιορίζεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) του αρχικώς προσδιορισθέντος.

στ. Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που έχουν προσδιορισθεί κατά τις διατάξεις των περιπτώσεων δ΄ και ε΄ δεν διαγράφονται, συμψηφίζονται ή επιστρέφονται.

Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4174/2013 (Α΄170) αντικαθίσταται ως εξής:

«3.α. Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έλεγχο της αρχικής δήλωσης.

β. Τροποποιητική φορολογική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του παρόντος, έχει όλες τις συνέπειες της εκπρόθεσμης δήλωσης.

γ. Εάν η τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβληθεί μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του παρόντος και μέχρι την κοινοποίηση προσωρινού προσδιορισμού του φόρου, εφόσον προκύπτει ποσό φόρου προς καταβολή, επιβάλλεται επί του ποσού αυτού, αντί του προστίμου του άρθρου 54, πρόστιμο που ισούται με το ποσό του προστίμου του άρθρου 58 παρ. 1, 58Α παρ. 2, ή 59 παρ. 2, κατά περίπτωση. Για τον υπολογισμό του ανωτέρω προστίμου, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το ποσό της διαφοράς μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση την υποβαλλόμενη τροποποιητική φορολογική δήλωση και εκείνου που προκύπτει με βάση την αρχικώς υποβληθείσα δήλωση, και τις τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις που έχουν εν τω μεταξύ υποβληθεί. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δήλωσης σύμφωνα με την παρούσα περίπτωση με επιφύλαξη.

δ. Εξαιρουμένων των δηλώσεων παρακρατούμενου φόρου μισθωτών υπηρεσιών, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί εντός τριάντα (30) ημερών από τον προσδιορισμό του φόρου, το επιβληθέν σύμφωνα με την προηγούμενη περίπτωση πρόστιμο περιορίζεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) του αρχικώς προσδιορισθέντος.

ε. Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που προσδιορίζονται κατά τις διατάξεις των περιπτώσεων γ΄ και δ΄ δεν διαγράφονται, συμψηφίζονται ή επιστρέφονται.

Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων δύναται να καθορίζεται κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

Άρθρο 398
Τροποποιήσεις του άρθρου 72 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

1. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 18 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 49 παρ. 4 του ν. 4509/2017 (Α΄ 201), προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Για δηλώσεις που υποβάλλονται μετά την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του παρόντος και μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου επιβάλλονται, αντί των ανωτέρω κυρώσεων, οι κυρώσεις της παραγράφου 17 του παρόντος, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή. Εφόσον πρόκειται για τροποποιητικές δηλώσεις, για τον υπολογισμό του ποσού

του προστίμου της παραγράφου 17 του παρόντος άρθρου, λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το ποσό της διαφοράς μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση την υποβαλλόμενη τροποποιητική φορολογική δήλωση και εκείνου που προκύπτει με βάση την αρχικώς υποβληθείσα δήλωση και τις τυχόν τροποποιητικές δηλώσεις που έχουν εν τω μεταξύ υποβληθεί. Δεν είναι δυνατή η υποβολή δηλώσεων σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο με επιφύλαξη.

Εξαιρουμένων των δηλώσεων παρακρατούμενου φόρου μισθωτών υπηρεσιών, εφόσον η προκύπτουσα οφειλή εξοφληθεί εντός τριάντα (30) ημερών από τον προσδιορισμό του φόρου, το επιβληθέν κατά το προηγούμενο εδάφιο πρόστιμο ή ο πρόσθετος φόρος περιορίζεται στο εξήντα τοις εκατό (60%) του αρχικώς προσδιορισθέντος. Φόροι, πρόστιμα, τέλη, εισφορές και λοιπά ποσά που προσδιορίζονται κατά τις διατάξεις των δύο τελευταίων εδαφίων δεν διαγράφονται, συμψηφίζονται ή επιστρέφονται.»

2. Μετά την παρ. 49 του άρθρου 72 του ν. 4174/2013, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 98 του ν. 4446/2016 (Α΄240), προστίθεται παράγραφος 50 ως εξής:

«50. Φορολογούμενος σε βάρος του οποίου:

α) έχει εκδοθεί και δεν έχει κοινοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας παραγράφου οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, ή

β) θα εκδοθεί οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου κατόπιν προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού που έχει κοινοποιηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας παραγράφου,

δύναται να αποδεχτεί την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού, με ανέκκλητη και ανεπιφύλακτη δήλωσή του, η οποία υποβάλλεται εντός της προθεσμίας για άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, στον προϊστάμενο της υπηρεσίας που εξέδωσε την πράξη προσδιορισμού του φόρου. Εφόσον ο φορολογούμενος εξοφλήσει την προκύπτουσα οφειλή εντός της προθεσμίας της παραγράφου 3 του άρθρου 41, τα επιβληθέντα πρόστιμα, βάσει των άρθρων 58, 58Α παρ. 2 και 59 ή της παραγράφου 17 του παρόντος ή οι πρόσθετοι φόροι του άρθρου 1 του ν. 2523/ 1997 (Α΄ 179), κατά περίπτωση, μειώνονται στο εξήντα τοις εκατό (60%) αυτών.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και για εκκρεμείς υποθέσεις κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας παραγράφου, εφαρμοζομένης αναλόγως της παρ. 3 του άρθρου 49 του ν. 4509/2017. Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται οι υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας κατόπιν άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής ή τακτικού ενδίκου μέσου ή αίτησης αναίρεσης ή εκείνες για τις οποίες εκκρεμεί η προθεσμία άσκησης ενδικοφανούς ή δικαστικής προσφυγής ή τακτικού ενδίκου μέσου ή αίτησης αναίρεσης. Ως εκκρεμείς νοούνται, επίσης, οι υποθέσεις οι οποίες έχουν συζητηθεί και δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση του δικαστηρίου ή έχει εκδοθεί μη αμετάκλητη απόφαση αλλά δεν έχει κοινοποιηθεί στον φορολογούμενο.

Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων δύναται να καθορίζονται ζητήματα προθεσμιών, καταβολής, αρμοδιοτήτων και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

Άρθρο 399

Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011 (Α΄ 152) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Συμβάσεις που συνομολογήθηκαν, σύμφωνα με τον προσυμβατικό του Ελεγκτικού Συνεδρίου, θεωρούνται επωφελείς για το Ταμείο και το Ελληνικό Δημόσιο, όσον αφορά την αστική ή ποινική ευθύνη των μελών του Συμβουλίου Εμπειρογνωμόνων.»

Άρθρο 400
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4067/2012 (Α΄ 79)

Αντικαθίσταται το πέμπτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4067/2012 με τα παρακάτω εδάφια:

«Σε περίπτωση ελλείμματος ή πλεονάσματος του ετήσιου οικονομικού αποτελέσματος του ειδικού λογαριασμού ΥΚΩ, οι μοναδιαίες χρεώσεις του ανταλλάγματος ΥΚΩ της παραγράφου 1α αναπροσαρμόζονται το Δεκέμβρη έκαστου έτους στο πλαίσιο παρακολούθησης του ειδικού λογαριασμού, μετά από εισήγηση της ΡΑΕ, η οποία εκδίδεται λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση του αρμόδιου διαχειριστή, τυχόν σωρευτικά ελλείμματα, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 55 του ν. 4001/2011, την ανάγκη τήρησης ενός αποθέματος ασφαλείας και τυχόν κάλυψη του κόστους από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο. Η αναπροσαρμογή θα μηδενίζει το προβλεπόμενο έλλειμμα του τρέχοντος έτους, στο οποίο ενσωματώνεται το τυχόν έλλειμμα του προηγούμενου έτους. Ο αρμόδιος Διαχειριστής αποστέλλει τη σχετική εισήγηση στη ΡΑΕ το Σεπτέμβρη έκαστου έτους με στοιχεία και εκτιμήσεις του ετήσιου οικονομικού αποτελέσματος του ειδικού λογαριασμού ΥΚΩ του τρέχοντος και του επόμενου έτους. Η ΡΑΕ αποστέλλει το Νοέμβριο έκαστου έτους την εισήγηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

Άρθρο 401
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4389/2016 (Α΄ 94)

Α. Το άρθρο 135 του ν. 4389/2016 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 3 οι φράσεις «του πρώτου εξαμήνου από την παρέλευση του εξαμήνου αναφοράς» και «του εξαμήνου αυτού» αντικαθίστανται αντίστοιχα από τις φράσεις «των επόμενων δύο (2) δημοπρασιών από την έκδοση της απόφασής της» και «των δημοπρασιών αυτών».

β) Στο τέλος της παραγράφου 3 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ως άνω απόφαση της ΡΑΕ εκδίδεται εντός μηνός από την παρέλευση του εξαμήνου αναφοράς.»

γ) Στην παράγραφο 4 οι φράσεις «του πρώτου εξαμήνου από την παρέλευση του εξαμήνου αναφοράς» και «του εξαμήνου αυτού» αντικαθίστανται αντίστοιχα από τις φράσεις «των επόμενων δύο (2) δημοπρασιών από την έκδοση της απόφασής της» και «των δημοπρασιών αυτών».

δ) Στο τέλος της παραγράφου 4 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ως άνω απόφαση της ΡΑΕ εκδίδεται εντός μηνός από την παρέλευση του εξαμήνου αναφοράς.»

Β. Το άρθρο 136 του ν. 4389/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Δικαίωμα συμμετοχής στις δημοπρασίες πώλησης προθεσμιακών προϊόντων κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 140 έχουν, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος, οι Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι: (α) είναι κάτοχοι άδειας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Συμμετεχόντων του Συστήματος Συναλλαγών Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού («ΣΣΗΕΠ»), το οποίο τηρεί ο Λειτουργός της Αγοράς, (β) είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Επιλέξιμων Προμηθευτών στις Δημοπρασίες του Συστήματος Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΣΣΔΠΠΗΕ»), το οποίο ορίζεται στο άρθρο 140 και τηρεί ο Λειτουργός της Αγοράς και (γ) διατηρούν ή αναπτύσσουν δραστηριότητα προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας προς τρίτους στη λιανική αγορά.

2.(α) Οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Συμμετεχόντων του ΣΣΗΕΠ Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας, κατά την κατάθεση της αίτησης εγγραφής τους στο Μητρώο Επιλέξιμων Προμηθευτών στις Δημοπρασίες- του Συστήματος Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΣΣΔΠΠΗΕ»), υποβάλλουν στο Λειτουργό της Αγοράς ένα αξιόπιστο επιχειρηματικό πλάνο δραστηριοποίησης και ανάπτυξής τους στη λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο θα περιλαμβάνει, κατ’ ελάχιστο, ετήσιο σχέδιο διείσδυσης με τριμηνιαίους στόχους στη λιανική αγορά με χρήση ποσοτήτων Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. Τεχνικές λεπτομέρειες του επιχειρηματικού πλάνου δύνανται να καθορίζονται στον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας.

(β) Το ως άνω επιχειρηματικό πλάνο είναι διάφορο του επιχειρηματικού σχεδίου που προβλέπεται στο Μέρος 4 του Παραρτήματος 1 του ισχύοντος Κανονισμού Αδειών Προμήθειας και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας (Β΄ 2940/2012).

(γ) Ο Λειτουργός της Αγοράς κοινοποιεί στη ΡΑΕ τα υποβληθέντα κατά τις διατάξεις του παρόντος επιχειρηματικά πλάνα των Εναλλακτικών Προμηθευτών.

3.(αα) Προστίθεται στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2, όπως αναριθμείται σε 3, η φράση «κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1».

(ββ) Προστίθεται τρίτο εδάφιο στην παράγραφο 2, όπως αναριθμείται σε 3, ως εξής:

«Η ΡΑΕ και ο Λειτουργός της Αγοράς αναπτύσσουν και εφαρμόζουν κατάλληλους ελεγκτικούς μηχανισμούς για τη συμμετοχή των Βιομηχανικών Καταναλωτών στο ΣΣΔΠΠΗΕ, οι οποίοι προβλέπονται και εξειδικεύονται στον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, προς επίτευξη των οριζομένων της παρούσης, των παραγράφων 1 και 2 και τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 135 και προς διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά ενέργειας.»

4. Η ΡΑΕ και ο Λειτουργός της Αγοράς αναπτύσσουν κατάλληλους ελεγκτικούς μηχανισμούς για τη συμμετοχή στο ΣΣΔΠΠΗΕ, προς επίτευξη των οριζόμενων στις ανωτέρω παραγράφους 1 και 2 και την παράγραφο 1 του άρθρου 135 και προς αποτροπή δημιουργίας στρεβλώσεων στη λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και στις Δημοπρασίες Προθεσμιακών Προϊόντων, μαζί με τα παρακάτω:

(α) Κατά το μήνα διενέργειας δημοπρασίας και ειδικότερα σε χρονικό διάστημα που ορίζεται στον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας και το αργότερο μέχρι τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν τη διεξαγωγή της δημοπρασίας, ο Λειτουργός της Αγοράς ελέγχει την πλήρωση των κριτηρίων συμμετοχής των Προμηθευτών.

(β) Για τον έλεγχο ικανοποίησης του κριτηρίου (γ) της παραγράφου 1 ως προς τη συμμετοχή των Επιλέξιμων Προμηθευτών στις Δημοπρασίες, ο Λειτουργός της Αγοράς αποκλειστικά εξετάζει τις υποβληθείσες από αυτούς Δηλώσεις Φορτίου για τη δραστηριότητα προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στη λιανική αγορά. Ειδικότερα και μόνο για την πρώτη συμμετοχή των Επιλέξιμων Προμηθευτών στις Δημοπρασίες, για τον έλεγχο ικανοποίησης του κριτηρίου (γ) της παραγράφου 1 για την πρώτη συμμετοχή, ο Λειτουργός της Αγοράς αποκλειστικά εξετάζει το επιχειρηματικό πλάνο της παραγράφου 2.»

Γ. Η περίπτωση ζ΄της παρ. 3 του άρθρου 140 του ν. 4389/2016 τροποποιείται ως εξής:

«ζ) Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί προς επίτευξη των προβλεπόμενων στις παραγράφους 2, 3 και 4 του άρθρου 136.»

Άρθρο 402

1. Οι Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας, οι οποίοι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Επιλέξιμων Προμηθευτών στις Δημοπρασίες του Συστήματος Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΣΣΔΠΠΗΕ»), δύνανται να υποβάλουν στο Λειτουργό της Αγοράς το επιχειρηματικό πλάνο της παρ. 2 του άρθρου 136 του ν. 4389/2016 μέχρι την 28η Φεβρουαρίου 2018. Ειδικότερα, οι Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας οι οποίοι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Επιλέξιμων Προμηθευτών στις Δημοπρασίες του Συστήματος Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΣΣΔΠΠΗΕ») και δεν έχουν συμμετάσχει σε καμία Δημοπρασία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, οφείλουν να υποβάλουν, στο Λειτουργό της Αγοράς το επιχειρηματικό πλάνο της παρ. 2 του άρθρου 136 του ν. 4389/2016 μέχρι τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν την πρώτη Δημοπρασία μετά την έκδοση του παρόντος.

2. Ο Λειτουργός της Αγοράς υποβάλλει εντός δύο (2) ημερών από την έναρξη ισχύος τού παρόντος στη ΡΑΕ εισήγηση τροποποίησης του Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Ηλεκτρικής Ενέργειας, σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 4 του άρθρου 136 του ν. 4389/2016. Κριτήρια ελέγχου και ελεγκτικοί μηχανισμοί που έχουν εισαχθεί προ της έκδοσης του παρόντος στον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, τροποποιούνται κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 1, 2 και 4 του άρθρου 136 του ν. 4389/2016.

Άρθρο 403
Τροποποίηση του ν. 4270/2014

1. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 75 του ν. 4270/2014 (Α΄143) καταργείται.

2. Η παρ. 5 του άρθρου 75 του ν. 4270/2014 αντικαθίσταται, από τότε που ίσχυσε, ως εξής:

«5. Ο Υπουργός Οικονομικών υποβάλλει ετησίως Έκθεση επί των φορολογικών δαπανών, η οποία συνοδεύει τον Κρατικό Προϋπολογισμό και περιλαμβάνει τα εξής:

α) την καταγραφή των φορολογικών δαπανών, οι οποίες έχουν θεσπιστεί μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου του εκάστοτε τρέχοντος έτους,

β) την ομαδοποίησή τους ανά κατηγορία φορολογίας και ομάδα δικαιούχων,

γ) την κατανομή τους σε τομείς πολιτικής,

δ) τη δικαιολογητική τους βάση και τη χρονική διάρκεια ισχύος τους,

ε) τον αριθμό των ωφελουμένων,

στ) τον προσδιορισμό του κόστους των φορολογικών δαπανών με βάση την απώλεια φορολογικών εσόδων που προκύπτει κατά το προηγούμενο έτος.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να τροποποιείται η ανωτέρω Έκθεση κατά τη δομή και το περιεχόμενό της και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.»

3. Η παρ. 27 του άρθρου 34 («Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4270/2014..») του ν. 4484/2017 (Α΄110) καταργείται από τότε που ίσχυσε.

Άρθρο 404
Τροποποιήσεις διατάξεων του ν.δ. 356/1974 (ΚΕΔΕ)

1.α. Στο στοιχείο στ΄ του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν.δ. 356/1974 (Α΄90, ΚΕΔΕ) διαγράφεται η λέξη «και» και προστίθεται κόμμα «,» και μετά το στοιχείο ζ΄ προστίθεται στοιχείο η΄ ως εξής:

«και η) τη διενέργεια του πλειστηριασμού με ηλεκτρονικά μέσα».

β. Στο τέλος του άρθρου 19 του ν.δ. 356/1974 προστίθεται νέα παράγραφος 5 ως εξής:

«5. 0ι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 41 και της παρ. 3 του άρθρου 43 του παρόντος εφαρμόζονται και στον πλειστηριασμό κινητών.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 20 του ν.δ. 356/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το πρόγραμμα πλειστηριασμού κοινοποιείται στον οφειλέτη τουλάχιστον σαράντα (40) ημέρες πριν από τον πλειστηριασμό. Εντός της ίδιας προθεσμίας, περίληψη του προγράμματος πλειστηριασμού, η οποία περιλαμβάνει ιδίως το ονοματεπώνυμο του οφειλέτη, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου αυτού και, αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο την επωνυμία και τον αριθμό φορολογικού του μητρώου, περιγραφή των κατασχεθέντων κινητών, την τιμή της πρώτης προσφοράς, το ποσό για το οποίο εκδίδεται το πρόγραμμα, το όνομα του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, δημοσιεύεται, αδαπάνως για το Δημόσιο, επιμελεία του δικαστικού επιμελητή, στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) δύναται να καθορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του προηγουμένου εδαφίου.»

3. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 21 του ν.δ. 356/1974 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 959 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση. Εάν τα κατασχεθέντα πράγματα υπόκεινται σε φθορά κατά την κρίση του επισπεύδοντος προϊσταμένου της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας, πλειστηριάζονται αμέσως ή εντός βραχείας προθεσμίας, αναλόγως του κινδύνου. Στην περίπτωση αυτή τηρείται υποχρεωτικά η δημοσιότητα της παραγράφου 6 του άρθρου 41 του παρόντος μία (1) ημέρα τουλάχιστον πριν από τη διενέργεια του πλειστηριασμού, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης.

3. Υπάλληλος ενώπιον του οποίου διενεργείται ο πλειστηριασμός ορίζεται συμβολαιογράφος στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο ορισθείς τόπος πλειστηριασμού και προς τον οποίο αποστέλλονται τα σχετικά έγγραφα του πλειστηριασμού τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν τη διενέργειά του, εκτός εάν συντρέχει η περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου, οπότε δεν απαιτείται η τήρηση της προθεσμίας αυτής.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατό να ορισθεί συμβολαιογράφος του τόπου εκτέλεσης (κατάσχεσης), τα κατασχεμένα πράγματα πλειστηριάζονται ενώπιον συμβολαιογράφου της περιφέρειας του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους.

Εάν η αξία των κατασχεμένων, κατά την εκτίμηση της έκθεσης κατάσχεσης, δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, τον πλειστηριασμό μπορεί να ενεργήσει και οποιοσδήποτε εκ των υπαλλήλων της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας, παρουσία δημοσίου υπαλλήλου ή δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλου ή υπαλλήλου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή αστυνομικού οργάνου. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. δύναται να καθορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.»

4. Στην παρ. 4 του άρθρου 24 του ν.δ. 356/1974 η λέξη «τριών» αντικαθίσταται από τη λέξη «σαράντα».

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 28 του ν.δ. 356/1974 η λέξη «πέντε» αντικαθίσταται από τη λέξη «δεκαπέντε».

6. Στο τέλος της παρ. 7 του άρθρου 39 του ν.δ. 356/1974 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για προγράμματα πλειστηριασμών που θα εκδοθούν επί κατασχέσεων που έχουν επιβληθεί πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης της παραγράφου 7 του άρθρου 36 του παρόντος, η τιμή πρώτης προσφοράς επαναπροσδιορίζεται και ορίζεται στην εμπορική αξία του ακινήτου, όπως αυτή καθορίζεται εφαρμόζοντας αναλογικά τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του ιδίου άρθρου.»

7.α. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν.δ. 356/1974 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο προϊστάμενος της αρμόδιας για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής υπηρεσίας δύναται να αναθέσει

τη σύνταξη του προγράμματος πλειστηριασμού σε δικαστικό επιμελητή.»

β. Οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 41 του ν.δ. 356/1974 αντικαθίστανται ως εξής:

«4. Περίληψη του προγράμματος πλειστηριασμού, η οποία περιλαμβάνει ιδίως το ονοματεπώνυμο του οφειλέτη, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου αυτού και, αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, την επωνυμία και τον αριθμό φορολογικού του μητρώου, συνοπτική περιγραφή του ακινήτου που κατασχέθηκε κατά το είδος, τη θέση, τα όρια και την έκτασή του, μνεία των υποθηκών ή προσημειώσεων που υπάρχουν επάνω στο ακίνητο, την τιμή της πρώτης προσφοράς, το ποσό για το οποίο εκδίδεται το πρόγραμμα, το όνομα του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, δημοσιεύεται αδαπάνως για το Δημόσιο, επιμελεία του δικαστικού επιμελητή, στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. δύναται να καθορίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.

5. Οι ανωτέρω κοινοποιήσεις και δημοσιεύσεις ενεργούνται τουλάχιστον σαράντα (40) ημέρες πριν από τον πλειστηριασμό.

6. Η δημοσίευση στοιχείων των περιλήψεων των προγραμμάτων πλειστηριασμού μπορεί να διενεργείται και σε συγκεκριμένο δικτυακό τόπο, τηρούμενης της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.»

γ. Η παρ. 7 του άρθρου 41 του ν.δ. 356/1974 καταργείται και η παράγραφος 8 του άρθρου αυτού αναριθμείται σε 7.

8. Το άρθρο 42 του ν.δ. 356/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 42
Τόπος πλειστηριασμού

1. Το κατασχεμένο ακίνητο πλειστηριάζεται με ηλεκτρονικά μέσα ενώπιον του συμβολαιογράφου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο. Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατό να ορισθεί συμβολαιογράφος του τόπου εκτέλεσης (κατάσχεσης), το κατασχεμένο ακίνητο πλειστηριάζεται ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως και 4 του άρθρου 998 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως εκάστοτε ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση.»

9.α. Στην παρ. 1 του άρθρου 43 του ν.δ. 356/1974 οι λέξεις «24 ώρας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πέντε (5) ημέρες», η περίπτωση δ΄ διαγράφεται και η περίπτωση ε΄ αναριθμείται σε δ΄.

β. Η παρ. 3 του άρθρου 43 του ν.δ. 356/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο πλειστηριασμός διενεργείται αδαπάνως για το Δημόσιο με ηλεκτρονικά μέσα από πιστοποιημένο για το σκοπό αυτόν υπάλληλο του πλειστηριασμού, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 959 και 998, καθώς και των άρθρων 1001 και επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως εκάστοτε ισχύουν, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος.»

10. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 45 του ν.δ. 356/1974 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ο υπάλληλος του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού οφείλει, το αργότερο την πέμπτη εργάσιμη ημέρα από την κατάθεση του πλειστηριάσματος από τον υπερθεματιστή κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 44 και επ. του παρόντος, να καταθέσει το πλειστηρίασμα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.»

11.α. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 49 και της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν.δ. 356/1974 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν είναι δυνατό να οριστεί συμβολαιογράφος του τόπου της κατάσχεσης, ο πλειστηριασμός γίνεται ενώπιον συμβολαιογράφου διορισμένου στην περιφέρεια του συμβολαιογραφικού συλλόγου του τόπου εκτέλεσης ή, αν και αυτό δεν είναι δυνατό, του συμβολαιογραφικού συλλόγου της πρωτεύουσας του κράτους.»

β. Στην παρ. 2 του άρθρου 49 και στην παρ. 2 του άρθρου 52 του ν.δ. 356/1974 οι λέξεις «24 ώρας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες.»

12. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 55 του ν.δ. 356/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η προθεσμία προς αναγγελία του Δημοσίου είναι το αργότερο δεκαπέντε (15) ημέρες μετά την ημέρα διενεργείας του πλειστηριασμού. Ως ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού θεωρείται η ημέρα κατά την οποία διενεργήθηκε ο πλειστηριασμός, ανεξάρτητα από την ημέρα του πλειστηριασμού που ορίσθηκε αρχικά.»

13. Το άρθρο 61 του ν.δ. 356/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 61
Κατάταξη του Δημοσίου

1. Σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης κινητού ή ακινήτου κατά οφειλέτη του, το Δημόσιο κατατάσσεται για τις μέχρι την ημέρα του πλειστηριασμού απαιτήσεις του από κάθε αιτία, με τις κάθε φύσης προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής που επιβαρύνουν τις απαιτήσεις αυτές, σύμφωνα με τα άρθρα 975 έως 977Α και 1007 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2. Ως ημέρα του πλειστηριασμού θεωρείται η ημέρα κατά την οποία διενεργήθηκε ο πλειστηριασμός, ανεξάρτητα από την ημέρα του πλειστηριασμού που ορίσθηκε αρχικά.

3. Οι μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις, για τις οποίες κατατάχθηκε το Δημόσιο, θεωρούνται ληξιπρόθεσμες ως προς τη διανομή του πλειστηριάσματος.

4. Σε περίπτωση πτώχευσης οφειλέτη του, το Δημόσιο κατατάσσεται, σύμφωνα με τα άρθρα 154 έως 160 του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007, Α΄153), για όλες τις απαιτήσεις του που γεννήθηκαν ή ανάγονται σε χρόνο

πριν από την πτώχευση, ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσής τους.»

Άρθρο 405
Μεταβατικές διατάξεις

1. Από την 1.5.2018 οι διενεργούμενοι κατά ΚΕΔΕ πλειστηριασμοί διεξάγονται αποκλειστικά με ηλεκτρονικά μέσα, ανεξάρτητα από το χρόνο επιβολής της κατάσχεσης ή το χρόνο έκδοσης προγράμματος πλειστηριασμού.

2. Για τους πλειστηριασμούς που έχει ήδη οριστεί να πραγματοποιηθούν με φυσικό τρόπο οποτεδήποτε μετά τις 30.4.2018 και έχει ήδη συντελεστεί σχετική προδικασία, ο προϊστάμενος της αρμόδιας, για την επιδίωξη της είσπραξης της οφειλής, υπηρεσίας υποχρεούται στη γνωστοποίηση της μεταβολής του τρόπου και του χρόνου διενέργειας του πλειστηριασμού. Για το σκοπό αυτόν εκδίδεται νέα περίληψη του προγράμματος πλειστηριασμού, στην οποία γίνεται μνεία του εκδοθέντος κατά τα ανωτέρω προγράμματος πλειστηριασμού, της μεταβολής του τρόπου και του χρόνου διενέργειας του πλειστηριασμού, καθώς και της τυχόν αντικατάστασης του συμβολαιογράφου που είχε οριστεί αρχικά ως υπάλληλος του πλειστηριασμού, εφόσον ο τελευταίος δεν έχει πιστοποιηθεί ή δεν μπορεί να ασκήσει τα καθήκοντά του για οποιονδήποτε λόγο. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατυπώσεις των άρθρων 20 και 41 του ΚΕΔΕ, όπως ισχύουν. Ο ως άνω πλειστηριασμός είναι άκυρος, εάν δεν τηρηθούν οι διατυπώσεις του προηγούμενου εδαφίου το αργότερο είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία διενέργειας του αρχικού πλειστηριασμού.

3. Για πλειστηριασμούς κατά ΚΕΔΕ που θα διενεργηθούν με φυσικό τρόπο μέχρι τις 30.4.2018, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΕΔΕ, όπως αυτές ισχύουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 61 του ΚΕΔΕ, όπως αντικαθίστανται με την παραγράφο 13 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται ως εξής:

α. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 3 εφαρμόζονται σε διαδικασίες διοικητικής και αναγκαστικής εκτέλεσης, όταν η κατάσχεση ή η επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση αντίστοιχα διενεργείται μετά την 1η Ιανουάριου 2016, με εξαίρεση την παραπομπή στο άρθρο 977Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η οποία εφαρμόζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού.

β. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 εφαρμόζονται σε διαδικασίες πτώχευσης που αρχίζουν από 19 Αυγούστου 2015, με εξαίρεση την παραπομπή στο άρθρο 156Α του Πτωχευτικού Κώδικα, η οποία εφαρμόζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού. Ως έναρξη της διαδικασίας νοείται η κατάθεση αίτησης πτώχευσης.

γ. Στις λοιπές διαδικασίες εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι προϊσχύουσες διατάξεις.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 11 του προηγούμενου άρθρου, 1 έως και 3 του παρόντος άρθρου, καθώς και οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 των άρθρων 36 και της παραγράφου 7 του άρθρου 39 του ΚΕΔΕ εφαρμόζονται αναλόγως και από τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που εφαρμόζουν τον ως άνω Κώδικα για την είσπραξη των απαιτήσεών τους, όπως ειδικότερα ορίζεται στα οικεία νομοθετήματα.

ΤΜΗΜΑ ΙΓ΄

Άρθρο 406
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.

www.sakkoulas.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΛΑΤΟΜΙΚΟΥ ΟΡΥΚΤΟΥ _____ Έκτασης τετραγωνικών μέτρων

Α. Στοιχεία του Φορέα του Έργου

Επωνυμία:

Δ/νση:

Τηλέφωνο/μέιλ/φαξ:

Νόμιμος εκπρόσωπος:

Υπεύθυνος Επικοινωνίας:

Β. Στοιχεία του έργου:

Θέση/περιοχή:

Δήμος:

Περιφερειακή Ενότητα:

Δημόσια έκταση □ Δημοτική Έκταση □ Ιδιωτική Έκταση □

Συντεταγμένες κορυφών πολυγώνου του χώρου έρευνας (ΕΓΣΑ 87):

Γ. Περιγραφή Εργασιών

Στόχος της έρευνας – Γενική περιγραφή εργασιών:

Αριθμός Γεωτρήσεων:___

Συντεταγμένες γεωτρήσεων (ΕΓΣΑ 87):

1.

2.

3.

Αριθμός Εκσκαφών:___

Διαστάσεις εκσκαφών και κεντροβαρικές συντεταγμένες (ΕΓΣΑ 87):

1.

2.

3.

Αναμενόμενη ποσότητα εξορυσσόμενου λατομικού ορυκτού:_____ (Μ3 και ΤΟΝ)

(δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 0,5 κυβικά μέτρα (κ.μ.) ανά στρέμμα)

Αναμενόμενη συνολική ποσότητα εξορυσσόμενου πετρώματος:_____(Μ3 και ΤΟΝ)

(δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο της ποσότητας του εξορυσσόμενου ορυκτού)

Δ. Δεσμεύσεις τήρησης διατάξεων ΚΜΛΕ

- Η μέγιστη κλίση του εξωτερικού δρόμου πρόσβασης θα είναι ___ %.

- Η μέγιστη κλίση των εσωτερικών δρόμων πρόσβασης θα είναι ___ %.

- Χρήση Εκρηκτικών για διάνοιξη δρόμων: ΟΧΙ - ΝΑΙ

Εάν απαιτείται χρήση εκρηκτικών:

- Υπολογιζόμενες ποσότητες και είδος συνολικά (εκρηκτικών και μέσων έναυσης):

- Υπολογιζόμενες ποσότητες και είδος ανα χρόνο πυροδότησης (εκρηκτικών και μέσων έναυσης):

Ε. Μέτρα Ασφάλειας Εργασιών

Τεχνικός Ασφάλειας (ονοματεπώνυμο εφόσον υπάρχουν υπεύθυνες δηλώσεις ανάθεσης –ανάληψης καθηκόντων)_____.....

Επίβλεψη (ονοματεπώνυμο εφόσον υπάρχουν υπεύθυνες δηλώσεις ανάθεσης –ανάληψης καθηκόντων)_____.....

Σε όλες τις φάσεις των ερευνητικών εργασιών εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (ΚΜΛΕ – ΦΕΚ 1227/Β/2011) και οι τυχόν περιορισμοί της Γνωμοδότησης της Επιθεώρησης Μεταλλείων

Ημερομηνία .

Υπογραφές

Υπεύθυνος Μηχανικός Μεταλλείων/Ορυκτών Πόρων **Υπεύθυνος Γεωλόγος**

Νόμιμος εκπρόσωπος φορέα

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:

1. Περιγραφή του χώρου και της ευρύτερης περιοχής σε ακτίνα 1 χλμ. από τα όρια του χώρου, με πλήρες τοπογραφικό σχεδιάγραμμα κλίμακος 1:5.000 στο Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987 (σύστημα ΕΓΣΑ 1987), για έκταση μέχρι 500 στρεμ. και 1:20.000 ή 1:25.000 για μεγαλύτερη έκταση. Το τοπογραφικό σχεδιάγραμμα πρέπει να είναι πρόσφατο και οι τεχνικές προδιαγραφές του να εναρμονίζονται πλήρως με τις προδιαγραφές που προβλέπονται στην υπουργική απόφαση με αριθμό 71154/4228/12.7.1995 (Δ΄ 639/19.7.1995) και τη νομοθεσία περί σύνταξης τοπογραφικών διαγραμμάτων, όπως ισχύει.
2. Τοπογραφική αποτύπωση του χώρου ερευνών, στο οποίο θα αποτυπώνονται οι θέσεις των ερευνητικών εργασιών και οι δρόμοι προσπέλασης, κλίμακας 1: 2.000, αρμοδίως υπογεγραμμένο.
3. Γεωλογικά στοιχεία και γεωλογική χαρτογράφηση του χώρου, στην αντίστοιχη, όπως παραπάνω κλίμακα, που συνοδεύονται από τις σχετικές τομές. Υδρογεωλογικά στοιχεία και ενδεχόμενα προβλήματα λόγω υπόγειων νερών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ

Α. Στοιχεία του Φορέα του Έργου

Επωνυμία:

Δ/νση:

Τηλέφωνο/μέιλ/φαξ:

Νόμιμος εκπρόσωπος:

Υπεύθυνος Επικοινωνίας:

Β. Στοιχεία του έργου:

Αριθμός πρωτ. κατάθεσης αίτησης για χορήγηση αδείας ερευνητικών εργασιών

Έκταση αιτούμενου χώρου αδείας ερευνητικών εργασιών, με συντεταγμένες κορυφών πολυγώνου (ΕΓΣΑ 87)

Έκταση χώρου διενέργειας ερευνητικών εργασιών (Θέση/περιοχή, Δήμος,Περιφερειακή Ενότητα, ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτής), συντεταγμένες κορυφών πολυγώνου του χώρου διενέργειας των εργασιών έρευνας (ΕΓΣΑ 87) και αποτύπωση της ευρύτερης περιοχής σε ακτίνα 1 χλμ. από τα όρια του χώρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. δ α του άρθρου 101 του ΚΜΛΕ

Γ. Γεωλογικά στοιχεία και γεωλογική χαρτογράφηση του χώρου διενέργειας των ερευνητικών εργασιών:

Δ. Περιγραφή Εργασιών:

Στόχος της έρευνας – Γενική περιγραφή εργασιών:

Αριθμός Γεωτρήσεων:___

Συντεταγμένες γεωτρήσεων (ΕΓΣΑ 87):

1.

2.

3.

Αριθμός Εκσκαφών:___

Διαστάσεις εκσκαφών και κεντροβαρικές συντεταγμένες (ΕΓΣΑ 87):

1.

2.

3.

Αναμενόμενη ποσότητα εξορυσσόμενου μεταλλευτικού ορυκτού:_____ (Μ3 και ΤΟΝ)

(δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 0,5 κυβικά μέτρα (κ.μ.) ανά στρέμμα)

Αναμενόμενη συνολική ποσότητα εξορυσσόμενου πετρώματος:_____(Μ3 και ΤΟΝ)

(δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπλάσιο της ποσότητας του εξορυσσόμενου ορυκτού)

Περιγραφή μηχανικού εξοπλισμού

Χρονοδιάγραμμα εξέλιξης των παραπάνω εργασιών και ύψος προϋπολογιζόμενης δαπάνης.

Ε. Δεσμεύσεις τήρησης διατάξεων ΚΜΛΕ

- Η μέγιστη κλίση του εξωτερικού δρόμου πρόσβασης θα είναι ___ %.

- Η μέγιστη κλίση των εσωτερικών δρόμων πρόσβασης θα είναι ___ %.

- Χρήση Εκρηκτικών : ΟΧΙ - ΝΑΙ

Εάν απαιτείται χρήση εκρηκτικών:

- Υπολογιζόμενες ποσότητες και είδος συνολικά (εκρηκτικών και μέσων έναυσης):

- Υπολογιζόμενες ποσότητες και είδος ανα χρόνο πυροδότησης (εκρηκτικών και μέσων έναυσης):

Ζ. Μέτρα Ασφάλειας Εργασιών

Τεχνικός Ασφάλειας (ονοματεπώνυμο εφόσον υπάρχουν υπεύθυνες δηλώσεις ανάθεσης –ανάληψης καθηκόντων)_____.....

Επίβλεψη (ονοματεπώνυμο εφόσον υπάρχουν υπεύθυνες δηλώσεις ανάθεσης –ανάληψης καθηκόντων)_____.....

Σε όλες τις φάσεις των ερευνητικών εργασιών εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (ΚΜΛΕ – ΦΕΚ 1227/Β/2011) και οι τυχόν περιορισμοί της Γνωμοδότησης της Επιθεώρησης Μεταλλείων

Ημερομηνία

Υπογραφές **Υπεύθυνος Μηχανικός Μεταλλείων/Ορυκτών Πόρων**

Υπεύθυνος Γεωλόγος **Νόμιμος εκπρόσωπος φορέα**

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:

Τοπογραφική αποτύπωση του αιτηθέντος χώρου για χορήγηση αδείας ερευνητικών εργασιών, στο οποίο θα αποτυπώνονται οι θέσεις των ερευνητικών εργασιών και οι δρόμοι προσπέλασης, κλίμακας 1: 5.000, αρμοδίως υπογεγραμμένο.

Τοπογραφική αποτύπωση του χώρου διενέργειας των ερευνών στο οποίο θα αποτυπώνονται οι θέσεις των ερευνητικών εργασιών και οι δρόμοι προσπέλασης, κλίμακας 1: 2.000, αρμοδίως υπογεγραμμένο.

Γεωλογικά στοιχεία και γεωλογική χαρτογράφηση του χώρου, στην αντίστοιχη, όπως παραπάνω κλίμακα, που συνοδεύονται από τις σχετικές τομές. Υδρογεωλογικά στοιχεία και ενδεχόμενα προβλήματα λόγω υπόγειων νερών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

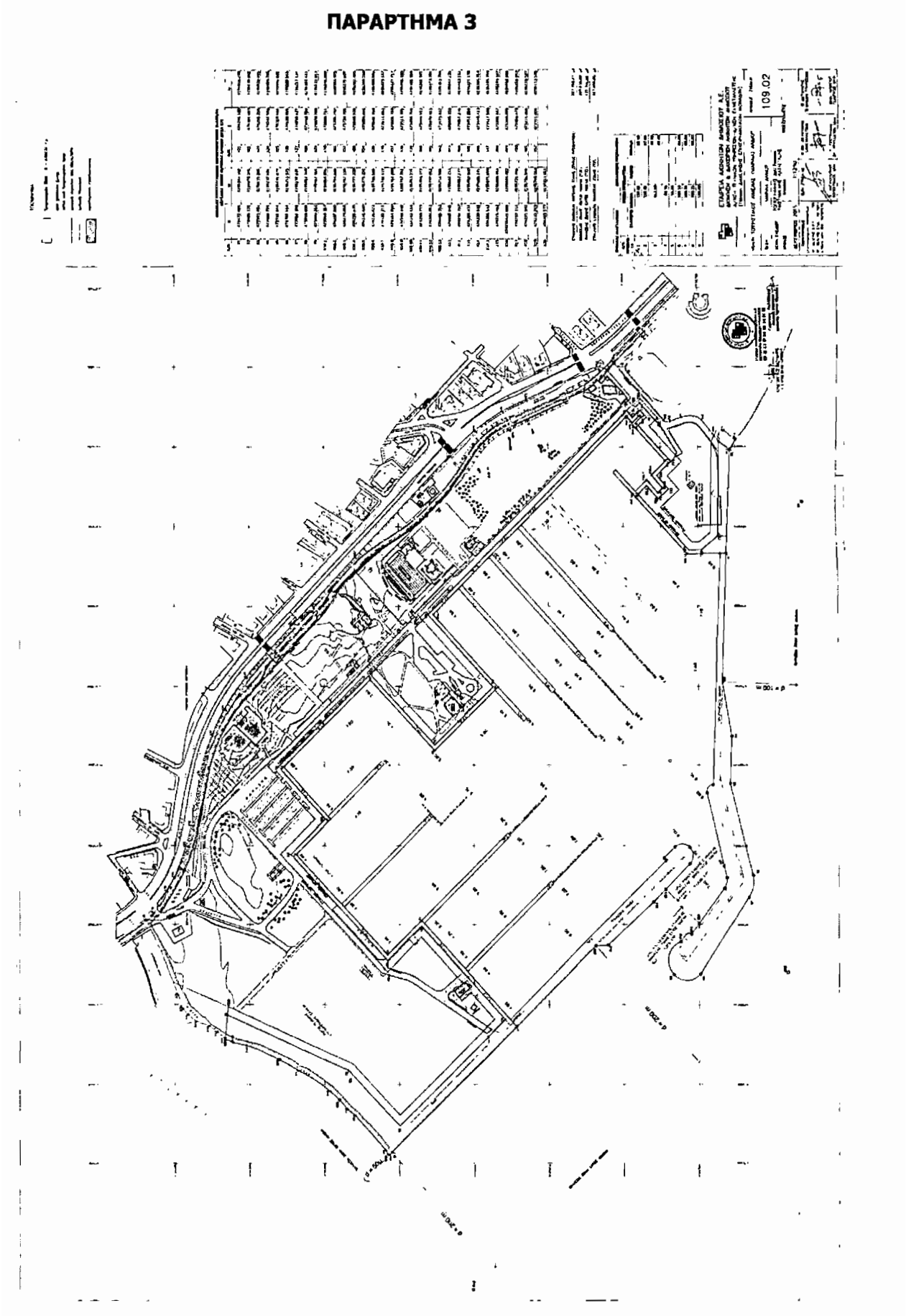

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΣΚΑΣ

Οικονομίας και Ανάπτυξης
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Εθνικής Άμυνας
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΜΜΕΝΟΣ

Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Αναπληρώτρια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οικονομικών
ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Υφυπουργός Οικονομικών
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Υγείας
ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας
ΠΑΥΛΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διοικητικής Ανασυγκρότησης
ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ

Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Υποδομών και Μεταφορών
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

Τουρισμού
ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

www.sate.gr

www.sate.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, **έχει το Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α΄ 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση **απλού** ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ’ εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)
Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

www.et.gr

0100005170118026 0